



New Testament

Dendi Language

Dendi - Bible - New Testament

Matiyu	3	
Maaku	65	
Luka	104	
Yohanna	170	
Tera yom	219	
Lomei	282	
Kolentei Sintine	308	
Kolentei Hinkante	335	
Galatei	352	
Efæsei	362	
Filipei	372	
Kolosei	379	
Tesalonikei Sintine	386	
Tesalonikei Hinkante	392	
Timote Sintine	396	
Timote Hinkante	404	
Titu	410	
Filimo	414	
Ebuluwei	416	
Yakofu	436	
Piææ Sintine	443	
Piææ Hinkante	451	
Yohanna Sintine	456	
Yohanna Hinkante	463	
Yohanna Hinzante	464	
Yuda	466	
Kaayomtære	468	

Dendi - Bible - New Testament

Matiyu

Matiyu 1

- 1 Yesu Məsiya ko à ci Dafidi ize, Abulema ize, à cɛɛ ka cɛɛ yom tira neya.
- 2 Abulema na Isaaka hei. Isaaka na Yakɔfu hei. Yakɔfu mo na Yuda nda à beere yom nda à cɛɛɛ yom hei.
- 3 Yuda mo na Faresi nda Zera hei Tamara gaa. Faresi na Esiram hei. Esiram na Aram hei.
- 4 Aram mo na Aminadabu hei. Aminadabu mo na Naasam hei. Naasam na Sulumi hei.
- 5 Sulumi mo na Boazu hei Lahabu gaa. Boazu na Obe hei Luta gaa. Obe mo na Yasai hei.
- 6 Yasai na Kpe Dafidi hei. Kpe Dafidi mo na Salomɔ hei Uri wɛndɛ zeena gaa.
- 7 Salomɔ na Lobuam hei. Lobuam na Abia hei. Abia na Asa hei.
- 8 Asa mo na Yosufa hei. Yosufa na Yoram hei. Yoram na Uzia hei.
- 9 Uzia mo na Yotam hei. Yotam na Ahaza hei. Ahaza na Ezechia hei.
- 10 Ezechia mo na Manase hei. Manase na Amɔ hei. Amɔ na Yosia hei.
- 11 Yosia mo na Yekonia nda à cɛɛɛ yom hei saa ka ñ na ñ dii ka kpeindei Babiloni laabu.
- 12 Ñ diiyom ka kpeindei Babiloni laabu banda no, Yekonia mo na Salatilu hei. Salatilu mo na Zorobabe hei.
- 13 Zorobabe na Abiude hei. Abiude na Eliakim hei. Eliakim mo na Azoro hei.
- 14 Azoro mo na Sadoki hei. Sadoki na Akim hei. Akim na Heluda hei.
- 15 Heluda na Heliazuru hei. Heliazuru mo na Matam hei. Matam na Yakɔfu hei.
- 16 Yakɔfu mo na Yosɛfu hei, Mariama kunye no. Mariama na Yesu hei, nga ka ñ na à cɛɛ Məsiya.
- 17 Cɛɛ ka cɛɛ yom di kulu za Abulema gaa kala Dafidi gaa, ñ kulu cɛɛ wei cindi taaci no. Za Dafidi mo gaa kala saa ka ñ na ñ dii ka kpeindei Babiloni laabu di, cɛɛ wei cindi taaci no. Za ñ kpeindei Babiloni laabu di mo kala Məsiya gaa cɛɛ wei cindi taaci no.
- 18 Yesu Məsiya heiyom zanga à tɛ nda neya. À nya Mariama ya Yosɛfu hundiyo no. Hali ñ meigu cɔfɔ Biya Halaala na gunde dam Mariama gaa.

19 Amma à sɔgɔ Yosɛfu ci bɔrɔ cɛantɛ susu. À si baa nga ma à hawandi. À go miila nga ma à fee tugu kuna.

20 Ka à go hɛ nge yom di lasabu tɛ, cɔfɔ Kpe ηmɔne dɔntɔneize fɔ hunutɛrɛ à sɛ handiri kuna. À cii: Yosɛfu, Dafidi ize, si hamburu nda n hundiyo Mariama zaayom à ma ci n wendɛ. N ma si hamburu zama hɛ ka ñ dam à gaa, Biya Halaala ya na à dam.

21 À kaa koo haibɔrɔ fɔ hɛi. Ñ ga à maa no Yesu zama nga ya ga nga jama faaba nda ñ dulum yom.

22 Hɛ wɔ kulu tɛ mo no zama hɛ ka Kpe cii andebi gaa ma tɔ sɛ.

23 Andebi di cii: “Guna, hundiyo ka à si haru bei, à kaa kunu. À bine kaa koo haibɔrɔ fɔ hɛi. Ñ ga à cɛɛ Emanuɛli.” À maa feeriji ya ci lkpe goono i banda.

24 Ka Yosɛfu tunu nga jiibi kuna, à tɛ zanga lkpe dɔntɔneize di na à no fɔndɔ ka à ma nga hundiya hiji.

25 Amma Yosɛfu si à bei kala à na koo sintine hɛi. À na à maa dam Yesu.

Matiyu 2

1 Ñ na Yesu hɛi Bɛtɛlɛm kpaara Yude laabu gandakpɛ Hirodu kpetɛrɛ watɛ. Cɔfɔ beirekpe yom hunu za weenuhune ka kaa Yerusalem wangara.

2 Ñ cii: Mani Yuifu yom gandakpɛ di ka ñ hɛi goono? I di à handariyaize weenuhune hɛrɛ. I kaa ka à bɛɛrandi no.

3 Amma ka Kpe Hirodu maa nga di, baaru di na à butugu, nga nda Yerusalem kulu.

4 Cɔfɔ à na garandikɔ jina yom meigu nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom ka ñ hã nungu ka à hima ñ ma Mɛsiya hɛi.

5 Ñ cii à sɛ: Bɛtɛlɛm kpaara Yude laabu zama andebi na wɔne hantum ka cii,

6 Ni Bɛtɛlɛm, Yude laabu n mana ci Yude kpaara beeri yom ηmɔne icɛna. N kuna no meirekpe fɔ kaa hunu. À ga à ηmɔne Isiraila jama kurum.

7 Hirodu na beirekpe yom cɛɛ tugu kuna ka ñ hã cimi cimi lɔkaci ka handariyaize di hunutɛrɛ.

8 À na ñ dɔntɔm Bɛtɛlɛm kpaara ka cii: Wa kpei hã nda laakali ka simba nda koo di. De wom di à, wa nam ya maa. Hɛɛ mo ya kpei ka à bɛɛrandi.

9 Ngei mo ka ñ maa kpe di sɛ, ñ kpei. Cɔfɔ handariyaiza ka ñ di weenuhune hɛrɛ, à go ñ jine bɛɛnɛ kala à kaa cɛ nungu ka koo di goono.

10 Saa ka ñ di handariyaiza cɛ, ñ faihã nda binekaane bambata.

- 11 Ka ò huro fuua kuna, ò di koo di nda à nya Mariama. Ò jendɛbiri ka à bɛrandi. À banda ò na ngei haibarika feeri. Ò na à no wura nda dugubi nda waidi kaanɔ ka ò cii à sɛ mire.
- 12 Handiri kuna Ikpe na beirekpe yom kaabaaru ò ma si ye Hirodu dɔ. Ò ye ngei laabu nda fɔndɔ ŋmani fɔ.
- 13 Saa ka beirekpe yom di dira, cɔfɔ Kpe ŋmɔne dɔntɔneize fɔ hunutɛɛ Yosefu sɛ handiri kuna. À cii: Tunu ka koo cɛna di nda à nya zaa ka zuuru ndei ka kpei Eziputu laabu. N ma gɔrɔ Eziputu laabu kala ya cii n sɛ zama Hirodu ba koo cɛna di ceeci ka à wi.
- 14 Yosefu mo tunu ka koo di nda à nya zaa ciini ka kpei ndei Eziputu laabu.
- 15 Nungu di no à goono kala Hirodu bu zama hɛ ka Kpe cii andebi gaa ma tɔ sɛ. À cii: “A na a koo cɛɛ à ma hunu Eziputu laabu”.
- 16 Ka Hirodu bei beirekpe yom di na nga zamba, à bine tɔ hali ò ci mɔsɔ. Cɔfɔ à na beerem dam ò ma koo haibɔrɔ yom kulu ka ò goono Betɛlɛm kpaara nda à hundantɛ kulu wi. Ò ma koo haibɔrɔ yom wi za jiiri hinka ize mee ka ye ganda nda zanga à lasabu beirekpe yom di senda bɔm.
- 17 Bine, hɛ ka andebi Yeremi cii ma tɔ, ka à cii:
- 18 “Ò maa jinde fɔ Lama kpaara, bɛrɛɛ nda hɛni nda zaliba yom bambata. Lasɛli go hɛ nga koo yom sɛ. À mana du suurandiyom zama à koo yom bu.”
- 19 Amma ka Hirodu bu, cɔfɔ Kpe ŋmɔne dɔntɔneize fɔ hunutɛɛ Yosefu sɛ handiri kuna Eziputu laabu.
- 20 À cii: Tunu ka koo di nda à nya zaa ka kpeindei Isiraila laabu zama beerem ka ò go koo cɛna di hundi ceeci, ò bu.
- 21 Yosefu bine tunu ka koo cɛna di nda à nya zaa ka kaa Isiraila laabu.
- 22 Amma ka Yosefu maa ò cii Akelu go kpetɛɛ ŋmaa Yude laabu à baaba Hirodu guribi, à hamburu nga ma kpei nungu di. Ka Ikpe na à kaabaaru handiri kuna, à na nga bɔm cendi ka kpei Galile laabu.
- 23 À kaa gɔrɔ kpaara fɔ ka ò cii à sɛ Nazaretu. À kaa gɔrɔ Nazaretu zama hɛ ka ò cii andebi yom mee gaa di ma tɔ sɛ ka ò cii: “Ò ga à cɛɛ Nazaretu bɔrɔ”.

Matiyu 3

- 1 Hanu nge yom di gaa, Mirandikɔ Yohanna kaa ko waazu Yude laabu ganji kuna.
- 2 À cii: Wa tuubi zama bɛɛnɛ kpetɛɛ maani.
- 3 Yohanna ya ci nga ka andebi Esayi na à sendi tɛ ka cii: Bɔrɔ fɔ go kuwa ganji kuna. À jinde cii: Wom ma Kpe fɔndɔ solu. Wom ma à fɔndɔize yom cɛandi.

- ⁴ Yohanna bumbum go yoo hamini kpe dam nda kunacendi kuuru n̄mone nga cente gaa. À n̄maari ya ci doo nda ganji yu.
- ⁵ Bine, Yerusalem wangara b̄r̄o yom nda Yude laabu kulu b̄r̄o yom nda laabu yom kulu ka ñ go maani Yudum isa gaa, ñ kulu hunu ka kpei à d̄o.
- ⁶ À na ñ mirandi Yudum isa kuna ka ñ na n̄gei dulum yom cii.
- ⁷ Amma à di Farisi f̄ond̄o b̄r̄o boobo nda Sadusi f̄ond̄o b̄r̄o yom go kaa nga mirandiyoma d̄o. À cii ñ se: Gazama dimi yom, mee ya na wom kaabaaru wom ma zuuru binet̄one ka à go kaa se?
- ⁸ Nga di se wa wom t̄egbei c̄ebe ka à saba nda tuubiyom.
- ⁹ Wom bumbum ma si lasabu ka cii: I gunda i baaba Abulema. A go cii wom se ka lkpe hini ka tondi yom w̄o bere ka te ize yom Abulema se.
- ¹⁰ Ñ bine na deesi dam tuurinya yom kaaji gaa k̄o. Nga di se tuurinya kulu ka à si ize hinno hei, ñ go ka à dumbu no ka à tonu.
- ¹¹ H̄e w̄o, a go wom mirandi nda hari tuubiyom sabu se. Amma b̄r̄o ka à go kaa a banda à bisa h̄e gaabi. Ya na t̄o ya à taamu yom zaa. Nga w̄o, à kaa wom mirandi no nda Biya Halaala nda nini mo.
- ¹² À funsu gaasu goono à kamb̄e. À ga nga faruyom d̄o hinnandi s̄a s̄a ka nga m̄os̄ongu dam boo. Amma duua w̄o, à ga à tonu nda nini ka à si wi.
- ¹³ Saa di no Yesu hunu za Galile ka kaa Yudum isa Yohanna d̄o, à ma nga mirandi.
- ¹⁴ Amma Yohanna go hungu à se nda gaabi ka cii: H̄e w̄o à hima ni, n ma a mirandi, c̄of̄o n kaa a d̄o?
- ¹⁵ Yesu tu à se ka cii: Nam à ma te maasa zama ya no ñ na à sasabandi i se ka i ma c̄eyom susu kulu t̄onandi. Yohanna mana hungu à se kpeene.
- ¹⁶ Ka Yohanna na Yesu mirandi, à hunu maasa maasa hari di kuna. C̄of̄o beene feeri à se. À di lkpe Biya go zumbu ka s̄om nga b̄om zanga gutu.
- ¹⁷ C̄of̄o jinde f̄o mo hunu za beene ka cii: W̄one ya ci a lze Bineganji ka à gaa a du binekaane.

Matiyu 4

- ¹ À banda Biya Halaala na Yesu boi ko kpeindaà ganji kuna l̄bilisi ma à sui.
- ² À meeh̄o zaa jiribi weitaaci nda ciini weitaaci. Nga di banda à maa her̄e.
- ³ Suik̄o maani à d̄o ka cii: De ni lkpe lze no, cii tondi yom w̄o ma bere buuru.
- ⁴ Amma Yesu tu à se ka cii: lkpe Sendi hantumante go cii, “B̄r̄o si huna nda n̄maari hinne amma nda sendi kulu ka à go hunu lkpe mee kuna”.

- 5 Ibilisi bine kpeinda Yesu wangara halaala kuna ka à dam Ikpe bɛrandiyom dɔ yɔɔ bɔm.
- 6 À cii à sɛ: De ni Ikpe Ize no, ò ma zimbi ganda zama Ikpe Sendi hantumantɛ go cii: Ikpe ga nga dɔntɔneize yom no fɔndɔ ka simba ni. Ò ga n tɛmbɛ ngei kambe yom kuna n cee ma si sam tondi gaa.
- 7 Yesu cii à sɛ: Ikpe Sendi hantumantɛ go cii kpɛɛɛ, "N ma si Ikpe n òmɔne Kpe sui".
- 8 Ibilisi kpeinda Yesu tondi kuku fɔ bɔm kpɛɛɛ ka à cɛbɛ handunya kpetɛɛ yom kulu nda ò deiza.
- 9 À cii à sɛ: A ga n no hɛ yom wɔ kulu de n go jɛndɛbiri a sɛ ka a bɛrandi.
- 10 Yesu bine cii à sɛ: Kpei, Setam. Ikpe Sendi hantumantɛ go cii: "N ma Kpe n òmɔne Ikpe bɛrandi ka tamtɛɛ nga hinne sɛ".
- 11 Ibilisi bine na à nam. Cɔfɔ Ikpe dɔntɔneize yom di maani ka à sajo.
- 12 Ka Yesu maa ò cii ò na Yohanna dam kasu, à na nga bɔm cendi ka kpei Galile laabu.
- 13 Ka à gana Nazaretu kpaara à kpei gɔrɔ Kapernaum kpaara ka à goono buula mee gaa Zabulu laabu nda Nefitali laabu game.
- 14 À kpei nungu di zama hɛ ka andebi Esayi cii ma tɔ sɛ. À cii:
- 15 Zabulu laabu nda Nefitali laabu goono buula jɛɛ gaa Yudum bisantɛ Galile laabu dimi cindei gɔɛ dɔ.
- 16 Nge yom ka ò go gɔrɔ kube kuna ò di kaari bambata fɔ. Beerem mo ka ò go gɔrɔ bu bicire kuna, ò sɛ no kaari hunutɛɛ.
- 17 Za saa di no Yesu sinti ka waazu. À go cii: Wa tuubi zama bɛɛɛ kpetɛɛ maani.
- 18 Ka Yesu go Galile buula gana à di cɛɛɛ nda bɛɛɛ fɔ, Simɔ ka ò cii à sɛ Piɛɛ nda à cɛɛɛ Andɛɛ. Ò go biriji see buula kuna zama sɔrɔkɔ yom no.
- 19 Cɔfɔ à ga cii ò sɛ: Wa a gana. Zanga sɔrɔkɔ cini ciifi ceeci, a kaa wom tɛ bɔrɔ ceecikɔ yom.
- 20 Maasa maasa ò na ngei biriji yom nam ka Yesu gana.
- 21 À bisa nungu di ka tɔ jina. À di cɛɛɛ nda bɛɛɛ fɔ mo kpɛɛɛ, Yakɔfu nda à cɛɛɛ Yohanna, Zabadi koo yom. Ò goono harihi kuna nda ò baaba Zabadi. Ò go ka ngei biriji yom hinsa. À na ò cɛɛ.
- 22 Maasa maasa ò na ngei baaba nda harihia nam ka à gana.

²³ Yesu go Galile laabu kulu yaali ko cooandi ñ marga fuu yom kuna ka Baaru Hinno fɛɛ lkpɛ kpetɛɛ bɔm. À go doorikom kulu nda zenjekom kulu no baani jama kuna.

²⁴ Cɔfɔ à baaru hunu Siria laabu mee nda mee kuna. Ñ kaanda à sɛ zenjekom yom kulu ka ñ go taabi nda doori ŋmani ŋmani. Ñ kaanda à sɛ hɔllɛkpɛ yom nda hɔllɔkom yom nda leebantɛ yom mo. À na ñ kulu no baani.

²⁵ Bɔrɔ bakara na à gana za Galile laabu kala Dekapoli kpaara yom kala Yerusalem wangara nda Yude laabu. Za nungu di no ñ na Yesu gana kala Yudum isa bisantɛ.

Matiyu 5

¹ Ka à di jama bakara di, cɔfɔ à kaaru tondi kuku fɔ bɔm. Saa ka à gɔrɔ, à coobaabaize yom mo maani à dɔ.

² À sinti ka ñ cooandi ka cii:

³ Binekaanekpɛ yom no, beerem ka ñ bine kuna ñ go lasabu ngei si hini ka tɔ ngei bɔm sɛ, zama ñ sɛ no bɛɛnɛ kpetɛɛ goono.

⁴ Binekaanekpɛ yom mo no, beerem ka ñ bine go sara zama ngei wɔ no ñ ga ñ yamarandi.

⁵ Binekaanekpɛ yom no, beerem ka ñ ci bɔrɔ baanɔ yom zama ngei ya kaa handunya tubu.

⁶ Binekaanekpɛ yom no, beerem ka ñ go baa cɛyom susu zanga bɔrɔ ka à go maa hɛɛɛ nda jo, zama ngei ya kaa kungu.

⁷ Binekaanekpɛ yom no, beerem ka ñ go suuji cɛbɛ zama ñ sɛ no ñ suuji tɛ.

⁸ Binekaanekpɛ yom no, beerem ka ñ bine yom go hinne zama ngei ya di lkpɛ.

⁹ Binekaanekpɛ yom no, beerem ka ñ go sasabandiyom tɛ zama ngei wɔ ñ ga ñ cɛɛ lkpɛ ize yom.

¹⁰ Binekaanekpɛ yom mo no, beerem ka ñ ga ñ guruguzandi cɛyom susu sabu sɛ, zama ñ sɛ no bɛɛnɛ kpetɛɛ goono.

¹¹ Binekaanekpɛ yom no wom, saa ka ñ kaa wom woo ka wom guruguzandi ka hɛ lalɔ dimi kulu cii wom gaa tangari bɔm a sabu sɛ.

¹² Wom ma faihã. Wom bine ma kaani mo kala kala zama wom tukunsi beeri bɛɛnɛ kuna. Ya no ñ na andebi yom ka ñ na wom jina mo guruguzandi.

¹³ Wom goono no zanga ciiri handunya kuna amma de ciiri taru, hɛ fɔ no ñ ga à hinsa nda? À si boori hɛ fɔ kulu gaa kpɛɛnɛ kala de ñ ma à munu beerem ma à taamu.

- 14 Wom goono no zanga kaari handunya kuna. Kpaara ka à goono tondi kuku bɔm si hini ka tugu.
- 15 Ì si fitila diiandi ka dam cila cire. Amma ñ ga à jisi fitila dɛcɛyom dɔ à mo kaari no beerem kulu sɛ ka ñ goono fuu kuna.
- 16 Wom ñmɔne kaari à mo kaari ya di iburadam yom jine hali ñ ma di wom gbei hinno yom. À gaa no ñ ma wom Baaba ka à goono bɛɛnɛ bɛɛrandi.
- 17 Wom ma si tamma a kaa no ka Moisi fɔnda wi wala ka andebi yom fɔndɔ wi. A mana kaa ñ wiyom amma ka ñ tɔnandi.
- 18 Cimi no a go cii wom sɛ, za bɛɛnɛ nda ganda mana beeni ba tombi fɔ wala biiriize tombi fɔ si dɛrɛ Moisi fɔnda gaa kala hɛ kulu ma tɔ.
- 19 Bɔrɔ kulu mo ka à go meire yom wɔ ñmɔne icɛna fɔ daarum ka beerem cooandi ya di, ñ ga à cɛɛ beerem kulu ñmɔne icɛna bɛɛnɛ kpetɛrɛ kuna. Amma bɔrɔ ka à go ka ñ gana ka cooandi ndei, ñ ga akpɛ wɔ cɛɛ bɔrɔ beeri bɛɛnɛ kpetɛrɛ kuna.
- 20 A go cii wom sɛ ka de wom cɛyom susu mana bisa Moisi fɔnda cooandiko yom ñmɔne nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom ñmɔne, wom si huro bɛɛnɛ kpetɛrɛ di kuna pai.
- 21 Wom maa ka ñ cii dom bɔrɔ yom sɛ, n ma si bɔrɔ wi. Bɔrɔ ka à na bɔrɔ wi, lkpɛ ga à ciiti.
- 22 Amma hɛɛ wɔ, a go cii wom sɛ bɔrɔ kulu ka à bine tɔ nga nyaize sɛ sababu si, lkpɛ ga à ciiti. Bɔrɔ kulu mo ka à cii nga nyaize sɛ samu, Yuifu yom ciiti dumbukɔ yom ga à ciiti. Bɔrɔ kulu ka à cii ni, hɔllɔkom, ñ ga à dam nini kuna, nungu ka ñ go hanya futu yom bɔnandi.
- 23 Nga di sɛ, saa ka n go kaanda n garandi banda tanda dɔ cɔfɔ n go hɔngɔ ka n nyaize fɔ gunda hɛ fɔ ka simba nda ni.
- 24 Saa di gaa n ma n saraa di nam banda tanda dɔ jine. N ma kpei saba nda n nyaize di jina. Saa di n ma kaa ka saraa no.
- 25 N ma saba dam nda waasi ni nda n zojikari game za saa ka wom goono fɔndɔ bɔm. N ma saba dam zama n zojikari ma si n dam ciitiko kambɛ, ciitiko mo ma si n dam dogari kambɛ à ma n dam kasu.
- 26 Cimi no, a go cii n sɛ, n si hunu nungu di kala n ma nooru bana, ba dala ma si cindi n gaa.
- 27 Wom maa ka ñ cii dom bɔrɔ yom sɛ: "N ma si zina".
- 28 Amma hɛɛ wɔ, a go cii wom sɛ bɔrɔ kulu ka à weibɔrɔ guna ka à dam bine, akpɛ na à zina kɔ nga bine kuna.

- 29 Amma de n kambenmaa moo te n se dɛɛyom he, n ma à dɔgu ka cetu à ma mooru ni. N gaaham nungu fɔ ma halaci à bisa, n ma n gaaham kulu cetu nini kuna, nungu ka n go hanya futu yom bɔnandi.
- 30 Bine, de n kambenmaa ya te n se dɛɛyom he, à dumbu ka cetu à ma mooru ni. N gaaham nungu fɔ ma halaci à bisa, n ma n gaaham kulu cetu nini kuna, nungu ka n go hanya futu yom bɔnandi.
- 31 N cii dom bɔrɔ yom se kpɛɛɛ: “Bɔrɔ kulu ka à ga nga wɛndɛ fee, à ma à no hije wiyom tira”.
- 32 Amma hɛɛ wɔ, a go cii wom se, bɔrɔ kulu ka à ga nga wɛndɛ fee, de à mana ci zina sabu se, akpɛ na à dam zina fɔndɔ. Bɔrɔ kulu mo ka à kaa wɛndɛ ka n fee hiji, akpɛ go zina.
- 33 Wom maa kpɛɛɛ ka n cii dom bɔrɔ yom se: “N ma si tangari ze te, amma n ma n zeyom te lkpɛ jine”.
- 34 Amma a go cii wom se, wom ma si ze pati pati. Wom ma si ze nda bɛɛɛ zama nga ya ci lkpɛ kpetɛɛ kariga.
- 35 Wom ma si ze nda ganda zama nga ya ci à cee dɛɛyom dɔ. Wom ma si ze nda Yerusalem zama nga ya ci Kpɛ Dabarikpɛ wangara.
- 36 N ma si ze mo nda n bɔm zama n si hini ka n bɔm hamini ba afo bɛɛɛ ikpare wala ibi.
- 37 Amma wom sendi ma ci oò, oò, wala de awo mo no à ma ci awo. He kulu ka bɔrɔ cii à banda, za llalɔ dɔ no à go hunu.
- 38 Wom maa n cii kpɛɛɛ: “De bɔrɔ na n moo fɔ kaa, n ma à n̄mɔne kaa. De bɔrɔ na n hinje fɔ kaa, n ma à n̄mɔne kaa”.
- 39 Amma a go cii wom se, wom ma si hungu bɔrɔ lalɔ. Bɔrɔ ka à ga n sam kambenmaa jɛɛɛ gaa, n ma kambewo mo n̄mɔne sellɛ à se.
- 40 Bɔrɔ ka à go baa mo nga ma kpɛinda ni ciitiko dɔ ka n kpɛ ganda ta n gaa, n ma kpɛ ka à goono bɛɛɛ di mo nam à se.
- 41 Bine, de bɔrɔ go ka n tilasi n ma kilo fɔ diro te, n ma à gana ka kilometi hinka te nda.
- 42 Bɔrɔ ka à go ka n n̄maare, n ma à no. Bɔrɔ ka à go baa n ma nga garɔ, n ma si banda bɛɛɛ à se.
- 43 Wom maa n cii: “N ma baa n gɔrɔkasine, n ma hungu n n̄mɔne ibɛɛ”.
- 44 Amma a go cii wom se, wom ma baa wom n̄mɔne ibɛɛ yom. Beerem ka n go wom laali, wom ma barika dam n̄ gaa. Wom ma he hinno te beerem se ka n go hungu wom. Wa aduwa te beerem se ka n go he lalɔ yom te wom se ko wom guruguzandi.

45 À gaa no wom tɛ wom Baaba ka à goono bɛɛnɛ ize yom. Nga ya go nam nga weenu go tunu bɔrɔ lalɔ yom nda bɔrɔ hinno yom bɔm. À go nam bɛɛnɛ hari ma kam beerem ka ò cɛsusu nda beerem ka ò mana cɛsusu bɔm.

46 De wom go baa beerem ka ò go baa wom, tukunsi fɔ no wom gunda? Ya no alikasi takɔ yom mo go tɛ. À na ci cimi no ba?

47 Bine, de wom go wom nyaize yom hinne fɔɔ, ifɔ no wom go tɛ ka bisa cindei? Ya no dimi cindei mo go tɛ. À na ci cimi no ba?

48 Nga di sɛ, wom ma tɛ bɔrɔ tɔantɛ yom zanga wom Baaba ka à goono bɛɛnɛ à ci tɔantɛ.

Matiyu 6

1 Wom ma laakali wom ma si wom gbei hinno yom tɛ beerem jine ò ma di wom. De à mana ci ya wom sinda banandi wom Baaba ka à goono bɛɛnɛ dɔ.

2 Nga di sɛ saa ka n go saraa tɛ n ma si à fɛɛ zanga munafici yom go tɛ Yuifu yom marga fuu yom kuna nda dɛbɛ yom bɔm. Ò go tɛ ya di zama iburadam yom ma ngei bɛɛrandi sɛ. Cimi no a go cii wom sɛ ò du ngei banandi kɔ.

3 Amma ni, saa ka n go saraa tɛ n kambɛwo ma si bei hɛ ka n kambɛɲmaa go tɛ.

4 N saraa tɛyom ma ci tugu kuna. N Baaba ka à go di tugu kuna à ga n bana tɛɛkparɛ.

5 Saa ka wom go ka aduwa tɛ mo, wom ma si tɛ zanga munafici yom. Ò go baa ngei ma cɛ Yuifu yom marga fuu yom kuna wala dɛbɛ yom bɔm ko ka aduwa tɛ. Ò go tɛ ya di zama beerem ma di ei. Cimi no a go cii wom sɛ ò du ngei banandi kɔ.

6 Amma ni, saa ka n go ka aduwa tɛ n ma huro n fuu kuna ka gambu daabu ko ka n Baaba ɲmaare tugu kuna. N Baaba ka à go di tugu kuna, à ga n bana tɛɛkparɛ.

7 Saa ka wom go ka aduwa tɛ wom ma si sendi kɔnu yom yaara yaara zanga dimi cindei. Ò go tamma sendi boobo di gaa no lkpe maa ka tu ngei sɛ.

8 Wom ma si hima ngei zama wom Baaba go bei hɛ ka wom go baa kɔ hali wom ga à ɲmaare.

9 Nga di sɛ, wom ma aduwa tɛ zanga ya wɔ: I Baaba ka n goono bɛɛnɛ, n maa ma ci halaala.

10 N kpetɛɛ ma kaa. N binebaa ma tɛ handunya zanga à go tɛ bɛɛnɛ.

11 N ma i no hunkuna ɲmaari.

12 N ma i dɛɛyom yaafa i sɛ zanga i yom mo i go beerem ka ò dɛɛ i sɛ yaafa.

- 13 N ma si kpeinda i yom suiyom dɔ, amma n ma i kɔm llalɔ kambɛ. N ηmɔne no kpetɛrɛ nda dabari nda deiza, jiri dubu nda dubu yom. Ami.
- 14 De wom na beerem yaafa nda ñ taali yom, wom Baaba mo ka à goono bɛɛnɛ à go wom yaafa.
- 15 Amma de wom si beerem yaafa nda ñ taali yom, wom Baaba mo si wom yaafa nda wom taali yom.
- 16 Saa ka wom go meehɔ zaa, wom ma si meehɔ zaa zanga munafici yom. Ñ go binesɛrɛ cɛbɛ ngei mooduma yom gaa. Sisibi no ñ go dam ngei mooduma yom gaa hali iburadam yom ma bei ka ngei go meehɔ zaa. Cimi no a go cii wom sɛ, ñ du ngei banandi kɔ.
- 17 Amma ni wɔ, saa ka n go meehɔ zaa, n ma jii tusu n bɔm gaa ka n mooduma nyunu.
- 18 N ma si meehɔ zaa hali beerem ma bei. Amma n ma nga di tɛ n Baaba ka à goono tugu kuna sɛ. N Baaba mo ka à go di tugu kuna à ga n bana tɛrɛkparɛ.
- 19 Wom ma si haizici meigu handunya kuna. Nungu di nanabanu nda kɛdia ga à dii ka sara. Nungu wɔ zee yom mo huro ka à zee.
- 20 Amma wa haizici meigu bɛɛnɛ kuna, nungu ka za nanabanu za kɛdia ñ ba afɔ si à sara. Nungu wɔ zee yom mo si huro ka à zee.
- 21 Nungu ka n haizici goono, n bine mo kaa goono.
- 22 Moo goono no zanga fitila gaaham gaa. Nga di sɛ, de n moo go boori, n gaaham kulu tɔ nda kaari.
- 23 Amma de n moo ci ilalɔ, n gaaham kulu kaa tɔ nda kube. Nga di sɛ, kaari ka à goono n kuna de à tɛ kube, kube di beeri fa.
- 24 Bɔrɔ si ka à hini ka tamtɛrɛ kpɛ hinka sɛ mefɔ. À kaa hungu afɔ ka baa afɔ wala à kaa kaani afɔ sɛ ka donda afɔ. Wom si hini ka tamtɛrɛ lkpɛ sɛ nda haibarika sɛ mefɔ.
- 25 À sɛ no, a go cii wom sɛ, wa si karihã wom hundi yom sɛ nda hɛ ka wom kaa ηmaa nda hɛ ka wom kaa ham wala nda jiine ka wom kaa dam gaaham gaa. Hundi bisa ηmaari. Gaaham mo bisa jiine ka dam. À na ci cimi no ba?
- 26 Wa guna bɛɛnɛ ciro yom gaa. Ñ si duma. Ñ si wi. Ñ si heeni meigu mo boo yom kuna. Wom Baaba ka à goono bɛɛnɛ go ka ñ ηmaarandi. Wom bisa ciro yom. À na ci cimi no ba?
- 27 Wom kuna mee no karihã kuna à hini ka kambɛ karu fɔ tɔntɔnu nga kuyom gaa?
- 28 Ifɔ sɛ no wom gunda jiine ka dam karihã? Wom ma guna zanga ganji kuna boosi yom go beeri. Ñ si gbei tɛ. Ñ si silli tɛ.

29 Amma a go cii wom sɛ mo, ba Salomɔ à deiza kulu kuna mana taalam zanga ò kuna afo.

30 De Ikpe go ganji kuna subu yom taalam zanga ya ka ò goono hunkuna amma suba ò ga à tɔnu, hali ya mo wom, naane cɛnakpe yom.

31 Nga di sɛ, wa si karihã ka cii: Ifo no i kaa ŋmaa? Ifo no i kaa ham? Ifo no i ga i bɔm kaima nda?

32 Hɛ yom wɔ kulu dimi cindei ya go ka ò ceeci. Wom Baaba ka à goono bɛɛnɛ, à go bei ka wom go baa hɛ nge yom di kulu.

33 Wa Ikpe kpetɛrɛ nda Ikpe cɛyom susu ceeci sintine. À kaa hɛ nge yom di kulu tɔntɔnu wom sɛ.

34 Nga di sɛ, wom ma si karihã nda suba zama suba bumbum gunda nga bɔm karihã. Hanu kulu nda nga taabi no, à wasa hanu di sɛ.

Matiyu 7

1 Wom ma si ciiti zama ò ma si wom ciiti sɛ.

2 Wom ma si à tɛ zama ò kaa wom ciiti no nda ciitiyom dimi ka wom go ciiti. Ò kaa wom neesi nda neesiji ka wom go neesi nda.

3 Ifo sɛ n go di subuize ka à goono n nyaize moo kuna, amma n si di bundu ka à goono n bumbum moo kuna?

4 Wala mɛtɛ n tɛ ka cii n nyaize di sɛ: Cɛ ya subuize wɔ kaa n sɛ ka à goono n moo kuna? E, bundu no n sɛ moo kuna ya fa.

5 Munafici, bundu wɔ kaa n moo kuna jina. À gaa no n di ihinno ka subuize di ka à goono n nyaize moo kuna kaa.

6 Wom ma si hɛ halaala no hansɪ yom sɛ. Wom ma si wom kɔlibɛ caadantɛ yom cɛtu kpisɔ yom jine. N ma si nga di tɛ zama haniba ò ga ò taamu. Ò bɛrɛ mo ka ye ka wom nama ka pati pati.

7 Wo ŋmaarɛ, ò kaa wom no. Wo ceeci, wom kaa du. Wo kobi, ò kaa feeri wom sɛ.

8 Bɔrɔ kulu ka à go ŋmaarɛ, ò ga à no. Bɔrɔ ka à go ceeci mo, à kaa du. Bɔrɔ ka à go kobi mo, ò kaa feeri à sɛ.

9 Wom kuna mee ya ga nga koo no tondi, de à na à ŋmaarɛ buuru?

10 Wala de à na à ŋmaarɛ ciifi, à ga à no gondi?

11 Bine, wom ka wom ci bɔrɔ lalɔ yom, wom ŋmaani ka hɛ hinno yom no wom koo yom sɛ. Ya mo no wom Baaba ka à goono bɛɛnɛ, à go hɛ hinno yom no beerem sɛ ka ò go ka à ŋmaarɛ.

- 12 Nga di sɛ, hɛ kulu ka wom go baa beerem ma tɛ wom sɛ, ya no wa à tɛ ngei mo sɛ zama Moisi fɔnda nda andebi yom tira yom mo go ka nga di cii.
- 13 Wa huro nda mee kankamantɛ. Mee hɛantɛ nda fɔndo bambata ya kpei halaciyom do. Bɔrɔ bayom ya huro nda.
- 14 Amma mee kankamanta nda fɔndo mariyo ya kpei hundi do. Bɔrɔ fo fo ya du à.
- 15 Wom ma laakali mo nda andebi tangari tangari yom ka ñ go feeji kuuru yom dam ka kaa wom do amma sagali yom no kuna kuna ka ñ go kɔm.
- 16 Wom kaa ka ñ bei ñ tɛgbei yom gaa. Beerem si lɛzɛize kaa kariji nya gaa. Ñ si jee kaa dɛnfɛnɛ kariji nya gaa mo. À na ci cimi no ba?
- 17 Zanga ya no tuurinya hinno kulu go ka ize hinno hɛi. Amma tuurinya lalɔ mo go ka ize lalɔ hɛi.
- 18 Tuurinya hinno si hini ka ize lalɔ hɛi. Ya no tuurinya lalɔ mo si hini ka ize hinno hɛi.
- 19 Tuurinya kulu ka à si ize hinno hɛi, ñ ga ka à dumbu no. Ñ ga à cetu nini kuna mo.
- 20 Zanga ya no wom ga ñ bei ñ tɛgbei yom gaa.
- 21 À na ci beerem kulu ka ñ go cii a sɛ, Kpe, Kpe ya kaa huro bɛɛnɛ kpetɛrɛ kuna. Amma beerem ka ñ go ka a Baaba ka à goono bɛɛnɛ kuna binebaa tɛ, ngei ya huro.
- 22 Bɔrɔ boobo kaa cii a sɛ hanu nga di: Kpe, Kpe i na andebitɛrɛ tɛ n maa gaa. I na hɔllɛ yom gaarɛ n maa gaa. I na dabari gbei boobo tɛ n maa gaa. À na ci cimi no ba?
- 23 Cɔfo hɛɛ mo, ya cii ñ sɛ: A si wom bei pai. Wa gana a sɛ, wom gbei lalɔ tɛko yom.
- 24 Nga di sɛ, bɔrɔ kulu ka à go maa a sendi wɔne yom ka ñ dam nga tɛgbei kuna, a ga à himandi no zanga laakalantɛ ka à na nga fuu cini tondi bɔm.
- 25 Hari kam. Gooru yom to hali ñ munu kala kala. Hɛo tɛ. À na fuu di karu amma fuua mana kam zama tondi bɔm no ñ na à sinji.
- 26 Bɔrɔ kulu mo ka à maa a sendi wɔne yom ka à mana ñ dam ñ tɛgbei kuna, a ga à himandi no zanga bɔmsikpɛ. À na nga fuu cini taasi bɔm.
- 27 Hari kam. Gooru yom to hali ñ munu kala kala. Hɛo tɛ. À na fuu di Fuua kam. À kulu kam duru duru.
- 28 À kaa to ka Yesu na nga meecine wɔne yom beeni, jama di go mamaci nda à cɛbɛ.

²⁹ Ì go mamaci zama à go ka ò cooandi no zanga à gunda hini. À mana cooandi zanga Moisi fònda cooandikò yom.

Matiyu 8

- ¹ Saa ka Yesu zumbu za tondi kukua bòm, bórò bakara na à gana.
- ² Còfò, jire fò maani à dò ka à bээрandi. À cii: Kpe, de n baa n hini ka a hinnandi.
- ³ Yesu na kambé sellé ka à hama. À cii: A go baa, n ma hinne. Maasa maasa à hinne à jiretéré di gaa.
- ⁴ Yesu cii à sè: N ma laakali n ma si à cii bórò fò kulu sè, amma n ma kpei ka n bòm cèbè garandikò sè. N ma saraa ka Moisi fònda cii tè à ma du ka tè ò se sèda.
- ⁵ Ka Yesu kpei Kapernaum kpaara wanguize yom jinehune fò maani à dò. À òmaare ka cii à sè:
- ⁶ Kpe, a gbeiize fò go kani fuu nda gaaham buyom futu. À go taabi kala kala.
- ⁷ Còfò Yesu cii à sè: A go kaa ka à no baani.
- ⁸ Wanguize yom jinehune di tu à sè ka cii: Kpe, ya na tò ka n ma huro a fuu kuna. N ma sendi fòlònkú hinne cii, a gbeiize di kaa du baani.
- ⁹ Hèè mo, wanguize fò hini cire no a goono. Wanguize yom mo goono a cire. De a cii afò sè à ma kpei, à kpei. De a cii afò mo sè à ma kaa, à kaa. De a cii a banya mo sè à ma tè wò, à tè.
- ¹⁰ Ka Yesu maa nga di, mamaci na à dii. Còfò à cii beerem ka ò go ka à gana sè: Cimi no a go cii wom sè, ba Isiraila kuna ya na di naane beeri ya wò.
- ¹¹ A go cii wom sè mo ka bórò boobo go kaa za weenuhune hère nda weenukane hère. Ì kaa gòrò nda Abuléma nda Isaka nda Yakòfu bène kpetéré kuna.
- ¹² Amma kpetéré ize yom téré kube kuna no ò ga ò cetu. Nungu di no hēni nda hinje kaamayom goono.
- ¹³ Yesu cii wanguize yom jinehune sè: Kpei, à ma tè n sè zanga n naane. Lokaci nga di gaa no gbeiize di du baani.
- ¹⁴ À banda, Yesu kaa huro Pièè fuu. À di Pièè hanzure weibórò go kani nda gaawase.
- ¹⁵ À na à kambé hama. À gaawase di bisa à gaa. Còfò à tunu ka ò yare.
- ¹⁶ Ka wiciri kambu tò ò kaanda hòllèkpe boobo Yesu sè. À na hòllé yom di gaare nda nga sendi fò. Beerem mo kulu ka ò sinda baani, à na ò no baani.

- 17 Nga di tɛ no zama hɛ ka à ci andebi Esayi mee gaa ma tɔ sɛ. Esayi cii: Nga bumbum na i hinabunutɛɛ zaa ka i doori yom jɛɛ.
- 18 Ka Yesu di bɔɔ bakara na nga dam bindi à na fɔndɔ no ngei ma kpei ya hɛɛ tɛɛ.
- 19 Cɔfɔ Moisi fɔnda cooandikɔ fɔ maani à dɔ ka cii à sɛ: Coobaaba, a ga n gana nungu kulu ka n go kpei.
- 20 Yesu cii à sɛ: Kaabi yom gunda guusu yom. Bɛɛnɛ ciro yom mo gunda gɔɛ dɔ. Amma hɛɛ Adamize, a sinda nungu ka a ma a bɔm dɛɛɛ.
- 21 À coobaabaize yom kuna afɔ cii à sɛ: Kpe, tu a sɛ jina ya kpei ka a baaba fiji.
- 22 Amma Yesu tu à sɛ ka cii: A gana. Nam bukɔ yom ma ngei bukɔ yom fiji.
- 23 Ka Yesu huro harihi, à coobaabaize yom dɛɛɛ à banda.
- 24 Cɔfɔ hɛo beeri fɔ tunu buula bɔm kala hari boosu yom go harihia kaaru ka à daabu. Amma Yesu wɔ go jiibi.
- 25 Coobaabaize yom di maani ka à tunandi. N cii: Kpe, i faaba. I go halaci.
- 26 À cii n sɛ: Ifɔ sɛ wom go hamburu, wom naane cɛnakpɛ yom? À tunu ka deeni hɛo di nda buula di gaa. Cɔfɔ nungu tɛ sakai.
- 27 Coobaabaize yom mamaci ka cii: Mee dimi no bɔɔ wɔ hali ba hɛo nda buula mo go ka à sendi gana?
- 28 Ka à tɔ ya hɛɛ tɛɛ Gegesene laabu hɔllɛkɛ hinka fɔ hunu saarɛ yom kuna ka à kube. N futu kala kala hali bɔɔ fɔ kulu si hini ka fɔndɔ nga di gana.
- 29 N go kuwa ka cii: Ifɔ ya goono ni nda i yom game, Yesu Ikpɛ Ize? N kaa ka i bɔnandi no ba, za lɔkaci mana tɔ?
- 30 Hali n moorantɛ, kpisɔ gaa bambata fɔ goono ka à go kurum.
- 31 Hɔllɛ yom di go Yesu nmaarɛ ka cii: De n na i gaarɛ, n ma nam i ma kpei huro kpisɔ gaa wɔ kuna.
- 32 À cii n sɛ: Wa kpei. N hunu ka kpei huro kpisɔ gaa di kuna. Cɔfɔ kpisɔ gaa di kulu go pito ko gungure za tondi bɔm ka kam buula di kuna. N bu hari kuna.
- 33 N kurukɔ yom zuuru ka kpei kpaara. N deede hɛ kulu ka à tɛ nda hɛ ka à tɔ hɔllɛkɛ yom di.
- 34 Cɔfɔ kpaara di kulu hunu ka kaa Yesu kube. Za n di à, n go ka à nmaarɛ ka cii à ma hunu ngei laabu kuna.

Matiyu 9

- 1 Ka Yesu ye ka huro harihi à na buula dem ka kpei nga kpaara.

- 2** Cɔfɔ n̄ kaanda à sɛ mɔngɔlɔ fɔ daari bɔm. Ka Yesu di naane ka n̄ gunda, à cii mɔngɔlɔ di sɛ: A koo, n laakali ma kani. A na n yaafa nda n dulum yom.
- 3** Moisi fɔnda cooandikɔ fɔ yom cii ngei bine kuna: Bɔrɔ wɔ go ka lkpe sendi yamu ka à cɛnandi.
- 4** Za ka Yesu go ka n̄ lasabu yom bei, à cii n̄ sɛ: Ifɔ sɛ wom go hɛ lalɔ lasabu wom bine kuna?
- 5** Wɔ fɔ ya faala ka bisa bɔrɔ ma cii a na n yaafa nda n dulum yom wala bɔrɔ ma cii tunu ka dira?
- 6** Bine, wom ma bei ka hɛɛ Adamize, a gunda hini handunya kuna ka dulum yom yaafa. À sɛ no Yesu go sendi mɔngɔlɔ wɔ sɛ: Tunu ka n daari zaa ka kpei fuu.
- 7** Cɔfɔ à tunu ka kpei fuu.
- 8** Ka jama di nga di mamaci na n̄ dii. N̄ na lkpe bɛɛrandi zama à na hini wɔne no iburadam yom sɛ.
- 9** Saa ka Yesu bisa nungu di ka tɔ jine, à di bɔrɔ fɔ mo ka à maa Matiyu. À go gɔrɔ baalici alikasi tayom dɔ. Yesu cii à sɛ: A gana. À tunu ka à gana.
- 10** À kaa tɔ Yesu go gɔrɔ ka n̄maa fuu kuna. Cɔfɔ alikasi takɔ boobo nda dulumkoni boobo kaa ko n̄maa nda Yesu nda à coobaabaize yom.
- 11** Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom di à. N̄ cii à coobaabaize yom sɛ: Ifɔ sɛ no wom Coobaaba go n̄maa nda alikasi takɔ yom wɔ nda dulumkoni yom wɔ?
- 12** Amma ka Yesu maa nga di, à cii n̄ sɛ: Beerem ka n̄ gunda baani, n̄ si baa lokotoro kala beerem ka n̄ sinda baani.
- 13** Amma wa kpei dendeni hɛ ka wɔne cii: “Hɛɛ wɔ, suuji no a go baa, à na ci garandi”. Ya na kaa bɔrɔ cɛantɛ susu yom cɛɛ n̄ ma tuubi amma dulumkoni yom.
- 14** Yohanna coobaabaize yom bine kaa à dɔ. N̄ cii: Ifɔ sɛ no i yom wɔ nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, i cini meehɔ zaa amma n coobaabaize yom si meehɔ zaa?
- 15** Yesu tu n̄ sɛ ka cii: Haruhiji kpaasi yom bine yom si hini ka sara saa ka haruhiji goono ndei. Amma hanu yom kaa ka n̄ ma haruhiji ganandi n̄ dɔ. Saa di no n̄ kaa meehɔ zaa.
- 16** Bɔrɔ si zara teji dumbari dam jiine zeenɔ gaa zama dumbari di, à ga izeena jɛɛ fɔ zaa no. Pati di kaa tɔntɔnu.
- 17** Ya no beerem si dufɛ teji dam hamburu zeenɔ yom kuna zama hamburu yom di bɔgu no. Dufɛ di kaa bambari. Hamburu yom mo sara. Amma n̄ go dufɛ teji dam hamburu teji kuna. N̄ kulu mo kaima.

- 18 Saa ka Yesu go he nge yom di cii n̄ se, cɔfo Yuifu yom marga jina fo maani à dɔ ka sɔmbu à jine. À cii: A koo hundiyo bu maasa maasa. Amma kaa ka n kambɛ dɛɛ à bɔm, à kaa huna.
- 19 Yesu tunu ka à gana. Ya no à coobaabaize yom mo.
- 20 Weibɔrɔ fo mo goono ka kuri go dooru à se hali jiiri wei cindi hinka. À maani à gaa banda banda ka à kpɛ hanga hama.
- 21 À go cii nga bine kuna: De a na à kpɛ hanga hinne hama, a du baani.
- 22 Amma Yesu bɛrɛ ka di à. À cii à se: A koo hundiyo, n laakali ma si tunu. N naane na n no baani. Weibɔrɔ di du baani za saa nga di.
- 23 Ka Yesu kaa Yuifu yom marga jina di hundi à di gasiakari yom nda jama fo mo ka n̄ go kɔsɔngu.
- 24 À cii n̄ se: Wa wom bɔm cendi zama koo hundiyo di mana bu. À go jiibi no. Cɔfo n̄ go Yesu haaru.
- 25 Amma saa ka à na jama di kaa tɛrɛ à huro ka hundiyo kambɛ di. Koo hundiyo di tunu.
- 26 Baaru nga di kpei laabu di nungu kulu.
- 27 Ka Yesu bisa nungu di ka tɔ jina, danam hinka fo na à gana. N̄ go kuwa ka cii: Ni, Dafidi ize, n ma suuji cɛbɛ i se.
- 28 Saa ka Yesu tɔ fuu kuna danam yom di maani à dɔ. Yesu cii n̄ se: Wom naane ka a hini ka he wɔ tɛ? N̄ tu à se, Oò Kpe.
- 29 Cɔfo à na n̄ moo yom hama ka cii: À ma tɛ wom se nda zanga wom naane goono nda.
- 30 N̄ moo yom feeri. Yesu na n̄ kaabaaru ka cii: Wa laakali ka si nam bɔrɔ fo kulu ma bei.
- 31 Amma ka n̄ dira n̄ na à maa fɛɛ laabu di nungu kulu.
- 32 Ka n̄ go hunu, cɔfo beerem kaanda Yesu se bɛbɛ hɔllɛkpɛ fo.
- 33 Ka à na hɔllɛ di gaarɛ, bɛbɛ di go sendi. Mamaci na jama dii. N̄ cii: He wɔ dimi mana tɛ Isiraila kuna ba ce fo.
- 34 Amma Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom cii: À go hɔllɛ yom gaarɛ no nda hɔllɛ yom kpe.
- 35 Yesu bine go wangara yom kulu nda kpaara yom kulu yaali ko cooandi n̄ marga fuu yom kuna. À go Baaru Hinno fɛɛ lkɛ bɔm. À go doorikom kulu nda zenjekom kulu no baani jama kuna.
- 36 Ka à di jama bakara di, sisibi na à dii n̄ se zama fariga goono n̄ gaa. N̄ karu ka see mo zanga feeji yom ka n̄ sinda kurukɔ.

³⁷ Bine, à cii nga coobaabaize yom sɛ: Fari wiyom ba gumo, amma gbeiteeri yom si ba.

³⁸ Nga di sɛ, wa hemarukpe nmaare à ma gbeiteeri yom samba nga hemaru kuna.

Matiyu 10

¹ Yesu na nga coobaabaize wei cindi hinka di cɛɛ ka ñ no hini hɔllɛ yom bɔm ñ ma ñ gaare. Ñ ma doorikom kulu nda zenjekom kulu no baani mo.

² Diya wei cindi hinka di maa yom neya: Sintine, Simɔ ka ñ cii à sɛ Piɛɛ nda à cɛɛɛ Andɛɛ nda Yakɔfu, Zabadi koo nda à cɛɛɛ Yohanna,

³ nda Filipu nda Baatelemi nda Toma nda Matiyu, alikasi takɔ nda Yakɔfu, Alife koo nda Lebe ka à gunda maadɛɛ Tade,

⁴ nda Simɔ Kanana bɔrɔ nda Yuda Isikariɔtu mo ka à na Yesu dam kambɛ.

⁵ Yesu na coobaabaize wei cindi hinka di dɔntɔm ka ñ no fɔndɔ. À cii: Wom ma si kpei dimi cindei dɔ. Wom ma si huro mo Samari bɔrɔ yom kpaara yom kuna.

⁶ Amma wom ma kpei Isiraila ize yom dɔ ka ñ goono zanga feeji yom ka ñ dɛɛɛ.

⁷ Wom ma kpei baaru fɛɛ ka cii: Bɛɛɛ kpetɛɛ maani.

⁸ Wom ma doorikom yom no baani. Wom ma jire yom hinnandi. Wom ma buko yom tunandi. Wom ma hɔllɛ yom gaare. Gomini no wom du, wom ma gomini no.

⁹ Wom ma si wura nooru guziri zaa wala anzerɛfu nooru wala nooru ciire wom zalifɔntɔ yom kuna.

¹⁰ Wom ma si naaruyom fɔɔɔ zaa wala kpe jinde hinka wala taamu yom wala goobu yom. Wom ma si nge yom di zaa zama gbeiteeri tɔ à ma du nga nmaari.

¹¹ Saa ka wom kaa huro wangara fɔ yom kuna wala kpaara fɔ yom kuna wom ma hã nungu di bɔrɔ ka à tɔ. Wom ma gɔrɔ kpaara di kala wom ma dira.

¹² Saa ka wom go huro fuu kuna, wom ma baani nmaare à sɛ.

¹³ De bine fuu di tɔ nga bɔm, wom baani ma zumbu à gaa. Amma de à mana tɔ nga bɔm, wom baani nmaareyom ma ye wom gaa.

¹⁴ De bɔrɔ mana wom yotɛɛ ta wala à mana hanga dam wom sendi yom sɛ mo, wom ma tɛ à sɛ wom cee si, wom kambɛ si. Wom ma hunu fuu nga di kuna wala kpaara nga di kuna.

- 15 Cimi no, a go cii wom se Sodum kpaara nda Gomora kpaara kaa te daama ciiti hanu hine ka bisa kpaara nga di.
- 16 Guna, a go wom dontom no zanga feeji yom sagali yom bindi bindi. Nga di se, wom ma te laakalante yom zanga gondi yom. Wom ma te boro baano yom zanga gutu yom.
- 17 Amma wom mo laakali nda iburadam yom zama n kaa wom dam Yuifu yom ciiti dumbuko yom kambɛ. N kaa wom bulaala ngei marga fuu yom kuna.
- 18 N kaa kpeinda wom gaabikoni yom jine mo nda gandakpe yom jine a sabu se hali wom ma te sɛda n se nda dimi cindei se.
- 19 Amma saa ka n kaa wom dam kambɛ, wom laakali ma si dirigo nda zanga wom kaa sendi wala he ka wom kaa cii. N kaa wom no he ka wom ma cii lokaci nga di kuna.
- 20 Saa nga di a na ci wom ya go sendi. Wom Baaba Biya ya go sendi wom kuna.
- 21 Amma cɛɛɛɛ nda bɛɛɛɛ kaa cɛɛɛ dam kambɛ n ma a wi. Ya no baaba mo nga koo. Koo yom mo kaa tunu ka ngei bahei yom dam kambɛ n ma n wi.
- 22 N kulu kaa hungu wom a maa sabu se, amma boro ka a hini suuru kala mee n ga akpe kaa taabi di kuna.
- 23 Amma saa ka n kaa wom guruguzandi wangara wo kuna wom ma zuuru ka kpei afo nmani kuna. Cimi no a go cii wom se, wom si Isiraila laabu wangara yom kulu yaali ka beeni ka hee Adamize, ya kaa.
- 24 Coobaabaize si bisa nga cooandiko. Banya mo si bisa nga kpe.
- 25 A hima no coobaabaize ma goono zanga nga cooandiko. Banya mo ma goono zanga nga kpe. De n na hundikpe cɛɛ Bezabula, ya mo no n ga a fuu boro yom mo cɛɛ.
- 26 Nga di se, wa si hamburei zama he kulu ka a goono daabantɛ n ga a kaaterɛ. He kulu mo ka a goono tugantɛ n ga a bei.
- 27 He ka a go cii wom se kube kuna, wom ma a cii kaari kuna. He ka n go ciine wom se mo, wom ma a fee fuu yom yolo yom bom.
- 28 Wom ma si hamburu gaaham wiko yom ka n si hini ka hundi wi. Amma wom ma hamburu wo ka a hini ka hundi nda gaaham halaci nini kuna, nungu ka n go hanya futu yom bonandi.
- 29 N cini bulanga ciro hinka neera dala taaci. A na ci cimi no ba? Amma n kuna ba afo si kam ganda mo de a na ci wom Baaba bine go baa.
- 30 Wom wo, ba wom bom hamini yom n na n kulu kabu no.
- 31 Nga di se, wom ma si hamburu. Wom bisa bulanga ciro boobo.

- 32 À sɛ no, bɔrɔ kulu ka à kaa cii iburadam yom jine nga ci a ñmɔne, hɛɛ mo a kaa cii a Baaba ka à goono bɛɛnɛ jine akpɛ ya a ñmɔne no.
- 33 Amma bɔrɔ kulu ka à ga a ze iburadam yom jine ka cii nga si a bei, hɛɛ mo a kaa cii a si à bei a Baaba ka à goono bɛɛnɛ jine.
- 34 Wom ma si tamma a kaa no ka baani dam handunya kuna. Ya na kaa baani dam amma takuba.
- 35 A kaa feefee dam bɔrɔ nda à baaba game, koo hundiyo nda à nya game, koo haibɔrɔ wɛndɛ nda à hanzure weibɔrɔ game.
- 36 Bɔrɔ ñmɔne ibɛrɛ yom kaa ci à fuu bɔrɔ yom.
- 37 Bɔrɔ ka à go baa nga baaba wala nga nya ka bisa hɛɛ, akpɛ mo mana tɔ hɛɛ. Bɔrɔ ka à go baa nga koo weibɔrɔ wala nga koo weibɔrɔ ka bisa hɛɛ akpɛ mo mana tɔ hɛɛ.
- 38 Bɔrɔ ka à si nga bundu gaarantɛ zaa ka a gana, akpɛ mo mana tɔ hɛɛ.
- 39 Bɔrɔ ka à ga nga hundi faaba, akpɛ ga à dɛrandi. Bɔrɔ ka à ga nga hundi dɛrandi mo a sabu sɛ, akpɛ kaa du à.
- 40 Bɔrɔ ka à go wom ta, akpɛ go ka a ta. Bine, bɔrɔ ka à go ka a ta, akpɛ go wɔ ka à na a dɔntɔm ta.
- 41 Bɔrɔ ka à go andebi fɔ ta andebi maa kuna, akpɛ du tukunsi andebi ñmɔne. Bɔrɔ ka à go bɔrɔ cɛantɛ susu ta bɔrɔ ka à cɛsusu maa gaa, akpɛ kaa du bɔrɔ cɛantɛ susu tukunsi.
- 42 Bɔrɔ ka à go coobaabaize yom wɔ ñmɔne icɛna fɔ no gulaize fɔ hinne hari yeenɔ zama à ci a coobaabaize, cimi no a go cii wom sɛ, akpɛ tukunsi si dɛrɛ akpɛ sɛ.

Matiyu 11

- 1 À kaa tɔ saa ka Yesu na nga coobaabaize wei cindi hinka di no fɔndɔ, à banda à hunu nodi ka kpei cooandi ka baaru fɛɛ ñ wangara yom kuna.
- 2 Saa nga di no Yohanna goono kasu kuna. Ka à maa Mɛsiya gbei yom baaru à na nga coobaabaize yom ñ ñmɔne ihinka dɔntɔm Yesu dɔ.
- 3 Ñ na Yesu hã: Ni, n ci wɔ ka à ma kaa di wala bɔrɔ teji no i ma batu?
- 4 Yesu tu ñ sɛ ka cii: Wa kpei cii Yohanna sɛ hɛ yom ka wom go maa nda hɛ yom ka wom go di.
- 5 Danam yom moo yom feeri. Leebantɛ yom go dira. Jire yom go du hinnandiyom. Lutu yom go maa. Ñ go bukɔ yom tunandi. Ñ go Baaru Hinno mo waazu tɛ talika yom sɛ.
- 6 Binekaanekpɛ no bɔrɔ ka ya na tɛ à sɛ dɛrɛyom hɛ.

- 7 Saa ka coobaabaize yom di go dira, Yesu sinti ka sendi jama di se Yohanna bɔm. À cii: Ifɔ no wom kpei guna ganji kuna? Saari ka heo go zinji no ba?
- 8 Ifɔ no wom kpei guna? Bɔrɔ fɔ ka à go jiine baanɔ dam no? Guna, jiine baanɔ damkɔ yom di gandakpe yom fuu yom kuna no n goono.
- 9 Amma ifɔ no wom kpei guna? Andebi fɔ? Oò, a go cii wom se à bisa andebi.
- 10 Nga ya ci wɔ ka à bɔm n hantum ka cii: “Guna, a go bɔrɔ fɔ samba n jine, wɔ ka à ga n fɔndɔ solu n jine”.
- 11 Cimi no a go cii wom se iburadam yom kuna weibɔrɔ mana bɔrɔ fɔ kulu hei ka à bisa Mirandikɔ Yohanna. Amma beene kpetere bɔrɔ yom kulu nɔmone icena beere bisa Yohanna nɔmone.
- 12 Za Mirandikɔ Yohanna hanu yom kala maasa, guruje no n go beene kpetere zaa nda. Gurujekari yom go ka à zaa nda gaabi.
- 13 Andebi yom kulu nda Moisi fɔnda na andebitere te no kala Yohanna gaa.
- 14 De bine wom tu he ka a go cii wom se wɔ, bɔrɔ kpe ya ci Eli ka à ma kaa.
- 15 Bɔrɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa.
- 16 Amma ifɔ no a ma zamani wɔ himandi nda? À hima no zanga koo yom ka n go gɔrɔ hebu batuma yom kuna ko ka ngei kpaasi yom ce.
- 17 N go cii: I na gaasia karu wom se, wom mana gaani. I na beree dɔɔni yom te wom se, wom mana beree he.
- 18 Yohanna kaa, à mana nmaa, à mana ham kala n cii à gunda hɔlle.
- 19 Amma hee Adamize kaa, a go nmaa, a go ham kala n go cii nmaari baako no, dufe hamkɔ no. Alikasi takɔ yom nda dulumkoni yom kpaasi no. Amma lkpe haikusutere ceante susu hunutere à tegbei yom gaa.
- 20 Yesu sinti ka wangara yom kɔnkɔm zama n mana tuubi ba ka wangara yom di kuna à na dabari gbei boobo te.
- 21 Yesu cii: Kaito, ni Kɔlazim kpaara. Kaito, ni Betasaida kpaara. Dabari gbei yom ka n te wom kuna, de n na n te Tiru wangara nda Sidom wangara, à si je ka n ma tuubi ka soojiine dam ka gɔrɔ boosu kuna.
- 22 Amma a go cii wom se: Tiru nda Sidom kaa te daama ciiti hanu ka bisa wom.
- 23 Ni mo Kapernaum kpaara ka n na n beerandi hali beene, n ga n cenandi kala ciyoma. Dabari gbei yom ka n te n kuna, de n na n te Sodum kpaara mo kuna dom, à bo goono kala hunkuna.
- 24 Amma a go cii n se, Sodum kaa te daama ciiti hanu ka bisa ni.

25 Lokaci nga di no Yesu na aduwa te ka cii: E Baaba, a go ka n saabu, ni ka n ci Bεene Kpe nda Ganda Kpe zama n na he nge yom di tugu haikusu yom nda fahamkpe yom se. N na n kaatere koo cεna yom se.

26 Oò Baaba, n na nga di te zama nga ya kaani n se.

27 A Baaba ya na he kulu dam a kambε. Boro fo kulu si a bei, heε lze, de à mana ci Baaba. Ba boro fo si Baaba di mo bei de à na ci heε lze nda boro ka à se a go baa ya à kaatere akpe se.

28 Wa kaa a do wom kulu ka wom fariga nda jero timo jereyom. Heε mo, a kaa wom no hulonzom.

29 Wom ma a jinde banda zuu wo zaa wom bom ka a dendeni. Heε ya boro baano no, boro ka à sinda bombεere bine kuna. Wom kaa du wom hulonzom wom hundi se.

30 Dogonante no a jinde banda zuu di goono. A jero di mo si tim.

Matiyu 12

1 Lokaci nga di no hulonzom hanu hine Yesu go fari yom tooru ka bisa. Ka à coobaabaize yom maa heεε n sinti ka cete yom pati ka ηmaa.

2 Farisi fonda boro yom di nga di. Cofa n cii à se: Guna, n coobaabaize yom go te he ka à mana halali beerem ma te hulonzom hanu hine.

3 Amma Yesu tu n se ka cii: Wom coo ba he ka Dafidi te saa ka à maa heεε, nga nda beerem ka n goono à banda?

4 À huro Ikpe Nungu Halaala do kuna. À na buuru jisante ka à ci saraa ηmaa. À mana halali à se à ma à ηmaa wala beerem ka n goono à banda. À halali garandiko yom hinne se n ma à ηmaa.

5 Wom coo mo Moisi fonda kuna ka hulonzom hanu hine yom garandiko yomcini hulonzom hanu di daarum Ikpe beerandiyom do amma n sinda taali. Wom na nga di coo ba?

6 Amma a go cii wom se: Boro fo goono nee wo ka à beeri ka bisa Ikpe beerandiyom do.

7 De bine wom bei he ka à cii: “Suuji no a go baa, à na ci garandi”, dom wom si beerem ka n sinda taali yom ciiti ka zeeri.

8 Heε Adamize, heε ya ci hulonzom hanu Kpe mo.

9 Ka Yesu hunu nungu di, à kpei huro n marga fuu kuna.

10 Boro fo mo goono ka à kambε bu. Yuifu yom na Yesu ha hali n ma à tonya. N cii: À halali n ma boro no baani hulonzom hanu hine ba?

- 11 Yesu mo cii ò sɛ: Wom kuna, mee no de à gunda feeji fɔ ka à kam guusu kuna hulonzom hanu hine, à si à dii nga ma à cendi ka kaa tɛɛ?
- 12 Bɔrɔ bisa feeji fa. Nga di sɛ, à halali bɔrɔ ma hɛ hinno tɛ hulonzom hanu hine.
- 13 Yesu cii bɔrɔ di sɛ: N kambɛ sellɛ. À na à sellɛ. Cɔfɔ à kambɛ tɛ baani zanga kambɛwo di.
- 14 Ka Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom hunu, ò go sawara à bɔm ngei ma à wi.
- 15 Amma za ka Yesu bei, à na nga bɔm cendi ka hunu nungu di. Bɔrɔ bakara na à gana. À na ò kulu no baani.
- 16 Amma à na ò dam ò ma si nga maa fɛɛ
- 17 Nga di tɛ no zama hɛ ka ò cii andebi Esayi mee gaa ma tɔ sɛ. Esayi cii.
- 18 Guna, a Gbeiteeri ka a suuba go, a Bineganji wɔ ka à gaa a du binekaane. A ga a Biya zumandi à bɔm. À kaa cimi ciiti baaru cii dimi cindei sɛ.
- 19 À si zogu. À si kuwa. Bɔrɔ fɔ kulu mo si maa à jinde fɔndɔ yom bɔm.
- 20 À si saari kunkunantɛ ceeri. À si buzubuzu ka à ba bu wi kala saa ka à nam cimi ciiti ma gaamaa jina.
- 21 À maa gaa mo dimi cindei kaa bɛɛɛ.
- 22 Ò kaanda Yesu sɛ hɔllɛkpe danam bɛbɛ fɔ. À na à no baani hali bebɛtɛɛ di beeni. À go sendi. À go di.
- 23 Nga di na jama kulu jirisi. Ò cii: À na ci Dafidi ize di dee?
- 24 Ka Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom go maa nga di ò cii: Bɔrɔ kpe wɔ, à go hɔllɛ yom gaarɛ no nda Bezabula hɔllɛ yom kpe.
- 25 Amma Yesu go bei hɛ ka ò go lasabu. Cɔfɔ à cii ò sɛ: Kpɛtɛɛ kulu ka à gaaba nda nga bɔm ka fee ihinka, ò ga à tuusu. Kpaara kulu wala fuu kulu ka à gaaba nda nga bɔm ka fee ihinka, à si cɛ pai.
- 26 De Setam na nga bɔm gaarɛ à na nga bɔm fee ihinka noya. Mɛtɛ à kpɛtɛɛ tɛ ka cɛ?
- 27 De hɛɛ wɔ, Bezabula no a go hɔllɛ yom gaarɛ nda, wom koo yom mo bine, hɛ fɔ no ò go ka ò gaarɛ nda? À sɛ no, ngei bumbum kaa tɛ wom ciitiko yom.
- 28 Amma de Ikpe Biya no a go hɔllɛ yom gaarɛ nda, dom Ikpe kpɛtɛɛ kaa wom dɔ.
- 29 Wala mɛtɛ bɔrɔ tɛ ka hini ka huro baliji fuu kuna ka à jiine yom kuu de à mana akpɛ hɔ jina? Saa nga di à du ka à jiine yom kuu.
- 30 Bɔrɔ ka à si a banda, akpɛ go gaaba nda hɛɛ. Bɔrɔ ka à si meigu nda hɛɛ mo, akpɛ ya seekɔ no.

- 31 À sɛ no, a go cii wom sɛ lkpɛ go iburadam yom yaafa nda dulum kulu nda ñ sendi yamɔ ka ñ go ka lkpɛ cɛnandi nda. Amma bɔrɔ kulu ka à go sendi yamu ka Biya Halaala cɛnandi, akpɛ si du yaafayom.
- 32 Bɔrɔ kulu ka à sendi ka hungu hɛɛ Adamize, ñ ga à yaafa à sɛ. Amma bɔrɔ kulu ka à sendi ka hungu Biya Halaala, ñ si à yaafa akpɛ sɛ, za zamani wɔ kuna hali zamani ka à go kaa.
- 33 De tuurinya boori, à ize mo boori. De tuurinya si boori, à ize mo si boori. Tuuriize gaa no ñ go tuurinya bei.
- 34 Gazama dimi yom, wom ka wom ci bɔrɔ lalɔ yom, mɛtɛ wom tɛ ka hini ka hɛ hinno yom cii? Hɛ ka à na bine tɔnandi, nga no mee go sendi.
- 35 Bɔrɔ hinno, à bine jisiri hinno kuna no à ga ihinno yom kaa tɛɛ. Bɔrɔ lalɔ mo, à bine jisiri lalɔ kuna no à ga ilalɔ yom kaa tɛɛ.
- 36 Amma a go cii wom sɛ, sendi kɔnu kulu ka beerem go cii ñ ga à deede ciiti hanu hine.
- 37 N sendi yom gaa no, ñ ga n cɛandi susu. N sendi yom gaa mo no, ñ ga n ciiti ka zeeri.
- 38 Cɔfɔ Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom ñ kuna afɔ yom tu à sɛ ka cii: Coobaaba, i baa i ma di alamu fɔ n dɔ.
- 39 Yesu mo tu ñ sɛ ka cii: Zamani bɔrɔ lalɔ yom ka ñ ci zanga zinateeri yom, ñ go ka alamu ceeci. lkpɛ bine si alamu no ñ sɛ kala andebi Yonasi alamu.
- 40 Zanga Yonasi tɛ zaari hinza nda ciini hinza tɛku ciifi bambata fɔ gunde, ya no hɛɛ Adamize, a kaa tɛ zaari hinza nda ciini hinza ganda bine kuna.
- 41 Ninife wangara nya bɔrɔ yom kaa tunu ciiti hanu hine nda zamani wɔ bɔrɔ yom ka ñ ciiti ka zeeri zama ñ tuubi Yonasi baaru fɛyom gaa. Guna, Bɔrɔ fɔ go ka à bisa Yonasi.
- 42 Weenuhune sɛ kambɛɲmaa dɔ hɛɛ weibɔrɔ gandakpɛ fɔ kaa tunu ciiti hanu hine nda zamani wɔ bɔrɔ yom ka ñ ciiti ka zeeri. Za handunya mee no weibɔrɔ di kaa nga ma maa Salomɔ haikusutɛɛ. Guna, Bɔrɔ fɔ go ka à bisa Salomɔ.
- 43 Saa ka hɔllɛ hunu bɔrɔ fɔ banda, nungu kɔgɔ yom no à bo dira ka hulonzom dɔ ceeci amma à si du à.
- 44 Cɔfɔ à go cii: A fuu ka à kuna a hunu no, a kaa ye. Saa ka hɔllɛ di ye fuu di, à garu hɛ fɔ kulu si à kuna. Amma ñ na à haabu ka booriandi.
- 45 À bine kpei hɔllɛ iye kpɛɛɛ zaa nga banda. Ngei wɔ hanya fute bisa à ɲmɔne. Ñ kaa huro ka gɔrɔ fuu di kuna. Bɔrɔ nga di à kɔkɔrɔ jaasa à sintine goonoyom. Ya no nga di kaa tɛ zamani bɔrɔ hanya futu yom sɛ.
- 46 Saa ka à go sendi jama di sɛ, à nya nda à cɛɛɛ yom go cɛ tɛɛ ko baa ngei ma sendi à sɛ.

47 Cɔfɔ bɔrɔ fɔ cii à sɛ: N nya nda n cɛnɛ yom go cɛ tɛrɛ. Ñ go baa ngei ma sendi n sɛ.

48 À tu akpɛ sɛ ka cii: Mee ya ci a nya? Mee yom ya ci a cɛnɛ yom?

49 Cɔfɔ à na nga kambɛ sellɛ nga coobaabaize yom gaa ka cii: Guna, a nya nda a cɛnɛ yom.

50 Bɔrɔ kulu ka à ga a Baaba ka à goono bɛnɛ binebaa tɛ, akpɛ ya ci a cɛnɛ nda a weima nda a nya.

Matiyu 13

1 Hanu nga di no Yesu hunu fuua kuna ka kpei gɔrɔ buula mee gaa.

2 Jama bakara kaa meigu à jɛrɛ gaa kala à huro harihi kuna ka gɔrɔ buula bɔm. Jama di mo go cɛ jɔbu mee.

3 À na hɛ boobo sendi ñ sɛ yaase yom kuna ka cii: Guna, dimiize seekɔ fɔ hunu ka dimiizee see.

4 Ka à go see dimiize fɔ yom kam fɔndɔ jɛrɛ gaa. Ciro yom kaa ka ñ ñmaa.

5 Afɔ yom mo kam tondi daaru bɔm, nungu ka laabu boobo si. Maasa maasa ñ zeɪ zama ganda di sinda laabu no.

6 Saa ka weenu hunu ka dungu, cɔfɔ à na ñ kɔgandi zama ñ sinda kaaji hinno.

7 Afɔ yom mo kam kariji nya yom kuna. Kariji nya yom beeri ka ñ dii.

8 Afɔ yom mo kam laabu hinno kuna. Ñ go hɛi. Afɔ yom hɛi ize zangu. Afɔ yom hɛi ize weidu. Afɔ yom hɛi ize waranza.

9 Bɔrɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa.

10 Cɔfɔ à coobaabaize yom maani ka cii à sɛ: Ifɔ sɛ n go sendi ñ sɛ nda yaase yom?

11 À tu coobaabaize yom sɛ ka cii: Wom sɛ no lkpɛ na nga bɛnɛ kpetɛrɛ duje beiyom no. Ngei wɔ bine ñ mana à nam ñ sɛ.

12 Bɔrɔ ka à gunda, ñ ga à no à ma goono bayom kuna. Bɔrɔ ka à sinda, ba hɛ ka à gunda ñ ga à ta à gaa.

13 À sɛ no, a go sendi ñ sɛ nda yaase yom, zama diyom gaa ñ si di. Maayom gaa mo ñ si maa, ñ si faham.

14 Nge yom di gaa bine no ñ na Esayi andebitɛrɛ tɔnandi ka à cii: Maayom gaa wom kaa maa, amma wom si faham. Gunayom gaa wom kaa guna, amma wom si di.

15 Jama wɔ binesɛndɔ yom no, ñ na ngei hanga linji sendandi. Ñ na ngei moo yom daabu. De à na ci ya, ñ kaa di nda ngei moo yom. Ñ kaa maa nda ngei

hanga yom. Ì kaa faaham mo nda ngei bine yom ka bere a do hali ya ñ no baani.

16 Amma ñ na barika dam wom moo yom gaa zama ñ go di, nda wom hanga yom gaa zama ñ go maa.

17 Cimi no a go cii wom se, andebi boobo nda bore ceante susu boobo guuri ngei ma di he ka wom go di, amma ñ mana di a. Ì guuri ngei ma maa he ka wom go maa, amma ñ mana maa ra.

18 Bine, wom ma hanga dam seeko di yaase se.

19 Saa ka bore fo go maa kpetere sendi ka a mana faham nda, llalo go kaa ka he ka ñ duma a bine kuna di kom. Nga ya ci dimiize ka ñ see fondo jere gaa.

20 Dimiize ka ñ see tondi daaru yom bom ya ci bore ka saa ka a go maa Senda, a ga a ta maasa maasa nda binekaane.

21 Amma a sinda kaaji hinno nga bom gaa. Banda fo ganako no zama saa ka taabi wala guruguze kaa Senda sabu se, maasa maasa cofo a kamba.

22 Dimiize ka ñ see kariji yom kuna di nga ya ci bore ka a go maa lkpere Senda. Amma zamani wo kariha nda haibarika yom fafaguse go Senda naani kala a mana barika hei.

23 Dimiize ka ñ see laabu hinno kuna ya ci bore ka a go maa ko faham nda Senda. Cimi no a du barika ka hei. Afo yom hei ize zangu. Afo yom hei ize weidu. Afo yom mo hei ize waranza.

24 A na yaase fo te ñ se kperene ka cii: Ì go bere kpetere himandi no zanga bore ka a go dimiize hinno duma nga fari kuna.

25 Amma saa ka gbeiteeri yom go jiibi, a nmone ibere kaa ka bo duma a dumai di kuna ka dira.

26 Saa ka dumai di ze ka beeri, bo di mo tunu.

27 Hundikpe di nmone tam yom kaa cii: Kpe, a na ci dumai hinno no n te n fari di kuna ba? Mani no a hunu ka du bo da?

28 Cofa a cii ñ se: Bore fo no a nmone ibere ya na a te. Tam yom di cii a se: N baa i ma kpei ka ñ dogu ba?

29 Hundikpe mo cii: Awo. Wom ma si ñ dogu zama haniba bo yom di doguyom gaa wom masongu dogu ndei.

30 Wa nam ñ kulu ma beeri kala wiyom. Wiyom lokaci a kaa cii wiko yom se: Wa bo yom di wi sintine ka ho boko boko ka tonu. Amma wom ma masongu di meigu a boo kuna.

31 A na yaase fo te ñ se kperene ka cii: Bere kpetere hima no zanga mutaru yazi dimi fo mogure ka bore fo zaa ka duma nga fari kuna.

- 32 Nga ya cɛna ka bisa dimiize mogure kulu. Amma saa ka à beeri à bisa dumaiize yom kulu. À te tuurinya hali bæne ciro yom go kaa ka gɔɔ à kambe yom bɔm.
- 33 À ye ka yaase fɔ te ò sɛ ka cii: Bæne kpetere hima no zanga buuru hamini kasami ka weibɔɔ zaa. À go ka à dam buuru hamini zaka mee hinza kuna kala à ma tunu.
- 34 Yesu na nge yom di kulu cii jama di sɛ nda yaase. À mana sendi ò sɛ yaase si.
- 35 À na nga di te zama hɛ ka andebi cii di ma tɔ sɛ ka à cii: A ga a mee feeri nda yaase yom. A kaa hɛ yom kaatere ka ò goono tugantɛ za handunya sinjiyom.
- 36 Yesu na jama di tam ka huro fuu kuna. À coobaabaize yom kaa à dɔ ka cii: N ma bɔ yom di yaase feeri i sɛ.
- 37 À tu ò sɛ ka cii: Dimiize hinno seekɔ ya ci hæ, Adamize.
- 38 Fari di mo ya ci handunya. Dimiize hinno di mo ya ci kpetere ize yom. Amma bɔ yom di ya ci llalɔ ize yom.
- 39 Ibere ka à na ò duma mo ya ci lbilisi. Wiyoma mo ya ci zamani beenantɛ. Wikɔ yom mo ya ci lkpɛ dɔntoneize yom.
- 40 Nga di sɛ, zanga ò go bɔ yom di wi ka tɔnu, ya no ò kaa te zamani wɔ beenantɛ.
- 41 Hæ Adamize, a ga a òmɔne lkpɛ dɔntoneize yom samba ò ma dɛreyom kulu kaa a kpetere kuna. Ò ma beerem ka ò go gbei lalɔ te kaa mo.
- 42 Ò ga ò cetu nini futu kuna, nungu ka hɛni nda hinje kaamayom goono.
- 43 Saa di bɔɔ cɛantɛ susu yom mo kaa kaari zanga weenu ngei Baaba kpetere kuna. Bɔɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa.
- 44 Bæne kpetere hima no kpæne zanga haizici tugantɛ fari fɔ kuna ka bɔɔ fɔ garu. À ye ka à tugu. Nga di binekaane kuna no, akpɛ go ka nga hɛ kulu neera ka fari di dei.
- 45 Bæne kpetere hima no kpæne zanga tenkuize ka à go kɔlibɛ kpare hinno yom ceeci.
- 46 Ka à di kɔlibɛ kpare fɔ ka à caada kala kala, à na nga hɛ kulu neera ka kɔlibɛ di dei.
- 47 Bæne kpetere hima no kpæne zanga biriji ka ò see buula kuna ka ciifi dimi dimi kulu meigu.

- 48 Saa ka birija tɔ, sɔrɔkɔ yom na à cendi ka kaa tɛɛ. N̄ gɔrɔ ka ihinno yom suuba ka dam kpaanu bambata yom kuna. Wɔ ka yom si boori mo, n̄ na n̄ furu.
- 49 Zanga ya no zamani wɔ beeniyom gaa, Ikpɛ dɔntɔneize yom kaa hunu ka bɔrɔ lalɔ yom zaa ka n̄ kaa bɔrɔ cɛantɛ susu yom kuna.
- 50 N̄ ga n̄ cetu nini futu kuna, nungu ka h̄ni nda hinje kaamayom goono.
- 51 Yesu cii n̄ sɛ: Wom faham nda hɛ yom wɔ kulu? N̄ tu ka cii à sɛ: Oò, Kpe.
- 52 À ye ka cii n̄ sɛ: À sɛ no, Moisi fɔnda cooandikɔ kulu ka à tɛ bɛɛɛ kpetɛɛ coobaabaize, à hima no zanga hundikpɛ ka à go hɛ teji yom nda hɛ zeeno yom kaa tɛɛ nga jisiri hinno yom kuna.
- 53 À kaa tɔ saa ka Yesu na yaase yom di tɛ ka beeni à hunu nungu di.
- 54 À kpei nga kpaara kuna. À go cooandi n̄ marga fuu kuna kala n̄ go mamaci ka cii: Mani no bɔrɔ wɔ du haikusutɛɛ wɔne nda dabari gbei yom wɔ?
- 55 Bɔrɔ kpɛ sece koo no. À nya maa no Mariama, Yakɔfu nda Yose nda Simo nda Yuda bɛɛɛ no.
- 56 À weima yom kulu mo goono i game kuna. À na ci cimi no ba? Mani no hɛ yom wɔ go hunu bɔrɔ kpɛ se?
- 57 À gaa no, Yesu tɛ n̄ sɛ dɛɛyom hɛ. Yesu mo cii n̄ sɛ: Andebi sinda bɛɛɛ nga laabu kuna nda nga hundi kuna.
- 58 À mana dabari gbei boobo tɛ nga kpaara kuna n̄ zam ka naane sabu sɛ.

Matiyu 14

- 1 Lokaci nga di no Hirodu ka à ci laabu gandakpɛ maa Yesu baaru.
- 2 Cɔfɔ à cii nga gbeiteeri yom sɛ: Mirandikɔ Yohanna no. À tunu bukɔɛi game. À sɛ no dabari gbei yom go tɛ à gaa.
- 3 Dom Hirodu cii n̄ ma Yohanna dii ka hɔ. N̄ na à dam kasu mo à cɛɛɛ Filipu wɛndɛ Hiroda sabu sɛ.
- 4 À na nga di tɛ zama Yohanna cii Hirodu sɛ: À mana halali n̄ sɛ n̄ ma Hiroda hiji.
- 5 À go baa nga ma Yohanna wi amma à go hamburu jama zama n̄ go cii Yohanna ya andebi no.
- 6 Amma saa ka n̄ go Hirodu heiyom zaari kpata tɛ, Hiroda koo hundiyo fɔ gaani n̄ kulu jine. À kaani Hirodu sɛ.
- 7 A sɛ no à na alikawali tɛ ka ze nga ma hundiya no hɛ kulu ka à n̄maarɛ.

- 8 Ka hundiyo di nya na à fum à cii: A no Mirandikɔ Yohanna bɔm pɛrenti fɔ kuna nee wɔ.
- 9 Gandakpɛ di bine sara amma zeyom di ka à tɛ nda beerem ka ñ goono ηmaari dɔ, ñ sabu sɛ à na fɔndɔ no ñ ma à no nda.
- 10 Cɔfɔ à na beerem dam ñ ma kpei Yohanna bɔm kaa kasua kuna.
- 11 Ñ kaanda bɔm di pɛrenti fɔ kuna ka à no koo hundiya sɛ. À kpeindaà nga nya dɔ.
- 12 Yohanna coobaabaize yom mo kaa ka gaahama zaa ka fiji. Ñ kpei cii Yesu sɛ hɛ ka à tɛ.
- 13 Ka Yesu maa baaru nga di, à tunu nungu di ka huro harihi fɔ kuna. À kpei kambu ganji ηmani fɔ kuna. Ka jama maa à kpei, ñ hunu kpaara ηmani ηmani ka à hamine cee gaa.
- 14 Ka Yesu hunu, à di jama bakara. Cɔfɔ sisibi na à dii ñ sɛ. À na ñ doorikom yom no baani.
- 15 Ka wiciri kambu ba tɔ à coobaabaize yom kaa à dɔ ka cii: Nungu wɔ ganji no. Lɔkaci mo mooru. Jama wɔ tam ñ ma kpei kpaara yom kuna ka ngei ηmaari dei ka ηmaa.
- 16 Amma Yesu cii nga coobaabaize yom sɛ: À na tɔ ñ ma kpei kpaara. Wom bumbum, wa ñ no ηmaari ñ ma ηmaa.
- 17 Ngei mo cii à sɛ: Buuru gu nda ciifi hinka hinne no i sɛ.
- 18 Cɔfɔ Yesu cii: Wa kaandei à sɛ nee wɔ.
- 19 Yesu na jama di no mei ñ ma gɔrɔ ganda subu gani fɔ kuna. À na buuru gu di nda ciifi hinka di zaa. À na bɛɛɛɛ guna ka barika dam ñ gaa. À na buuru yom di zenji zenji ka ñ no coobaabaize yom di sɛ. Coobaabaize yom mo farisi jama sɛ.
- 20 Ñ kulu ηmaa kala ñ kungu. Ñ na zenje yom ka ñ cindi meigu cila cɛna wei cindi hinka mefɔ.
- 21 Zanga haibɔrɔ dubu gu sara ya ηmaa, weibɔrɔ yom nda koo cɛna yom ba si.
- 22 Maasa maasa Yesu na coobaabaize yom di tilasi ñ ma huro harihi ka jina nga sɛ ya hɛrɛ tɛrɛ hali nga ma jama di tam.
- 23 Saa ka à na jama di tam, cɔfɔ à kaaru tondi kuku fɔ bɔm ka aduwa tɛ. À goono tondi kuku di dɔ nga fɔ kala wiciri kambu tɔ.
- 24 Harihi di mo tɔ buula bindi bindi. Cɔfɔ hari di boosu yom go ka à teeni zama harihia goono hɛo banda.
- 25 Ciini guuru hinza no, Yesu kpei ñ dɔ ko dira hari di bɔm.

- 26 Ka coobaabaize yom di Yesu go dira buula bɔm, ñ laakali tunu. Ñ go cii: Ganda bukɔ no. Ñ kuwa nda hamburu.
- 27 Amma maasa maasa Yesu sendi ñ sɛ ka cii: Wom laakali ma kani. Hɛɛ no. Wa si hamburu.
- 28 Cɔfɔ Piɛɛ tu à sɛ ka cii: Kpe, de ni no, nam ya dira hari wɔ bɔm ka kaa ñ dɔ.
- 29 Yesu cii à sɛ: Kaa. Piɛɛ hunu harihi di kuna ko dira buula bɔm ka kpei Yesu dɔ.
- 30 Amma ka Piɛɛ di heo di go futu, à hamburu. Cɔfɔ à sinti ko miri. À kuwa ka cii: Kpe, a faaba.
- 31 Maasa maasa Yesu na nga kambɛ sellɛ à sɛ ka à dii. À cii à sɛ: Ni, naane cɛnakpɛ, ifɔ sɛ n go siika?
- 32 Saa ka ñ huro harihi di kuna, cɔfɔ heo di kani.
- 33 Beerem ka ñ goono harihia kuna, ñ kaa ka à bɛrandi. Ñ cii; Cimi no, ni wɔ, lkpɛ lze no.
- 34 Saa ka ñ to ya hɛrɛ tɛrɛ ñ kpei Genesarata laabu.
- 35 Ka laabu di bɔrɔ yom na à bei ñ kpeinda baaru kpaara hundantɛ yom kulu kuna. Ñ kaanda à sɛ doorikom yom kulu
- 36 Ñ go ka à ñmaarɛ à ma nam ñ ma à kpɛ hanga hinne hama. Doorikom yom kulu ka ñ na à hama, ñ du baani sã sã.

Matiyu 15

- 1 Cɔfɔ Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom hunu Yerusalem wangara. Ñ kaa Yesu dɔ ka cii:
- 2 Ifɔ sɛ no n coobaabaize yom go haikusu yom alaada daarum? Ñ si ngei kambɛ yom nyunu ka du ka ñmaa.
- 3 Amma Yesu mo tu ñ sɛ ka cii: Wom bine, ifɔ sɛ wom go ka lkpɛ meire daarum wom ñmɔne alaada sabu sɛ?
- 4 lkpɛ mei ka cii: “N ma bɛrɛ tɛ n baaba nda n nya sɛ. Bɔrɔ ka à ga nga baaba wala nga nya woo, ñ ma à wi”.
- 5 Amma wom go cii, de bɔrɔ cii nga baaba wala nga nya sɛ hɛ ka à hima ya ñ gaa nda, a na à saraa lkpɛ sɛ. À si bɛrɛ tɛ nga baaba wala nga nya sɛ ba cɛna.
- 6 Wom na lkpɛ meire tɛ kɔnu wom ñmɔne alaada sabu sɛ.
- 7 Wom munafici yom, Esayi na andebitɛrɛ tɛ cau cau wom bɔm ka à cii:
- 8 Mee gaa no jama wɔne go bɛrɛ tɛ a sɛ, amma ñ bine yom si a gaa.

- 9 Ñ go ka a bærandi no kɔnu zama cɛbe yom ka ñ go tɛ mo iburadam yom alaada yom no.
- 10 Ka à na jama di cɛɛ nga dɔ, à cii ñ sɛ: Wom ma hanga dam ka faham.
- 11 À na ci hɛ ka à go huro mee kuna ya bɔrɔ ziihandi, amma hɛ ka à go hunu mee kuna. Nga ya ci hɛ ka à go bɔrɔ ziihandi.
- 12 Cɔfɔ à coobaabaize yom maani à dɔ ka cii à sɛ: N bei ka sendi wɔ ka Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom maɗ, à tɛ ñ sɛ dɛɛyom hɛ?
- 13 Yesu tu ñ sɛ ka cii: Tuuriize kulu ka a Baaba ka à goono bæneɛ mana tilam, ñ ga à dɔgu no.
- 14 Wa ñ nam. Danam yom no ka ñ go danam cendi. De danam go danam cendi, guusu kuna no ñ bɔrɔ hinka kulu kam.
- 15 Cɔfɔ Piɛɛ tu à sɛ ka cii: Yaase wɔne feeri i sɛ.
- 16 Yesu cii: Wom sinda faham no kpɛɛɛ?
- 17 Wom mana jina ka faham no ka hɛ kulu ka à huro mee kuna gunde kuna no à go kpei. À banda à ye ka hunu.
- 18 Amma hɛ yom ka ñ go hunu mee kuna, za bine kuna no ñ go hunu. Hɛ nge yom di ya bɔrɔ ziihandi.
- 19 Bine kuna no lasabu lalɔ yom go hunu nda bɔrɔ wiyom nda zina nda meiguyom za ñ mana hiji nda zeetɛɛ nda tangari sɛda nda sendi yamɔ yom.
- 20 Nge yom di ya bɔrɔ ziihandi amma ŋmaayom nda kambɛ ka ñ mana nyunu si bɔrɔ ziihandi.
- 21 Yesu tunu ka kpei Tiru nda Sidom laabu yom.
- 22 Cɔfɔ Kanana weibɔrɔ fɔ mo ka à goono nungu di hunu nda kuwa. À cii à sɛ: E Kpe, ni Dafidi ize, n ma suuji cɛbe a sɛ. A koo hundiyo ya go taabi nda hɔlle ifutu futu.
- 23 Amma Yesu mana tu à sɛ bihi. À coobaabaize yom maani à dɔ ka à ŋmaare ka cii: N ma à gaare zama à go kuwa i banda.
- 24 Amma Yesu mo tu ka cii: Isiraila ize yom ka ñ hima zanga feeji yom ka ñ dɛɛ, ñ sɛ no ñ na a dɔntɔm.
- 25 Weibɔrɔ di kaa sɔmbu a sɛ ka cii: Kpe, a gaa.
- 26 Yesu mo tu à sɛ ka cii. À mana hegu ñ ma koo yom ŋmaari zaa ka cetu hansiize yom sɛ.
- 27 Amma weibɔrɔ di cii: Oò Kpe, amma hansiize yom go ka ngei kpe yom ŋmaari buruburu yom ka ñ go kam tabulu cire ŋmaa.

- 28 Yesu ye ka tu à sɛ ka cii. E wei wɔ, n naane beeri. À ma tɛ n sɛ zanga n go baa. Za lɔkaci nga di no à koo hundiyo di du baani.
- 29 Ka Yesu hunu nungu di mo à kaa Galile buula dɔ hɛrɛ. À kaaru tondi kuku bɔm ka gɔrɔ.
- 30 Jama bakara kaa à dɔ. N̄ kaanda à sɛ sumbarikɔ yom nda danam yom nda bebe yom nda mɔngɔlɔ yom nda doorikom ŋmani fɔ yom ka jisi à jine. À na n̄ kulu no baani.
- 31 Jama di kulu mamaci ka n̄ di bebe yom go sendi, leebantɛ yom du baani, sumbarikɔ yom go dira, danam yom go di. N̄ na Isiraila ŋmɔne Ikpe bɛerandi.
- 32 Yesu na nga coobaabaize yom di cɛɛ nga dɔ ka cii: Sisibi go ka a dii jama wɔ sɛ zama n̄ jiribi hinza neya ka n̄ go gɔrɔ à dɔ. N̄ sinda hɛ fɔ kulu ka ŋmaa. A si baa mo ya n̄ tam nda hɛrɛ n̄ ma mɔngɔ fɔndɔ bɔm.
- 33 À coobaabaize yom di cii à sɛ: Mani i du ŋmaari ganji wɔ kuna ka à ma jama beeri wɔ kungandi?
- 34 Yesu cii n̄ sɛ: Buuru mɛrɛjɛ no wom sɛ? N̄ cii: Iye nda ciifi cɛna fɔ yom.
- 35 À na jama di no mei n̄ ma gɔrɔ ganda.
- 36 Cɔfɔ à na buuru iye di zaa nda ciifi yom di ka saabu. À na n̄ zenji zenji ka n̄ no nga coobaabaize yom sɛ. Coobaabaize yom di mo farisi jama di sɛ.
- 37 N̄ kulu ŋmaa kala n̄ kungu. N̄ na zenje yom ka n̄ cindi meigu cila beeri iye tɔnandi.
- 38 Haibɔrɔ dubu taaci ya ŋmaa, weibɔrɔ yom nda koo cɛna yom ba si.
- 39 Yesu na jama di tam. Cɔfɔ à huro harihi ka kaa Magadalia kpaara.

Matiyu 16

- 1 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom nda Sadusi fɔndɔ bɔrɔ yom kaa ko Yesu sui. N̄ na hã à ma ngei cɛbe bɛɛnɛ alamu fɔ.
- 2 Amma à tu n̄ sɛ ka cii: Saa ka wiciri kambu tɔ wom cini cii hari si kaa zama bɛɛnɛ ciire.
- 3 Susuba mo wom cini cii, hunkuna bɛɛnɛ hiiri zama à go ciire ciire ka kube. Munafici yom, wom ŋmaani ka bɛɛnɛ takari fayanka, amma ifɔ sɛ wom si hini ka lɔkaci yom alamu yom deede?
- 4 Zamani bɔrɔ lalɔ yom ko n̄ ci zanga zinateeri yom n̄ go alamu fɔ ceeci. Ikpe bine si zamani wɔ no alamu ŋmani fɔ de à na ci andebi Yonasi alamu. À na n̄ nam ka dira.
- 5 Coobaabaize yom di diniga ka buuru zaa saa ka n̄ go kpei ya hɛrɛ tɛrɛ.

- ⁶ Yesu cii ò sɛ: Wa guna. Wa laakali nda Farisi fòndɔ bɔrɔ yom nda Sadusi fòndɔ bɔrɔ yom buuru kasami.
- ⁷ Coobaabaize yom di go ciine cɛrɛ sɛ ka cii: À go cii ya zama i mana buuru zaa.
- ⁸ Amma Yesu bei hɛ ka ò go cii, cɔfɔ à cii ò sɛ: Naane cɛnakpɛ yom, ifɔ sɛ no wom go sendi wom cɛrɛ nda cɛrɛ game zama wom mana buuru zaa sɛ?
- ⁹ Wom si faham kpɛɛɛ no, wala wom si hɔngɔ buuru gu di nda bɔrɔ dubu gu di no kpɛɛɛ? Cila mɛrɛjɛ no wom tɔnandi?
- ¹⁰ Wala buuru iye di nda bɔrɔ dubu taaci di, cila mɛrɛjɛ no wom tɔnandi?
- ¹¹ Ifɔ sɛ no wom si faham nda sendi ka a cii wom sɛ? À mana ci buuru bɔm no a sendi, amma wom ma laakali nda Farisi fòndɔ bɔrɔ yom nda Sadusi fòndɔ bɔrɔ yom buuru kasami.
- ¹² Cɔfɔ coobaabaize yom di faham ka à mana ci buuru kasami no à cii ngei ma laakali nda. Amma ò ma laakali nda Farisi fòndɔ bɔrɔ yom nda Sadusi fòndɔ bɔrɔ yom, ò òmɔne cɛbɛ yom.
- ¹³ Saa ka Yesu kaa Kasaria Filipu kpaara, à na nga coobaabaize yom hã ka cii: Mee no beerem go cii hɛɛ da, hɛɛ Adamize?
- ¹⁴ Coobaabaize yom di cii: Bɔrɔ fɔ yom go cii Mirandikɔ Yohanna no. Afɔ yom mo go cii Eli no. Afɔ yom mo go cii Yeremi no wala dom andebi yom òmɔne afɔ no.
- ¹⁵ Yesu na ò hã ka cii: Wom bine, mee no wom go cii hɛɛ da?
- ¹⁶ Cɔfɔ Simɔ Piɛɛ tu ka cii: Ni no Mɛsiya, Ikpɛ Hundikpɛ Ize.
- ¹⁷ Yesu mo tu à sɛ ka cii: Ikpɛ na barika dam n gaa Simɔ, Yonasi koo. Iburadam mana nga di kaatɛrɛ n sɛ, amma a Baaba ka à goono bɛɛɛ à na à kaatɛrɛ n sɛ.
- ¹⁸ Hɛɛ mo, a go cii n sɛ ka ni no Piɛɛ. Tondi wɔ bɔm no a ga a marga cini. Ciyoma dabari si hini hɛ fɔ kulu à gaa.
- ¹⁹ A ga n no bɛɛɛ kpɛtɛrɛ sɔkɔ yom nda à feeri yom hɛ. Hɛ kulu ka n go hɔ handunya wɔ kuna, ò ga à hɔ bɛɛɛ mo kuna. Hɛ kulu mo ka n go feeri handunya wɔ kuna, ò ga à feeri bɛɛɛ kuna.
- ²⁰ Cɔfɔ Yesu na coobaabaize yom di kaabaaru ò ma si kpei cii bɔrɔ fɔ kulu sɛ ka nga ya ci Mɛsiya.
- ²¹ Za saa nga di no, Yesu sinti ko cɛbɛ nga coobaabaize yom sɛ ka tilasi no nga ma kpei Yerusalem. À ma taabi marga haikususu yom nda garandikɔ jina yom nda Moisi fònda cooandikɔ yom kambɛ. Ò ma à wi. Jiribi hinzantɛ mo à ye ka tunu.

- 22** Amma Piɛɛ ye nda Yesu kambu ka sinti ka à kɔnkɔm. À cii: Awo, Kpe. Ikpɛ ma n halasi à gaa. Taabi wɔ si tɔ ni pai.
- 23** Yesu bɛrɛ ka cii Piɛɛ sɛ: Ye a banda Setam. N go ci a sɛ dɛrɛyom hɛ zama n lasabu yom mana ci Ikpɛ n̄mɔne yom amma iburadam yom n̄mɔne yom.
- 24** Saa di no, Yesu cii nga coobaabaize yom di sɛ: De bɔrɔ fɔ go baa nga ma a gana, à ma hungu nga bɔm sɛ. À ma nga bundu gaarantɛ zaa mo ka a gana.
- 25** Bɔrɔ kulu ka à go baa nga ma nga hundi faaba, akpɛ ga à dɛrandi. Bɔrɔ kulu mo ka à ga nga hundi dɛrandi a sabu sɛ, akpɛ kaa du à.
- 26** Hanfani fɔ no bɔrɔ sɛ de à du handunya kulu amma à na nga hundi dɛrandi? Hɛ fɔ no bɔrɔ kaa no ka hundi fansa nda?
- 27** Hɛɛ Adamize, a go kaa a Baaba deiza kuna nda a n̄mɔne Ikpɛ dɔntɔneize yom. Saa di no a kaa bɔrɔ fɔ fɔ kulu bana nda zanga akpɛ gbei yom goono nda.
- 28** Cimi no a go cii wom sɛ, bɔrɔ fɔ yom go cɛ nee ka n̄ si bu tabaa pai kala n̄ kaa di hɛɛ, Adamize a go kaa a kpetɛrɛ kuna.

Matiyu 17

- 1** Jiribi idu banda Yesu na Piɛɛ nda Yakɔfu nda à cɛɛnɛ Yohanna boi nga banda. À kpeindei kambu tondi kuku fɔ bɔm.
- 2** À takari bɛrɛ n̄ jine. Cɔfɔ à mooduma go kaari zanga weenu. À jiine yom ye ikparɛ zanga kaari.
- 3** Cɔfɔ Moisi nda Eli hunutɛrɛ n̄ sɛ ko sendi nda Yesu.
- 4** À gaa no, Piɛɛ sendi Yesu sɛ ka cii: Kpe, à boori i ma gɔrɔ nee. De n baa i ma buka hinza tɛ, afɔ n sɛ, afɔ Moisi sɛ, afɔ mo Eli sɛ.
- 5** Saa ka à goono sendi wɔne gaa, cɔfɔ buru kparɛ tai tai fɔ kaa ka n̄ daabu. Cɔfɔ jinde fɔ hunu za buru di kuna ka cii: Bɔrɔ kpɛ ya ci a Ize Bineganji ka à gaa a du binekaane. Wa hanga dam à sɛ.
- 6** Ka coobaabaize yom di maa jinde di n̄ ye ganda ngei mooduma gaa. N̄ go hamburu kala kala.
- 7** Yesu maani ka n̄ hama ka cii: Wa tunu. Wa si hamburu.
- 8** N̄ na bɔm sombu amma n̄ mana di bɔrɔ fɔ kulu kala Yesu hinne.
- 9** Ka n̄ go zumbu tondi kukua bɔm, Yesu na n̄ dam ka cii: Wom ma si diyom wɔ cii bɔrɔ fɔ kulu sɛ hali hɛɛ, Adamize n̄ na a tunandi bukɔɛi game.
- 10** Cɔfɔ à coobaabaize yom di na à hã ka cii: Ifɔ sɛ no Moisi fɔnda cooandiko yom go cii kala de Eli ma kaa jina?
- 11** Yesu tu n̄ sɛ ka cii: Cimi no, Eli ma jina ka kaa ka ye ka hɛ kulu gɔrɛndi.

- 12 Amma a go cii wom sɛ ka Eli kaa kɔ. Beerem mana à bei. Amma n̄ tɛ à sɛ hɛ kulu ka n̄ baa. Ya no hɛɛ Adamize mo, a ba taabi n̄ kambɛ.
- 13 À gaa no, coobaabaize yom di faham ka Mirandikɔ Yohanna sendi no à go tɛ ngei sɛ.
- 14 Saa ka n̄ tɔ jama dɔ, bɔrɔ fɔ maani ka sɔmbu à jine.
- 15 A cii: Kpe, suuji cɛbɛ a koo wɔ sɛ. Jirikpakpa no à gaa. À go guruguze kala kala zama haita haita à cini kam nini kuna nda hari kuna.
- 16 Hɛɛ mo, a kaandaà n coobaabaize yom wɔ dɔ. N̄ mana hini ka à no baani.
- 17 Yesu tu ka cii: E zamani wɔ beerem, zam ka naanekɔ yom, siirekpe yom, kala saa fɔ no a bo goono nda wom? Kala saa fɔ no a wom jɛrɛ? Wa kaanda koo di a sɛ nee.
- 18 Yesu deeni hɔlle di gaa, cɔfɔ à hunu à banda. Za saa nga di, koo di du baani.
- 19 Coobaabaize yom di kaa Yesu dɔ kambu ka cii: Ifɔ sɛ no i mana hini ka à gaarɛ?
- 20 Yesu cii n̄ sɛ: Wom zam ka naane sabu sɛ. Cimi no a go cii wom sɛ, de wom gunda naane zanga mutaru yazi dimi fɔ, wom kaa cii tondi kuku wɔ sɛ, kpeinda n bɔm nee nda yɔngɔ. À ma kpeinda nga bɔm Hɛ fɔ si mɔngɔ wom sɛ.
- 21 Amma wɔne dimi si hunu kala nda aduwa nda meehɔ.
- 22 Saa ka n̄ goono Galile laabu, Yesu cii n̄ sɛ. N̄ ba hɛɛ Adamize dam beerem kambɛ.
- 23 N̄ ga a wi. Jiribi hinzantɛ Ikpe ga a tunandi. Cɔfɔ coobaabaize yom di bine sara kala kala.
- 24 Saa ka n̄ go kaa Kapernaum kpaara, Ikpe bɛrandiyom dɔ jangali takɔ yom kaa Piɛɛ dɔ ka cii: Wom coobaaba cini jangali bana ba?
- 25 À cii: Oò. Ka Piɛɛ huro fuu kuna Yesu na à hã nda waasi ka cii: Metɛ à hima n sɛ Simɔ? Mee no handunya kpe yom cini boode wala ka alikasi ta, n̄ ize yom gaa dee wala yo yom gaa?
- 26 Piɛɛ cii à sɛ: Yo yom gaa. Yesu mo cii à se: Ize yom ba si.
- 27 Amma ka i ma si n̄ dɛrandi sɛ, kpei buula ka fasa furu. Ciifi ka n du sintine n ma à mee fiti. N kaa di nooru à kuna. À zaa ka no n̄ sɛ, a n̄mɔne nda n n̄mɔne.

Matiyu 18

- ¹ Lokaci nga di kuna no coobaabaize yom di kaa Yesu dɔ ka cii: Mee ya beeri nda bɔrɔ kulu bɛɛnɛ kpetɛrɛ kuna?
- ² Cɔfɔ Yesu na koo cɛna fɔ cɛɛ nga dɔ ka à dam ngei bindi kuna.
- ³ À cii: Cimi no a go cii wom sɛ, de wom mana bɛrɛ ka ye zanga koo cɛna yom, wom si huro bɛɛnɛ kpetɛrɛ kuna.
- ⁴ Nga di sɛ, bɔrɔ kulu ka à ga nga bɔm yeti ganda zanga koo cɛna wɔ, akpɛ ya beeri nda bɔrɔ kulu bɛɛnɛ kpetɛrɛ kuna.
- ⁵ Bɔrɔ kulu mo ka à go koo cɛna fɔ zanga wɔne ta a maa gaa, akpɛ go ka a ta.
- ⁶ Amma bɔrɔ kulu ka à koo cɛna yom wɔ ka ñ go naane a gaa ñ ñmɔne afɔ dɛrandi ñ ma fufuyom tondi hɔ akpɛ jinde gaa. Ñ ma à cetu buula nungu guusu kuna, à bisa.
- ⁷ Kaito handunya, dɛrɛyom sabu sɛ. Tilasi no dɛrɛyom ma kaa, amma kaito, bɔrɔ ka à dɔ dɛrandiyom kaa.
- ⁸ De bine, n kambɛ wala n cee ya tɛ n dɛrandikɔ, n ma à dumbu ka cetu à ma mooru ni. N ma huro hundi kuna nda cee fɔ wala leebante à bisa, n ma gunda kambɛ hinka wala cee hinka ñ ma n cetu nini ka à sinda beeniyom kuna.
- ⁹ De n moo ya tɛ n dɛrandikɔ, ñ ma à kaa ka cetu à ma mooru ni. N ma huro hundi kuna nda moo fɔ à bisa, n ma gunda moo hinka ñ ma n cetu nini kuna, nungu ka ñ go hanya futu yom bɔnandi.
- ¹⁰ Wom ma laakali ka si donda koo cɛna yom wɔ ñ ñmɔne afɔ. A go cii wom sɛ, bɛɛnɛ kuna ñ ñmɔne lkpɛ dɔntɔneize yom goono a Baaba ka à goono bɛɛnɛ gunayom gaa moo nda moo.
- ¹¹ Hɛɛ Adamize, a kaa no a ma bɔrɔ ka à dɛrɛ faaba.
- ¹² Mɛtɛ no à hima wom sɛ? Zanga sendi, bɔrɔ fɔ gunda feeji zangu. Cɔfɔ ñ ñmɔne afɔ dɛrɛ. Akpɛ ma zangu afɔ di nam no ka kpei tondi kuku yom bɔm nga ma feeji ka à dɛrɛ di ceeci. À na ci cimi no ba?
- ¹³ Ka à du à, cimi no a go cii wom sɛ, à go faihã nda nga di ka bisa zangu afɔ si di ka ñ mana dɛrɛ.
- ¹⁴ Ya no à mana ci wom Baaba ka à goono bɛɛnɛ binebaa, koo yom wɔ ñmɔne afɔ ma halaci.
- ¹⁵ De n nyaize na taali tɛ n sɛ, n ma kpei ka à kɔnkɔm, ni nda à hinne game. De à na hanga dam n sɛ, nyaizetɛrɛ gɔrɔ noya.
- ¹⁶ Amma de à si hanga dam n sɛ, n ma bɔrɔ fɔ wala ihinka zaa n banda. Bɔrɔ hinka wala bɔrɔ hinza sɛda à sendi kulu gɔrɛndi.

- 17 De bine à si baa nga ma hanga dam ò sɛ, n ma à cii marga bɔrɔ yom sɛ. Bine de à si baa nga ma hanga dam marga bɔrɔ yom mo sɛ, nyaize nga di ma tɛ n sɛ zanga dimi cindei, zanga alikasi takɔ.
- 18 Cimi no a go cii wom sɛ, hɛ kulu ka wom go hɔ handunya wɔ kuna ò ga à hɔ bɛɛnɛ kuna. Hɛ kulu mo ka wom go feeri handunya wɔ kuna, ò ga à feeri bɛɛnɛ mo.
- 19 A go cii wom sɛ kpɛɛnɛ ka de wom kuna bɔrɔ hinka na hɛ fɔlɔnku tu handunya wɔ kuna, hɛ kulu ka ò kaa ŋmaare, a Baaba ka à goono bɛɛnɛ ga à tɛ ò sɛ.
- 20 Nungu kulu ka bɔrɔ hinka wala bɔrɔ hinza meigu a maa gaa, a goono ò bindi kuna.
- 21 Cɔfɔ Pɛɛ maani à dɔ ka cii: Kpe, ce mɛrɛjɛ ya a nyaize yaafa saa ka à na taali tɛ a sɛ ya? Hali ce iye?
- 22 Yesu cii à sɛ: Ya na cii n sɛ hali ce iye amma ce weiye hali sɔrɔ iye.
- 23 À sɛ no bɛɛnɛ kpɛtɛrɛ hima zanga gandakpɛ fɔ ka à go baa nga ma nga nooru yom ka ò goono à tam yom dɔ kabu.
- 24 Saa ka à sinti kabuyom di, ò kaanda à sɛ banya fɔ ka fɔtɔ gu hali dubu weigu goono à dɔ.
- 25 Ka banya di sinda hɛ ka à bana, à kpe di na fɔndɔ no ò ma à neera. À ma à neera nda à wɛndɛ nda à koo yom nda hɛ kulu ka à gunda hali banandi ma tɛ.
- 26 Cɔfɔ banya di sɔmbu à jine. À ŋmaare ka cii: Kpe, hini suuru, a ga à kulu bana n sɛ.
- 27 Sisibi na banya di kpea dii. À na banya di tam ka garɔ di yaafa à sɛ.
- 28 Amma saa ka banya di hunu nungu di à kube nda nga kpaasi banya yom ŋmɔne afɔ ka à nooru ka à saba handu taaci banandi goono à gaa. Cɔfɔ à na à dii ka kɔtɛ. À cii à sɛ: A bana a nooru ka à goono n gaa.
- 29 À kpaasi banya di sɔmbu à jine. À ŋmaare ka cii: Suuru tɛ a sɛ. A ga ò kulu bana n sɛ.
- 30 Amma à hungu ka suuru tɛ à sɛ. À kpeindaà ka dam kasu kala à ma garɔ di bana.
- 31 Amma ka à kpaasi banya cindei di hɛ ka à tɛ, ò bine sara kala kala. Ò kpei cii ngei kpea sɛ hɛ ka à tɛ.
- 32 Kpea na à cɛɛ nga dɔ ka cii: Banya lalɔ, a na garɔ wɔ kulu yaafa n sɛ zama n na a ŋmaare suuru sɛ.
- 33 À hima sisibi ma n dii n kpaasi banya sɛ zanga hɛɛ wɔ, sisibi na a dii n sɛ.

34 À kpea bine tɔ. À na banya di dam bɔnandikɔ yom kambɛ kala saa ka à kaa garɔ di kulu bana.

35 Ya no a Baaba ka à goono bɛɛnɛ, à kaa tɛ wom sɛ de wom kuna afɔ fɔ kulu si taali yom yaafa nga nyaize sɛ nda bine fɔ.

Matiyu 19

1 À kaa tɔ saa ka Yesu na nga meecine yom tɛ ka beeni, à banda no à tunu za Galile laabu ka kpei Yude laabu hali Yudum isa bisantɛ.

2 Bɔrɔ bakara na à gana. Nungu di mo à na doorikom yom no baani.

3 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom mo kaa à dɔ ka à sui. Ñ cii: À halali bɔrɔ ma nga wɛndɛ fee sababu kulu ka à sɛ no?

4 Yesu tu ñ sɛ ka cii: Wom na Ikpe Senda coo ba ka à cii sintine gaa “Takako na ñ tɛ haibɔrɔ nda weibɔrɔ”?

5 À cii: “À sɛ no haibɔrɔ ga nga baaba nda nga nya nam ka dɔbu nga wɛndɛ gaa. Ñ bɔrɔ hinka di, ñ kaa tɛ gaaham fɔlɔnku.”

6 Zanga ya no ñ si tɛ ihinka kpɛɛnɛ amma gaaham fɔlɔnku. Nga di sɛ no, hɛ ka Ikpe hɔ cɛrɛ gaa bɔrɔ ma si à fee.

7 Cɔfɔ ñ cii à sɛ: Ifɔ sɛ no Moisi no fɔndɔ no ñ ma hije wiyom tira no ka du ka wɛndɛ fee?

8 Yesu mo cii ñ sɛ: Wom binesɛnda sabu sɛ no Moisi tu ka wom ma wom wɛndɛ yom fee. Amma za sintine à na ci ya di.

9 A go cii wom sɛ mo, bɔrɔ kulu ka à ga nga wɛndɛ fee, de à mana ci zina sabu sɛ, ka afɔ ñmani hiji akpe go zina. Bɔrɔ ka à na weibɔrɔ ka à fee hiji, akpe go zina.

10 À coobaabaize yom mo cii à sɛ: De ya no kunye nda wɛndɛ game à si hima bɔrɔ ma hiji.

11 Amma Yesu tu ñ sɛ ka cii: Bɔrɔ kulu si hini ka sendi wɔne ta amma kala beerem ka ñ sɛ ñ go ka à no.

12 Beerem goono ka ñ haibɔrɔtɛrɛ bu. Ya no ñ na ñ hei za ñ nya yom gunde kuna. Beerem goono mo ka iburadam yom ya na ñ haibɔrɔtɛrɛ wi. Beerem goono ka ñ na ngei bɔm tɛ zanga bɔrɔ mantam yom bɛɛnɛ kpetɛrɛ sabu sɛ. Bɔrɔ ka à hini ka à ta, à ma à ta.

13 Ñ kaanda Yesu sɛ koo cɛna yom zama à ma kambɛ dɛcɛ ñ bɔm ka aduwa tɛ ñ sɛ. Amma coobaabaize yom di go kaandakɔ yom yaaya.

14 Amma Yesu cii: Wa nam koo cɛna yom ma kaa a dɔ. Wa si ñ ganji zama beerem zanga koo cɛna yom wɔ, ñ ñmɔne no bɛɛnɛ kpetɛrɛ.

- 15 À na kambɛ dɛɛɛ ñ bɔm, cɔfɔ à gana nodi.
- 16 Cɔfɔ bɔrɔ fɔ maani Yesu dɔ ka cii à sɛ: Coobaaba hinno, hɛ hinno fɔ no ya tɛ ka du hundi ka à si beeni?
- 17 Yesu cii à sɛ: Ifɔ sɛ n go ka a cɛɛ ihinno? Bɔrɔ si ka à ci ihinno kala Bɔrɔ fɔlɔnku. Nga ya ci lkpɛ. Amma de n go baa n ma huro hundi ka à si beeni kuna, kala n ma meire yom gana.
- 18 Bɔrɔ di cii à sɛ: Wɔ fɔ yom? Yesu cii à sɛ: “N ma si bɔrɔ wi. N ma si zina. N ma si zee. N ma si tɛ tangari sɛda.
- 19 N ma bɛɛɛ tɛ n baaba nda n nya sɛ. N ma baa n gɔrɔkasine zanga n bɔm.”
- 20 Haiwasu di cii à sɛ: A na nge yom di kulu gana za a goono haiwasuize. Ifɔ ya gazia a sɛ kpɛɛɛ?
- 21 Yesu cii à sɛ: De n go baa n ma ci tɔantɛ, n ma kpei hɛ kulu ka n gunda neera, ka noora farisi talika yom sɛ. N kaa du haizici jisantɛ bɛɛɛ kuna. N ma kaa ka a gana mo.
- 22 Ka haiwasu di maa sendi nga di cɔfɔ à dira nda binesɛɛ zama haibarika no à gunda hali ñ ci mɔsɔ.
- 23 Yesu bine cii nga coobaabaize yom sɛ: Cimi no a go cii wom sɛ, à gaabu fa haibarikantɛ ma huro bɛɛɛ kpɛɛɛ kuna.
- 24 A go cii wom sɛ mo kpɛɛɛ ka à faala yoo sɛ à ma bisa sana fune kuna nda haibarikantɛ ma huro lkpɛ kpɛɛɛ kuna.
- 25 Ka à coobaabaize yom maa nga di, mamaci na ñ dii kala kala. Ñ cii: Dee, mee ya hini ka du faaba da?
- 26 Amma Yesu na ñ guna ka cii: Iburadam yom dɔ nga di si hini ka tɛ, amma lkpɛ dɔ hɛ kulu hini ka tɛ.
- 27 Pɛɛ mo tu à sɛ ka cii: Guna, i na hɛ kulu nam ka n gana, hɛ fɔ i yom wɔ i kaa du da?
- 28 Yesu cii ñ sɛ: Cimi no a go cii wom sɛ, hɛ kulu tejandiyom gaa hɛɛ Adamize, a kaa gɔrɔ a kariga deizakpɛ bɔm. Saa nga di, wom ka wom no a gana, wom kaa gɔrɔ kariga wei cindi hinka bɔm ka ciiti Isiraila dimi wei cindi hinka sɛ.
- 29 Bɔrɔ kulu mo ka à na fuu yom nam wala nga cɛɛɛ yom nda nga bɛɛɛ yom wala weima yom wala baaba wala nya wala wɛndɛ wala koo yom wala fari yom a maa sabu sɛ, akpɛ kaa du à cine zangu. À kaa hundi ka à si beeni mo tubu.
- 30 Amma sintine bɔrɔ boobo kaa ci kɔkɔrɔ banda bɔrɔ yom. Kɔkɔrɔ banda bɔrɔ yom mo kaa ci sintine bɔrɔ yom.

Matiyu 20

- ¹ Bɛɛnɛ kpetɛɛ hima no zanga hundikpɛ ka à hunu susuba za nda hine ka gbeiteeri yom zinga nga lɛzɛ lambu sɛ.
- ² Hundikpɛa nda gbeiteeri yom di saba gaanomaize zaari fɔ banandi bɔm. À banda à na ò dam nga lambua kuna.
- ³ Ka à hunu susuba guuru ɛga kambɛ à di bɔrɔ fɔ yom mo go cɛ hebu kuna kɔnu. Ò si hɛ fɔ kulu tɛ.
- ⁴ À cii ngei mo sɛ: Wom mo, wa kpei a lambu. A wom bana hɛ ka à saba.
- ⁵ Ò tunu ka kpei. À ye ka hunu zaari bindi nda wiciri guuru hinza kambɛ kpɛɛnɛ. À ye ka du bɔrɔ fɔ yom ya di.
- ⁶ À hunu kpɛɛnɛ wiciri guuru gu kambɛ. À di bɔrɔ fɔ yom ka ò go cɛ hebu kuna kɔnu. À cii ò sɛ: Ifɔ sɛ wom go cɛ hanu kulu wom si hɛ fɔ kulu tɛ?
- ⁷ Ò cii à sɛ: Bɔrɔ fɔ kulu mana i zaa gbei sɛ no. À cii ò sɛ: Wom mo, wa kpei a lambu. Wom du hɛ ka à saba.
- ⁸ Wiciri kambu ba tɔ. Hundikpɛ di cii nga nooru jisikɔ sɛ: Gbeiteeri yom di cɛɛ ka ò bana. N ma sinti za kɔkɔrɔ banda bɔrɔ yom di gaa kala sintine bɔrɔ yom gaa.
- ⁹ Saa ka beerem ka ò zaa wiciri guuru gu kambɛ di kaa, afɔ kulu du gaanomaize zaari fɔ banandi.
- ¹⁰ Ka sintine bɔrɔ yom di mo kaa, ò tamma ò ga ngei bana ka bisa ya di. Amma ngei mo gaanomaize zaari fɔ banandi no bɔrɔ fɔ kulu du.
- ¹¹ Ka ò na ò bana ya di, cɔfɔ ò go gunugunu hundikpɛ di gaa.
- ¹² Ò cii: Kɔkɔrɔ banda bɔrɔ yom wɔ guuru fɔ hinne no ò na gbei tɛ. Ò na ò sasabandi nda i yom, i yom ka i na hanu fariga nda à dungue zaa.
- ¹³ Amma hundikpɛa tu ka cii ò òmɔne afɔ sɛ: Kpaasi, a si ò zee. I saba gaanomaize zaari fɔ banandi bɔm. À na ci cimi no ba?
- ¹⁴ N òmɔne zaa ka kpei, ni nda kɔkɔrɔ banda bɔrɔ yom wɔ no. A go baa ya bana sara fɔ.
- ¹⁵ À halali a sɛ ya tɛ hɛ ka a go baa nda a òmɔne. À na ci cimi no ba? A gomini tɛyom gaa no, n bine futu ba?
- ¹⁶ Ya no kɔkɔrɔ banda bɔrɔ yom kaa ci sintine bɔrɔ yom. Sintine bɔrɔ yom mo kaa ci kɔkɔrɔ banda bɔrɔ yom. Ò go ka iboobo cɛɛ, amma bɔrɔ ka ò suuba si ba.
- ¹⁷ Saa ka Yesu go kpei Yerusalem wangara, à kpeinda coobaabaize wei cindi hinka di kambu.

- 18 À cii ò sɛ: Guna, i go ziji Yerusalem wangara. Hɛɛ Adamize, ò ga a dam garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom kambɛ. Ò bine ga a ciiti ka zeeri ka a wi.
- 19 Ò ga a dam dimi cindei kambɛ. Ò kaa donda hɛɛ ka a bulaala. Ò ga a kanji. Jiribi hinzantɛ no a kaa tunu.
- 20 Zabadi koo yom nya kaa Yesu dɔ nda nga koo yom. À sɔmbu à jine ka à òmaare hɛ fɔ.
- 21 Yesu cii à sɛ: Ifɔ n go baa? Wei di cii à sɛ: N ma tu a koo hinka wɔ sɛ ò ma gɔrɔ, afɔ n kambɛɲmaa gaa, afɔ mo n kambɛwo gaa n kpetɛre kuna.
- 22 Amma Yesu tu ka cii: Wom si bei hɛ ka wom go òmaare. Taabi ka a ba ham, wom hini ka à ham ba? Mirandiyom ka a ba du, wom hini ka du à ba? Ò cii à sɛ: I hini.
- 23 Yesu cii ò sɛ: Cimi no, wom ga a taabi ham. Mirandiyom ka a ba du, wom kaa du à. Amma a kambɛɲmaa nda a kambɛwo gaa gɔre di à mana ci a dɔ no à hunu. Amma beerem ka ò sɛ a Baaba na à hinsa, ò òmone no.
- 24 Ka coobaabaize wei di maa nga di cɔfɔ ò bine tɔ ihinka di sɛ.
- 25 Amma Yesu na ò kulu cɛɛ ka cii: Wom bei ka dimi cindei hinikpe yom go ka ngei dabari cɛbe dimi cindei bɔm. Gaabikoni yom mo go ka ngei dabari cɛbe ò bɔm.
- 26 Amma à si ci ya di wom game. Bɔrɔ kulu ka à go baa nga ma ci ibeeri wom kuna, akpe ma ci wom gbeiize.
- 27 Bɔrɔ kulu ka à go baa nga ma ci jina wom kuna kala akpe ma ci wom sɛ tam.
- 28 Hɛɛ Adamize, ya na kaa bɔrɔ ma tamtɛre a sɛ. Amma a kaa no ya tamtɛre ka a hundi no beerem sɛ. A kaa no ya ci fansa hɛ jama guribi.
- 29 Saa ka Yesu go hunu Yeriko kpaara, jama bakara na à gana.
- 30 Cɔfɔ danam hinka fɔ mo go gɔrɔ fɔnda hanga gaa. Ò maa ò cii Yesu go bisa. Cɔfɔ ò kuwa ka cii: E Kpe, ni Dafidi ize, n ma suuji cɛbe i sɛ.
- 31 Jama di deeni ò gaa ka cii ò ma denje. Amma ò go kuwa nda gaabi ka tɔntɔnu. Ò cii: E Kpe, ni Dafidi ize, n ma suuji cɛbe i sɛ.
- 32 Yesu cɛ ka ò cɛɛ. À cii: Ifɔ no wom go baa ya tɛ wom sɛ?
- 33 Ò cii à sɛ: Kpe i go baa no i moo yom wɔ ma feeri.
- 34 Sisibi na Yesu dii. A na ò moo yom hama. Maasa maasa ò tɛ moo. Ò na Yesu gana.

Matiyu 21

- 1 Saa ka ò maani Yerusalem wangara ò tɔ Betafaji kpaara tondi kuku fɔ dɔ ka ò cii à sɛ Olibe zugu. Yesu na coobaabaize hinka dɔntɔm.
- 2 À cii ò sɛ: Wom ma kpei kpaara wɔ ka à goono wom jine. Maasa maasa wom kaa di farika nya fɔ ka à goono hɔantɛ nda binci haiwasu fɔ. Wom ma ò feeri ka kaandei a sɛ.
- 3 De bɔrɔ fɔ na hɛ fɔ cii wom sɛ, wom ma cii Kpe ya gunda ò muradu. À ga ò yeti akpɛ sɛ nda waasi.
- 4 Nga di kulu tɛ zama hɛ ka andebi cii ma tɔ sɛ. À cii:
- 5 Wa cii Siona koo hundiyo sɛ: Guna, n Kpe go kaa n dɔ. Bɔrɔ baano no. À goono farika bɔm, farika binci haiwasu bɔm.
- 6 Coobaabaize yom di kpei kpaara di. Ò tɛ zanga Yesu na ò no fɔndɔ ò mo tɛ.
- 7 Ò kaanda farika nya di nda binci haiwasu di ka ngei jiine yom dɛɛ ò bɔm. Yesu kaaru farika binci haiwasu bɔm.
- 8 Jama di kuna bɔrɔ boobo go ka ngei jiine yom daaru fɔnda bɔm. Afɔ yom mo go tuuri kɔsu yom pati ko ka ò daaru fɔnda bɔm.
- 9 Jama mo goono jine ko kpei. Jama goono à banda mo. Ò kulu go kuwa ko cii: "I go ka n sifa, Dafidi Ize. Barikakpɛ no Bɔrɔ ka à go kaa Kpe maa gaa. I go ka Ikpɛ sifa, Ikpɛ ka à goono bɛɛnɛ hali samau."
- 10 Ka à go huro Yerusalem, wangara di kulu laakali tunu ka cii: Mee no bɔrɔ kpɛ?
- 11 Jama bakara go cii: Yesu wɔ andebi no, wɔ ka à hunu Nazaretu kpaara Galile laabu.
- 12 Yesu huro Ikpɛ bɛɛrandiyom dɔ. À na neerakɔ yom nda deikɔ yom gaarɛ ò ma hunu Ikpɛ bɛɛrandiyom dɔ. À na nooru barimekɔ yom tabulu yom nda gutu neerakɔ yom cita yom hangasandi.
- 13 A cii ò sɛ Ikpɛ Sendi hantumantɛ go cii: "Ò ga a gɔrɛ dɔ cɛɛ no aduwa tɛyom dɔ". Amma wom wɔ, wom na à tɛ lɔkɔ zee yom òmɔne.
- 14 Danam yom nda sumbarikɔ yom kaa Yesu dɔ Ikpɛ bɛɛrandiyom dɔ. À na ò kulu no baani.
- 15 Amma garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom di mamaci yom ka à tɛ. Ò maa koo yom mo ka ò go jinde zaa Ikpɛ bɛɛrandiyom dɔ ko cii: I go ka n sifa Dafidi Ize. À gaa no, ò bine tɔ.
- 16 Ò cii Yesu sɛ: N go maa hɛ ka koo yom wɔ go cii ba? Yesu tu ò sɛ ka cii: Oò, a go maa. Wom na wɔne coo ba? "Koo cɛna yom nda nanandi yom mee gaa no, ò na sifayom gɔrɛndi."

- 17 Cɔfɔ Yesu na ò nam ka hunu wangara di kuna. À kpei Betani kpaara ka kani nodi.
- 18 Susuba ka à go ye wangara di kuna à maa herɛɛ.
- 19 Cɔfɔ à di jee nya fɔ fɔnda jere gaa. À kpei à dɔ, amma à mana di he fɔ kulu à gaa kala kɔsu. Cɔfɔ à cii à sɛ: Ize ba afɔ ma si tɛ n gaa pai. Maasa maasa jee nya di kɔgu.
- 20 Mamaci na coobaabaize yom dii. Ò cii: Metɛ maasa maasa jee nya di kɔgu da?
- 21 Yesu tu ò sɛ ka cii: Cimi no, a go cii wom sɛ, de wom gunda naane, wom si siika mo, à na ci he ka à tɛ jee nya wɔ sɛ hinne no wom kaa tɛ. Amma ba wom bumbum, de wom cii tondi kuku wɔ sɛ, gana ka kam buula wɔ kuna, dom à kaa tɛ.
- 22 He kulu mo ka wom go ñmaare aduwa kuna, de wom go naane, wom kaa du à.
- 23 Yesu huro Ikpe bɛerandiyom dɔ. Saa ka à go cooandi garandikɔ jina yom nda marga haikusu yom kaa à dɔ. Ò na à hã: Hini fɔ no n go he yom wɔ tɛ nda? Mee ya na n no hini wɔ?
- 24 Yesu tu ò sɛ ka cii: Hɛɛ mo, a wom hã he fɔ. De wom na à cii a sɛ, hɛɛ mo ya cii wom sɛ hini ka a go he yom wɔ tɛ nda.
- 25 Mirandiyoma ka Yohanna tɛ, mani no à hunu, Ikpe dɔ no dee wala iburadam yom dɔ no? Cɔfɔ ò sendi cɛɛ game ka cii: De i cii Ikpe dɔ no à hunu, à kaa cii i sɛ ya di gaa, ifɔ sɛ no wom mana a naane?
- 26 Amma de i cii iburadam yom dɔ no à hunu jama wɔ no i go hamburu zama ò kulu tabai Yohanna ya andebi no.
- 27 Ò tu Yesu sɛ ka cii: I si bei. Yesu cii ò sɛ: Ya no hɛɛ mo, a si cii wom sɛ hini ka a go he yom di tɛ nda.
- 28 Amma metɛ no wɔne hima wom sɛ? Bɔrɔ fɔ ya gunda koo haibɔrɔ hinka. À kaa sintina dɔ ka cii à sɛ: A koo, hunkuna n ma kpei gbei tɛ a lambu kuna.
- 29 Koo di tu à sɛ ka cii: A si kpei. Amma à banda ka à tuubi, à kpei.
- 30 Baaba kaa ihinkantɛ di mo dɔ. À cii nga mo sɛ ya di. Koo di mo tu à sɛ ka cii. A kpei, baaba. Amma à mana kpei.
- 31 Ò bɔrɔ hinka di kuna, mee ya na baaba di binebaa tɛ? Ò cii à sɛ: Sintine bɔrɔ di. Yesu cii ò sɛ: Cimi no a go cii wom sɛ, alikasi takɔ yom nda weikuru yom go wom jina Ikpe kpetɛra kuna.
- 32 Yohanna kaa no wom dɔ cɛyom susu fɔndɔ kuna. Wom mana à cimandi. Amma alikasi takɔ yom nda weikuru yom na à cimandi. Wom mo, ka wom di nga di, nda à kulu wom mana tuubi ka à cimandi.

33 Wa maa yaase wone mo kpeene. Hundikpe fo ya goono ka à na leze tuuri yom tilam. À na n kaka. À na guusu fo fansi leze hari kankamyom se. À no tanda fo mo te. À na lambua dam haifari yom kambe ka naaru. À kpei laabu nmani.

34 Saa ka tuuriize kosuyom wate to, à na nga banya yom dontom haifari di yom do n ma nga lezeize yom zaa.

35 Haifari yom di na à banya yom di dii. N na afo bulaala. N na afo wi. N na afo mo cetu cetu nda tondi yom.

36 Hundikpea ye ka banya fo yom mo dontom ka n ba ka bisa sintine nmone yom di. Haifari yom di te ngei mo se ya di.

37 Amma kakra banda, à na nga koo dontom n do ka cii: N kaa beere te a koo se.

38 Amma ka haifari yom di koo di, n cii cere se: Boro wone ya ci tubuka. Wa kaa i ma à wi. Tubua ma ci i nmone.

39 Cofa n na à dii ka cetu lambua banda ka à wi.

40 To. Saa ka hundikpea kaa, ifo no à kaa te haifari yom di se?

41 Beerem cii à se: À ma wiyom futu te boro lalo yom wo se ka haifari teji yom zaa nga lambua se. Beerem wo ga à tuuriize yom kosu ka à no à se saa ka n nini. Yesu cii n se: Ikpe Sendi hantumante yom cii:

42 “Tondi ka fuu ciniko yom hungu, nga ya ci mimbari cire tondi sintine. Za Kpe do no wone hunu. A te mamaci mo i moo yom se.” Wom na nga di coo ba?

43 À se no, a go cii wom se ka Ikpe kpetere wo, n ga à ganandi wom gaa ka à no dimi fo se ka à kaa gbei te nda zanga à hima.

44 Boro kulu ka à kam tondi wo bom, akpe tutubu no. Amma boro ka à bom tonda kam mo, tonda ga akpe fufu no.

45 Saa ka garandiko jina yom nda Farisi fonda boro yom maa yaase yom di, n go bei ngei gaa no à go sendi.

46 N go ceeci ngei ma à dii amma n go hamburu jama zama beerem go tabai Yesu ya andebi no.

Matiyu 22

1 Yesu tu n se nda yaase yom kpeene.

2 À cii: Beene kpetere hima mo zanga gandakpe fo ka à go hije te nga koo se.

3 À na nga banya yom dontom n ma kpei beerem ce n ma kaa hije di do amma beerem hungu ka kaa.

- 4 À na banya fɔ yom mo dɔntɔm kpɛɛɛ ka cii: Wa cii beerem ka a na ñ cɛɛ di sɛ: Guna, a na ŋmaari tɛ. A na hauyeji yom nda memunu naaso yom wi. À na hɛ kulu sɔlu kɔ. Wa kaa hija dɔ.
- 5 Amma ngei wɔ mana à dam hɛ fɔ. Ñ na ngei kpeiyom tɛ. Afo kpei nga fari. Afo mo kpei nga tenku.
- 6 Afo yom mo na banya yom dii ka ñ woo. Ñ na ñ wi.
- 7 Ka gandakpɛ di maa nga di, cɔfɔ à bine tɔ hali à futu. À na nga wangari yom dɔntɔm Ñ yom di wi ka ñ wangara di kulu tɔnu.
- 8 Bine à cii nga banya yom sɛ: Hija sɔlu kube amma beerem ka a na ñ cɛɛ, ñ mana tɔ.
- 9 Nga di sɛ, wa kpei dɛbɛ yom bɔm, bɔrɔ kulu ka wom di wom ma à cɛɛ hija dɔ.
- 10 Banya yom di hunu ka kpei dɛbɛ yom bɔm. Ñ na beerem kulu ka ñ di cɛɛ ka meigu za ilalɔ yom hali ihinno yom. Hije fuua tɔ nda bɔrɔ.
- 11 Gandakpɛa huro ka guna beerem ka ñ go ŋmaa. À di bɔrɔ fɔ nungu di ka à mana hije kpɛ dam.
- 12 Cɔfɔ à cii à sɛ: Kpaasi, mɛtɛ n tɛ ka huro nee, n sinda hije kpɛ? Amma bɔrɔ di mana mee feeri ka sendi.
- 13 Gandakpɛ di cii gbeiize yom di sɛ: Wa à hɔ cee nda kambɛ ka zaa. Wa à cetu tɛɛ kube kuna. Nungu di no hɛni nda hinje kaamayom goono.
- 14 Ñ go ka iboobo cɛɛ amma bɔrɔ ka ñ suuba si ba.
- 15 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom kpei sawara ka ngei ma Yesu hiri à sendi yom gaa.
- 16 Ñ na ngei coobaabaize yom nda Hirodu banda bɔrɔ yom dɔntɔm à dɔ ka cii: Coobaaba, i bei ka ni ya ci cimikpɛ. N go beerem cooandi lkpɛ fɔnda bɔm nda cimi. N sinda baabaa. N si iburadam yom takari guna.
- 17 Nga di sɛ, cii i sɛ hɛ ka à hima n sɛ. À halali bɔrɔ ma alikasi bana Kaisa sɛ ba wala à mana halali?
- 18 Za ka Yesu bei hanya fute ka ñ gunda, à cii: Ifɔ sɛ no wom go ka a bubure, munafici yom?
- 19 Wa a cɛbɛ alikasi wɔkɔkɔize fɔ. Ñ kaanda à sɛ dinari wɔkɔkɔize fɔ ka à cɛbɛ.
- 20 Cɔfɔ à cii ñ sɛ: Mee bɔm no ñ tɛ nooru wɔ gaa nda jeeri wɔ?
- 21 Ñ cii à sɛ: Kaisa ŋmɔne no. Yesu cii ñ sɛ: Nga di sɛ, wa Kaisa hɛ yom no Kaisa sɛ. Wa lkpɛ hɛ yom mo no lkpɛ sɛ.
- 22 Ka ñ maa ya di, cɔfɔ mamaci na ñ dii. Ñ na Yesu nam ka dira.
- 23 Hanu nga di no, Sadusi fɔndɔ bɔrɔ yom ka ñ go cii bukɔ tunondiyom si, ñ kaa Yesu dɔ. Ñ na à hã ka cii:

- 24 Coobaaba, Moisi cii de bɔrɔ fɔ ka à mana du heiyom bu, à cɛɛnɛ ma à wɛndɛ hiji ka hei nda, bukɔa sɛ.
- 25 Cɛɛnɛ nda bæɛɛ iye goono i kuna. Sintina hiji. À bu, à mana hei. À na nga wɛnda nam nga cɛɛnɛ sɛ.
- 26 Ihinkantɛ di nda ihinzantɛ mo tɛ ya di kala iyantɛ gaa.
- 27 Ì kulu banda, weibɔrɔ di mo bu.
- 28 Tunandiyom hine, bɔrɔ iye di kuna, mee wɛndɛ no zama ñ kulu na à zaa wɛndɛ?
- 29 Yesu tu ñ sɛ ka cii: Wom go dɛɛ fa ka wom si faham nda Ikrɛ Sendi hantumantɛ yom nda Ikrɛ dabari.
- 30 Bukɛi tunandiyom hine, ñ si hiji, ñ si hijandi. Amma beerem bo goono zanga Ikrɛ dɔntɔneize yom ka ñ goono bæɛnɛ kuna.
- 31 Amma ka simba nda bukɛi tunandiyom, Ikrɛ cii:
- 32 “Hɛɛ wɔ, hɛɛ ya ci Abulɛma ñmɔne Ikrɛ, Isaaka ñmɔne Ikrɛ nda Yakɔfu ñmɔne Ikrɛ”. Wom no nga di coo ba? Ikrɛ mana ci bukɛi ñmɔne Ikrɛ amma bahunɔ yom ñmɔne no.
- 33 Ka jama di maa nga di, mamaci na ñ dii nda à cɛbɛ yom di.
- 34 Amma ka Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom mo maa Yesu na Sadusi fɔndɔ bɔrɔ yom mee hɔ, ñ meigu dɔ fɔ.
- 35 Ì kuna afɔ ka à ci Moisi fɔnda beikɔ fɔ na à hã ka bubure.
- 36 À cii: Coobaaba, wɔ fɔ ya ci meire bambata Moisi fɔnda kuna?
- 37 Yesu cii à sɛ: “N ma baa Kpe n ñmɔne Ikrɛ nda n bine kulu nda n hundi kulu nda n lasabu kulu”.
- 38 Nga di ya meire beeri. Nga di mo ya ci meire sintine.
- 39 Ihinkantɛ mo hima meire di ka à cii: “N ma baa n gɔrɔkasine zanga n bɔm”.
- 40 Meire hinka wɔ bɔm na Moisi fɔnda kulu nda andebi yom sendi yom kulu go kɔtɔ.
- 41 Amma za Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom go meigu, Yesu na ñ hã ka cii:
- 42 Ifɔ no Mɛsiya hima wom sɛ? Mee ize no? Ì cii à sɛ: Dafidi ize no.
- 43 Yesu mo cii ñ sɛ: Mɛtɛ no Dafidi na à cɛɛ Kpe, Biya Halaala kuna ka cii:
- 44 Kpe cii a Kpea sɛ, n ma gɔrɔ a kambɛɲmaa gaa hali ya n ñmɔne ibɛɛ yom tɛ n cɛɛ yom dɛcɛyom dɔ.
- 45 De Dafidi go ka à cɛɛ Kpe, mɛtɛ à tɛ ka ci à Ize?

⁴⁶ Ba bɔrɔ fɔ mana hini ka tu à sɛ ba sendi kpɛsɛ fɔ. Za hanu nga di mo no bɔrɔ kulu hamburu nda à hāyom.

Matiyu 23

¹ Yesu sendi jama di sɛ nda nga coobaabaize yom sɛ ka cii:

² Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom go gɔrɔ Moisi nungu kuna.

³ Nga di sɛ, hɛ yom kulu ka ò cii wom sɛ, wa ò jɛ ka ò tɛ. Amma wa si tɛ nda zanga ò tɛgbei yom goono nda, zama ngei wɔ go cii no amma ò si tɛ.

⁴ Ò go jɛrɔ timɔ hɔ ka à zaayom gaabu ka dɛcɛ beerem jɛsɛ bɔm. Amma ò si ba ka ngei kambeize fɔ dam ka jɛrɔa zinji.

⁵ Ò go ka ngei gbei yom kulu tɔ no beerem ma di sɛ. Ò go tiraize beeri yom ka aya yom goono ò kuna dam. Ò go ka ngei kpɛ hanga taalam hɛandi ka tɔntɔnu.

⁶ Jine gɔrɛ dɔ bɛɛrɛkpɛ no ò go baa jingaru ŋmaayom dɔ. Ò go baa jine gɔrɛ dɔ bɛɛrɛkpɛ Yuifu yom marga fuu yom kuna.

⁷ Ò go baa mo no beerem ma cini ka ngei fɔ hebu batuma yom kuna. Ò go baa mo beerem ma ngei cɛɛ Coobaaba, Coobaaba.

⁸ Amma wom wɔ, wom ma si tu ò ma wom cɛɛ cɛbɛkɔ zama Bɔrɔ fɔlɔnku hinne ya ci wom Cɛbɛkɔ, nga ya ci Mɛsiya. Wom wɔ, wom kulu nyaize yom no.

⁹ Wom ma si bɔrɔ fɔ kulu cɛɛ baaba handunya wɔ kuna zama Bɔrɔ fɔlɔnku hinne ya ci wom Baaba. Nga ya ci wɔ ka à goono bɛɛnɛ.

¹⁰ Wom ma si tu mo ò ma cii wom sɛ cɛbɛkɔ yom zama Bɔrɔ fɔlɔnku hinne ya ci wom cɛbɛkɔ, nga ya ci Mɛsiya.

¹¹ Amma wom kuna bɔrɔ kulu ka à beeri ka bisa wom kulu, nga ya kaa ci wom gbeiize.

¹² Bɔrɔ kulu ka à na nga bɔm bɛɛrandi ò ga à yeti ganda. Bɔrɔ kulu mo ka à go ka nga bɔm yeti ganda, ò ga à bɛɛrandi.

¹³ Amma kaito wom, Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, munafici yom. Wom go bɛɛnɛ kpɛtɛrɛ daabu beerem sɛ. Wom si huro wom bumbum, wom si nam beerem ka ò ba huro mo sɛ ò ma huro.

¹⁴ Kaito wom, Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, munafici yom. Wom go sokoni yom haibarika yom ŋmaa. Wom go ka aduwa kuku tɛ wom ma hima zanga ganakɔ hinno yom. Nga di sɛ no, ò kaa wom ciiti ka jaasa ò kulu.

- 15 Kaito wom, Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, wom munafici yom. Wom go tekɔ nda ganda yaali ka du ba bɔrɔ fɔlɔnku ka bɛɛ. Saa ka akpɛ bɛ, wom go ka à tɛ nungu ka ñ go hanya futu yom bɔnandi ŋmɔne ize ce hinka ka bisa wom.
- 16 Kaito wom, danam yom ka ñ go danam yom cendi. Wom go cii bɔrɔ kulu ka à ze nda Ikpɛ Nungu Halaala, à na ci hɛ fɔ. Amma bɔrɔ kulu ka à ze nda Nungu Halaala di wura, à ze di ga à dii.
- 17 Samu yom nda danam yom no wom bara. Ñ kuna wɔ fɔ ya beeri nda afɔ, wura no de wala Ikpɛ Nungu Halaala ka à go wura di halaalandi no?
- 18 Wom go cii bɔrɔ kulu ka à ze nda garandi banda tanda, à na ci hɛ fɔ. Amma bɔrɔ kulu ka à ze nda garanda ka à goono garandi banda tanda bɔm, à ze di ga à dii.
- 19 Samu yom nda danam yom no wom bara. Ñ kuna wɔ fɔ ya beeri nda afɔ, hɛ ka à gaa ñ garandi no dee wala garandi banda tanda no ka à go garandi hɛ halaalandi?
- 20 Nga di sɛ, bɔrɔ ka à ze nda garandi banda tanda, akpɛ ze nda hɛ kulu ka à goono à bɔm mo.
- 21 Bɔrɔ ka à ze nda Ikpɛ Nungu Halaala, akpɛ ze nda wɔ ka à go gɔrɔ à kuna mo.
- 22 Bɔrɔ ka à ze nda bɛɛnɛ mo à go ze nda Ikpɛ kariga noya nda wɔ ka à go gɔrɔ à bɔm.
- 23 Kaito wom, Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, munafici yom. Wom go gabu nda maari nda yazi yom zaka. Amma wom go fɔnda ŋmɔne hɛ beeri yom nam zanga cɛyom susu nda suuji nda naane. Nge yom ya hima wom ma te dom, amma wom ma si zaka di mo nam.
- 24 Wom danam yom ka wom go danam yom cendi, wom go filifiliwa sɔgu ka yoo gonu.
- 25 Kaito wom, Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, munafici yom. Wom go gulaize nda combu banda nyunu amma ñ kuna go tɔ nda zeetɛɛ nda bɔm hiniyom zame.
- 26 Farisi fɔndɔ bɔrɔ, danam ka n go ci, n ma gulaize di nda combu di kuna nyunu jina, à banda mo ma hinne.
- 27 Kaito wom, Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, munafici yom. Wom hima no zanga saare yom ka ñ kparandi. Ñ go boori moo gaa amma ñ kuna ñ tɔ nda bukɔ biri yom nda ziibi dimi kulu.
- 28 Ya no wom mo, moo gaa wom go hima beerem sɛ bɔrɔ yom ka ñ cɛsusu amma kuna kuna wom tɔ nda munaficitɛɛ nda bɔrɔlɔtɛɛ.

- 29** Kaito wom, Moisi fɔnda cooandiko yom nda Farisi fɔndo bɔrɔ yom, munafici yom. Wom go andebi yom saare yom cini. Wom go bɔrɔ cɛante susu yom saare yom taalam.
- 30** Wom go cii: De i goono i cɛɛ yom watɛ dom, i si meigu ndei ka andebi yom wi.
- 31** Zanga ya wom go sɛda wom bɔm noya ka wom ya ci beerem ka ñ na andebi yom wi ize yom.
- 32** Wom go wom cɛɛ yom bata tɔnandi.
- 33** Gondi yom, gazama ize yom no wom bara. Mɛtɛ wom tɛ ka kɔma nini ciiti kuna, nungu ka ñ go hanya futu yom bɔnandi?
- 34** À sɛ no, guna hɛɛ wɔ a go andebi yom nda marga haikusu yom nda cɛbekɔ yom dɔntɔm wom dɔ. Wom bine ga afɔ yom wi ka ñ kanji. Afɔ yom mo wom ga ñ bulaala wom marga fuu yom kuna. Wom ga ñ guruguzandi wangara nda wangara yom kuna.
- 35** À sɛ no, bɔrɔ cɛante susu kuri kulu ka à munu handunya wɔ kuna à banandi ma kam wom bɔm. Kuri wɔ ka à munu hunu za Abeli ka à ci bɔrɔ cɛante susu gaa kala Zakari Balasi koo ka wom wi Nungu Halaala nda garandi banda tanda game.
- 36** Cimi no, a go cii wom sɛ, hɛ nge yom di kulu kaa kam zamani wɔ bɔm.
- 37** E Yerusalem, Yerusalem, ni ka n go andebi yom wi ka beerem ka lkpe dɔntɔm n dɔ cetu nda tondi. Ce mɛrɛjɛ no a go baa ya n koo yom meigu zanga gɔrɔngɔnya cini ka nga ize yom meigu nga fata yom cire. Amma wom mana tu.
- 38** Guna, ñ na wom fuu nam kɔnu.
- 39** A go cii wom sɛ, wom si di hɛɛ kpɛɛnɛ za maasa kala wom ma cii: Binekaanekpɛ no wɔ ka à go kaa Kpɛ maa gaa.

Matiyu 24

- 1** Yesu bine hunu lkpe bɛrandiyom dɔ. Cɔfɔ à coobaabaize yom maani à dɔ ka à cɛbɛ lkpe bɛrandiyom dɔ cinari yom.
- 2** Yesu cii ñ sɛ: Wom go di hɛ yom wɔ kulu ba? Cimi no a go cii wom sɛ, ba tondi fɔ si cindi tondi bɔm ka ñ si à karu ka see.
- 3** Saa ka Yesu go gɔrɔ Olibe zugu tondi kukua bɔm, coobaabaize yom di kaa à dɔ kambu. Ñ cii: Cii i sɛ saa ka hɛ yom di kaa tɛ. Alamu fɔ mo ya tɛ n kaayom gaa nda zamani beeniyom gaa?
- 4** Cɔfɔ Yesu tu ñ sɛ ka cii: Wom ma laakali bɔrɔ fɔ kulu ma si wom dɛrandi.

- 5 Bɔrɔ boobo go kaa nda a maa ka cii: Hɛɛ ya ci Mɛsiya. N̄ bine kaa bɔrɔ boobo dɛrandi.
- 6 Wom kaa maa wangu yom baaru nda wangu yom kɔsɔngu. Wom laakali ma si tunu. Tilasi no nge yom di ma tɛ amma beeniyom mana tɔ jina.
- 7 Dimi kaa tunu ka gaaba nda dimi. Kpɛtɛrɛ yom kaa tunu kpɛtɛrɛ gaa. Hɛrɛɛ nda balau kaa tɛ. Ganda zinji yom kaa tɛ nungu n̄mani n̄mani.
- 8 Hɛ nge yom di kulu bɔnei sintiyom no.
- 9 À banda n̄ kaa wom dam kambɛ ka wom bɔnandi. N̄ kaa wom wi. Handunya dimi kulu mo kaa hungu wom a maa sabu sɛ.
- 10 Bɔrɔ boobo kaa dɛrɛ. N̄ kaa cɛrɛ dam kambɛ ka hungu ngei cɛrɛ nda cɛrɛ.
- 11 Andebi tangari tangari boobo kaa tunu ka bɔrɔ boobo dɛrandi.
- 12 Bɔrɔlɔtɛrɛ kaa tɛ ka ba. Bɔrɔ boobo baakasine kaa ye nda banda.
- 13 Amma bɔrɔ ka à go hini suuru kala mee, n̄ ga akpɛ kaa taabi yom di kambɛ.
- 14 N̄ kaa Baaru Hinno fɛɛ Ikpɛ kpɛtɛra bɔm handunya kulu à ma tɛ sɛda dimi cindei kulu sɛ. Cɔfɔ beenantɛ ma kaa.
- 15 Andebi Daniɛlo sendi ka simba nda fɛntɛ hɛ ka à malaka tɛ. Wom kaa di à go cɛ Nungu Halaala kuna. Bɔrɔ ka à go coo, à ma faham fa.
- 16 Saa ka à go cɛ Nungu Halaala kuna beerem ka n̄ goono Yude laabu ma zuuru ka kpei tondi kuku yom bɔm.
- 17 Bɔrɔ ka à goono fuu yɔlɔ bɔm, à ma si zumbu ka huro nga fuu kuna ka hɛ fɔ zaa.
- 18 Bɔrɔ ka à goono fari mo ma si ye banda ka nga kpɛ zaa.
- 19 Amma kaito weibɔrɔ yom ka n̄ gunda kunu nda weibɔrɔ yom ka n̄ go nanandi hanu nge yom di.
- 20 Wom ma n̄maarɛ wom zuure ma si tɛ harigu watɛ wala hulonzom hanu hine.
- 21 Guruguze bambata kaa tɛ ka à mana tɛ za handunya sinjiyom hali ka kaa maasa. Nga di banda à dimi si tɛ kpɛɛnɛ pai.
- 22 De bine n̄ si hanu nge yom di dunguriandi n̄ si bahunu ba afɔ kaa taabi yom di kambɛ. Amma suubantɛ yom sabu sɛ n̄ kaa hanu nge yom di dunguriandi.
- 23 Bine, ba de bɔrɔ fɔ go cii wom sɛ: Guna, Mɛsiya go nee wala guna à go yɔngɔ wa si à no cimi.
- 24 Mɛsiya tangari tangari yom nda andebi tangari tangari yom kaa tunu. N̄ ga alamu bambata yom nda mamaci yom cɛbɛ hali de à hini ka tɛ, n̄ kaa ba suubantɛ yom dɛrandi.

- 25 Guna, a jina ka cii wom sɛ kɔ.
- 26 Nga di sɛ, de ñ go cii wom sɛ: Guna, à goono ganji kuna, wa si hunu. Wala ñ go cii: Guna, à goono fuu yom kpɛsendi yom kuna, wa si à no cimi.
- 27 Zanga bɛɛɛ cini tɛ nyalau za weenuhune ka kpei weenukane, ya no hɛɛ, Adamize mo, a kaayom.
- 28 Nungu ka jifa goono, nungu di no yobereku yom cini meigu.
- 29 Hanu nge yom di taabi futua banda, “maasa maasa weenu kaa ye kube. Handu si nga kaari no. Handariyaize yom kaa kam za bɛɛɛ. Bɛɛɛ dabari yom kaa zinji.”
- 30 A gaa no hɛɛ Adamize, a ñmɔne alamu kaa hunu bɛɛɛ kuna. Handunya dimi yom kulu mo kaa wuuru. Ñ kaa di hɛɛ, Adamize, a go kaa bɛɛɛ buru yom bɔm nda dabari nda deiza bambata.
- 31 Saa di gaa ya a lkpɛ dɔntɔneize yom samba nda kuluu funsuyom beeri. Ñ ga a ñmɔne suubantɛ yom meigu za handunya cɛnjɛ taaci kulu gaa kala bɛɛɛ, za à mee nee hɛɛ kala à mee ya hɛɛ.
- 32 Amma wom ma dendeni yaase ka jee nya di go wom no. Saa ka à kambɛ cɛna yom baani à go kɔsu teji fiyo, wom go bei kɛdia go maani.
- 33 Ya no wom mo, saa ka wom go di hɛ nge yom di kulu, wom ma bei ka hɛɛ Adamize, a go maani mee gaa noya.
- 34 Cimi no a go cii wom sɛ, zamani wɔne si beeni pai kala de hɛ nge yom di kulu ma tɛ.
- 35 Bɛɛɛɛ nda ganda kaa beeni amma a sendi yom si beeni pai.
- 36 Amma hanu nga di nda à lɔkaci ba bɔrɔ fɔ si à bei, ba bɛɛɛ lkpɛ dɔntɔneize yom. A Baaba nga fɔlɔnku go ka à bei.
- 37 Amma zanga à tɛ Nowe hanu yom gaa di, ya no hɛɛ Adamize mo, a kaayom.
- 38 Zanga za tunfana hari mana kaa beerem go ñmaa, ñ go ham, ñ go hiji, ñ go hijandi kala hanu ka Nowe huro harihia kuna.
- 39 Ñ mana hɛ fɔ kulu dam saalu kala tunfana hari di na ñ jirisi ka kaa ka ñ kulu ñmaa. Zanga ya no, hɛɛ Adamize mo, a kaayom.
- 40 Lɔkaci nga di haibɔrɔ hinka kaa goono fari. Ñ ga afɔ zaa ka afɔ nam.
- 41 Weibɔrɔ hinka kaa fufu tondi gaa. Ñ ga afɔ zaa ka afɔ nam.
- 42 Nga di sɛ, wom mo batu zama wom si bei lɔkaci ka à gaa wom Kpe go kaa.
- 43 Amma wom ma wɔne bei ka de hundikpɛ bei saa ka zee go kaa, à ga à batu. À si nam à ma nga fuu funu.

- 44 À sɛ no, wom mo wa sɔlu zama lɔkaci ka à gaa wom si tamma, à gaa no hɛɛ Adamize, a go kaa.
- 45 Mee ya ci tam naanekpɛ, laakalantɛ ka à kpe na à jisi ka nga fuu tam yom kulu dam à kambɛ à ma ò no ò ò maari lɔkaci ka à hima?
- 46 Binekaanekpɛ no, tam nga di ka saa ka à kpe go kaa, à ga à garu à mo tɛ ya di.
- 47 Cimi no a go cii wom sɛ, à ga nga haibarika kulu dam à kambɛ.
- 48 Amma de tam lalɔ wɔ go cii nga bine kuna: A kpe wɔ si kaa tamba.
- 49 Cɔfɔ à mo ka nga kpaasi tam yom karu. À mo òmaa ko ham nda bajiwi yom.
- 50 Tam nga di, à kpea go kaa no hanu ka à si batu, lɔkaci ka à si bei.
- 51 Kpea ga à dumbu ihinka ka à ba dam munafici yom banda. Nungu di no hɛni nda hinje kaamayom goono.

Matiyu 25

- 1 Bine ò go bɛɛɛ kpetɛɛ himandi zanga hundiyo wei ka ò mana haru bei. Ò na ngei fitila yom zaa. Ò hunu ka kpei haruhiji kubeyom.
- 2 Ò kuna gunda igu laakalantɛ nda igu samɔ.
- 3 Samɔ yom di na ngei fitila yom zaa. Ò mana jii zaa.
- 4 Amma laakalantɛ yom di na ngei jii yom zaa gaasu yom kuna nda ngei fitila yom.
- 5 Ka haruhiji jɛ, cɔfɔ ò kulu dusungu ka jiibi.
- 6 Ciini bindi cɔfɔ cilili tɛ: Guna, haruhija go kaa. Wa tunu ka à kube.
- 7 Ò kulu tunu ka ngei fitila yom hinsa ka zaa.
- 8 Cɔfɔ samu yom di cii laakalantɛ yom di sɛ: Wa i no wom jii yom di gaa zama i fitila yom go bu.
- 9 Amma laakalantɛ yom di cii ò sɛ: Awo. À mana wasa i yom mo hali nda wom sɛ. Wa kpei neerako yom dɔ ka dei wom bɔm sɛ.
- 10 Amma saa ka ò go kpei deiyom, cɔfɔ haruhija kaa. Wɔ ka yom sɔlu kɔ, ò huro hija dɔ nda haruhija. Cɔfɔ ò na gambua mee daabu.
- 11 À banda no cindei ka ò mana haru bei mo kaa ka cii: Kpe, kpe feeri i sɛ.
- 12 Amma à tu ò sɛ ka cii: Cimi no a go cii wom sɛ, a si wom bei.
- 13 Nga di sɛ, wa batu zama wom si hanu bei. Wom si lɔkaci bei ka hɛɛ Adamize, a go kaa.

- 14 Bɛɛnɛ kpɛtɛɛ hima no zanga bɔrɔ fɔ ka à go naaru ka kpei laabu ka à mooru. À na nga banya yom cɛɛ ka nga haibarika yom dam ò kambɛ.
- 15 À na anzɛɛfɛ koko gu no afɔ sɛ. À na anzɛɛfɛ koko hinka no afɔ mo sɛ. À na anzɛɛfɛ koko fɔ no ihinzantɛ sɛ. À na bɔrɔ fɔ kulu no hɛ ka à hini. Cɔfɔ à naaru ka kpei laabu ŋmani.
- 16 Bɔrɔ ka à sɛ à na anzɛɛfɛ koko gu no di, à kpei tenku nda. À du anzɛɛfɛ koko gu kpɛɛnɛ à bɔm.
- 17 Ya no, bɔrɔ ka à sɛ à na anzɛɛfɛ koko hinka no di mo, à du anzɛɛfɛ koko hinka kpɛɛnɛ à bɔm.
- 18 Amma bɔrɔ ka à sɛ à na anzɛɛfɛ koko fɔ no di wɔ, ganda no à fansi ka nga kpea nooru dam ka tugu.
- 19 Hali ka jɛ tam yom di kpe kaa nooru kabuyom ò dɔ.
- 20 Bɔrɔ ka à sɛ à na anzɛɛfɛ koko gu no di kaa. À kaanda anzɛɛfɛ koko gu kpɛɛnɛ à bɔm ka cii: Kpe, n nooru neya ka n no a sɛ. Guna, n noora na anzɛɛfɛ koko gu hei kpɛɛnɛ à bɔm.
- 21 À kpea cii à sɛ: À boori banya hinno, naanekpɛ. N tɛ naanekpɛ hɛ fɔ cɛna gaa, a ga iboobo dam n kambɛ. Huro n kpe faihã kuna.
- 22 Bɔrɔ ka à sɛ à na anzɛɛfɛ koko hinka no di mo kaa. À cii à sɛ: Kpe, n noora neya ka n no a sɛ. Guna, n noora na anzɛɛfɛ koko hinka hei kpɛɛnɛ à bɔm.
- 23 A kpea cii nga mo sɛ: À boori, banya hinno naanekpɛ. N tɛ naanekpɛ hɛ fɔ cɛna gaa. A ga iboobo dom n kambɛ. Huro n kpe faihã kuna.
- 24 Bɔrɔ ka à sɛ à na anzɛɛfɛ koko fɔ no di mo kaa. À cii à sɛ: Kpe, a na n bei ka ni bɔrɔ gaabɔ no. N wi no nungu ka n mana duma ka meigu nungu ka n mana see.
- 25 Ka a hamburu, ganda kuna no a na anzɛɛfɛ koko fɔ di dam ka tugu. Guna, n ŋmɔne neya.
- 26 Cɔfɔ à kpe di tu à sɛ ka cii: Banya lalɔ, yofuno. N bei ka a cini wi no nungu ka ya na duma ka meigu, nungu ka ya na see.
- 27 Nga di sɛ, à hima n ma a nooru jisi nungu ko à ma tɔntɔnu. Saa ka a kaa ya du hɛ ka à ci a ŋmɔne nda a liiba.
- 28 Nga di sɛ, wa anzɛɛfɛ koko fɔ di ta à gaa ka à no bɔrɔ ka à gunda iwei di sɛ.
- 29 Bɔrɔ ka à gunda, ò ga à no à ma goono bayom kuna. Amma bɔrɔ ka à sinda mo ba hɛ ka à gunda, ò ga à ta à gaa.
- 30 Wa banya kɔnu wɔ cetu tɛɛ kube kuna, nungu ka hɛni nda hinje kaamayom goono.

- 31 Saa ka hɛɛ Adamize, a go kaa a deiza kuna nda lkpe dntoneize halaala yom kulu a banda, a kaa gɔrɔ a kariga deizakpe bɔm.
- 32 Handunya dimi kulu kaa meigu a jine. A ga ñ fee cɛɛ zanga kurukɔ cini ka nga feeji yom fee nda hancine yom.
- 33 A kaa feeji yom jisi a kambɛɲmaa gaa ka hancine yom jisi a kambɛwo gaa.
- 34 Hɛɛ Kpe, a kaa cii beerem ka ñ goono a kambɛɲmaa gaa sɛ: Wa kaa wom ka a Baaba na barika dam wom gaa. Wom ma kpetɛra tubu ka ñ sɔlu wom sɛ za handunya sinjiyom.
- 35 A maa hɛɛɛ, wom na a no ɲmaari. A maa jo, wom na a no hari. A ci yo, wom na a kunfa.
- 36 A gɔrɔ bumbum, wom na jiine dam a gaa. A gɔrɔ ka zenje, wom na a kunfa. A gɔrɔ kasu kuna, wom kaa di hɛɛ.
- 37 Saa di bɔrɔ cɛantɛ susu kaa tu ka cii: Kpe, saa fɔ no i di ni, n go maa hɛɛɛ, i na n no ɲmaari wala n go maa jo, i na n no hari?
- 38 Saa fɔ no i di ni yo ka n kunfa wala bumbum ka jiine dam n gaa?
- 39 Saa fɔ no i di ni, n go zenje wala n goono kasu kuna i kpei n dɔ?
- 40 Hɛɛ mo Kpe, ya kaa tu ñ sɛ ka cii: Cimi no a go cii wom sɛ, za ka wom na à tɛ a nyaizeɪ ɲmɔne icɛna fɔ sɛ, wom na à tɛ a sɛ noya.
- 41 Bine, a kaa cii wɔ ka yom goono a kambɛwo gaa sɛ: Wa gana a sɛ wom laaliantɛ yom. Wa kpei huro nini ka à si bu pai ka ñ sɔlu lɔbilisi nda à dɔntoneize yom sɛ.
- 42 A maa hɛɛɛ, wom mana a no ɲmaari. A maa jo, wom mana a no hari.
- 43 A ci yo, wom mana a kunfa. A gɔrɔ bumbum, wom mana jiine dam a gaa. A go zenje ka gɔrɔ kasu kuna, wom mana a kunfa.
- 44 Ngei mo bine kaa tu a sɛ ka cii: Kpe, saa fɔ no i di ni, n go maa hɛɛɛ wala n go maa jo? Saa fɔ no i di ni, n ci yo wala n goono bumbum wala n go zenje wala n goono kasu kuna, i mana n kunfa?
- 45 A kaa tu ñ sɛ ka cii: Cimi no a go cii wom sɛ, za ka wom mana à tɛ icɛna yom wɔ ñ ɲmɔne afɔ sɛ wom mana à tɛ a sɛ noya.
- 46 Ngei wɔ kaa kpei ciiti ka à si beeni kuna. Amma bɔrɔ cɛantɛ susu yom wɔ mo kaa huro hundi ka à si beeni kuna.

Matiyu 26

- 1 À kaa tɔ saa ka Yesu na meecine nge yom di tɛ ka beeni, à cii nga coobaabaize yom sɛ:

- 2 Wom bei ka jiribi hinka game Bɔmdaarum jingaru no. Hɛɛ Adamize, ñ ba ka a dam kambɛ ka a kanji.
- 3 Garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda marga haikusu yom meigu garandikɔ beeri kata kuna. À maa no Kaifa.
- 4 Ñ go sawara ngei ma Yesu dii nda cɛmbɛrɛ ka wi.
- 5 Amma ñ ci: À ma si tɛ jingarua hine zama butugu ma si tɛ jama di game sɛ.
- 6 Yesu goono Betani kpaara Simɔ jire fɔ fuu kuna.
- 7 Weibɔrɔ fɔ mo kaa à dɔ nda kɔlibɛ kpare fɔ ka ñ cii à sɛ alibati. À mefɔ nda waidi dimi fɔ ka à caada kala kala. À kaa ka à munu Yesu bɔm saa ka à go gɔrɔ ñmaayom dɔ.
- 8 Amma ka à coobaabaize yom di à, cɔfɔ ñ bine tɔ. Ñ cii: Ifɔ ya ci waidi wɔ sarayom maasa?
- 9 À hima no dom, ñ ma waidi wɔ neera caada ka nooru di farisi talika yom sɛ.
- 10 Za ka Yesu bei sendi ka ñ go tɛ, cɔfɔ à cii ñ sɛ: Ifɔ sɛ no wom go wei wɔ taabandi? Gbei hinno no à go tɛ a sɛ.
- 11 Talika yom bo goono nda wom saa kulu amma hɛɛ wɔ, a si bo goono nda wom saa kulu.
- 12 Amma wei wɔ, à waidi wɔ ka à munu a bɔm, à na à tɛ no a gaaham fijiyom sɛ.
- 13 Cimi no a go cii wom sɛ, nungu kulu ka ñ kaa Baaru Hinno wɔ fɛɛ handunya kulu kuna, ñ kaa hɛ ka weibɔrɔ wɔ mo tɛ deede ka hɔngɔà.
- 14 Coobaabaize wei cindi hinka di ñ ñmɔne afɔ ka ñ cii à sɛ Yuda Isikariɔtu, à kpei garandikɔ jina yom dɔ.
- 15 À cii ñ sɛ: Ifɔ no wom ga a no ya Yesu dam wom kambɛ? Cɔfɔ ñ na nooru anzɛrefu wɔkɔkɔ waranza no à sɛ.
- 16 Za saa di no à go ceeci zanga nga ma tɛ ka Yesu dam kambɛ.
- 17 Buuru Kasami Si jingaru hanu sintina, coobaabaize yom di kaa sendi Yesu sɛ. Ñ cii: Mani no n go baa i ma Bɔmdaarum jingaru wɔ sɔlu n ma ñmaa?
- 18 Yesu tu ñ sɛ ka cii: Wa kpei wangara ñmane dɔ. Wom ma cii à sɛ. Coobaaba cii nga lɔkaci maani. À kaa Bɔmdaarum jingaru tɛ n kpaara nda nga coobaabaize yom.
- 19 Coobaabaize yom di tɛ zanga Yesu cii ñ ma tɛ. Ñ na Bɔmdaarum jingaru ñmaari sɔlu.
- 20 Wiciri kambu tɔ, à go gɔrɔ ka ñmaa nda coobaabaize wei cindi hinka di.

- 21 Saa ka ò go ñmaa, à cii: Cimi no, a go cii wom sɛ, wom ñmɔne afɔ ga a dam kambɛ.
- 22 Cɔfɔ ñ bine sara kala kala. Ñ kulu sinti ka à hã ka cii: Kpe, hɛɛ no? Kpe, hɛɛ no?
- 23 À tu ñ sɛ ka cii: Bɔrɔ ka à go ka nga kambɛ dam combu a banda, akpɛ ya ga a dam kambɛ.
- 24 Hɛɛ Adamize, a go kpei nda zanga ñ hantum a bɔm. Amma kaito bɔrɔ kpe ka à na hɛɛ, Adamize dam kambɛ. À boori dom ñ ma si akpɛ hei pai.
- 25 Yuda ka à go ka à dam kambɛ mo tu ka cii: À na ci hɛɛ no Coobaaba? Yesu cii à sɛ: Ni, n na à cii.
- 26 Ka ñ go ñmaa Yesu na buuru zaa ka barika dam à gaa. A na à zenji zenji ka farisi coobaabaize yom di sɛ ka cii: Wa ta, wa ñmaa. Wɔne ya ci a gaaham.
- 27 À na gulaize fɔ mo zaa ka Ikpe saabu. À na nga di mo no ñ sɛ ka cii: Wom kulu ma à ham.
- 28 Wɔne ya ci a kuri, alikawali teji tɛyom ñmɔne ka à munu bɔrɔ boobo guribi dulum yaafayom sabu sɛ.
- 29 Amma a go cii wom sɛ, a si lɛzɛ hari wɔ ham kpɛɛɛ kala hanu ka a yaara ka à ham nda wom a Baaba kpɛtɛɛ kuna.
- 30 Ka ñ na betu fɔ tɛ, ñ hunu ka kpei Olibe zugu tondi kuku dɔ.
- 31 Yesu bine cii ñ sɛ: Wom kulu kaa du dɛɛyom kɔbɛ a gaa ciini wɔ. Ikpe Sendi hantumantɛ go cii: “A kaa kurukɔ karu. Kuru feeji yom mo kaa karu ka see.”
- 32 Amma a tunandiyom banda, a wom jina Galile laabu.
- 33 Cɔfɔ Piɛɛ tu à sɛ ka cii: Ba de ñ kulu du dɛɛyom kɔbɛ n gaa, hɛɛ wɔ a si du dɛɛyom kɔbɛ n gaa pai.
- 34 Yesu cii à sɛ: Cimi no a go cii n sɛ, ciini wɔ hali gɔrɔngɔ ca n ga a ze ce hinza.
- 35 Piɛɛ tu à sɛ ka cii: Ba de ya bu n banda, a si n ze. Coobaabaize yom di kulu cii ya di.
- 36 Yesu bine nda à coobaabaize yom di tɔ nungu fɔ ka ñ cii à sɛ Gɛtasemani. À cii nga coobaabaize yom sɛ: Wa gɔrɔ nee hali ya kpei yɔngɔ ka aduwa tɛ.
- 37 À na Piɛɛ nda Zabadi koo hinka boi nga banda. Yesu bine sinti ka sara. À laakali go tunu kala kala.
- 38 Bine, à cii ñ sɛ: Binesɛɛ bambata na a bine dii kala à tɔ bu gaa. Wa gɔrɔ nee ka batu nda hɛɛ.

- 39 À kpei jina cɛna, cɔfɔ à jɛndɛbiri ka aduwa tɛ. À cii: A Baaba, de à hini ka te n ma nam taabi wɔ ma bisa ka mooru hɛɛ. Nda à kulu à ma si ci hɛ ka a go baa kala hɛ ka n bine go baa.
- 40 À kaa coobaabaize yom di dɔ ka n̄ garu n̄ go jiiɓi. Cɔfɔ à cii Piɛɛ sɛ: To. Wom mana hini ka batu nda hɛɛ ba guuru fɔ?
- 41 Wom mo batu ko ka aduwa te zama wom ma si huro suiyom kuna. Bine, cɛ tu amma gaaham ya hinabunu no.
- 42 À ye ka kpei ce hinkantɛ ka aduwa tɛ. À cii: A Baaba, de à si tɛ taabi wɔ ma mooru hɛɛ kala ya à ham, n binebaa ma tɛ.
- 43 Ka Yesu kaa à ye ka n̄ garu jiiɓi gaa zama n̄ moo yom tim.
- 44 À na n̄ nam kpɛɛnɛ ka kpei ka aduwa tɛ ce hinzantɛ nda sendi fɔlɔnku yom.
- 45 Cɔfɔ à kaa coobaabaize yom di dɔ ka cii: Maasankulu, wom jiiɓi ka hulonzom ba? Guna, lɔkaci maani. Hɛɛ Adamize, n̄ go ka a dam dulumkoni yom kambɛ.
- 46 Wa tunu. I ma kpei. Guna, bɔrɔ ka à go ka a dam kambɛ di, à tɔ kpaara.
- 47 Saa ka à go sendi, cɔfɔ Yuda iwei cindi hinka di n̄ n̄mɔne afɔ, à kaa. Bɔrɔ boobo goono à banda nda takuba yom nda goobu yom. Garandikɔ jina yom nda marga haikusu yom ya na n̄ dɔntɔm.
- 48 Yuda ka à go ka à dam kambɛ di, à na jama di no alamu fɔ ka cii: Bɔrɔ ka a ga à jɛrɛbɛ sumsum, nga noya. Wa à dii à ma boori.
- 49 Za n̄ maani Yesu dɔ cɔfɔ Yuda cii: Fɔɔ, Coobaaba. À hiya ko ka à jɛrɛbɛ sumsum kala kala.
- 50 Yesu cii à sɛ: A kpaasi, ifɔ ya kaanda ni? Cɔfɔ beerem na kambɛ dɛcɛ Yesu bɔm ka à dii.
- 51 Beerem ka n̄ goono nda Yesu, n̄ n̄mɔne afɔ na takuba hoobu. À na garandikɔ beera banya fɔ beri ka hanga fɔ kaa.
- 52 Cɔfɔ Yesu cii à sɛ: N takuba di yeti à nya kuna. Bɔrɔ kulu ka à go takuba zaa, takuba ya ga à halaci.
- 53 N tamma a si hini ka a Baaba n̄maare maasa no, à ga a no à bisa lkpe dɔntɔneize kuru wei cindi hinka?
- 54 Amma de ya no, mɛtɛ no lkpe Sendi hantumantɛ yom kaa te ka tɔ ka n̄ cii tilasi kala de ya di ma tɛ?
- 55 Lɔkaci nga di no Yesu cii jama di sɛ: Wom kaa ka a dii nda takuba yom nda goobu yom zanga zee? Hanu kulu mo a go gɔrɔ wom game ko cooandi lkpe bɛrandiyom dɔ, wom mana a dii.

- 56 Amma wone wo kulu go te no zama andebi yom tira Sendi hantumante yom ma to se. Cofa coobaabaize yom di kulu na a nam ka zuuru.
- 57 Beerem ka n na Yesu dii kpeinda Kaifa garandiko beeri do, nungu ka Moisi fonda cooandiko yom nda marga haikusu yom go meigu.
- 58 Pise na Yesu hamine, za nungu mooru kala garandiko beera kata do. A huro ka goru gbeiteeri yom do ka di zanga a kaa beeni nda.
- 59 Garandiko jina yom nda marga haikusu yom nda Yuifu yom ciiti dumbuko yom go tangari seda fo ceeci Yesu bom ngei ma du ka a wi.
- 60 Amma n mana du a, ba ka tangari sedakpe boobo kaa. Hali kakoro banda no tangari sedakpe hinka fo kaa.
- 61 N cii: Boro kpe ya cii nga hini ka Nungu Halaala zeeri ka ye ka a cini jiribi hinza game.
- 62 Cofa garandiko beeri di tunu ka cii a se: N si tu nda he fo kulu ba? He fo seda beerem wo go te n bom?
- 63 Amma Yesu go denje. Bine garandiko beera tu a se ka cii: A go ka n dam, n ma ze nda Ikpe Hundikpe. N ma cii i se de ni ya ci Mesiya, Ikpe Ize.
- 64 Yesu tu a se ka cii: Ni, n na a cii. Nda a kulu a cii wom se kpeene, za maasa wom kaa di hee Adamize, a mo goru Dabarikpe kambenmaa gaa. Wom kaa di mo a go kaa beene buru yom bom.
- 65 Cofa garandiko beera na nga kpe pati pati Yesu sendi nga di sabu se. A cii: A na Ikpe sendi yamu ka a cenandi. Seda fo no i go baa kpeene? Guna, maasankulu wom maa a sendi yamo wo ka a te ka Ikpe cenandi.
- 66 Mete a hima wom se? N tu ka cii: A to n ma a wi.
- 67 A gaa no n go yolo tufa a mooduma gaa. N na a lunkute ka a dembe dembe.
- 68 N go cii a se: Andebitere te i se, Mesiya. Mee ya na n karu?
- 69 Pise goono hundi batuma kuna ko goru. Cofa gbeiize hundiyo fo kaa a do ka cii. Ni bine, n goono Yesu Galile laabu boro di banda.
- 70 Amma Pise ze n kulu jine ka cii: Ya na bei he ka n go cii.
- 71 Ka a go hunu hundi batuma kuna ko kpei kata do, hundiyo nmani fo mo di a. Nga mo cii beerem ka n goono nungu di se: Boro kpe goono Yesu Nazaretu banda.
- 72 Pise yaara ka ze. A cii: A si boro kpe bei.
- 73 Hali cena beerem ka n goono nungu di maani ka cii Pise se: Siika si ni mo, n goono beerem di kuna zama ba n deene sendi gaa n go ka n bei.

⁷⁴ Cɔfɔ Piɛɛ sinti ka bɔm laaliyom tɛ ka ze. À cii: A si bɔrɔ kpɛ bei. Maasa maasa gɔrɔngɔ ca.

⁷⁵ Bine Piɛɛ hɔngɔ Yesu senda ka Yesu cii à sɛ: Hali gɔrɔngɔ ca, n ga a ze ce hinza. Piɛɛ hunu tɛrɛ ko hɛ̃ kala kala.

Matiyu 27

¹ Ka mo bo garandikɔ jina yom kulu nda marga haikusu yom sawara Yesu bɔm n̄ ma à wi.

² Ka n̄ na Yesu hɔ n̄ kpeindaà ka dam Pɔnse Pilatu kambɛ, laabu gaabikoni fɔ.

³ Yuda ka à na Yesu dam kambɛ, saa ka à di n̄ na à ciiti ka zeeri, à hima nga bɔm sɛ sisibi. À kpeinda anzɛrɛfu wɔkɔkɔ waranza di garandikɔ jina yom nda marga haikusu yom dɔ.

⁴ A cii: A na dulum tɛ ka a na bɔrɔ ka à sinda taali dam kambɛ. Amma n̄ cii à sɛ: I yom wɔ i ba fɔ. À ci n̄ sendi.

⁵ Cɔfɔ à na noora cetu lkpɛ bɛɛrandiyom dɔ hundi kuna. Bine, à kpei ka nga bɔm hɔ ka kɔtɔ.

⁶ Garandikɔ jina yom di na noora zaa amma à mana halali n̄ ma à dam jisiri kuna zama kuri deiyom nooru no.

⁷ N̄ sawara ka kusu tɛkɔ fɔ fari dei nda noora yo yom fijiyom sɛ.

⁸ À sɛ no kala hunkuna n̄ go cii fari nga di sɛ, kuri fari.

⁹ Ya no n̄ na senda tɔnandi ka n̄ cii andebi Yeremi mee gaa ka à cii: “N̄ na anzɛrɛfu wɔkɔkɔ waranza zaa, nooru hɛ ka n̄ dam à gaa, ka Isiraila ize fɔ yom na à dam à gaa.

¹⁰ N̄ na kusu tɛkɔ fɔ fari dei nda zanga Kpɛ na a no fɔndɔ.”

¹¹ Yesu cɛ gaabikona jine. À na Yesu hã ka cii: Ni no Yuifu yom Kpɛ ba? Yesu cii à sɛ: Ni, n̄ cii.

¹² Ka garandikɔ jina yom nda marga haikusu yom go ka à tɔnya, à mana hɛ fɔ kulu cii.

¹³ Pilatu bine cii à sɛ: N si maa sendi boobo wɔ ka n̄ go sɛda n̄ bɔm no?

¹⁴ À mana tu à sɛ bihi kala gaabikoni di mamaci nda kala kala.

¹⁵ Bɔmdaarum jingaru kulu gaa bine, gaabikoni di cini kasuize fɔ tam jama sɛ wɔ ka n̄ go baa n̄ ma tam.

¹⁶ Kasuize fɔ goono mo ka n̄ cii à sɛ Baraba. Bɔrɔ kulu ya na à bei.

¹⁷ Bine ka n̄ meigu, Pilatu cii jama di sɛ: Wɔ fɔ wom go baa ya tam, Baraba dee wala Yesu di ka n̄ go cii à sɛ Mesiya?

- 18 Pilatu cii ya zama à bei ka cense ya nam ò na Yesu dam kambɛ.
- 19 Saa ka Pilatu go gɔrɔ ciiti kariga bɔm à wɛndɛ na bɔrɔ fɔ dɔntɔm à dɔ ka cii: N ma si hɛ fɔ kulu tɛ Bɔrɔ Cɛsusu wɔ sɛ. Hɛɛ wɔ, a taabi kala kala hunkuna ka simba nda bɔrɔ di handiri kuna.
- 20 Amma garandiko jina yom nda marga haikusu yom na jama di bɛrɛ ò ma ŋmaare ò ma Baraba tam ka Yesu wi.
- 21 Gaabikoni di tu ka cii ò sɛ: Bɔrɔ hinka di, wɔ fɔ no wom go baa ya tam? Cɔfɔ ò cii: Baraba, Baraba.
- 22 Pilatu mo cii ò sɛ: Ifɔ no ya tɛ Yesu di mo sɛ ka ò go cii à sɛ Mɛsiya? Ò kulu cii: Ò ma à kanji. Ò ma à kanji.
- 23 Amma gaabikona cii: Ifɔ sɛ? Hɛ lalɔ fɔ no à tɛ? Cɔfɔ ò na jinde zaa ka kuwa nda gaabi kpɛɛnɛ ka cii: Ò ma à kanji. Ò ma à kanji.
- 24 Pilatu go di nga si du hɛ fɔ kulu kala ka kɔsɔngu di go tɔntɔnu. Cɔfɔ à na hari kaa ka nga kambɛ yom nyunu jama di jine. À cii: Hɛɛ wɔ, taali si a bɔm Bɔrɔ Cɛsusu wɔ wiyom gaa. À ci wom sendi.
- 25 Cɔfɔ jama di kulu tu ka cii: À kuri banandi ma kam i bɔm nda i koo yom bɔm.
- 26 Pilatu bine na Baraba tam ò sɛ. Ka à na Yesu bulaala, à na à dam kambɛ ò ma à kanji.
- 27 Gaabikoni di wanguize yom kpeinda Yesu ciiti kata. Wanguize yom kuru meigu à bɔm.
- 28 Ò na à jiine yom kaa à gaa ka kpɛ siini kuku fɔ dam à sɛ.
- 29 Ò na kariji cɛ zanga bɔmtɔbɛ ka didiji à bɔm gaa. Ò na saari fɔ mo dam à kambɛŋmaa kuna. Ò sɔmbu à jine ka à haaru. Ò na à fɔɔ ka cii: Fɔɔ, Yuifu yom Kpɛ.
- 30 Ò na yɔlɔ tufa à gaa. Ò na saari di zaa ka à sɔtɛ nda, bɔm gaa.
- 31 Saa ka ò na à haaru ka beeni, ò na kpɛ kuku di kaa à gaa. Ò na à bumbum jiine yom dam à sɛ. Ò kpeindaà tɛrɛ ka à kanji.
- 32 Saa ka ò hunu cɔfɔ ò kube nda Sileni bɔrɔ fɔ ka ò cii à sɛ Simɔ. Ò na à tilasi à ma Yesu bundu gaarantɛ zaa ka à jɛrɛ.
- 33 Ò tɔ nungu fɔ ka ò cii à sɛ Gologata. À feeriji ya ci Bɔm Kurumbu nungu.
- 34 Ò na à no hari mɔrɔ ka ò meigu nda gadusandi safari à ma ham. Ka Yesu na à tabaa à hungu ka ham.
- 35 Ka ò na à kanji ò na tɛtɛ tɛ à jiine yom bɔm ka du ka ò farisi. Ò na nga di tɛ zama Sendi yom ka andebi cii ma tɔ ka à cii: "Ò na a jiine yom farisi ngei game. Ò na tɛtɛ tɛ a jiine yom bɔm."

- 36 Ñ hanna ka gɔrɔ à dɔ nungu di ko batu.
- 37 Ñ na sababu ka à sɛ ñ na à tɔnya hantum. Ñ na à kanji à bɔm dɔ bɛɛɛ ka cii: BƆRƆ WƆ YA CI YESU, YUIFU YOM KPE.
- 38 Ñ na zee beeri hinka fɔ mo kanji à banda. Ñ na afɔ kanji à kambɛɲmaa gaa. Ñ na afɔ mo kanji à kambɛwo gaa.
- 39 Bisakɔ yom mo go ka à woo ka cɔɔrɔ.
- 40 Ñ go cii: Ni, n cii n hini ka Nungu Halaala zeeri ka yaara ka cini jiribi hinza game. De ni, n ci lkpɛ lze n ma n bɔm faaba. N ma zumbu bundu gaarantɛ wɔ bɔm.
- 41 Ya no garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda marga haikusu yom, nge yom mo go ka à haaru.
- 42 Ñ cii: À na bɔrɔ fɔ yom faaba fa, amma à si hini ka nga bɔm faaba. De Isiraila Kpe no, à ma zumbu maasankulu bundu gaarantɛ wɔ bɔm. I ga à no cimi.
- 43 À naane lkpɛ gaa. lkpɛ ma à faaba maasankulu de lkpɛ go baa fa zama à cii nga ya ci lkpɛ lze.
- 44 Zee beeri yom di mo ka ñ kanji nda, ngei mo na à woo zanga ya di.
- 45 Amma za zaari bɔm bindi cɔfɔ kube tɛ laabu di kulu kuna kala wiciri guuru hinza.
- 46 Wiciri guuru hinza di cɔfɔ Yesu kuwa nda jinde beeri. À cii: “Eli, Eli lama sabatani”. À feeriji ya ci, “A ɲmɔne lkpɛ, a ɲmɔne lkpɛ, ifɔ sɛ n zuuru a gaa”?
- 47 Cɔfɔ afɔ yom ka ñ goono nungu di ka ñ maa nga di, ñ cii: Bɔrɔ kpe go Eli cɛɛ.
- 48 Maasa maasa ñ kuna afɔ zuuru ka kpei saku zaa ka miti dufɛ mɔrɔ kuna. Ñ na à kɔtɔ saari gaa ka à sellɛ Yesu sɛ à ma sumsum.
- 49 Amma cindei go cii: Wa nam. I ma di hali Eli go kaa ka à faaba no.
- 50 Ka Yesu ye ka kuwa kpɛɛɛ nda jinde beeri, à na nga hundi tam.
- 51 Cɔfɔ Nungu Halaala labude kɔɔtu ihinka za bɛɛɛ kala ganda. Ganda mo zinji. Tondi beeri yom kɔɔtu.
- 52 Saarɛ yom feeri. Halaalantɛ boobo mo ka ñ bu tunu.
- 53 Ñ hunu saarɛ yom kuna Yesu tunandiyom banda ka huro wangara halaala kuna. Ñ hunu tɛrɛ jama sɛ.
- 54 Wanguize yom jinehune fɔ nda beerem ka ñ goono à banda go Yesu batu. Ka ñ di ganda zinji yom di nda hɛ yom ka ñ go tɛ, ñ hamburu kala kala. Ñ cii: Siika si bɔrɔ kpe wɔ, lkpɛ lze no.

- 55 Weibɔrɔ boobo mo goono hali jina ko guna. Za Galile laabu no ò na Yesu gana ko tamtɛrɛ à sɛ.
- 56 Ò kuna no Mariama Magadalia goono nda Mariama, Yakɔfu nda Yose nya nda Zabadi koo yom, ò nya.
- 57 Wiciri tɔ, Alimate kpaara haibarikakpɛ fɔ mo kaa ka ò cii à sɛ Yosefu. Yesu coobaabaize no nga mo.
- 58 Bɔrɔ di ya kpei Pilatu dɔ ka Yesu bukɔ òmaarɛ. Pilatu na fɔndɔ no ò ma bukɔ di no à sɛ.
- 59 Yosefu na bukɔa zaa ka dam cɛsɛnjɛ hinnantɛ kuna.
- 60 À na à dam tondi saarɛ teji fɔ ka ò zozobu kuna. Ka à na tondi bambata fɔ gungure ka saarɛ di mee daabu nda, à dira.
- 61 Mariama Magadalia nda Mariama wɔ di mo goono nungu di ko gɔrɔ saarɛ di jine.
- 62 Ka à mo bo sɔluyom hanu banda cɔfɔ garandikɔ jina yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom na cɛrɛ meigu ka kpei Pilatu dɔ.
- 63 Ò cii à sɛ: I jina, i hɔngɔ ka saa ka zambantɛ wɔ go huna à cii jiribi hinzantɛ nga tunu.
- 64 Nga di sɛ, n ma fɔndɔ no ò mo saarɛ di batu kala jiribi hinzantɛ di. Nga di ma tɛ zama haniba à coobaabaize yom ma kaa ka à zee ciini ka cii beerem sɛ, à tunu bu kuna. Nga di ba si kɔkɔrɔ banda zamba di, à kaa jaasa sintine wɔne.
- 65 Pilatu cii ò sɛ: Wom gunda batukɔ yom. Wa kpei ka à dahirandi ihinno zanga wom hini kulu.
- 66 Ò kpei. Ò na saarɛ di dahirandi ka sɛda dam tonda gaa. Ò na batukɔ yom dam mo.

Matiyu 28

- 1 Hulonzom hanu hine bisa. Jiribi iye òmɔne hanu sintine ka à cii alahadi, ka mo ba bo Mariama Magadalia nda Mariama wɔ di kaa saarɛ di gunayom.
- 2 Cɔfɔ ganda zinjiyom bambata fɔ tɛ. Kpe dɔntɔneize fɔ ya zumbu za bɛɛnɛ ka kaa tonda gungure ka ganandi. À go gɔrɔ à bɔm.
- 3 À takari go hima zanga bɛɛnɛ nyalau. À jiine mo ikparɛ no tai tai tai.
- 4 Hamburu na batukɔ yom dii kala ò go gasi. Ò ye zanga bukɔ yom.
- 5 Bine Ikpɛ dɔntɔneize di cii weibɔrɔ yom di sɛ: Wom wɔ, wa si hamburu zama a bei Yesu ka ò kanji di no wom go ceeci.
- 6 Amma à si nee zama Ikpɛ na à tunandi zanga à cii di. Wa kaa di nungu ka Kpe kani.

- 7 Wom ma kpei nda waasi ka cii à coobaabaize yom sɛ ka lkpɛ na à tunandi bukɛi game. À bine go ka ò jina ka kpei Galile laabu. Wom kaa di à nungu di. Guna, a cii wom sɛ.
- 8 Cɔfɔ ò hunu saare di dɔ nda waasi nda hamburu nda binekaane bambata. Ò zuuru ka kpei baaru no à coobaabaize yom sɛ.
- 9 Amma saa ka ò go kpei baaru di no à coobaabaize yom di sɛ, cɔfɔ Yesu na ò kube. À cii: A go wom fɔɔ. Ò maani à dɔ ka sɔmbu à jine. Ò na à cee yom dii ka à bɛrandi.
- 10 Bine Yesu cii ò sɛ: Wa si hamburu. Wa kpei baaru no wom nyaize yom sɛ ò ma kpei Galile laabu. Ò kaa di hɛɛ nungu di.
- 11 Weibɔrɔ yom di go kpei. Saa di no batukɔ yom mo òmɔne afɔ yom huro wangara ka deede garandikɔ jina yom sɛ hɛ kulu ka à tɛ.
- 12 Ka ò meigu nda marga haikusu yom ka sawara, ò na nooru beeri no batukɔ yom di sɛ.
- 13 Ò cii: Wom ma cii à coobaabaize yom ya kaa ciini ka à zee saa ka wom go jiibi.
- 14 De gaabikona maa ya di, i hini ka à suurandi ka wom kaa taabi kuna.
- 15 Ò na noora ta ka tɛ zanga ò cii ò ma cii di. Baaru nga di ya karu ka see Yuifu yom game hali hunkuna.
- 16 Amma coobaabaize wei cindi fɔ di kpei Galile laabu tondi kuku fɔ bɔm, nungu ka Yesu jisi ò ma kpei.
- 17 Ka ò di à, ò na à bɛrandi amma afɔ yom siika.
- 18 Yesu maani ò dɔ ka sendi ò sɛ. À cii: Hini kulu no ò na a no bɛɛɛ nda ganda.
- 19 Nga di sɛ wom ma kpei dimi yom kulu ò ma tɛ coobaabaize yom. Wom ma ò mirandi Baaba nda Ize nda Biya Halaala maa gaa.
- 20 Wom ma ò cooandi ò ma hɛ yom kulu tɛ ka a na wom no ò fɔndɔ. Hɛɛ mo, a bo goono wom banda saa kulu kala zamani beenantɛ. Ami.

Maaku

Maaku 1

- 1 Baaru Hinno Yesu Mesiya Ikpe Ize bɔm, à sintiyom neya.
- 2 Zanga andebi yom hantum ngei tira yom kuna ka cii: Guna, a go bɔrɔ fɔ samba n jine, wɔ ka a ga n fɔndɔ sɔlu.
- 3 Nga ya ci bɔrɔ ka à go kuwa ganji kuna. À jinde cii: Wom ma Kpe fɔnda sɔlu. Wom ma à fɔndɔize yom cɛandi.
- 4 Yohanna kaa ko beerem mirandi ganji kuna. À go waazu beerem ma tuubi ka bɛɛ dulum yaafayom sabu sɛ ka du mirandiyom.
- 5 Yude laabu bɔrɔ kulu nda Yerusalem wangara bɔrɔ kulu hunu ka kpei à dɔ. Yohanna na ò mirandi Yudum isa kuna ka ò na ngei dulum yom cii.
- 6 Yohanna go kpɛ fɔ dam ka ò tɛ nda yoo hamini. À gunda kunacendi kuuru òmɔne fɔ nga centɛ gaa. À go doo nda ganji yu òmaa.
- 7 À go waazu ka cii: À go kaa a banda, bɔrɔ ka à bisa hɛɛ gaabi. Ya na tɔ ya ye ganda ka à taamu yom kaa à sɛ.
- 8 Hɛɛ wɔ, a na wom mirandi nda hari. Nga wɔ, nda Biya Halaala no à kaa wom mirandi.
- 9 Jiribi nge yom di kuna no, à kaa tɔ Yesu kaa za Nazaretu kpaara Galile laabu. Yohanna na à mirandi Yudum isa kuna.
- 10 Maasa maasa à hunu hari kuna, cɔfɔ à di bɛɛnɛ go feeri. Biya Halaala go zumbu à bɔm zanga gutu.
- 11 Cɔfɔ jinde fɔ hunu za bɛɛnɛ ka cii: Ni ya cii a Ize Bineganji. N gaa na a du a binekaane.
- 12 Maasa maasa Biya Halaala na Yesu fum ganji kuna.
- 13 À tɛ jiribi weitaaci ganji di kuna. Setam go ka à sui. Nga nda ganji ham yom no. Ikpe dɔntɔneize yom na à sajo.
- 14 Ò na Yohanna dam kambɛ. À banda Yesu kpei Galile laabu ka Baaru Hinno fɛɛ Ikpe kpetɛɛ bɔm.
- 15 À cii: Lɔkaci tɔ. Ikpe kpetɛɛ maani. Wa tuubi. Wa naane Baaru Hinno gaa.
- 16 Ka à go Galile buula gana, à di Simɔ nda à cɛɛnɛ Andɛɛ. Ò go biriji see buula kuna zama sɔrɔkɔ yom no.
- 17 Cɔfɔ Yesu cii ò sɛ: Wa a gana. Zanga sɔrɔkɔ cini ciifi ceeci, a kaa wom tɛ bɔrɔ ceecikɔ yom.
- 18 Maasa maasa ò na ngei biriji yom nam ka Yesu gana.

- 19 À bisa nodi ka tɔ jina cɛna, cɔfɔ à di Yakɔfu, Zabadi koo nda à cɛnɛ Yohanna. Ngei mo goono harihi fɔ kuna ko biriji yom hinsa.
- 20 Maasa maasa à na nge yom mo cɛɛ. N na ngei baaba Zabadi nam harihia kuna nda gbeiteeri fɔ yom ka Yesu gana.
- 21 N huro Kapɛnaum kpaara. Maasa maasa à huro Yuifu yom marga fuu kuna hulonzom hanu ka cooandi.
- 22 Bɔrɔ kulu go mamaci nda Yesu cɛbɛ zama à go ka n cooandi no zanga à gunda hini. À mana cooandi zanga Moisi fɔnda cooandikɔ yom.
- 23 N marga fuua kuna bɔrɔ fɔ goono ka à gunda hɔllɛ. Cɔfɔ hɔllɛ di kaati.
- 24 À cii: Wa i nam. Ifɔ ya goono ni nda i yom game, Yesu Nazaretu? N kaa n ma i halaci no? A go ka n bei. Ni ya lkɛ nɔmɔne halaala no.
- 25 Yesu deeni à gaa ka cii: Dɛnjɛ. N ma hunu bɔrɔ kpɛ banda.
- 26 Cɔfɔ hɔllɛ di na à zinji zinji nda gaabi ka kuwa nda jinde beeri. À gaa no à hunu à banda.
- 27 Mamaci na n kulu dii kala n na cɛrɛ hã ka cii: Ifɔ no wɔne? Cɛbɛ teji fɔ dimi no wɔne? Ba hɔllɛ yom, Yesu go ka n no mei nda hini. N go ka à sendi gana.
- 28 Yesu baaru hunu maasa maasa Galile laabu nda à hundantɛ kulu.
- 29 Maasa maasa n hunu Yuifu yom marga fuua kuna. N kpei huro Simɔ nda Anderɛ fuu. Yakɔfu nda Yohanna goono n banda.
- 30 Simɔ hanzure weibɔrɔ bine go kani nda gaawase. Maasa maasa n na à sendi tɛ Yesu sɛ.
- 31 Yesu maani ka à kambɛ dii ka à tunandi. Maasa maasa gaawase di bisa à gaa. À banda à go ka n yare.
- 32 Wiciri kambu tɔ, weenu kam. N kaanda Yesu sɛ zɛnjɛkom yom kulu nda hɔllɛkpɛ yom.
- 33 Wangara di sukutum kulu meigu fuua mee gaa.
- 34 À na bɔrɔ boobo no baani ka n go taabi nda doori nɔmani nɔmani. À na hɔllɛ boobo mo gaarɛ. À mana tu hɔllɛ yom sɛ n ma sendi zama hɔlle mo ga à bei.
- 35 Yesu tunu za asuba beeri ka hunu. À kpei ganji kuna, nungu ka bɔrɔ fɔ kulu si ko ka aduwa tɛ nodi.
- 36 Za Simɔ nda beerem ka n goono à banda, n kulu kpei à ceeciyom.
- 37 Ka n di à, n cii à sɛ: Bɔrɔ kulu go ka n ceeci.
- 38 Yesu cii n sɛ: I ma kpei kpaara fɔ nda cɛrɛ yom kuna ya du ka baaru fɛɛ nungu yom di mo zama nga di sɛ no a kaa.

39 À go waazu ò marga fuu yom kuna Galile laabu kulu. À na hólle yom mo gaare beerem banda.

40 Jire fò kaa sòmbu Yesu jine ka cii à sè: De n baa, n hini ka a hinnandi.

41 Sisibi bine na Yesu dii. À na nga kambè sellè ka à hama. À cii à sè: A go baa, n ma hinne.

42 Ka Yesu sendi ya di, còfò maasa maasa jiretèra na à tam. À hinne.

43 Yesu na à dam nda gaabi. À gaa no à na à tam nda waasi.

44 À cii à sè: N ma laakali n ma si à cii bórò fò kulu sè. Amma n ma kpei ka n bóm cèbè garandikò sè. N ma saraa ka Moisi fònda cii di tɛ n hinneyom sè à ma tɛ beerem sè sèda.

45 Amma ka bórò di hunu, còfò à sinti ka Yesu baaru fɛɛ nungu kulu. Saa di gaa Yesu si hini ka huro wangara di kuna tɛrɛkparɛ, amma à cɛ ganji fò kuna. Beerem hunu nungu kulu ka kaa à dɔ.

Maaku 2

1 À tɛ jiribi yom, Yesu ye ka huro Kapernaum wangara. Còfò beerem maa ò cii à goono fuu.

2 Maasa maasa bórò boobo meigu kala tɛrɛ si ba hunda mee maanantɛ. À na ò waazu nda Ikpe Senda.

3 Beerem kaa à dɔ. Ò kaanda mǎngǎlò fò ka bórò taaci na à zaa.

4 Ka ò mana du ka maani Yesu dɔ bórò bayom sabu sɛ, ò kaaru ka fuua ka à kuna Yesu goono bóm feeri ka à funu. Ò na daara ka à kuna mǎngǎla goono ko kani zumandi fuua kuna.

5 Ka Yesu di naane ka ò gunda, còfò à cii mǎngǎlò di sɛ: A koo, a na n yaafa nda n dulum yom.

6 Moisi fònda cooandikò fò yom bine go gòrò nodi ka lasabu ngei bine kuna.

7 Ò cii: Ifò sɛ no bórò kpɛ go sendi ya wò? À go ka Ikpe sendi yamu ka à cɛnandi no. Mee ya hini ka bórò yaafa nda à dulum yom de à mana ci Ikpe nga fò?

8 Yesu go bei nga bine kuna ka ò go lasabu nga di tɛ ngei binei kuna. Maasa maasa à cii ò sɛ: Ifò sɛ wom go lasabu wone tɛ wom bine yom kuna?

9 Wò fò ya faala ka bisa, bórò ma cii mǎngǎlò sɛ, a na n yaafa nda n dulum yom wala bórò ma cii, tunu ka n daari cɛna zaa ka dira?

10 Bine wom ma bei ka hɛɛ Adamize, a gunda hini handunya kuna ka bórò yaafa nda à dulum yom. À gaa no à sendi mǎngǎla sɛ.

11 À cii: Tunu ka n daari cɛna zaa ka kpei fuu.

- 12 Maasa maasa à tunu. À na nga daari cɛna zaa ka hunu ò kulu jine. Mamaci na ò kulu dii. Ò na lkpɛ bɛɛrandi ka cii: I mana di wɔne dimi ba ce fɔ.
- 13 Yesu ye ka hunu kpɛɛnɛ ko buula gana. Jama di kulu na à gana. À na ò cooandi.
- 14 Saa ka à go bisa, à di Lefi Alifɛ koo ka à go gɔrɔ baalici alikasi tayom dɔ. Cɔfɔ à cii à sɛ: A gana. À tunu ka Yesu gana.
- 15 À kaa tɔ, Yesu go gɔrɔ ka òmaa Lefi fuu kuna. Alikasi takɔ boobo nda dulumkoni boobo nda à coobaabaize yom go òmaa à banda. Ngei ya ci bɔrɔ tutuma ka ò go ka à gana.
- 16 Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔnda bɔrɔ yom di à go òmaa nda alikasi takɔ yom nda dulumkoni yom. Cɔfɔ ò cii à coobaabaize yom sɛ: Ifɔ sɛ no à go òmaa ka ham nda alikasi takɔ yom nda dulumkoni yom wɔ?
- 17 Ka Yesu maa nga di, à cii ò sɛ: Beerem ka ò gunda baani, ò si baa lokotoro kala beerem ka ò sinda baani. Ya na kaa bɔrɔ cɛantɛ susu yom cɛɛ ò ma tuubi amma dulumkoni yom.
- 18 Yohanna coobaabaize yom bine nda Farisi fɔnda bɔrɔ yom go meehɔ zaa hanu wɔ. Cɔfɔ ò kaa cii Yesu sɛ: Ifɔ sɛ Yohanna coobaabaize yom nda Farisi fɔnda bɔrɔ yom go meehɔ zaa amma ò coobaabaize yom si meehɔ zaa?
- 19 Yesu cii ò sɛ: Haruhiji kpaasi yom si hini ka meehɔ zaa saa ka haruhija goono ndei. À na ci cimi no ba? Saa kulu ka haruhija goono ndei, ò si meehɔ zaa.
- 20 Amma hanu yom kaa kaa saa ka ò kaa haruhija ganandi ò dɔ, ò kaa meehɔ zaa hanu nga di.
- 21 Bɔrɔ si zaara teji dumbari taa jiine zeenɔ gaa, zama dumbari di ga izeena jɛrɛ fɔ zaa no. Pati di kaa tɔntɔnu.
- 22 Ya no bɔrɔ si dufɛ teji dam hamburu zeenɔ yom kuna zama dufɛ ga ò bɔgu no. Dufɛ di kaa bambari. Hamburu yom mo kaa sara. Amma ò go dufɛ teji dam hamburu teji kuna.
- 23 À kaa tɔ Yesu nda à coobaabaize yom go fari yom tooru hulonzom hanu hine, nga nda à coobaabaize yom. Fɔnda bɔm coobaabaize yom sinti ka cɛtɛ yom pati.
- 24 Cɔfɔ Farisi fɔnda bɔrɔ yom cii Yesu sɛ: Guna, ifɔ sɛ ò go tɛ ya di hulonzom hanu hine hɛ ka ò mana à halali?
- 25 Yesu cii ò sɛ: Wom coo ba hɛ ka Dafidi tɛ saa ka à goono tilasi kuna ka à maa hɛɛɛ, nga nda à banda bɔrɔ yom?

26 À huro Ikpe Nungu Halaala garandikɔ beeri Abiata watɛ. À na buuru jisante ka à ci saraa ŋmaa. À mana halali à sɛ à ma ŋmaa kala garandikɔ yom hinne sɛ. Dafidi na nga banda bɔrɔ yom mo no.

27 Yesu cii ò sɛ: Bɔrɔ sɛ no Ikpe na hulonzom hanu tɛ, à mana bɔrɔ tɛ hulonzom hanu sɛ.

28 Nga di sɛ no, hɛɛ Adamize, hɛɛ ya ci hulonzom hanu Kpe mo.

Maaku 3

1 Yesu huro Yuifu yom marga fuua kuna kpɛɛɛ. Bɔrɔ fɔ mo goono nodi ka à kambɛ bu.

2 Cɔfɔ Yuifu yom go Yesu guna ka di hali à ga à no baani hulonzom hanu hine, ngei ma à tɔnya.

3 Yesu cii bɔrɔ ka à kambɛ bu di sɛ: Tunu ò kulu jine.

4 Cɔfɔ à cii ò sɛ: À halali bɔrɔ ma ihinno tɛ hulonzom hanu hine ba wala ilalɔ? À ma hundi faaba wala à ma à wi? Ò kulu tɛ sakai.

5 Yesu na ò guna ka cɛɛɛ nda bine. À bine sara nda ò binesɛndɛ di. À cii bɔrɔ di sɛ: N kambɛ sellɛ. À na à sellɛ. Cɔfɔ à kambɛ tɛ baani zanga kambɛwo di.

6 Ka Farisi fɔnda bɔrɔ yom hunu, maasa maasa ò sawara à bɔm nda Hirodu banda bɔrɔ yom ngei ma à wi.

7 Cɔfɔ Yesu na nga bɔm cendi nda nga coobaabaize yom ka ye buula mee gaa. Bɔrɔ bakara hunu za Galile laabu nda Yude laabu ka à gana.

8 Ò hunu mo za Yerusalem wangara nda Idume laabu nda Yudum isa bisantɛ nda Tiru wangara nda Sidom wangara hundantɛ. Ka bɔrɔ bakara maa hɛ yom ka Yesu go tɛ, ò kaa à dɔ.

9 À cii nga coobaabaize yom sɛ ò ma du harihi cɛna fɔ ka à jisi nga sɛ jama di ma si nga gama.

10 À na bɔrɔ boobo no baani hali beerem ka ò gunda guruguze lalɔ yom go kuriyo à bɔm ngei ma du ka à hama.

11 Saa ka hɔllɛ yom di à, ò jendɛbiri à sɛ. Ò kuwa ka cii: Ni wɔ, ni ya Ikpe Ize no.

12 Yesu mo na ò dam nda gaabi ka cii ò ma si nga maa fɛɛ.

13 À banda Yesu kaaru tondi kuku fɔ bɔm ka beerem ka à baa cɛɛ. Ò kpei à dɔ.

14 À na bɔrɔ wei cindi hinka suuba ka ò mo goono nga banda, nga ma ò dɔntɔm ò ma kpei baaru fɛɛ.

- 15 Ì ma du hini mo ka zenjekom yom no baani. Ì ma hólle yom gaare beerem banda mo.
- 16 Bɔrɔ wei cindi hinka di ka à suuba ñ maa yom neya: Simɔ ka à na à no maadɛɛ Piɛɛ
- 17 nda Yakɔfu, Zabadi koo nda Yohanna, Yakɔfu ɛɛnɛ. À na ñ no maadɛɛ Bɔnaje. À feeriji ya ci bɔrɔ ka à tɛyom hima baana.
- 18 À na Andɛɛ suuba mo nda Filipu nda Batelema nda Matiyu nda Toma nda Yakɔfu, Alifɛ koo nda Tade nda Simɔ Kanana bɔrɔ
- 19 nda Yuda Isikariotu mo ka à na Yesu dam kamba. Ì huro fuu fɔ kuna.
- 20 Jama di ye ka meigu kpɛɛnɛ kala Yesu nda à coobaabaize yom mana hini ba ka ŋmaa.
- 21 Ka Yesu fuuize yom maa nga di, ɔfɔ ñ kaa ka à dii, zama ñ cii à bɔm ya see.
- 22 Moisi fɔnda cooandikɔ yom hunu za Yerusalem wangara. Ì cii: Bezabula no à bɔm, hólle yom kpɛ. Bezabula nga di no, à go hólle yom gaare nda.
- 23 Yesu na jama ɛɛ ka sendi ñ sɛ nda yaase yom. À cii: Mɛtɛ Setam tɛ ka hini ka nga bɔm gaare?
- 24 De kpetɛɛ gaaba nda nga bɔm ka fee ihinka, kpetɛɛ nga di si hini ka ɛ.
- 25 De bine fuu gaaba nda nga bɔm, à fee ihinka. Fuu nga di si hini ka ɛ.
- 26 De Setam gaaba nda nga bɔm à fee ihinka. À si hini ka ɛ. À kpetɛɛ tɔ nga mee noya.
- 27 Bɔrɔ si ka à hini ka huro baliji fuu kuna ka à jiine yom kuu de à mana akpɛ hɔ jina. Saa nga di à du ka à jiine yom kuu.
- 28 Cimi no, a go cii wom sɛ, lkpɛ ga iburadam yom yaafa nda dulum kulu nda ñ sendi yamɔ ka ñ go ka lkpɛ ɛnandi nda.
- 29 Amma bɔrɔ kulu ka à go sendi yamu ka Biya Halaala ɛnandi, akpɛ si du yaafayom pai. Amma ciiti ka à sinda beeniyom goono à bɔm.
- 30 Yesu sendi zanga ya zama ñ go cii à gunda hólle.
- 31 ɔfɔ à ɛɛnɛ yom nda à nya kaa ɛ tɛɛ ka bɔrɔ dam à ma à ɛɛ.
- 32 Bɔrɔ boobo bine gɔrɔ ka à dam bindi. Ì cii à sɛ: Guna, n nya nda n ɛɛnɛ yom no tɛɛ ya, ñ go ka n ceeci.
- 33 ɔfɔ à tu ñ sɛ ka cii: Mee ya ci a nya, wala mee yom ya ci a ɛɛnɛ yom?
- 34 À na beerem ka ñ gɔrɔ ka à dam bindi guna ka ɛɛɛ. À cii: Guna, a nya nda a ɛɛnɛ yom neya.

35 Bɔrɔ kulu ka à go ka lkpe binebaa te, akpe ya ci a cɛne nda a weima nda a nya.

Maaku 4

1 Yesu ye ko cooandi buula jere gaa. Jama bakara fo meigu à do kala à huro harihi fo kuna ka goro buula bom. Jama di kulu mo ce buula mee gaa.

2 À go ka n cooandi he boobo yaase yom kuna. À cooandiyoma kuna à go cii n se:

3 Wa hanga dam. Guna, dimiize seeko fo hunu ka dimiize yom see.

4 Seeyoma gaa à kaa to dimiize fo yom kam fondɔ jere gaa. Bɛne ciro yom kaa ka n kulu nmaa.

5 Afo yom mo kam tondi daaru bom, nungu ka laabu boobo si. Maasa maasa cofo n ze zama ganda di sinda laabu no.

6 Saa ka weenu hunu ka dungu, cofo à na n kogandi zama n sinda kaaji hinno.

7 Afo yom mo kam kariji nya yom kuna. Kariji nya yom beeri ka n dii. N mana hei.

8 Afo yom mo kam laabu hinno kuna. N go ze. N go beeri ka tontonu hali n go barika hei mo. Afo yom hei ize waranza. Afo yom hei ize weidu. Afo yom mo hei ize zangu.

9 Yesu cii n se: Bɔrɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa.

10 Saa ka Yesu ye kambu, beerem ka n goono à hundante nda coobaabaize wei cindi hinka di na à ha yaase di feeriji.

11 A cii n se: Wom se no lkpe na nga kpetere duje beiyom no, amma tere boro yom se he kulu yaase kuna no n go ka à te n se.

12 Nga di te no zama "gunayom gaa n ma guna, amma n si di. Maayom gaa n ma maa amma n si faham. De à na ci ya, n kaa bere a do ka du dulum yaafayom."

13 Cofɔ à cii n se: Wom mana faham nda yaase wone no? Dee mete wom te ka faham nda yaase yom kulu da?

14 Dimiize seeko go ka lkpe Senda see.

15 Dimiizei ka n see kambu, ngei ya ci nungu ka n go ka lkpe Senda see. Ka beerem go maa, Setam kaa maasa maasa ka lkpe Senda ka n see n bine yom kuna kom.

16 Ya di no dimiizei ka n kam tondi daara bom mo, ngei ya ci beerem ka n maa lkpe Senda n go ka à ta mo maasa maasa nda binekaane.

- 17 Amma ñ sinda kaaji ngei kuna. Banda fɔ ganako yom no. Saa ka taabi wala guruguze kaa lkpe Senda sabu se, maasa maasa cofo ñ kamba.
- 18 Dimiizei ka ñ see kariji yom kuna, ngei ya ci beerem ka ñ go maa lkpe Senda.
- 19 Amma zamani wo kariha ñda haibarika yom fafaguse ñda he baayom futu go huro. Ñ go ka lkpe Senda naani hali à si barika hei.
- 20 Dimiizei mo ka ñ go see laabu hinno kuna, ngei ya ci beerem ka ñ go maa lkpe Senda. Ñ go ka à ta. Ñ go barika hei. Afɔ yom hei ize waranza. Afɔ yom hei ize weidu. Afɔ yom mo hei ize zangu.
- 21 Yesu cii ñ se: Beerem si fitila diiandi ka gaasu gum à bom, wala ka à dam kani do cire. Ñ go ka à diiandi no ka jisi fitila decyom do. À na ci cimi no ba?
- 22 He kulu ka à goono tugante ñ ga à kaatere. He kulu ka à goono daabantere mo ñ ga à bei ka jisi terepare.
- 23 Borɔ kulu ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa.
- 24 À cii ñ se kpeene: Wa laakali ñda he ka wom go maa. Neesiji ka wom go neesi ñda, nga no ñ kaa neesi ñda wom se. Ñ kaa tontonu wom se à gaa mo.
- 25 Borɔ ka à gunda, ñ ga à no. Borɔ ka à sinda mo, ba he ka à gunda ñ ga à ta à gaa. Dimiize ka a go ze ñga bom se yaase neya
- 26 À cii mo: Ya wo no lkpe kpetere bara zanga borɔ fɔ ka à na dimiize see.
- 27 À go jibi ka tunu ciini ñda zaari. Dimiiza ze ñga beeri ñga bom se, à mana bei zanga no.
- 28 Ganda go ka ize hei ñga bom se, sintine kosu, à banda kpari, à banda cete, cofo moodamyom.
- 29 Saa ka à nini, maasa maasa à go koma dam à kuna zama à to wiyom.
- 30 Yesu cii kpeene: Ifɔ no i ma lkpe kpetere himandi ñda, wala yaase fɔ no i ga à te ñda?
- 31 À hima no zanga mutaru yazi dimi fɔ mogure. Saa ka ñ na à see ganda bom à ceta ñda dimiize kulu ka à goono handunya kuna.
- 32 Amma saa ka ñ na à see, à banda à ze. À beeri ka bisa tuuriize yom kulu. À go kambere beeri yom te hali bene ciro yom hini ka goro à kosu kuna.
- 33 Yaase boobo gaa zanga nge yom di, Yesu sendi ñ se ñda zanga ñ hini ka maa à se.
- 34 À mana sendi ñ se yaase si amma kambu à na ñ kulu feeri ñga coobaabaize yom se.

- 35 Hanu nga di ka wiciri tɔ, à cii nga coobaabaize yom sɛ. I ma kpei ya hɛrɛ tɛrɛ.
- 36 Ka ñ na jama di tam, coobaabaize yom na Yesu zaa harihia kuna zanga à goono. Harihi fɔ yom mo goono à banda.
- 37 Cɔfɔ hɛo beeri fɔ tunu buula bɔm. Hari boosu yom go harihia kaaru ka huro à kuna kala à go tɔ nda hari kɔ.
- 38 Yesu wɔ goono banda ka hangasu ko jiibi funukɔ cita bɔm. Cɔfɔ coobaabaize yom na à tunandi ka cii à sɛ: Coobaaba, n ba si nda i halaciyom ba?
- 39 À tunu ka deeni hɛo di gaa. À cii buula sɛ: N mee dii, dɛnjɛ. Hɛo di cɛ, nungu tɛ sakai.
- 40 Yesu cii ñ sɛ: Ifɔ sɛ wom go hamburu zanga ya wɔ? Mɛtɛ no, wom sinda naane no?
- 41 Hamburu na ñ dii kala kala. Ñ cii cɛrɛ sɛ: Mee dimi no bɔrɔ wɔ hali ba hɛo nda buula go ka à sendi gana?

Maaku 5

- 1 Ñ tɔ buula ya hɛrɛ tɛrɛ Gadarancei laabu.
- 2 Saa ka Yesu hunu harihia kuna, maasa maasa bɔrɔ fɔ ka à gunda hɔllɛ fɔ hunu saarɛ yom dɔ ka à kube.
- 3 À gɔrɛ dɔ goono saarɛ yom kuna. Bɔrɔ si ka à hini ka à hɔ ba nda nyɔri.
- 4 Ce boobo ñ na à hɔ nda seseri nda nyɔri yom. À na nyɔri yom pati. À na seseri yom ceeri ceeri. Bɔrɔ si ka à hini ka à foora.
- 5 Ciini nda zaari à goono saarɛ yom kuna nda tondi kuku yom bɔm ko kaati. À go ka nga bɔm leebandi nda tondi yom.
- 6 Ka à na Yesu hunne hali jina, cɔfɔ à zuuru ka kaa sɔmbu à jine.
- 7 À kuwa nda jinde beeri ka cii: Ifɔ ya goono hɛɛ nda ni game Yesu, Ikpɛ ka à bɛrɛ bisa ñ kulu, à ñmɔne Ize? A go ka n ñmaarɛ Ikpɛ ganda n ma si a bɔnandi.
- 8 Yesu cii à sɛ: Hunu bɔrɔ kpɛ banda hɔllɛ wɔ.
- 9 Yesu na à hã ka cii: Mɛtɛ n maa? À tu Yesu sɛ ka cii: A maa no Jama zama i ba no.
- 10 Hɔllɛ di bine go Yesu ñmaarɛ takaka à ma si ngei gaarɛ ka kaa laabua kuna.
- 11 Kpiso gaa bambata fɔ mo goono tondi kuku fɔ dɔ ko kurum.
- 12 Hɔllɛ yom di kulu na Yesu ñmaarɛ ka cii: I yeti i ma huro kpiso gaa wɔ kuna.

- 13 Yesu bine tu ò sɛ. Ka ò hunu cɔfɔ ò huro kpisɔ gaa di kuna. Kpisɔ gaa di kulu pito ko gungure za tondi bɔm ka kam buula di kuna. Hari na ò òmaa. Kpisɔ yom di tɔ zanga dubu hinka sara.
- 14 Ò kuruko yom zuuru ka kpeinda baaru wangara nda kpaara kambu yom kuna. Beerem hunu ka kpei di hɛ ka à tɛ.
- 15 Ò kaa Yesu dɔ ka di bɔrɔ di ka à gunda hòllɛ, à go gɔrɔ. À na jiine dam. À goono nga laakali gaa. Cɔfɔ hamburu na ò dii.
- 16 Beerem ka ò jine nga di tɛ, ò deede beerem sɛ hɛ ka à tɛ ka simba nda hòllekpɛ di nda kpisɔ yom di.
- 17 Cɔfɔ ò sinti ko Yesu òmaare à ma hunu ngei laabu.
- 18 Yesu bine huro harihi kuna. Bɔrɔ di ka Yesu na hòlla gaare à banda, à na Yesu òmaare à ma tu nga ma gɔrɔ à banda.
- 19 Amma Yesu mana tu à sɛ. À cii à sɛ: Kpei fuu n kpaasi yom dɔ. N ma deede ò sɛ hɛ kulu ka Kpe tɛ n sɛ nda zanga à sisibi n sɛ.
- 20 Bɔrɔ di kpei fuu ka sinti ko deede Dekapoli laabu hɛ kulu ka Yesu tɛ nga sɛ. Mamaci na bɔrɔ kulu dii.
- 21 Saa ka Yesu ye ka buula dem harihia kuna, bɔrɔ bakara meigu à dɔ. Nga mo goono buula mee gaa.
- 22 Cɔfɔ Yuifu yom marga jina yom òmɔne afɔ ka ò cii à sɛ Yairu, à kaa. Ka à di Yesu cɔfɔ à sɔmbu à jine.
- 23 À òmaare nda kankami ka cii: A koo hundiyo ba bu. A go ka n òmaare n ma kaa ka n kambi dɛɛ à bɔm à ma du baani ka huna.
- 24 Yesu na à gana. Bɔrɔ bakara di mo dɛɛ Yesu banda ko ka à kankam.
- 25 Weibɔrɔ fɔ mo goono ka kuri go dooru à sɛ hali jiiri wei cindi hinka.
- 26 À taabi safarikpɛ boobo dɔ. À na hɛ kulu ka à gunda wi. Amma à mana du à gaa baani kala ka à doori di go tɔntɔnu.
- 27 Ka à maa Yesu baaru à kaa jama di kuna banda banda ka Yesu kpɛ hama.
- 28 À go cii: De a na à kpɛ hinne hama a kaa du baani.
- 29 Moo miila fɔ, kuri dooruyom di cɛ ka kɔgu. Cɔfɔ à maa nga gaaham kuna ka nga du nga guruguza baani.
- 30 Maasa maasa Yesu maa nga kuna ka dabari hunu nga gaa. Cɔfɔ à zogu ka jama di guna. À cii: Mee ya na a kpɛ hama?
- 31 À coobaabaize yom cii à sɛ: N go di jama go ka n koli. N ma hã hali mee ya na n hama?
- 32 Yesu na moo cɛɛɛ ka hundi ka di bɔrɔ ka à na à tɛ.

- 33 Weibɔrɔ di mo kaa nda hamburu nda gasiyom ka à bei hɛ ka à tɛ nga dɔ. À sɔmbu Yesu jine ka cimi kulu cii à sɛ.
- 34 Yesu cii à sɛ: A koo hundiyo, naane ka n gunda, à na n no baani. Kpei nda laakali kane. N mo du baani n guruguza gaa.
- 35 Ka Yesu go sendi, cɔfɔ Yuifu yom marga jina di hundi bɔrɔ yom kaa ka cii à sɛ: N koo hundiya bu. Ifɔ sɛ n go Coobaaba taabandi kpɛɛɛ?
- 36 Ka Yesu maa senda ka ñ cii, à cii Yuifu yom marga jina di sɛ: Si hamburu. N ma naane dee.
- 37 Yesu mana tu bɔrɔ fɔ kulu ma nga dum kala Piɛɛ nda Yakɔfu nda Yohanna, Yakɔfu cɛɛɛɛ.
- 38 Ñ tɔ Yuifu yom marga jina di hundi ka di yuguyugu nda bɛɛɛ ka beerem go hɛ.
- 39 Ka Yesu huro à cii ñ sɛ: Ifɔ sɛ wom go yuguyugu wɔ tɛ? Ifɔ sɛ wom go hɛ? Hundiyo di mana bu fa. À go jiibi no.
- 40 Cɔfɔ ñ na Yesu haaru. Amma Yesu na ñ kulu kaa tɛɛ. À na koo di baaba nda à nya nda beerem ka ñ goono à banda boi. Ñ huro nungu ka koo di go kani.
- 41 Cɔfɔ à na hundiya kambɛ dii ka cii à sɛ: Talita kumi. À feeriji ya ci, hundiyo a cii n sɛ, tunu.
- 42 Maasa maasa cɔfɔ hundiya tunu ka dira. Hundiyo di gunda jiiri wei cindi hinka. Ñ kulu mamaci kala kala.
- 43 Yesu na ñ dam ka cii ñ ma si à cii bɔrɔ fɔ kulu sɛ. Cɔfɔ à cii ñ ma hundiyo di no ŋmaari à ma ŋmaa.

Maaku 6

- 1 Yesu hunu nungu di ka kaa nga laabu. À coobaabaize yom mo na à gana.
- 2 Ka hulonzom hanu tɔ, à sinti ka cooandi Yuifu yom marga fuu kuna. Bɔrɔ boobo maa à senda. Ñ mamaci ka cii: Mani no hɛ yom wɔ go hunu bɔrɔ sɛ? Haikusutɛɛ fɔ dimi no à du? Mani no dabari gbei yom wɔ go hunu ka à kambɛ yom go tɛ?
- 3 Bɔrɔ kpɛ sece di no. Mariama koo no, Yakɔfu nda Yose nda Yuda nda Simɔ bɛɛɛ no. À weima yom mo goono i game nee. À na ci cimi no ba? À gaa no, Yesu tɛ ñ sɛ dɛɛyom hɛ.
- 4 Amma Yesu cii ñ sɛ: Andebi sinda bɛɛɛ nga laabu kuna nda à dimi yom kuna nda à hundi kuna.
- 5 Yesu mana hini ka dabari gbei fɔ kulu tɛ nungu di kala ka à na kambɛ dɛɛɛ zenjekom fɔ yom bɔm ka ñ no baani.

- 6 À mamaci nda ò zam ka naane di. Yesu go coobaabaize yom dɔntɔm ò ma kpei ihinka hinka. À go kpaara yom yaali ko cooandi.
- 7 À na coobaabaize wei cindi hinka di cɛɛ ka sinti ka ò dɔntɔm ò ma kpei ihinka hinka. À na ò no hini hòllɛ yom bɔm.
- 8 À na ò dam ò ma si hɛ fɔ kulu zaa ka à ci guziri kala goobu hinne. Ò ma si ba fɔfɔ zaa, ba òmaari, ba nooru ò zalifɔntɔ yom kuna.
- 9 Ò ma taamu dam amma ò ma si kpɛ jinde hinka dam.
- 10 Yesu cii ò sɛ: Nungu kulu ka wom huro fuu kuna, wom ma gɔrɔ kala wom tunuyom.
- 11 Beerem kulu mo ka ò si wom yotɛrɛ ta ka ò si hanga dam wom sɛ, saa ka wom kaa ko gana nungu di, wom ma tɛ ò sɛ, wom cee si wom kambɛ si. Nga di ma tɛ ò sɛ sɛda. Cimi no a go cii wom sɛ Sodom nda Gomora kpaara yom kaa tɛ daama ciiti hanu ka bisa kpaara di.
- 12 Ka ò kpei, ò na baaru di fɛɛ ka cii beerem ma tuubi.
- 13 Ò na hòllɛ boobo gaarɛ beerem banda. Ò na jii tusu zenjekom boobo gaa ka ò no baani.
- 14 Kpe Hirodu maa Yesu baaru zama ò na Yesu baaru fɛɛ nungu kulu. Hirodu bine cii: Mirandikɔ Yohanna no ka à tunu bukɛi game. À sɛ no dabari gbei yom go tɛ à gaa.
- 15 Amma bɔrɔ fɔ yom cii: Eli no. Bɔrɔ fɔ yom mo cii: Andebi fɔ no zanga dom andebi yom òmɔne afɔ.
- 16 Amma ka Hirodu maa hɛ nge yom di à cii: Yohanna di ka a na à bɔm kaa, nga no lkpɛ tunandi bukɛi game.
- 17 À cii ya zama dom di Hirodu bumbum ya na beerem dam ò na Yohanna dii ka hò. À na à dam kasu no nga cɛɛnɛ Filipu wɛndɛ Hiroda sabu sɛ, domi Hirodu na à hiji.
- 18 Yohanna cii à sɛ: À mana halali n ma n cɛɛnɛ wɛndɛ zaa.
- 19 À sɛ no, Hiroda bine go tɔ Yohanna sɛ. À go baa nga ma à wi amma à si hini.
- 20 Hirodu go hamburu Yohanna ka à bei Yohanna bara bɔrɔ cɛante susu, bɔrɔ halaala. À na à dii nda laakali. Saa kulu ka Hirodu maa hɛ ka Yohanna cii à cini hanga dam à sɛ nda binekaane.
- 21 À zaari kaa. Hirodu na nga heiyom zaari kpata te nga gaabikoni yom sɛ nda wanguize yom haikusu yom nda Galile laabu bɔrɔ beeri yom sɛ.

- 22 Cɔfɔ Hiroda bumbum koo hundiyo huro batu ka gaani. À kaani Hirodu se nda beerem ka nga ndei go ηmaa. Cɔfɔ Hirodu cii hundiyo di sɛ: N ma a ηmaare hɛ kulu ka n go baa. A ga à no nda.
- 23 À ze hundiya sɛ ka cii: Hɛ kulu ka n na a ηmaare a ga n no nda, hali nda a kpeterɛ jɛrɛ fɔ.
- 24 Cɔfɔ hundiya hunu. À kpei ka nga nya hã: Ifɔ no ya ηmaare da? À nya cii à sɛ: Cii Mirandikɔ Yohanna bɔm.
- 25 Maasa maasa koo hundiya huro nda waasi ka kpei Hirodu dɔ. À cii: Mirandikɔ Yohanna bɔm no a go baa. N ma a no maasa maasa pɛrenti kuna.
- 26 Kpea bine sara kala kala. Amma ze ka à tɛ sabu sɛ nda beerem ka ñ goono à banda ηmaari dɔ, ñ sabu sɛ, à si baa nga ma hungu à sɛ.
- 27 Maasa maasa kpea na nga dogarei ηmɔne afɔ dɔntɔm à ma kpei kaanda Mirandikɔ Yohanna bɔm. Dogari di bine kpei kasua kuna.
- 28 À na Yohanna bɔm kaa ka kaanda pɛrenti fɔ kuna. À na à no koo hundiya sɛ. Nga mo na à no nga nya sɛ.
- 29 Ka Yohanna coobaabaize yom maa nga di, ñ kaa bukɔa zaa ka kpei dam saare kuna.
- 30 Diya yom mo meigu Yesu dɔ. Ñ deede à sɛ hɛ kulu ka ngei tɛ nda cooandiyom kulu ka ngei tɛ.
- 31 Cɔfɔ Yesu cii ñ sɛ: Wa kaa kambu nungu ka bɔrɔ fɔ kulu si ka hulonzom banda fɔ. Beerem go kpei, ñ go ye kala Yesu nda à coobaabaize yom mana du daama ba ka ηmaa.
- 32 À gaa no ñ huro harihi fɔ kuna ka kpei kambu nungu ka bɔrɔ fɔ kulu si.
- 33 Amma bɔrɔ boobo di ñ go kpei. Ñ na à bei mo. Beerem zuuru cee gaa wangara nda wangara ka ñ jina nungua dɔ ka meigu Yesu dɔ.
- 34 Ka Yesu hunu harihia kuna à di jama bakara. Sisibi na à dii ñ sɛ zama ñ hima no zanga feeji yom ka ñ sinda kurukɔ. Yesu sinti ka ñ cooandi hɛ boobo bɔm.
- 35 Ka weenu ba kam, à coobaabaize yom kaa à dɔ ka cii: Nungu wɔ ganji kuna no. Lɔkaca mo mooru.
- 36 Ñ tam ñ ma kpei nee cɛsantɛ tunga yom kuna nda kpaara kuna ka ngei ηmaari dei. Ñ sinda ηmaari fɔ kulu ka ηmaa.
- 37 Amma Yesu tu ñ sɛ ka cii: Wom bumbum, wa ñ no ηmaari ñ ma ηmaa. Ngei mo cii à sɛ: I ma kpei ηmaari dei handu ahaku banandi ηmɔne ka ñ no ñ ma ηmaa no?

- 38 Yesu cii ò sɛ: Buuru mɛrɛjɛ no wom sɛ? Wa kpei guna. Ka ò bei, ò cii: Igu nda ciifi hinka.
- 39 Yesu na ò no mei ò ma ò kulu gɔrɛndi sɛtɛ sɛtɛ subu gani fɔ kuna.
- 40 Ò gɔrɔ ka sɛsɛrɛ sɛtɛ sɛtɛ bɔrɔ zangu zangu bɔrɔ weigu weigu.
- 41 Ka Yesu na buuru gu di nda ciifi hinka zaa, à na bɛɛnɛ guna ka barika dam ò gaa. À na ò zenji zenji ko no nga coobaabaize yom sɛ ò ma farisi jama di sɛ. Ò na ciifi hinka mo farisi ò kulu sɛ.
- 42 Ò kulu òmaa kala ò kungu.
- 43 Ò na buuru zenje nda ciifi cinda meigu cila cɛna wei cindi hinka mɛfɔ.
- 44 Nge yom ka ò òmaa haibɔrɔ dubu gu sara no.
- 45 Maasa maasa à na nga coobaabaize yom tilasi ò ma huro harihi. Ò ma jina ka kpei nga sɛ ya hɛrɛ tɛrɛ Betasaida kpaara hali à ma jama di tam.
- 46 Saa ka à na ò tam, à kpei tondi kuku fɔ bɔm ka aduwa tɛ.
- 47 Wiciri kambu tɔ, harihia goono buula bindi bindi. Yesu mo goono buula mee gaa nga fɔ.
- 48 Yesu di ò go taabi nda harihia funuyom zama ò goono hɛo banda. Ciini guuru hinza no Yesu go dira buula bɔm ka kpei ò dɔ. À tɛ zanga nga ma bisa ò cɔrɔ gaa.
- 49 Amma ngei wɔ ka ò di à go dira buula bɔm, ò tamma zanga ganda bukɔ fɔ no. Ò tunu nda kuwa.
- 50 Ò kulu di à, ò laakali tunu kala kala. Amma maasa maasa à sendi ò sɛ ka cii: Wom laakali ma kani. Hɛɛ no. Wa si hamburu.
- 51 Yesu huro ò dɔ harihia kuna. Cɔfɔ hɛo di kani. Mamaci na ò dii hali ò ci mɔsɔ.
- 52 Ò mana faham ka simba nda buuru gu di zama ò binei ya sendi.
- 53 Ka ò tɔ ya hɛrɛ tɛrɛ Genɛsarata laabu, ò cɛ nodi buula mee gaa.
- 54 Ò hunu harihia kuna. Cɔfɔ beerem na Yesu bei.
- 55 Ò zuuru ka kpei laabu di nungu kulu. Ò sinti ka kaanda à sɛ doorikom yom daari yom kuna nungu kulu ka ò go maa ò ci à goono.
- 56 Nungu kulu ka à go kpei kpaara kuna no, wangara kuna no wala tunga kuna no beerem go doorikom yom jisi hebu batuma yom kuna. Ò go ka à òmaarɛ à ma nam doorikom yom ma ba à kpɛ hanga hama. Beerem kulu ka ò na à hama du baani.

Maaku 7

- 1** Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom mo nda Moisi fɔnda cooandikɔ fɔ yom ka ñ hunu za Yerusalem wangara, ñ meigu Yesu dɔ.
- 2** Ka ñ di à coobaabaize fɔ yom go ñmaa nda kambɛ ziibɔ, watom ñ mana kambɛ nyunu, ñ cii taali no.
- 3** Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom nda Yuifu yom kulu si cini ñmaa de ñ mana kambɛ nyunu sã sã ñ cɛɛ yom alaada bɔm.
- 4** Saa ka ñ hunu hebu mo kulu ñ si ñmaa de ñ mana kambɛ nyunu. Alaada boobo ñmani ñmani goono ka ñ na ñ zaa, zanga gulaize nyunuyom nda combu nyunuyom nda kusu nyunuyom nda tabulu nyunuyom.
- 5** Bine, Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom na Yesu hã ka cii: Ifɔ sɛ no n coobaabaize yom si cɛɛ yom alaada gana amma ñ go ñmaa nda kambɛ yom ka ñ mana nyunu?
- 6** Yesu tu ñ sɛ ka cii: Esayi na andebitere tɛ wom bɔm cau cau, wom munafici yom, zanga Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii: "Jama wɔne mee gaa no ñ go bɛɛɛ tɛ a sɛ, amma ñ bine yom si a gaa.
- 7** Ñ go ka a bɛɛrandi no kɔnu, Cɛbe yom ka ñ go tɛ mo iburadam yom alaada yom no."
- 8** Za ka wom na Ikpɛ meire nam, wom go ka iburadam yom alaada gana, watom combu nyunuyom nda gulaize nyunuyom. Alaada boobo mo ka ñ hima ya di wom ga ka ñ tɛ.
- 9** Yesu cii ñ sɛ kpɛɛɛ: Dahiri wom go hungu Ikpɛ meire yom zama wom ma wom ñmɔne alaada gana sɛ.
- 10** Moisi cii: "N ma bɛɛɛ tɛ n baaba nda n nya sɛ". À cii kpɛɛɛ: "Bɔrɔ ka à na nga baaba wala nga nya woo, n ma à wi".
- 11** Amma wom wɔ, wom go cii: De bɔrɔ cii nga baaba wala nga nya sɛ, hɛ ka à hima ya n gaa nda, nga ya ci kɔbum, watom akpɛ go cii: A na à saraa Ikpɛ sɛ kɔ.
- 12** Wom mana nam akpɛ ma hɛ fɔ tɛ nga baaba sɛ kpɛɛɛ wala nga nya sɛ.
- 13** Wom go ka Ikpɛ Sendi tɛ kɔnu nda wom alaada ka wom jisi. Wom go hɛ boobo tɛ zanga ya di.
- 14** Yesu na jama di cɛɛ ka cii ñ sɛ: Wa hanga dam a sɛ, wom kulu. Wa faham mo.
- 15** Hɛ fɔ kulu si tɛɛ ka saa ka à huro bɔrɔ kuna à hini ka bɔrɔ ziibandi. Amma hɛ ka à go hunu bɔrɔ kuna, nga ya bɔrɔ ziibandi.
- 16** Bɔrɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa.

- 17 Saa ka Yesu hunu jama di kuna ka huro fuu kuna, cɔfɔ à coobaabaize yom na à hã ka simba nda yaase di.
- 18 À cii ñ sɛ: Wom mo zanga ya no wom si faham? Wom si bei ba, ka hɛ kulu ka à goono tɛrɛ saa ka à huro bɔrɔ kuna à si hini ka bɔrɔ ziihandi?
- 19 À si huro bɔrɔ bine kuna kala gunde kuna, à banda à ye ka hunu. À gaa no, ŋmaari kulu tɛ halali.
- 20 Yesu cii: Hɛ ka à go hunu bɔrɔ kuna, nga ya go bɔrɔ ziihandi.
- 21 Za bɔrɔ bine kuna no lasabu lalɔ yom go hunu nda zina nda meiguyom za ñ mana hiji nda bɔrɔ wiyom.
- 22 Zeetɛrɛ mo go hunu za bɔrɔ bine kuna nda hɛ baayom futu nda hanya fute nda cɛmberɛ cɛmberɛ nda hawizetɛrɛ nda moo futu nda sendi yamɔ nda bɔmbɛrɛrɛ nda samutɛrɛ.
- 23 Hɛ lalɔ yom wɔ dimi kulu go hunu za bine kuna ko bɔrɔ ziihandi.
- 24 Ka Yesu tunu nungu di à kpei Tiru nda Sidom laabu yom. Ka à hura fuu fɔ kuna à mana baa bɔrɔ fɔ kulu ma bei, amma Yesu si hini ka tugu.
- 25 Amma weibɔrɔ fɔ ka à koo hundiyo gunda hɔllɛ maa Yesu baaru. À kaa sɔmbu à jine.
- 26 Weibɔrɔ di bara no dimi cindi, Sirifenesi laabu bɔrɔ no. A go Yesu ŋmaarɛ à ma hɔllɛ di gaarɛ à ma hunu nga koo hundiya banda.
- 27 Cɔfɔ Yesu cii à sɛ: Nam koo yom ma kungu jina zama à mana hegu ñ ma koo yom ŋmaari zaa ka cetu hansiiize yom sɛ.
- 28 Weibɔrɔ di mo tu à sɛ ka cii: Cimi no Kpe, amma hansiiize yom go koo yom ŋmaari buruburu yom ka ñ go kam tabulu ciire ŋmaa.
- 29 À gaa no Yesu cii à sɛ: Sendi wɔ sabu sɛ, kpei. Hɔlla hunu n koo hundiya banda.
- 30 Weibɔrɔ di bine kpei fuu. À garu nga koo hundiya ga kani daari bɔm nda baani. Hɔllɛ di mo hunu koo di banda.
- 31 Saa ka Yesu hunu Tiru nda Sidom laabu yom kuna, à kpei Galile buula dɔ. À gana Dekapoli laabu.
- 32 Ñ kaanda à sɛ lutu bɛbɛ fɔ. Ñ na à ŋmaarɛ à ma kambe dɛcɛ à ga ka à no baani.
- 33 Ka Yesu na à cendi kambu ka hunu ndaà jama kuna, à na nga kambeize yom dam à hanga yom kuna. À tufa nga kambeize gaa ka à dɛɛnɛ hama.
- 34 À na bɛɛnɛ guna ka binejisi. À cii: Efata. À feeriji ya cii: feeri.

35 Maasa maasa à hanga yom feeri. À dɛɛnɛ kɔrɔfa mo feeri, à go sendi ihinno.

36 Yesu na ò dam ò ma si cii bɔrɔ fɔ kulu sɛ. Amma zanga Yesu hungu nda ò sɛ, ya no ò na à fɛɛ.

37 Mamaci bine na beerem dii kala kala. Ò cii: À ga hɛ kulu tɛ ihinno. À go nam lutu yom go maa. À go nam bɛbɛ yom go sendi.

Maaku 8

1 Hanu nge yom di kuna ka jama bakara meigu à dɔ kpɛɛnɛ, ò sinda hɛ fɔ kulu ò ma òmaa. Cɔfɔ Yesu na nga coobaabaize yom cɛɛ nga dɔ.

2 À cii ò sɛ: Sisibi go ka a dii jama wɔ sɛ zama ò jiribi hinza neya ka ò go gɔrɔ a dɔ. Ò sinda hɛ fɔ kulu ka òmaa.

3 De bine a na ò tam nda hɛrɛɛ ò ma kpei ngei kpaara yom, ò kaa mɔngɔ fɔndɔ bɔm. Hali nungu mooru no afɔ yom hunu.

4 Yesu coobaabaize yom bine tu à sɛ ka cii: Mani bɔrɔ hini ka jama wɔ kungandi nda òmaari nee ganji wɔ kuna?

5 Yesu mo na ò hã ka cii: Buuru mɛrɛjɛ no wom sɛ? Ò cii à sɛ: Buuru iye.

6 Yesu bine na jama dam ò ma gɔrɔ ganda. Ka à na buuru iye di zaa, à saabu. À na ò zenji zenji ka no nga coobaabaize yom sɛ ò ma farisi jama di sɛ. Coobaabaize yom na ò farisi jama di sɛ.

7 Ò gunda ciifi cɛna fɔ yom mo. Ka à na barika dam ò gaa à cii ò ma ngei mo farisi jama di sɛ.

8 Jama di òmaa kala ò kungu. Ò na zenje yom ka ò cindi meigu ka cila beeri iye tɔnandi.

9 Beerem ka ò òmaa tɔ zanga bɔrɔ dubu taaci. À banda, à na ò tam.

10 Maasa maasa Yesu huro harihi, nga nda à coobaabaize yom. Ò kpei Dalimatu laabu. Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom go alamu fɔ òmaare (Guna Matiyu 16:1-4)

11 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom hunu ka sinti ka kakɔ nda Yesu. Ò na à òmaare bɛnɛ alamu fɔ ka à sui sɛ.

12 Yesu bine na binejisi kuna kuna ka cii: Ifɔ sɛ no zamani beerem wɔ go ka alamu fɔ hã? Cimi no a go cii wom sɛ, Ikpɛ si zamani wɔ beerem no alamu.

13 Ka à na ò nam à ye ka huro harihia kuna ka kpei ya hɛrɛ tɛrɛ.

14 Coobaabaize yom bine diniga ka buuru zaa. Buuru guda fɔ hinne no ò sɛ harihia kuna.

- 15 Yesu na ò dam ka cii: Wom ma laakali nda Farisi fòndò bórò yom nda Hirodu buuru kasami.
- 16 Còfò coobaabaize yom di ciine cèrè sè ka cii: À go cii ya zama i sinda buuru sè no.
- 17 Za ka Yesu mo bei ò gaa à cii ò sè: Ifò sè no wom cii cèrè sè ka wom sinda buuru sè na? Wom si bei no? Wom si faham no? Binesèndè wò goono wom gaa kpèèné?
- 18 Moo yom go wom sè, wom si di no? Hanga yom go wom sè, wom si maa no? Wom si hóngò no ba?
- 19 Saa ka a na buuru gu di zaa ka zenji zenji bórò dubu gu di sè cila cèna méréjè no wom tònandi nda cinda? Ò cii a sè: lwei cindi hinka.
- 20 Saa ka a na buuru iye di mo zaa ka zenji zenji bórò dubu taaci di sè, cila beeri méréjè no wom tònandi nda cinda? Ò cii: lye.
- 21 Còfò Yesu cii ò sè: Mètè no wom si faham no?
- 22 Yesu kaa Betasaida kpaara. Ò kaanda à sè danam fò ka à òmaare à ma danam di hama.
- 23 Yesu na danam di kambè dii ka kpeindaà kpaara banda. Ka à tufa à moo yom gaa à na nga kambè yom dècè à bóm ka hã de à go di hè fò.
- 24 Danam di guna bèèné. À cii: A go di beerem amma a go di ei no zanga tuurinya yom ka ò go dira.
- 25 Yesu bine ye ka nga kambè dècè kpèèné à moo yom gaa ka cii à ma guna bèèné. À ye ka tè moo. À go di hè kulu sã sã.
- 26 Yesu na à tam à ma kpei fuu. À cii à sè: N ma si huro kpaara kuna. N ma si à cii bórò fò kulu sè.
- 27 Yesu mo kpei Kasaria Filipu laabu kpaara yom, nga nda à coobaabaize yom. Fònda bóm bine à na nga coobaabaize yom hã ka cii: Mee no beerem go cii hèè da?
- 28 Ò tu à sè ka cii: Mirandikò Yohanna. Amma bórò fò yom ga cii Eli. Afò yom ma ga cii dam andebi yom òmòne afò na.
- 29 Yesu mo na ò hã ka cii: Wom bine, mee no wom go cii hèè da? Pièè tu à sè ka cii: Ni na Mesiya.
- 30 Còfò Yesu na ò dam ò ma si nga baaru cii bórò fò kulu sè.
- 31 À gaa no, à sinti ka ò cooandi ka cii: Tilasi hèè Adamize a ma taabi boobo ham. Marga haikusu yom nda garandikò jina yom nda Moisi fònda cooandikò yom, ò ma hungu hèè ka a wi. Amma ya ye ka tunu jiribi hinzantè.

32 Meecine nga di, Yesu na à tɛ na tɛrɛkparɛ. Pɛɛ ye nda Yesu kambu ka sinti ka à kɔnkɔm.

33 Amma Yesu bɛrɛ ka nga coobaabaize yom guna. À na Pɛɛ kɔnkɔm ka cii: Ye a banda Setam zama n lasabu yom mana ci Ikpɛ ɲmɔne yom, kala iburadam yom ɲmɔne yom.

34 Yesu na jama di nda nga coobaabaize yom cɛɛ ka cii ɲ sɛ: Bɔrɔ kulu ka à go baa nga ma a gana à ma hungu nga bɔm sɛ. À ma nga bundu gaarantɛ zaa mo ka a gana.

35 Bɔrɔ kulu ka a ga baa nga ma nga hundi faaba, akpɛ ga à dɛrandi. Amma bɔrɔ kulu ka à na nga hundi dɛrandi a sabu sɛ nda Baaru Hinno sabu sɛ, akpɛ ga à faaba.

36 Hanfani fɔ na bɔrɔ sɛ ba de a du handunya kulu, amma à na nga hundi dɛrandi?

37 Hɛ fɔ no, bɔrɔ kaa no ka nga hundi fansa nda?

38 Bɔrɔ kulu ka à go maa hawi nda hɛɛ nda a sendi yom zamani beerem hanya fute ka ɲ ci zanga zinateeri yom game, hawi ga a dii nda akpɛ. Saa ka a kaa kaa a Baaba deiza kuna nda Ikpɛ dɔntɔneize halaala yom, hawi ga a dii nda akpɛ.

Maaku 9

1 Yesu cii ɲ sɛ: Cimi no a ga cii wom sɛ bɔrɔ fɔ yom ka ɲ go cɛ nee, ɲ si bu tabaa pai kala ɲ ma di Ikpɛ kpetɛrɛ ma kaa nda dabari.

2 Jiribi idu banda Yesu na Pɛɛ nda Yakɔfu nda Yohanna boi nga banda. À kpeindei kambu ngei hinne tandi kuku fɔ bɔm. À takari bɛrɛ ɲ jine.

3 À jiine yom mo bɛrɛ ka kaari ikparɛ tai tai ka bɔrɔ si handunya wɔ kuna ka à ma hini ka jiinei kparandi zanga ya di.

4 Cɔfɔ Eli nda Moisi hunutɛrɛ ɲ sɛ ko sendi nda Yesu.

5 À gaa no, Pɛɛ sendi Yesu sɛ ka cii: Coobaaba à boori i ma gɔrɔ nee. I ma buka hinza tɛ, afɔ n sɛ, afɔ Moisi sɛ, afɔ mo Eli sɛ.

6 Pɛɛ mana faham nda hɛ ka nga ma cii zama ɲ hamburu kala kala.

7 Buru fɔ mo kaa ka ɲ daabu. Cɔfɔ jinde fɔ hunu za buru di kuna ka cii: Bɔrɔ kpɛ ya ci a Ize Bineganji. Wa hanga dam à sɛ.

8 Maasa maasa cɔfɔ coobaabaize yom di zogu zogu ngei cɔrɔ yom gaa. ɲ mana di bɔrɔ fɔ kala Yesu hinne ngei banda.

9 Ka ɲ go zumbu tondi kukua bɔm Yesu na ɲ dam ɲ ma si hɛ nge yom di cii bɔrɔ fɔ kulu sɛ kala saa ka nga, Adamize kaa tunu bukɔei game.

- 10 Ì na sendi nga di je ka cεε hã hε ka à ci tunu bukœi game.
- 11 Ì na Yesu hã ka cii: Ifɔ sε na Moisi fɔnda cooandikɔ yom go cii kala de Eli ma kaa jina?
- 12 Yesu ma tu ñ sε ka cii. Cimi no Eli ma kaa jina ka ye ka hε kulu gɔrɛndi. Ikpe Sendi hantumantε cii ma hεε Adamize bɔm a ma taabi boobo ham. Ì kaa hungu hεε.
- 13 Amma a go cii wom sε mo Eli kaa kɔ. Ì bine tε à sε hε kulu ka ñ baa, nda zanga Ikpe Sendi hantumantε cii à bɔm.
- 14 Ka Yesu kaa coobaabaize cindeɪ dɔ, à di jama bakara nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom na ñ dam bindi. Moisi fɔnda cooandikɔ yom mo go kakɔ ndei.
- 15 Maasa maasa ka jama di a, mamaci na n dii. Ì zuuru ka kpei ka a fɔɔ.
- 16 Yesu na ñ hã ka cii: Ifɔ bɔm na wom go kakɔ ndei?
- 17 Cɔfɔ jama di kuna bɔrɔ fɔ tu à sε ka cii: Coobaaba a kaanda a koo n dɔ. À gunda hɔlle bebε.
- 18 Nungu ka à tunu à sε kulu, à go ka à zinji ka à fufu hali à mee mo kufu karu. À mo hinje kaama à ma kɔgu gbam. Nga na a cii n coobaabaize yom wɔ sε ñ ma à gaare amma ñ mana hini.
- 19 Yesu tu à sε ka cii: zamani wɔ beerem, wom zam ka naanekɔ yom, kala saa fɔ na a bo goono nda wom? Kala saa fɔ no, a ba wom jεrε? Wa kaanda a sε koo di.
- 20 Ì kaanda à sε. Za hɔlla di Yesu, maasa maasa à na koo di zeeri ka à fufu. Kaa di kam ganda ko gungure. À mee go kufu karu.
- 21 Yesu na koo di baaba hã ka cii: Za saa fɔ na wɔne na à di? Baaba di cii: Za à goono icεna.
- 22 Saa kulu ma nini kuna nda hari yom kuna no à cini ka à zeeri nga ma à wi. Amma de n hini ka hε fɔ tε, sisibi ma n dii i sε.
- 23 Yesu cii à sε: De n hini ka naane fa, hε kulu hini ka tε bɔrɔ ka à go naane sε.
- 24 Maasa maasa koo di baaba wuuru ka cii: Kpe, a ga naane. N ma a gaa nda a naane bunɔ.
- 25 Ka Yesu di jama di kulu go zuuru ka kaa nga dɔ, à deeni hɔlle di gaa ka cii: Hɔlle bebε, a go ka n mei n ma hunu koo wɔ banda. N ma si kaa à bɔm kpεεε.
- 26 Ka hɔlla kuwa à na koo di zinji ka à fufu ka hunu à banda. Koo di tε zanga bukɔ kala bɔrɔ fɔ yom cii à bu na.
- 27 Amma Yesu na à kambε dii ka à tunandi. À tunu ka cε.

- 28 Yesu hura fuu kuna. Labu kuna à coobaabaize yom na à hã ka cii: Ifo sɛ no i yom wɔ, i mana hini ka à gaarɛ da?
- 29 Yesu cii ñ sɛ: Wɔne dimi si hunu kala nda aduwa nda meehɔ.
- 30 Ka ñ hunu nungu di ñ gana Galile laabu ka bisa. Yesu si baa bɔrɔ fɔ kulu ma bei.
- 31 À na nga coobaabaize yom cooandi ka cii ñ sɛ: Ñ ba hɛɛ Adamize dam beerem kambɛ. Ñ ga a wi. Wiyoma banda, jiribi hinzantɛ a kaa tunu.
- 32 Amma coobaabaize yom mana faham nda sendi nga di. Ñ hamburu mo nda à hãyom.
- 33 Yesu bine kaa Kapernaum kpaara. Saa ka à goono fuu fɔ kuna, à na nga coobaabaize yom hã ka cii: Kakɔ fɔ na wom go tɛ fɔnda bɔm?
- 34 Ñ mana hɛ fɔ kulu cii zama ñ kakɔ nda cɛɛ na fɔnda bɔm bɔrɔ ka à ci ibeeri.
- 35 Yesu bine gɔrɔ. À na coobaabaize wei cindi hinka di cɛɛ ka cii ñ sɛ: De bɔrɔ fɔ ga baa nga ma ci jina, akpɛ ma ci ñ kulu kɔkɔrɔ banda. À ma tamtɛɛ ñ kulu sɛ.
- 36 À na kaa cɛna fɔ zaa ka à dam ngei bindi kuna. À na à jɛndɛ ka cii coobaabaize yom sɛ:
- 37 Bɔrɔ kulu ka à go koo cɛna zanga wɔne ta a maa gaa, akpɛ go ka a ta. Bɔrɔ kulu ka à go ka a ta ma, à mana ci hɛɛ na akpɛ ta ba, amma wɔ ka à na a dɔntɔm no à ta.
- 38 Yohanna tu à sɛ ka cii: Coobaaba, i di bɔrɔ fɔ ka à ga hɔllɛ yom gaarɛ nda n maa. Amma à si ka i gana. I bine, i hungu nda à sɛ zama à si ka i gana.
- 39 Amma Yesu tu ñ sɛ ka cii: Wa si hungu nda à sɛ. Bɔrɔ si ka à ma dabari gbei tɛ a maa gaa ka maasa maasa à hini ka a sendi yamu.
- 40 Bɔrɔ ka à si gaaba nda i yom, i sɛ na à goono.
- 41 Bɔrɔ kulu ka à go wom no gulaize fɔ hari yeenɔ a maa gaa zama wom ci Mɛsiya ñmɔne yom sɛ, cimi na a go cii wom sɛ akpɛ wɔ à tukunsi si dɛɛ à sɛ.
- 42 Bɔrɔ kulu ka à koo cɛna yom wɔ ka ñ ga naane a gaa ñ ñmɔne afo dɛrandi, ñ ma fufuyom tandi hɔ akpɛ jinde gaa. Ñ ma à cetu buula kuna ma, à bisa.
- 43 De bine n kambɛ fɔ ya ci n dɛrandikɔ, n ma à dumbu. N ma hura hundi ka à si beeni kuna leebantɛ à bisa, n ma gunda kambɛ hinka ñ ma n cetu nini ka à sinda buyom kuna, nungu ka ñ go hanya futu yom bɔnandi.
- 44 Nungu wɔ à hanjeri yom si bu, à nini mo si wi pai.
- 45 De bine n cee ya ci n dɛrandikɔ n ma à dumbu. N ma huro hundi ka à si beeni kuna nda cee fɔ à bisa, n ma gunda cee hinka ñ ma n cetu nini ka à sinda buyom kuna, nungu ka ñ go hanya futu yom bɔnandi.

46 Nungu wɔ̀ à hanjeri yom si bu, à nini mo si wi pai.

47 De bine n maa fɔ̀ ya ci n dɛrandikɔ̀ n ma à kaa. N ma huro lkpe kpetɛɛ kuna nda moo fɔ̀ à bisa, n ma gunda maa hinka ò ma n cetu nungu ka ò go hanya futu yom bɔ̀nandi.

48 Nungu wɔ̀ à hanjeri yom si bu, à nini mo si wi pai.

49 Ò kaa bɔ̀rɔ̀ kulu hinsa nda nini zanga ò go garandi he hinsa nda ciiri.

50 Ciiri ya he hinno no. Amma de ciiri taru he fɔ̀ na ò ga à hinsa nda?

51 Wom ma gunda ciiri wom kuna. Wom ma gɔ̀rɔ̀ ma nda baani cɛɛ game.

Maaku 10

1 Za nungu di Yesu tunu ka kaa Yude laabu kala Yudum isa bisantɛ. Bɔ̀rɔ̀ boobo ye ka meigu à dɔ̀. À na ò cooandi kpɛɛɛ zanga à cini cooandi.

2 À gaa na Farisi fɔ̀ndɔ̀ bɔ̀rɔ̀ yom kaa à dɔ̀. Ka à sui sɛ, ò na à hã ka cii: À halali bɔ̀rɔ̀ ma nga wɛndɛ fee?

3 Yesu ma tu ò sɛ ka cii: Fɔ̀ndɔ̀ fɔ̀ na Moisi na wom no?

4 Ò cii: Moisi tu bɔ̀rɔ̀ ma hije wiyom tira na ka du ka nga wɛndɛ fee.

5 Amma Yesu tu ò sɛ ka cii: Moisi na fɔ̀ndɔ̀ nga di hantum wom sɛ no wom binesɛndɛ sabu sɛ.

6 Amma za takayom sintine lkpe na ò tɛ na "haibɔ̀rɔ̀ nda weibɔ̀rɔ̀.

7 À sɛ na haibɔ̀rɔ̀ ga nga baaba nda nga nya nam ka dɔ̀bu nga wɛndɛ gaa.

8 Ò bɔ̀rɔ̀ hinka di, ò kaa tɛ gaaham fɔ̀." Zanga ya ò si tɛ ihinka kpɛɛɛ amma gaaham fɔ̀lonku.

9 Nga di sɛ he ka lkpe hɔ̀ cɛɛ gaa, bɔ̀rɔ̀ ma si à fee.

10 Saa ka ò goono fuu kuna à coobaabaize yom go ka à hã kpɛɛɛ ka simba sendi nga di.

11 À cii ò sɛ: Bɔ̀rɔ̀ kulu ka à ga nga wɛndɛ fee ka afɔ̀ nmani hiji, akpe ga wɛnda ka à fee zina.

12 De bine wɛndɛ ma ya ga nga kunye fee ka afɔ̀ nmani hiji, à go zina.

13 Ò kaanda à sɛ koo cɛna yom à ma ò hama. Amma à coobaabaize yom na kaandakɔ̀ yom yaaya.

14 Ka Yesu di ya di, à bine tɔ̀. À cii coobaabaize yom di sɛ: Wa nam koo cɛna yom ma kaa à dɔ̀. Wa si ò ganji. Beerem zanga koo cɛna yom wɔ̀, ò nɔ̀mɔ̀ne no lkpe kpetɛɛ.

- 15 Cimi no a ga cii wom se, boro kulu ka à si Ikpe kpetere ta zanga koo cena, akpe si huro à kuna pai.
- 16 Cofu Yesu na n zaa nga jende kuna. À na kambe dece n bom ka barika dam n gaa.
- 17 Saa ka Yesu hunu ka huro fondɔ haiboro fo zuuru ka kaa sombu à jine. À na à hã ka cii: Coobaaba hinna, ifo na ya te ka hundi ka à si beeni tubu?
- 18 Cofu Yesu tu ka cii à se: Ifo se n ga ka a cee ihinno? Boro si ka à ci ihinno kala Boro folonku. Nga ya ci Ikpe.
- 19 N go meire yom bei. "N ma si zina. N ma si boro wi. N ma si zee. N ma si te tangari seda. N ma si boro fo kulu zamba. N ma beere te n nya nda n baaba se."
- 20 À tu Yesu se ka cii: Coobaaba, meire yom wo kulu no a gana za a goono haiwasuize.
- 21 Yesu bine na à guna nda baakasine. À cii à se: He fo na n gazia. Kpei, n ma n haibarika ka n gunda neera ka noorua farisi talika yom se. N kaa du haizici jisante beene kuna. N ma kaa ka bundu gaarante zaa ka a gana.
- 22 Amma boro di moojine diibi nda senda. À dira nda binesere zama haibarika no à gunda hali n ci mso.
- 23 Yesu na nga hundante guna ka cee. À cii nga coobaabaize yom se: À gaabu fa haibarikante yom ma hura Ikpe kpetera kuna.
- 24 Coobaabaize yom mamaci nda Yesu sendi. Yesu ye ka cii n se: A koo yom, à gaabu fa beerem ka n ga ka ngei bom no haibarika yom se n ma huro Ikpe kpetere kuna.
- 25 À faala yoo se à ma bisa sana fune kuna nda haibarikante ma hura Ikpe kpetera kuna.
- 26 Coobaabaize yom mamaci kala kala nda nga di. N cii cere se: Dee mee ya hini ka du faaba da?
- 27 Yesu na n guna ka cii: Iburadam yom do nga di si hini ka te amma Ikpe wo do he kulu hini ka te.
- 28 Pie sinti ka cii à se: Guna i na he kulu nam ka n gana.
- 29 Yesu mo tu à se ka cii: Cimi no a go cii wom se, boro si ka à na fuu nam wala ceene yom wala beere yom wala weima yom wala baaba wala nya wala wende wala kaa yom wala fari yom a sabu se nda Baaru Hinno sabu se ka à si du ei ka bisa zangu.
- 30 Maasa gaa akpe du fuu yom n ma bisa zangu nda ceene yom nda beere yom nda weima yom nda nya yom nda koo yom nda fari yom. À du ei mo nda guruguze yom. Zamani ma ka à go kaa, à kaa du hundi ka à si beeni.

- 31 Amma sintine bɔrɔ boobo kaa ci kɔkɔrɔ banda bɔrɔ yom. Kɔkɔrɔ banda bɔrɔ yom mo kaa ci sintine bɔrɔ yom.
- 32 Ñ goono fɔndɔ bɔm ko kpei Yerusalem wangara. Yesu na jina ta ka kpei. Coobaabaize yom mo mamaci. Ñ goono à banda nda hamburu. Hali jina à cɛ ka coobaabaize wei cindi hinka di cɛɛ ka ye kambu. À sinti ka cii ñ sɛ hɛ yom ka ñ kaa tɔ nga.
- 33 À cii ñ sɛ: Guna, Yerusalem no i go ziji ya. Nodi no ñ kaa hɛɛ Adamize dam garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom kambɛ. Ñ bine ga a ciiti ka zeeri ka a wi. Ñ ga a dam dimi cindei kambɛ.
- 34 Ñ kaa donda hɛɛ ka a bulaala. Ñ kaa yɔlɔ tufa a gaa. Ñ ga a wi amma jiribi hinzante a kaa tunu.
- 35 Yakɔfu nda Yohanna mo, Zabadi koo yom, ñ maani Yesu dɔ ka cii: Coobaaba, i baa na n ma tɛ i sɛ hɛ ka i ga n ηmaare.
- 36 Yesu cii ñ sɛ: Ifɔ wom ga baa ya tɛ wom sɛ?
- 37 Ñ bine cii a sɛ: N ma tu i sɛ i ma gɔrɔ, afɔ n kambɛηmaa gaa, afɔ ma n kambɛwo gaa n deiza kuna.
- 38 Amma Yesu cii ñ sɛ: Wom si bei hɛ ka wom ga ηmaare. Taabi ka a ba ham, wom hini ka à ham ba? Mirandiyom ka a ba du, wom hini ka du à ba?
- 39 N cii Yesu sɛ: I hini. Yesu mo cii ñ sɛ: Cimi no wom ga a taabi ham. Mirandiyom ka a ba du, wom kaa du à.
- 40 Amma a kambɛηmaa wala a kambɛwo gaa gɔrɛ di à mana ci a dɔ na à hunu. Amma beerem ka ñ sɛ a Baaba na à hinsa, ñ ηmɔne na.
- 41 Ka coobaabaize wei di maa nga di, ñ bine tɔ Yakɔfu nda Yohanna sɛ.
- 42 Amma Yesu na ñ kulu cɛɛ nga dɔ ka cii ñ sɛ: Wom bei ka dimi cindei hinikpe yom ga ka ngei dabari cɛbɛ nda bɔmbɛɛrɛ dimi cindei bɔm. Ñ gaabikoni yom mo go ka ngei hini cɛbɛ beerem bɔm.
- 43 À ma si ci ya di wom game amma bɔrɔ kulu ka à go baa nga ma ci ibeeri wom kuna, akpe ma ci wom sɛ gbeiize.
- 44 Wom kuna ma bɔrɔ kulu ka à go baa nga ma ci jina, akpe ma ci wom kulu tam.
- 45 Hɛɛ, Adamize ya na kaa bɔrɔ ma tamtɛrɛ a sɛ. Amma a kaa no ya tamtɛrɛ ka a hundi na beerem sɛ. A kaa na ya ci fansa hɛ jama gurubi.
- 46 Ñ tɔ Yeriko wangara. Saa ka Yesu ga hunu Yeriko nda nga coobaabaize yom jama bakara ga ka à gana. Danam fɔ mo ka ñ ci à sɛ Batime Time kaa, à ga gɔrɔ fɔnda jɛrɛbɛ ko bara.

- 47 Ka à maa ò ci Yesu Nazaretu na, cɔfɔ à sinti ka kuwa. À cii: Yesu ni Dafidi ize, n ma suuji cɛɛɛ a sɛ.
- 48 Cɔfɔ jama di deeni à gaa ka cii à ma dɛnjɛ. Saa di gaa à ga kuwa nda gaabi ka tɔntɔnu. À cii: Ni Dafidi ize, n ma suuji cɛɛɛ a sɛ.
- 49 Yesu cɛ. À na mei na ò ma à cɛɛ. Ñ na danam di cɛɛ ka cii à sɛ: Himma dam ka tunu. À ga ka n cɛɛ.
- 50 Cɔfɔ à na nga kpɛ kaa ka cetu hali jina. À hame ka tunu ka kaa Yesu dɔ.
- 51 Yesu tu à sɛ ka cii: Ifɔ no n go baa ya tɛ n sɛ? À cii à sɛ: A Jina, ya tɛ moo.
- 52 Cɔfɔ Yesu cii à sɛ: Kpei, n naane na n na baani.
- 53 Maasa maasa à tɛ maa. À na Yesu gana fɔnda kuna.

Maaku 11

- 1 Saa ka ò maani Yerusalem wangara ka à goono Betafaji nda Betani kpaara yom jɛɛ gaa, ò tɔ tandi kuku fɔ dɔ ka ò cii à sɛ Olibe zugu. À na nga coobaabaize yom òmɔne ihinka dɔntɔm.
- 2 À cii ò sɛ: Wom ma kpei kpaara wɔ ka à goono wom jine. À mee gaa wom di farika binci haiwasu fɔ ka à goono hɔantɛ. Bɔrɔ fɔ kulu mana kaaru à bɔm ba ce fɔ. Wom ma à feeri ka kaanda.
- 3 De bɔrɔ fɔ na wom hã: Ifɔ sɛ wom go ka à feeri, wom ma cii Kpe ya gunda à muradu. À ga à yeti akpɛ sɛ nda waasi.
- 4 Coobaabaize hinka bine kpei. Ñ na farika binci haiwasu fɔ garu tɛɛ. À goono hɔantɛ hundi fɔ mee gaa fɔndɔize fɔ dɔ. Ñ na à feeri.
- 5 Bɔrɔ fɔ yom ka ò ga cɛ nodi, ò òmɔne afɔ yom na ò hã ka cii: Ifɔ sɛ wom go farika binci di feeri?
- 6 Coobaabaize yom di cii ò sɛ zanga Yesu na ò no fɔndɔ. Beerem di na ò nam mo.
- 7 Ñ kpeinda farika binci haiwasu Yesu dɔ. Ñ na ngei jiine yom dɛcɛ à bɔm. Cɔfɔ Yesu kaaru à bɔm.
- 8 Bɔrɔ boobo mo na ngei jiine yom daaru fɔndɔ bɔm. Bɔrɔ fɔ yom na tuuri kɔsu yom pati ka daaru fɔnda bɔm ka bɛɛɛ tɛ à sɛ.
- 9 Beerem ka ò goono Yesu jine ko kpei nda beerem ka ò goono à banda ka kaa, ò kulu go kuwa ka cii: "Ikpɛ, i ga ka n sifa. Barikakpɛ na Bɔrɔ ka à go kaa Kpe maa gaa.
- 10 Barikakpɛ na i baaba Dafidi kpetɛɛ ka à go kaa. Ikpɛ, i ga ka n sifa, Ni, ka n goono bɛɛɛ hali samau."

- 11 Yesu huro Yerusalem wangara. Ka à hura Ikpè bɛrandiyom dɔ à na moo cɛɛɛ ka hɛ kulu guna. Za ka wiciri kambu tɔ à hunu ka kpei Betani kpaara, nga nda nga coobaabaize wei cindi hinka.
- 12 Mo bo saa ka ò hunu Betani kpaara, Yesu maa hɛɛɛ.
- 13 Cɔfɔ à na jee nya fɔ hunne hali jina ka à gunda kɔsu. À maani à dɔ ka guna haniba nga du à gaa ize. À tɔ à dɔ. À mana hɛ fɔ kulu garu à gaa kala kɔsu, zama à mana ci jee hɛiyom watɛ.
- 14 À bine cii jee nya sɛ: Bɔrɔ fɔ kulu si n ize ŋmaa kpɛɛɛ pai. À coobaabaize yom di maa ya di.
- 15 Saa ka ò tɔ Yerusalem wangara, Yesu hura Ikpè bɛrandiyom dɔ. À sinti ka neerakɔ yom nda deikɔ yom ka ò goono nungu di gaarɛ ka ò kaa tɛɛ. À na nooru barimekɔ yom tabulu yom hangasandi nda gutu neerakɔɛi cita yom.
- 16 À mana tu bɔrɔ fɔ kulu ma hɛ fɔ zaa ka hura nda Ikpè bɛrandiyom dɔ.
- 17 À na ò cooandi ka cii: Ikpè Sendi hantumantɛ cii, "A gɔrɛ dɔ ya dimi kulu ŋmɔne aduwa tɛyom dɔ na". À na ci cimi na ba? Amma wom wɔ, wom na à tɛ "lɔkɔ zee yom ŋmɔne".
- 18 Ka Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda garandikɔ jina yom maa ya di, ò cɛci zanga ngei ma tɛ ka à wi. Ò hamburu Yesu zama jama di kulu go mamaci nda à cɛba.
- 19 Saa ka wiciri kambu tɔ, à hunu wangara kuna.
- 20 Susuba ka coobaabaize yom di ga bisa ò di jee nya kɔgu kala kaaji yom gaa.
- 21 Cɔfɔ Piɛɛ hɔngɔ hɛ ka à jina ka tɛ. À cii Yesu sɛ: Coobaaba, guna jee nya di ka n na à laali, à kɔgu.
- 22 Yesu tu coobaabaize yom sɛ ka cii: Wa gunda naane Ikpè gaa.
- 23 Cimi na a ga ci wom sɛ, bɔrɔ kulu ka à ga cii tandi kuku wɔ sɛ, gana ka kam buula wɔ kuna, de akpɛ si siika nga bine kuna amma à go naane hɛ yom wɔ ka nga go cii ya tɛ, nga di kaa tɛ.
- 24 À sɛ na, a go cii wom sɛ hɛ kulu ka wom ŋmaare aduwa kuna, wom ma naane ka wom du à. Ikpè ga à tɛ wom sɛ.
- 25 Saa ka wom ga cɛ ka aduwa tɛ ma, de hɛ fɔ goono wom nda bɔrɔ fɔ game, wom ma à yaafa zama wom Baaba mo ka à goono bɛɛɛ à ma wom yaafa nda wom taali yom.
- 26 Amma de wom si yaafa, ya no wom Baaba ka à goono bɛɛɛ à si wom yaafa nda wom taali yom.

27 Ñ ye ka kaa Yerusalem wangara. Saa ka Yesu ga yaali Ikpε bεrandiyom dɔ, garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda marga haikusu yom, ñ kaa à dɔ.

28 Ñ cii à sε: Hini fɔ na n ga hε yom wɔ tε nda? Mee ya na n na hini wɔ n ma hε yom wɔ tε?

29 Yesu ma tu ñ sε ka cii: Hεε ma a wom hã hε fɔ, wom ma tu a sε. Hεε mo ya cii wom sε hini ka a ga hε yom wɔ tε nda.

30 Mirandiyoma ka Yohanna tε, Ikpε dɔ no à hunu dee wala iburadam yom dɔ? Wa tu a sε.

31 Cɔfɔ ñ sendi cεε game ka cii: De i cii Ikpε dɔ na à hunu à kaa cii, ya di gaa ifɔ sε i mana à na cimi?

32 Amma iburadam yom dɔ no à hunu i ma cii ya di no? To. Ñ go hamburu jama di na zama ñ kulu tabai ka Yohanna ya andebi no cimi nda afɔ.

33 Ñ tu Yesu sε ka cii: I si bei. Yesu ma cii ñ sε: Ya na hεε ma a si cii wom sε hini ka a ga hε yom di tε nda.

Maaku 12

1 Yesu sinti ka sendi ñ sε nda yaase yom. À cii: Bɔrɔ fɔ na lεze tuuri yom tilam. À na ñ kaka. À na guusu fɔ fansi lεze hari kankamyom sε. À na tanda fɔ ma tε. À na lεze lambua dam haifari fɔ yom kambε ka naaru. À kpei laabu ηmani.

2 Saa ka tuurizee kɔsuyom wate tɔ, à na nga banya fɔ dɔntɔm haifari yom di dɔ à ma nga lεze zaa ka ñ kɔsu.

3 Haifari yom di na banya dii ka bulaala. Ñ na à yeti kambε kɔnu.

4 À ye ka banya fɔ dɔntɔm ñ gaa. Ñ na nga mo karu bɔm gaa ka à woo.

5 Lambukpεa ye ka afɔ dɔntɔm kpεεnε. Ñ na nga wɔ wi. Ya di na ñ tε banya baaba sε. Ñ na afɔ yom karu. Ñ na afɔ yom wi.

6 Lambukpεa gunda koo guda fɔ, à bineganji. À na à dɔntɔm ñ dɔ kɔkɔrɔ banda ka cii: Ñ ga a koo wɔ bεrandi.

7 Amma haifari yom di cii ngei game: Bɔrɔ wɔne ya ci tubukɔa. Wa kaa i ma à wi. Tubua ma ci i ηmɔne.

8 Cɔfɔ ñ na à dii, ka cetu lambua banda ka à wi.

9 Ya di gaa, metε lambukpεa kaa tε da? À kaa haifari yom di wi ka lambua na bɔrɔ ηmani yom sε.

10 Ikpε Senda hantumantε cii: Tondi ka fuu cinikɔ yom hungu, nga ya tε mimbari cire tondi sintine.

- 11 Kpe dɔ no wɔne hunu. À tɛ mamaci mo i moo yom sɛ. À na ci wom na nga di coo ba?
- 12 Ñ bine ceeci ngei ma à dii amma ñ hamburu jama, zama ñ bei ka ngei gaa na à na yaase cii. Ñ na à nam ka dira.
- 13 Ñ na Farisi fɔndɔ bɔrɔ fɔ yom dɔntɔm Yesu dɔ nda Hirodu banda bɔrɔ fɔ yom ñ ma à sui à mee sendi yom kuna.
- 14 Ka ñ kaa cɔfɔ ñ cii à sɛ: Coobaaba, i bei ka ni ya ci cimikpɛ. N sinda baabaa. N si ka iburadam yom takari guna. Ikpɛ fɔnda bɔm no n go cooandi nda cimi. À halali bɔrɔ ma alikasi bana Kaisa sɛ ba, wala à mana halali? I ma bana dee wala i ma si bana?
- 15 Za ka Yesu na ñ munaficitɛrɛ bei, à cii ñ sɛ: Ifɔ sɛ wom go ka a sui? Wa kaanda a sɛ dinari wɔkɔkɔize fɔ ya di.
- 16 Ñ kaanda à sɛ. À cii ñ sɛ: Mee bɔm na ñ tɛ nooru wɔ gaa nda jeeri wɔ? Ñ cii à sɛ: Kaisa ñmɔne na.
- 17 À gaa na Yesu tu ñ sɛ ka cii: Wa Kaisa hɛ yom na Kaisa sɛ, Ikpɛ hɛ yom mo Ikpɛ sɛ. Ñ kulu mamaci nda à senda.
- 18 Sadusi fɔndɔ bɔrɔ yom ka ñ go cii bukɛi tunandiyom si, kaa Yesu dɔ. Ñ na à hã ka cii:
- 19 Coobaaba, Moisi hantum i sɛ ka de bɔrɔ bɛɛrɛ bu ka wɛndɛ fɔ nam, à mana koo nam, cɛɛna ma wɛnda zaa ka du heiyom nda, nga bɛɛra sɛ.
- 20 To. Cɛɛnɛ nda bɛɛrɛ iye goono. Sintine na wɛndɛ fɔ zaa. À bu. À mana hei.
- 21 Ihinkantɛ na wɛnda zaa. Nga ma bu. À mana hei. Ihinzantɛ mo ya di.
- 22 Bɔrɔ iye di kulu na wɛnda zaa. Ñ mana hei. Ñ kulu banda weibɔrɔ di ma bu.
- 23 Bukɛi tunandiyoma hine, saa ka ñ tunu ñ kuna mee wɛnda na zama ñ bɔrɔ iya kulu na à zaa wɛndɛ?
- 24 Yesu tu ñ sɛ ka cii: Wom ga dɛrɛ fa zama wom si faham nda Ikpɛ Sendi hantumantɛ yom nda Ikpɛ dabari.
- 25 Saa ka bukɛi kaa tunu ñ si hiji, ñ si hijandi. Amma beerem ba goono zanga Ikpɛ dɔntɔneize yom ka ñ goono bɛɛnɛ kuna.
- 26 Ka simba nda bukɛi tunandiyom, tira ka Moisi hantum kuna Ikpɛ sendi à sɛ kubu fɔ kuna ka cii: "Hɛɛ ya ci Abulɛma ñmɔne Ikpɛ nda Isaaka ñmɔne Ikpɛ nda Yakɔfu ñmɔne Ikpɛ". À na ci wom na nga di coo ba?
- 27 Ikpɛ mana ci bukɔ yom ñmɔne Ikpɛ amma bahuna yom ñmɔne no. Nga di sɛ wom goono dɛreyom beeri kuna.
- 28 Moisi fɔnda cooandikɔ fɔ ma maa ñ ga kakɔ. Ka à di Yesu tu ñ sɛ ihinno, cɔfɔ à na Yesu hã ka cii: Meire yom kulu kuna wɔ fɔ ya ci meire sintine?

- 29 Yesu tu à sɛ ka cii: "E Isiraila, Kpe i ηmone Ikpɛ ya Kpe fɔlonku na.
- 30 N ma baa Kpe n ηmone Ikpɛ nda n bine kulu nda n hundi kulu nda n lasabu kulu, nda n gaabi kulu." Meire sintina noya.
- 31 Ihinkantɛ ma neya: "N ma baa n gɔrɔkasine zanga n bɔm". Meire fɔ si ka à bisa wone yom.
- 32 Moisi fɔnda cooandikɔa cii à sɛ: À boori Coobaaba. N na cimi cii zama Ikpɛ fɔlonku ya goono. Afɔ ηmani si kala nga.
- 33 Bɔrɔ ma baa Kpe nda nga bine kulu nda nga faham kulu nda nga hundi kulu nda nga gaabi kulu. Bɔrɔ ma baa nga gɔrɔkasine mo zanga nga bɔm. Wone bisa garandi he kukurantɛ kulu nda saraa dimi dimi kulu.
- 34 Ka Yesu di Moisi fɔnda cooandikɔa tu nda laakali, à cii à sɛ: N mana mooru Ikpɛ kpɛtɛrɛ. Bɔrɔ fɔ kulu mana tu ka Yesu hã he fɔ kpɛnɛ.
- 35 Yesu goono cooandiyom gaa Ikpɛ bɛrandiyom dɔ. Cɔfɔ à cii: Mɛtɛ na Moisi fɔnda cooandikɔ yom go cii Mɛsiya ya Dafidi ize no?
- 36 Dafidi bumbum sendi Biya Halaala kuna ka cii: Kpe cii a Kpe sɛ, N ma gɔrɔ a kambɛnmaa gaa hali ya n ηmone ibɛrɛ yom tɛ n cee yom dɛcɛyom dɔ.
- 37 Dafidi bumbum go ka à cɛɛ no Kpe, ya di gaa mɛtɛ à tɛ ka ci à ize? Jama di kulu bine ye nda hanga damyom à sɛ.
- 38 Cɛbɛ di kuna no à cii ñ sɛ: Wa laakali nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom ka ñ go faarinmaa ka yaali nda kpɛ kuku. Ñ ga baa mo ñ ma cini ka ngei fɔ hebu batuma yom kuna.
- 39 Ñ go baa jine gɔrɛ dɔ bɛɛrɛkpɛ Yuifu marga fuu yom kuna nda jine gɔrɛ dɔ bɛɛrɛkpɛ jingarɔ ηmaayom dɔ.
- 40 Ñ go weibɔrɔ sokonei hundi yom haibarika yom ηmaa. Ñ ga ka aduwa kuku tɛ ko hima zanga ganakɔ hinno yom. Ñ ga ñ ciiti ifutu futu ka jaasa ñ kulu.
- 41 Yesu gɔrɔ nooru jisiyom dɔ jine ko guna zanga jama ga nooru dam. Haibarikantɛ boobo na nooru boobo dam.
- 42 Weibɔrɔ sokoni talika fɔ mo kaa. À na tanga hinka dam.
- 43 Cɔfɔ Yesu na nga coobaabaize yom cɛɛ ka cii ñ sɛ: Cimi na a ga cii wom sɛ, weibɔrɔ sokoni talika wɔ na nooru dam ka bisa bɔrɔ kulu ka à go nooru dam nee.
- 44 Ngei wɔ ñ nooru dɛcɛ bɔm no ñ dam amma wei wɔ à dam amma wei wɔ à hina no à dam. He kulu ka à gunda noya ka à ma huna nda.

Maaku 13

- 1** Saa ka Yesu ga hunu Ikpè bɛrandiyom dɔ à coobaabaize yom ñmɔne afɔ cii à sɛ: Coobaaba, guna ka di tondi yom wɔ dimi fa nda cinari yom wɔ.
- 2** Yesu bine tu à sɛ ka cii: N ga di cinari bambata yom wɔ? Ba tondi fɔ si cindi tondi bɔm ka ñ si à karu ka see.
- 3** Saa ka Yesu ga gɔrɔ Olibe zugu tondi kukua bɔm Ikpè bɛrandiyom dɔ jine, Piɛɛ nda Yakɔfu nda Yohanna nda Anderɛ, ñ kaa à dɔ kambu ka à hã.
- 4** Ñ cii: Cii i sɛ saa ka hɛ yom wɔ kaa tɛ? Alamu fɔ ya kaa tɛ saa ka hɛ yom wɔ ba tɔ?
- 5** Cɔfɔ Yesu tu ñ sɛ ka cii: Wom ma laakali bɔrɔ fɔ kulu ma si wom dɛrandi.
- 6** Bɔrɔ boobo ya kaa nda a maa ka cii: Hɛɛ ya ci Mɛsiya. Ñ bine kaa bɔrɔ boobo dɛrandi.
- 7** Saa ka wom kaa maa wangu yom baaru nda wangu yom kɔsɔngu, wom laakali ma si tunu. Tilasi na, nge yom di kulu ma tɛ, amma beeniyom mana tɔ jina.
- 8** Dimi kaa tunu ka gaaba nda dimi. Kpɛtɛɛ kaa tunu kpɛtɛɛ gaa. Ganda zinji yom kaa tɛ nungu ñmani ñmani. Hɛɛɛ nda butugu kaa tɛ. Hɛ nge yom di bɔnei sintiyom na.
- 9** Amma wom wɔ, wa laakali nda wom bɔm zama ñ kaa wom dam Yuifu yom ciiti dumbukɔ yom kambɛ. Yuifu yom marga fuu yom kuna no ñ kaa wom bulaala. Ñ kaa kpeinda wom gaabikoni yom jine nda gandakpɛ yom jine a sabu sɛ zama wom ma tɛ ñ sɛ sɛda.
- 10** Sintine jina kala de ñ ma Baaru Hinno fɛɛ dimi yom kulu sɛ.
- 11** Saa ka ñ kaa kpeinda wom ka wom dam kambɛ, wom ma si dirigo nda hɛ ka wom kaa cii. Amma wom ma sendi hɛ ka ñ kaa wom na lɔkaci nga di kuna. À mana ci wom ya ga sendi ba, amma Biya Halaala no.
- 12** Cɛɛɛɛ nda bɛɛɛ kaa cɛɛ dam kambɛ ñ ma à wi, baaba mo nga koo. Koo yom mo kaa tunu ka ngei bahɛi yom dam kambɛ ñ ma ñ wi.
- 13** Ñ kulu bine kaa hungu wom a maa sabu sɛ, amma bɔrɔ ka à ga hini suuru kala mee, ñ ga akpɛ kaa taabi di kuna.
- 14** Andebi Daniɛlo sendi ka simba nda hɛ lalɔ ka Ikpè fɛntɛ ka à malaka tɛ. Bɔrɔ ka à go coo, à ma faham fa. Wom kaa di à ga cɛ nungu ka à si hima à ma goono. Saa ka wom go di à go cɛ nungu di kuna, beerem ka ñ goono Yude laabu ma zuuru ka kpei tandi kuku yom bɔm.
- 15** Bɔrɔ ka à goono fuu yɔlɔ bɔm, à ma si zumbu ka huro nga fuu kuna ka hɛ fɔ zaa.
- 16** Bɔrɔ ka à goono fari ma, à ma si ye banda ka nga kpɛ zaa.

- 17 Amma kaito weibɔɔ yom ka ò gunda kunu nda weibɔɔ yom ka ò ga nanandi hanu nge yom di.
- 18 Wom ma ñmaare wom zuure ma si te harigu wate.
- 19 Hanu nge yom di guruguze hanu no, guruguze ka à dimi mana te za handunya sintiyom ka lkpɛ na à taka hali ka kaa maasa. À dimi si te ma pai.
- 20 De Kpe mana hanu nge yom di dunguriandi, ò si bahuna ba afo kaa taabi yom di kambe. Amma suubante yom ka à suuba sabu se, à na hanu yom di dunguriandi.
- 21 Saa di no, ba de bɔɔ fo cii wom se: Guna, Mesiya ga nee, wala guna, à go yongo, wom ma si à na cimi.
- 22 Mesiya tangari tangari yom nda andebi tangari tangari yom kaa tunu. Ò ga alamu yom cebe nda mamaci yom hali de à hini ka te, ò kaa ba suubante yom derandi.
- 23 Amma wom wa, wom mo laakali nda wom bɔm. Guna, a jina ka à kulu cii wom se.
- 24 Amma hanu nge yom di kuna taabi futu wo banda, "weenu kaa bere ka te kube. Handu si nga kaari no.
- 25 Handariyaize yom kaa kam za beene. Beene dabari yom kaa zinji."
- 26 À gaa na ò kaa di hee, Adamize go kaa buru yom bɔm nda dabari bambata nda deiza.
- 27 Saa di gaa, ya a ñmone lkpɛ dontoneize yom samba ò ma a suubante yom ka ò goono handunya cenje taaci kulu meigu nungu ka goono kulu za ganda mee kala beene mee.
- 28 Amma wom ma dendeni yaase ka jee nya ga wom na. Saa ka wom di à kambe cɛna yom ga kɔsu teji fiyo, wom go bei kedɛa ga maani.
- 29 Ya na, wom ma saa ka wom kaa di he nge yom di go te wom ma bei ka hee Adamize, a ga maani mee gaa noya.
- 30 Cimi no a ga cii wom se zamani wone si beeni pai kala de he nge yom di kulu ma te.
- 31 Beene nda ganda kaa beeni, amma a sendi yom si beeni pai.
- 32 Amma hanu nga di nda à lɔkaci bɔɔ fo kulu si à bei, ba lkpɛ dontoneize yom ka ò goono beene, ba lza bumbum kala Baaba nga fo.
- 33 Wom ma laakali. Wom mo batu. Wom mo ka aduwa te zama wom si bei saa ka lɔkaca kaa kaa.
- 34 À hima no zanga bɔɔ fo ka à go naaru ka nga hundi nam. À na nga hini na nga banya yom se. À na afo kulu na à gbei. À na batukɔa mo dam à ma batu.

³⁵ Nga di sɛ wom ma batu zama wom si bei saa ka hundikpɛ di kaa kaa, wiciri na wala ciini bindi na wala gɔrɔngɔ heni na wala susuba na.

³⁶ Hali ba a kaa mefɔ mefɔ a ma si wom garu jiibi gaa.

³⁷ Hɛ ka a go cii wom sɛ wɔ, bɔrɔ kulu sɛ no a ga ka à cii, wa batu.

Maaku 14

¹ À cindi jiribi hinka Bɔmdaarum jingaru na nda Buuru Kasami Si jingaru ma tɔ. Garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom ceeci zanga ngei ma tɛ ka Yesu dii nda cɛmbɛrɛ ka wi.

² Amma ñ cii à ma si tɛ jingaru hine zama yuguyugu ma si tɛ jama kuna.

³ Yesu goono Betani kpaara Simɔ jire fɔ fuu kuna ka gɔrɔ ŋmaayom dɔ. Cɔfɔ weibɔrɔ fɔ kaa nda kɔlibɛ kpare fɔ ka ñ cii à sɛ alibati. À mefɔ nda waidi caadante dimi fɔ ka ñ cii a sɛ nadi. Weibɔrɔ di na kɔliba bɔgu ka waidi munu Yesu bɔm.

⁴ Bɔrɔ fɔ yom ka ñ goono fuu di kuna, ñ bine tɔ. Ñ cii cɛrɛ game: Ifɔ ya ci waidi wɔ sarayom maasa?

⁵ À hima no dom ñ ma waidi wɔ neera jiiri fɔ banandi sara ka nooru di farisi talika yom sɛ. Ñ na sendi nga di bɔgu weibɔrɔ di bɔm.

⁶ Amma Yesu cii ñ sɛ: Wa à nam. Ifɔ sɛ wom go ka à taabandi? Gbei hinno no à tɛ a sɛ.

⁷ talika yom bo goono nda wom saa kulu. Saa ka wom baa kulu wom hini ka ihinno tɛ ñ sɛ. Amma hɛɛ wɔ a si bo goono nda wom saa kulu.

⁸ Hɛ ka à ci wei wɔ hina, nga na à tɛ. A fijiyom waidi no à jinandi a gaa.

⁹ Cimi no a go cii wom sɛ nungu kulu ka ñ kaa Baaru Hinno wɔ fɛɛ handunya mee nda mee ñ kaa hɛ ka weibɔrɔ wɔ mo tɛ deede ka hɔngà.

¹⁰ À gaa no Yuda Isikariotu coobaabaize wei cindi hinka di ŋmɔne afɔ, à kpei garandikɔ jina yom dɔ zama nga ma Yesu dam ñ kambɛ.

¹¹ Ka ngei ma maa ya di, ñ bine yee. Ñ na alikawali zaa ka ngei ga à bana. Yuda ga ceeci zanga nga ma tɛ ka Yesu dam ñ kambɛ.

¹² Buuru Kasami Si jingaru hanu sintina saa ka ñ ma Bɔmdaarum jingaru di feeji wiyom tɔ. À coobaabaize yom cii à sɛ: Mani na n go baa i ma Bɔmdaarum jingaru sɔlu n ma ŋmaa?

¹³ À na nga coobaabaize yom ŋmɔne ihinka dɔntɔm ka cii ñ sɛ: Wa kpei wangara. Haibɔrɔ fɔ ka à go hoobu hari jɛrɛ, à kaa wom kube. Wom ma à gana.

- 14 Nungu ka à dɔ à hura wom ma cii hundikpɛa sɛ: Coobaaba cii, mani fuu ka à kuna a zumbu ka Bɔmdaarum jingarua n̄maari n̄maa nda a coobaabaize yom?
- 15 À kaa wom cɛbɛ jidambisa beeri fɔ ka à hinsa ka jisi. À kuna na wom ma jingarua n̄maari sɔlu i sɛ.
- 16 Coobaabaize yom di kpei. N̄ huro wangara kuna. N̄ na hɛ kulu garu zanga Yesu na à cii n̄ sɛ. N̄ na Bɔmdaarum jingarua n̄maari sɔlu.
- 17 Wiciri kambu tɔ, Yesu kaa nda nga coobaabaize wei cindi hinka di nga banda.
- 18 Saa ka n̄ ga gɔrɔ ka n̄maa cɔfɔ Yesu cii: Cimi na a ga cii wom sɛ wom kuna aɔfɔ ka à ga n̄maa nda hɛɛ, à ga a dam kambɛ.
- 19 Coobaabaize yom di bine sinti ka sara. N̄ kulu ga ka à hã aɔfɔ fɔ, bɔrɔ wɔne ga cii: Hɛɛ na? Bɔrɔ wɔne go cii: Hɛɛ no?
- 20 Amma Yesu tu n̄ sɛ ka cii: Wom bɔrɔ wei cindi hinka wɔ kuna aɔfɔ na ka à saba ka nga kambɛ dam combu a banda.
- 21 Cimi na, hɛɛ Adamize, a go kpei nda zanga n̄ hantum a bɔm. Amma kaito bɔrɔ kpɛ ka à na hɛɛ, Adamize dam kambɛ. À boori dam n̄ ma si akpɛ hei pai.
- 22 Ka n̄ go n̄maa, cɔfɔ Yesu na buuru zaa ka barika dam à gaa. À na à zenji zenji ka farisi n̄ sɛ. À cii: Wa ta, wa n̄maa. Wɔne ya ci a gaaham.
- 23 À na gulaize fɔ mo zaa. Ka à saabu, à na à no n̄ sɛ. N̄ kulu ham.
- 24 À cii n̄ sɛ: Wɔne ya ci a kuri, alikawali teji tɛyom n̄mɔne ka à munu bɔrɔ boobo gurubi.
- 25 Cimi no a go cii wom sɛ, a si lɛzɛ hari ham kpɛɛnɛ kala hanu ka a yaara ka à ham lkpɛ kpɛtɛra kuna.
- 26 Ka n̄ na betu fɔ tɛ n̄ hunu ka kpei Olibe zugu tondi kukua bɔm.
- 27 À gaa na Yesu cii n̄ sɛ: Wom kulu kaa du dɛrɛyom kɔbɛ a gaa ciini wɔ. lkpɛ Sendi hantumantɛ cii: "A kaa kurukɔ karu ka wi. Feeji yom kaa karu ka see.
- 28 Amma a tunandiyom banda, a wom jina Galile laabu.
- 29 Cɔfɔ Piɛɛ cii à sɛ: Ba de n̄ kulu du dɛrɛyom kɔbɛ, hɛɛ wɔ a si du.
- 30 Yesu ma cii à sɛ: Cimi na a go cii n̄ sɛ, hunkuna ba ciini wɔ hali gɔrɔngɔ ca jinde hinka n̄ ga a ze ce hinza.
- 31 Amma Piɛɛ ye ka cii nda gaabi: Ba de ya bu n̄ banda na, a dee si n̄ ze pai. Cindei ma kulu ci ya di.
- 32 N̄ kaa nungu fɔ ka n̄ ci à sɛ Gɛtasemani. Yesu bine cii nga coobaabaize yom sɛ: Wa gɔrɔ nee hali ya aduwa tɛ.

- 33 À na Piεε nda Yakɔfu nda Yohanna boi nga banda amma à sinti ka kankam. À laakali tunu kala kala.
- 34 À cii ñ sε: Binesεε na a bine dii kala a tɔ bu gaa. Wom ma gɔrɔ nee ka batu.
- 35 À kpei jina cεna, cɔfɔ à jɛndɛbiri ka aduwa tε. À cii, de hε ka à hini ka tε na, lɔkaci wɔ ma mooru nga.
- 36 À cii: Baaba, a Baaba, hε kulu ya hini ka tε n dɔ. N ma taabi wɔ moorandi a gaa. Nda à kulu à ma si cii hε ka a ga baa, kala hε ka n bine ga baa.
- 37 Yesu bine kaa. À na ñ garu ñ go jiibi. À cii Piεε sε: Simɔ, n go jiibi no? N mana hini ka batu guuru fɔ?
- 38 Wom mo batu ko ka aduwa tε, zama wom ma si huro suiyom kuna. Bine ga baa kala kala, amma gaaham ya hinabunu na.
- 39 À ye ka kpei. À na aduwa tε nda sendi fɔlɔnku yom di.
- 40 À bεε ka ye coobaabaize yom di dɔ. À ye ka ñ garu jiibi gaa zama ñ maa yom tim. Ñ mana bei zanga ngei tu à sε.
- 41 À kaa kpεεnε ce hinzantε. À cii ñ sε: Maasankulu wom jiibi ka hulanzom ba? À wasa. Lɔkaci tɔ. Guna, hεε Adamize ñ ga ka a dam dulumkoni yom kambε.
- 42 Wa tunu, i ma kpei. Guna, bɔrɔ ka à go ka a dam kambε, à tɔ kpaara.
- 43 Saa ka Yesu go sendi, cɔfɔ Yuda iwei cindi hinka di ñ ηmɔne afɔ kaa. Jama bakara goono à banda nda takuba yom nda goobu yom. Garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda marga haikususu yom ya na ñ dɔntɔm.
- 44 Yuda ka à ga ka à dam kambε na jama di no alamu fɔ ka cii: Bɔrɔ ka a ga à jεrɛbε sumsum, nga noya. Wa à dii à ma boori ka kpeindaà.
- 45 Saa ka Yuda kaa, à maani Yesu dɔ nda waasi ka cii: Coobaaba, Coobaaba. À hiya ko ka à jεrɛbε sumsum.
- 46 À gaa no ñ na kambε dεcε à bɔm ka à dii.
- 47 Coobaabaize yom ηmɔne afɔ bine na takuba haabu. À na garandikɔ beera banya fɔ beri ka hanga fɔ kaa.
- 48 Amma Yesu tu ñ sε ka cii: Wom kaa ka a dii nda takuba yom nda goobu yom zanga zee.
- 49 Hanu kulu a ga gɔrɔ wom game ko cooandi Ikpe bεεrandiyom dɔ, wom mana a dii. Amma à tε no zama Ikpe Sendi hantumante yom ma tɔ sε no.
- 50 Cɔfɔ coobaabaize yom di kulu zuuru ka à nam.
- 51 Haiwasu fɔ ma na à gana nda gurijinde. Ñ na à dii.
- 52 Amma à kɔma ka zuuru bumbum ka nga gurijinda nam.

- 53 Ñ kpeinda Yesu garandiko beera do. Garandiko jina yom nda marga haikusu yom nda Moisi fonda cooandiko yom, ñ kulu go meigu à do.
- 54 Píe na Yesu hamine za nungu mooru kala garandiko beera kata do. À goro hundi kuna gbeiteeri fo yom do ko caani nini fo do.
- 55 Garandiko jina yom nda Yuifu yom ciiti dumbuko yom kulu go sɛda fo ceeci Yesu bɔm ngei ma du à ka wi. Ñ bine mana du à.
- 56 Boro boobo te tangari sɛda Yesu bɔm amma ñ sɛda yom mana saba.
- 57 Boro fo yom tunu ka te tangari sɛda à bɔm.
- 58 Ñ cii: I maa à cii nga ga Ikpe Nungu Halaala ka ñ cini nda kambɛ zeeri. Nga ga iteji cini mo ka à mana ci nda kambɛ jiribi hinza game.
- 59 Ba maasa ñ sɛda mana saba.
- 60 Garandiko beera tunu ka ce ñ kulu jine. À na Yesu hã ka cii: N si tu nda he fo kulu ba? He fo sɛda beerem wo ga te n bɔm?
- 61 Amma Yesu go denje, à mana he fo kulu cii. Garandiko beera na à hã kpɛnɛ ka cii: Ni ya ci Mesiya Barikakpe Iza ba?
- 62 Yesu tu à se ka cii: Hɛɛ ya ci. Wom bine kaa di hɛɛ Adamize, a mo goro Ikpe ka à ci Dabarikpe kambɛnmaa gaa. Wom kaa di a ga kaa za bɛnɛ buru yom bɔm.
- 63 À gaa no garandiko beera na nga kpe pati pati Yesu sendi nga di sabu se. À cii: Sɛda fo no i go baa kpɛnɛ?
- 64 Wom maa sendi yamɔ wo ka à te ka Ikpe cenandi. Mɛte à hima wom se? Cɔfo ñ kulu na à ciiti ka zeeri ka cii ñ ma à wi.
- 65 Cɔfo boro fo yom kam ko yolo tufa à gaa. Ñ na à moojine daabu ko ka à lunkute. Ñ cii à se: Andebitere te. Dogari yom ma na kambɛ dam ka à dembe dembe.
- 66 Saa di Píe wo goono hundi batuma kuna, cɔfo garandiko beera gbeiize hundiyo yom ñmone afo kaa.
- 67 À di Píe go caani. À na Píe guna ka cii à se: Ni bine, n goono Yesu Nazaretu banda.
- 68 Amma Píe na Yesu ze ka cii: A si à bei. A si faham mo nda he ka n ga cii. Píe hunu hundi batuma kuna ka kpei kata do. À gaa no, gorongo ca jinde fo.
- 69 Gbeiize hundiyo fo na à guna kpɛnɛ. À sinti ka cii beerem ka ñ goono nungu di se: Boro kpe beerem di ñmone afo na.
- 70 Píe yaara ka Yesu ze. Hali cɛna beerem di mo ka ñ goono hundi kuna cii Píe se: Siika si, ni mo n goono beerem di kuna zama ni ya Galile laabu boro na. Ba n dɛnɛ sendi gaa ñ ga ka n bei.

71 À gaa na, Píeε sinti ka bɔm laaliyom tε ka ze. À cii: A si bɔrɔ kpε ka wom ga cii wɔ bei.

72 Cɔfɔ gɔrɔngɔ ca kpεεε ce hinkantε. Bine Píeε hɔngɔ senda ka Yesu cii à sε: Hali gɔrɔngɔ ca jinde hinka n ga a ze ce hinza. Ka Píeε hɔngɔ nga di à go hε kala kala.

Maaku 15

1 Ka ma bo maasa maasa garandikɔ jine yom meigu nda marga haikusu yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Yuifu yom ciiti dumbukɔ yom kulu ka sawara. Ka ñ na Yesu hɔ, ñ kpeindaà Yesu ka à dam Pilatu kambε.

2 Pilatu na à hã ka cii: Ni, n ci Yuifu yom Kpe ba? Yesu tu à sε ka cii: Ni, n cii.

3 Garandikɔ jina yom ga ka à tɔnya nda hε boobo, amma à mana hε fɔ kulu cii.

4 Pilatu na à hã kpεεε ka cii: N si tu ba? Guna, hε boobo ka ñ ga ka n tɔnya nda.

5 Amma Yesu mana tu à sε bihi kala Pilatu mamaci.

6 Bɔmdaarum jingaru kulu gaa bine, Pilatu cini kasuize fɔ tam ñ sε wɔ ka jama baa ñ ma tam.

7 Bɔrɔ fɔ goono ka ñ cii à sε Baraba. Ñ na à dam kasu kuna nda beerem ka ñ na laabu fɔndɔ yom hungue tε. Laabu fɔndɔ hungue kuna na ñ na bɔrɔ fɔ yom wi.

8 Jama di tunu nda kuwa. Ñ sinti ko ka à ñmaare à ma tε ngei sε zanga à dɔna ka tε.

9 Pilatu tu ñ sε ka cii: Yuifu yom Kpea no wom baa ya tam wom sε?

10 Pilatu cii ya zama à bei ka cεεε ya nam garandikɔ jina yom na à dam kambε.

11 Amma garandikɔ jina yom na jama di bεε ñ ma Pilatu ñmaare à ma Baraba tam ngei sε, à bisa.

12 Pilatu ma tu ñ sε ka cii: Ya di gaa, ifɔ no wom go baa ya tε nda bɔrɔ ka wom go cεε Yuifu yom Kpe?

13 Jama di kuwa kpεεε ka cii: À kanji. À kanji.

14 Pilatu cii ñ sε: Ilalɔ fɔ no à tε? Amma ñ na jinde zaa ka kuwa kpεεε nda gaabi ka cii: À kanji. À kanji.

15 Ka Pilatu ma go baa nga ma jama wɔ bine kaanandi, à na Baraba tam jama di sε. Ka à na Yesu bulaala, à na Yesu dam kambε ñ ma à kanji.

16 Wanguize yom kpeinda Yesu ciiti kata ka à goono gaabikoni hundi kuna. Ñ na wanguize yom kuru fɔ kulu meigu à bɔm.

- 17 Ñ no kpε siini kuku fɔ dam à sε. Ñ na à kariji cε zanga bɔmtɔbε ka didiji à bɔm gaa.
- 18 Cɔfɔ ñ sinti ko ka à fɔɔ ka cii: Fɔɔ, Yuifu yom Kpe.
- 19 Ñ go ka à sɔtε bɔm gaa nda saari. Ñ go yɔlɔ tufa à gaa. Ñ ga sɔmbu ka jɛndɛbiri à sε ganda.
- 20 Saa ka ñ na à haaru ka beeni, ñ na kpε siini di kaa à gaa. Ñ na à bumbum jiine yom dam à sε. Ñ kpeindaà tɛrε ka à kanji.
- 21 Fɔndɔ bɔm ñ kube nda bɔrɔ fɔ ka ñ cii à sε Simɔ, Sileni bɔrɔ na. Alɛsandi nda Lufu baaba na ka à ga hunu za ganji kuna. Ñ na à tilasi à ma Yesu bundu gaaranta zaa ka à jεrε.
- 22 Ñ kpeinda Yesu nungu fɔ ka ñ cii à sε Gologata. À feeriji ya ci Bɔm Kurumbu nungu.
- 23 Ñ na à na dufε nda mire safari dimi fɔ meiguantε à ma ham amma à mana à ham.
- 24 Ñ na à kanji. Ñ na à jiine yom farisi. Ñ na tɛtε tε ka di hε ka bɔrɔ fɔ kulu du.
- 25 Susuba guuru εga no, ñ na à kanji.
- 26 Ñ na sababu ka à sε ñ na à tɔnya hantum à bɔm dɔ ka cii: YUIFU YOM KPE.
- 27 Ñ na zee beeri hinka fɔ ma kanji nda Yesu. Ñ na afɔ kanji à kambɛɲmaa gaa. Ñ na afɔ ma kanji à kambɛwo gaa.
- 28 Ñ na lkpε Senda hantumantε tɔnandi ka à cii: "Ñ na à dam bɔrɔ lalɔ yom sɛtε kuna".
- 29 Bisakɔ yom mo go ka à woo ka cɔrɔ. Ñ cii: E ni, n cii n hini ka lkpε Nungu Halaala zeeri ka yaara ka cini jiribi hinza game.
- 30 N ma n bɔm faaba ka zumbu bundu gaarantε wɔ bɔm.
- 31 Ya no garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom mo, ñ go ka à haaru ngei game ka cii: À na bɔrɔ fɔ yom faaba fa, amma à si hini ka nga bɔm faaba.
- 32 Wa nam Mɛsiya, Isiraila Kpe à ma zumbu maasankulu bundu gaarantε wɔ bɔm i ma di, i ma du ka cimi no à sε Zee beeri hinka ka ñ kanji nda Yesu, ngei mo go ka à woo.
- 33 Saa ka weenu tɔ bɔm bindi, cɔfɔ kube tε laabu kulu kuna kala wiciri guuru hinza.
- 34 Wiciri guuru hinza di Yesu kuwa nda jinde beeri ka cii: "Eli, Eli lama sabatani". À feeriji ya ci, "A ñmɔne lkpε, a ñmɔne lkpε, ifɔ sε n zuuru a gaa"?

- 35 Bɔrɔ fɔ yom ka ñ goono nungu di ka ñ maa nga di, ñ cii: Guna, à go Eli cɛɛ.
- 36 ŋmɔne afɔ bine zuuru nda waasi ka saku miti hari mɔrɔ kuna. À na à kɔtɔ saari gaa ka selle à sɛ à ma sumsum. À cii: Wa nam. I ma di hali Eli go kaa ka à zumandi no.
- 37 Amma Yesu kuwa nda jinde beeri fɔ ka nga hundi tam.
- 38 À gaa no Nungu Halaala labude kɔtu ihinka za bɛɛɛ kala ganda.
- 39 Wanguize yom jinehune fɔ goono Yesu jine. Ka à di Yesu kuwa zanga ya ka nga hundi tam, à cii: Siika si Bɔrɔ kpɛ wɔ Ikpɛ Ize no.
- 40 Weibɔrɔ fɔ yom mo goono hali jina ka guna. Mariama Magadalia goono ñ kuna nda Mariama ka à ci Yakɔfu cɛna nda Yose nya nda Salome.
- 41 Saa ka Yesu goono Galile laabu, weibɔrɔ yom di na à gana ka tamtɛɛ à sɛ nda afɔ yom mo ka ñ ziji Yerusalem wangara Yesu banda.
- 42 Wiciri tɔ kɔ ka à ci hulonzom hanu sɔluyom hine.
- 43 À sɛ no Yosɛfu Alimate kaa. Bɔrɔ beeri fɔ no Yuifu yom ciiti dumbukɔ yom kuna. Nga mo à go ka Ikpɛ kpetɛɛ batu. À hura Pilatu dɔ nda yarutɛɛ ka à ŋmaare Yesu bukɔa.
- 44 Mamaci na Pilatu dii hali Yesu bu kɔ. Cɔfɔ à na wanguize yom jinehune cɛɛ ka à hã hali à jɛ ka bu.
- 45 Ka à maa cimi jinehuna dɔ, à na bukɔa no Yosɛfu sɛ.
- 46 Yosɛfu na cɛsɛnjɛ dei. À na Yesu kaa bundu gaaranta gaa ka cɛsɛnjɛ dam à gaa. À na à dam tondi saare fɔ ka ñ zozobu kuna. À na tondi bambata fɔ mo gungure ka saare di mee daabu.
- 47 Mariama Magadalia nda Mariama Yose nya, ñ di nungu ka ñ ga Yesu dam.

Maaku 16

- 1 Hulonzom hanua bisa. Mariama Magadalia nda Mariama Yakɔfu nya nda Salome, ñ na waidi hɛo kaanekpɛ yom dei ngei ma kpei kakasu Yesu bukɔa gaa.
- 2 Susuba za nda hine jiribi iye ŋmɔne hanu sintine ka à ci alahadi, ñ kaa saare di dɔ saa ka weenu hunu.
- 3 Ñ go cii cɛɛ game, mee ya tonda gungure ka ganandi i sɛ saare di mee gaa?
- 4 Tondi di beeri na kala kala. Amma ka ñ guna ñ di ñ na tanda gungure ka ganandi.
- 5 Ka ñ hura saara kuna, ñ di haiwasu fɔ nda kpɛ kpare kuku, à go gɔrɔ kambɛŋmaa hɛɛ. Mamaci na ñ dii.

- 6** Amma à cii ò sɛ: Wa si mamaci. Yesu Nazaretu ka ò kanji, nga no wom go ceeci. À tunu. À si nee. Wa di nungu ka ò na à dam.
- 7** Amma wa kpei cii à coobaabaize yom nda Piɛɛ sɛ Yesu go wom jina ko kpei Galile laabu. Wom kaa di à nungu di zanga à cii wom sɛ.
- 8** Weibɔrɔ yom di hunu nda waasi. Ò zuuru za saara dɔ. Gasiyom nda mamaci na ò dii. Ò mana hɛ fɔ kulu cii bɔrɔ fɔ sɛ zama ò hamburu na.
- 9** Yesu tunu na susuba za nda hine jiribi iye òmɔne hanu sintina hine ka à ci alahadi. Mariama Magadalia sɛ no à jina ka hunutɛɛ, weibɔrɔ di ka à banda à na hɔllɛ iye gaarɛ.
- 10** Mariama nga di kpei baaru cii beerem sɛ ka ò dam goono à banda. Ò bine ga sara kala kala ka hɛ.
- 11** Ngei ma ka ò maa baaru ka à ga huna, Mariama di à ma, mana cimandi à senda gaa.
- 12** À banda na Yesu hunutɛɛ takari òmani kuna coobaabaize yom òmɔne ihinka fɔ sɛ ka ò ga dira fɔndɔ bɔm ka kpei kpaara kambu fɔ.
- 13** Bɔrɔ wɔne yom mo kpei deede cindei sɛ amma ò mana cimandi ngei ma senda gaa.
- 14** Hali cɛna Yesu hunutɛɛ iwei cindi fɔ sɛ saa ka ò ga òmaa. À na ò kɔnkɔm nda ò zam ka naane nda ò gɔgɔsɛndɛ zama beerem ka ò di à, à tunandiyom banda, ò mana cimandi akpɛ yom sendi gaa.
- 15** Cɔfɔ à cii ò sɛ: Wa kpei handunya kulu kuna ka Baaru Hinno fɛɛ dimi kulu sɛ.
- 16** Bɔrɔ ka à naane, ò ga à mirandi mo, Ikpɛ ga à faaba. Bɔrɔ ka à mana naane, Ikpɛ ga à ciiti ka zeeri.
- 17** Alamu yom neya ka ò bo goono beerem ka ò naane banda. A maa gaa ò kaa hɔllɛ yom gaarɛ. Ò kaa sendi nda cinɛ teji yom.
- 18** Ò kaa gondi yom dii. Ba de ò kaa hɛ fɔ ka à bɔrɔ wi ham, à si ò wi. Ò kaa kambɛ dɛcɛ doorikom yom bɔm ò ma du baani.
- 19** Ka Kpe sendi ò sɛ ka beeni cɔfɔ Ikpɛ na à sombu ka kpeindaà bɛɛnɛ. À ga gɔrɔ Ikpɛ kambɛɲmaa gaa.
- 20** Coobaabaize yom di mo kpei baaru fɛɛ nungu kulu. Kpe goono ò banda ko gbei tɛ ndei ko Senda tabatandi nda alamu yom ka à go tɛ. Ami.]

Luka

Luka 1

- 1 E Teofilu, bɔrɔ boobo na kokari te ka be yom ka ñ te i game hantum, be yom ka i go tabai.
- 2 Ñ deede be yom ka ngei di nda moo za sintine kom. Ñ ci Ikpɛ sendi gbeiteeri yom mo ka baaru di no i sɛ.
- 3 À saba a sɛ mo ya hantum n sɛ be nge yom di bɔm za ñ sintiyom kala maasa zama a na ñ guna guna cau cau.
- 4 Ni, a jina Teofilu, a go hantum n sɛ zama be yom ka ñ na n cooandi nda, n ma ñ tabatandiyom bei.
- 5 Yude gandakpɛ Hirodu watɛ, garandikɔ fɔ goono ka à maa Zakari. Nga nda Abia bara no sarayom. À wendɛ maa no Elisabeti. Nga ya ci Aarɔ banda fɔ.
- 6 Ñ bɔrɔ hinka di kulu cɛantɛ susu yom no Ikpɛ jine. Ñ go Kpe meire yom nda à sendikparɛ yom kulu gana, taali si ñ gaa.
- 7 Amma ñ sinda koo zama Elisabeti sinda heiyom. Ñ kulu mo ya zeeni.
- 8 Hanu fɔ Zakari go garandikɔtɛrɛ te Ikpɛ jine zama à fuu gaa no à tɔ.
- 9 Nda zanga garandikɔtɛrɛ alaada goono nda, à tɔ Zakari ma huro Ikpɛ Nungu Halaala kuna ka waidi tɔnu ka saraa.
- 10 Bɔrɔ jama kulu goono tɛrɛ ko ka aduwa te waidi tɔnuyom lɔkaci di.
- 11 Cɔfɔ Kpe ñmɔne dɔntɔneize fɔ faita Zakari sɛ ka à go cɛ banda tanda sɛ kambɛnmaa bɛrɛ ka waidi saraa.
- 12 Ka Zakari di à, à laakali tunu. Hamburu na à dii.
- 13 Amma Ikpɛ dɔntɔneize di cii à sɛ: Zakari, n ma si hamburu zama Ikpɛ na n ñmaare ta. N wendɛ Elisabeti kaa koo haibɔrɔ fɔ hei. N ga à no maa Yohanna.
- 14 N kaa faihã ka te binekaane. Bɔrɔ boobo kaa faihã à heiyom sabu sɛ.
- 15 À kaa te bɔrɔ beeri Ikpɛ jine. À si dufɛ ham, à si baji ham. À kaa tɔ nda Biya Halaala ba za à nya gunde.
- 16 À ga Isiraila ize boobo bɛrɛ ka yeti Kpe dɔ, ñ ñmɔne Ikpɛ.
- 17 À kaa dira Ikpɛ jine nda Eli biya nda à dabari zama à kaa baaba yom bine yom bɛrɛ ñ koo yom dɔ herɛ. À ga Ikpɛ hunguekpɛ yom mo bɛrɛ ñ ma cɛantɛ susuyom haikusutɛrɛ gana. À kaa jama solantɛ meigu Kpe sɛ mo.
- 18 Zakari cii Ikpɛ dɔntɔneize di sɛ: Ifɔ gaa no, a ga nga di bei zama a zeeni. A wendɛ ma jiiri ba.

- 19 Ikpe dɔntɔneize di tu Zakari sɛ ka cii: Hɛɛ no Jibirilu. A go cɛ Ikpe jine. Ikpe ya na a dɔntɔm ya kaa sendi n sɛ ka baaru hinno wɔ cii n sɛ.
- 20 Guna, n kaa tɛ bɛbɛ. N si du ka sendi kala hanu nge yom di ma tɔ zama n mana cimandi a sendei gaa. A sendi yom kaa tɔ ngei lɔkaci kuna.
- 21 Jama di na Zakari batu. Mamaci na n̄ dii nda ka à jɛ kala kala Ikpe Nungu Halaala dɔ.
- 22 Saa ka à hunu à si hini ka sendi n̄ sɛ. Jama di bei ka diyom fɔ no Zakari di Ikpe Nungu Halaala dɔ. Nda kambɛ no à sendi n̄ sɛ, à tɛ bɛbɛ.
- 23 Saa kaa Zakari gbei hanu yom beeni, à kpei nga fuu.
- 24 Jiribi nge yom di banda, cɔfɔ à wɛndɛ Elisabeti kunu. À handu gu à go gum.
- 25 À go cii: Gomini no Kpe tɛ a sɛ ka à na a moo dɔ guna ka hawi wɔ kaa a gaa beerem game.
- 26 Handu iduante Ikpe na dɔntɔneize Jibirilu dɔntɔm kpaara fɔ ka à maa Nazaretu, Galile laabu.
- 27 Ikpe dɔntɔneize di kpei hundiyo fɔ ka à si haru bei dɔ. À sɔgo mo Dafidi dimi fɔ no ka à maa Yosefu. Hundiya mo maa no Mariama.
- 28 Cɔfɔ Ikpe dɔntɔneize di huro nungu ka hundiya goono, à cii à sɛ: A ga ka n fɔ, ni ka Ikpe ga ka n na gomini. Kpe goono n banda. Weibɔrɔ yom kuna n gaa no Ikpe na barika dam.
- 29 Ka Mariama ma di Ikpe dɔntɔneize di, cɔfɔ à laakali tunu à senda sabu sɛ. À na nga bɔm hã hɛ ka à ci fɔyom wone dimi.
- 30 Ikpe dɔntɔneize di bine cii à sɛ: Mariama, si hamburu zama gomini no n du Ikpe dɔ.
- 31 Guna, n kaa kunu. N kaa koo haibɔrɔ fɔ hɛi. N ga à no maa Yesu.
- 32 À kaa tɛ bɔrɔ beeri. N̄ bine ga à cɛɛ Kpe ka à bɛɛɛ bisa n̄ kulu, à ize. Kpe Ikpe ga à no à cɛɛ Dafidi kpetɛɛ kariga.
- 33 À kaa kpetɛɛ ηmaa ka à sinda beeniyom Yakɔfu dimei bɔm, beeniyom si. À kpetɛɛ sinda mee.
- 34 Bine, Mariama cii Ikpe dɔntɔneize di sɛ: A si haru bei, mɛtɛ nga di tɛ ka tɛ?
- 35 Ikpe dɔntɔneize di mo tu à sɛ ka cii: Biya Halaala ya kaa zumbu n bɔm. Kpe ka à bɛɛɛ bisa n̄ kulu, à dabari ma ga n daabu nda nga bicire. À sɛ no, ize halaala di ka n kaa hɛi, n̄ ga à cɛɛ no Ikpe lze.
- 36 Guna, n nyaize Elisabeti nga mo du koo haibɔrɔ fɔ kunu à zeene kuna. Elisabeti ka à sinda hɛiyom, maasa à ga nga handu iduante kuna.
- 37 Ikpe cɛ, bɛ fɔ si ka à si hini ka tɛ.

- 38 Mariama mo cii: Guna, hɛɛ ya Kpe kɔngɔ no. À ma tɛ a sɛ zanga n mee wo na à cii. Cɔfɔ lkpɛ dɔntɔneize di gana à dɔ.
- 39 À gaa na Mariama tunu ka kpei nda waasi tondi kuku yom dɔ Yude laabu wangara fɔ kuna.
- 40 Mariama huro Zakari fuu ka Elisabeti fɔɔ.
- 41 À kaa tɔ Elisabeti maa Mariama fɔɔ di, cɔfɔ koo di ka à goono à gunde kuna yɔgɔi. Elisabeti ma tɔ nda Biya Halaala.
- 42 Elisabeti kuwa nda jinde beeri ka cii: lkpɛ na barika dam n gaa weibɔrɔ yom kuna. Izea ma ka à goono n gunda kuna, lkpɛ na barika dam à gaa.
- 43 Hɛɛ ya ci mee ka a Kpe nya kaa a dɔ?
- 44 Guna, za n ηmɔne fɔɔyom di kam a hanga, cɔfɔ kaa ka à goono a gunde kuna yɔgɔi no nda binekaane.
- 45 Binekaanekpɛ na weibɔrɔ ka à go naane zama hɛ yom ka Kpe cii à sɛ, ñ kaa tɔ.
- 46 Cɔfɔ Mariama ma cii: A bine ya go Kpe bɛɛrandi.
- 47 A bine go faihà ma nda lkpɛ, a Faabakɔ.
- 48 À na nga kɔngɔa bɔm yetiyom ganda guna hali zamani yom kulu kaa cii a sɛ binekaanekpɛ.
- 49 Dabari kulu Kpɛ, à na hɛ beeri yom tɛ a sɛ. À maa ya halaala mo no.
- 50 À suuja ma bo daaru zamani ka kpei zamani beerem ka ñ ga hamburu lkpɛ bɔm.
- 51 À na dabari cɛbɛ nda nga kambɛ. Beerem ka ñ gunda lasabu faari ηmɔne yom ngei bine yom kuna, à na ñ karu ka see.
- 52 À na hinikpɛ yom zeeri za ñ kpetɛɛ kariga yom bɔm. À na talika yom bɛɛrandi.
- 53 À na herɛɛkomei kungandi nda bɛ hinno yom. A na haibarikantei mo tam kambɛ kɔnu.
- 54 À na Isiraila ka à ci à tam gaa. À hɔngɔà nda nga suuji, zanga à jina ka à cii i cɛɛ yom sɛ
- 55 nda Abulema sɛ nda à banda mo sɛ, beeniyom si.
- 56 Mariama gɔrɔ Elisabeti dɔ zanga handu hinza sara. À banda à ye nga kpaara.
- 57 À tɛ mo, Elisabeti hɛiyom lɔkaci tɔ. À na kaa haibɔrɔ fɔ hɛi.

- 58 À gɔrɔkasine yom nda à fuuize yom maa zanga Kpe na nga suuji beeri cɛɛ à sɛ. Ñ kulu faihà nda Elisabeti.
- 59 À kaa tɔ jiribi ahakuanta hine ñ kaa ka izecire di dambangu. Ñ tamma ñ ga à cɛɛ Zakari, à baaba maa.
- 60 Amma à nya cii, Awo. Ñ ga à cɛɛ Yohanna.
- 61 Ngei ma cii à sɛ: N dimi yom kuna ba bɔrɔ fɔ sinda maa wɔ.
- 62 Cɔfɔ ñ sendi à baaba sɛ nda kambɛ ka à hã à ma cii zanga à go baa ñ ma koo di no maa.
- 63 Zakari cii ñ ma nga na hantumyom dɔ. À na wɔne hantum à gaa: Yohanna ya ci à maa. Cɔfɔ ñ kulu mamaci.
- 64 Maasa maasa Zakari meea fiti. À dɛɛna kɔrɔfa feeri hali à go sendi ko ka lkpe sifa.
- 65 Ñ gɔrɔkasine yom kulu hamburu. Nungu kulu Yude laabu tandi kukuei cɛsuantɛ, beerem na bɛ nge yom di faaji tɛ.
- 66 Beerem kulu maa hɛ nge yom di. Ñ na ñ lasabu ngei bine yom kuna ka cii: Ifɔ no koo wɔ kaa ci? Kpe kambɛ bine goono à banda.
- 67 À baaba Zakari mo tɔ nda Biya Halaala. À na andebitɛ tɛ ka cii:
- 68 I ma Kpe, Isiraila ñmɔne lkpe sifa zama à na saale dam nga jama gaa ka ñ fansa.
- 69 À na faaba dabarikpe fɔ mo tunandi i sɛ à tam Dafidi dimi kuna.
- 70 lkpe jina ka sendi nga andebi halaala yom mee gaa za dom zamani yom kuna.
- 71 À cii à ma i kaa i ñmɔne ibɛɛ yom kambɛ nda beerem kulu ka ñ binei ga hungu i yom.
- 72 A ma suuji tɛ ma I cɛɛ yom sɛ. A mo hɔngɔ nga alikawali halaala,
- 73 alikawali ka à tɛ nda zeyom I cɛɛ Abulɛma sɛ.
- 74 À ma i kaa ma i ñmɔne ibɛɛ yom kambɛ, hali i ma tamtɛɛ à sɛ, hamburu si.
- 75 I ma dira à jine halaalatɛɛ kuna nda cɛandiyom susu kuna jiribi yom kulu ka i go huna.
- 76 Oò, ni mo a koo, ñ ga n cɛɛ Kpe ka à bɛɛɛ bisa ñ kulu a ñmɔne andebi. Kpe jine na n kaa dira ka à fɔndɔ yom sɔlu.
- 77 N ga à jama na faaba beiyom ñ dulum yom yaafayom gaa.
- 78 Faaba wɔ hunu lkpe bine suuji dɔ. Suuji ka à gaa kaari fɔ zanga ma boyom kaari kaa i dɔ za bɛɛɛ.

⁷⁹ Nga ma ya kaa kaari beerem se ka ñ ga goro kube kuna nda bu bicire kuna. À ga i cee yom dam baani fõndo kuna.

⁸⁰ Koo di beeri ko du gaabi biya kuna. À goro ganji yom kuna kala hanu ka à na nga bõm kaaterẽ Isiraila izeĩ se.

Luka 2

¹ À kaa tõ hanu nge yom di meire fõ hunu Kaisa Agusitu dõ ñ ma kabukabu tẽ à kpetere laabu yom kulu mee nda mee.

² Kabukabu sintina tẽ no saa ka Kirim go ci Siria laabu gaabikoni.

³ Boro kulu kpei nga wangara ka nga maa no.

⁴ Yosefu mo tunu za Nazaretu kpaara Galile laabu. À kpei Yude laabu Dafidi kpaara fõ ka ñ cii à se Betelem. Yosefu ya Dafidi banda no, Dafidi dimi mo no.

⁵ À kpei ka nga maa no, nga nda à hundiyo Mariama ka à gunda kunu.

⁶ À kaa tõ saa ka ñ goono nodi, à saba nda Mariama heiyom lokaci tõ.

⁷ Mariama no nga koo haiboro sintine hei. À na à didiji nda fatala fõ. À na à kanandi gariba fõ kuna zama tere si yo yom fuua kuna.

⁸ Laabu di kuna memunu kuruko yom goono ganji kuna ko kani. Ñ go ka ngei memunu yom batu ciini.

⁹ Cõfõ Kpe dontoneize fõ faita ñ se. Kpe deiza haaga ka ñ hundi. Hamburu na ñ dii kala kala.

¹⁰ Ikpe dontoneize di cii ñ se: Wa si hamburu zamá wa guna, baaru hinno no a kaanda wom se. Baaru wõ kaanda boro kulu se faihã bambata.

¹¹ Hunkuna no Dafidi kpaara kuna, ñ na faabako bei wom se. Nga ya ci Kpe Mesiya.

¹² Wõne ya ci alamu ka à gaa wom ga à bei. Wom kaa di izecire ka ñ na fatala fõ didiji à gaa, ka à kanandi gariba fõ kuna.

¹³ Maasa maasa Ikpe dontoneize bakara fõ kaa ka tontõnu Ikpe dontoneize fõ di gaa ka Ikpe sifa. Ñ cii:

¹⁴ Ikpe ka à beere bisa ñ kulu, deiza ma ci à ñmõne. Baani mo goono handunya bõm beerem game ka Ikpe ga maa kaani ñ dõ.

¹⁵ À kaa tõ Ikpe dontoneize yom gana kurukõei dõ ka ye beene. Cõfõ kurukõei mo cii cere se: I ma kpei Betelem ka di be ka à tẽ, be wõ ka Kpe na i no à baaru.

¹⁶ Ñ kpei nda waasi. Ñ na Mariama nda Yosefu garu nodi nda izecire di, à go kani gariba fõ kuna.

- 17 Saa ka ò di à, ò deede sendi ka Ikpe dɔntɔneize di cii ò sɛ ka simba koo di.
- 18 Beerem kulu ka ò maa deede di mamaci nda bɛ ka memunu kurukɔei go cii ò sɛ.
- 19 Mariama mo go ka nga di kulu jɛ ka ò lasabu nga bine kuna.
- 20 Memunu kurukɔ yom di ye. Ò go ka Ikpe bɛɛrandi ko ka à sifa nda hɛ kulu ka ò maa ka di zanga Ikpe dɔntɔneize na à cii ò sɛ.
- 21 Jiribi ahakuantɛ tɔ ka ò ma kaa di dambangu. Ò na à maa dam Yesu, maa ka Ikpe dɔntɔneize di cii za à nya mana à kunu zaa.
- 22 Saa ka Mariama hinnandiyom jiribi yom kube nda zanga Moisi fɔnda goono nda, Yosefu nda Mariama na koo di zaa. Ò kpeinda koo di Yerusalem zama ò ma à cɛbɛ Kpe sɛ.
- 23 Ò na à tɛ nda zanga bɛ ka ò hantum Kpe fɔnda kuna goono nda ka à cii: "Koo haibɔɔ sintine kulu, ò ga à halaalandi na Kpe sɛ".
- 24 Ò kpei mo ka garandi ka ò hantum Kpe fɔnda kuna tɛ ka à ci zanga "kɔlɛnjɛ hinka wala gutu hinka".
- 25 Guna mo, bɔɔ fɔ goono Yerusalem kuna ka ò cii à sɛ Simeyɔ. Bɔɔ cɛantɛ susu fɔ no ka à ga ka Ikpe gana. À go ka Isiraila Yamarandikɔ batu. Biya Halaala goono à bɔm.
- 26 Ikpe na à kaatɛɛ mo Biya Halaala gaa ka nga wɔ si bu kala à ma di Kpe òmɔne Mɛsiya jina.
- 27 Biya Halaala bine na bɔɔ di boi ka kpeinda Ikpe bɛɛrandiyom dɔ. Yesu haikusu yom ma kpeinda Yesu zama ò ma tɛ à sɛ zanga fɔnda òmɔne alaada goono nda.
- 28 À gaa no Simeyɔ na koo di ta nga jɛndɛ kuna ka Ikpe saabu. À cii:
- 29 Maasankulu Kpe, n ma tu n banya ma kpei nda baani zanga n Senda cii.
- 30 A di n faaba nda a moo,
- 31 faaba ka n na à sɔlu handunya kulu jine.
- 32 Kaari ya kaa hɛ kulu kaatɛɛ dimi yom sɛ. Deiza mo no n jama sɛ ka à ci Isiraila.
- 33 Mamaci na Yosefu nda Yesu nya dii nda hɛ yom ka ò go cii à bɔm.
- 34 Simeyɔ na barika dam ò gaa. À cii à nya Mariama sɛ: Guna, ò na koo wɔ no Isiraila ize boobo kamyom nda ò tunuyom sɛ. À kaa tɛ alamu ka ò kaa hunguà.
- 35 Oò, ni bumbum mo, takuba ga n hunda gooru zama bine boobo lasabu yom ma hunutɛɛ.

- 36 Andebi weibɔɔ fɔ mo goono ka ò cii à sɛ Anna, Fanuɛli koo hundiyo no. Asare dimi no. Weibɔɔ no ka à zeeni. À hundiyoɛɛ banda à gɔɔ nda nga kunye jiiri iye.
- 37 À banda à gɔɔ sokoni kala à zeene tɔ jiiri wahaku cindi taaci. À mana gana lkpe bɛrandiyom dɔ amma à tamɛɛ lkpe sɛ ciini nda zaari nda meehɔ nda aduwa.
- 38 Lokaci nga di kuna ka à kaa, à na Kpe saabu ka Yesu sendi tɛ beerem kulu sɛ ka ò go batu lkpe ma Yerusalem fansa.
- 39 Saa ka ò na hɛ kulu ka Kpe fɔnda cii tɔnandi, ò ye Galile laabu hali ò kpaara Nazaretu.
- 40 Kaa di ga beeri ko du gaabi biya kuna. À ga tɔ nda haikusutɛɛ. lkpe gomini ma goono à banda.
- 41 Jiiri kulu mo à haikusu yom cini kpei Yerusalem Bɔmdaarum jingaru kulu gaa.
- 42 Saa ka Yesu tɔ jiiri wei cindi hinka nga nda à haikusu yom kpei Yerusalem nda zanga jingaru di òmɔne alaada goono nda.
- 43 Saa ka ò na jingaru jiribi yom tɔnandi, ò go ye ngei kpaara amma Yesu wɔ gɔɔ Yerusalem. Yosɛfu nda Yesu nya mana bei.
- 44 Ò go tamma à goono naarukɔ boobo di kuna. Ò tɛ jiribi fɔ fɔndɔ, ɔfɔ ò na à ceeci ngei nyaize yom dɔ nda ò kpaasi yom dɔ.
- 45 Ka ò mana di à, ò bɛɛ ka ye Yerusalem ka kpei ka à ceeci.
- 46 À kaa tɔ jiribi hinza banda, ò di à lkpe bɛrandiyom dɔ. À ga gɔɔ Moisi fɔnda cooandikɔ yom bindi kuna ka hanga dam ò sɛ ko ka ò hã sendi.
- 47 Beerem kulu ka ò ga hanga dam à sɛ, mamaci go ka ò kulu dii nda à faham di nda zanga à go tu ka yeti beerem di sɛ.
- 48 Saa ka à haikusu yom di à, mamaci na nge yom mo dii. ɔfɔ nya di ci: Koo wɔ, ifɔ sɛ ò tɛ i sɛ zanga ya da? Guna, hɛɛ nda n baaba i laakali kulu tunu. I go dira ka n ceeci.
- 49 ɔfɔ Yesu cii ò sɛ: Ifɔ sɛ wom go ka a ceeci? Wom mana bei ka kala de ya a saalu wi a Baaba òmɔne asiiri yom gaa ba?
- 50 Amma ò mana faham nda sendi ka à ga cii ò sɛ.
- 51 Yesu zuli ò banda ka kpei Nazaretu. À ga bɔm yeti ganda ò sɛ. À nya go hɛ yom wɔ kulu ka ò tɛ jɛ nga bine kuna.
- 52 Yesu go beeri haikusutɛɛ nda gaaham kuna nda bɛɛɛ lkpe jine nda beerem jine.

Luka 3

1 Kaisa Tiberi kpetere nmaayom jiiri wei cindi guante, saa di no Ponse Pilatu mo go ci Yude gandakpe. Hirodu go ci Galile laabu gaabikoni. A cene Filipu mo go ci Iture laabu nda Takoni laabu gaabikoni. Lisania mo go ci Abilem laabu gaabikoni.

2 Hananu nda Kaifa mo go ci garandiko beeri yom. Saa di no Ikpe Senda kaa Zakari koo Yohanna se ganji kuna.

3 Yohanna kpei laabu kulu ka a maani Yudum isa ko baaru fe. A go cii beerem ma tuubi ka bere dulum yaafayom sabu se ka du mirandiyom.

4 Zanga andebi Esayi hantum ka cii: Boro fo go kuwa ganji kuna. A jinde cii: Wom ma Kpe fonda solu te. Wa a fondaize yom cendi.

5 N kaa gooru lutu. Tondi kuku kulu nda gure beeri kulu, n ga a yeti ganda. Nungu ka a siiri, n ga a cendi susu. Fondei ka n gunda gure nda loma, n ga n banda sasabandi.

6 Iburadam kulu kaa di Ikpe faaba.

7 A cii jama ka a go kaa a ma ngei mirandi se: Gazama dimi yom, mee ya na wom kaabaaru wom ma zuuru binetone ka a ga kaa se?

8 Nga di se, wa wom tegbei yom ceba ka n ga saba nda tuubiyom. Wom ma si sinti ko cii wom bine kuna: I gunda i baaba Abulema. A ga cii wom se Ikpe hini ka tondi yom wo bere ka te ize yom Abulema se.

9 N bine na deesi dam tuurinya yom kaaji gaa ko. Nga di se tuurinya kulu ka a si ize hinno hei, n go ka a dumbu ko cetu nini kuna.

10 Jama di na a ha ka cii: De ya di no, mete i ma te da?

11 A tu n se ka cii: Boro ka a gunda kpe jinde hinka, a ma wo ka a sinda na. Boro ka a gunda nmaari ma, a ma te ya di boro ka a sinda se.

12 Alikasi tako yom mo kaa a ma ngei mirandi. N cii a se: Coobaaba, mete i ma te da?

13 Yohanna mo tu n se ka cii: Wom ma si ba ta ka bisa wo ka a dam n ma ta.

14 Wanguize yom mo na a ha ka cii: I yom mo bine, mete i ma te da? Yohanna tu ngei mo se ka cii: Wom ma si kom ko ta. Wom ma si boro tonya. Wom bine ma yee nda wom banandi.

15 Amma jama di goono batuyom gaa. N kulu ma go lasabu ngei binei kuna ka simba nda Yohanna hali nga no Mesiya di.

16 Cofa Yohanna tu n kulu se ka cii: Hee wo a go wom mirandi nda hari. Amma boro fo go kaa, nga ka a bisa hee gaabi. Ya na to ya a taamu yom kaa a se. Nga wo a kaa wom mirandi nda Biya Halaala nda nini ma.

- 17 À funsu gaasu goono à kambɛ. À ga nga faruyom dɔ hinnandi sã sã ka nga mɔsɔngu dam boo. Amma duua wɔ, à ga à tɔnu nda nini ka à si wi.
- 18 Nda himma noyom boobo kpɛɛɛ no Yohanna na Baaru Hinno waazu tɛ jama sɛ.
- 19 Amma Yohanna deeni Hirodu ka à ci laabu gaabikoni gaa zama à na nga cɛɛna Filipu wɛndɛ Hiroda zaa. Yohanna deeni à gaa ma à gbei lalɔ yom kulu ka à tɛ sɛ.
- 20 Hirodu na wɔne tɔntɔnu ilalɔ kulu bɔm saa ka à na Yohanna dii ka dam kasu kuna.
- 21 À kaa tɔ saa ka Yohanna go beerem kulu mirandi, à na Yesu mo mirandi. Ka Yesu go ka aduwa tɛ cɔfɔ bɛɛɛ feeri.
- 22 Biya Halaala mo zumbu à bɔm zanga gutu. Cɔfɔ jinde fɔ hunu za bɛɛɛ ka cii: Ni ya ci a Ize Bineganji. N gaa no a du a binekaane.
- 23 Yesu bumbum gunda jiiri waranza sara ka à sinti ko cooandi. Beerem go tamma Yosɛfu koo no, Yosɛfu ka à ci Heli ize,
- 24 Matatu ize, Lefi ize, Maliki ize, Yanna ize, Yosɛfu ize,
- 25 Matatia ize, Amosu ize, Nahuma ize, Esilia ize, Nagai ize,
- 26 Maatu ize, Matatia ize, Semai ize, Yosɛfu ize, Yuda ize,
- 27 Yoana ize, Leza ize, Zorobabe ize, Salatilu ize, Neli ize,
- 28 Maliki ize, Adi ize, Kosam ize, Elimodam ize, Era ize,
- 29 Yose ize, Eliezu ize, Yorim ize, Matatu ize, Lefi ize,
- 30 Simeyo ize, Yuda ize, Yosɛfu ize, Yonam ize, Eliakim ize,
- 31 Melea ize, Menna ize, Matatu ize, Natam ize, Dafidi ize,
- 32 Yasai ize, Obe ize, Boazu ize, Sulumu ize, Naasam ize,
- 33 Aminadabu ize, Aram ize, Esiram ize, Faresi ize, Yuda ize,
- 34 Yakɔfu ize, Isaaka ize, Abulɛma ize, Tara ize, Nakoru ize,
- 35 Seruku ize, Tagau ize, Faleku ize, Eberu ize, Sala ize,
- 36 Kainam ize, Afakadu ize, Sem ize, Nowe ize, Lameku ize,
- 37 Matusala ize, Henoku ize, Yaredu ize, Maleya ize, Kainam ize,
- 38 Enosu ize, Setu ize, Adamu ize, Ikpɛ ize.

Luka 4

- 1 Yesu tɔ nda Biya Halaala. Ka à hunu Yudum isa dɔ, Biya Halaala na à boi ko kpeindaà ganji kuna.
- 2 Nungu di na Ibilisi go ka à sui jiribi weitaaci. À mana be fɔ kulu nmaa jiribi nge yom di kulu. Saa ka à kube jiribi weitaaci à maa bɛɛɛ.
- 3 Cɔfɔ Ibilisi cii à sɛ: De ni Ikpɛ Ize no, cii tondi wɔ ma bɛɛ buuru.
- 4 Yesu tu à sɛ ka cii: Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii, "Bɔrɔ si huna nda nmaa hinne, amma nda Ikpɛ Senda kulu".
- 5 Ibilisi kpeinda Yesu tandi kuku fɔ bɔm. Moo miila fɔ à na à cɛbɛ handunya wɔ kpetɛɛ yom kulu.
- 6 Ibilisi cii à sɛ: A ga n no hini wɔ kulu nda kpetɛɛ yom wɔ deiza zama hɛɛ no ñ no nda. Hɛɛ mo, a ga à no bɔrɔ ka a baa sɛ.
- 7 Bine de n na a bɛɛrandi à kulu ye n n̄mɔne.
- 8 Yesu mo tu à sɛ ka cii: N ma ye a banda, Setam. Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii, "N ma Ikpɛ n n̄mɔne Kpe bɛɛrandi. N ma tamtɛɛ nga hinne sɛ."
- 9 Ibilisi bine kpeinda Yesu Yerusalem wangara ka à dɛcɛ Ikpɛ bɛɛrandiyom dɔ yɔlɔ bɔm. À cii à sɛ: De ni Ikpɛ Ize no, n ma zimbi ganda za nee.
- 10 Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii: "Ikpɛ ga nga Ikpɛ dɔntɔneize yom no fɔndɔ ñ ma n halasi.
- 11 Ñ ga n tɛmbɛ ngei kambɛ yom kuna n cee ma si sam tondi gaa."
- 12 Yesu mo tu à sɛ ka cii: Ikpɛ Senda cii, "N ma si Ikpɛ n n̄mɔne Kpe, sui".
- 13 Saa ka Ibilisi na suiyom kulu beeni, à banda à fee nda Yesu banda fɔ.
- 14 Yesu ye ka kpei Galile laabu Biya Halaala dabari kuna. À baaru mo hunu laabu di mee nda mee kulu.
- 15 Yesu go cooandi ñ marga fuu yom kuna. Ñ kulu na à bɛɛrandi.
- 16 Yesu kaa Nazaretu kpaara nungu ka ñ na à biiri. Nda zanga à n̄mɔne alaada goono nda, à huro Yuifu yom marga fuu kuna hulonzom hanu hine. À tunu ka cɛ ka coo.
- 17 Cɔfɔ ñ na tira ka Esayi hantum sellɛ à sɛ. Ka à na à feeri, à di nungu fɔ ka ñ hantum ka cii:
- 18 "Kpe Biya goono a bɔm. À sɛ no à na a dam ya talika yom waazu nda Baaru Hinno. À na a dɔntɔm ya beerem ka ñ bine yom go sara no baani. À na a dɔntɔm mo ya kaa feeriyom baaru no tam yom sɛ. À ma danam yom no moo. Beerem mo ka ñ kankam, ya ñ feeri ka tam.
- 19 Ya Kpe jiiri gomini baaru fɛɛ."

- 20 À gaa na à na tira di daabu. À na à yeti Yuifu yom marga fuu di gbeiteeri fo se ka goro. Beerem kulu ka ñ goono Yuifu yom marga fuua kuna na moo sinji Yesu gaa.
- 21 Yesu sinti ka sendi ñ se ka cii: Ikpε Sendi wɔ ka wom maa, hunkuna no à tɔ.
- 22 Ñ kulu go tε à se sɛda. Ñ kulu go mamaci nda sendi kaano yom ka ñ go hunu à mee. Ñ go cii: Boro kpε ya Yosefu koo no. À na ci cimi no ba?
- 23 Yesu cii ñ se: Siika si, wom ga a yaase zanga ya wɔ ka cii: Safarikpε wɔ n ma n bɔm safaru. He yom kulu ka i maa ñ cii n go tε Kapernaum kpaara, n ma ñ tε nee wɔ mo ka à ci n laabu.
- 24 Bine Yesu cii ñ se: Cimi no a go cii wom se, ñ si andebi kulu ta à laabu kuna.
- 25 Amma a cii wom se, sokoni boobo goono Isiraila laabu Eli wate saa ka Ikpε na beene daabu hali jiiri hinza nda handu idu. Heree bambata fo tε ma laabu di kulu kuna.
- 26 Nda à kulu Ikpε mana Eli dontom sokonei ba afo do kala Sidom laabu sokoni fo do ka à goono Saleta kpaara.
- 27 Elise wate ma na jire boobo goono Isiraila laabu. Ñ mana ba afo hinnandi kala Naamanu, Siria laabu boro.
- 28 Beerem kulu ka ñ goono Yuifu yom marga fuua kuna ka ñ maa be nge yom di, cɔfo ñ tɔ nda bine fute.
- 29 Ñ tunu ka à gaare ka kaa kpaara kuna. Ñ kpeinda Yesu hali tondi kuku fo hanga gaa, tanda ka à bɔm ñ na ngei kpaara tε zama ngei ma à jindo ganda.
- 30 Amma ñ bindi kuna na Yesu gana ka bisa.
- 31 Yesu kpei Kapernaum kpaara Galile laabu. À go beerem coandi hulonzom hanu yom hine.
- 32 Boro kulu go mamaci nda Yesu cεbe di zama à sendi gunda hini.
- 33 Ñ marga fuua kuna boro fo goono ka à gunda hɔlle. À kuwa nda jinde beeri.
- 34 À cii: Wa i nam. Ifo ya goono ni nda i yom game Yesu Nazaretu? N kaa n ma i halaci no? A go ka n bei. Ni ya Ikpε nmone Halaala no.
- 35 Yesu deeni à gaa ka cii: Denje. N ma hunu boro kpε banda. Cɔfo hɔlle di na à zeeri jama di bindi kuna ka hunu à banda. À mana à mεε.
- 36 Mamaci na ñ kulu dii. Ñ go sendi cεε se ka cii: Sendi fo dimi no wone? A go mei nda hini nda dabari hɔlle yom bɔm. Ñ go hunu mo.
- 37 Yesu baaru ga kpei laabu di hundante kulu.

- 38 Yesu tunu ka hunu Yuifu yom marga fuu kuna ka kpei huro Simo fuu. Simo hanzure weiboro go kani nda gaawase futu fo. N na Yesu nmaare a sabu se.
- 39 Yesu gungum a bom. A deeni gaawase gaa, cfo gaawase di bisa a gaa. Maasa maasa weiboro di tunu ka n yare.
- 40 Saa ka weenu ga kam beerem kulu ka n gunda doorikom yom ka n ga taabi nda daari nmani nmani, n kaandei Yesu do. A na kambe dece n kulu bom afo fo ka n na baani.
- 41 Helle yom mo go hunu boro boobo banda nda kuwa. N cii: Ni ya Mesiya na, lkpe lze. Yesu ma deeni n gaa. A si tu n se n ma sendi zama n ga bei ka nga ya Mesiya na.
- 42 Ka mo go bo Yesu hunu ka kpei ganji kuna. Boro boobo go huro a ceeciyom gaa kala n to a do. N na a dii ka je zama a ma si gana ngei do.
- 43 Amma Yesu cii n se: Kala de, ya Baaru Hinno waazu te lkpe kpetera bom wangara cindei ma se. A se no lkpe na a dontom.
- 44 A bine ga waazu mo Galile laabu Yuifu yom marga fuu yom kuna.

Luka 5

- 1 A kaa to Yesu goono ko ce Genesarata buula mee gaa. Boro boobo di go ka a kankam zama ngei ma maa lkpe Senda.
- 2 Cfo Yesu di harihi hinka goono buula mee gaa. Soroko yom bine ya hunu n kuna ko ka ngei taaru yom nyunu.
- 3 Yesu huro harihi hinka nmone afo kuna ka a goono Simo se. A na Simo nmaare a ma hunu jobu gaa cena. A go goro harihi di kuna ka jama di coandi.
- 4 Saa ka Yesu ce nda senda cfo a cii Simo se: To jina bara bindi ka n taaru hiri ka du ciifi.
- 5 Amma Simo cii a se: A Jina, i na gbei te ciini kulu. I mana he fo kulu dii. Nda a kulu n senda bom a ga a taaru biri.
- 6 Ka Simo na taaru di hiri, n na ciifi boobo fo dimi kuu. Cfo taaru di ga pati.
- 7 N na kambe te ngei kpaasi yom se wo ka yom goono harihi fo kuna n ma kaa ka ngei gaa. N kaa ma ka harihi hinka di tonandi nda ciifi kala n ga jisi.
- 8 Ka Simo Piee di nga di cfo a sombu Yesu se ka cii: Kpe, mooru hee zama hee ya dulumkoni no.
- 9 Mamaci na Piee nda beerem kulu ka n goono a do dii ciifa diire ka n go te di sabu se.

- 10 Ya no ba Yakɔfu nda Yohanna, Zabadi koo yom ka ñ ci Simɔ bɔrɔ hinkante yom gbei kuna. Yesu bine cii Simɔ sɛ: Si hamburu. Za maasa n kaa te bɔrɔ ceeciko.
- 11 Ka harihi yom di tɔ jobu gaa, ñ na hɛ kulu nam ka Yesu gana.
- 12 À kaa tɔ ka Yesu goono wangara fɔ kuna, cɔfɔ bɔrɔ fɔ ka jiretɛre boosu à gaa, di Yesu. À kaa jendɛbiri à sɛ. À ñmaare ka cii: Kpe, de n baa n hini ka a hinnandi.
- 13 Yesu mo na nga kambɛ sellɛ ka à hama. À cii: A go baa. N ma hinne. Maasa maasa cɔfɔ jiretɛre di na à tam.
- 14 Yesu na à dam ka cii: N ma si à cii bɔrɔ fɔ kulu sɛ. Amma n ma kpei ka n bɔm cɛbɛ garandiko sɛ. N ma saraa ka Moisi fɔnda cii di tɛ n hinneyom sɛ à ma tɛ ñ sɛ sɛda.
- 15 Nda à kulu baaru ka simba Yesu go hunu ka tɔntɔnu. Bɔrɔ bakara ga meigu ka hanga dam à sɛ. Ñ du baani ma ngei daari yom gaa.
- 16 Amma Yesu ga ka nga bɔm cendi ka kpei ganji kuna ko ka aduwa tɛ.
- 17 À kaa tɔ ka Yesu go cooandi hanu fɔ, Farisi fɔndo bɔrɔ yom nda Moisi fɔnda cooandiko yom go gɔrɔ nungu di. Ñ hunu za Galile laabu kpaara kambu yom kuna nda Yude laabu nda Yerusalem wangara. Kpe dabari hunutɛre ka ñ na baani.
- 18 Bine bɔrɔ fɔ yom kaanda mɔngɔlɔ fɔ daari cɛna bɔm. Ñ go wetere ngei ma huro fuu kuna ka à dam Yesu jine.
- 19 Amma ñ mana du nungu ka hɛrɛ banda ngei ma huro nda, bɔrɔ bayom sabu sɛ. Ñ kaaru fuu di bɛɛnɛ ka mɔngɔlɔ di zumandi daari cɛna bɔm fuu fune fɔ kuna. Ñ na à zumandi jama di bindi kuna Yesu jine.
- 20 Ka Yesu di ñ naane, cɔfɔ à cii bɔrɔ di sɛ: Haru wɔ, a na n yaafa nda n dulum yom.
- 21 Cɔfɔ Moisi fɔnda cooandiko yom nda Farisi fɔndo bɔrɔ yom sinti ka lasabu ngei bine yom kuna. Ñ ga cii: Mee na bɔrɔ kpe ka à go ka lkpe sendi yamu ka à cɛnandi? Mee ya hini ka bɔrɔ yaafa nda à dulum yom de à na ci lkpe nga fɔ?
- 22 Bine za ka Yesu na ñ lasabu yom bei, à tu ñ sɛ ka cii: Ifɔ sɛ wom ga lasabu wom bine yom kuna?
- 23 Wɔ fɔ ya faala ka bisa, bɔrɔ ma cii a na n yaafa nda n dulum yom wala tunu ka cɛ ka dira?
- 24 Amma wom ma bei ka hɛɛ Adamize, a gunda hini ka bɔrɔ yaafa nda à dulum yom handunya kuna. À gaa no, à cii mɔngɔlɔ wɔ sɛ: A go cii n sɛ, tunu ka cɛ ka n daari cɛna zaa. N ma kpei fuu.

- 25 Maasa maasa cɔfɔ à tunu ka cɛ̀ n̄ kulu jine. À na daara ka à bɔm à kani zaa ka kpei fuu. Kpeiyom gaa à ga ka lkpe bɛɛrandi.
- 26 Mamaci na n̄ kulu dii hali n̄ go ka lkpe bɛɛrandi. N̄ hamburu kala kala ko cii: I di mamaci hɛ yom hunkuna.
- 27 Nge yom di banda Yesu hunu fuu di kuna. À di alikasi takɔ̀ fɔ̀ ka n̄ cii à sɛ̀ Lefi ka à go gɔrɔ̀ baalici alikasi tayom dɔ̀. Yesu cii à sɛ̀: A gana.
- 28 Cɔfɔ̀ à na bɛ̀ kulu nam. À tunu ka Yesu gana.
- 29 Lefi na yarɛ bambata fɔ̀ tɛ̀ à sɛ̀ nga fuu kuna. Alikasi takɔ̀ baaba nda bɔrɔ̀ n̄mani yom mo go gɔrɔ̀ ko n̄maa ndei.
- 30 Moisi fɔnda cooandikɔ̀ yom nda Farisi fɔndɔ̀ bɔrɔ̀ yom go gunugunu Yesu coobaabaize yom gaa. N̄ cii: Ifɔ̀ sɛ̀ wom go n̄maa ka ham nda alikasi takɔ̀ yom nda dulumkoni yom?
- 31 Yesu tu n̄ sɛ̀ ka cii: Beerem ka n̄ gunda baani si baa lokotoro kala beerem ka n̄ sinda baani.
- 32 Ya na kaa bɔrɔ̀ cɛantɛ̀ susu yom cɛɛ̀ n̄ ma tuubi amma dulumkoni yom.
- 33 N̄ cii à sɛ̀: Yohanna coobaabaize yom cini meehɔ̀ zaa ko ka aduwa tɛ̀. Ya mo no Farisi fɔndɔ̀ bɔrɔ̀ yom amma n̄ n̄mɔne yom go n̄maa ka ham. Ifɔ̀ sɛ̀ no?
- 34 Yesu mo cii n̄ sɛ̀: Wom hini ka nam haruhiji kpaasi yom ma meehɔ̀ zaa saa ka haruhiji goono ndei ba?
- 35 Amma hanu yom kaa kaa saa ka n̄ kaa haruhiji di zaa n̄ dɔ̀. N̄ kaa meehɔ̀ zaa hanu nge yom di.
- 36 Yesu na yaase wɔne tɛ̀ n̄ sɛ̀ mo ka cii: Bɔrɔ̀ si zara teji dumbari dam jiine zeenɔ̀ gaa zama zara teja kaa pati. Izeenɔ̀ ma si saba nda iteji.
- 37 Ya no bɔrɔ̀ si dufɛ̀ teji dam hamburu zeenɔ̀ yom kuna zama dufɛ̀ ga n̄ bɔgu no. Dufɛ̀ di kaa bambari. Hamburu yom mo sara.
- 38 Amma n̄ ga dufɛ̀ teji dam hamburu teji kuna. N̄ kulu ma kaima.
- 39 Bɔrɔ̀ si ka à ham ka maasa maasa à go baa dufɛ̀ teji zama akpe go cii izeenɔ̀ di ya kaani ka bisa.

Luka 6

- 1 À kaa tɔ̀ hulonzom hanu hinkantɛ̀ hine handu kuna Yesu go fari yom tooru ka bisa. À coobaabaize yom ma go cɛtɛ̀ yom pati ka wɔrɔ̀ ngei kambɛ̀ yom kuna ka n̄maa.
- 2 Farisi fɔndɔ̀ bɔrɔ̀ fɔ̀ yom cii n̄ sɛ̀: Ifɔ̀ sɛ̀ wom go tɛ̀ hɛ̀ ka à mana halali bɔrɔ̀ ma tɛ̀ hulonzom hanu bine?

- 3 Yesu tu ò sɛ ka cii: Wom coo ba, bɛ ka Dafidi tɛ saa ka à maa bɛrɛɛ nga nda à banda bɔrɔ yom?
- 4 À huro Ikpe Nungu Halaala dɔ ka buuru jisantɛ ka à ci saraa zaa ka ŋmaa. À na nga banda bɔrɔ yom mo no. À mana halali bɔrɔ fɔ kulu sɛ à ma ŋmaa kala garandikɔ yom hinne sɛ.
- 5 À cii ò sɛ mo: Hɛɛ Adamize, hɛɛ ya ci hulonzom hanu Kpe mo.
- 6 À kaa tɔ à hura Yuifu yom marga fuu kuna hulonzom hanu fɔ hine kpɛnɛ ka cooandi. Bɔrɔ fɔ mo goono ka à kambɛŋmaa bu.
- 7 Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom guna ka di hali à go baani no hulonzom hanu hine. Ò go ka à guna zama ngei ma du hɛ ka ngei ma à tɔnya nda.
- 8 Amma Yesu na ò lasabu yom bei. Cɔfɔ à cii bɔrɔ ka à kambɛ bu di sɛ: Tunu ka cɛ nee wɔ ò kulu jine. À tunu ka cɛ.
- 9 Yesu bine cii ò sɛ: À wom hã hali à halali bɔrɔ ma ihinno tɛ hulonzom hanu hine ba wala ilalɔ? À ma hundi faaba wala à ma à halaci?
- 10 Cɔfɔ Yesu na ò kulu guna ka cɛrɛ. À cii bɔrɔ di sɛ: N kambɛ sellɛ. À na à sellɛ. Cɔfɔ à kambɛ tɛ baani zanga kambɛwo di.
- 11 Amma ò kulu bine tɔ. Ò go sawara ngei game hɛ ka ngei ma tɛ Yesu sɛ.
- 12 À kaa tɔ hanu nge yom di Yesu kpei tondi kuku fɔ bɔm ka aduwa tɛ. Ciini kulu à hiya ka aduwa tɛ.
- 13 Ka mo bo à na nga coobaabaize yom cɛɛ nga dɔ. À na bɔrɔ wei cindi hinka suuba ò kuna ka ò no maa diya.
- 14 Ngei neya, Simɔ ka à na à no maadɛɛ Pieɛ nda à cɛnɛ Anderɛ nda Yakɔfu nda Yohanna nda Filipu nda Batelema,
- 15 nda Matiyu nda Toma nda Yakɔfu. Alifɛ koo nda Simɔ ka ò cii à sɛ Zelote,
- 16 nda Yuda, Yakɔfu cɛnɛ nda Yuda Isikariotu ka à tɛ amaana ŋmaakɔ.
- 17 Ka à zumbu ndei à cɛ gbara fɔ bɔm, nungu ka à coobaabaize boobo goono. Bɔrɔ bakara fɔ goono ka ò hunu za Yude laabu nda Yerusalem wangara nda Tiru nda Sidom wangara yom ko ò goono tɛkɔ mee gaa. Ò kaa ko hanga dam à sɛ ka du baani mo ò doori yom gaa.
- 18 Beerem ka hɔllɛ yom go ka ò taabandi kaa ka du baani.
- 19 Jama di kulu ga wetere ngei ma à hama zama dabari fɔ go hunu à gaa ko ka ò kulu no baani.
- 20 Cɔfɔ Yesu na bɔm tunandi ka nga coobaabaize yom guna. À cii: Binekaanekpe yom no, wom talika yom zama wom sɛ na Ikpe kpetɛrɛ goono.

- 21 Binekaanekpe yom no, wom ka wom go maa herεε maasa, zama wom kaa kungu. Binekaanekpe yom no, wom ka wom go hε maasa zama wom kaa haaru.
- 22 Binekaanekpe yom no wom, saa ka beerem hungu wom, saa ka ñ kaa fee nda wom ka wom woo, saa ka ñ kaa wom maa furu zanga he fɔ lalɔ, hε Adamize sabu sε.
- 23 Hanu nga di wom ma faihà. Wom ma munya mo zama wom kaa du tukunsi beeri bεεε kuna. Ya no ñ cεε yom mo tε andebi yom sε.
- 24 Amma kaito wom haibarikante yom zama wom du wom yamarandiyom kɔ.
- 25 Kaito wom ka wom kungu zama wom kaa maa herεε. Kaito wom ka wom go baaru maasa zama wom kaa goono berεε nda hēni kuna.
- 26 Kaito wom, saa ka bɔrɔ kulu go ka ihinno cii wom gaa zama zanga ya no, ñ cεε yom tε andebi tangari tangari yom sε.
- 27 Amma a go cii wom sε, wom ka wom go hanga dam a sε, wom ma baa wom ηmɔne ibεε yom. Wom ma ihinno tε beerem sε ka ñ bine ga hungu wom.
- 28 Beerem ka ñ go wom laali, wom ma barika dam ñ gaa. Wa aduwa tε beerem ka ñ go wom woo sε.
- 29 De bɔrɔ fɔ na n sam jεrεbε fɔ gaa, n ma jεrεbε hinkante mo gaaru à sε. De bɔrɔ fɔ na n kpε ganda ta, n ma si hungu à sε à ma n kpε bεεε ta.
- 30 Bɔrɔ kulu ka à go ka n ηmaare n ma à no. Bɔrɔ ka à na n haibarika zaa mo, n ma si à hã nda.
- 31 Zanga wom go baa beerem ma tε wom sε, wom mo, wa à tε ñ sε ya di.
- 32 De beerem ka ñ ga baa wom, ngei na wom ga baa, saabuyom fɔ no wom kaa du? Ba dulumkoni yom mo go baa beerem ka ñ go baa ngei.
- 33 De wom go ka ihinno tε beerem sε ka ñ ga ka ihinno tε wom sε, saabuyom fɔ no wom kaa du? Ya no ba dulumkoni yom ma ga tε.
- 34 De wom ga beerem garɔ ka wom ga bei ñ kaa bana, saabuyom fɔ na wom kaa du? Ba dulumkoni yom ma ga dulumkoni yom garɔ zama ngei ma du à sε.
- 35 Amma wom ma baa wom ηmɔne ibεε yom. Wa ihinno tε. Wa garɔ ka si he fɔ kulu batu. Wom tukunsi kaa beeri. Wom kaa tε Kpe ka à bεεε bisa ñ kulu, à ηmɔne ize yom. Ikpe ga gutulu yom nda bɔrɔ lalɔ yom cεbε nga gomini.
- 36 Nga di sε wa ci suujante yom zanga wom Baaba ma ci suujante.
- 37 Wa si ciiti. Ñ si kaa wom ciiti ma. Wa si ciiti ka zeeri. Ñ si kaa wom ciiti ka zeeri ma. Wa yaafa. Ñ kaa wom yaafa ma.

38 Wa na. Ñ kaa wom na ma. Neesiji hinno ka ñ kankam ka sisiji hali à ma to ka munu, ya na lkpe kaa wom na wom jende kuna nda bayom.

39 À na yaase wone ma te ñ se ka cii: Danam hini ka danam cendi ba? Ñ boro hinka di kulu kaa kam guusu kuna. À na ci cimi na ba?

40 Coobaabaize si bisa nga cooandiko. Amma coobaabaize kulu ka à to, à kaa hima nga cooandiko.

41 Ifo se n ga di subuize ka à goono n nyaize maa kuna, amma n si di bundu ka à goono n bumbum maa kuna?

42 Mete n te ka hini ka cii n nyaize se, ce ya subuize wo kaa n se ka à goono n maa kuna za ka n si di bundu ka à goono n bumbum moo kuna? Munafici, bundu wo kaa n moo kuna jina. À gaa no, n di ihinno ka subuize di ka à goono n nyaize moo kuna kaa.

43 Tuurinya hinno si hini ka ize lalo hei. Ya no tuurinya lalo si hini ka ize hinno hei.

44 Ñ go tuurinya kulu bei à nmone ize gaa. Boro si jeeize yom kosu kariji nya gaa. Boro si lezeize kosu mo denfene kariji gaa.

45 Boro hinno, à bine jisiri hinno kuna no à ga ihinno kaa tere. Boro lalo mo, à bine jisiri lalo kuna no à ga ilalo kaa tere. He ka à goono ko to bine kuna, nga no mee go sendi.

46 Ifo se no wom go ka a ce Kpe, Kpe amma wom si te be ka a go cii?

47 Boro kulu ka à go kaa a do ka à go maa a sendi yom ko ka ñ dam nga tegbei kuna, a ga wom cebe be ka akpe go hima.

48 À hima no zanga boro fo ka à ga ka nga fuu cini. À fansi hali à guusu. À na fuu di kpepe furu tondi bom. Gooru yom to hali hari dendi ka kaa ifutu futu. À na fuu karu. Amma à mana hini ka à zeeri zama tondi bom no ñ na à cini.

49 Boro ka à maa a sendi yom, amma à mana ñ dam nga tegbei kuna, akpe hima no zanga boro fo ka à na nga fuu cini ganda kpare bom. À mana fansi ka kpepe te. Hari dendi ka kaa ifutu futu ka fuu di karu. Maasa maasa à kam. À kam ka tutubu.

Luka 7

1 Saa ka Yesu na nga meecine yom kulu te ka beeni jama di se ka ñ go hanga dam, à banda à huro Kapernaum kpaara.

2 Wanguize yom jinehune fo mo goono ka à banya fo ka à bine go baa kala kala sinda baani kala à ba bu.

3 Ka wanguize yom jinehune di maa Yesu baaru, à na marga haikusu fo yom dontom à do. Ñ ma à nmaare à ma kaa ka banya di no baani.

- 4 Ì kaa Yesu dɔ. Ì ga ka à ñmaare takaka ka cii: Bɔrɔ di tɔ n ma nga di tu à sɛ.
- 5 À go baa i dimi. À na Yuifu yom marga fuu cini i sɛ mo.
- 6 Yesu bine kpei ñ banda. Amma à mana mooru nda wanguize yom jinehune di kpaara ka wanguize yom jinehuna na nga kpaasi yom mo dɔntɔm à dɔ. À cii Yesu sɛ: Kpe, n ma si n bɔm taabandi zama ya na tɔ n ma huro a fuu kuna.
- 7 À sɛ no a mana lasabu a tɔ ya kaa n dɔ. Amma n ma sendi fɔlɔnku cii, a banya di mo kaa du baani.
- 8 Hɛɛ mo, wanguize fɔ hini cire no a goono. Wanguize yom mo goono a cire. De a cii afɔ sɛ à ma kpei, à kpei. De a cii afɔ mo sɛ à ma kaa, à kaa. De a cii a banya mo sɛ à ma tɛ wɔ, à tɛ.
- 9 Ka Yesu maa sendi nge yom di, à mamaci nda. Cɔfɔ à bɛrɛ jama di ka ñ go ka à gana dɔ hɛrɛ ka cii: A go cii wom sɛ, ba Isiraila kuna ya na du naane beeri ya wɔ.
- 10 Beerem ka wanguize yom jinehune dɔntɔm ye fuu ka garu banya di du baani jirijiri.
- 11 À kaa tɔ à mo bo Yesu go kpei kpaara fɔ ka ñ cii à sɛ Nai. À coobaabaize yom ñmɔne iboobo nda jama bakara ga kpei à banda.
- 12 Saa ka ñ go tɔ wangara birini mee dɔ, cɔfɔ beerem ga bukɔ fɔ mo zaa ko hunu nda. Bɔrɔ di nga fɔ na à nya na à hei. Sokoni mo no nya di. Wangara bɔrɔ boobo goono nya di banda.
- 13 Ka Kpe di weibɔrɔ di, cɔfɔ sisibi na à dii à sɛ. À cii à sɛ: Si hɛ.
- 14 Yesu maani ka daari ka à kuna ñ na bukɔa dam hama. À zaakɛi cɛ. Cɔfɔ à cii: Haiwasu, a go cii n sɛ n ma tunu.
- 15 Cɔfɔ bukɔ di tunu ka gɔrɔ. À sinti ko sendi. Yesu na à yeti à nya sɛ.
- 16 Hamburu na ñ kulu dii. Ì go ka Ikpe bɛrandi ko cii: Andebi beeri fɔ tunu i game. Ikpe na nga jama kunfa.
- 17 Hɛ wɔ ka à tɛ à baaru kpei nungu kulu Yude laabu kulu kuna nda à hundantɛ laabu mo kulu kuna.
- 18 Yohanna coobaabaize yom kpeinda Yohanna sɛ hɛ yom di kulu baaru.
- 19 Yohanna bine na nga coobaabaize yom ñmɔne ihinka cɛɛ. A na ñ dɔntɔm Yesu dɔ ka cii: Ni, n ci wɔ ka à ma kaa di wala bɔrɔ teji na i ma batu?
- 20 Ka ñ tɔ Yesu dɔ ñ cii: Mirandikɔ Yohanna na i dɔntɔm n dɔ. À cii i ma n hã de ni, n ci bɔrɔ ka à ma kaa di wala dee bɔrɔ teji no i ma batu?

- 21 Lokaci nga di kuna Yesu na bɔrɔ boobo no baani ñ zenje yom nda ñ doori yom gaa. À na hɔlle yom gaare beerem banda. À no danam boobo mo no moo.
- 22 À gaa no Yesu tu Yohanna coobaabaize yom sɛ ka cii: Wa kpei cii Yohanna sɛ be yom wɔ ka wom di nda he yom ka wom maa. Danam yom go tɛ moo. Leebantɛ yom go dira. Jire yom go du hinnandiyom. Lutu yom go maa. Ñ go bukɔ yom tunandi. Ñ ga Baaru Hinno mo waazu tɛ talika yom sɛ.
- 23 Binekaanekpe no bɔrɔ ka ya na tɛ à sɛ dɛɛyom he.
- 24 Saa ka beerem ka Yohanna dɔntɔm go dira, Yesu sinti ka sendi Yohanna bɔm jama di sɛ. À cii: Ifɔ no wom kpei guna ganji kuna? Saari ka heo go zinji no ba?
- 25 Ifɔ no wom kpei guna? Bɔrɔ fɔ ka à go jiine baanɔ dam no? Guna, beerem ka ñ go jiine hinno yom dam di ka ñ go huna handunya kaane kuna, gandakpe yom nungu yom dɔ no ñ goono.
- 26 Amma ifɔ no wom kpei guna? Andebi fɔ? Oò, a go cii wom sɛ à bisa andebi kala kala.
- 27 Nga ya ci wɔ ka à bɔm ñ hantum ka cii: "Guna, a go bɔrɔ fɔ samba n jine wɔ ka à ga n fɔndɔ sɔlu n jine".
- 28 A go cii wom sɛ, iburadam yom kuna weibɔrɔ mana bɔrɔ fɔ hei ka à ci andebi ka à bisa Mirandikɔ Yohanna. Amma bɔrɔ ka à ci icɛna Ikpe kpetɛre kuna, à bɛɛre bisa Yohanna ñmɔne.
- 29 Beerem kulu nda alikasi takɔ yom ka ñ go maa nga di, ñ na sɛda tɛ Ikpe cɛyom susu sɛ za ka ñ du Yohanna mirandiyom.
- 30 Amma Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom nda Moisi fɔnda beikɔ yom hungu miila ka Ikpe gunda ñ sɛ zama ñ mana nam Yohanna ma ngei mirandi.
- 31 Kpe bine cii: Ifɔ no a ma zamani wɔ bɔrɔ yom himandi nda? He fɔ dimi no zamani wɔ bɔrɔ yom hima?
- 32 Ñ hima no koo yom ka ñ go gɔrɔ hebu batuma ka cɛre cɛɛ. Ñ cii: I na gaasia karu wom sɛ, wom mana gaani. I na bɛɛre dɔɔni yom tɛ wom sɛ, wom mana hɛ.
- 33 Mirandikɔ Yohanna kaa, à mana buuru ñmaa, à mana dufɛ ham kala wom go cii à gunda hɔlle.
- 34 Hɛɛ Adamize kaa, a go ñmaa, a go ham kala wom go cii, guna ñmaari baakɔ no, dufɛ hamkɔ no. Alikasi takɔ yom nda dulumkoni yom kpaasi no.
- 35 Amma Ikpe haikusutere cɛante susu hunutere à tɛgbei yom kulu gaa.
- 36 Farisi fɔndɔ bɔrɔ fɔ na Yesu ñmaare à ma ñmaa nda nga. Yesu huro Farisi fɔndɔ bɔrɔ di fuu kuna ka gɔrɔ ñmaayom dɔ.

37 Weibɔrɔ dulumkoni fɔ mo goono wangara di kuna. Ka à maa Yesu goono Farisi fɔndɔ bɔrɔ di fuu kuna ko gɔrɔ, à kaanda kɔlibɛ kpare fɔ ka ò cii à sɛ alibati. Kɔlibɛ di tɔ nda waidi.

38 À cɛ banda Yesu cee yom dɔ hɛɛ. À go hɛ. À sinti ka Yesu cee yom nyunu nda nga mundi. À go ka ò haabu nda nga bɔm hamini. À go ka à cee yom sumsum ka waidi di munu ò gaa.

39 Farisi fɔndɔ bɔrɔ di ka à na Yesu cɛɛ ηmaayom dɔ, à di nga di. Cɔfɔ à cii nga bine kuna: De bɔrɔ wɔ andebi no, dom à bei weibɔrɔ wɔ ka à go ka nga hama mee no nda wɔ ka dimi no. Weibɔrɔ di ya dulumkoni no.

40 Yesu mo tu à sɛ ka cii: Simɔ, a gunda hɛ fɔ ka a cii n sɛ. Simɔ cii: Coobaaba, sendi.

41 Yesu cii: Garɔnya fɔ gunda garɔkoni hinka. Bɔrɔ fɔ gunda garɔ ka à bisa jiiri fɔ nda jɛɛ banandi. Bɔrɔ hinkantɛ mo ηmɔne bisa handu nda banandi.

42 Amma ka ò sinda hɛ fɔ ka bana, garɔnya di na garɔ yom yaafa ò kulu sɛ. Bɔrɔ hinka di kuna mee ya baa garɔnya di ka bisa afɔ?

43 Simɔ tu ka cii: A tamma bɔrɔ ka à sɛ à na garɔ beeri di yaafa no. Yesu cii à sɛ: N lasabu saba.

44 Cɔfɔ Yesu bɛɛ weibɔrɔ di dɔ bɛɛ ka cii Simɔ sɛ: N go di weibɔrɔ wɔ? A huro n fuu kuna, n mana a no hari ka a cee yom nyunu. Amma wei wɔ na a cee yom nyunu nda nga mundi. À na a cee yom haabu nda nga bɔm hamini.

45 N mana a sumsum amma wei wɔ za a huro à mana cɛ nda a cee yom sumsumyom.

46 N mana jii toli a bɔm gaa, amma wei wɔ na waidi munu a cee yom gaa.

47 À sɛ no, a go cii n sɛ: Ò na à yaafa nda à dulum boobo zama à baakasine beeri. Amma bɔrɔ ka ò na à yaafa cɛna, à baakasine cɛna no.

48 Cɔfɔ Yesu cii weibɔrɔ di sɛ: A na n yaafa nda n dulum yom.

49 Beerem ka ò go ηmaa nda Yesu sinti ka sendi ngei bine yom kuna ka cii: Mee na bɔrɔ kpɛ ka à go bɔrɔ yaafa nda à dulum yom?

50 Yesu cii weibɔrɔ di sɛ: N naane na n faaba. Kpei nda laakali kane.

Luka 8

1 Nga di banda à kaa tɔ Yesu ga wangara yom kulu nda kpaara yom kulu yaali ko baaru fɛɛ. À ga Baaru Hinno waazu tɛ lkpɛ kpetɛɛ bɔm. Coobaabaize wei cindi hinka di goono à banda.

2 Weibɔrɔ fɔ yom ka ò du baani ò hɔllɛ yom gaa nda ò doori yom gaa mo goono à banda. Weibɔrɔ yom di ò ηmɔne afɔ ya ci Mariama ka ò cii à sɛ Magadalia, weibɔrɔ di ka à banda hɔllɛ iye hunu.

- ³ Yoani ka à ci Suza wɛndɛ ka à go ci Hirodu n̄m̄ne yerima mo goono à banda. Suzana nda afɔ yom mo ka n̄ go tamtɛrɛ Yesu sɛ nda ngei haibarika yom mo goono à banda.
- ⁴ Jama bakara hunu za wangara yom kulu ko meigu Yesu dɔ. À na yaase wɔ tɛ ka cii:
- ⁵ Dimiize seekɔ fɔ hunu ka nga dimiizee see. Saa ka à go see, dimiize fɔ yom kam fɔndɔ jɛrɛ gaa. Bisakɔ yom go taamu. Bɛnɛ ciro yom mo na n̄ n̄maa.
- ⁶ Dimiize fɔ yom mo kam tondi daaru bɔm. Ka n̄ zeɪ n̄ kɔgu zama n̄ si du yeeni.
- ⁷ Afɔ yom mo kam kariji nya yom kuna. N̄ kulu tunu mefɔ amma kariji yom na n̄ dii.
- ⁸ Afɔ yom mo kam laabu hinno kuna. N̄ tunu ka hɛi ize zangu. Ka à na hɛ nge yom di cii, à na jinde zaa ka cii: Bɔrɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa.
- ⁹ Cɔfɔ à coobaabaize yom di na à hã bɛ ka à ci yaase di feeriji.
- ¹⁰ Yesu cii: Wom sɛ no, lkpe na nga kpetɛrɛ duje beiyom no. Amma bɔrɔ cindei wɔ yaase kuna no n̄ sendi n̄ sɛ zama, "Gunayom gaa n̄ ma si di, Maayom gaa mo n̄ ma si faham".
- ¹¹ Yaase di feeriji neya. Dimiize ya ci lkpe Senda.
- ¹² Wɔ ka yom goono fɔndɔ jɛrɛ gaa, ngei ya ci beerem ka n̄ go maa lkpe Senda. À banda lbilisi go kaa ka Senda kaa n̄ bine yom kuna hali n̄ ma si naane ka du faaba.
- ¹³ Wɔ ka yom goono tondi daara bɔm mo, ngei ya ci beerem ka, saa ka n̄ maa Senda n̄ go ka à ta no nda faihã. N̄ bine sinda kaaji. Banda fɔ ganakɔ yom no. Suiyom lbkaci gaa cɔfɔ n̄ go ye banda.
- ¹⁴ Wɔ ka yom goono kariji yom kuna mo, ngei ya ci beerem ka n̄ go maa lkpe Senda. Amma hundi wɔ karihã nda haibarika yom nda handunya faariɲmaayom na n̄ dii. N̄ si barika hɛi ka à ma tɔ.
- ¹⁵ Amma wɔ ka yom goono laabu hinno kuna, ngei ya ci beerem ka n̄ ga maa Senda. N̄ go ka à jɛ ngei bine yom kuna ihinno cimi nda afɔ. N̄ go barika hɛi ma suuru kuna.
- ¹⁶ Bɔrɔ si ka à fitila diiandi ka gaasu gum à bɔm wala ka à dam daari cire. Amma fitila dɛcɛyom dɔ no à ga à jisi hali beerem ka n̄ go huro ma di à kaari.
- ¹⁷ Hɛ fɔ kulu ka à goono tugantɛ n̄ ga à kaatɛrɛ. Hɛ kulu ka à goono daabantɛ mo n̄ ga à bei ka jisi tɛrɛkparɛ.
- ¹⁸ Nga di sɛ, wa laakali nda zanga wom go maa zama bɔrɔ ka à gunda, n̄ ga à no. Bɔrɔ ka à sinda mo, ba bɛ ka à go tamma nga gunda, n̄ ga à ta à gaa.

- 19 Yesu nya nda à cɛɛɛ yom kaa à dɔ, amma ñ mana hini ka maani à dɔ bɔrɔ bayom sabu sɛ.
- 20 Bɔrɔ fɔ yom cii Yesu sɛ: N nya nda n cɛɛɛ yom go cɛ tɛrɛ. Ñ go baa ngei ma di ni.
- 21 Yesu bine tu ñ sɛ ka cii: A nya nda a cɛɛɛ yom, ngei ya ci beerem wɔ ka ñ ga hanga dam lkpɛ Senda sɛ. Ñ go ka à dam ngei tɛgbei kuna mo.
- 22 Hanu nge yom di game, à kaa tɔ Yesu huro harihi fɔ kuna, nga nda à coobaabaize yom. Cɔfɔ à cii ñ sɛ: I ma kpei buula ya hɛrɛ tɛrɛ. Ñ kpei.
- 23 Saa ka ñ go funu ko kpei, Yesu wɔ go jiibi. Cɔfɔ hɛo futu fɔ tunu buula bɔm. Harihi di go tɔ nda hari kala ñ huro kataru kuna.
- 24 Coobaabaize yom maani Yesu dɔ ka à tunandi. Ñ cii: I Jina, i Jina, i go halaci. Yesu tunu. Cɔfɔ à deeni hɛo di nda buula boosu yom di ka à go teeni gaa. Ñ kani, nungu tɛ sakai.
- 25 Yesu bine cii coobaabaize yom di sɛ: Mani wom naane? Hamburu na ñ dii. Ñ go mamaci ka cii cɛrɛ sɛ: Mee dimi no bɔrɔ kpɛ ka à go ba hɛo nda buula mei? Ñ go ka à sendi gana mo.
- 26 Ñ tɔ ya hɛrɛ tɛrɛ Gadarancei laabu ka à ga tenji nda Galile laabu.
- 27 Saa ka Yesu zumbu ganda, wangara di haibɔrɔ fɔ ka à gunda hɔlle yom za jɛyom na à kube. À si jiine dam. À si fuu kuna nda gɔrɛ kala saarɛ yom kuna.
- 28 Ka à di Yesu à kuwa ka jɛndɛbiri à jine. À kuwa nda jinde beeri ka cii: Ifɔ ya goono hɛɛ nda ni game, Yesu lkpɛ ka à bɛɛrɛ bisa ñ kulu lze? A ga ka n ŋmaarɛ n ma si a bɔnandi.
- 29 Yesu na hɔlle di dam à ma hunu bɔrɔ di banda. Za jɛyom no hɔlle na à dii. Ñ na bɔrɔ di bɔ nda nyɔri yom nda seseri yom ko laakali nda. Ka à na hɔyom di pati, hɔlle di na à fum ganji kuna.
- 30 Yesu na à hã ka cii, mɛtɛ n maa? À cii, Jama. À cii ya zama hɔlle boobo ya goono à bɔm.
- 31 Hɔlle yom di bine go Yesu ŋmaarɛ takaka à ma si ngei dam ngei ma kpei guusu ka à sinda mee kuna.
- 32 Kpiso gaa bambata fɔ bine go kurum tondi kuku fɔ bɔm. Hɔlle yom di go Yesu ŋmaarɛ à ma nam ngei sɛ ngei ma huro kpiso yom di kuna. Yesu tu ñ sɛ.
- 33 Hɔlle yom di bine hunu bɔrɔ di banda ka huro kpiso yom di kuna. Kpiso gaa di go pito ko gungure za tondi bɔm ka kam buula kuna. Hari na ñ ŋmaa.
- 34 Ñ kurukɔ yom di hɛ ka à tɛ. Ñ zuuru ka kpei baaru deede wangara kuna nda kpaara kambu yom kuna.

- 35 Beerem hunu ka di be ka à tɛ. Ì kpei Yesu dɔ. Ì na bɔrɔ di ka à banda hɔlle yom di hunu garu Yesu cee dɔ. À go gɔrɔ nga laakali gaa. Jiine mo go à gaa. Cɔfɔ hamburu na ò dii.
- 36 Beerem ka ò go di he ka à tɛ, ò deede ò se zanga ò na hɔllekpe di no baani.
- 37 Cɔfɔ Gadarancei laabu bɔrɔ kulu na Yesu òmaare à ma hunu ngei laabu zama hamburu ya go ka ò dii kala kala. Yesu huro harihia kuna ka bere ka ye.
- 38 Bɔrɔ di ka à banda hɔlle yom di hunu na Yesu òmaare à ma tu nga ma à gana. Amma Yesu na à tam.
- 39 À cii: Kpei fuu. Ì ma deede he kulu ka lɔkpe tɛ ò se. À kpei fuu ka fee wangara di kulu kuna he kulu ka Yesu te nga se.
- 40 À kaa tɔ ka Yesu ye ka kaa jama di na à kube zama ò kulu go ka à batu no.
- 41 Cɔfɔ, bɔrɔ fɔ mo kaa ka à maa Yairu, Yuifu yom marga jina na. À sɔmbu Yesu jine ko ka à òmaare à ma kaa nga kpaara.
- 42 Koo hundiyo fɔlɔnku no à se ka à tɔ zanga jiiri wei cindi hinka. Nga ya ba bu. Saa ka Yesu go kpei kpaara di, jama di go ka à kankam.
- 43 Weibɔrɔ fɔ mo goono ka kuri go dooru à se hali jiiri wei cindi hinka. À na nga haibarika kulu wi lokotoro yom dɔ. Ì ba afɔ mana hini ka à no baani.
- 44 À maani banda banda ka Yesu kpe hanga hama. Moo miila fɔ cɔfɔ kuri dooruyom di ce.
- 45 Cɔfɔ Yesu hã ka cii: Mee ya na a hama? Ka bɔrɔ kulu ze, Piee nda wɔ ka yom goono Yesu banda cii: I Jina, jama ya na n koli ko ka n kankam. N du ka hã wɔ ka à na n hama?
- 46 Amma Yesu cii: Bɔrɔ fɔ bine na a hama zama a bei ka dabari hunu a gaa.
- 47 Ka weibɔrɔ wɔ di nga si du ka tugu, à kaa Yesu dɔ nda gasiyom. À sɔmbu à jine ka cii jama kulu jine sababu ka à se nga na Yesu hama nda zanga nga du baani moo miila fɔ.
- 48 Yesu cii à se: A koo hundiyo, n laakali ma si tunu. N naane na n no baani. Kpei nda laakali kane.
- 49 Ka Yesu goono sendi gaa, Yuifu yom marga jina di kpaara bɔrɔ fɔ kaa ka cii à se: N koo hundiya bu. N ma si Coobaaba taabandi.
- 50 Amma ka Yesu maa ya di à tu à se ka cii: Si hamburu. N ma naane dee. À kaa du baani.
- 51 Yesu huro fuua kuna. À mana tu bɔrɔ fɔ kulu ma huro kala Piee nda Yakɔfu nda Yohanna nda koo di baaba nda à nya.
- 52 Ì kulu go hẽ ko beree. Cɔfɔ Yesu cii ò se: Wa si hẽ zama à mana bu. À go jiibi no.

53 Cɔfɔ̀ n̄ go Yesu haaru zama n̄ bei ka à bu no.

54 Amma Yesu na n̄ kulu kaa tɛɛ. À na koo di kambɛ dii ka cii: Hundiyo, tunu.

55 Cɔfɔ̀ à hundi ye à gaa. À tunu maasa maasa. Yesu cii n̄ ma à no ηmaari à ma ηmaa.

56 Hundiya bahɛi yom go mamaci amma Yesu na n̄ dam n̄ ma si cii bɔrɔ̀ fɔ̀ kulu sɛ bɛ ka à tɛ.

Luka 9

1 Yesu na nga coobaabaize wei cindi hinka di cɛɛ n̄ ma meigu. À na n̄ no dabari nda hini hɔllɛ yom kulu bɔm nda baani noyom doori yom bɔm.

2 À na n̄ dɔntɔm n̄ ma kpei baaru fɛɛ lkpɛ kpetɛɛ bɔm ka doorikom yom mo no baani.

3 À cii n̄ sɛ mo: Wom ma si hɛ fɔ̀ kulu zaa ka à ci guziri, ba goobu yom, ba fɔ̀lɔ̀, ba ηmaari, ba nooru. Wom ba afɔ̀ mo ma si gunda kpɛ jinde hinka.

4 Fuu kulu ka wom huro, wom ma gɔrɔ̀ à kuna kala wom tunuyom.

5 Beerem kulu mo ka n̄ si wom yotɛɛ ta saa ka wom kaa ko gana nungu di wom ma tɛ n̄ sɛ, wom cee si wom kambɛ si zama à ma tɛ n̄ sɛ sɛda.

6 N̄ kpei ko dira kpaara nda kpaara ko Baaru Hinno waazu tɛ. N̄ na zenjekom yom no baani nungu kulu.

7 Hirodu mo ka à ci laabu gandakpɛ maa bɛ kulu ka Yesu go tɛ zama bɔrɔ̀ fɔ̀ yom go cii, Yohanna no lkpɛ tunandi bukɛi game.

8 Bɔrɔ̀ fɔ̀ yom mo go cii Eli ya hunutɛɛ. Afɔ̀ yom mo cii, za dom andebi yom ηmɔne afɔ̀ ya tunu.

9 Hirodu cii: Hɛɛ bine ya na Yohanna bɔm kaa amma mee no bɔrɔ̀ wɔne ka a go maa n̄ go hɛ yom wɔ cii à gaa? Hirodu go ceeci nga ma di à.

10 Ka diya yom ye ka kaa, n̄ deede Yesu sɛ hɛ kulu ka ngei tɛ. Cɔfɔ̀ à na n̄ boi ka ye ndei kambu ganji kuna, kpaara fɔ̀ dɔ ka n̄ cii à sɛ Betasaida.

11 Ka jama bakara di bei, n̄ na à gana. À bine na n̄ ta ka lkpɛ kpetɛɛ sendi tɛ n̄ sɛ. Beerem mo ka n̄ go baa baani à na n̄ no baani.

12 Weenu sinti ko kam. Cɔfɔ̀ coobaabaize wei cindi hinka di kaa Yesu dɔ ka cii à sɛ: Jama wɔ tam n̄ ma kpei kpaara yom kuna nda n̄ hundantɛ tunga yom kuna. Nungu yom di n̄ ma gɔrɔ̀ ka du ηmaari zama nee wɔ ganji kuna no i goono.

13 Amma Yesu cii n̄ sɛ: Wom bumbum, wa n̄ na ηmaari n̄ ma ηmaa. Coobaabaize yom di mo cii: I buuru mana bisa igu. I ciifi mana bisa ihinka. Kala de i ma kpei ηmaari dei jama wɔ kulu sɛ.

- 14 Amma jama tɔ zanga haibɔrɔ dubu gu. Yesu cii nga coobaabaize yom sɛ: Wa ñ gɔrɛndi sɛtɛ sɛtɛ, bɔrɔ weigu weigu.
- 15 Coobaabaize yom di tɛ ya di, ñ na ñ kulu gɔrɛndi.
- 16 Yesu na buuru gu di zaa nda ciifi hinka di. A na bɛɛnɛ guna ka barika dam ñ gaa. À na ñ zenji zenji. À na ñ na nga coobaabaize yom sɛ ñ ma ñ farisi jama di sɛ.
- 17 Ñ kulu ñmaa ka kungu. Zenje yom ka ñ cindi ñ na ñ meigu cila cɛna wei cindi hinka.
- 18 À kaa tɔ Yesu ga ka aduwa tɛ kambu. À coobaabaize yom goono à dɔ. À na ñ hã ka cii: Mee no jama wɔ go cii hɛɛ da?
- 19 Coobaabaize yom tu à sɛ ka cii: Mirandikɔ Yohanna. Amma bɔrɔ fɔ yom go cii Eli. Afɔ yom mo go cii dom andebi yom ñmɔne afɔ ya tunu bu kuna.
- 20 Yesu cii ngei mo sɛ: Wom bine, mee no wom cii hɛɛ? Cɔfɔ Piɛɛ tu ka cii. Mɛsiya, lkpe ñmɔne.
- 21 Yesu na ñ dam ñ ma si à cii bɔrɔ fɔ kulu sɛ.
- 22 À cii mo: Tilasi hɛɛ, Adamize ya taabi boobo ham. Marga haikusu yom nda garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom, ñ ma hungu hɛɛ ka a wi. Jiribi hinzantɛ ma lkpe ma a tunandi.
- 23 À cii ñ kulu sɛ mo: De bɔrɔ fɔ go baa nga ma a gana, à ma hungu nga bɔm sɛ. À ma nga bundu gaarantɛ zaa hanu kulu ka ka a gana.
- 24 Bɔrɔ kulu ka à ga baa nga ma nga hundi faaba akpe ga à dɛrandi. Amma bɔrɔ kulu ka à ga nga hundi dɛrandi a sabu sɛ, akpe ga à faaba.
- 25 Hanfani fɔ na bɔrɔ sɛ ba de à du handunya kulu amma à na nga bɔm dɛrandi wala à ma halaci?
- 26 Bɔrɔ kulu ka à ga maa hawi nda hɛɛ nda a sendi yom, hɛɛ mo Adamize, hawi ga a dii nda akpe. Saa ka a kaa kaa a deiza kuna nda Baaba ñmɔne kuna nda lkpe dɔntɔneize halaala yom hawi ga a dii akpe sɛ.
- 27 Amma cimi na a go cii wom sɛ, bɔrɔ fɔ yom go cɛ nee ka ñ si bu tabaa pai kala ñ ma di lkpe kpetɛra.
- 28 À kaa tɔ sendi nge yom di banda, zanga jiribi ahaku sara à na Piɛɛ nda Yohanna nda Yakɔfu boi nga banda. À kaaru tondi kuku fɔ bɔm ka aduwa tɛ.
- 29 Saa ka à go ka aduwa tɛ à mooduma takari bɛrɛ. À jiine yom mo bɛrɛ ka kpare tai tai zanga bɛɛnɛ nyalau.
- 30 Cɔfɔ bɔrɔ hinka ga. Moisi nda Eli na ka ñ ga faaji nda Yesu.
- 31 Nge yom ya hunutɛrɛ deiza kuna. Ñ ga sendi Yesu bu bɔm ka à ba tɛ Yerusalem wangara.

- 32 Amma Piɛɛ nda à bɔrɔ hinkantɛ yom mo, dusungu go ka ò gama. Saa ka ò moo hei ò di Yesu deiza. Ò di bɔrɔ hinka mo ka ò ga cɛ à banda.
- 33 A kaa tɔ ka bɔrɔ hinka di gana Yesu dɔ, Piɛɛ cii Yesu sɛ: A Jina, à boori i ma gɔrɔ nee. I ma buka hinza tɛ, afo n sɛ, afo Moisi sɛ, afo ma Eli sɛ. Amma Piɛɛ mana faham hɛ ka nga go cii.
- 34 Saa ka à ga sendi nga di tɛ na, buru fo ma kaa ka ò daabu. Hamburu na ò dii ka ò ga huro bura kuna.
- 35 Jinde fo bine hunu za buru di kuna ka cii: Bɔrɔ kpɛ ya ci a Ize Bineganji. Wa hanga dam à sɛ.
- 36 Saa ka jinde di cɛ, Yesu nga fo na. Coobaabaize yom di hini ngei mee. Ò mana deede bɔrɔ fo kulu sɛ hɛ ka ò di hanu nge yom di.
- 37 À kaa tɔ ka ma ba ò ga zumbu tondi kuku di bɔm, bɔrɔ boobo kaa ka à kube.
- 38 Cɔfo jama di kuna haibɔrɔ fo na jinde zaa ka cii: Coobaaba, a ga ka n ŋmaare n ma a kaa haiwasu wɔ guna, zama nga hinne no a sɛ.
- 39 Guna, hɔlle ya cini ka à dii, maasa maasa à ma kaati. Hɔlla ya cini ka à zinji ka à fufu hali à mee ma kufu karu. À cini ka à guruguzandi kala dacati na, à ga gana à gaa.
- 40 À bine na n coobaabaize yom ŋmaare n ma à gaare amma ò mana hini.
- 41 Yesu tu ka cii: E zamani wɔ beerem, wom zam ka naanekɔ yom, wom siirekpɛ yom, kala saa fo na a ba goono nda wom? Kala saa fo no a ma wom jɛrɛ? N ma kaanda n koo di nee wɔ.
- 42 Amma ka à go maani nda koo di, cɔfo hɔlle di na à zeeri kpɛɛnɛ ka à fufu ifutu futu. Amma Yesu deeni hɔlle di gaa. À na koo di no baani ka à yeti à baaba sɛ.
- 43 Ò kulu mamaci nda lkpɛ dabari bɛɛɛkpɛ. Ò kulu go mamaci nda hɛ kulu ka Yesu go tɛ. Yesu cii nga coobaabaize yom di sɛ:
- 44 Wom wɔ, wom ma sendi yom wɔ dii à ma boori zama hɛɛ Adamize, ò ba ka a dam beerem kambɛ.
- 45 Amma coobaabaize yom di mana faham nda sendi di. À ga tugantɛ ò sɛ hali ò mana hini ka à zaa. Ò ga hamburu ma nda ò ma Yesu hã sendi di.
- 46 Kakɔ wɔne mo tunu coobaabaize yom di game, ò ma bei ò kuna wɔ ka à beeri nda bɔrɔ kulu.
- 47 Amma za ka Yesu go ka ò bine yom lasabu bei, à na kaa fo zaa ka à cɛandi nga jɛrɛ gaa.

- 48 À bine cii ò sɛ: Bɔrɔ kulu ka à ga koo cɛna zanga wɔne ta a maa gaa, akpɛ go ka a ta. Bɔrɔ kulu ka à ga ka a ta, à ga wɔ ka à na a dɔntɔm ta. Wom kuna bɔrɔ ka à cɛna nda wom kulu, akpɛ ya ci ibeeri.
- 49 Cɔfɔ Yohanna ma tu ka cii: A Jina, i di bɔrɔ fɔ ka à ga hɔllɛ yom gaarɛ nda n maa. I bine hungu nda à sɛ zama à si ka i gana.
- 50 Yesu bine cii à sɛ: Wa si hungu nda à sɛ, zama bɔrɔ ka à si gaaba nda i yom, i sɛ no à goono.
- 51 À kaa tɔ lɔkaci ba tɔ ka ò ma Yesu sombu bɛɛnɛ. Lɔkaci nga di Yesu na nga bumbum guuri zaa nga ma kpei Yerusalem.
- 52 À jina ka bɔrɔ fɔ yom samba. Ka ò go kpei ò huro Samariance yom kpaara fɔ kuna ka zumbuyom dɔ hinsa à sɛ.
- 53 Amma kpaara di beerem mana Yesu ta zama ò bei Yerusalem wangara no à na guuri zaa nga ma kpei.
- 54 Ka à coobaabaize yom di ya di, Yakɔfu nda Yohanna cii: Kpe, n baa i ma cii nini ma zumbu za bɛɛnɛ ka ò nmaa ba, zanga Eli tɛ?
- 55 Amma Yesu bɛrɛ coobaabaize yom di dɔ hɛrɛ ka ò kɔnkɔm. A cii: Wom si bei biya ka à dimi no wom bara.
- 56 Hɛɛ Adamize, ya na kaa ka iburadam yom hundi yom halaci amma ka ò faaba. À gaa no ò kpei kpaara nmani fɔ kuna.
- 57 À kaa tɔ ka ò go kpei fɔndɔ bɔm, bɔrɔ fɔ cii à sɛ: Kpe, a ga n gana nungu ka n go kpei kulu.
- 58 Yesu cii à sɛ: Kaabi yom gunda guusu yom. Bɛɛnɛ ciro yom mo gunda gɔrɛ dɔ. Amma hɛɛ Adamize, a sinda nungu ka a ma a bɔm dɛcɛ.
- 59 Yesu cii afɔ ma sɛ: A gana. Amma nga ma cii: Kpe, tu a sɛ jina ya kpei ka a baaba fiji.
- 60 Yesu cii à sɛ: Nam bukɔ yom ma ngei bukɔ yom fiji. Amma ni wɔ, n ma kpei ka lkpɛ kpetɛrɛ baaru fɛɛ.
- 61 Afɔ ma cii: A ga n gana Kpe, amma n ma tu a sɛ jina ya beerem ka ò goono a fuu kuna too.
- 62 Yesu cii à sɛ: Bɔrɔ kulu ka à na nga kambɛ dɛcɛ haukumbu gaa ka zogu ka banda guna, akpɛ si tɔ lkpɛ kpetɛrɛ sɛ.

Luka 10

1 Nge yom di banda, Kpe na bɔrɔ weiye suuba kpɛɛnɛ. À na ò dɔntɔm nga jine. À na ò dɔntɔm ihinka hinka wangara yom kulu kuna nda nungu yom kulu ka nga bumbum ba kaa.

- 2** À cii ò sɛ: Fari wiyom ba gumo amma gbeiteeri yom si ba. Nga di sɛ, wa Hemarukpe ñmaare à ma nga gbeiteeri yom samba nga hemaru kuna.
- 3** Wa kpei. Guna, a ga wom dɔntɔm na zanga feejiize yom sagali yom bindi bindi.
- 4** Wom ma si ba zalifɔntɔ zaa, ba fɔɔɔ, ba taamu yom. Fɔndɔ bɔm mo wom ma si bɔrɔ fɔ kulu fɔɔ.
- 5** Amma hundi ka à kuna wom hura wom ma cii: Baani ma gɔrɔ hundi wɔ kuna.
- 6** De baaniize fɔ goono nungu di wom baani di kaa zumbu à gaa. De à na ci ya ma, wom baani ma ye wom gaa.
- 7** Wa gɔrɔ hundi fɔlɔnku kuna ka ñmaa ka ham hɛ kulu ka hundi di bɔrɔ yom na wom no. Gbeiteeri hima à ma du nga banandi. Wom ma si hundi hundi tɛ.
- 8** Kpaara ka à kuna wom hura ma, de beerem go wom ta, wom ma ñmaa bɛ ka ò kaanda wom sɛ.
- 9** Wom ma doorikom yom ka ò goono no baani. Wom ma cii ò sɛ: Ikpe kpetere maani wom gaa.
- 10** Amma kpaara ka à kuna wom huro, de beerem si wom ta, wom ma kpei à sɔrɔ yom bɔm.
- 11** Wom ma cii: Ba wom kpaara kuso ka à daabu i cee yom gaa, i go ka à kɔkɔbɛ wom gaa, zanga i cee si, i kambɛ si. Amma wom ma wɔne bei ma, Ikpe kpetere maani wom gaa.
- 12** A ga cii wom sɛ, hanu nga di Sodum kpaara ciiti tɛ daama ka bisa kpaara nga di ñmɔne.
- 13** Kaito ni, Kɔlazim kpaara. Kaito ni, Betasaida kpaara. Dabari gbei yom ka ò tɛ wom kuna, de ò na ò tɛ Tiru wangara nda Sidom wangara, dam à si jɛ ò ma tuubi ka soojiine dam ka gɔrɔ boosu kuna.
- 14** Amma ciiti hanu bine Tiru nda Sidom ciiti tɛ daama ka bisa wom.
- 15** Ni ma Kapenaum kpaara ka ò na n bɛrandi hali bɛnɛ, ò ga n cɛnandi hali ciyoma.
- 16** Bɔrɔ ka à go hanga dam wom sɛ, à go hanga dam a sɛ. Bɔrɔ ka à go hungu wom, à go hungu hɛɛ. Bɔrɔ ka à go hungu hɛɛ, à go hungu wɔ ka à na a dɔntɔm.
- 17** Bɔrɔ weiye di ye ka kaa nda binekaane ka cii: Kpe, ba hɔllɛ yom bumbum na bɔm yeti ganda i sɛ n maa gaa.
- 18** Yesu cii ò sɛ: A di Setam go kam za bɛnɛ zanga bɛnɛ nyalau.
- 19** Guna, a na wom no hini wom ma gondi yom nda dem yom taamu. Wom ma hini lberɛ, à dabari kulu bɔm. Hɛ fɔ kulu si wom mɛrɛ.

- 20 Nda à kulu wom ma si faihà nda ka hólle yom ga bóm yeti ganda wom sɛ, amma wom ma faihã zama ñ na wom maa yom hantum bæene kuna.
- 21 Lokaci nga di kuna Yesu faihã Biya Halaala kuna. À cii: E Baaba, a ga ka n saabu, ni ka n ci bæene nda ganda Kpe. N na he yom wɔ tugu haikusu yom nda fahamkpe yom sɛ. N na ñ kaatere kaa cɛna yom sɛ. Oò Baaba, nga di ya kaani n sɛ.
- 22 A Baaba ya na be kulu dam a kambɛ. Bɔrɔ fɔ kulu si bei mee ya ci lze kala de Baaba. Bɔrɔ fɔ kulu si bei mee ya ci Baaba kala de lze nda bɔrɔ ka à se heɛ Adamize, a go baa ya à kaatere.
- 23 Yesu bere nga coobaabaize yom dɔ here kambu ka cii ñ sɛ: Binekaanekpe yom ya ci beerem ka ñ moo yom go di be ka wom ga di.
- 24 A go cii wom sɛ andebi boobo nda handunya kpe baaba ga baa ngei ma di be yom ka wom go di wɔ, ñ bine mana di ei. Ñ go baa ma ngei ma maa he yom ko wom go maa wɔ, ñ bine mana maa rei.
- 25 Cɔfɔ Moisi fɔnda beikɔ fɔ tunu ka à sui. A cii: Coobaaba, ifɔ na ya tɛ ka hundi ka à si beeni tubu da?
- 26 Yesu bine cii à sɛ: Ifɔ no ñ hantum Moisi fɔnda tira kuna? Ifɔ na n ga coo?
- 27 A tu ka cii: "N ma baa n Kpe, n ñmone lkpe nda n bine kulu nda n hundi kulu nda n gaabi kulu nda n lasabu kulu. N ma baa n gɔrɔkasine mo zanga n bóm."
- 28 Yesu cii à sɛ: N tuyom boori. N ma tɛ ya di, n kaa huna.
- 29 Amma ka à ga baa nga ma nga bóm cɛandi susu, à cii Yesu sɛ: Mee ya ci a gɔrɔkasine?
- 30 Yesu tu ka cii: Bɔrɔ fɔ zumbu za Yerusalem ka kpei Yeriko. À kam zee futu yom kambɛ. Ñ na à kaa kɔnu ka à mɛɛ mɛɛ. Ñ bisa ka à nam. À si bukɔ, à si bahun.
- 31 Yaadiyom gaa bine, garandikɔ fɔ mo na fɔnda gana ka zuli. Ka à di bɔrɔ di cɔfɔ à cɛsu ka bisa.
- 32 Lefi bɔrɔ fɔ ma tɔ nodi. Ka à di à, nga mo cɛsu ka bisa.
- 33 Amma Samariance fɔ na fɔndɔ di gana ka tɔ à dɔ. Ka à di à, cɔfɔ sisibi na à dii kala kala.
- 34 À maani ka jii nda dufɛ dam nungu yom ka à mɛɛ gaa ka ñ didiji. À na à dɛɛ nga memunu bóm ka kpeinda ya yom zumbuyom dɔ ka à sajo.
- 35 Mo bo, à na dinari wɔkɔkɔize hinka kaa ka no fuukpe di sɛ. À cii: N ma à sajo. He kulu ka n ga wi, à banda a ga à bana n sɛ saa ka a ye ka kaa.
- 36 Bɔrɔ hinza wɔ kuna, mee no n go tamma nga ya ci bɔrɔ ka à kam zee yom di kambɛ gɔrɔkasine?

- 37 Moisi fɔnda beikɔ di tu ka cii: Bɔrɔ di ka à na suuji tɛ. Cɔfɔ Yesu cii a sɛ: Kpei, ni mo n ma tɛ ya di.
- 38 N̄ goono fɔndɔ bɔm ko kpei. À kaa tɔ Yesu huro kpaara fɔ kuna. Cɔfɔ weibɔrɔ fɔ ka à maa Maata, à na à kubeni nga fuu kuna.
- 39 Maata gunda cɛɛnɛ fɔ ma ka n̄ cii à sɛ Mariama. A ga gɔrɔ ganda Yesu jine ka hanga dam à senda sɛ.
- 40 Amma Maata wɔ fuu kuna gbei n̄mani n̄mani ya na à laakali zaa. Maata bine kaa Yesu dɔ ka cii: Kpe, n ba si ba nda ka a cɛɛnɛ wɔ na a nam a fɔlɔnku ya yarɛ tɛ? N ma cii à sɛ, à ma a gaa.
- 41 Yesu bine tu à sɛ ka cii: Maata, Maata n ga ka n laakali tunandi ka ka n bɔm bitandi nda hɛ baaba.
- 42 Amma hɛ fɔlɔnku hinne ya ci tilasi. Mariama bine na ihinno suuba wɔ ka n̄ si à ta à gaa.

Luka 11

- 1 À kaa tɔ Yesu goono nungu fɔ ko ka aduwa tɛ. Saa ka à beeni, à coobaabaize yom n̄mɔne afɔ cii à sɛ: Kpe, n ma i cɛbɛ aduwa tɛyom zanga Yohanna na nga coobaabaize yom cɛbɛ.
- 2 Yesu cii n̄ sɛ: Saa ka wom ga ka aduwa tɛ, wom ma cii: I Baaba, ni ka n goono bɛɛnɛ, n maa ma ci halaala. N kpetɛɛ ma kaa. N binebaa ma tɛ handunya zanga à go tɛ bɛɛnɛ.
- 3 N ma i no i n̄maari ma ka à bo.
- 4 N ma i yaafa nda i dulum yom zama i yom mo bɔrɔ kulu ka à na taali tɛ i sɛ, i ga ka à yaafa. N ma si kpeinda i yom suiyom dɔ amma n ma i kɔm llalɔ kambɛ.
- 5 À cii n̄ sɛ kpɛɛnɛ: Wom kuna, mee ya ci bɔrɔ ka à gunda kpaasi ka à ma kpei à dɔ ciini bindi. À kaa cii à sɛ: Kpaasi, n ma a garɔ buuru hinza.
- 6 A kpaasi fɔ ya hunu za naaru ka kaa a dɔ, n̄maari fɔ ma kulu si a sɛ.
- 7 Cɔfɔ bɔrɔ ka à goono fuu kuna di, à ga tu nga kpaasi di sɛ ka cii: N ma si a taabandi. A na a fuu daabu kɔ. Hɛɛ nda a koo yom go kani. A si hini ka tunu ka à no n sɛ.
- 8 Yesu cii: A go cii wom sɛ à si tunu ka à na à sɛ ba ka à ci à kpaasi. Kankami di sabu sɛ à ma tunu ka à no bɛ kulu ka à ga baa.
- 9 Hɛɛ wɔ à go cii wom sɛ: Wo n̄maarɛ, n̄ kaa wom na. Wo ceeci, wom kaa du. Wa kobi, n̄ kaa feeri wom sɛ.
- 10 Bɔrɔ kulu ka à go n̄maarɛ, n̄ ga à no. Bɔrɔ ka à go ceeci mo, a kaa du. Bɔrɔ ka à go kobi mo, n̄ kaa feeri à se.

- 11 Wom kuna, baaba fɔ ya ga nga koo no tondi de à na à ŋmaare buuru? Wala de à na à ŋmaare ciifi à ga à no gondi?
- 12 De koo di na à ŋmaare gunguri à ga à no dem?
- 13 Bine, wom ka wom ci bɔrɔ lalɔ yom, wom ŋmaani ka he hinno no wom koo yom sɛ. Ya mo no wom Baaba ka à goono bɛɛɛ, beerem ka ñ go ka à ŋmaare Biya Halaala, à ga ñ no nda.
- 14 Yesu go hɔlle bebɛ fɔ gaare. À kaa tɔ, saa ka hɔlle di ga hunu, bebɛ di go sendi. Jama di mamaci nda.
- 15 Amma ñ kuna afɔ yom cii Bezabula hɔlle yom kpe na à ga hɔlle yom gaare nda.
- 16 Afɔ yom mo, ka à bubure sɛ ñ na à hã bɛɛɛ alamu.
- 17 Amma nga wɔ, za ka à go ka ñ lasabu yom bei, à cii ñ sɛ: Kpetɛre kulu ka à gaaba nda nga bɔm ka fee ihinka, ñ ga à halaci. Fuu ma ka à gaaba nda nga bɔm, fuu di kam no.
- 18 De bine Setam ma gaaba nda nga bɔm, metɛ na à kpetɛre tɛ ka cɛ? Wom go cii nda Bezabula dabari no a ga hɔlle yom gaare.
- 19 Amma hɛɛ wɔ, de Bezabula dabari na a go hɔlle yom gaare nda, wom ŋmɔne ize yom wɔ he fɔ no ñ ga ka ñ gaare nda? À sɛ no, ñ kaa tɛ wom ciitiko yom.
- 20 Amma de Ikpe kambeize dabari gaa no a ga hɔlle yom gaare, siika si Ikpe kpetɛre tɔ wom dɔ.
- 21 Saa ka baliji na wangu sɔlu ka ka nga hundi batu, à haibarika yom gunda kpesere.
- 22 Amma ka baliji fɔ kaa ka à bisa à gaabi à ga à zeeri ka à wangu jiinei kaa à gaa, wangu jiinei ka à ga ka ñ kaaba tɛ. He ka à gunda à ga à kuu ka à kulu farisi.
- 23 Bɔrɔ ka à si a banda, akpe ga gaaba nda hɛɛ. Bɔrɔ ka à si meigu nda hɛɛ mo, akpe ya seekɔ na.
- 24 Saa ka hɔlle hunu bɔrɔ fɔ banda, nungu kɔgɔ yom na à go dira ko hulonzom dɔ ceeci, amma à si du à. Cɔfɔ à go cii: A fuu ka à kuna a hunu no, a kaa ye.
- 25 Saa ka hɔlle di ye fuu di kuna à ga garu ñ na à haabu ka à booriandi.
- 26 À bine kpei hɔlle iye kpesene zaa nga banda. Ngei wɔ hanya fute bisa à ŋmɔne. Ñ kaa huro ka gɔrɔ nodi. Bɔrɔ nga di kɔkɔra jaasa à sintine goonoyom.

- 27 À kaa tɔ ka Yesu ga sendi nge yom di tɛ, weibɔrɔ fɔ jama di bindi bindi na jinde zaa ka cii à sɛ: Binekaanekpɛ ya ci bɔrɔ ka à gunde na n jɛɛ nda fafa ka n nani.
- 28 Yesu bine cii: Awo. Binekaanekpɛ yom ya ci beerem ka ñ go hanga dam lkpɛ sendi sɛ ko ka à gana.
- 29 Saa ka jama go meigu ko Yesu kankam, à sinti ka cii: Zamani wɔ bɔrɔ lalɔ yom, ñ ga ka alamu hã. Ikpɛ bine si zamani wɔ no alamu ñmani fɔ kala andebi Yonasi alamu.
- 30 Zanga Yanasi ci Ninife bɔrɔ yom sɛ alamu, ya na hɛɛ mo Adamize, a tɛ zamani wɔ sɛ alamu.
- 31 Weenukane sɛ kambɛŋmaa hɛɛ weibɔrɔ gandakpɛ fɔ kaa tunu ciiti hanu hine nda zamani wɔ bɔrɔ yom ka ñ ciiti ka zeeri. Za handunya mee yom no à kaa maa Salomɔ haikusutɛɛ. Guna, bɔrɔ fɔ ga, ka à bisa Salomɔ.
- 32 Ninife bɔrɔ yom kaa tunu ciiti hanu hine nda zamani wɔ bɔrɔ yom ka ñ ciiti ka zeeri zama ñ tuubi Yanasi baaru fɛyom gaa. Guna, Bɔrɔ fɔ ga ka à bisa Yanasi.
- 33 Bɔrɔ si ka à fitila diiandi ka à tugu, wala ka gaasu gum à bɔm. Amma fitila dɛɛyom dɔ no à ga à jisi hali beerem ka ñ go huro, ñ ma du ka di à kaari.
- 34 Moo goono no zanga fitila gaaham gaa. Nga di sɛ de n moo go boori, n gaaham ma kulu tɔ nda kaari noya. Amma de n maa ci ilalɔ, n gaaham ma tɔ nda kube noya.
- 35 Nga di sɛ, n ma laakali kaari ka à goono n kuna à ma si tɛ kube.
- 36 Bine, de n gaaham sukutum kulu tɔ nda kaari ka à sinda kube ba nungu fɔ, à kulu haaga zanga saa ka fitila ga ka n na nga kaari gaa.
- 37 Ka Yesu ga sendi Farisi fɔndɔ bɔrɔ fɔ na à cɛɛ à ma zaari ñmaari ñmaa nga kpaara. Yesu hura ka gɔrɔ ñmaara dɔ.
- 38 Ka Farisi fɔndɔ bɔrɔ di Yesu mana nga kambe yom nyunu jina alaada bɔm ka du ka ñmaa, mamaci na à dii.
- 39 Amma Kpɛ cii à sɛ: Wom wɔ Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, gulaize banda nda combu banda na, wom ga nyunu. Amma kuna kuna wom tɔ nda zeetɛɛ guuri nda hanya fute.
- 40 Samu yom, wɔ ka à na banda tɛ à mana kuna ma tɛ na?
- 41 Amma bɛ ka à goono wom sɛ, wom ma à saraa. Nga di gaa, hɛ yom kulu hinne wom sɛ.
- 42 Amma kaito wom, Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom zama wom ga tuuri kamisikpɛ zaka kaa nda ganji tuuri nda feekɔsu kulu. Wom bine ga saale kaa ciiti nda lkpɛ

baakasine gaa. Nge yom ya hima wom ma tɛ dam, amma wom ma si zaka di ma nam.

43 Kaito wom, Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, zama jine gɔrɛ dɔ bɛɛrɛkpɛ na wom ga baa Yuifu yom marga fuu yom kuna. Wom go baa jama ma wom fɔɔ batuma kuna.

44 Kaito wom, Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, zama wom goono no zanga saarɛ mɛnantɛ yom. Beerem go dira ñ bɔm, ñ si bei.

45 Cɔfɔ Moisi fɔnda beikɔ fɔ tu à sɛ ka cii: Coobaaba, hɛ yom wɔ ciyom gaa n go ka i woo no.

46 Yesu bine cii: Kaito wom mo Moisi fɔnda beikɔ yom. Wom go beerem jɛjɛ jɛrɔ beeri amma wom wɔ, ba wom kambeize fɔ si lamba jɛrɔ yom gaa.

47 Kaito wom, zama wom go andebi yom saarɛ yom cini, nge yom ka wom cɛɛ yom wi.

48 Sɛda no wom go tɛ ya. Wom go tu mo wom cɛɛ yom gbei gaa zama ngei wɔ na andebi yom wi. Wom mo, wom go ka ñ saarɛ yom cini.

49 À sɛ no Ikpɛ haikusutɛrɛ mo cii: A kaa andebi yom nda diya yom dɔntɔm ñ dɔ. Ñ ga afɔ yom wi, ñ ga afɔ yom mo guruguzandi.

50 Andebi yom kulu ka ñ kuri munu, za handunya sinjiyom, à banandi ma kam zamani wɔne ize yom bɔm.

51 Kuri wɔ hunu za Abɛli kala Zakari ka ñ na à wi garandi banda tanda dɔ nda Nungu Halaala game. Cimi no a go cii wom sɛ, zamani wɔne ize yom, ñ kuri banandi kaa kam wom bɔm.

52 Kaito wom, Moisi fɔnda beikɔ yom zama wom na beire lantanaize zaa. Wom bumbum mana huro. Beerem mo ka ñ ba hura, wom na ñ ganji.

53 Saa ka Yesu go hɛ nge yom di cii ñ sɛ no, Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, ñ bine sinti ka tɔ kala kala. Ñ sinti ka à mee hã hɛ boobo bɔm.

54 Ñ go tɛ zanga kuse à sɛ. Ñ ga ceeci ngei ma à dii nda sendi ka à hunu à mee hali ñ ma à tɔnya.

Luka 12

1 Saa di no jama bakara ga meigu kala ñ go cɛrɛ taamu. Yesu sinti ka cii nga coobaabaize yom sɛ jina: Wom ma laakali nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom buuru kasami ka à ci munaficitɛrɛ.

2 Hɛ kulu ka à goono tugantɛ ñ ga à kaatɛrɛ. Hɛ kulu ka à goono daabante ñ ga à feeri.

- ³ À sɛ no, bɛ kulu ka wom cii kube kuna, ò kaa maa nga di kaari kuna. Hɛ ka wom ciine hanga kuna mo fuu kuna, ò ga à fɛɛ fuu yom yɔɔ yom bɔm.
- ⁴ Amma a go cii wom sɛ a kpaasi yom, wa si hamburu gaaham wikɔ yom. Gaaham wiyom di banda ò si hini ka hɛ fɔ kulu tɛ kpɛɛɛ.
- ⁵ Amma a wom kaabaaru, wɔ ka wom ma hamburu. Wom ma hamburu wɔ ka saa ka à wi, à banda à gunda dabari ka wom cetu nini kuna, nungu ka ò go banya futu yom bɔnandi. Cimi na a ga cii wom sɛ, wom ma hamburu nga.
- ⁶ Ò cini bulanga ciro gu neera dala hinka. À na ci cimi na ba? Amma ò kuna ba afɔ si ka lkɛ diniga.
- ⁷ Wom wɔ, ba wom bɔm hamini, ò na ò kulu kabu. Nga di sɛ wom ma si hamburu. Wom bisa bulanga ciro baaba.
- ⁸ Amma a go cii wom sɛ, bɔrɔ kulu ka à go cii nga ya a òmɔne na iburadam yom jine, hɛɛ Adamize mo, a kaa cii akpɛ ya a òmɔne no lkɛ dɔntɔneize yom jine.
- ⁹ Amma bɔrɔ kulu ka à go ka a ze iburadam yom jine, a ga akpɛ ze lkɛ dɔntɔneize yom jine.
- ¹⁰ Bɔrɔ kulu mo ka à go sendi ka hungu hɛɛ Adamize, ò ga à yaafa nda. Amma bɔrɔ kulu ka à ga sendi yamu ka Biya Halaala cɛnandi, ò si à yaafa nda pai.
- ¹¹ Amma saa ka ò kaanda wom Yuifu yom marga fuu yom jine nda gaabikoni yom jine nda hinikpɛ yom jine, wom ma si dirigo nda zanga wom kaa tu ka yeti wala nda hɛ ka wom kaa cii.
- ¹² Lokaci di bumbum kuna Biya Halaala kaa wom cɛbɛ hɛ ka à hima wom ma cii.
- ¹³ Cɔfɔ jama di bindi kuna bɔrɔ fɔ cii à sɛ: Coobaaba, cii a bɛɛɛ sɛ à ma tubu farisi nda hɛɛ.
- ¹⁴ Amma Yesu cii à sɛ: E bɔrɔ kpɛ, mee ya na a jisi ya tɛ wom ciitikɔ ka wom farisime yom tɛ wom sɛ?
- ¹⁵ Yesu cii ò sɛ mo: Wa laakali. Wa fee nda baayom futu zama bɔrɔ hundi si kɔrɔgɔ à haibarika bayom gaa.
- ¹⁶ À na yaase wɔne mo tɛ ò sɛ ka cii: Haibarikantɛ fɔ fari yom kaanda à sɛ liiba boobo.
- ¹⁷ Cɔfɔ à sendi nga bine kuna ka cii: Ifɔ ya tɛ? A sinda nungu ka à kuna a ma a fari barika kulu wɔ meigu.
- ¹⁸ À bine cii: To. Wɔne no a tɛ. A ga a boo yom bɔgu no ka ibeeri beeri yom cini. Ò kuna no a ga a fari barika kulu nda a haibarika meigu.

- 19 Saa di gaa, ya cii a bɔm sɛ, a hundi haibarika boobo goono a sɛ jisantɛ jiiri boobo ηmɔne. Ya hulonzom. Ya ηmaa. Ya ham. Ya faihã.
- 20 Amma Ikpɛ cii à sɛ: Samu, ciini wɔ̀ ñ ga n hundi zaa. Hɛ yom di ka n sɔlu, mee sɛ no ñ kaa goono?
- 21 Zanga à bara noya bɔrɔ ka à go haibarika meigu nga bɔm sɛ, Ikpɛ jine no akpɛ si ci haibarikantɛ.
- 22 Cɔfɔ Yesu cii nga coobaabaize yom sɛ: A sɛ no a go cii wom sɛ, wa si karihã wom hundi yom sɛ nda hɛ ka wom kaa ηmaa wala wom gaaham yom sɛ nda hɛ ka wom dam.
- 23 Hundi bisa ηmaari. Gaaham mo bisa jiine ka dam.
- 24 Wom ma gaarugaaru yom guna. Ñ si duma. Ñ si wi. Ñ bine sinda jisiri, ñ sinda boo. Ikpɛ bine go ka ñ ηmaarandi. Hali ya ma wom, wom ka wom bæɛɛ bisa ciro.
- 25 Wom kuna mee no à karihã kuna à hini ka kambɛ karu fɔ tɔntɔnu nga kuyom gaa?
- 26 Nga di sɛ, za ka wom si hini ba hɛ fɔ pitici, ifɔ sɛ wom go karihã nda cinda?
- 27 Wom ma guna zanga boosi yom go beeri. Ñ si gbei tɛ. Ñ si silli tɛ. Amma a go cii wom sɛ ba Salomɔ à deiza kulu kuna à mana taalam zanga ñ kuna afo.
- 28 Amma Ikpɛ go subu taalam zanga ya di, subu ka à goono ganji kuna hunkuna ka suba ñ ga à tɔnu. Hali ya ma wom naane cɛnakpɛ yom à si kaa jiine dam wom gaa no?
- 29 Wom wɔ̀, wom ma si ceeci hɛ ka wom ma ηmaa wala hɛ ka wom ma ham. Wom ma si karihã nda.
- 30 Hɛ nge yom di kulu no handunya dimi kulu ga ceeci. Wom Baaba bine bei wom gunda hɛ nge yom di muradu.
- 31 Amma wom ma Ikpɛ kpetɛɛ ceeci. Ikpɛ kaa hɛ nge yom di kulu tɔntɔnu wom sɛ.
- 32 Kuru cɛna, n ma si hamburu zama à kaani wom Baaba sɛ à ma wom na kpetɛɛ.
- 33 Wa hɛ ka wom gunda neera ka saraa. Wom ma zalifɔntɔ yom tɛ wom bɔm sɛ ka ñ si zeeni, haizici no bæɛɛɛ kuna ka à si zobu. Bæɛɛɛ kuna no ñ goono, nungu ka zee si maani. Nanabanu mo si à sara.
- 34 Nungu ka wom haizici goono, nungu di no wom bine mo goono.
- 35 Wom kunacendi yom ma goono wom cɛntɛ yom gaa. Wom fitila yom mo dii.
- 36 Wom bumbum mo, wom ma hima bɔrɔ yom ka ñ ga ka ngei kpe batu à ma kaa za hije dɔ. Saa ka à kaa kaa kaa kobi, ñ ma feeri à sɛ nda waasi.

- 37 Binekaanekpe yom ya ci tam yom ka saa ka ò kpea kaa, à ga ò garu ò ga batu. Cimi na a ga cii wom se, à ga nga kunacendi ho ka tam yom gɔrendi ŋmaari dɔ. À kaa tamtere ò se.
- 38 Ciini bindi batuyom hinkante wala batuyom hinzante gaa, de à ga kaa ka ò garu ya di, tam nge yom di ya ci binekaanekpe yom.
- 39 Amma wom ma wone bei, de hundikpe bei lokaci ka zee kaa, dam à ga à batu. À si nam à ma nga fuu funu.
- 40 Nga di se wom mo, wa solu. Lokaci ka à gaa wom si tamma no hee Adamize, a ga kaa.
- 41 Cɔfo Piee cii à se: Kpe, i se no n go yaase wo te dee wala ò kulu se?
- 42 Kpe cii: Ta. Mee ya ci bandabɔrɔ naanekpe nda laakalante? Nga no à kpe na à jisi ka nga tam yom kulu dam à kambe à ma ò na ò ŋmaari lokaci ka à hima.
- 43 Binekaanekpe no tam nga di ka saa ka à kpea kaa, à ga à garu à mo te ya di.
- 44 Cimi no a ga cii wom se, à ga nga haibarika kulu dam à kambe.
- 45 Amma de tam wo go cii nga bine kuna à kpe wo si kaa tamba, cɔfo à sinti ka banya yom di nda kɔngɔ yom di karu. À ga ŋmaa ko ham ka bugu.
- 46 Tam nga di, à kpea kaa kaa no hanu ka à si batu, lokaci ka à si bei. À kpea ga à dumbu ihinka ka à ba dam zam ka naane ize yom banda.
- 47 Tam wo go ka nga kpea binebaa bei amma à mana solu. À mana te mo zanga kpea binebaa goono nda. À gaa no, ò ga à bulaala ce boobo.
- 48 Bɔrɔ ka à mana bei mo, ka à go be yom te ka ò to goobu, ò ga à bulaala, à ce si ba. Bɔrɔ kulu ka ò na à no iboobo, ò ga iboobo dece à bɔm. Bɔrɔ kulu mo ka ò na iboobo talifi à gaa, ò dece à bɔm ka tɔntɔnu.
- 49 A kaa no ya nini furu handunya bɔm. A baa ya ò jina ka nini di funsu.
- 50 A gunda mirandiyom fo ka ò ma a mirandi nda. A goono kankami kuna mo hali ò ga à tɔnandi.
- 51 Wom ma si tamma a kaa baani dam handunya bɔm no. A go cii wom se, a kaa no ka feefe dam.
- 52 Za maasa bɔrɔ gu ka ò goono fuu fo, ò kaa fee. Ihinza kaa gaaba nda ihinka. Ihinka kaa gaaba nda ihinza.
- 53 Baaba kaa gaaba nda koo haibɔrɔ. Koo haibɔrɔ kaa gaaba nda baaba. Nya kaa gaaba nda koo hundiyo. Koo hundiyo kaa gaaba nda nya. Kunye nya kaa gaaba nda nga hanzure. Koo wende kaa gaaba nda nga hanzure weibɔrɔ.

54 Yesu cii jama di ma sɛ: Saa ka wom go di buru tunu weenukane, nda waasi wom cini cii hari go kaa. À kaa mo.

55 Saa ka wom maa weenukane sɛ kambɛɲmaa hɛɛ hɛo go funsu wom cini cii, kɔndi kaa tɛ. À tɛ mo.

56 Munafici yom, wom go ganda nda bɛɛnɛ takari yom bei ka kaa cɛɛ. Ifɔ sɛ no wom si hini ka lɔkaci wɔ mo bei ka à kaa cɛɛ?

57 Ifɔ sɛ mo no wom bumbum, wom si ciiti nda bɛ ka à saba?

58 Saa ka n ga kpei ciitikɔ dɔ n zojikari banda, fɔnda bɔm no n ma guruje ka n bɔm kaa à kambɛ. À ma si tɛ à ma du ka kpeinda ni ciitikɔ jine, ciitikɔa ma ma n dam dogari kambɛ, dogari di ma n dam kasu.

59 A go cii n sɛ ka n si hunu nodi pai kala de n na à kulu bana, ba tanga si cindi.

Luka 13

1 Lɔkaci nga di bɔrɔ fɔ yom goono nodi ka deede Yesu sɛ hɛ ka à tɛ Galile laabu bɔrɔ yom sɛ. N cii Pilatu dam n ma n wi ka n kuri meigu nda n garandi yom kuri.

2 Yesu bine tu n sɛ ka cii: Wom tamma Galile bɔrɔ nge yom di ci dulumkoni yom ka bisa Galile bɔrɔ kulu zama n taabi zanga ya di?

3 A go cii wom sɛ, awo. Amma de wom mana tuubi, wom kulu kaa halaci zanga ya di.

4 Wala wom tamma bɔrɔ wei cindi ahaku wɔ ka n bɔm Silowe jidambisa kam ka n wi, ngei ya ci dulumkoni yom ka bisa Yerusalem bɔrɔ kulu?

5 A go cii wom sɛ, awo amma de wom mana tuubi wom kulu kaa halaci zanga ya.

6 Yesu na yaase wɔ mo tɛ ka cii: Bɔrɔ fɔ gunda jee nya ka à tilam nga lezɛ lambu kuna. À bine kaa ka ize ceeci à gaa. Amma à mana du.

7 Cɔfɔ à cii lezɛ lambu harifara sɛ: Guna, jiiri hinza noya ka a go kaa ka ize ceeci jee nya wɔ gaa. A si du. N ma à dumbu. Ifɔ sɛ à goono ganda wɔ gaa kɔnu bɔm?

8 Lezɛ lambu harifara tu à sɛ ka cii: Kpe, à nam jina jiiri wɔ, a ga à fansi ka hundi ka taaci dam.

9 Haniba à kaa hei. De à mana hei n ma à dumbu.

10 Hulonzom hanu fɔ hine na Yesu ga cooandi Yuifu yom marga fuu yom nɲɔne afɔ kuna.

- 11 Cɔfɔ weibɔrɔ fɔ goono nungu di ka à gunda hòllɛ. À ga weibɔrɔ di zɛnjandi à tɔ jiri wei cindi ahaku. À gaaham goono kunkunantɛ. À si hini ka tunu nga bɔm gaa ba cɛna.
- 12 Ka Yesu di à, cɔfɔ à na à cɛɛ ka cii à sɛ: Wei wɔ, ò na n kaa zɛnjɛ wɔ kuna.
- 13 Cɔfɔ Yesu na nga kambɛ yom dɛcɛ à bɔm. Maasa maasa à tunu ka sellɛ. À ga ka lkpe saabu.
- 14 Yuifu yom marga fuu haikusu di bine tɔ nda ka Yesu na wei di na baani hulanzom hanu hine. À cii jama di sɛ: Jiribi idu goono à halali bɔrɔ ma gbei tɛ. À sɛ na hanu nge yom di wom ma kaa ka du baani, amma à mana ci hulanzom hanu hine.
- 15 Kpe mo tu à sɛ ka cii: Munafici yom, wom ñmɔne afɔ fɔ si cini ka nga hau wala nga farika feeri talala dɔ ka kpeinda ka à hangandi hulanzom hanu hine ba?
- 16 Bɔrɔ wɔ bine ka à ci Abulema koo weibɔrɔ ka Setam na à hɔ à jiri wei cindi ahaku noya, à hima ò ma à kaa hɔyom wɔ kuna hulanzom hanu hine. À na ci cimi no ba?
- 17 Ka Yesu na sendi nga di cii, hawi na à zojikari yom kulu dii. Jama kulu faihã nda hɛ deizakpe yom ka Yesu ga tɛ.
- 18 Cɔfɔ Yesu cii: Ifɔ no lkpe kpetɛɛ hima? Hɛ fɔ na a ga à himandi nda?
- 19 À hima na zanga mutaru yazi dimi fɔ mogure ka bɔrɔ na à zaa ka duma nga lambu kuna. À beeri ka tɛ tuuri nya bambata. Bɛɛɛ ciro yom go gɔrɔ à kambɛ yom bɔm.
- 20 Yesu cii kpɛɛɛ: Hɛ fɔ no a ga lkpe kpetɛɛ himandi nda?
- 21 À hima no zanga buuru kasami ka weibɔrɔ zaa ka dam buuru hamini zaka mee hinza kuna kala à kulu tunu.
- 22 Yesu na nga diro tɛ ka kpei Yerusalem wangara. Fɔndo di bɔm à na wangara yom nda kpaara yom taaru ka cooandi.
- 23 Cɔfɔ bɔrɔ fɔ cii à sɛ: Kpe, beerem ka ò ga du faaba, ò mana ba na?
- 24 Amma Yesu cii ò sɛ: Wom ma guruje ka huro nda mee kankamantɛ. A ga cii wom sɛ, iboobo kaa ceeci ngei ma huro, amma ò si hini.
- 25 Saa ka hundikpe tunu ka nga gambu daabu, wom ma wom goono tɛɛ. Saa di na wom sinti ka gambua karu ka cii: Kpe, Kpe feeri i sɛ. Nga ma kaa tu wom sɛ ka cii: A si wom bei. A si bei nungu ka à bɔrɔ yom na wom.
- 26 À gaa na, wom ba cii: I ñmaa, i ham n jine. N cooandi ma i sɔrɔ yom bɔm.
- 27 Cɔfɔ hundikpɛa kaa cii: A ga cii wom sɛ, a si bei nungu ka à bɔrɔ yom na wom. Wa gana a sɛ, wom kulu hɛ lalɔ gbeiteeri yom.

²⁸Wom kaa hẽ. Wom kaa hinje kaama ma saa ka wom kaa di Abulema nda Isaaka nda Yakofu nda andebi yom kulu goono Ikpɛ kpetɛɛ kuna, amma tɛɛ na ñ na wom furu.

²⁹Beerem kaa hunu weenuhune nda weenukane nda weenuhune sɛ kambɛwo bɛɛ nda weenuhune sɛ kambɛɲmaa bɛɛ ka gɔɔ Ikpɛ kpetɛɛ kuna.

³⁰Guna, kɔkɔɔ banda bɔɔ yom goono ka ñ kaa ci sintine bɔɔ yom. Sintine bɔɔ yom mo goono ka ñ kaa ci kɔkɔɔ banda bɔɔ yom.

³¹Hanu nga di mo Farisi fɔndɔ bɔɔ fɔ yom kaa cii à sɛ: N bɔm cendi ka hunu nee zama Hirodu go baa nga ma n wi.

³²Yesu bine cii ñ sɛ: Wa kpei cii cɛmbɛɛkpɛ di sɛ, guna hunkuna nda suba a go hɔllɛ yom gaarɛ. A go baani no. Jiribi hinzantɛ ya a bata tɔnandi.

³³Amma kala de hunkuna nda suba nda subasi mo ya dira zama à si hima andebi ma bu kala Yerusalem wangara kuna.

³⁴E Yerusalem, Yerusalem, n ga andebi yom wi. N ga beerem ka Ikpɛ na ñ dɔntɔm n dɔ cetu nda tondi. Ce mɛɛɛjɛ no a baa ya n ɲmɔne ize yom meigu zanga gɔɔngɔ nya cini ka nga ize yom meigu nga fata yom cire. Amma wom mana tu.

³⁵Guna, ñ kaa wom fuu nam kɔnu. Cimi no a go cii wom sɛ, wom si di hɛɛ pai kala à ma tɔ wom ma cii: Barikakpɛ no bɔɔ ka à go kaa Kpɛ maa gaa.

Luka 14

¹A kaa tɔ hulonzom hanu fɔ bine Yesu huro Farisi fɔndɔ bɔɔ yom haikusu yom ɲmɔne afɔ fuu kuna ka ɲmaa. Ñ go ka à guna guna.

²Cɔfɔ bɔɔ fɔ goono à jine ka à gunda yeeni funsi.

³Yesu bine sendi Moisi fɔnda beikɔ yom sɛ nda Farisi fɔndɔ bɔɔ yom sɛ. A cii: A halali ñ ma baani no hulonzom hanu bine dee?

⁴Amma ñ dɛɲjɛ. Yesu na kambɛ dam ka doorikom dii ka à no baani. Bine, à na à tam.

⁵Cɔfɔ à cii ñ sɛ: Wom kuna, mee no de à farika wala à hau kam guusu kuna hulonzom hanu hine à si à kaa maasa maasa?

⁶Ñ mana hini ka hɛ fɔ kulu tu sendi nga di bɔm.

⁷Yesu na yaase tɛ jama di sɛ ka à di zanga ñ go suuba ka gɔɔ jine gɔɛ dɔ bɛɛɛkpɛ bɔm ɲmaara dɔ.

⁸À cii ñ sɛ: Saa ka bɔɔ ga n cɛɛ hije buci dɔ n ma si gɔɔ jine gɔɛ dɔ bɛɛɛkpɛ bɔm. Haniba beerem ka ñ cɛɛ kuna bɔɔ fɔ goono ka à bɛɛɛ bisa n ɲmɔne.

- 9 Bɔrɔ ka à na wom cɛɛ, ni nda akpɛ, à ma si kaa ka cii: Bɔrɔ kpɛ no cita. Hawi ga n dii nda n ma kpei gɔrɔ banda.
- 10 Amma saa ka ò na n cɛɛ nda ñmaari, n ma kpei gɔrɔ banda. Bɔrɔ ka à na n cɛɛ saa ka à kaa à ma cii n sɛ: Kpaasi, kaaru bɛɛɛ ka tɔntɔnu. Nga di bɛɛɛ tɛ n sɛ beerem kulu jine ka ni ndei goono ñmaara dɔ.
- 11 Bɔrɔ kulu ka à go ka nga bɔm bɛɛrandi, ò ga à yeti ganda. Bɔrɔ kulu ka à go ka nga bɔm yeti ganda, ò ga à bɛɛrandi.
- 12 Bɔrɔ ka à na à cɛɛ nda ñmaara mo, Yesu cii à sɛ: Saa ka n go wiciri ñmaari tɛ, n ma si n kpaasi yom cɛɛ wala n cɛɛɛ yom nda n bɛɛɛ yom wala n haikusu yom wala n gɔrɔkasine haibarikantɛ yom hali ngei ma ba n cɛɛ nda ñmaari ka bana.
- 13 Amma saa ka n go beerem cɛɛ nda jingarɔ ñmaari, n ma talika yom cɛɛ nda leebantɛ yom nda sumbarantɛ yom nda danam yom.
- 14 N kaa tɛ binekaanekpɛ zama ò si hini ka bana n sɛ. À gaa na, Ikpɛ ga à yeti n sɛ bɔrɔ cɛantɛ susu yom bukɔɛi tunandiyom watɛ.
- 15 Beerem ka ò goono ñmaari di dɔ n ñmɔne afɔ maa sendi nge yom di. À gaa no à cii Yesu sɛ: Binekaanekpɛ no, bɔrɔ ka à ñmaari ñmaa Ikpɛ kpetɛɛ kuna.
- 16 Yesu bine cii à sɛ: Bɔrɔ fɔ na wiciri ñmaari beeri fɔ tɛ ka bɔrɔ boobo cɛɛ nda.
- 17 Wiciri ñmaara lɔkaci tɔ. À na nga banya dɔntɔm à ma kpei cii beerem ka à cɛɛ sɛ: Wa kaa zama ò na hɛ kulu sɔlu kɔ.
- 18 Amma afɔ fɔ kulu kaanda ngei kɔbɛ. Sintine bɔrɔ di cii à sɛ: Fari fɔ no a dei. Tilasi kala ya kpei di à. A go ka n ñmaarɛ, n ma gafara tɛ a sɛ.
- 19 Afɔ ma cii: Hauyeji yom no a dei ihinka hinka gu. A go kpei ka ò yaase guna. A go ka n ñmaarɛ n ma gafara tɛ a sɛ.
- 20 Afɔ mo cii: Wendɛ fɔ no a hiji. Nga di sɛ, a si hini ka kaa.
- 21 Banya di bɛɛ ka ye. À na kɔbɛ sendi yom deede nga kpea sɛ. Cɔfɔ hundikpɛ di bine tɔ. A cii nga banya sɛ: Kpei nda waasi kpaara sɔrɔ yom bɔm nda fɔndɔize yom bɔm. N ma kaanda talika yom nee nda leebantɛ yom nda sumbarantɛ yom nda danam yom.
- 22 Banya di cii: Kpe, zanga n cii wɔ ò na à tɛ. Tɛɛ bine ya kaa cindi.
- 23 Kpea ma cii nga banya sɛ: Hunu ka kpei dɛbɛ yom bɔm nda kaka yom cɔrɔ yom gaa, n ma beerem tilasi ò ma huro zama a hundi ma du ka tɔ.
- 24 A cii wom sɛ beerem di kulu ka a cɛɛ, ò ba afɔ si tabaa a wiciri ñmaara gaa.
- 25 Jama bakara go meigu ka Yesu gana. À bɛɛ ò dɔ hɛɛ ka cii ò sɛ:

- 26 Bɔrɔ kulu ka à kaa a dɔ, de à si hungu nga baaba nda nga nya nda nga wende nda nga koo yom nda nga cɛne yom nda bæere yom nda nga weima yom nda ba nga bumbum hunda mo, à si hini ka tɛ a coobaabaize.
- 27 Bɔrɔ kulu mo ka à si nga bundu gaarantɛ zaa ka a gana, à si hini ka tɛ a coobaabaize.
- 28 Mee na wom kuna ka à ga baa nga ma jidambisa cini, à si gɔrɔ jina ka nooru ka nga wi lasabu. À ma di hali nga gunda hɛ ka à wasa ka jidambisa di beeni nda.
- 29 Haniba ba de à na jidambisa kpɛsɛ furu, à mana hini ka à bɔm wi. Beerem ka ñ di à, ñ ma si dondaà.
- 30 Ñ kaa cii: Bɔrɔ kpɛ sinti jidambisa ciniyom, à mana hini ka à beeni.
- 31 Wala kpɛ fɔ ya ba kpɛi wangu kpɛ fɔ gaa, à si gɔrɔ jina. À ma guna de nga hini ka kpɛi à gaa nda bɔrɔ dubu wei, cɛrɛ ka à gunda bɔrɔ dubu waranka?
- 32 De à na ci ya mo, za cɛ goono nungu mooru à ma bɔrɔ fɔ yom samba ka ñ ma baani ñmaare.
- 33 Nga di sɛ, wom kuna bɔrɔ fɔ kulu ka à si nga bɛ kulu nam, à si hini ka tɛ a coobaabaize.
- 34 Ciiri boori amma de ciiri taru, hɛ fɔ na ñ ga à hinsa nda?
- 35 À si boori ganda sɛ, à si tɛ taaci. Ñ ga à furu tɛrɛ. Bɔrɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa.

Luka 15

- 1 Alikasi takɔ yom kulu nda dulumkoni yom maani à dɔ ka hanga dam à sɛ.
- 2 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom go gunugunu ka cii: Bɔrɔ di go dulumkoni yom ta. À go ñmaa ndei mo.
- 3 Cɔfɔ Yesu na yaase wɔne tɛ ñ sɛ ka cii:
- 4 Metɛ no wom kuna bɔrɔ kpɛ ka à gunda feeji zangu kaa tɛ, de afɔ dɛrɛ à sɛ? À ga weiga cindi ɛga nam ganji kuna ka kpɛi feeji ka à dɛrɛ di ceeci kala à ma di à. À na ci cimi na ba?
- 5 Ka à di à, à go ka à dɛcɛ nga jɛsɛ bɔm. À bine ga kaani ma.
- 6 Ka à ye fuu à go ka nga kpaasi yom cɛɛ nda nga gɔrɔkasine yom. À go cii ñ sɛ: Wa faihã nda hɛɛ zama a di a feeji di ka à dɛrɛ.
- 7 A go cii wom sɛ, ya mo no faihã goono bæene kuna dulumkoni fɔlɔnku sabu sɛ ka à tuubi. À bisa bɔrɔ cɛantɛ susu weiga cindi ɛga ganda ka ñ sinda tuubi muradu.

- 8 Zanga sendi, weibɔrɔ fɔ gunda anzɛɛfu tanga wei. Ka afo dɛɛ à sɛ à go fitila diiandi ka nga fuu haabu. À go ka à ceeci nda laakali kala à ma di à. À na ci cimi no ba?
- 9 Ka à di à, à go ka nga kpaasi yom cɛɛ nda nga gɔrɔkasine yom ka cii ò sɛ: Wa faihà nda hɛɛ zama a di a tanga ka à dɛɛ.
- 10 A go cii wom sɛ, ya no faihã goono Ikpe dɔntɔneize yom jine dulumkoni fɔlɔnku sabu sɛ ka à tuubi.
- 11 Yesu bine cii: Bɔrɔ fɔ gunda koo haibɔrɔ hinka.
- 12 Icɛna cii ngei baaba sɛ: Baaba, n ma a no a ba n haibarika wɔ kuna ka à ci a òmɔne. Cɔfɔ baaba di na nga haibarika farisi ò sɛ.
- 13 À tɛ jiribi yom, icɛna na nga òmɔne kulu meigu. À hunu ka kpei laabu òmani hali nungu mooru. Nungu di no à na nga baaba tubu di karu ka see bɛnɛbɛnɛ kuna.
- 14 Saa ka à na à kulu wi ka beeni, cɔfɔ bɛɛɛ bambata kaa laabu di kuna. Banji sinti ka kaa haiwasu di gaa.
- 15 À kpei kɔrɔgɔ laabu di ize yom òmɔne afo gaa. Bɔrɔ di na à dam à ma cini kpei kpisɔ yom kurum nga fari tɛɛ yom kuna.
- 16 À go miila nga ma nga gunde tɔnandi nda kɔɔta ka kpisɔ yom di go òmaa. Bɔrɔ fɔ kulu mana à no hɛ fɔ.
- 17 Amma saa ka à laakali ye à gaa, à cii: A baaba gunda gbeiize yom fa ka ò gunda òmaari nda bayom. Hɛɛ mo a go nee ko bu nda hɛɛɛ.
- 18 A kaa tunu no ka kpei a baaba dɔ ka cii à sɛ: A baaba, a na dulum tɛ bɛɛnɛ sɛ. A na dulum tɛ n sɛ mo.
- 19 Ya na tɔ n ma a cɛɛ n koo haibɔrɔ kpɛɛnɛ. N ma a dii zanga n gbeiize yom òmɔne afo.
- 20 À tunu bine ka kpei nga baaba dɔ. Za à goono hali nungu mooru, à baaba di à. Sisibi na à dii kala kala. À zuuru ka kpei huro à jɛndɛ kuna ka à sumsum kala kala.
- 21 Amma koo di cii à sɛ: Baaba, a na dulum tɛ bɛɛnɛ sɛ. A na dulum tɛ n sɛ. Ya na tɔ n ma a cɛɛ n koo kpɛɛnɛ.
- 22 Baaba di cii nga banya yom sɛ: Wa kaanda kpe kuku ka à boori ka bisa kpe kulu ka dam à gaa. Wom ma kambɛ kɔlibɛ fɔ dam à sɛ nda taamu à cee yom gaa.
- 23 Wa kaanda hauize hangandi nasɔ di mo ka wi, i ma òmaa ka faihã.
- 24 A koo wɔ go. À bu. À bine ye hundi gaa. À dɛɛ no, ò ye ka di à. Cɔfɔ ò sinti ka faihã.

- 25 À koo haibɔrɔ sintine goono fari. Saa ka à ye fuu ko maani hundi cɔfɔ à go maa dɔɔni nda gaani.
- 26 À na gbeiize yom kuna afo cɛɛ ka à hã hɛ ka no.
- 27 À cii à sɛ: N cɛɛnɛ ya kaa. N baaba na hauize hangandi wi zama à di à nda baani.
- 28 Koo haibɔrɔ sintine di bine tɔ. À si baa nga ma huro. À baaba hunu tɛɛ ka à ŋmaare à ma huro.
- 29 Amma à tu nga baaba sɛ ka cii: Guna, jiiri ba ka a ga tamtɛɛ n sɛ. Ba ce fo ya na n meire yom daarum amma n mana a na hanciniize ba ce fo ya faihà, hɛɛ nda a kpaasi yom.
- 30 Amma bɔrɔ wɔ ka à ci n kaa ka à na n haibarika wi weikuru yom dɔ, à kaa. N na hauize hangandi wi à sɛ.
- 31 Amma baaba cii à sɛ: A koo, n goono a banda saa kulu. Hɛ kulu ka à ci a ŋmɔne, n ŋmɔne no.
- 32 Amma à saba i bine ma kaani ka faihà. N cɛɛnɛ wɔ, à bu na. À bine ye hundi gaa. À dɛɛ, i ye ka di à.

Luka 16

- 1 Yesu cii nga coobaabaize yom mo sɛ: Haibarikante fo ya goono ka à gunda bandabɔrɔ fo. Cɔfɔ n na bandabɔrɔ di beri à dɔ ka cii nga ya ga ka à haibarika wi.
- 2 Kpea mo na à cɛɛ ka cii à sɛ: Ifo ya ci wɔne ka a ga maa n ga cii n gaa wɔ? N ma kaanda a sɛ n bandabɔrɔtɛɛ muradu tira yom, zama n si bandabɔrɔtɛɛ tɛ kɛɛnɛ.
- 3 Bandabɔrɔ di cii nga bine kuna: Mɛtɛ a tɛ zama a kpea ba ka a kaa a bandabɔrɔtɛɛ? A si hini ka farimi mo. Haawi ga a dii nda bara.
- 4 To. A bei hɛ ka a kaa tɛ saa ka n ga a kaa bandabɔrɔtɛɛ n ma a ta beerem hundi kuna.
- 5 À na nga kpea garɔkoni yom cɛɛ afo fo. À cii sintine bɔrɔ di sɛ: Mɛɛɛje no a kpe go ka n garihã?
- 6 Bɔrɔ di cii à sɛ: Jii neesiji zangu fo. Cɔfɔ à cii à sɛ: N ma tira zaa ka gɔrɔ nda waasi. N ma hantum weigu.
- 7 À cii afo mo sɛ: Ni bine, mɛɛɛje no n gaa? À cii à sɛ: Mɔsɔngu hamini neesiji zangu fo. À cii nga mo sɛ: N ma n tira zaa ka hantum wahaku.
- 8 Kpea bine na bandabɔrɔ cimi zamkɔ sifa zama à tɛ nda laakali. N wate kuna zamani wɔ ize yom laakali bisa kaariize yom laakali.

- 9** Hεε wɔ, a go cii wom sε, wom ma haibarika ka à mana saba tε kpaasi, zama saa ka wom kaa gazia ò ma wom ta gɔrε ka à sinda beeniyom kuna.
- 10** Bɔrɔ ka à ci naanekpε hε fɔ pitici kuna, naanekpε mo no hε fɔ bambata kuna. Bɔrɔ ka à mana saba hε fɔ cεna pitici kuna, à si saba hε fɔ bambata kuna.
- 11** Nga di sε, de wom mana tε naanekpε yom haibarika ka à si saba kuna, mee ya ga ihinno talifi wom gaa?
- 12** De wom mana tε naanekpε yom hε ka à ci bɔrɔ fɔ ηmɔne kuna, mee ya kaa wom no bε ka à ci wom ηmɔne?
- 13** Gbeiize si ka à hini ka tamtεrε kpe hinka sε. À kaa hungu afɔ ka baa afɔ wala à ma kaa kaani afɔ sε ka donda afɔ. Wom si hini ka tamtεrε lkpe sε nda haibarika sε mefɔ.
- 14** Ka Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom mo maa hε nge yom di, ò na Yesu haaru zama ò bara nooru baakɔ yom.
- 15** Yesu cii ò sε: Wom wɔ bɔrɔ fɔ yom no ka ò ga ka ngei bɔm cεandi susu iburadam yom jine amma lkpe ga wom bine yom bei. Hε ka à gunda bεere iburadam yom dɔ, fεntε hε no lkpe jine.
- 16** Moisi fɔnda nda andebi yom tira yom lɔkaci goono kala Yohanna watε. Za watε di na, ò go Baaru Hinno waazu tε lkpe kpetεrε bɔm. Bɔrɔ fɔ kulu ga gaabi tε ka huro à kuna.
- 17** Amma à faala bεene nda ganda sε ò ma beeni, nda biiriize tombi fɔlɔnku ma dεrε Moisi fɔnda gaa.
- 18** Bɔrɔ kulu ka à go ka nga wεndε fee ka afɔ ηmani hiji, akpε go zina. Bɔrɔ kulu mo ka à na weibɔrɔ ka bɔrɔ fɔ fee hiji, akpε go zina.
- 19** Haibarikantε fɔ goono ka à cini kpε siini kuku dam nda taafε baanɔ caadantε ka faariηmaa hanu kulu.
- 20** Barakɔ fɔ mo goono ka ò cii à sε Lazaa, ka à tɔ nda bii. Ò cini ka à zaa ka kaandaà haibarikantε di hundi mee à ma kani.
- 21** À go hini nga ma kungu nda haibarikanta ηmaari buruburu yom ka ò go kam za tabulu bɔm. Ba hansi yom ma ga kaa ka à bii yom lɔɔgu.
- 22** À kaa tɔ bine, barakɔ di bu. lkpe dɔntɔneize yom na à zaa ka dam Abulema jende kuna. Haibarikantε di mo bu. Ò na à fiji.
- 23** À goono ciyoma bɔne kuna. À na bɔm tunandi ka di hali jina Abulema nda Lazaa ka à goono Abulema jende kuna.
- 24** Cɔfɔ à kuwa ka cii: Baaba Abulema, n ma dii a sisibi ka Lazaa dɔntɔm à ma nga kambeize tusu hari kuna ka à dεene wɔ yeenandi. À ga di bɔne nini wɔ kuna.

- 25** Amma Abulema cii: À kaa, n ma hongɔ ka n du n haibarika n handunya wate. Lazaa mo du doorei. Maasa nga wɔ̀ n̄ na à suurandi nee. Ni ma, n̄ go ka n bɔnandi.
- 26** Nga di banda, Ikpɛ na guusu bambata fɔ sinji wom nda i yom game. Beerem ka n̄ go baa ngei ma hunu nee ka kpei wom dɔ wala wom dɔ ka kaa i dɔ, n̄ si hini ka bisa.
- 27** Haibarikantɛ di bine cii: A ga ka n n̄maare na baaba Abulema, n ma Lazaa dɔntɔm a baaba fuu.
- 28** A gunda cɛɛnɛ nda bɛɛrɛ gu. A ma sɛda tɛ n̄ sɛ hali ngei mo ma si kaa guruguze nungu wɔ̀ kuna.
- 29** Abulema cii à sɛ: N̄ gunda Moisi nda andebi yom, n̄ ma hanga dam n̄ sɛ.
- 30** Amma haibarikantɛ di cii: Awo, baaba Abulema. De buko yom kuna afɔ kpei n̄ dɔ n̄ kaa tuubi.
- 31** Abulema ma cii à sɛ: De n̄ si hanga dam Moisi nda andebi yom sɛ, n̄ si hini ka n̄ bɛrɛ mo ba de bɔrɔ fɔ tunu bukɛi game.

Luka 17

- 1** Yesu cii nga coobaabaize yom sɛ: Saa kulu sababu yom goono ka n̄ hini ka beerem dɛrandi. Amma kaito bɔrɔ ka à dɔ dɛrandiyom hunu.
- 2** N̄ ma fufuyom tondi hɔ̀ à jinde gaa ka à cetu tɛku kuna à bisa, à ma icɛna yom wɔ̀ n̄mɔne afɔ dɛrandi.
- 3** Wom ma laakali nda wom bɔm. De n nyaize na taali tɛ n sɛ n ma à kɔnkɔm. De bine à tuubi n ma à yaafa.
- 4** De à na taali tɛ n sɛ ce fɔ fɔ hali ce iye zaari fɔ kuna, nga à kaa n dɔ ce iye zaari kuna ka cii, a tuubi, n ma à yaafa.
- 5** Diya yom mo cii à sɛ: Kpe, n ma naane tɔntɔnu i sɛ.
- 6** Amma Kpe cii: De wom gunda naane zanga mutaru yazi dimi fɔ moogure wom hini ka cii dirimi nya wɔ̀ sɛ: N ma n bɔm dɔgu ka n bɔm tilam buula wɔ̀ kuna. À wom sendi gana.
- 7** Amma mee na akpɛ wom kuna ka à mo gunda banya ka à go fari wala ka à ga memunu yom kurum. Saa ka banya hunu za ganji kuna à si cii banya di sɛ: Kaa nda waasi ka n̄maa.
- 8** Amma à ga wɔne cii à sɛ: N ma a n̄mɔne wiciri n̄maari sɔlu a sɛ. N ma n kunacendi hɔ̀ ka a no a n̄maari hali ya n̄maa ka ham. À banda ni ma n ma n̄maa, n ma ham. À na ci cimi no ba?
- 9** À kaa banya di saabu ba zama à tɛ hɛ ka à na à dam? Awo.

- 10 Ya na, wom mo saa ka wom na he kulu te ka n na wom dam, wom ma cii: lyom wo, banya konu yom no. He ka a tilasi i gaa i ma te, i na a te.
- 11 A kaa to ka Yesu go kpei Yerusalem a gana Samari laabu nda Galile laabu ka bisa.
- 12 Saa ka a go huro kpaara fo kuna jire wei na a kube.
- 13 N ce hali jina ka jinde zaa ka cii: Yesu, i nmone Jina, n ma suuji ceba i se.
- 14 Za Yesu di ei, a cii n se: Wa kpei, wom bom ceba garandiko yom se. A kaa to saa ka n ga kpei n na n hinnandi.
- 15 Amma ka n kuna afo di nga du baani, cfo a bere ka ye. A go ka lkpe saabu nda jinde beeri.
- 16 A jendebiri Yesu cee do ka a saabu. Samarance no.
- 17 Yesu tu ka cii: lwei di du hinnandiyom. A na ci cimi no ba? Ega bine, mani n goono?
- 18 Yo wo ba si, bro fo kulu mana bere ka ye ka lkpe saabu ba?
- 19 Cfo Yesu cii a se: Tunu ka kpei. N naane na n no baani.
- 20 Farisi fondw bro yom mo na Yesu ha lkaci ka lkpe kpetere no ma kaa. Yesu tu n se ka cii: lkpe kpetere si kaa nda moo gaa diyom.
- 21 N si cii ma: Guna nee wala guna yongw. Cimi na, lkpe kpetere goono wom game kuna.
- 22 Yesu cii coobaabaize yom se: Jiribi yom ga kaa ka wom kaa beje wom ma di hee Adamize hanu yom nmone afo, amma wom si di a.
- 23 N kaa cii wom se, guna a go nee, wala guna a go ya here. Wom ma si n gana ma.
- 24 Zanga beene nyalau cini te kure fo ka kaari kala ya here kure, ya no hee Adamize, a bara a hanu hine.
- 25 Amma tilasi a ma guruguze kala kala. Zamani wo beerem ma hungu hee mo.
- 26 He ka a te Nowe wate, ya na a kaa te hee Adamize, a hanu yom hine.
- 27 Beerem go nmaa. N go ham. N go wende hiji. N go hijandi kala hanu ka Nowe huro harihi kuna. Cfo tumfana hari kaa ka n kulu malaka.
- 28 Ya no zanga Lotu wate ma, beerem ga nmaa. N go ham. N go dei. N go neera. N go tilam te. N go cini.
- 29 Amma hanu ka Lotu hunu Sodom kpaara kuna, nini nda alibaro kam za beene. A na n kulu nmaa.

- 30 Ya mo ya kaa tɛ hɛɛ Adamize, saa ka a hunutɛɛ.
- 31 Hanu nga di bɔrɔ ka à goono fuu yɔlɔ bɔm ka à gunda nga jiine yom fuu kuna, à ma si zumbu ka ò zaa. Ya no bɔrɔ ka à goono fari, à ma si ye banda ka nga jiine yom zaa.
- 32 Wom mo hɔngɔ Lotu wendɛ.
- 33 Bɔrɔ kulu ka à go ceeci ka nga hundi faaba, à ga à dɛrandi. Bɔrɔ kulu ka à ga à dɛrandi mo à ga à halasi.
- 34 A go cii wom sɛ, ciini kuna bɔrɔ hinka bo goono daari fɔ bɔm. Ò ga afɔ zaa ka afɔ nam.
- 35 Weibɔrɔ hinka bo saba ka fufu. Ò ga afɔ zaa ka afɔ nam.
- 36 Bɔrɔ hinka bo goono fari fɔ kuna, ò ga afɔ zaa ka afɔ nam.
- 37 Coobaabaize yom cii à sɛ: Mani no da, Kpe? Cɔfɔ Yesu tu ò sɛ ka cii: Nungu ka jifa goono, nungu di no yobereku yom cini meigu.

Luka 18

- 1 Yesu na yaase wɔne mo tɛ ò sɛ ka cɛbɛ ka à hima bɔrɔ ma cini ka aduwa tɛ saa kulu, à ma si fariga.
- 2 À cii ò sɛ: Wangara fɔ gunda ciitiko fɔ ka à mana hamburu Ikpe. À mana bɔrɔ fɔ kulu dam ma.
- 3 Weibɔrɔ sokoni fɔ ma goono wangara di kuna. À cini kpei bɔrɔ di dɔ ka cii: N ma faasa a sɛ nda a zojikari wɔ.
- 4 À hungu banda fɔ. Amma à banda à cii nga bine kuna: A si hamburu Ikpe. A si beerem dam ma.
- 5 Nda à kulu zama wei wɔ ga ka a kankam a kaa faasa à sɛ, zama kaayom cɛyom si wɔ, à ma si a farigandi.
- 6 Kpe cii: Wa hanga dam hɛ ka ciitiko zam ka cɛantɛ susu wɔ ga cii.
- 7 Ikpe kaa faasa nga suubantɛ yom sɛ, nge yom ka ò go hɛ à gaa ciini nda zaari. À go suuru tɛ mo ò sɛ. À na ci cimi na ba?
- 8 A ga cii wom sɛ ka à kaa faasa ò sɛ nda waasi. Amma saa ka hɛɛ Adamize, a kaayom watɛ a kaa naanekpe yom garu handunya ba?
- 9 Yesu na yaase wɔne ma tɛ bɔrɔ fɔ yom sɛ ka ò ga tamma hali ngei ya bɔrɔ cɛantɛ susu yom no. Ò si bɔrɔ cinda dam hɛ fɔ.
- 10 À cii: Bɔrɔ hinka kpei Ikpe bɛɛrandiyom dɔ ka aduwa tɛ. Afɔ ya Farisi fɔndo bɔrɔ no. Afɔ mo alikasi takɔ no.

- 11 Farisi fɔndɔ bɔrɔ di ɛ ka aduwa tɛ nda nga bɔm. À cii: E Ikpɛ, a ga ka n saabu nda ka hɛɛ wɔ ya na ci zanga iburadam cindei ka ñ ci kɔmkatakpɛ yom wala zam ka ɛsusu yom nda zinateeri yom. Ya na ci ma zanga alikasi takɔ wɔ.
- 12 A go meehɔ zaa ɛ hinka hanuize fɔ kuna. A ga zaka kaa ma hɛ kulu ka a gunda kuna.
- 13 Alikasi takɔ di mo ɛ hali jina. À mana baa nga ma bɔm tunandi ba ka bɛɛnɛ gunda. Amma à go ka nga jɛndɛ karu nda binesɛrɛ ka cii: E Ikpɛ, n ma suuji ɛbɛ a sɛ, hɛɛ dulumkoni.
- 14 A ga cii wom sɛ bɔrɔ wɔnɛ zumbu nga fuu kuna nda ɛɛndiyom susu ka bisa wɔ di. Bɔrɔ kulu ka à ga nga bɔm bɛɛrandi, ñ ga à yeti ganda. Bɔrɔ ka à ga nga bɔm yeti ganda mo, ñ ga à bɛɛrandi.
- 15 Ñ kaanda Yesu sɛ kaa ɛna yom à ma ñ hama. Amma saa ka coobaabaize yom di ei ñ na kaandakɔ yom yaya.
- 16 Yesu na ñ ɛɛ ka cii: Wa nam kaa ɛna yom ma kaa a dɔ. Wa si ñ ganji. Beerem zanga koo ɛna yom wɔ, ñ ñmɔnɛ no Ikpɛ kpetɛrɛ.
- 17 Cimi no a go cii wom sɛ, bɔrɔ kulu ka à si Ikpɛ kpetɛrɛ ta zanga koo ɛna, akpɛ si huro à kuna pai.
- 18 Cɔfɔ Yuifu jina fɔ na Yesu hã ka cii: Coobaaba hinno, ifɔ ya tɛ ka hundi ka à si beeni tubu?
- 19 Yesu cii à sɛ: Ifɔ sɛ n go ka a ɛɛ ihinno? Bɔrɔ si ka à ci ihinno kala Bɔrɔ fɔlɔnku. Nga ya ci Ikpɛ.
- 20 N go meire yom bei ka ñ cii: ^N ma si zina. N ma si bɔrɔ wi. N ma si zee. N ma si tɛ tangari sɛda. N ma bɛɛrɛ tɛ n baaba nda n nya sɛ."
- 21 Bɔrɔ di cii: Meire yom wɔ kulu no a gana za a goono haiwasuize.
- 22 Ka Yesu maa nga di, à cii à sɛ: Hɛ fɔ na n gazia. N ma hɛ kulu ka n gunda neera ka nooru di farisi talika yom sɛ. N kaa du haizici jisantɛ bɛɛnɛ kuna. N ma kaa ka a gana mo.
- 23 Amma ka Yuifu yom jina di maa sendi nge yom di, cɔfɔ à bine sara kala kala zama haibarika no à gunda hali ñ ci mɔsɔ.
- 24 Ka Yesu di nga di, à bine go sara. À cii: À gaabu fa haibarikantɛ yom ma huro Ikpɛ kpetɛrɛ kuna.
- 25 À faala yoo sɛ à ma huro ka bisa sana fune kuna nda haibarikantɛ ma huro Ikpɛ kpetɛrɛ kuna.
- 26 Beerem ka ñ ga hanga dam Yesu sɛ cii: Dee mee ya hini ka du faaba da?

- 27 Yesu tu ka cii: He yom ka ò si hini ka te iburadam yom do, Ikpe ce do ò hini ka te.
- 28 Cɔfo Piee cii: Guna, i na he kulu nam ka n gana.
- 29 Yesu cii ò se: Cimi no a go cii wom se boro si ka à na nga fuu nam wala nga bahei yom wala nga ceene yom wala nga beere yom wala nga wende wala nga koo yom Ikpe kpetere sabu se
- 30 ka à si du ò cine ka tontonu nda bayom lokaci wo kuna. Zamani ka à go kaa mo à du hundi ka à si beeni.
- 31 Ka Yesu na iwei cindi hinka boi nga banda à cii ò se: Guna, I go kpei Yerusalem wangara. He kulu mo ka andebi yom hantum hee Adamize bom, ò ga ò kulu tonandi.
- 32 Ò ga a dam dimi cindei kambɛ. Ò kaa donda hee. Ò ga a woo. Ò kaa yolo tufa a gaa.
- 33 Ò ga a bulaala. Ò ga a wi. Amma jiribi hinzante a kaa tunu.
- 34 Coobaabaize yom mana faham nda he nge yom di. Sendi di tugu ò se, kala ò mana faham nda he ka à ga cii ò se.
- 35 À kaa to saa ka Yesu maani Yeriko wangara, danam fo go goro fonda jerebe ko bara.
- 36 Ka à maa jama go bisa, à ha he ka no.
- 37 Ò cii à se: Yesu Nazaretu ya go bisa.
- 38 Cɔfo à kuwa ka cii: Yesu, ni Dafidi ize, n ma suuji cebe a se.
- 39 Beerem ka ò goono jine deeni à gaa ka cii à ma denje. Amma à kuwa nda gaabi ka tontonu ka cii: Dafidi ize, n ma suuji cebe a se.
- 40 Yesu ce ka mei no ò ma kaanda nga se.
- 41 Saa ka à maani Yesu do, Yesu na à ha ka cii: Ifo n go baa ya te n se? À cii: Kpe, ya te moo.
- 42 Cɔfo Yesu cii à se: N moo ma te. N naane na n na baani.
- 43 Maasa maasa boro di te moo. À na Yesu gana ka ka Ikpe beerandi. Ka jama di kulu di nga di, ò na Ikpe sifa.

Luka 19

- 1 Yesu huro Yeriko wangara ka gana ka bisa.
- 2 Cɔfo boro fo ga ka ò cii à se Zake, alikasi tako yom haikusu na. Haibarikante na.

- ³ À ga ceeci nga ma di wo ka ya ci Yesu di. Amma à si hini ka di à nda boro bayom zama gazere na.
- ⁴ Cofò à zuuru ka kpei jine. À kaaru dirimi nya fo bom nga ma du ka di à zama nungu di na Yesu ba bisa.
- ⁵ Ka Yesu to tuurinya di do à guna beene ka di Zake. Cofò à cii à se: Zake, zumbu nda waasi zama hunkuna ya gorò n fuu kuna.
- ⁶ Zake zumbu nda waasi. À na Yesu kube nda binekaane.
- ⁷ Ka beerem di nga di, n kulu ga gunugunu ka cii: À hura dulumkoni do ka zumbu à do.
- ⁸ Amma Zake ce nodi ka cii Kpe se: Guna Kpe, a go ka a haibarika jere na talika yom se. De bine a dere boro fo se amaana do, a go ka à cine taaci no à se.
- ⁹ Cofò Yesu cii à se: Hunkuna faaba to fuu wo kuna, zama boro kpe wo Abulema no.
- ¹⁰ Hεε Adamize, a kaa no ya ceeci he ka à dere ka à faaba.
- ¹¹ Amma ka n go maa he nge yom di, Yesu na yaase fo tontonu n se zama à maani Yerusalem. Beerem ma ga tamma lkpe kpetere di ba hunutere maasa maasa no.
- ¹² Nga di se no Yesu cii: Boro beeri fo kpei laabu ka à mooru ka du kpetere ka kaa.
- ¹³ À na nga banya yom nmone iwei ceε ka wura nooru no n se handu taaci banandi sara. À cii: Wom ma tenku hali a kaa.
- ¹⁴ Amma à laabu beerem hunguà. N na boro fo yom samba n ma cii à se: I si baa boro wone ma i mei.
- ¹⁵ À kaa to, à du kpetere ka ye fuu. À banda à na beerem dam n ma kpei banya yom di ceε nga se. Nooru ka à na n se à ma du ka di he ka boro fo kulu du tenku gaa.
- ¹⁶ Boro sintine kaa ka cii: Kpe, n nooru iwei hei à bom.
- ¹⁷ Kpe cii à se: À boori banya hinno, zama n te naanekpe he fo cεna kuna, n ma wangara wei mei.
- ¹⁸ Boro hinkante kaa ka cii: Kpe, n nooru na igu hei à bom.
- ¹⁹ Kpe cii boro nga di se: Ni ma, n ma wangara gu mei.
- ²⁰ Afò ma kaa. À cii: Kpe, guna n nooru neya ka a du ka tugu fatala kuna.
- ²¹ A na nga di te na zama a hamburu ni. Ni ya boro gaabo no. He ka n mana dam na n cini zaa. He ka n mana duma no, n cini wi.

- 22 Kpe cii à sɛ: A ga n ciiti nda n mee sendi, banya labɔ. N bei ka hɛ wɔ bɔrɔ gaabɔ na. A ga zaa hɛ ka a mana dam. A ga wi hɛ ka a mana duma.
- 23 Dee ifɔ sɛ n mana a noorua dam nungu ka à ma hei zama saa ka a ye ka kaa ya da hɛ ka à ci a ηmɔne nda à liiba?
- 24 Cɔfɔ à cii beerem sɛ ka n goono à dɔ: Wom ma nooru wɔ zaa ka na bɔrɔ ka à du liiba wei sɛ.
- 25 Beerem di cii à sɛ: Amma kpe, à gunda liiba wei kɔ.
- 26 A go cii wom sɛ: Bɔrɔ kala ka à ganda, n ga à no. Bɔrɔ ka à sinda mo, bo hɛ ka à gunda n ga à ta à gaa.
- 27 Amma wom ma kaanda a ηmɔne ibɛrɛ yom nee ka n mana baa ya ngei mei. Wom ma n wi a jine.
- 28 Ka Yesu na hɛ nge yom di cii, cɔfɔ à hura n jine ka ziji ko kpei Yerusalem.
- 29 A kaa tɔ Yesu maani Betafaji kpaara nda Betani kpaara, tondi kuku fɔ dɔ ka n cii à sɛ Olibe zugu. A na nga coobaabaize yom ηmɔne ihinka dɔntɔm.
- 30 À cii n sɛ: Wom ma kpei kpaara wɔ ka à goono i jine. Saa ka wom go huro à kuna wom kaa di farika binci haiwasu fɔ goono hɔantɛ ka bɔrɔ fɔ kulu mana kaaru à bɔm ba ce fɔ. Wom ma à feeri ka kaanda nee.
- 31 De bɔrɔ fɔ na wom hã ifɔ sɛ wom go ka à feeri, wom ma cii: Kpe ya gunda à muradu.
- 32 Coobaabaize hinka di ka à dɔntɔm kpei. N na hɛ kulu garu zanga Yesu na à cii n sɛ.
- 33 Ka n go farika binci haiwasu di feeri, farikakpe yom cii n sɛ: Ifɔ sɛ wom go ka à feeri?
- 34 N tu n sɛ ka cii: Kpe ya gunda à muradu.
- 35 N kpeinda farika binci haiwasu di Yesu sɛ. N na ngei jiine yom dɛɛɛ à bɔm. N na Yesu mo dɛɛɛ à bɔm.
- 36 Saa ka à goono fɔndɔ bɔm, beerem go ka ngei jiine yom daaru fɔnda bɔm.
- 37 Saa ka à ga maani Olibe zugu tondi kuku zuli kuna, coobaabaize yom bayom kulu ga faihã. N ga ka lkpe sifa nda jinde beeri ka simba nda dabari gbei kulu ka n di.
- 38 N go cii: "Barikakpe na, Dabarikpe ka à go kaa Kpe maa gaa. Baani ma tɛ beɛnɛ. Deiza mo ma tɛ beɛnɛ kuna hali samau."
- 39 Farisi fɔndɔ bɔrɔ fɔ yom mo ka n goono jama di bindi kuna cii Yesu sɛ: Coobaaba, n ma n coobaabaize yom kɔnkɔm.

- 40 Amma Yesu tu ò sɛ ka cii: A ga cii wom sɛ, de beerem wɔ dɛnjɛ tondi yom kaa kuwa nda waasi.
- 41 Saa ka Yesu maani hali à di wangara, à hɛ wangara di gaa.
- 42 À cii: Ni mo, n sibe ba hunkuna hɛ yom ka ò kaanda baani zama maasa ò tugu n moo yom sɛ.
- 43 Hanu yom go kaa n gaa ka n òmɔne ibɛrɛ yom kaa birini kuku cini ka n hundi. Ò ga n koli ka hundi ka n kamkam cɔrɔ yom kulu gaa.
- 44 Ò ga n zeeri ganda ma, ni nda n kaa yom n bumbum kuna. Ò si tandi fɔ nam tondi bɔm zama lɔkaci ka lkpɛ kaa n dɔ, n mana à bei.
- 45 Ka Yesu huro lkpɛ bɛrandiyom dɔ à sinti ka nodi neerakɔ yom nda deiko yom gaarɛ ka kaa tɛrɛ.
- 46 À cii ò sɛ: lkpɛ Sendi hantumantɛ cii, "A gɔrɛ dɔ ya aduwa tɛyom dɔ no". Amma wom wɔ, wom na à tɛ "lɔkɔ zee yom òmɔne".
- 47 Hanu kulu Yesu ga cooandi lkpɛ bɛrandiyom dɔ. Amma garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda marga haikusu yom go ceeci ngei ma à wi.
- 48 Ò mana du ka hɛ fɔ tɛ zama jama di kulu ga saale dam Yesu sendi gaa ka hanga dam à sɛ.

Luka 20

- 1 À kaa tɔ hanu nge yom di òmɔne afɔ Yesu ga jama cooandi lkpɛ bɛrandiyom dɔ. À ga Baaru Hinno waazu tɛ. Cɔfɔ garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom nda marga haikusu yom kaa à dɔ.
- 2 Ò cii à sɛ: Cii i sɛ hini fɔ na n ga hɛ yom wɔ tɛ nda? Mee ya na n no hini wɔ?
- 3 Yesu tu ò sɛ ka cii: Hɛɛ ma, a wom hã hɛ fɔ. Wom ma cii a sɛ.
- 4 Mirandiyom ka Yohanna tɛ, lkpɛ dɔ no à hunu dee wala iburadam yom dɔ?
- 5 Cɔfɔ ò sendi cɛrɛ game ka cii: De i cii lkpɛ dɔ no à hunu à kaa cii, ya di gaa ifɔ sɛ no i mana à naane?
- 6 Amma de i cii iburadam yom dɔ no à hunu, jama wɔ kulu ga i cetu nda tondi yom zama jama tabai ka Yohanna ya andebi no.
- 7 Cɔfɔ ò tu Yesu sɛ ka cii ngei si bei nungu ka mirandiyom di hunu.
- 8 Yesu ma tu ò sɛ ka cii: Hɛɛ mo, a si cii wom sɛ hini ka a go hɛ yom wɔ tɛ nda.
- 9 Yesu bine sinti ka yaase wɔ tɛ jama di sɛ. A cii: Bɔrɔ fɔ na lɛzɛ tuuri yom tilam. À na à dam haifari fɔ yom kambe ka naaru laabu òmani ka jɛ.

- 10 Saa ka tuuriize kɔsuyom watɛ tɔ, à na banya fɔ dɔntɔm haifari yom di dɔ n̄ ma nga lezɛize no à sɛ. Amma haifari yom di na à karu ka à yeti kambɛ kɔnu.
- 11 Lambukpɛ di na banya fɔ dɔntɔm kpɛɛnɛ. Haifari yom di na nga ma karu. N̄ na à woo. N̄ na à yeti kambɛ kɔnu.
- 12 À na banya hinzantɛ dɔntɔm amma n̄ na nga ma mɛrɛ ka à cetu tɛrɛ.
- 13 Lambukpɛa cii: Mɛtɛ a tɛ? A bei. A ga a kaa bineganji dɔntɔm. Haniba de n̄ di nga wɔ, n̄ ga à dam.
- 14 Amma ka haifari yom di à, n̄ sendi cɛrɛ sɛ ka cii: Bɔrɔ wɔne ya ci tubukɔ. Wa kaa, i ma à wi. Tubu di ma ci i n̄mɔne.
- 15 Cɔfɔ n̄ na à cetu lambua banda ka à wi. Ya di gaa mɛtɛ lambukpɛa di kaa tɛ haifari yom di sɛ?
- 16 À kaa gbeiteeri yom wi ka lambua na bɔrɔ n̄mani yom sɛ. Ka n̄ maa ya di cɔfɔ n̄ cii: Ikpɛ ma si ta.
- 17 Yesu na n̄ guna ka cii: Dee ifɔ ya ci wɔne ka n̄ hantum feeriji? "Tondi ka cinikɔ yom hungu, à tɛ cinari mimbari cire tandi sintine."
- 18 Bɔrɔ kulu ka à kam tandi di bɔm, akpɛ tutubu no. Amma bɔrɔ ka à bɔm tonda kam, tanda ga à fufu.
- 19 Lokaci nga di no garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom ceeci ngei ma à dii. N̄ bine hamburu jama di zama n̄ bei ngei bɔm no Yesu na yaase cii.
- 20 N̄ go Yesu laakali guna. N̄ na ceekpɛrɛtaasi yom dɔntɔm n̄ ma ngei bɔm tɛ zanga bɔrɔ cɛantɛ susu yom. N̄ go kɔbɛ fɔ ceeci à gaa sendi fɔ dɔ zama n̄ ma du ka à dam gaabikoni kambɛ nda à dabari kuna.
- 21 Cɔfɔ n̄ na à hã ka cii: Coobaaba, i bei ka n go sendi bɛ ka à saba. N go cooandi cau cau. N si baabaa tɛ amma n ga cooandi Ikpɛ fɔnda bɔm nda cimi.
- 22 À halali i sɛ i ma alikasi bana Kaisa sɛ ba wala à mana halali?
- 23 Za ka Yesu na n̄ cɛmbɛrɛ bei, à cii n̄ sɛ: Ifɔ sɛ wom ga ka a bubure?
- 24 Wa a cɛbɛ dinari wɔkɔkɔize fɔ. Mee bɔm nda mee jeeri na à gaa wɔ? N̄ tu à sɛ ka cii: Kaisa n̄mɔne na.
- 25 Yesu cii n̄ sɛ: Nga di sɛ wom ma Kaisa hɛ yom na Kaisa sɛ, Ikpɛ hɛ yom ma Ikpɛ sɛ.
- 26 N̄ si hini ka Yesu dii nda à sendi yom jama di jine. N̄ ga mamaci nda zanga Yesu tu ka yeti, n̄ dɛnjɛ.
- 27 Sadusi fɔndɔ bɔrɔ fɔ yom ma ka n̄ ga cii bukɔei tunandiyom si, n̄ kaa Yesu dɔ ka à hã.

- 28 Ñ cii: Coobaaba, Moisi hantum i sɛ ka cii de bæɛɛ ka à gunda wɛndɛ bu, à mana kaa nam, à cɛɛɛ ma wɛnda zaa ka du heiyom nga bæɛɛ di sɛ.
- 29 Cɛɛɛ nda bæɛɛ iye goono. Sintine na wɛndɛ fɔ zaa. À bu. À mana heɪ.
- 30 Ihinkantɛ na wɛnda zaa. Nga ma bu, à mana heɪ.
- 31 Ihinzantɛ ma na à zaa ya di kala iyanta. Ñ bu, ñ mana heɪ.
- 32 Ñ kulu banda weibɔɔ di ma bu.
- 33 Nga di sɛ tunandiyoma hine, ñ kuna mee wɛndɛ na zama ñ bɔɔ iye kulu na à zaa wɛndɛ?
- 34 Yesu tu ñ sɛ ka cii: Zamani wɔ beerem ga hiji, ñ go hijandi.
- 35 Amma beerem ka ñ lasabu ñ tɔ ñ ma du ba zamani ka à go kaa kuna nda bukɛi tunandiyom kuna, ñ si hiji, ñ si hijandi.
- 36 Ñ si hini ka bu kpɛɛɛ. Ñ saba nda Ikpe dɔntɔneize yom. Ikpe ize yom mo no za ka ñ tɛ tunandiyom ize yom.
- 37 Amma bukɔ yom kaa tunu. Moisi bumbum na nga di cɛɛ kubu dɔ, nungu ka à dɔ à ga Kpe cɛɛ ka cii: "Abulɛma ñmɔne Ikpe nda Isaaka ñmɔne Ikpe nda Yakɔfu ñmɔne Ikpe^".
- 38 Amma à mana ci bukɔ yom ñmɔne Ikpe na ba. Nga ya ci bahuna yom ñmɔne Ikpe zama nga wɔ dɔ ñ kulu ga huna.
- 39 Moisi fɔnda cooandikɔ fɔ yom ma tu ka cii: Coobaaba, n sendi ihinno.
- 40 À banda, ñ mana tu ka à hã he fɔ kulu kpɛɛɛ.
- 41 Yesu cii ñ sɛ: Mɛtɛ ñ tɛ ka cii Mɛsiya ya Dafidi ize no?
- 42 Dafidi bumbum cii Samu yom tira kuna: "Kpe cii a Kpe sɛ, n ma gɔɔ a kambɛɛmaa gaa,
- 43 hali ya n ñmɔne ibɛɛ yom tɛ n cee yom dɛɛ yom dɔ".
- 44 Dafidi bumbum ga ka à cɛɛ Kpe, mɛtɛ à tɛ ka ci à ize?
- 45 Saa ka jama di kulu go hanga dam, à sendi nga coobaabaize yom sɛ.
- 46 À cii: Wom ma laakali nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom ka ñ ga faariɲmaa ka yaali nda kpe kuku. Ñ ga baa ñ ma cini ka ngei fɔ hebu batuma yom kuna. Ñ ga baa jine gɔɛ dɔ bæɛɛkpɛ yom ma Yuifu yom marga fuu yom kuna nda jine gɔɛ dɔ bæɛɛkpɛ jingarɔ ñmaayom dɔ.
- 47 Ngei ya ga weibɔɔ sokoni yom fuu yom kuu. Ñ ga ka aduwa kuku tɛ ka hima zanga ganakɔ hinno yom. Ñ kaa du ciiti ifutu futu.

Luka 21

- 1 Ka Yesu na bɔm tunandi à di haibarikantɛ yom ga ka ngei saraa yom dam nooru jisiyom dɔ.
- 2 À di weibɔrɔ sokoni talika fɔ ma ka à go tanga hinka dam.
- 3 Cɔfɔ Yesu cii: Cimi na a ga cii wom sɛ sokoni talika wɔ na nooru dam ka bisa bɔrɔ kulu.
- 4 Ngei wɔ ò nooru dɛcɛ bɔm no ò dam ka saraa lkpe sɛ amma wei wɔ no nga hina dam. Hɛ kulu ka à gunda noya à ma huna nda.
- 5 Bɔrɔ fɔ yom go ka lkpe bɛrandiyom dɔ sendi tɛ ka cii: Ò na à taalam nda tandi hinno yom nda saraa yom.
- 6 Yesu cii: Ka simba nda bɛ yom ka wom ga guna, hanu yom ga kaa ka ba tandi fɔ si cindi tandi bɔm ka ò si à karu ka see.
- 7 Ò na Yesu hã ka cii: Coobaaba, saa fɔ na hɛ nge yom di kaa tɛ da? Alamu fɔ ya tɛ saa ka hɛ nge yom di ba kaa?
- 8 Yesu bine cii: Wom ma laakali ò ma si wom dɛrandi. Bɔrɔ boobo ya kaa nda a maa ka cii: Hɛɛ ya ci Mɛsiya. Lɔkaci bine tɔ. Wom ma si ò gana.
- 9 Saa ka wom kaa maa ò ma wangu yom baaru nda laabu yom wangu kɔsɔngu, wom ma si hamburu. Tilasi na hɛ nge yom di kulu ma tɛ, amma beeniyom mana tɔ jina.
- 10 Yesu cii ò sɛ ma: Dimi kaa tunu ka gaaba nda dimi. Kpetɛrɛ kaa tunu kpetɛrɛ gaa.
- 11 Ganda zinjiyom bambata yom kaa tɛ nungu ŋmani ŋmani. Hɛrɛɛ nda balau yom nda hambure bɛ yom kaa goono. Alamu bambata yom kaa tɛ ka hunu za bɛɛnɛ.
- 12 Amma hali yom di kulu tɛ, ò kaa wom dii ka wom Ò kaa wom dam Yuifu yom marga fuu yom kambe ka wom dam kasu. Ò kaa kpeinda wom gandakpe yom jine nda laabu gaabikoni yom jine a maa sabu sɛ.
- 13 Nga di kaa tɛ wom sɛ sɛda.
- 14 Nga di sɛ wa zaa wom bine yom kuna, wom ma si jina ka lasabu nda zanga wom kaa tu ka cii.
- 15 Hɛɛ bumbum, a wom no mee ka sendi nda haikusutɛrɛ. Bine, wom zojikari yom kulu si hini ka tu wom sɛ wala ka hungu wom sɛ.
- 16 Amma wom bahɛi yom nda wom cɛɛnɛ yom nda wom bɛrɛ yom nda wom haikusu yom nda wom kpaasi yom, ò kaa wom dam kambe ma. Ò kaa wom bɔrɔ fɔ yom wi.
- 17 Ò kulu kaa hungu wom a maa sabu sɛ.
- 18 Amma wom bɔm hamini ba afɔ si halaci.

- 19 Wom ma ɔ̀ à ma boori. À gaa no wom kaa du wom hundi yom.
- 20 Saa ka wom kaa di wanguize yom na Yerusalem koli ka hundi wom ma bei ka Yerusalem halaciyom maani noya.
- 21 Beerem ka ò goono Yude laabu ma zuuru ka kpei tondi kuku yom kuna. Beerem ka ò goono wangara bindi kuna ma ma zuuru ka hunu. Beerem ka ò goono ganji yom kuna mo, ò ma si huro wangara di kuna.
- 22 Faasa hanu yom hine noya hali hɛ kulu ka ò hantum ma tɔ.
- 23 Amma kaito weibɔɔ yom ka ò gunda kunu, nda weibɔɔ yom ka ò ga nanandi hanu nge yom di. Kankami bambata ya kaa tɛ handunya kuna nda binetɔne jama wɔ gaa.
- 24 Ò kaa kam takuba mee kaanu cire. Ò ga ò dam tamtɛɛ ka kpeindei handunya dimi kulu kuna. Dimi cindei kaa Yerusalem taamu kala dimi cindei lɔkaci ma kube.
- 25 Alamu yom mo kaa tɛ weenu nda handu nda handariyaize yom kuna. Handunya kuna mo, dimi yom kulu laakali kaa tunu ka biti kala kala tɛku kɔsɔngu bambata nda à boosu yom sabu sɛ.
- 26 Beerem ga ngei hundi kaa nda hamburu, hɛ yom ka ò go maa ò go kaa handunya bɔm sabu sɛ. Bɛɛnɛ dabari yom kaa zinji.
- 27 Cɔfɔ ò kaa di hɛɛ Adamize, a go kaa buru bɔm nda dabari nda deiza bambata.
- 28 Amma saa ka hɛ nge yom di sinti ka tɛ, wa wom bɔm yom tunandi ka guna bɛɛnɛ. Wom fansayom go maani.
- 29 Yesu na yaase wɔne ma tɛ ò sɛ ka cii: Wom ma jee nya guna nda tuurinya yom kulu.
- 30 Saa ka ò sinti ka fiyo, wom bumbum di ko bei ka kedia maani kɔ.
- 31 Ya na ba wom ma, saa ka wom ga di bɛ nge yom di ga tɛ, wom ma bei ka lkpe kpetɛɛ maani.
- 32 Cimi na a ga cii wom sɛ, zamani wɔ si beeni pai kala ò kulu ma tɔ.
- 33 Bɛɛnɛ nda ganda kaa beeni, amma a sendi yom si beeni pai.
- 34 Wom bumbum, wom ma laakali nda wom bɔm hali wom bine yom si tim nda butuguyom nda buguyom nda hundi karihã yom. Hanu nga di ma si kaa wom sɛ jirise kuna.
- 35 À kaa kaa no zanga kuse handunya bɔɔ kulu bɔm.
- 36 À sɛ no, wom mo batu. Wom mo ŋmaare wom ma du dabari ka kɔma hɛ nge yom di kulu ka ò ba tɛ gaa. Wom ma du ka ɔ̀ mo hɛɛ Adamize jine.

37 Zaari kulu Yesu cini cooandi Ikpε bεεrandiyom dɔ. Ciini à cini hunu ka kpei gɔrɔ tondi kuku bɔm ka ñ cii à sε Olibe zugu.

38 Susuba za nda hine bɔrɔ kulu cini kpei à dɔ Ikpε bεεrandiyom dɔ ka hanga dam à sε.

Luka 22

1 Buuru Kasami Si jingaru bine ka ñ cii à sε Bɔmdaarum jingaru ga maani.

2 Garandikɔ jina yom nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom ga ceeci zanga ngei ma tε ka Yesu wi. Amma jama di na ñ ga hamburu.

3 Setam huro Yuda bine kuna, Yuda ka à gunda maa dεcε Isikariɔtu. À goono coobaabaize wei cindi hinka kuna.

4 Yuda kpei sendi garandikɔ jina yom sε nda Ikpε bεεrandiyom dɔ batukɔ yom sε zanga nga ga à dam ñ kambε.

5 Cɔfɔ ñ bine ga yee. Ñ cii ngei ga à na nooru.

6 Yuda tu. Za saa di na à ga ceeci nga ma Yesu dam ñ kambε, jama di ma si bei.

7 Buuru Kasami Si jingaru hanu tɔ, hanua ka à gaa ñ ga Bɔmdaarum jingaru feeji wi.

8 Yesu bine na Pieε nda Yohanna dɔntɔm ka cii: Wa kpei, wom ma Bɔmdaarum jingaru ηmaari sɔlu tε i ma ηmaa.

9 Ñ cii à sε: Mani na n ga baa i ma à sɔlu?

10 À cii ñ sε: Guna, saa ka wom go huro wangara kuna, haibɔrɔ fɔ ka à ga haabu hari jεrε, à kaa wom kube. Wom ma à gana kala hundi ka à kuna à huro.

11 Wom ma cii hundikpε di sε: Coobaaba cii n sε, mani fuu ka à kuna a zumbu ka Bɔmdaarum jingaru ηmaari ηmaa nda a coobaabaize yom?

12 À kaa wom cεbε jidambisa fuu beeri fɔ, ka à hinsa. À kuna no wom ma jingarua ηmaari sɔlu.

13 Ñ kpei nodi. Ñ na hε kulu garu zanga Yesu cii ñ sε. Ñ na jingarua ηmaari sɔlu.

14 Saa ka lɔkaci tɔ, Yesu gɔrɔ nda diya wei cindi hinka.

15 Cɔfɔ à cii ñ sε: A gunda guuri kala kala ya Bɔmdaarum jingaru ηmaari wo ηmaa wom banda za ya na guruguze.

16 A go cii wom sε, a si à ηmaa kpεεne kala ñ ma à tɔnandi Ikpε kpetεrε kuna.

- 17 Ka Yesu na gulaize fɔ zaa ka lkpɛ saabu, à cii: Wa wɔne zaa ka farisi wom game.
- 18 A go cii wom sɛ, a si lɛzɛ hari ham kpɛnɛ kala lkpɛ kpetɛrɛ ma kaa.
- 19 Ka à na buuru zaa ka lkpɛ saabu, à na à zenji zenji ka à farisi n̄ sɛ. À cii: Wɔne ya ci a gaabam ka a go no wom sabu sɛ. Wom ma wɔne tɛ ka hɔngɔ hɛɛ.
- 20 Ya na à na gulaize fɔ ma zaa wiciri n̄maari di banda ka cii: Wɔne ya ci a kuri alikawali n̄mɔne teji tɛyom ka à ga munu wom sabu sɛ.
- 21 Amma guna, bɔrɔ ka à ga ka a dam kambɛ, à go n̄maa nda hɛɛ.
- 22 Hɛɛ Adamize, a go kpei nda zanga lkpɛ na à gɔrɛndi. Amma kaito bɔrɔ kpe ka à na a dam kambɛ.
- 23 Cɔfɔ à coobaabaize yom sinti ka cɛrɛ hã: Mee no bɔrɔ kpe i kuna ka à ba wɔne tɛ?
- 24 Kakɔ fɔ mo tunu n̄ game ngei ma bei ngei kuna bɔrɔ ka à ci ibeeri.
- 25 Yesu cii n̄ sɛ: Dimi cindei kpe yom go ka ngei hini cɛbɛ nda bɔmbɛɛrɛ ngei beerem bɔm. Ngei ka n̄ go hini cɛbɛ beerem bɔm, n̄ go ka n̄ cɛɛ ihinno tɛkɔ yom.
- 26 À ma si ci zanga ya wom game. Amma bɔrɔ ka à ci ibeeri ka bisa wom kulu à ma ci icɛna kulu kulu. Bɔrɔ ka à ci jina akpɛ ma ci bɔrɔ ka à go tamtɛrɛ.
- 27 Mee ya ci ibeeri nee, bɔrɔ ka à go tamtɛrɛ dee wala bɔrɔ ka à go gɔrɔ ka n̄maa? À na ci bɔrɔ ka à ga gɔrɔ ka n̄maa no ba? Amma hɛɛ wɔ, a goono wom game ka ci bɔrɔ ka à go tamtɛrɛ.
- 28 Amma wom, wom ya ci beerem ka n̄ bo goono nda hɛɛ a bubure yom kuna.
- 29 A sɛ no, hɛɛ mo a go kpetɛrɛ jisi wom sɛ zanga a Baaba na à jisi a sɛ.
- 30 À gaa no wom ma n̄maa ka ham nda hɛɛ a tabulu dɔ a kpetɛrɛ kuna. Wom ma gɔrɔ ma kpetɛrɛ kariga yom bɔm ka Isiraila dimi wei cindi hinka ciiti.
- 31 Kpe cii: Simɔ, Simɔ guna, Setam n̄maare nga ma du wom ka zinji zanga mɔsɔngu.
- 32 Amma hɛɛ mo, a na aduwa tɛ n̄ sɛ zama n̄ naane ma si gazia. Ni mo, saa ka n̄ kaa bɛrɛ ka ye n̄ ma n̄ nyaize yom na gaabi.
- 33 Cɔfɔ Piɛɛ cii à sɛ: Kpe, a sɔlu ka n̄ gana ka kpei hali kasu wala bu.
- 34 Amma Yesu cii à sɛ: Piɛɛ, a cii n̄ sɛ, hali gɔrɔngɔ ca hunkuna n̄ ga a ze ce hinza ka cii n̄ si a bei.
- 35 À cii n̄ sɛ mo: Saa ka a na wom dɔntɔm zalifɔntɔ si, fɔlɔ si, taamu si, hɛ fɔ na wom gazia ba? N̄ cii: Ba bɛ fɔ.

36 À cii ò sɛ: Amma maasankulu bɔrɔ ka à gunda zalifɔntɔ à ma zaa. Wɔ ka à gunda fɔlɔ à ma zaa. Wɔ ka à sinda takuba à ma nga jiine neera ka takuba dei.

37 A ga cii wom sɛ: Sendi wɔne ka ò hantum kala de à ma à tɔnandi a dɔ ka à cii, "N na à lasabu fɔnda daarumkɔ yom kuna". Hɛ yom ka ò hantum a bɔm, ò gunda ò tɔnandiyom.

38 Cɔfɔ ò cii: Kpe, guna nee takuba hinka. A cii ò sɛ: A wasa.

39 Ka à hunu à kpei Olibe zugu tondi kukua dɔ zanga à dɔna ka cini tɛ. À coobaabaize yom mo na à gana.

40 Saa ka à tɔ nungu di à cii ò sɛ: Wom ma aduwa tɛ ka wom ma si huro suiyom kuna.

41 À felem ndei zanga tandi cetuyom moore sara. À sɔmbu ka aduwa tɛ ka cii:

42 Baaba, de n baa, n ma taabi wɔ moorandi à gaa. Nda à kulu à ma si ci a binebaa amma n òmɔne ma tɛ.

[43 Cɔfɔ Ikpe dɔntɔneize fɔ faita à sɛ ka à no gaabi.

44 Ka binesere bambata na Yesu dii, à ga ka aduwa tɛ nda niya. Maasa maasa à sunje ye zanga kuri ka à ga toli ganda.]

45 Aduwa tɛyom banda à tunu ka kaa coobaabaize yom dɔ. À na ò garu ò go jiibi binesere sabu sɛ.

46 Cɔfɔ à cii ò sɛ: Ifɔ sɛ wom go jiibi? Wa tunu ka aduwa tɛ wom ma si huro suiyom kuna.

47 Saa ka à ga sendi, cɔfɔ jama fɔ kaa. Bɔrɔ ka ò cii à sɛ Yuda iwei cindi hinka òmɔne afɔ, à goono jama di jine. À maani Yesu dɔ ka à sumsum.

48 Yesu cii à sɛ: Yuda, hɛɛ Adamize na n go dam kambɛ ya nda sumsumyom?

49 Saa ka beerem ka ò goono Yesu hundante di hɛ ka à ba tɛ, ò cii à sɛ: Kpe, i ma beri nda takuba na?

50 Cɔfɔ ò kuna afɔ na garandikɔ beera banya beri ka à kambɛnmaa hanga kaa.

51 Amma Yesu tu ò sɛ ka cii: Wa nam. Cɔfɔ Yesu na bɔrɔ di hanga hama ka à no baani.

52 Garandikɔ jina yom nda Ikpe bɛrandiyom dɔ batukɔ yom nda marga haikusu yom kaa Yesu dɔ. À cii ò sɛ: Wom kaa ka a dii nda takuba yom nda goobu yom zanga zee?

53 Hanu kulu ma a go gɔrɔ wom dɔ Ikpe bɛrandiyom dɔ, wom mana kambɛ dɛɛ a gaa. Amma maasa wom òmɔne lɔkaci tɔ. Kube dabari òmɔne lɔkaci mo tɔ.

- 54 Ì na Yesu dii ka à boi. Ì kpeinda Yesu garandikò beera fuu kuna. Pièè na Yesu hamine za nungu mooru.
- 55 Ì na nini fò funsu hundi batuma kuna nungu ka beerem meigu ka gòrò. Pièè gòrò ò game kuna.
- 56 Còfò gbeiize hundiya fò di à, à go gòrò nini dò. Hundiyo di na maa sinji Pièè gaa ka à guna. A cii: Bòrò kpè ma goono Yesu banda.
- 57 Amma Pièè na Yesu ze ka cii: Wei wò, a si à bei.
- 58 À tòntònu cèna kpèèné bòrò fò mo di à ka cii: Ni mo n goono beerem di kuna. Amma Pièè cii: E haru wò, a si ò kuna.
- 59 À tò zanga guuru fò sara, afò mo tabatandi ka cii: Cimi no bòrò kpè ma goono à banda zama Galile laabu bòrò na.
- 60 Pièè ye ka cii: E haru wò, a si bei hè ka n ga cii wò. Saa ka à ga sendi maasa maasa gòròngò ca.
- 61 Còfò Kpè bèrè ka Pièè guna. Bine, Pièè hòngò Kpè senda ka à cii nga sè: Hali gòròngò ca n ga a ze ce hinza.
- 62 Pièè hunu tère ka hē kala kala.
- 63 Beerem ka ò ga Yesu dii, ò ga ka à haaru. Ì ga ka à karu.
- 64 Ì na à moo hò ko ka à sam. Ì cii: N ma andebitèrè tē. Mee ya na n karu?
- 65 Ì na sendi ñmani yom mo cii à gaa nda woobi yom.
- 66 Ka mo bo marga haikusu yom nda garandikò jina yom nda Moisi fònda cooandikò yom meigu. Ì kaanda Yesu ngei ciiti dumbukò yom dò.
- 67 Ì cii: De ni Mèsiya na, n ma cii i sè. Yesu cii ò sè: De a na à cii wom sè, wom si cimandi ba cèna.
- 68 De bine a go wom hā wom si tu a sè. Wom si a nam ma ya kpei.
- 69 Amma za maasa hèè Adamize, a kaa gòrò Ikpè Dabarikpè kambèrjmaa gaa.
- 70 Còfò ò kulu cii: Ni wò bine, Ikpè Ize na? Yesu cii ò sè: Wom bumbum go cii, hèè ya ci nga.
- 71 Ì cii: Sèda fò na i ga baa kpèèné? I yom bumbum, i maa nga di à mee kuna.

Luka 23

- 1 Jama kulu tunu ka kpeinda Yesu Pilatu dò.
- 2 Ì sinti ka à tonya ka cii: I na bòrò garu à ga ka i dimi bèrè ka hungu ò ma Kaisa alikasi bana. À ga cii ma nga ya Mèsiya na, Kpè fò.
- 3 Pilatu na à hā ka cii: Ni, n ci Yuifu yom Kpè ba? Yesu tu à sè ka cii: Ni, n cii.

- 4 Cɔfɔ Pilatu cii garandikɔ jina yom sɛ nda jama sɛ: Ya na di taali fɔ kulu bɔrɔ kpe gaa.
- 5 Amma n̄ cɛ takaka ka cii: À ga jama cooandi Yude laabu kulu za Galile laabu ka à na à sinti kala nee ka ka n̄ bɛrɛ.
- 6 Ka Pilatu maa n̄ na Galile sendi tɛ, à hã hali Galile laabu bɔrɔ na.
- 7 Ka à maa n̄ cii Hirodu dabari dɔ bɔrɔ na à na à samba Hirodu dɔ. Jiribi nge yom di no Hirodu mo goono Yerusalem wangara.
- 8 Ka Hirodu ma di Yesu, à bine ga yee kala kala zama za jeyom no à go baa nga ma di à. À maa baaru boobo ka simba nda Yesu. À go bɛɛjɛ mo nga ma di alamu fɔ ma tɛ Yesu dɔ.
- 9 À hiya ka Yesu hã nda sendi boobo, amma Yesu mana bɛ fɔ kulu cii ka yeti à sɛ.
- 10 Garandikɔ jina yom mo nda Moisi fɔnda cooandikɔ yom, n̄ go cɛ nodi ka à tɔnya ilalɔ lalɔ.
- 11 Hirodu mo nda à wanguize yom na Yesu cɛnandi. N̄ na à haaru. N̄ na jiine caadantɛ fɔ dam à sɛ. À banda Hirodu na à samba Pilatu dɔ kpɛɛnɛ.
- 12 Hanu nga di no Pilatu nda Hirodu na kpaasitɛrɛ tɛ ba ka ibɛrɛtɛrɛ jina ka goono n̄ game.
- 13 Pilatu bine na garandikɔ jina yom meigu nda marga haikusu yom nda jama di.
- 14 À cii n̄ sɛ: Wom kaanda bɔrɔ kpe a dɔ zanga bɔrɔ fɔ ka à go jama bɛrɛ. Guna, a na à hã wom jine. Hɛɛ wɔ, a mana di taali fɔ kulu bɔrɔ kpe gaa ka simba nda hɛ yom ka wom go ka à tɔnya nda.
- 15 Ya no Hirodu mo, zama a na wom samba à dɔ. Guna, à mana di bɛ fɔ kulu ka à tɛ ka à tɔ n̄ ma à wi.
- 16 Nga di sɛ a ga à bulaala ka à tam.
- [17 À tilasi Pilatu gaa à ma bɔrɔ fɔ tam n̄ sɛ jingaru wɔ gaa.]
- 18 Cɔfɔ jama di kulu saba ka kuwa. N̄ cii: N ma nam n̄ ma bɔrɔ kpe wi. N ma Baraba tam i sɛ.
- 19 Baraba wɔ bɔrɔ fɔ na ka n̄ na à dam kasu zama à na laabu fɔndɔ hungue tɛ wangara di kuna. N̄ na bɔrɔ fɔ yom wi mo hungue di kuna.
- 20 Nga di sɛ za ka Pilatu go baa nga ma Yesu tam Pilatu ye ka sendi jama di sɛ kpɛɛnɛ.
- 21 Amma n̄ kuwa ka cii: À kanji. À kanji.

- 22 Ce hinzante kpεεε Pilatu cii ñ sε: Ifo sε? He lalo fo no à tε? Ya na di à gaa be fo kulu ka à tō ñ ma à wi. Nga di sε a ga à bulaala ka à tam.
- 23 Amma ñ cε takaka ka Pilatu ηmaare nda jinde beeri ka cii: Ñ ma à kanji. Jama nda garandiko jina yom kuwa ka hini Pilatu.
- 24 Pilatu cii he ka ñ ηmaare nga ya tε.
- 25 Boro ka ñ dam kasu laabu fōndō hunguε nda boro wiyom di sabu sε, jama go ηmaare ñ ma à tam. Pilatu na boro nga di tam. À na Yesu mo dam ñ kambe zanga ñ bine ga baa.
- 26 Ka ñ go kpeinda Yesu ñ kube nda Simo Sileni boro fo ka à go hunu ganji kuna. Ñ na à tilasi à ma bundu gaaranta zaa ka à jere Yesu banda.
- 27 Jama bakara go ka à gana nda weiboro yom. Ñ go bereε à sabu sε.
- 28 Yesu bere ka ñ guna ka cii: Yerusalem hundiyo yom, wa si hē a gaa. Amma wa hē wom bōm gaa nda wom koo yom gaa.
- 29 Guna, hanu yom go kaa ka ñ gaa ñ kaa cii: Binekaanekpe yom na weiboro yom ka ñ si hini ka hei nda weiboro yom ka ñ mana hei nda fafa yom ka ñ mana nanandi.
- 30 "Ñ kaa sinti ka cii tondi kuku yom sε, wa kam i bōm. Ñ kaa cii gure beeri yom sε, wa i daabu."
- 31 De ñ go he yom wō tε tuuri gani yom sε, ifo ya kaa tō tuuri kōgō yom?
- 32 Ñ na he lalo tēkō hinka fo mo boi ñ ma ñ wi Yesu banda.
- 33 Saa ka ñ tō nungu fo ka ñ cii à sε Bōm Kurumbu, ñ na à kanji. Ya na he lalo tēkō hinka mo. Ñ na afō kanji Yesu kambenmaa gaa. Ñ na afō ma kanji à kambewo gaa.
- 34 Yesu cii: Baaba, n ma ñ yaafa zama ñ si bei he ka ngei ga tε. Ñ na tete tε à jiine yom bōm ka ñ farisi.
- 35 Jama di ga cε ko guna. Hinikpe yom ma ga ka à haaru ka cii: À na afō yom faaba. À ma nga bōm faaba de nga ya ci Mesiya, Ikpe ηmōne Suubani.
- 36 Wanguize yom ma ga ka à haaru. Ñ maani ka hari mōrō sellε à sε.
- 37 Ñ cii: De ni Yuifu yom Kpe no, n ma n bōm faaba ni bumbum.
- 38 Yesu bōm dō ma hantum fo goono ka ñ tε nda Gareku cine nda Lome cine nda Ebulu cine ka cii. BORO KPE YA CI YUIFU YOM KPE.
- 39 He lalo tēkō yom ka ñ kanji, afō na Yesu woo ka cii: De n ci Mesiya n ma n bōm faaba, ni bumbum nda i yom mo.
- 40 Amma ihinkante na à kōnkōm ka cii: N si hamburu Ikpe ba, ni ka n goono ciiti fōlonku cire?

- 41 I yom wɔ ciiti ka i go du wɔ à saba nda he ka i tɛ. Amma bɔrɔ kpe mana he lalo fɔ kulu tɛ.
- 42 Cɔfɔ à cii Yesu sɛ: Kpe, n ma hɔngɔ hɛɛ saa ka n huro n kpetɛɛ kuna.
- 43 Yesu cii à sɛ: Cimi na a go cii n sɛ, hunkuna n bo goono a banda Nungu Hinno bɛɛnɛ kuna.
- 44 À tɔ zanga zaari weenu bɔm bindi, cɔfɔ kube tɛ laabu kulu kuna kala wiciri guuru hinza.
- 45 Weenu kube. Nungu Halaala labude kɔɔtu bindi kuna.
- 46 Cɔfɔ Yesu kuwa nda jinde beeri ka cii: Baaba, a ga ka a hundi dam n kambɛ. Ka Yesu na nga di cii, à na nga hundi tam.
- 47 Ka wanguize yom jinehune di he ka à tɛ, à na lkpe bɛɛrandi ka cii: Halabada, bɔrɔ kpe wɔ bɔrɔ cɛsusu na.
- 48 Jama di kulu ga meigu ko guna. Ka ñ di he yom ka ñ tɛ, ñ ga bɛɛɛ. Ñ ye wangara ka ka ngei jɛndɛ karu binesɛɛ sabu sɛ.
- 49 Beerem kulu ka ñ na Yesu bei nda weibɔrɔ yom ka ñ na Yesu dum za Galile laabu ñ cɛ hali jina. Ñ ga guna he ka à go tɛ.
- 50 Guna, bɔrɔ fɔ goono ka à maa Yosɛfu. Nga ma ya Yuifu yom ciiti dumbuko yom haikusu fɔ. Bɔrɔ hinno no. Bɔrɔ cɛantɛ susu ma na.
- 51 Bɔrɔ nga di mana tu nda ñ sawari nda ñ tɛgbei. Alimate bɔrɔ na, Yuifu yom wangara fɔ. Nga ma lkpe kpetɛɛ na à go batu.
- 52 Bɔrɔ nga di ya kaa Pilatu dɔ ka à ñmaarɛ Yesu bukɔa.
- 53 Ka ñ na à zumandi, à na à dam cɛɛnjɛ ka à dam tandi saarɛ fɔ kuna ka ñ zozobu. Ñ mana bɔrɔ fɔ kulu dam saarɛ di kuna ba ce fɔ.
- 54 Hulonzom hanu sɔlu hine no, hulonzom hanu ba huro.
- 55 Weibɔrɔ yom ka ñ na à dum za Galile laabu, ñ na Yosɛfu gana ka di saarɛ di nda zanga ñ na bukɔa dam à kuna.
- 56 Ka weibɔrɔ yom di bɛɛ ka ye, ñ na yazi yom nda waidi yom sɔlu. Hulonzom hanu hine ñ hulonzom zanga Moisi fɔnda cii.

Luka 24

- 1 Amma jiribi iye ñmɔne hanu sintine ka à ci alahadi susuba za nda bine weibɔrɔ yom di kaa saarɛ di dɔ. Ñ kaanda yazi yom ka ñ sɔlu.
- 2 Ñ kaa garu ñ na tonda gungure ka ganandi saara mee gaa.
- 3 Ka ñ huro saara kuna, ñ mana Kpe Yesu bukɔ garu.

- 4 À kaa tɔ ka weibɔrɔ yom di go biti nda he nga di, cɔfɔ haibɔrɔ hinka ga cɛ n̄ jɛrɛ gaa. N̄ gunda jiine yom ka n̄ go haaga.
- 5 Ka hamburu na n̄ dii n̄ na bɔm gum ganda. Haibɔrɔ hinka di cii n̄ sɛ: Ifɔ sɛ wom ga bahuna ceeci bukɔ yom game?
- 6 À si nee. À tunu. Wom ma hɔngɔ saa ka à goono Galile laabu, zanga à sendi wom sɛ.
- 7 Wom ma hɔngɔ ka à cii, kala de n̄ ma nga Adamize, dam dulumkoni yom kambɛ. N̄ ma à kanji. Jiribi hinzantɛ à ma tunu kpɛɛnɛ.
- 8 Cɔfɔ weibɔrɔ yom di hɔngɔ Yesu sendi yom.
- 9 Ka n̄ gana saara dɔ n̄ kpei he nge yom di deede coobaabaize wei cindi fɔ di sɛ nda ganakɔ kulu sɛ.
- 10 Weibɔrɔ yom di neya ka n̄ na he yom di cii diya yom sɛ: Mariama Magadalia nda Joana nda Mariama Yakɔfu nya, nda weibɔrɔ fɔ yom ma.
- 11 Amma weibɔrɔ yom di sendi yom go hima n̄ sɛ zanga jendi. N̄ si sendi yom tu cimi.
- 12 Amma Piɛɛ tunu ka zuuru ka kpei saare di dɔ. À lingo. À di cɛsɛnjɛ go jisi kambu. Cɔfɔ à dira ko mamaci nga bine kuna nda he wɔ ka à tɛ.
- 13 Guna hanu nga di, coobaabaize yom n̄mɔne ihinka fɔ mo go dira fɔndɔ bɔm. N̄ go kpei kpaara fɔ ka à maa Emasu. Kpaara di nda Yerusalem moore tɔ kilometi wei cindi fɔ.
- 14 N̄ go sendi cɛrɛ sɛ ko faaji he yom di kulu ka n̄ tɛ bɔm.
- 15 À kaa tɔ bine ka n̄ goono faaji di gaa ko sendi, cɔfɔ Yesu bumbum maani ko dira n̄ banda.
- 16 Amma n̄ moo yom birika kala n̄ mana à bei.
- 17 A cii n̄ sɛ: Sendi fɔ dimi no wom go tɛ cɛrɛ sɛ wom dira wɔ kuna? Ifɔ sɛ wom mooduma yom ga binesɛrɛ cɛbɛ?
- 18 Cɔfɔ afɔ ka à maa Celopa tu à sɛ ka cii: N fɔlɔnku hinne ya goono Yerusalem, ya ka à mana bei he yom wɔ ka n̄ tɛ jiribi yom wɔ game?
- 19 À cii n̄ sɛ: Hali he fɔ dimi yom? N̄ cii à sɛ: He yom ka n̄ tɛ ka simba Yesu Nazaretu, andebi fɔ ka à gunda dabari gbei kuna nda sendi kuna lkpɛ jine nda jama kulu jine.
- 20 Nga na garandikɔ jina yom nda i hinikpɛ yom na à dam kambɛ n̄ ma à tɔnya ka wi. N̄ na à kanji.
- 21 I yom wɔ i tamma bɔrɔ fɔ na ka à ga Isiraila kaa kambɛ. Amma kpɛɛnɛ nda nga di kulu, za he yom di tɛ hunkuna ya ci à jiribi hinzantɛ.

- 22 Amma i kuna weibɔrɔ fɔ yom mo na i jirisi ka ñ tunu za asuba beeri ka kpei saara dɔ.
- 23 Ka ñ mana di bukɔa ñ kaa ka cii lkpɛ dɔntɔneize yom feita ngei sɛ. Ñ go cii mo à go huna.
- 24 Bɔrɔ fɔ yom ka ñ goono i kuna, ngei ma kpei saara dɔ. Ñ na hɛ kulu garu mo zanga weibɔrɔ yom di na à cii, amma bɔrɔ di wɔ, ñ mana di à.
- 25 Cɔfɔ Yesu cii ñ sɛ: E faham zamkɔ yom, wom bine yom si waasu ka naane hɛ kulu ka andebi yom cii.
- 26 À hima no Mɛsiya ma guruguze wɔne yom gaa ka huro nga deiza kuna. À na ci cimi na ba?
- 27 Za Moisi gaa kala ka kpei andebi yom kulu gaa, à sinti ka fasali ñ sɛ lkpɛ Sendi hantumantɛ yom kulu kuna, hɛ yom ka ñ goono ka simba nda nga bumbum.
- 28 Ka ñ ga maani kpaara, nungu ka ñ ga kpei, cɔfɔ à tɛ zanga à go bisa nga hinne.
- 29 Amma ñ na à tilasi ka cii: N ma gɔrɔ nda i yom nee zama wiciri kambu maani. Weenu ba kam. À hura ka gɔrɔ ñ dɔ.
- 30 À kaa tɔ bine ka à goono tabulu gaa ñ banda, à na buuru zaa ka barika dam à gaa. A na à zenji zenji ka farisi ñ sɛ.
- 31 Cɔfɔ ñ moo yom feeri. Ñ na à bei. Amma à ye ka dɛrɛ ñ sɛ.
- 32 Cɔfɔ ñ cii cɛrɛ sɛ: À na ci i bine yom faihã ba, saa ka à ga sendi i sɛ fɔnda bɔm nda saa ka à ga ka lkpɛ Sendi hantumantɛ yom fasali sɛ?
- 33 À gaa no, ñ tunu ka ye Yerusalem. Ñ na iwei cindi fɔ di garu nda beerem ka ñ ga meigu ñ banda.
- 34 Ñ ga cii: Cimi no, lkpɛ na Kpe tunandi. À feita Simɔ sɛ ma.
- 35 Bɔrɔ hinka mo deede hɛ kulu ka à tɛ fɔnda bɔm nda zanga ngei na à bei buuru di zenjiyom gaa.
- 36 Saa ka ñ go hɛ nge yom di cii, Yesu bumbum go cɛ ñ bindi kuna. À cii ñ sɛ: Laakali kane ma gɔrɔ wom banda.
- 37 Ñ hamburu kala kala. Ñ tamma ganda bukɔ na ngei di.
- 38 À cii ñ sɛ: Ifɔ sɛ wom bine kɔsu? Ifɔ sɛ wom go lasabu yom wɔ tɛ wom bine yom kuna?
- 39 Wa guna, a kambɛ yom nda a cee yom. Hɛɛ no. Wom ma a hama ka di, zama ganda bukɔ sinda gaaham nda biri zanga a gunda zanga wom go di.
- 40 Nga di ciyom gaa, à na nga kambɛ yom cɛbɛ ñ sɛ nda nga cee yom.

- 41 Amma ò faihà nda ò mamaci sabu sɛ ò si tu cimi no. À gaa no Yesu cii ò sɛ: Wom gunda hɛ fɔ nee ka ŋmaa ba?
- 42 Ò na ciifi dumbari bandantɛ fɔ no à sɛ nda yu fɛntu cɛna fɔ.
- 43 À na ò zaa ka ŋmaa ò jine.
- 44 Cɔfɔ à cii ò sɛ: Sendi yom ka a cii wom sɛ, saa ka a goono wom dɔ neya. Hɛ kulu ka ò hantum a bɔm Moisi fɔnda kuna nda andebi yom tira yom kuna nda Samu yom tira kuna, kala de ò ma ò kulu tɔnandi.
- 45 À na ò laakali feeri hali ò ma faham nda Ikpɛ Sendi hantumantɛ yom.
- 46 À cii ò sɛ: Ò hantum ka cii ma, ya no kala de hɛɛ, Mɛsiya ya guruguze. A ma tunu mo bukɛi game jiribi hinzantɛ.
- 47 Ò ma waazu tɛ a maa gaa handunya dimi kulu sɛ ka cii beerem ma tuubi dulum yaafayom sabu sɛ.
- 48 Wom bine ya ci hɛ yom wɔ sɛda yom.
- 49 Guna, hɛɛ wɔ, a Baaba alikawali na a ba dɔntɔm wom gaa. Amma wom ma gɔrɔ Yerusalem wangara kuna hali Ikpɛ ma bɛɛɛ dabari dam wom gaa.
- 50 À na ò boi hali Betani kpaara. À na nga kambe sombu bɛɛɛ ka barika dam ò gaa.
- 51 Saa ka à ga barika dam ò gaa, cɔfɔ à fee ndei ka ziji bɛɛɛ.
- 52 Ngei ma ga ka à bɛɛrandi. Ò bɛɛ ka ye Yerusalem nda faihã bambata.
- 53 Saa kulu ò goono Ikpɛ bɛɛrandiyom dɔ ka Ikpɛ sifa nda saabuyom. Ami.

Yohanna

Yohanna 1

- 1 Sendi goono sintine kom. Senda mo goono lkpe banda. Senda ya ci lkpe.
- 2 À goono, nga nda lkpe sintine kom.
- 3 Nga ya na he kulu taka. He fo fo ka à taka mana te de à mana ci nda Sendi di.
- 4 À kuna no hundi goono. Hundi mo ya ci iburadam yom kaari.
- 5 Kaari go haaga kube kuna. Kube mo mana hinaà.
- 6 lkpe na boro fo dontom, à maa no Yohanna.
- 7 À kaa te seda à ma seda kaari bom zama boro kulu ma naane à do.
- 8 Nga wo mana ci kaari wo bo, amma à kaa à ma te seda kaari bom.
- 9 Kaari wone ya ci kaari cimikpe ka à go kaa handunya ka kaari boro kulu gaa.
- 10 À goono handunya. Nga mo ya na handunya te amma handunya mana à bei.
- 11 À kaa nga nmone yom do amma n mana à ta.
- 12 Amma beerem kulu ka n na à ta ka naane à maa gaa, à na n no dabari n ma ci lkpe ize yom.
- 13 N mana n hei kuri do wala iburadam bineibaa do wala haiboro binebaa do. Amma n na n hei lkpe do.
- 14 Sendi di bine te gaaham. À goro i game. I di à deiza, deiza ka à ci Ize folonku nmone ka à hunu za Baaba do. À to nda gomini nda cimi.
- 15 Yohanna te à se seda. À na nga jinde zaa ka cii: Boro kpe bom no a go wone cii, boro ka à go kaa a banda, à na a jina mo. À goono za n mana a hei.
- 16 I kulu du ba à toyom gaa. I du gomini mo gomini bom.
- 17 Moisi gaa no lkpe na fonda no, amma gomini nda cimi hunu Yesu Mesiya do.
- 18 Boro si ka à di lkpe ba ce fo. Ize folonku ka à goono Baaba jende kuna, nga ya à na à kaater.
- 19 Seda bine neya ka Yohanna te saa ka Yuifu yom na garandiko yom nda Lefi boro yom dontom za Yerusalem wangara n ma à ha. N cii: Ni, ni no mee?
- 20 À bine cii nda nga mee, à mana ze. À cii: Hε wo, ya na ci Mesiya.
- 21 N bine na à ha ka cii: To, ni no mee? Ni no Eli? À cii: Ya na ci nga. N cii: Ni no andebi di? À tu ka cii. Awo.

- 22 Ñ cii à sɛ: Ya di gaa, cii i sɛ ni no mee? N ma cii zama i ma kpei yaara beerem ka ñ na i dɔntɔm sɛ. Ifɔ n go cii ni bumbum n bɔm?
- 23 À tu nda sendi ka andebi Esayi hantum ka cii: "Hɛɛ ya ci bɔrɔ ka à jinde go kuwa ganji kuna ka cii: Wom ma Kpe fɔndɔ cɛandi."
- 24 Beerem ka ñ dɔntɔm mo Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom no.
- 25 Ñ na à hã ka cii: Ifɔ sɛ n go mirandi de n mana ci Mɛsiya, n mana ci Eli, n mana ci andebi di?
- 26 Yohanna bine tu ñ sɛ ka cii: A go mirandi nda hari amma bɔrɔ fɔ go cɛ wom bindi kuna ka wom si à bei.
- 27 Nga ya ci wɔ ka à go kaa a banda. À na a jina. Ya na tɔ ya ye ganda ka à taamu yom kaa.
- 28 Nge yom di tɛ Betabara kpaara Yudum isa bisantɛ, nungu ka Yohanna go mirandi hari kuna.
- 29 À mo bo, Yohanna di Yesu go kaa nga dɔ. Cɔfɔ à cii: Guna, Ikpɛ Feejiize ka à go handunya dulum kaa.
- 30 À bɔm no à go wɔne cii: À banda bɔrɔ fɔ go kaa ka à na a jina, zama à goono za ñ mana a hei.
- 31 Hɛɛ wɔ, ya na à bei. Amma zama ñ ma à kaatɛre Isiraila sɛ no, a kaa ko mirandi nda hari.
- 32 Yohanna bine tɛ sɛda ka cii: A di Biya Halaala go zumbu za bɛɛnɛ zanga gutu ka gɔrɔ à bɔm.
- 33 Hɛɛ wɔ, ya na bei. Amma Ikpɛ na a dɔntɔm ya mirandi nda hari. À cii a sɛ: Bɔrɔ ka à bɔm n kaa di Biya Halaala go zumbu ka gɔrɔ à bɔm, nga ya kaa mirandi nda Biya Halaala.
- 34 A bine di ko tɛ sɛda mo bɔrɔ kpɛ wɔ Ikpɛ Ize no.
- 35 Mo yaara ka bo, Yohanna go cɛ nda nga coobaabaize yom ñmɔne ihinka.
- 36 Ka à go Yesu guna à go bisa, à cii: Guna, Ikpɛ Feejiiza.
- 37 Coobaabaize hinka di maa Yohanna go sendi ya di. Ñ na Yesu gana.
- 38 Yesu zogu ka di ei ñ go dɛcɛ nga banda. À cii ñ sɛ: Ifɔ wom go ceeci? Ñ tu à sɛ ka cii: Coobaaba, mani n goono nda gɔrɛ? Coobaaba feeriji ya ci cooandikɔ.
- 39 À cii ñ sɛ: Wa kaa di. Ñ kpei. Ñ di nungu ka à goono nda gɔrɛ. Ñ gɔrɔ à banda za wiciri guuru taaci zaka.
- 40 Bɔrɔ hinka di ka ñ maa Yohanna go sendi ka ñ na Yesu gana, ñ kuna afo neya, Andɛrɛ, Simɔ Piɛɛ cɛɛnɛ.

- 41 Nga ya jina ka di nga bæere Simo ka cii à se: I di Mesiya. Mesiya maa feeriji ya ci Kirisiti, Ikpe Suubani.
- 42 Cɔfo à kpeinda Simo Yesu do. Yesu na à guna ka cii: Ni no Simo, Yonasi koo. Maasa n ga n cee Sefa. À maa feeriji ya ci Piee.
- 43 Mo bo Yesu baa nga ma kpei Galile laabu. Cɔfo à di Filipu. À cii à se: A gana.
- 44 Filipu bine Betasaida boro no, Andere nda Piee kpaara no.
- 45 Filipu di Natani ka cii à se: I di wo ka à bom Moisi hantum fonda kuna nda wo ka à bom andebi yom mo hantum. Nga ya ci Yesu Nazaretu boro, Yosefu koo.
- 46 Natani cii à se: He fo hinno hini ka hunu Nazaretu dee? Filipu tu à se ka cii: Kaa di.
- 47 Yesu di Natani go kaa nga do. Cɔfo à sendi à bom ka cii: Guna, Isiraila boro noya nda cimi ka à sinda gulinci.
- 48 Natani cii à se: Mani n na a bei? Yesu tu à se ka cii: Za Filipu mana n cee, a di ni saa ka n goono jee nya di cire.
- 49 Natani tu à se ka cii: Coobaaba, ni ya Ikpe Ize no. Ni ya Isiraila gandakpe no.
- 50 Yesu tu à se ka cii: N go naane dee zama a cii a di ni jee nya di cire? N kaa di he fo yom ka n beeri ka bisa wone yom.
- 51 Yesu bine cii à se. Cimi cimi, a go cii wom se, hanu fo wom kaa di bæene feeri. Wom kaa di Ikpe dontoneize yom mo go kaaru ko zumbu a bom, hee Adamize.

Yohanna 2

- 1 Jiribi hinzante fo te hije Kana kpaara Galile laabu. Yesu nya goono hije di do.
- 2 N na Yesu nda à coobaabaize yom mo cee hija do.
- 3 À bine kaa to dufe gazia. Yesu nya cii à se: N sinda dufe.
- 4 Yesu tu à se ka cii: Wei wo, ifo ya goono hee nda ni game ka simba nda nga di? A lokaci mana kaa jina.
- 5 À nya di cii gbeiize yom se: Wa te he ka à kaa cii wom se.
- 6 Tondi gula idu bine goono hari damyom do. N na n jisi no Yuifu yom hinnandiyom alaada se. Afo kulu ya neesiji zangu zaka.
- 7 Yesu cii n se: Wa gula yom wo tonandi nda hari. N na n tonandi kala n hanga.
- 8 À cii n se: Maasankulu wa kuu ka kpeindaà nmaarikpe do. N kpeindaà.

- ⁹ Dmaarikpe di na hari ka à ye dufe tabaa. À bine mana bei nungu ka à hunu. Amma gbeiize yom di ka ò na hari di kuu bei. Cofò à na haruhiji di cee.
- ¹⁰ À cii à se: Dufe hinno no boro kulu cini jina ka farisi. Saa ka boro kulu ham ka kungu, à banda ò ma kaanda wo ka si kaani. Amma ni wo, dufe hinno no ò jisi hali maasa.
- ¹¹ Alamu yom nmone sintine noya ka Yesu te Kana kpaara Galile laabu. À na nga deiza kaater. À coobaabaize yom naane à gaa mo.
- ¹² Nga di banda à kpei Kapernaum kpaara. À nya nda à cee ne yom nda à coobaabaize yom kpei à banda. Ò mana gorò kpaara di ka je.
- ¹³ Yuifu yom Bmdaarum jingaru bine maani. Yesu kpei Yerusalem wangara.
- ¹⁴ Ikpe beerandiyom do no, à no beerem garu ka ò go haueji yom nda feeji yom nda gutu yom neera. Nooru barimeko yom mo go gorò nodi.
- ¹⁵ À na bulaala te nda korofò. À na ò kulu gaare ka kaa Ikpe beerandiyom do za feeji yom hali haueji yom di. À na nooru barimeko yom mo nooru kulu see ka tabulu yom hangasandi.
- ¹⁶ À cii gutu neerako yom se: Wom ma he yom wo kaa nee. Wa si a Baaba gore do te dei ka neera do.
- ¹⁷ À coobaabaize yom hongò ka Ikpe Sendi hantumante cii: "N gore do niya na a bine dii".
- ¹⁸ Nga di se Yuifu yom tu à se ka cii: Za ka n go te zanga ya, alamu fo no n ga i cebe?
- ¹⁹ Yesu bine tu ò se ka cii: Wa Ikpe Nungu Halaala zeeri, jiribi hinza game a ga à tunandi.
- ²⁰ À gaa no Yuifu yom cii: Jiiri weitaaci cindi idu no ò te ka Ikpe beerandiyom do cini, ni wo, n ga à tunandi jiribi hinza game no?
- ²¹ Amma Yesu ce go sendi no nga gaaham bom ka à bara zanga fuu.
- ²² À se no, saa ka à tunu buko yom game, à coobaabaize yom hongò ka à jina ka à cii. Ò cimandi Ikpe Senda gaa nda senda mo ka Yesu jina ka cii.
- ²³ Saa ka Yesu goono Yerusalem wangara Bmdaarum jingaru di do, boro boobo naane à maa gaa ka ò di alamu yom ka à go te.
- ²⁴ Amma Yesu wo mana naane ò gaa zama à go boro kulu bine bei.
- ²⁵ À si baa ò ma boro fo sèda nga se mo zama à bumbum go bei he ka à goono boro kuna.

Yohanna 3

- 1 Amma bɔrɔ fɔ goono Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom kuna ka à maa Nikodim. Yuifu yom jina fɔ no.
- 2 À bine kaa Yesu dɔ ciini ka cii à sɛ: Coobaaba, i go bei ni wɔ, ni ya cooandikɔ no ka à hunu za Ikpe dɔ. Bɔrɔ si hini ka alamu yom wɔ tɛ ka n go tɛ kala de Ikpe goono à banda.
- 3 Yesu tu à sɛ ka cii: Cimi cimi a go cii n sɛ: De ò mana bɔrɔ hei iteji, à si hini ka di Ikpe kpetɛrɛ.
- 4 Nikodim cii à sɛ: Mɛtɛ ò tɛ ka hini ka bɔrɔ hei saa ka à zeeni kɔ? À hini ka huro kpɛnɛ nga nya gunde ò ma à hei?
- 5 Yesu mo tu à sɛ ka cii: Cimi cimi a go cii n sɛ, de ò mana bɔrɔ hei hari nda Biya Halaala dɔ, à si hini ka huro Ikpe kpetɛrɛ kuna.
- 6 Hɛ ka ò hei gaaham dɔ, gaaham no. Hɛ ka ò hei Biya Halaala dɔ, biya no.
- 7 N ma si mamaci nda ka a go cii n sɛ, tilasi kala ò ma n hei iteji.
- 8 Hɛo go faaru nungu ka à go baa. N go maa à yɔgɔi amma n si bei za mani à go hunu wala nungu ka à go kpei. Ya mo no bɔrɔ kulu ka ò hei Biya Halaala dɔ.
- 9 Nikodim tu à sɛ ka cii: Mɛtɛ no wɔne hini ka tɛ?
- 10 Yesu tu à sɛ ka cii: Ni ya Isiraila cooandikɔ no, amma n si faham nda hɛ yom wɔ ba?
- 11 Cimi cimi a go cii n sɛ, hɛ ka i bei no i go cii. Hɛ ka i di mo à sɛda no i go tɛ. Wom bine si ka i sɛda ta.
- 12 Wom si naane de a go handunya hɛ yom sendi tɛ wom sɛ. To. Mɛtɛ wom tɛ ka naane de a go bɛnɛ òmɔne yom sendi tɛ wom sɛ?
- 13 Bɔrɔ kulu mana kaaru bɛnɛ kala wɔ ka à zumbu za bɛnɛ, watom hɛ Adamize ka a goono bɛnɛ kuna.
- 14 Zanga Moisi na gondi sombu bɛnɛ ganji kuna, ya no tilasi ò ma hɛ, Adamize mo sombu.
- 15 Nga di ma tɛ no zama bɔrɔ kulu ka à go naane a gaa, à ma si halaci amma à ma du hundi ka à si beeni.
- 16 Ikpe baa handunya beerem kala kala hali à na ò no nga Ize fɔlɔnku. Bɔrɔ kulu ka à go naane à gaa, à si halaci amma à ma du hundi ka à si beeni.
- 17 Ikpe mana nga Iza dɔntɔm handunya à ma handunya beerem ciiti ka zeeri bo. Amma à na à dɔntɔm handunya beerem ma du faaba à dɔ.
- 18 Bɔrɔ ka à naane à gaa, ò si à ciiti ka zeeri. Amma bɔrɔ ka à mana à naane ò na à ciiti ka zeeri kɔ zama à mana naane Ikpe Ize fɔlɔnkua maa gaa.

- 19 Ciiti ka zeeri ya ci ka kaari kaa handunya amma kube saba beerem se ka bisa kaari zama ñ gbei yom ilalo yom no.
- 20 Bɔrɔ kulu ka à go gbei lalo te, akpe go hungu kaari. À bine si kaa kaari do zama à gbei yom ma si hunutere.
- 21 Amma bɔrɔ ka à go cimi gbei te, à go kaa kaari do hali à gbei yom ma hunutere zama à na ñ te no lkpe kuna.
- 22 Nge yom di banda, Yesu nda à coobaabaize yom kaa Yude laabu. À gɔrɔ nodi ko mirandi.
- 23 Yohanna mo go mirandi Eno gooru ka à maani Salim kpaara, zama nodi gunda hari boobo. Beerem go kaa nungu di à ma ngei mirandi.
- 24 Ñ mana Yohanna dam kasu jina.
- 25 Kaka fo mo tunu Yohanna coobaabaize yom nda Yuifu yom game ka simba nda hinnandiyom alaada.
- 26 Ñ kaa Yohanna do ka cii à se: Coobaaba, bɔrɔ ka à goono n banda hali Yudum isa bisante, nga ka n te à se sɛda, guna à go mirandi. Ñ kulu bine go kpei à do.
- 27 Yohanna tu ka cii: Bɔrɔ kulu si hini ka du he fo kulu kala de ñ na à no nda za beene.
- 28 Wom bumbum, wom go te a sɛda ka a cii ya na ci Mesiya, amma lkpe na a dontom Mesiya jine.
- 29 Bɔrɔ ka à gunda weihiji, nga ya ci haruhiji. Amma haruhiji kpaasi ka à goono à do ko hanga dam à se, à go faiha kala kala haruhija jinde sabu se. À binekaane noya, à to mo.
- 30 Kala à ma tontonu, hee mo ya zobu.
- 31 Bɔrɔ ka à go hunu za beene goono he kulu bom. Bɔrɔ ka à go hunu handunya, handunya bɔrɔ no. À bo sendi no handunya he yom bom. Bɔrɔ ka à hunu za beene à goono he kulu bom.
- 32 À go te sɛda he ka à di nda he ka à maa bom. Bɔrɔ fo kulu mo si ka à sɛda tu.
- 33 Bɔrɔ ka à na à sɛda tu, akpe wo na nga sɛda dam noya ka lkpe ya ci cimikpe.
- 34 Nga wo ka lkpe dontom, lkpe sendi no à go cii zama lkpe si ka à no Biya Halaala nda neesiji.
- 35 Baaba go baa Ize. À na he kulu dam à kambe kuna mo.
- 36 Bɔrɔ ka à go naane Ize di gaa gunda hundi ka à si beeni. Bɔrɔ ka à si naane Iza gaa si du hundi pai, amma lkpe binetone goono à bom.

Yohanna 4

- 1 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom maa ñ go cii Yesu go du coobaabaize yom ka mirandi ka bisa Yohanna.
- 2 Amma Yesu bumbum si beerem mirandi. À coobaabaize yom no.
- 3 Saa ka Kpe maa nga di, cɔfɔ à hunu Yude laabu ka ye Galile laabu.
- 4 Tilasi bine kala à ma gana Samari laabu.
- 5 À tɔ Samari laabu kpaara fɔ ka à maa Sikaru. À maani ganda fɔ dɔ ka Yakɔfu na nga koo Yosefu no.
- 6 Dee fɔ ka à ci Yakɔfu ñmɔne mo goono laabu di kuna. Ka Yesu fariga nda diro di, à gɔrɔ dee di hanga gaa. Zaari bindi zaka.
- 7 Samariance weibɔrɔ fɔ kaa hari guru. Yesu cii à sɛ: À no hari ya ham.
- 8 À coobaabaize yom di mo kpei kpaara ka ñmaari dei.
- 9 Samariance weibɔrɔ di cii à sɛ: Ni Yuifu, metɛ n tɛ ka a ñmaare hari ka ham, hɛ Samariance weibɔrɔ? Yuifu yom nda Samariance yom game ñ sinda saba.
- 10 Yesu tu à sɛ ka cii: De n na Ikpɛ noyom bei nda wɔ ka à go sendi n sɛ ka cii a no hari ya ham, dom ni bumbum, n ga à ñmaare hari ka ham. À ga n no hari hundikoni.
- 11 Weibɔrɔ di cii à sɛ: Kpe, n sinda hɛ fɔ ka n ma guru nda. Dee di bine guusu. Mani no n gunda hari hundikoni wɔ?
- 12 N beeri ka bisa i cɛɛ Yakɔfu no ka à na i no dee wɔ? Nga bumbum bine ham à gaa nda à koo yom nda à memunu yom.
- 13 Yesu tu à sɛ ka cii: Bɔrɔ kulu ka à na hari wɔne ham, à ye ka maa jo.
- 14 Amma bɔrɔ ka à kaa hari ka a ga à no ham, à si maa jo pai. Hari ka a ga à no à kaa ye fɔci akpɛ kuna, à mo boosu ka tɔ kala hundi ka à si beeni gaa.
- 15 Weibɔrɔ di cii à sɛ: Haru wɔ, a no hari nga di zama ya si maa jo kpɛɛɛ. Ya si kaa hari guru nee mo kpɛɛɛ.
- 16 Yesu cii à sɛ: Kpei, n ma n kunye cɛɛ à ma kaa nee.
- 17 Weibɔrɔ di tu ka cii: A sinda kunye. Yesu cii à sɛ: N gunda cimi ka n cii n sinda kunye.
- 18 Kunye gu no n du. Bɔrɔ ka n gunda maasa à mana ci n kunye. Ya di gaa, n na cimi cii.
- 19 Weibɔrɔ di cii à sɛ: Haru wɔ, a di ni wɔ andebi no.
- 20 I cɛɛ yom na Ikpɛ bɛerandi tondi kuku wɔ bɔm. Wom Yuifu yom mo, wom go cii kala Yerusalem wangara no bɔrɔ ma Ikpɛ bɛerandi.

- 21 Yesu cii à sɛ: Wei wɔ, n ma a naane. Lokaci go kaa à na ci tondi kuku wɔ bɔm, wala Yerusalem no wom kaa Baaba Ikpe bɛrandi.
- 22 Wom go hɛ ka wom si bei bɛrandi. I yom wɔ, i bei hɛ ka i go bɛrandi zama za Yuifu yom dɔ no faaba hunu.
- 23 Amma lokaci go kaa. À bine kaa kɔ, saa ka bɛrandikɔ cimi cimi kaa Baaba bɛrandi Biya kuna nda cimi kuna. Beerem wɔ dimi no Baaba go ceeci ñ ma ci nga bɛrandikɔ yom.
- 24 Ikpe ya Biya no. Beerem ka ñ go ka à bɛrandi, ñ ma à bɛrandi Biya kuna nda cimi kuna.
- 25 Weibɔrɔ di cii à sɛ: A bei ka Mɛsiya go kaa, wɔ ka ñ cii à sɛ Ikpe Suubani. Saa ka à kaa, à kaa hɛ kulu kaatɛrɛ i sɛ.
- 26 Yesu cii à sɛ: Hɛɛ wɔ, ka a go sendi n sɛ, hɛɛ ya ci nga.
- 27 Saa di no à coobaabaize yom kaa. Mamaci na ñ dii nda ka à go sendi nda weibɔrɔ di. Amma ba afɔ mana cii, ifɔ n go ceeci wala ifɔ sɛ n go sendi à sɛ?
- 28 Weibɔrɔ di no nga guru gaasu jisi ka kpei wangara. À cii wangara haibɔrɔ yom sɛ:
- 29 Wa kaa di bɔrɔ fɔ ka à cii a sɛ hɛ kulu ka a jina ka tɛ. À mana ci Mɛsiya dee?
- 30 Cɔfɔ beerem hunu wangara ka kaa Yesu dɔ.
- 31 À gaa no à coobaabaize yom mo go ka à ñmaare ka cii: Coobaaba, ñmaa.
- 32 Amma à cii ñ sɛ: Hɛɛ wɔ a gunda ñmaari fɔ ka wom si à bei.
- 33 Coobaabaize yom cii cɛrɛ sɛ: Bɔrɔ fɔ kaanda à sɛ ñmaari no?
- 34 Yesu cii ñ sɛ: A ñmaari ya ci wɔ ka à na a dɔntɔm ya à binebaa tɛ, ya à gbei mo tɔnandi.
- 35 Wom ya cini cii handu taaci ya goono hali hemaru. À na ci ya no ba? A go cii wom sɛ, wa bɔm tunandi ka fari yom guna. Ñ kpare kɔ ka tɔ wiyom.
- 36 Bɔrɔ ka à go fari wi du tukunsi. À go liiba meigu hundi ka à si beeni sɛ, hali bɔrɔ ka à go duma nda bɔrɔ ka à go wi, ñ ma faihã mefɔ.
- 37 Ya no sendi wɔne cimi no ka à cii, afɔ go duma, afɔ go wi.
- 38 À na wom dɔntɔm wiyom hɛ ka wom mana à taabi tɛ. Bɔrɔ fɔ yom ya na à taabi tɛ. Wom huro ñ taabi kuna.
- 39 Wangara nga di, Samariance boobo naane Yesu gaa weibɔrɔ di senda sabu sɛ. Weibɔrɔ di tɛ sɛda ka cii: Hɛ kulu ka a jina ka tɛ, à na à cii a sɛ.
- 40 Saa ka Samariance yom kaa à dɔ, ñ na à ñmaare à ma gɔrɔ ngei dɔ. À gɔrɔ nungu di jiribi hinka.

- 41 Bɔrɔ boobo naane ka tɔntɔnu Yesu bumbum senda sabu sɛ.
- 42 Cɔfɔ ñ cii weibɔrɔ di sɛ: À mana ci hɛ ka n cii di sɛ no i go naane bo amma i bumbum maa à sɛ. I go bei bɔrɔ kpɛ halabada handunya Faabakɔ no, Mɛsiya no.
- 43 Jiribi hinka di banda, Yesu tunu za nungu di ka kpei Galile laabu.
- 44 Yesu bumbum cii ka andebi sinda bæɛɛ nga laabu kuna.
- 45 Nga di sɛ, saa ka à tɔ Galile laabu. Galile bɔrɔ yom na à kube ihinno ka ñ di hɛ kulu ka à tɛ Yerusalem wangara jingaru fɔ jiribi yom gaa. Ngei mo kpei jingarua dɔ.
- 46 Yesu ye Kana kpaara Galile laabu nungu ka à na hari bæɛɛ dufɛ. Kapernaum kpaara gunda bɔrɔ beeri fɔ ka à koo sinda baani.
- 47 Ka à maa ñ cii Yesu hunu za Yude laabu ka kaa Galile laabu, à kpei à dɔ. À na à ñmaare à ma kaa ka nga koo no baani zama à ba bu.
- 48 Yesu cii à sɛ: De wom mana di alamu yom nda mamaci yom wom si naane pai.
- 49 Bɔrɔ beeri di cii à sɛ: Kpe, n ma kaa hali a koo wɔ bu.
- 50 Yesu cii à sɛ: Kpei, n koo go huna. Bɔrɔ di bine naane senda ka Yesu cii à sɛ. À kpei.
- 51 Ka à go kpei cɔfɔ à tam yom na à kube. Ñ kaanda baaru wɔne à sɛ ka cii: N koo go huna.
- 52 À na ñ hã lɔkaci fɔ no à tɛ daama. Ñ cii à sɛ: Bi zaari guuru fɔ no gaawasa bisa à gaa.
- 53 Baaba di hɔngɔ ka lɔkaci nga di no Yesu cii nga sɛ: N koo go huna. Cɔfɔ à naane, nga nda à fuu kulu.
- 54 Alamu hinkantɛ noya ka Yesu tɛ saa ka à hunu Yude laabu ka kaa Galile laabu.

Yohanna 5

- 1 Nga di banda Yuifu yom jingaru fɔ tɔ. Yesu kpei Yerusalem wangara.
- 2 Yerusalem wangara kuna Feeji yom Hundi mee jɛɛ gaa gunda bangu fɔ ka ñ cii à sɛ Ebulu cinɛ kuna Betaseda. Nungu di gunda tafaa gu.
- 3 Tafaa yom di cire no doorikom boobo goono ko kani. Danam yom nda simbarukɔ yom nda mɔngɔlɔ yom mo goono ñ kuna. [Ñ go hari tunandiyom batu.

- 4 Ì go batu no zama lƒkaci ka kaa lƒkaci lƒkpe dƒntƒneize fƒ cini zumbu bangua kuna ka hari di tunandi. Zenjekom ka à jina ka huro saa ka hari di tunu, à du baani zanga à doori bara nda kulu.]
- 5 Zenjekom fƒ goono nungu di ka à sinda baani jiiri weitaaci ihinka si.
- 6 Yesu di zenjekom di go kani. Za ka Yesu bei ka à sinda baani za jeyom, à cii à sƒ: N baa n ma du baani ba?
- 7 Zenjekom di tu à sƒ ka cii: Kpe, a sinda bƒrƒ ka à ma a dam bangu wƒ kuna saa ka hari di tunu. Amma saa ka a go kpei mo, cƒfƒ bƒrƒ fƒ go ka a jina no.
- 8 Yesu cii à sƒ: Tunu, n daari cƒna zaa ka dira.
- 9 Maasa maasa bƒrƒ di du baani. À na nga daari cƒna zaa ka dira. Hulonzom hanu hine no.
- 10 À sƒ no Yuifu yom cii bƒrƒ di ka Yesu no baani sƒ: Hulonzom hanu hine no. À mana halali n sƒ n ma n daari cƒna zaa.
- 11 À tu ò sƒ ka cii: Bƒrƒ ka à na a no baani, à cii a sƒ no: N daari cƒna zaa ka dira.
- 12 Bine ò na à hã ka cii: Mee no bƒrƒ ka à cii n sƒ n daari cƒna zaa ka dira?
- 13 Amma bƒrƒ di mana bei mee ya na nga no baani zama Yesu hunu jama di kuna.
- 14 Nge yom di banda, Yesu di bƒrƒ di lƒkpe bƒerandiyom dƒ. À cii à sƒ: Guna, n du baani. N ma si dulum tƒ kpƒenƒ hali hƒ ka à jaasa wƒne, à ma si tƒ ni kpƒenƒ.
- 15 Bƒrƒ di kpei cii Yuifu yom sƒ ka Yesu ya na nga no baani.
- 16 A sƒ no Yuifu yom na Yesu guruguzandi. Ì ceeci ngei ma à wi zama à na hƒ nge yom di tƒ hulonzom hanu hine.
- 17 Amma Yesu tu ò sƒ ka cii, A baaba go gbei tƒ hali maasa. Hƒƒ mo, a go gbei tƒ.
- 18 Nga di sƒ no Yuifu yom ye ka ceeci ngei ma à wi. À mana ci zama à na hulonzom hanu hine sara bo, amma zama à cii lƒkpe ya nga Baaba no ko ka nga bƒm sasabandi nda lƒkpe.
- 19 Yesu tu ò sƒ ka cii: Cimi cimi, a go cii wom sƒ, hƒƒ lze, a si hini ka hƒ fƒ kulu tƒ a bƒm gaa. Amma a go tƒ hƒ ka a di a Baaba go tƒ. Hƒ ka Baaba go tƒ, hƒƒ lze mo, a go ka à tƒ.
- 20 Baaba go baa hƒƒ, lza. À go ka a cƒbƒ hƒ kulu ka nga bumbum go tƒ. À ga a cƒbƒ gbei yom mo ka ò beeri ka bisa wƒne yom zama wom ma mamaci.
- 21 Zanga Baaba go bukƒ yom tunandi ka ò hunandi, ya no hƒƒ lza mo, a go hundi no bƒrƒ ka a bine go baa sƒ.

- 22 Baaba si bɔrɔ fɔ kulu ciiti amma à na ciiti kulu no a sɛ, hɛɛ Iza.
- 23 À na à no a sɛ zama ò kulu ma bɛɛrɛ tɛ hɛɛ, Iza sɛ zanga ò go bɛɛrɛ tɛ Baaba sɛ. Bɔrɔ ka à si bɛɛrɛ tɛ hɛɛ Iza sɛ, à si bɛɛrɛ tɛ Baaba mo ka à na a dɔntɔm sɛ.
- 24 Cimi cimi, a go cii wom sɛ, bɔrɔ ka à go hanga dam a sendi sɛ, à naane mo wɔ ka à na a dɔntɔm, akpɛ gunda hundi ka à si beeni. À si kaa ciiti dɔ amma à bisa bu gaa ka tɔ hundi dɔ.
- 25 Cimi cimi, a go cii wom sɛ, lokaci go kaa, à bine kaa kɔ saa ka bukɔ yom kaa maa a jinde, hɛɛ lkpɛ Ize. Beerem ka ò maa a jinde, ò kaa huna.
- 26 Zanga Baaba gunda hundi nga bumbum kuna, ya no à na a no hɛɛ Ize, a ma gunda hundi a bumbum kuna.
- 27 À na a no hini mo ya ciiti tɛ zama hɛɛ ya Adamize no.
- 28 Wa si mamaci nda wɔne. Lokaci go kaa saa ka beerem kulu ka ò goono saare yom kuna kaa maa a jinde.
- 29 Ò kaa hunu. Wɔ ka yom na ihinno tɛ, ò kaa tunu hundi sɛ. Amma wɔ ka yom na ilalɔ tɛ ò kaa tunu ciiti sɛ.
- 30 A si hini ka hɛ fɔ tɛ a bɔm gaa. A go ciiti na hɛ ka a go maa bɔm. A ciiti mo cɛyom susu no, zama a si ka a òmɔne binebaa ceeci kala Baaba ka à na a dɔntɔm, à binebaa.
- 31 De hɛɛ, ya go tɛ a bɔm sɛda, a sɛda mana ci cimi.
- 32 Bɔrɔ fɔ òmani ya go tɛ a sɛda. A bei sɛda ka à go tɛ a sɛ mo, cimi no.
- 33 Wom na beerem dɔntɔm Yohanna dɔ. À bine tɛ sɛda cimi sɛ.
- 34 Amma hɛɛ wɔ, à mana ci iburadam sɛda no a go du amma a go wɔne yom cii no zama wom ma du faaba.
- 35 Yohanna wɔ fitila no ka à go dii ko kaari no. Wom mo, wom baa wom ma faihã nda à kaari banda fɔ.
- 36 Amma hɛɛ wɔ, a gunda sɛda fɔ ka à beeri ka bisa Yohanna òmɔne. Gbei yom ka Baaba na a no ya tɔnandi. Gbei yom no di bumbum ka a go tɛ ngei ya go tɛ sɛda ka Baaba ya na a dɔntɔm.
- 37 Baaba mo ka à na a dɔntɔm, à bumbum tɛ a sɛda. Wom mana maa à jinde ba ce fɔ. Wom mana di à mooduma mo ba ce fɔ.
- 38 À sendi si gɔrɔ wom kuna zama wom si naane wɔ ka à dɔntɔm.
- 39 Wom go ceeci lkpɛ Sendi hantumantɛ yom kuna zama wom go tamma wom du ò dɔ hundi ka à si beeni. Ngei bine ya go tɛ a sɛda.
- 40 Amma wom si baa mo wom ma kaa a dɔ ka du hundi.

- 41 A si bɛɛɛ ceeci iburadam dɔ.
- 42 Amma a go wom bei, wom sinda lkpɛ sɛ baakasine wom kuna.
- 43 Hɛɛ wɔ, a kaa no a Baaba maa gaa. Wom si ka a ta. De bɔrɔ fɔ ηmani kaa nga bɔm maa gaa, wom ga à ta.
- 44 Mɛtɛ wom tɛ ka naane wom ka wom go bɛɛɛ ceeci cɛɛ gaa, wom si bɛɛɛ ceeci ka à go hunu za lkpɛ fɔlɔnku dɔ?
- 45 Wom ma si tamma a kaa wom beri Baaba dɔ. Bɔrɔ ka à go wom beri ya ci Moisi ka à gaa wom gunda naane.
- 46 De wom na Moisi naane, dom wom ga a naane zama Moisi hantum a bɔm.
- 47 Amma de wom si cimandi Moisi hantumyom gaa, mɛtɛ wom tɛ ka cimandi a sendi yom gaa?

Yohanna 6

- 1 Nga di banda Yesu kpei Galile buula sɛ ya hɛɛ tɛɛ ka ñ cii à sɛ, Tiberia buula.
- 2 Bɔrɔ bakara na à gana zama ñ di à alamu yom ka à tɛ zenjɛkom yom bɔm.
- 3 Yesu kaaru tondi kuku fɔ bɔm ko gɔrɔ nda nga coobaabaize yom.
- 4 Yuifu yom Bɔmdaarum jingarum maani.
- 5 Ka Yesu na bɔm tunandi à di jama bakara go kaa nga dɔ. À cii Filipu sɛ: Mani no i du buuru ka dei beerem wɔ ma ηmaa?
- 6 À na nga di cii Filipu sɛ no ka à bubure zama nga bumbum go bei hɛ ka nga ba tɛ.
- 7 Filipu tu à sɛ ka cii: Buuru dubu hinka wɔne si wasa bɔrɔ fɔ kulu ma du à gaa cɛna cɛna.
- 8 Andɛɛ, Simɔ Piɛɛ cɛɛnɛ, à coobaabaize yom ηmɔne afo cii à sɛ:
- 9 Haiwasu fɔ goono nee ka à gunda buuru gu ka ñ tɛ nda hamini dimi ηmani fɔ nda ciifi cɛna hinka. Amma ifɔ no nga di ba tɛ bɔrɔ nyakaka wɔ sɛ?
- 10 Yesu mo cii: Wa beerem gɔrɛndi. Nungua dɔ gunda subu gani boobo. Ñ gɔrɔ zanga haibɔrɔ dubu gu.
- 11 Yesu na buuru yom di zaa ka saabu. À na ñ farisi coobaabaize yom di sɛ. Coobaabaize yom mo farisi beerem ka ñ go gɔrɔ sɛ. Ya no à na ciifi yom di mo farisi zanga sara beerem go baa.
- 12 Saa ka ñ kungu à cii nga coobaabaize yom sɛ: Wa dumbari yom ka ñ cindi kunna, zama hɛ fɔ kulu ma si sara.

- 13 Saa ka ò kulu òmaa ka kungu, à banda ò na buuru gu ka ò tɛ nda hamini òmani di dumbari cindi yom kunna cila cɛna wei cindi hinka mɛfɔ.
- 14 Ka beerem di alamu ka Yesu tɛ, ò cii: Bɔrɔ kɛ halabada, andebi di ka à ma kaa handunya.
- 15 Za ka Yesu bei ò ba kaa ka nga dii ka tɛ gandakɛ, à na nga bɔm cendi ka kpei tondi kukua bɔm kɛɛɛɛ nga fɔ.
- 16 Saa ka wiciri kambu tɔ, à coobaabaize yom zumbu buula jobu gaa.
- 17 Ò huro harihi fɔ kuna. Ò ba buula dem ka kpei Kapɛnaum kpaara hɛɛ. Ciini tɔ kɔ. Yesu bine mana kaa ò dɔ jina.
- 18 Hɛo bambata fɔ mo tunu, cɔfɔ buula go boosu.
- 19 Saa ka ò na harihi funu kilometi gu wala idu cɔfɔ ò di Yesu go dira buula bɔm. À go maani harihia gaa. Cɔfɔ hamburu na ò dii.
- 20 Amma Yesu cii ò sɛ: Hɛɛ no. Wa si hamburu.
- 21 A gaa no ò tu ngei ma à zaa harihia kuna. Maasa maasa harihia tɔ jobu ka à dɔ ò go kpei.
- 22 À mo bo jama ka ò goono buula sɛ ya hɛɛ tɛɛ, ò di ka harihi fɔlɔnku ya goono nodi. Ò di mo Yesu mana huro harihia kuna nda nga coobaabaize yom amma coobaabaize yom di hinne ya kpei.
- 23 Amma harihi òmani fɔ yom mo hunu za Tiberia kpaara. Kpaara di maani nungu ka ò na buuru di òmaa Kpe saabuyom banda.
- 24 Nga di sɛ, ka jama di za Yesu hali à coobaabaize yom si nungu di, ngei mo huro harihi yom kuna. Ò kpei Kapɛnaum kpaara ko Yesu ceeci.
- 25 Ka ò di à hali buula bisantɛ ò cii à sɛ: Coobaaba, saa fɔ ò kaa nee?
- 26 Yesu tu ò sɛ ka cii: Cimi cimi, a go cii wom sɛ wom go ka a ceeci, à mana ci zama wom di alamu yom sɛ. Amma wom go ka a ceeci zama wom na buuru òmaa ka kungu.
- 27 Wa gbei tɛ, à ma si ci òmaari ka à halaci sɛ amma òmaari ka à bo goono kala hundi ka à si beeni sɛ. Dmaara wɔ no hɛɛ Adamize, a kaa wom no zama a gaa no Baaba Ikpɛ na nga sɛda dam.
- 28 Ò cii à sɛ: Ifɔ i ma tɛ ka gbei tɛ Ikpɛ sɛ?
- 29 Yesu tu ò sɛ ka cii: Wɔne ya ci gbei ka à saba Ikpɛ sɛ, wom ma naane wɔ ka à dɔntɔm.
- 30 À sɛ no ò cii à sɛ: Ya di gaa alamu fɔ no n ga i cɛɛɛ hali i ma di à, ka du ka naane n gaa? Gbei fɔ n kaa tɛ?

- 31 I cɛɛ yom na maane ka à ci ŋmaari dimi fɔ ŋmaa ganji kuna zanga Ikpɛ Sendi hantumante cii: "À na ò no buuru ka à hunu za bɛɛɛ ò ma ŋmaa".
- 32 Yesu cii ò sɛ: Cimi cimi, a go cii wom sɛ Moisi mana wom no buuru ka à hunu za bɛɛɛ. Amma a Baaba go wom no buuru cimikpɛ ka à hunu za bɛɛɛ.
- 33 Ikpɛ buuru ya ci bɔɔ ka à go hunu za bɛɛɛ ka à go handunya no hundi.
- 34 Ò cii à sɛ: Ya di gaa Kpɛ, i no buuru nga di hanu kulu.
- 35 Yesu cii ò sɛ: Hɛɛ ya ci buuru hundikoni. Bɔɔ ka à go kaa a dɔ, à si maa hɛɛɛ pai. Bɔɔ ka à go ka a naane mo, à si maa jo pai.
- 36 Amma a cii wom sɛ wom di hɛɛ. Nda à kulu wom mana naane.
- 37 Bɔɔ kulu ka Baaba go ka a no ya kaa a dɔ. Bɔɔ ka à go kaa a dɔ mo, a si à gaare.
- 38 A hunu za bɛɛɛ. A mana hunu ya a binebaa tɛ amma ka tɛ wɔ ka à na a dɔntɔm binebaa.
- 39 Wɔne ya ci Baaba ka à na a dɔntɔm binebaa. Bɔɔ fɔ fɔ kulu ka à na a no, ba afɔ ma si dɛɛ a sɛ, amma ya ò tunandi hanu beenanta.
- 40 A dɔntɔmkɔ binebaa neya, bɔɔ kulu ka à go di hɛɛ, Iza ka naane a gaa, à ma du hundi ka à si beeni. Hɛɛ mo, a ga à tunandi hanu beenanta.
- 41 Yuifu yom go gunugunu à senda bɔm zama à cii nga ya ci buuru ka à hunu za bɛɛɛ.
- 42 Cɔfɔ ò cii: Yesu wɔ Yosɛfu koo no. I go ka à baaba nda à nya bei. À na ci cimi no ba? Dee mɛtɛ à tɛ ka cii nga hunu za bɛɛɛ?
- 43 Yesu tu ò sɛ ka cii. Wa si gunugunu wom game.
- 44 Bɔɔ kulu si hini ka kaa a dɔ, de Baaba ka à na a dɔntɔm mana à cendi. A bine ga à tunandi hanu beenanta.
- 45 Andebi yom na wɔne hantum ngei tira yom kuna ka cii: "Ò kulu kaa du cɛbe yom Ikpɛ dɔ". À sɛ no bɔɔ kulu ka à go maa Baaba sɛ ko dendeni à dɔ, akpɛ go kaa a dɔ.
- 46 À mana ci zanga bɔɔ fɔ di Baaba no bo, kala de wɔ ka à hunu za Ikpɛ dɔ, cɛ ya di Baaba.
- 47 Cimi cimi a go cii wom sɛ, bɔɔ ka à go ko a naane, à gunda hundi ka à si beeni.
- 48 Hɛɛ ya ci buuru hundikoni.
- 49 Wom cɛɛ yom na maane ka à ci ŋmaari dimi fɔ ŋmaa ganji kuna. Ò bu.
- 50 Wɔne ya ci buuru hundikona ka à go hunu za bɛɛɛ hali bɔɔ kulu ka à go ka à ŋmaa, à ma si bu.

- 51 Hεε ya ci buuru hundikoni ka à hunu za bεεε. Bɔrɔ kulu ka à go ηmaa buuru wɔne gaa, à bo huna no, beeniyom si. Buuru ka hεε wɔ a kaa no, a gaaham no. A ga a gaaham no zama handunya ma huna.
- 52 À gaa no Yuifu yom na kakɔ tε ngei game ka cii: Mεtε à tε ka i no nga gaaham i ma ηmaa?
- 53 Yesu cii ñ sε: Cimi cimi, a go cii wom sε, de wom si hεε, Adamize gaaham ηmaa, de bine wom si ka a kuri ham, wom sinda hundi wom kuna.
- 54 Bɔrɔ ka à go ka a gaahama ηmaa ka a kuri ham, à gunda hundi ka à si beeni. A ga à tunandi mo hanu beenanta.
- 55 A gaaham wɔ ηmaari no nda cimi. A kuri mo hamyom hari no nda cimi.
- 56 Bɔrɔ ka à go ka a gaaham ηmaa, ka a kuri ham, à goono a kuna nda gɔrε. Hεε mo, a goono akpε kuna.
- 57 Zanga Baaba hundikpε na a dɔntɔm, a go huna Baaba sabu sε. Ya no bɔrɔ ka à go ka a ηmaa, akpε mo à kaa huna a sabu sε.
- 58 Buuru neya ka à hunu za bεεε. À mana ci zanga maane ka à ci ηmaari dimi fɔ ka wom cεε yom ηmaa ka bu. Bɔrɔ ka à ga buuru wɔ ηmaa, à kaa huna, beeniyom si.
- 59 Yesu na sendi nge yom di cii Yuifu yom marga fuu kuna saa ka à go cooandi Kapernaum kpaara.
- 60 Saa ka ñ na hanga dam à sε ka beeni, à coobaabaize yom ηmɔne iboobo cii: Sendi wɔ gaabu. Mee ya hini ka hanga dam sendi wɔ sε?
- 61 Za ka Yesu bei nga coobaabaize yom go gunugunu sendi nga di bɔm, à cii ñ sε: Senda na wom dεrandi no?
- 62 Dee, mεtε no ya saa ka wom di hεε Adamize, a go kaaru bεεε, nungu ka a dom gɔrɔ?
- 63 Biya Halaala ya hunandi. Gaaham si hε fɔ kulu hinsa. Sendi yom ka a go cii wom sε bara no biya nda hundi.
- 64 Amma bɔrɔ fɔ yom goono wom kuna ka ñ si naane. Yesu bei za sintine beerem ka ñ si naane. À bei mo bɔrɔ ka à ga nga dam kambε.
- 65 Cɔfɔ à cii: À sε no, a go cii wom sε ka bɔrɔ kulu si hini ka kaa a dɔ de à mana ci a Baaba ya na a no nda.
- 66 Saa ka ñ maa nga di, à coobaabaize yom ηmɔne iboobo na ngei bɔm cendi. Ñ si ka à gana kpεεε.
- 67 À sε no Yesu cii iwei cindi hinka di sε: Wom mo bine, wom baa wom ma kpei ba?

68 Simo Piεε tu à sε ka cii: Kpe, mee dɔ no i ma kpei? N gunda sendi yom ka ñ kaanda hundi ka à si beeni.

69 I bine go naane. I go bei mo ka ni, n ci Məsiya, Ikpe Hundikpe Ize.

70 Yesu tu ñ sε ka cii: Hεε ya na wom suuba, wom bɔrɔ wei cindi hinka wɔ. Amma wom kuna afɔ lbilisi ηmɔne no.

71 Yuda Isikariotu, Simo koo bɔm no à na sendi nga di tε zama nga ya ba ka à dam kambε. Iwei cindi hinka ηmɔne afɔ noya.

Yohanna 7

1 Nga di banda Yesu go Galile laabu yaali. À si baa nga ma dira Yude laabu zama Yuifu yom go ceeci ñ ma à wi.

2 Bine Yuifu yom jingarua fɔ maani ka a ci Buka yom ηmɔne.

3 A gaa no à cεεε yom cii à sε: Tunu nee ka kpei Yude laabu zama n coobaabaize yom mo ma di gbei yom ka n go tε.

4 Bɔrɔ si hε fɔ tε tugantε de à go baa ñ ma nga bei. Za ka n go wɔne yom tε, n ma n bɔm kaatεre handunya sε.

5 Ba à cεεε yom mana naane à gaa.

6 Yesu cii ñ sε: A lɔkaci mana tɔ jina, amma wom lɔkaci goono sɔlantε saa kulu.

7 Handunya si hini ka hungu wom. Amma handunya go hungu hεε zama a go tε à seda ka à gbei yom bara ilalɔ yom.

8 Wom wɔ, wa kpei jingarua dɔ. Hεε wɔ, a si kpei maasa zama a lɔkaci mana tɔ jina.

9 Saa ka à na nga di cii ñ sε, à gɔrɔ Galile laabu.

10 Amma saa ka à cεεε yom kpei jingarua dɔ, à banda nga mo kpei. À mana kpei terekpare amma tugu kuna.

11 Yuifu yom na à ceeci jingarua dɔ. Ñ cii: Mani à goono?

12 Kakɔ bambata tunu jama di game ka simba nda Yesu. Bɔrɔ fɔ yom cii bɔrɔ hinno no. Afɔ yom mo cii: Awo, à go jama fafagu no.

13 Amma ba bɔrɔ fɔ mana sendi à bɔm terekpare Yuifu yom hambure sabu sε.

14 Hali jingarua bindi bindi Yesu kpei Ikpe bεεrandiyom dɔ ko cooandi.

15 Yuifu yom mamaci ka cii: Metε à tε ka ηmaani tira hantumyom, nga ka à mana du cooandiyom?

16 Yesu tu ñ sε ka cii: A cεbeyom mana ci a ηmɔne amma wɔ ka à na a dɔntɔm, à ηmɔne no.

- 17 De bɔrɔ fɔ go baa nga ma lkpe binebaa tɛ, à ga a cɛbeyom bei de lkpe ŋmɔne no wala de a go sendi no a bɔm gaa.
- 18 Bɔrɔ ka à go sendi nga bɔm gaa, à bɔm bæere no à go ceeci. Amma Bɔrɔ ka à go ka nga dɔntɔmkɔ bæere ceeci, nga wɔ Cimikpe no. Zam ka cɛsusu si à kuna mo.
- 19 Moisi na wom no fɔnda amma wom ba afo si fɔnda gana. Ifɔ sɛ wom go ceeci ka a wi?
- 20 Jama tu à sɛ ka cii: N gunda hɔllɛ. Mee ya go ceeci nga ma n wi?
- 21 Yesu tu n sɛ ka cii: A na gbei fɔ tɛ, wom kulu mamaci.
- 22 Moisi na wom no bangudamyom. À mana ci Moisi dɔ no à go hunu amma wom cɛɛ yom alaada no. À sɛ no wom go haibɔrɔ dambangu hulonzom hanu hine.
- 23 N go haibɔrɔ dambangu hulonzom hanu hine zama n ma si Moisi fɔnda daarum. Ifɔ sɛ wom bine go tɔ a sɛ nda ka à na bɔrɔ no baani sã sã hulonzom hanu hine?
- 24 Wa si ciiti nda moo diyom, amma wa ciiti cɛantɛ susu tɛ.
- 25 Yerusalem wangara bɔrɔ fɔ yom cii: À mana ci bɔrɔ ka n go ceeci n ma wi di no ba?
- 26 Guna, à go sendi tɛrɛkpare amma n si hɛ fɔ kulu cii à sɛ. Gaabikoni yom go bei cimi no bɔrɔ wɔne ya ci Mɛsiya ba?
- 27 Amma bɔrɔ wɔne i go ka à bei. I go bei mo nungu ka à bɔrɔ no. Amma Mɛsiya wɔ, saa ka à kaa kaa bɔrɔ kulu si bei nungu ka à bɔrɔ no.
- 28 À gaa no, Yesu na jinde zaa saa ka à go cooandi lkpe bæerandiyom dɔ. À cii: Wom go ka a bei. Wom bei mo nungu ka à bɔrɔ no hɛɛ. A mana kaa a bɔm miila sɛ. Amma wɔ ka à na a dɔntɔm, nga wɔ Cimikpe no. Wom bine si à bei.
- 29 Hɛɛ wɔ, a go ka à bei, zama à dɔ no a hunu. Nga mo ya na a dɔntɔm.
- 30 N bine na à ceeci ngei ma à di. Amma ba bɔrɔ fɔ mana kambɛ dɛcɛ à bɔm zama à lɔkaci mana tɔ jina.
- 31 Jama di kuna bɔrɔ boobo naane à gaa. N cii: Mɛsiya wɔ, saa ka à kaa, alamu yom ka bɔrɔ wɔne go tɛ, Mɛsiya kaa tɛ ka bisa ya di dee?
- 32 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom maa jama di go hɛ nge yom di gunugunu tɛ à bɔm. Cɔfɔ Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom nda garandikɔ jina yom na dogari yom dɔntɔm n ma à dii.
- 33 Yesu bine cii n sɛ: A goono wom dɔ banda fɔ jina. À banda ya kpei wɔ ka à na a dɔntɔm dɔ.

- 34 Wom ga a ceeci. Wom si di hɛɛ. Nungu ka a goono mo wom si hini ka kaa nodi.
- 35 Sendi nga di gaa Yuifu yom cii ngei game: Mani à ba kpei ka i si hini ka di à? Wala beerem wɔ dɔ no à ba kpei, nge yom ka ò karu ka see dimi cindei laabu?
- 36 Ifɔ ya ci sendi wɔne feeriji ka à cii: Wom ga a ceeci. Wom bine si di hɛɛ. Nungu ka a bo goono mo wom si hini ka kaa?
- 37 Jingaru beeri ñmɔne jiribi beenantɛ Yesu cɛ ka jinde zaa. À cii: De bɔrɔ fɔ maa jo, à ma kaa a dɔ ka ham.
- 38 Bɔrɔ ka à go naane a gaa, hari hundikoni isa yom kaa dendi akpɛ kuna zanga Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii.
- 39 Amma à na nga di cii ka simba nda Biya Halaala, wɔ ka beerem ka ò go naane à gaa kaa du. Ikpɛ mana Biya Halaala no jina zama à mana Yesu bɛɛrandi jina.
- 40 À gaa no ka jama di maa sendi nga di cɔfɔ bɔrɔ fɔ yom cii: Bɔrɔ kpɛ, halabada andebi no.
- 41 Afɔ yom cii: Mɛsiya no. Amma afɔ yom mo cii: Awo, za Galile no Mɛsiya go hunu dee?
- 42 Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii Mɛsiya go kaa za Dafidi banda kuna. À ma hunu Bɛtɛlɛm kpaara, nungu ka Dafidi gɔrɔ dom. À na ci cimi no ba?
- 43 Nga di sɛ, feefee tɛ jama di kuna Yesu sabu sɛ.
- 44 Ñ kuna bɔrɔ fɔ yom baa ngei ma à dii amma ba bɔrɔ fɔ mana kambe dɛcɛ à bɔm.
- 45 Dogari yom bine kpei garandikɔ jina yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom dɔ. Ngei mo cii ò sɛ: Ifɔ sɛ wom mana kaanda?
- 46 Dogari yom tu ka cii: Bɔrɔ fɔ kulu mana sendi zanga bɔrɔ di ba ce fɔ.
- 47 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom bine tu ò sɛ ka cii: Ya di gaa wom mo, à na wom fafagu no?
- 48 Hinikpɛ yom di ñmɔne ba afɔ wala Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom di ñmɔne ba afɔ naane à gaa ba?
- 49 Amma jama wɔ ka à si fɔnda bei laaliante yom no.
- 50 Nikodim ka à ci Farisi fɔndɔ beerem ñmɔne afɔ ka à kaa Yesu dɔ ciini, à cii ò sɛ:
- 51 I fɔnda, à go bɔrɔ ciiti ba za ò mana maa hɛ ka akpɛ cii ka bei hɛ ka à tɛ?

52 Ì tu à sɛ ka cii: Ni mo, ni Galile bɔrɔ no ba? Ni mo, n ma Ikpɛ Sendi hantumantɛ yom ceeci ka di ka andebi mana hunu Galile laabu.

[**53** Cɔfɔ bɔrɔ kulu kpei nga kpaara.

Yohanna 8

1 Amma Yesu kpei Olibe zugu tandi kuku dɔ.

2 Za asuba à ye ka kpei Ikpɛ bɛrandiyom dɔ. Jama kulu mo kaa à dɔ. À gɔrɔ ka ò cooandi.

3 Cɔfɔ Moisi fɔndɔ cooandikɔ yom nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom kaanda weibɔrɔ fɔ ka ò na à dii zina gaa. Ì na à dam jama di bindi kuna.

4 Ì cii Yesu sɛ: Coobaaba, ò na weibɔrɔ wɔ dii no à go zina.

5 Moisi fɔnda kuna à na i no meire i ma weibɔrɔ wɔ dimi cetu nda tondi. Ni mo bine, ifɔ no n go cii?

6 Ì na nga di cii no ka à sui, domi ngei ma du sababu ka à tɔnya. Amma Yesu go gungum. À hantum ganda gaa nda kambeize zanga à si maa ò hãyom di.

7 Ka ò hiya ko ka à hã, Yesu mo tunu ka cɛ. À cii ò sɛ: Wom kuna bɔrɔ ka à sinda dulum à ma jina ka tondi zaa ka à cetu.

8 Cɔfɔ à gungum kpɛnɛ ko hantum ganda gaa.

9 Ngei mo ka ò maa Yesu senda, cɔfɔ ò bine kuna sendi na ò dii. Ì hunu afɔ afɔ za bɔrɔ zeenɔ yom gaa kala icɛna yom. À cindi Yesu nga fɔ nda weibɔrɔ di ka à goono bindi kuna.

10 Yesu tunu. À mana di bɔrɔ fɔ kulu kala weibɔrɔ di. À cii à sɛ: Wei wɔ, mani n tɔnyakɔ yom? Bɔrɔ fɔ kulu mana n ciiti ka zeeri no?

11 À tu ka cii: Awo Kpe, ba afɔ. Cɔfɔ Yesu cii à sɛ: Hɛɛ mo, a si ka n ciiti ka zeeri mo. Kpei. N ma si dulum tɛ kpɛnɛ.]

12 Yesu sendi ò sɛ kpɛnɛ ka cii: Hɛɛ ya ci handunya kaari. Bɔrɔ ka à go ka a gana, akpɛ si dira kube kuna amma à kaa du kaari hundi òmɔne.

13 Bine Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom cii à sɛ: N bɔm sɛda no n go tɛ. N sɛda mana ci cimi.

14 Yesu tu ò sɛ ka cii: Ba de a bɔm sɛda no a go tɛ, a sɛda ya cimi no zama a bei nungu ka a hunu nda nungu ka a go kpei. Amma wom, wom mana bei nungu ka a hunu wala nungu ka a go kpei.

15 Wom go ciiti no zanga iburadam yom go tɛ. Hɛɛ wɔ, a si bɔrɔ fɔ kulu ciiti.

16 De bine, a go ciiti mo, a ciiti ya cimi no. A mana ci a fɔlɔnku amma hɛɛ nda Baaba no ka à na a dɔntɔm.

- 17 Ñ bine hantum wom ñmone fonda kuna ka boro hinka seda ya cimi no.
- 18 A bumbum seda no a go te, Baaba mo ka à na a dontom go te seda a bom.
- 19 À gaa no ñ cii à se: Mani n baaba? Yesu tu ka cii: Wom si a bei. Wom si a Baaba bei mo. De wom na a bei dom, wom ga a Baaba mo bei.
- 20 Yesu na sendi nge yom di cii saa ka à go cooandi Ikpe beerandiyom do nooru jisiyom do. Ba boro fo mana à dii zama à lokaci mana to jina.
- 21 Yesu cii ñ se kpeene: A go kpei. Wom bine ga a ceeci. Wom kaa bu mo wom dulum kuna. Wom si hini ka kaa nungu ka a go kpei.
- 22 À gaa no Yuifu yom cii: À ga nga bom wi no, zama à cii i si hini ka kaa nungu kaa nga go kpei?
- 23 Cofa à cii ñ se: Wom ya ganda wo ñmone yom no. Hee wo beene ñmone no. Wom ya handunya wo ñmone yom no. Hee wo ya na ci handunya wo ñmone.
- 24 À se no, a cii wom se wom kaa bu wom dulum yom kuna. De wom mana cimandi ka Hee ya ci, wom kaa bu no wom dulum yom kuna.
- 25 Ñ cii à se: Ya di gaa, ni no mee? Yesu tu ñ se ka cii: Hee ya ci he ka a cii wom se za sintine.
- 26 A gunda he boobo ka a cii wom bom ka wom ciiti mo. Amma wo ka à go ka a dontom, Cimikpe no. He ka a maa à do mo, nga no a go cii handunya se.
- 27 Ñ mana faham ka Baaba bom no à go sendi ngei se.
- 28 Cofa Yesu cii ñ se: Ya di gaa saa ka wom kaa hee Adamize sombu beene saa di wom kaa bei ka Hee ya ci. A si he kulu te mo nda a bom amma a go sendi no nda zanga a Baaba na a cebe.
- 29 Wo ka à na a dontom goono a banda. Baaba mana a nam afo zama hee wo, hanu kulu a go te he ka à kaani à se.
- 30 Ka Yesu na nge yom di cii cofa boro boobo naane à gaa.
- 31 Yesu cii Yuifu yom ka ñ naane à gaa se: De wom bo goro a sendi kuna, wom ya a coobaabaize yom no cimi nda afo.
- 32 Wom kaa cimi bei. Cimi no, a kaa wom fansa.
- 33 Ñ tu à se ka cii: I yom ya Abulema banda yom no. Ba ce fo, i mana goro ka te boro fo tam. Me te n te ka cii n ga i fansa?
- 34 Yesu tu ñ se ka cii: Cimi no a go cii wom se, boro kulu ka à bo dulum te, dulum tam no.
- 35 Amma tam si bo goro fuu kuna saa kulu amma koo bo goro à kuna saa kulu.
- 36 Nga di se, de hee Ize, a na wom fansa, siika si wom ci borocini yom.

- 37 A go bei wom ya Abulema banda yom no. Amma wom go ceeci ka a wi zama a senda si goro wom kuna.
- 38 He ka a di a Baaba do no a go sendi. Wom mo, he ka wom di wom baaba do, nga no wom go te.
- 39 Ni tu a se ka cii: I baaba no Abulema. Yesu cii n se: De wom ya ci Abulema ize yom, dom wom ga Abulema gbei yom te.
- 40 Amma maasa wom go ceeci ka a wi, hee ka a na cimi cii wom se ka a maa lkpe do. Abulema mana nga di te.
- 41 Wom wo, wom baaba gbei yom no wom go te. Ni cii a se: I mana ci zina ize yom. Baaba folonku no i se, lkpe.
- 42 Yesu cii n se: De lkpe ya ci wom baaba, dom wom baa hee zama lkpe do no a hunu ka kaa. Ya na kaa nda a bom amma nga ya na a dontom.
- 43 Ifo se wom si faham nda a sendi? Wom si faham no zama wom si hini ka hanga dam a sendi se.
- 44 Ibilisi ya ci wom baaba. Wom bine go baa wom ma wom baaba bineibadi yom te. Nga wo, boro wiko no za sintine. A mana himma te cimi kuna zama cimi si nga wo kuna. Saa ka a go tangari cii, a go sendi nga bumbum bom zama tangarikpe no. Tangari baaba mo no.
- 45 Hee mo, zama a go cimi cii se, wom si a naane.
- 46 Wom kuna, mee ya ga a zeeri nda dulum? De a go cimi cii, ifo se wom si a naane?
- 47 Lkpe nmone ce go hanga dam lkpe Sendi yom se. Wom si hanga dam zama wom mana ci lkpe nmone yom.
- 48 Yuifu yom bine tu a se ka cii: A na ci i gunda cimi ba, ka i go cii ni ya Samariance no, n gunda halle mo?
- 49 Yesu tu n se ka cii: A sinda halle, amma a go ka a Baaba beerandi. Wom go ka a woo.
- 50 Amma hee wo, a si ka a bom beere ceeci. Boro fo goono ka a go ka a beere ceeci. A go ciiti mo.
- 51 Cimi no a go cii wom se, boro kulu ka a go ka a senda je, a si bu pai.
- 52 Cofu Yuifu yom cii a se: Maasankulu i go bei n gunda halle. Abulema bu. Andebi yom mo bu. Amma ni wo, n go cii de boro go ka n senda je, akpe si bu tabaa pai.
- 53 N beere bisa i ce Abulema no ka a bu? Andebi yom mo bu. Mee no n go ka n bom jisi?

- 54 Yesu tu ka cii: De a go ka a bɔm bɛrandi, a bɛrɛ mana ci hɛ fɔ kulu. A Baaba ya go ka a bɛrandi, nga ka wom go cii nga ya ci wom n̄mɔne Ikpe.
- 55 Wom bine si à bei. Hɛɛ wɔ a go ka à bei. De bine, a go cii a si à bei, a hima tangarikom noya zanga wom. Amma a go ka à bei. A go ka à Senda jɛ mo.
- 56 Wom baaba Abulema bine kaani kala kala ka nga ma di a hanu. À bine di à. A faihã mo.
- 57 Yuifu yom cii à sɛ: N mana tɔ jiiri weigu jina. Nga no, n di Abulema?
- 58 Yesu cii n̄ sɛ: Cimi no a go cii wom sɛ za n̄ mana Abulema hei, hɛɛ wɔ Hɛɛ ya ci.
- 59 Sendi nga di sabu sɛ no, n̄ na tondi yom zaa ka à cetu. Amma Yesu tugu ka hunu Ikpe bɛrandiyom dɔ ka bisa n̄ bindi. Ya no à dira.

Yohanna 9

- 1 Bisayom gaa Yesu di bɔrɔ fɔ ka n̄ na à hei nda danamtɛrɛ.
- 2 À coobaabaize yom na à hã ka cii: Coobaaba, mee ya na dulum tɛ, bɔrɔ kpe no dee wala à bahei yom no ka n̄ na à hei danam?
- 3 Yesu tu ka cii: Bɔrɔ kpe mana dulum tɛ, ya no à bahei yom mo. Amma wɔne tɛ dee no zama Ikpe gbei yom ma hunutɛrɛ à dɔ.
- 4 Kala de ya wɔ ka à na a dɔntɔm gbei yom tɛ za weenu goono. Ciini go tɔ saa ka bɔrɔ fɔ kulu si hini ka gbei tɛ.
- 5 Saa ka a goono handunya kuna, hɛɛ ya go ci handunya kaari.
- 6 Saa ka à na nge yom di cii, à banda à na yɔlɔ tufa ganda ka bɔtɔgɔ tɛ nda nga yɔlɔ. Cɔfɔ à na bɔtɔgɔ di dɛɛɛ danam di moo yom bɔm.
- 7 À cii à sɛ: Kpei nyunu Silowe bangu. Silowe feeriji ya ci Dɔntɔnuko. À kpei nyunu. À bɛrɛ ka ye. À go di sã sã.
- 8 Cɔfɔ à gɔrɔkasine yom nda beerem ka n̄ dɔna ka cini bei nga ya danam, n̄ cii: À na ci bɔrɔ ka à gɔrɔ ka bara di noya ba?
- 9 Bɔrɔ fɔ yom cii: Nga no. Bɔrɔ fɔ yom mo cii: Awo. Himacɛrɛ dee no. Nga bumbum cii: Hɛɛ no.
- 10 N̄ cii à sɛ: Ya di gaa, metɛ n̄ moo yom tɛ ka feeri?
- 11 À tu ka cii: Bɔrɔ ka n̄ cii à sɛ Yesu, nga ya na bɔtɔgɔ tɛ ka dɛɛɛ a moo yom bɔm. À cii a sɛ: Kpei Silowe bangu ka nyunu. A kpei nyunu. Cɔfɔ a go di.
- 12 N̄ cii à sɛ: Mani bɔrɔ di goono? À tu ka cii: A si bei.
- 13 N̄ kaanda bɔrɔ di ka à dom gɔrɔ danam Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom dɔ.
- 14 Hulonzom hanu hine no Yesu na bɔtɔgɔ tɛ ka bɔrɔ di moo yom feeri.

- 15 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom mo na à hã ka cii: Mɛtɛ à tɛ ka n moo yom feeri? À cii ñ sɛ: Bɔtɔgɔ no à dɛɛ a moo yom bɔm, a nyunu. Cɔfɔ a go di.
- 16 À sabu sɛ no Farisi fɔndɔ bɔrɔ fɔ yom cii: Bɔrɔ kpɛ mana hunu lkɛ dɔ zama a si hulonzom hanu hine kabia. Amma afɔ yom mo cii: Mɛtɛ dulumkoni tɛ ka hini ka alamu wɔne yom dimi tɛ? Cɔfɔ feefee tɛ ñ game.
- 17 Ñ cii danam di sɛ kpɛnɛ: Ni mo, ifɔ n cii à bɔm nda ka à na n moo yom feeri? À cii: Andebi na.
- 18 Yuifu yom mana cimandi à senda gaa ka à dom gɔrɔ danam amma maasa à go di. Kala ka ñ na à bahɛi yom cɛɛ.
- 19 Ñ na ñ hã ka cii: Bɔrɔ kpɛ wom koo di ba ka wom go cii wom na à hei danam? Mɛtɛ à go di maasa da?
- 20 À bahɛi yom tu ñ sɛ ka cii: I dee go bei ka i koo no. Danam mo no ñ na à hei.
- 21 Amma zanga à tɛ ko di maasa i si nga di bei wala bɔrɔ ka à na moo yom feeri. Wa nga bumbum hã. Sawɛrɛ no. À kaa sendi nga bɔm sɛ.
- 22 À bahɛi yom di sendi ya di zama ñ go hamburu Yuifu yom. Ñ go hamburu zama Yuifu yom na mɛfɔ tɛ. Ñ cii de bɔrɔ fɔ cii nda nga mee Yesu ya ci Mɛsiya, ñ ga akpɛ gaarɛ ngei marga fuu.
- 23 À sɛ no, à bahɛi yom di cii: Sawɛrɛ no. Wa nga bumbum hã.
- 24 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom na bɔrɔ di ka à dom gɔrɔ danam cɛɛ kpɛnɛ. Ñ cii à sɛ: N ma lkɛ bɛrandi. I go bei bɔrɔ di wɔ dulumkoni no.
- 25 À tu ka cii: De dulumkoni no, a si bei. Hɛ fɔlɔnku no a bei, dom di a bara no danam amma maasa a go di.
- 26 Ñ cii à sɛ kpɛnɛ: Ifɔ no à tɛ n sɛ? Zanga mɛtɛ no à tɛ ka n moo yom feeri?
- 27 À tu ñ sɛ ka cii: A na à cii wom sɛ kɔ. Wom mana hanga dam. Ifɔ sɛ wom go baa wom ma maa kpɛnɛ? Wom go baa wom ma tɛ à coobaabaize yom no?
- 28 Ñ na à woo ka cii: Ni ya ci à coobaabaize, amma i yom wɔ Moisi coobaabaize yom no.
- 29 I yom wɔ, i go bei ka lkɛ sendi Moisi sɛ. Amma bɔrɔ kpɛ i mana bei nungu ka à bɔrɔ no.
- 30 Bɔrɔ di tu ñ sɛ ka cii: A mamaci ka wom si bei nungu ka bɔrɔ no amma à na a moo yom feeri.
- 31 I go bei ka lkɛ si hanga dam dulumkoni yom sɛ. Amma de bɔrɔ go hamburu lkɛ ka à binebaa tɛ, akpɛ sɛ no lkɛ go hanga dam.
- 32 Za handunya takayom i mana maa ñ ma cii ba ce fɔ ñ na bɔrɔ fɔ ka ñ hei danam moo yom feeri.

- 33 De bɔrɔ kpɛ mana hunu lkpɛ dɔ à si hini ka hɛ fɔ tɛ.
- 34 Ì tu à sɛ ka cii: Za ñ na n hei n tɔ nda dulum yom. Nga no n go ka i cɛbɛ? Cɔfɔ ñ na à gaarɛ.
- 35 Yesu maa baaru ka ñ na à gaarɛ. Saa ka Yesu di à, à cii à sɛ: N go lkpɛ lze naane ba?
- 36 À tu à sɛ ka cii: Mee no ya Kpe, ya du ka naane à gaa?
- 37 Yesu cii à sɛ: N di à kɔ. Wɔ ka à go sendi n sɛ, nga no.
- 38 Cɔfɔ à cii: Kpe, a go naane. À na Yesu bɛɛrandi mo.
- 39 Yesu cii: Ciiti sɛ no a kaa handunya wɔ kuna zama beerem ka ñ si di, ñ ma di. Beerem mo ka ñ go di, ñ ma ye danam yom.
- 40 Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom ka ñ goono à banda, ñ maa sendi nge yom di. Ì cii à sɛ: I yom mo danam yom no?
- 41 Yesu mo cii ñ sɛ: De wom ya danam yom no, kulu wom sinda dulum. Amma maasa wom go cii, i go di. À sɛ no wom dulum go gɔrɔ wom bɔm.

Yohanna 10

- 1 Cimi no a go cii wom sɛ, bɔrɔ ka à si huro feeji kali kuna nda mee amma kala à go ka à kaaru no nda nungu fɔ ŋmani, kulu zee no, bɔrɔ kɔmkɔ.
- 2 Amma bɔrɔ ka à go huro nda mee feeji yom kurukɔ no.
- 3 Kali di mee batukɔ cini feeri à sɛ. Feeji yom mo go maa à jinde. À go ka nga feeji yom cɛɛ nda ñ maa yom ka ñ kaa tɛɛ.
- 4 Saa ka à go ka nga feeji yom kulu kaa tɛɛ, à go dira ñ jine. Ì go ka à gana zama ñ go ka à jinde bei.
- 5 Ì si yo gana pai. Amma ñ zuuru à sɛ no zama ñ si yo jinde bei.
- 6 Yesu na yaase wɔne wi ñ sɛ amma ñ mana faham nda sendi ka à tɛ ñ sɛ.
- 7 Yesu cii ñ sɛ kpɛɛnɛ: Cimi no a go cii wom sɛ, hɛɛ ya ci feeji yom kali mee.
- 8 Ì kulu ka ñ na a jina, zee yom no, bɔrɔ kɔmkɔ yom, amma feeji yom mana hanga dam ñ sɛ.
- 9 Hɛɛ wɔ, hɛɛ ya ci mee di. De bɔrɔ fɔ go huro nda a dɔ, à kaa du faaba. À kaa huro. À kaa hunu. À kaa du kure dɔ mo.
- 10 Zee wɔ si kaa kala zeetɛɛ. À kaa ka bɔrɔ wi ka hɛ kulu halaci. Hɛɛ wɔ a kaa no domi ñ ma du hundi. Ì ma du à mo nda bayom.
- 11 Hɛɛ ya ci kurukɔ hinno. Kurukɔ hinno go ka nga hundi no nga feeji yom sabu sɛ.

- 12 Amma bɔrɔ ka à go gbei tɛ banandi sɛ à mana ci kurukɔ. Feeji yom mo mana ci à ñmɔne yom. Ka à go di sagali go kaa, à go feeji yom nam ka zuuru. Sagali di mo go huro feeji yom kuna ka ñ haame. À go ka ñ karu ka see.
- 13 Gbei tɛkɔ wɔ go zuuru zama banandi gbei no à go tɛ. À ba si nda feeji yom.
- 14 Hɛɛ wɔ, kurukɔ hinno no. A go ka a feeji yom bei. Ngei mo go ka a bei.
- 15 Zanga Baaba go ka a bei, hɛɛ mo a go Baaba bei. A go ka a hundi no mo a feeji yom sabu sɛ.
- 16 A gunda feeji ñmani yom ka ñ mana ci kali wɔ ñmɔne yom. Kala de ya kaandei. Ñ kaa hanga dam a jinde sɛ. Ñ kaa tɛ kuru fɔlɔnku ka à gunda kurukɔ fɔlɔnku.
- 17 À sɛ no, a Baaba go baa hɛɛ zama a go ka a hundi no, ya ye ka à ta kpɛɛɛ.
- 18 Ba bɔrɔ fɔ si ka à ga à ta a gaa, amma hɛɛ ya ga à no nda a bɔm. A gunda hini ka à no. A gunda hini mo ka ye ka à ta. A Baaba dɔ no a du meire wɔne.
- 19 À sendi yom sabu sɛ feefee ye ka tunu Yuifu yom game.
- 20 Ñ ñmɔne iboobo cii: À gunda hɔllɛ. Hɔllɔkom no. Ifɔ sɛ wom go hanga dam à sɛ?
- 21 Bɔrɔ fɔ yom mo cii: Sendi yom wɔ mana ci hɔllɛkpɛ sendi yom. Hɔllɛ si hini ka danam yom moo yom feeri mo.
- 22 Hinnandiyom jingaru go tɛ Yerusalem wangara. Harigu watɛ no.
- 23 Yesu bine go yaali Ikpɛ bɛɛrandiyom dɔ Salomɔ tafaa cire.
- 24 Yuifu yom bine na à dam bindi ka cii à sɛ. Hali saa fɔ cine no n nam i mo goono siika kuna? De ni ya Mɛsiya no, n ma cii i sɛ tɛɛkpɛɛ.
- 25 Yesu tu ñ sɛ ka cii: A na à cii wom sɛ kɔ. Wom mana naane. Gbei yom ka a go tɛ a Baaba maa gaa, ngei ya go tɛ a sɛda.
- 26 Amma wom wɔ, wom si naane zama wom si a feeji yom kuna zanga a na à cii wom sɛ.
- 27 A feeji yom go maa a jinde. A go ka ñ bei. Ngei mo go ka a gana.
- 28 A go ka ñ no hundi ka à si beeni. Ñ si halaci pai. Ba bɔrɔ fɔ si ñ kɔm a kambɛ.
- 29 A Baaba ka à na a no ndei, à beeri ka bisa hɛ kulu. Ba bɔrɔ fɔ si hini ka ñ kɔm a Baaba kambɛ kuna.
- 30 Hɛɛ nda a Baaba, i kulu afɔ no.
- 31 Yuifu yom ye ka tondi yom zaa kpɛɛɛ ka à cetu.

- 32 Yesu cii ò sɛ: A na wom cɛbɛ gbei hinno boobo ka ò hunu a Baaba dɔ. Gbei yom wɔ kuna wɔ fɔ sɛ no wom go ka a cetu?
- 33 Yuifu yom tu à sɛ ka cii: À mana ci gbei hinno sabu sɛ no, i go ka n cetu amma zama n go ka Ikpe cɛnandi. Ni ka n ci bɔrɔ, n go ka n bɔm tɛ Ikpe.
- 34 Yesu tu ò sɛ ka cii: Ò na wɔne hantum wom fɔnda kuna ka à cii, "Hɛɛ wɔ, a cii wom sɛ wom bara no ikpe yom". À na ci ya no ba?
- 35 À na ò cɛɛ ikpe yom, nge yom ka ò dɔ Ikpe Senda kaa. Ikpe Sendi hantumantɛ si hini ka tunu.
- 36 Ya no hɛɛ wɔ ka Ikpe na a halaalandi ka a dɔntɔm handunya kuna, wom go cii a go ka Ikpe cɛnandi zama a cii hɛɛ ya ci Ikpe Ize?
- 37 De a si ka a Baaba gbei yom tɛ, wa si a naane.
- 38 Amma de a go ka ò tɛ, ba ka wom si ka a naane, wa cimandi gbei yom gaa. Wom ma bei, wom ma naane mo, ka Baaba goono a kuna. Hɛɛ mo, a goono à kuna.
- 39 Sendi nga di sɛ no ò cɛci kpɛɛnɛ ngei ma à dii, amma à kɔma ò kambɛ.
- 40 À kpei hali Yudum isa bisantɛ nungu ka Yohanna jina ka mirandiyom tɛ. À gɔrɔ nungu di.
- 41 Bɔrɔ boobo kaa à dɔ ka cii: Cimi no, Yohanna mana alamu ba afɔ tɛ. Amma hɛ kulu ka à cii bɔrɔ kpɛ gaa, kulu cimi no.
- 42 Bɔrɔ boobo ka ò goono nungu di naane à gaa.

Yohanna 11

- 1 Bɔrɔ fɔ goono ka à sinda baani. Ò cii à sɛ Lazaa, Betani bɔrɔ no, Mariama nda à bɛɛɛ Maata kpaara.
- 2 Mariama ya ci weibɔrɔ di ka à na waidi munu Kpe bɔm ka à cee yom haabu nda nga bɔm hamini. À haime no Lazaa ka à sinda baani.
- 3 À sɛ no à weima yom na bɔrɔ fɔ dɔntɔm à ma kpei cii Yesu sɛ: Bɔrɔ ka n go baa di, à sinda baani.
- 4 Ka Yesu maa nga di à cii: Zɛnjɛ nga di mana ci bu òmɔne amma Ikpe deiza òmɔne no. Zɛnjɛ wɔ dɔ no, hɛɛ Ikpe Ize ya du bɛɛɛ.
- 5 Yesu go baa Maata nda à cɛɛnɛ nda Lazaa.
- 6 Saa ka à maa baaru Lazaa sinda baani, à gɔrɔ jiribi hinka kpɛɛnɛ nungua ka à goono.
- 7 À banda no à cii coobaabaize yom sɛ: I ma ye Yude laabu.

- 8 Coobaabaize yom cii à sɛ: Coobaaba, à mana jɛ Yuifu yom na n ceeci ngei ma n cetu nda tondi yom. N tu ka ye nungu di kpɛɛɛ?
- 9 Yesu tu ka cii: Zaari kuna à na ci guuru wei cindi hinka no? De bɔɔ fɔ go dira zaari, à si kati zama à go di handunya wɔ kaari.
- 10 Amma de bɔɔ fɔ go dira ciini, à bo kati zama kaari si à kuna.
- 11 Sendi nge yom di banda, à cii n sɛ: I kpaasi Lazaa go jiibi amma a go kpei ka à tunandi.
- 12 À coobaabaize yom cii à sɛ: Kpe, de à go jiibi no, à kaa du baani.
- 13 Amma à buyom sendi no Yesu tɛ. Coobaabaize yom mo tamma hahabiya sendi no à tɛ.
- 14 À gaa no Yesu sendi n sɛ tɛɛkparɛ ka cii: Lazaa bu.
- 15 Amma wom sabu sɛ a go faihã nda ka a si nungu di, zama à gaa no wom ga a naane. Amma i ma kpei à dɔ.
- 16 Toma bine ka n cii à sɛ Tawe, à cii nga kpaasi coobaabaize yom sɛ: I yom mo i mo kpei ka bu à banda.
- 17 Ka Yesu tɔ kpaara, à garu Lazaa bu. À tɛ jiribi taaci saare kuna.
- 18 Betani kpaara bine maani Yerusalem no zanga kilometi hinza sara.
- 19 Yuifu yom boobo kaa Maata nda Mariama dɔ ka n yamarandi nda n haime buyom.
- 20 À sɛ no, saa ka Maata maa baaru Yesu go kaa, à kpei ka à kube. Amma Mariama wɔ goono fuu ko gɔɔ.
- 21 Maata cii Yesu sɛ: Kpe, de n goono nee, dom a haime wɔ si bu.
- 22 Amma ba maasa a bei hɛ kulu ka n go nmaare Ikpe gaa, Ikpe ga à tu n sɛ.
- 23 Yesu cii à sɛ: N haima kaa tunu kpɛɛɛ.
- 24 Maata tu à sɛ ka cii: A bei ka à kaa tunu tunandiyoma hine, hanu beenantɛ.
- 25 Yesu cii à sɛ: Hɛɛ ya ci tunuyom nda hundi. Bɔɔ ka à go naane a gaa, ba akpe bu, à kaa huna.
- 26 Bɔɔ kulu ka à go huna ka naane a gaa, à si bu pai. N go cimandi nga di gaa dee?
- 27 Maata cii à sɛ: Oò Kpe, a go naane ka ni, n ci Mesiya, Ikpe Ize ka à ma kaa handunya.
- 28 Ka Maata sendi ya di cɔfɔ à kpei ka nga cɛɛɛ Mariama cɛɛ tugu kuna. À cii à sɛ: Coobaaba kaa nee. À bine go ka n cɛɛ.
- 29 Za Mariama maa, cɔfɔ à tunu nda waasi ka kpei à dɔ.

- 30 Yesu mana huro kpaara kuna jina, amma à goono nungu ka à dɔ Maata na à kube.
- 31 Yuifu yom bine ka ò goono nda Mariama fuu kuna ko ka à yamarandi, ò di à tunu nda waasi ka hunu. Ò dɛɛ à gaa ka cii: Saarɛ di dɔ no à go kpei hɛ.
- 32 Saa ka Mariama tɔ Yesu dɔ, ɔfɔ à jɛndɛbiri à jine. À cii à sɛ: Kpe, de n goono nee, dom a haime wɔ si bu.
- 33 Yesu di Mariama go hɛ. À di Yuifu yom mo ka ò na à gana ka kaa, ò go hɛ. Yesu binejisi. À bine go sara.
- 34 Ɔfɔ à cii: Mani wom na à dam? Ò tu ka cii: Kpe, kaa di.
- 35 Yesu hɛ.
- 36 À gaa no, Yuifu yom cii: Wa guna zanga à go baa Lazaa.
- 37 Amma ò kuna afɔ yom cii: Nga ka à na danam moo yom feeri, à si hini ka te ba, ka bɔrɔ kpe mo ma si bu?
- 38 Yesu binejisi kpɛɛɛ. À kpei saarɛ di dɔ. Tondi guusu fɔ no. Ò na tondi bambata fɔ dɛɛ à mee gaa.
- 39 Yesu cii: Wa tonda ganandi. Maata, bukɔa weima cii à sɛ: Kpe, à fumbu kɔ zama à jiribi taaci no nee.
- 40 Yesu cii à sɛ: A cii n sɛ ka de n go naane n kaa di lkpɛ deiza. À na ci ya no ba?
- 41 Ò na tonda ganandi nungua dɔ ka ò na bukɔa dam. Yesu na bɔm sombu bɛɛɛ ka cii: Baaba, a go ka n saabu zama n maa a sɛ.
- 42 Hɛɛ wɔ, a go bei ka n go maa a sɛ saa kulu. Amma jama wɔ ka ò go ɔɛ nee sabu sɛ no a na à sendi, domi ò ma naane ka ni, n na a dɔntɔm.
- 43 Saa ka à na nga di cii, ɔfɔ à na jinde zaa nda gaabi ka cii: Lazaa, hunu tɛɛ.
- 44 Bukɔa bine hunu. À cee yom nda à kambɛ yom goono didijantɛ nda ɔɛsɛnjɛ. À mooduma goono daabantɛ nda zara. Yesu cii ò sɛ: Wa à feeri. Wa à nam à ma kpei.
- 45 Yuifu yom ka ò kaa Mariama dɔ, ò òmɔne iboobo di hɛ ka Yesu tɛ. À gaa no ò naane à gaa.
- 46 Amma ò kuna afɔ yom kpei Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom dɔ ka cii ò sɛ hɛ kulu ka Yesu tɛ.
- 47 À gaa no garandikɔ jina yom mo nda Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom ò na ciiti dumbukɔ yom meigu. Ò cii: lfo i ma tɛ? Bɔrɔ kpe go alamu boobo tɛ.

- 48 De i na à nam à go tɛ ya di, ò kulu ga à naane. Lomancei bine kaa kaa, n ga i Nungu Halaala nda i dimi zeeri.
- 49 Ò kuna afo ka ò cii à sɛ Kaifa ka à tɛ garandiko beeri jiiri wo, à cii ò sɛ: Wom si hɛ fo kulu bei.
- 50 Wom si faham ka bei i hanfani no boro fo ma bu jama sɛ dimi sunsam kulu ma si halaci.
- 51 À mana à cii nga bom gaa. Amma za ka à tɛ garandiko beeri jiiri wo, à na andebitere tɛ ka cii Yesu ba bu dimi sɛ.
- 52 À mana ci dimi wo sɛ hinne amma lkpɛ ize yom mo ka ò karu ka see ò ma meigu ka tɛ afo.
- 53 Za hanu nga di ò sawara ngei ma à wi.
- 54 À sɛ no, Yesu si dira tɛɛkparsɛ Yuifu yom kuna. À hunu nungu di ka kpei laabu ka à maani nda ganji fo. À huro wangara ka ò cii à sɛ Efahim, nungu ka à goro nda nga coobaabaize yom.
- 55 Yuifu yom Bomdaarum jingaru bine maani. Kpaara hundantɛ boro boobo kpei Yerusalem ka ngei bom hinnandi za jingaru mana to.
- 56 Ò na Yesu ceeci. Ò go cɛ lkpɛ bɛrandiyom do ka cii cɛɛ sɛ: Mɛtɛ no à hima wom sɛ? À si kaa jingaru wo do no?
- 57 Garandiko jina yom nda Farisi fɔndo boro yom na fɔndo no. Ò cii de boro fo bei nungu ka Yesu goono, à ma kaa cii ngei sɛ domi ò ma du ka à dii.

Yohanna 12

- 1 Jiribi idu hali Bomdaarum jingaru to, Yesu kaa Betani kpaara. Nungu di no Lazaa goono, boro ka Yesu tunandi buko yom game.
- 2 Ò na nmaari tɛ Yesu sɛ. Maata na nmaari farisi. Lazaa mo ya ci beerem ka ò go nmaa nda Yesu ò nmone afo.
- 3 Mariama na waidi caadantɛ dimi fo kilo zemine ka ò cii à sɛ nadi zaa. À na à munu Yesu cee yom bom ka à cee yom haabu nda nga bom hamini. Fuu di to nda waidi heo kaano.
- 4 Amma Yesu coobaabaize yom kuna afo ka ò cii à sɛ Yuda, Isikariotu boro, Simo koo goono nmaara do. Nga ya ba ka à dam kambe.
- 5 À cii: Waidi wo ka à nooru to zanga jiiri fo banandi, ifo sɛ ò mana à neera ka noorua no talika yom sɛ?
- 6 Amma à mana nga di cii zama à go sisibi talika yom sɛ no, amma à sendi zanga ya zama zee no. Nooru fɔlo goono à sɛ no. À na nooru ka à goono fɔlo di kuna zaa.

- 7 Yesu bine cii: Wa à nam. À na waidi wɔ jisi no a fiiyom hanu sɛ.
- 8 Talika yom bo goono wom banda saa kulu, amma hɛɛ, a si bo goono wom banda saa kulu.
- 9 Yuifu bakara maa baaru Yesu goono Betani kpaara. Cɔfɔ ñ kaa nodi. Ñ mana kaa Yesu hinne sabu sɛ amma ñ ma di Lazaa mo ka Yesu tunandi buko yom game.
- 10 Garandiko jina yom sawara ngei ma Lazaa mo wi.
- 11 baa ngei ma à wi no zama à sabu sɛ no Yuifu yom jama boobo hunu ñ banda ka naane Yesu gaa.
- 12 À mo bo jama bakara kaa jingarua dɔ. Ñ maa baaru Yesu go kaa Yerusalem.
- 13 Ñ na dabina nya kambe yom zaa ka hunu wangara kuna. Ñ kpei ka à kube. Ñ go kuwa ka cii: Ikpe, i go ka n sifa. Barikakpe no Bɔrɔ ka à go kaa Kpe maa gaa, nga ka à ci Isiraila Kpe.
- 14 Yesu du farika binci haiwasu fɔ. À gɔrɔ à bɔm, zanga Ikpe Sendi hantumantɛ cii:
- 15 "N ma si hamburu, Siona koo hundiyo. Guna, n Kpe go kaa. À go gɔrɔ farika binci haiwasu fɔ bɔm."
- 16 À coobaabaize yom bine mana faham nda hɛ nge yom di. Amma saa ka Ikpe na Yesu bɛerandi, à gaa no ñ hɔngɔ ka ñ na hɛ nge yom di hantum à bɔm. Ñ na à tɔnandi à sɛ mo.
- 17 Jama ka ñ goono Yesu dɔ saa ka à na Lazaa cɛɛ saara kuna ka à tunandi buko yom game, ñ go tɛ sɛda.
- 18 À sɛ no jama di kpei ka à kube zama ñ maa ka à na alamu wɔ tɛ.
- 19 À gaa no Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom cii cɛɛ sɛ: Wom di ka wom si du hɛ fɔ kulu. Guna, handunya kulu kpei à banda.
- 20 Beerem ka ñ kaa ka Ikpe bɛerandi jingarua dɔ, ñ kuna Gareku fɔ yom mo goono.
- 21 Ñ kaa Filipu dɔ Betasaida bɔrɔ no, Galile laabu. Ñ cii à sɛ: Ni, ka n ci jina. I go baa i ma di Yesu.
- 22 Filipu mo kpei. À cii Anderɛ sɛ. Anderɛ nda Filipu mo cii Yesu sɛ.
- 23 Yesu tu ñ sɛ ka cii: Lɔkaci kaa ñ ma hɛɛ, Adamize bɛerandi.
- 24 Cimi cimi a go cii wom de mɔsɔngu mogure fɔ mana kam laabu kuna ka bu, à bo gɔrɔ no nga fɔ. Amma de à bu, à go ka ize boobo hei.

- 25 Bɔrɔ ka à go baa nga hundi, à ga à dɛrandi. Amma bɔrɔ ka à go hungu nga hundi handunya wɔ kuna, à ga à jɛ hali hundi ka à si beeni.
- 26 De bɔrɔ go tamtɛrɛ a sɛ, à ma a gana. Nungu ka a goono, a gbeiize mo kaa goono nungu di. De bɔrɔ go tamtɛrɛ a sɛ, Baaba ga à bɛrandi.
- 27 Maasa a hundi go taabi. Ifɔ ya cii? Baaba, n ma a kaa lɔkaci wɔ kuna no? Amma à sɛ no a kaa lɔkaci wɔ.
- 28 Baaba, n ma n maa bɛrandi. Cɔfɔ jinde fɔ hunu za bɛnɛ ka cii: A na à bɛrandi. A ga à bɛrandi mo kpɛnɛ.
- 29 Jama ka à goono nungu di maa ya di. N cii: Bɛnɛ kaatiyom no. Afɔ yom cii: lkpɛ dɔntɔneize fɔ ya sendi à sɛ.
- 30 Yesu tu ka cii: Jinde wɔne mana hunutɛrɛ a sabu sɛ, amma wom sabu sɛ no.
- 31 Maasa no handunya ciitiyom tɔ. Maasankulu handunya wɔ kpe, n ga à cetu tɛrɛ.
- 32 Hɛɛ mo, de n na à sombu bɛnɛ, a kaa bɔrɔ kulu cendi a dɔ.
- 33 Ka à go sendi zanga ya, bu dimi ka à ba tɛ no à go cɛbɛ.
- 34 Jama di tu à sɛ ka cii: I maa baaru fɔnda kuna ka Mɛsiya bo huna no beeniyom si. Mɛtɛ ni wɔ, n go cii, kala n ma Adamize sombu bɛnɛ? Mee ya ci Adamize?
- 35 Yesu cii n sɛ: Kaari cindi lɔkaci cɛna kpɛnɛ wom bindi kuna. Wa dira za saa ka wom gunda kaari domi kube ma si wom jirisi. Bɔrɔ ka à go dira kube kuna, à si bei nungu ka nga go kpei.
- 36 Wom ma naane kaari gaa za saa ka wom gunda kaari domi wom ma tɛ kaariize yom. Saa ka Yesu na sendi nge yom di cii, à dira ka kpei tugu n sɛ.
- 37 Amma ba ka Yesu na alamu boobo tɛ n jine, nda à kulu n mana naane à gaa.
- 38 À tɛ no domi n ma andebi Esayi sendi tɔnandi ka à cii: "Kpe, mee ya na i baaru cimandi? Mee sɛ mo no Kpe na nga kaatɛrɛ?"
- 39 À sɛ na, n si hini ka naane zama Esayi cii kpɛnɛ.
- 40 "À na n maa yom danandi. À na n bine yom sendandi zama n ma si di nda ngei moo yom. N ma si faham ngei bine yom dɔ hali n ma bɛrɛ a dɔ, hali ya n no baani."
- 41 Esayi na wɔne yom cii zama à di Yesu deiza ka sendi à bɔm.
- 42 Nda à kulu saa di ba haikususu yom kuna n bayom naane à gaa. Amma Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom sabu sɛ, n mana à cii nda ngei mee zama n ma si ngei kaa Yuifu yom marga fuu.

- 43 Ñ go baa bæere iburadam do ka bisa Ikpe do bæere.
- 44 Amma Yesu na jinde zaa ka cii: Boro ka à go naane a gaa, à mana ci a gaa no a go naane amma wo ka à na a dontom gaa.
- 45 Boro ka à go di hëe mo, à go di wo ka à na a dontom.
- 46 Hëe wo, a kaa no zanga kaari handunya kuna domi boro kulu ka à go naane a gaa à ma si goro kube.
- 47 De boro fo go maa a sendi yom, nga à si ka ñ naane, hëe wo a si à ciiti bo. Ya na kaa ka handunya ciiti amma ka handunya faaba.
- 48 Boro ka à hungu hëe, à si ka a sendi tu mo, akpe gunda a sendi yom ka ñ go ka à ciiti. Sendi ka a cii, senda ya ga à ciiti hanu beenanta.
- 49 Ya na sendi a bom gaa, amma Baaba ka à na a dontom. Nga bumbum na meire no a se, he ka à hima ya cii nda he ka à hima ya sendi.
- 50 A go bei mo ka à meire ya hundi no ka à si beeni. À se no, he yom ka a go cii, a go cii no zanga Baaba cii a se.

Yohanna 13

- 1 Bomdaarum jingarua ba to. Yesu go bei nga lokaci to nga ma hunu handunya wo kuna ka kpei Baaba do ka à go baa nga nmone yom ka ñ goono handunya, à go baa rei kala beenante.
- 2 Ñ goono nmaari gaa. Ibilisi na hanya lalo dam ko Yuda Isikariotu boro, Simo koo bine kuna à ma Yesu dam kambë.
- 3 Yesu go bei Baaba na he kulu dam nga kambë. A go bei mo nga hunu Baaba do. À go ye mo Baaba do.
- 4 À tunu nmaara bom ka nga kpe yom kaa ka jisi kambu. À na zara fo zaa ka ho nga cente gaa.
- 5 À banda à na hari dooru gaasu fo kuna ka nga coobaabaize yom cee yom nyunu. À na ñ haabu nda zara di ka à ho nga cente gaa.
- 6 À gaa no, à kaa Simo Piee do. Piee cii à se: Ni Kpe, nga no n mo ka a cee nyunu?
- 7 Yesu tu à se ka cii: He ka a go te wo, n si à faham maasa amma hali cëna n ga à faham.
- 8 Piee cii à se: Pai no, n si a cee yom nyunu. Yesu tu à se ka cii: De a mana n nyume, he kulu si hëe nda ni game.
- 9 Simo Piee cii à se: Kpe, à mana ci a cee yom hinne no n ma nyunu amma nda a kambë yom, nda a bom mo.

- 10 Yesu cii à sɛ: Bɔrɔ ka à nyume kɔ, cee yom hinne no à ma nyunu, amma à hinne sã sã. Wom hinne amma à mana ci wom kulu.
- 11 À cii ya zama à bei bɔrɔ ka à go ka nga dam kambɛ. À sɛ no, à cii wom kulu mana hinne.
- 12 Saa ka à na ò cee yom nyunu ka beeni à na nga jiine yom dam. À ye ka gɔrɔ. À cii ò sɛ: Wom faham nda hɛ ka a tɛ wom sɛ wɔ?
- 13 Wom go ka a cɛɛ Coobaaba. Wom go ka a cɛɛ Kpe. Wom ciyom boori zama ya no hɛɛ.
- 14 Nga di sɛ, de a na wom cee yom nyunu, hɛɛ Kpe, hɛɛ Coobaaba, wom mo wom ma cɛɛ cee yom nyunu.
- 15 A na wom no deedandi wom ma tɛ zanga a tɛ wom sɛ.
- 16 Cimi cimi, a go cii wom sɛ, tam si bisa nga kpe. Ya no bɔrɔ mo si bisa wɔ ka à na à samba.
- 17 De wom go ka nge yom di bei, wom ya binekaanekpɛ yom no de wom go ka ò tɛ.
- 18 À mana ci wom kulu sendi no a go tɛ. A go bei beerem ka a suuba amma kala lkpɛ Senda ma tɔ ka à cii: "Bɔrɔ ka à go buuru ŋmaa nda hɛɛ, à na nga ceekpɛɛ tunandi a gaa".
- 19 Za maasa a go cii wom sɛ za à mana tɛ, domi saa ka à kaa tɛ wom ma naane ka Hɛɛ ya ci.
- 20 Cimi cimi, a go cii wom sɛ, bɔrɔ ka à go bɔrɔ fɔ ka a go dɔntɔm ta, à go ka a ta. Bɔrɔ ka à go ka a ta mo, à go wɔ ka à na a dɔntɔm ta.
- 21 Ka Yesu sendi ya di, cɔfɔ à binejisi. À tɛ sɛda ka cii: Cimi cimi a go cii wom sɛ, wom kuna afɔ ga a dam kambɛ.
- 22 Coobaabaize yom go cɛɛ guna nda siika. Ò mana bei bɔrɔ ka à sendi à go tɛ.
- 23 Amma coobaabaize yom kuna afɔ ka Yesu bine go baa, à go gɔrɔ ka lamba Yesu gaa.
- 24 Simɔ Piɛɛ sendi à sɛ nda kambɛ à ma Yesu hã bɔrɔ ka à sendi a go tɛ.
- 25 Nga mo ka à go lamba Yesu gaa, à cii: Kpe, mee no?
- 26 Yesu tu à sɛ ka cii: Nga ya ci bɔrɔ ka à sɛ a dumbari fɔ tusu ka no. À na dumbari di tusu, cɔfɔ à na à no Yuda Isikariotɔ bɔrɔ, Simɔ koo sɛ.
- 27 Saa ka Yuda na dumbari di ta, à gaa no Setam huro à bine kuna. Yesu cii à sɛ: Hɛ ka n go tɛ, n ma à tɛ nda waasi.

- 28 Amma beerem ka ò goono ñmaara dɔ, ba afɔ mana faham he ka se à na à cii Yuda se.
- 29 Afɔ yom tamma za ka Yuda se no nooru fɔɔɔ goono, Yesu cii à se no à ma dei he ka ngei baa jingarua se wala à ma he fɔ no talika yom se.
- 30 Ka Yuda na dumbara ta, cɔfɔ à hunu nda waasi. Ciini mo tɔ.
- 31 Saa ka Yuda hunu, à gaa no Yesu cii: Maasankulu hee Adamize, a du beere. Ikpe mo du beere a kuna.
- 32 Za ka Ikpe du beere a kuna, Ikpe mo ga a beerandi nga bumbum kuna. À ga a beerandi, à si je.
- 33 Koo cɛna yom, a goono nda wom banda fɔ. Wom ga a ceeci. Zanga a cii Yuifu yom se, nungu ka hee wɔ, a go kpei, ò si hini ka kpei. Maasa a go ka à cii wom mo, wom se.
- 34 A go wom no meire teji, wom ma baa cere. Zanga a baa wom, wom mo, wom ma baa cere.
- 35 Wɔne dɔ ò kulu kaa bei ka wom ya a coobaabaize yom no de wom gunda cere baakasine.
- 36 Simɔ Piere cii à se: Kpe, mani n go kpei? Yesu tu à se ka cii: Nungu ka a go kpei, n si hini ka a gana maasa, amma hali ka je n ga a gana.
- 37 Piere cii à se: Kpe, ifɔ se a si hini ka n gana maasa? A ga a hundi no n sabu se.
- 38 Yesu mo tu à se ka cii: N ga n hunda no a sabu se doo? Cimi cimi a go cii n se, hali gɔrɔngɔ ca n ga a ze ce hinza.

Yohanna 14

- 1 Wa si nam wom bine yom ma sara. Wom go ka Ikpe naane. Wom ma a naane mo.
- 2 Gɔre dɔ boobo goono a Baaba hundi kuna. De à si, dom a cii wom se. À go kpei gɔre dɔ hinsa wom se no.
- 3 De bine a kpei gɔre dɔ hinsa wom se, a ye ka kaa ka wom zaa a banda. Nungu ka a goono wom mo, wom ma goono.
- 4 Wom bei nungu ka a go kpei. Wom go fɔndɔ bei mo.
- 5 Toma cii à se: Kpe i si bei nungu ka n go kpei. Mɛte i te ka fɔnda bei?
- 6 Yesu cii à se: Hee ya ci fɔndɔ nda cimi nda hundi. Bɔrɔ kulu si du ka tɔ Baaba dɔ kala nda a dɔ.
- 7 De wom na a bei, dom wom na a Baaba mo bei. Za maasa bine wom go ka à bei, wom di à mo.

- 8 Filipu cii à sɛ: Kpe, i cɛbɛ Baaba. Nga di wasa i sɛ.
- 9 Yesu cii à sɛ: Za jɛyom no a goono nda wom Filipu, nga no n mana a bei? Bɔrɔ ka à di hɛɛ, à di Baaba. Dee mɛtɛ ni wɔ, n tɛ ka cii ya wom cɛbɛ Baaba?
- 10 N mana naane no ka a goono Baaba kuna, Baaba mo goono a kuna? Sendi yom ka a go cii wom sɛ, a si ka ò cii a bɔm gaa amma Baaba ka à goono a kuna, nga ya go gbei tɛ.
- 11 Wa a naane hɛɛ wɔ, Baaba kuna no a goono. Baaba mo goono a kuna. De à mana ci ya, wa a naane ba gbei yom di sabu sɛ.
- 12 Cimi cimi a go cii wom sɛ bɔrɔ ka à go naane a gaa, gbei yom ka a go tɛ, nga mo à ga ò tɛ. Gbei yom ka ò beeri ka bisa wɔne yom à ga ò tɛ zama a go kpei Baaba dɔ.
- 13 Hɛ kulu ka wom go òmaare a maa gaa, a ga à tɛ, domi Baaba ma du bɛere a kuna, hɛɛ lze.
- 14 De wom na hɛ fɔ òmaare a maa gaa, a ga à tɛ.
- 15 De wom go baa hɛɛ, wom ma a meire yom gana.
- 16 Hɛɛ mo, a kaa Baaba òmaare à ma wom no Gaakɔ fɔ ka à bo gɔrɔ wom kuna, beeniyom si.
- 17 Nga ya ci cimi Biya ka handunya si hini ka à ta zama handunya si di à. À si à bei mo. Amma wom wɔ, wom go ka à bei zama à go gɔrɔ nda wom. À kaa goono wom kuna mo.
- 18 A si wom nam kɔyɔ yom. A ye ka kaa wom dɔ.
- 19 Lokaci cɛna cindi, handunya si di hɛɛ kpɛɛɛ. Amma wom wɔ wom kaa di hɛɛ. Za ka a go huna wom mo, wom kaa huna.
- 20 Hanu nga di no, wom kaa bei a goono a Baaba kuna. Wom kaa bei wom goono a kuna. Hɛɛ mo a goono wom kuna.
- 21 Bɔrɔ ka à gunda a meire yom ko ka ò gana, akpe go baa hɛɛ. Bɔrɔ ka à go baa hɛɛ, a Baaba mo go baa ra. Hɛɛ mo, a go baa ra. A ga a bɔm kaatɛrɛ à sɛ.
- 22 Yuda òmani fɔ, à mana ci Isikariotu bɔrɔ di, à cii Yesu sɛ: Kpe, mɛtɛ n tɛ ka n bɔm kaatɛrɛ i sɛ, à mana ci handunya sɛ?
- 23 Yesu tu à sɛ ka cii: De bɔrɔ fɔ go baa hɛɛ, à ga a sendi gana. A Baaba mo go baa ra. I kaa kaa à dɔ. I ga i gɔrɛ dɔ tɛ à dɔ.
- 24 Bɔrɔ ka à si baa hɛɛ, à si a sendi yom gana. Sendi wɔ ka wom go maa, à mana ci a òmɔne amma Baaba ka à na a dɔntɔm, à òmɔne no.
- 25 A na nge yom di cii wom sɛ saa ka a go gɔrɔ nda wom.

26 Amma Gaako ka à ci Biya Halaala wɔ ka Baaba ga à dɔntɔm a maa gaa, à wom cɛbɛ hɛ kulu. À kaa wom hɔngandi mo hɛ kulu ka a cii wom sɛ.

27 A go laakali kane nam wom sɛ. A go wom no a laakali kane. Hɛɛ wɔ, a si wom no bo zanga handunya cini no. Wa si nam wom bine yom ma sara. Wa si nam wom bine yom ma hamburu mo.

28 Wom maa ka a cii wom sɛ, a go kpei. A ye ka kaa wom dɔ. De wom baa hɛɛ, dom wom faihã nda ka a cii a go kpei Baaba dɔ zama a Baaba bisa hɛɛ.

29 Maasa a na ñ cii wom sɛ za ñ mana tɛ, domi saa ka ñ kaa tɛ wom ma naane.

30 A si sendi iboobo nda wom kpɛɛne zama handunya kpe go kaa. À sinda hɛ fɔ kulu a dɔ.

31 Amma hali handunya ma bei ka a go baa Baaba, zanga Baaba na a no fɔndɔ, ya no a go tɛ. Wa tunu, i ma dira nee.

Yohanna 15

1 Hɛɛ wɔ, hɛɛ ya ci lɛzɛ nya kpɛsɛ cimi cimi. A Baaba mo ya ci à fariko.

2 Kambe kulu ka à goono a kuna ka à si ize hei, à ga à kaa. Kambe kulu mo ka à go ize hei, à ga à hinsa domi à ma hei ka tɔntɔnu.

3 Wom wɔ, wom hinne kɔ senda ka a cii wom sɛ sabu sɛ.

4 Wa gɔrɔ a kuna. Hɛɛ mo a bo gɔrɔ wom kuna. Tuuri kambe si hini ka ize hei nga bɔm gaa, de à mana gɔrɔ tuuri kpɛsɛ gaa. Ya no wom mo, wom si hini pai de wom mana gɔrɔ a kuna.

5 Hɛɛ wɔ, hɛɛ ya ci kpɛsa. Wom mo, wom ya ci kambe yom. Bɔrɔ ka à go gɔrɔ a kuna, hɛɛ mo a go gɔrɔ akpɛ kuna, akpɛ wɔ go hei ize boobo. De wom fee nda hɛɛ, wom si hini ka hɛ fɔ kulu tɛ.

6 De bɔrɔ fɔ si gɔrɔ a kuna, ñ ga à cetu tɛrɛ zanga tuuri kambe yom. Ñ kɔgu no. Ñ go ka ñ meigu ka ñ dam nini ka ñ tɔnu.

7 De wom go gɔrɔ a kuna, a sendi yom mo go gɔrɔ wom kuna, wa ηmaare hɛ ka wom go baa. Ikpɛ ga à tɛ wom sɛ.

8 Ñ go a Baaba bɛrandi wɔne gaa, wom ma ize boobo hei. Wom kaa tɛ a coobaabaize yom.

9 Zanga Baaba baa hɛɛ, hɛɛ mo a baa wom. Wom mo gɔrɔ a baakasine kuna.

10 De wom go ka a meire yom gana, wom bo gɔrɔ a baakasine kuna, zanga hɛɛ mo, a na a Baaba meire yom gana. A go gɔrɔ mo à baakasine kuna.

11 A na nge yom di cii wom sɛ no domi a binekaane ma gɔrɔ wom kuna, wom binekaane mo ma tɔ.

- 12 A meira neya, wom ma baa cɛɛ zanga a baa wom.
- 13 Baakasine fɔ si ka à bisa, bɔrɔ ma nga hundi no nga kpaasi yom sabu sɛ.
- 14 Wom bara no a kpaasi yom de wom go tɛ hɛ ka a go wom dam.
- 15 A si wom cɛɛ tam yom kpɛɛɛ, zama tam si bei hɛ ka nga kpe go tɛ. Amma a na wom cɛɛ kpaasi yom zama a nam wom bei hɛ kulu ka a maa a Baaba dɔ.
- 16 Wom mana a suuba. Hɛɛ ya na wom suuba ka wom gɔrɛndi domi wom ma kpei ka ize yom hɛi. Wom ize yom mo, ò ma gɔrɔ domi hɛ kulu ka wom kaa ñmaare Baaba dɔ a maa gaa, à ma wom no nda.
- 17 A go wom dam nge yom di zama wom ma baa cɛɛ.
- 18 De handunya bine hungu wom, wom ma bei ka à bine jina ka hungu hɛɛ.
- 19 De wom ya handunya ñmɔne yom no, to, handunya go baa nga ñmɔne yom. Wom mana ci handunya ñmɔne yom, amma a na wom suuba handunya kuna. À sabu sɛ no handunya bine go hungu wom.
- 20 Wom ma hɔngɔ sendi wɔne ka a cii wom sɛ, tam si bisa nga kpe. De ò na a guruguzandi, ò kaa wom guruguzandi mo. De ò na a senda gana, wom ñmɔne mo, ò ga à gana.
- 21 Amma ò ga nge yom di kulu tɛ wom sɛ a maa sabu sɛ zama ò si bei wɔ ka à na a dɔntɔm.
- 22 De ya na kaa ka sendi ò sɛ mo, dom ò si gunda dulum. Amma maasa ò sinda kɔbɛ ngei dulum sɛ.
- 23 Bɔrɔ ka à bine go hungu hɛɛ, à bine go hungu a Baaba mo.
- 24 De ya na gbei yom tɛ ò jine ka ba bɔrɔ fɔ ñmani mana tɛ, dom ò si gunda dulum. Amma maasa ò di hɛɛ. Ò bine go hungu hɛɛ nda a Baaba mo.
- 25 Amma nga di tɛ no zama Senda ka ò hantum ò fɔnda kuna à ma tɔ ka à cii: "Ò bine hungu hɛɛ, sababu si".
- 26 Saa ka Gaakɔa kaa, wɔ ka a kaa dɔntɔm wom sɛ za Baaba dɔ, à kaa tɛ a sɛda. Nga ya ci cimi Biya, ka à go hunu za Baaba dɔ.
- 27 Wom mo, wom kaa tɛ a sɛda yom zama za sintine wom goono nda hɛɛ.

Yohanna 16

- 1 A na nge yom di cii wom sɛ no zama wom ma si haita.
- 2 Ò kaa wom gaare Yuifu yom marga fuu yom kuna. Go, lɔkaci go kaa ka bɔrɔ kulu ka à na wom wi, à tamma gbei no nga go tɛ lkpe sɛ.
- 3 Ò ga nge yom di tɛ zama za Baaba, za hɛɛ ò si i bei.

- 4 Amma a na nge yom di cii wom se no domi saa ka lokaci kaa kaa, wom ma hongɔ ka a na n cii wom se. Ya na n cii wom se za sintine zama wom goono nda hee.
- 5 Amma maasa a go kpei wo ka a na a dontom do. Wom kuna ba boro fo si a ha: Mani n go kpei?
- 6 Amma za ka a na nge yom di cii wom se, wom bine yom to nda binesere.
- 7 Nda a kulu a go cimi cii wom se, a kpeiyom te wom se hanfani. De ya na kpei, Gaakoa si kaa wom do. Amma de a kpei, a ga a dontom wom do.
- 8 Saa ka a kaa kaa, a kaa handunya wo beerem zeeri nda dulum nda ceyom susu nda ciiti.
- 9 A ga n zeeri nda dulum zama n si naane a gaa.
- 10 A ga n zeeri nda ceyom susu zama a go kpei a Baaba do. Wom si di hee kpeene.
- 11 A ga n zeeri nda ciiti zama n na handunya wo kpe ciiti.
- 12 A gunda he boobo ka cii wom se kpeene amma wom si hini ka n jere maasa.
- 13 Amma saa ka nga wo kaa ka a ci cimi Biya, a kaa wom boi cimi kulu kuna. A si sendi nda nga bom amma he kulu ka a ma, a ga a cii. A kaa he yom ka n go kaa mo deede wom se.
- 14 A ga a berandi zama a ga a nmone zaa ka a deede wom se.
- 15 He kulu ka Baaba gunda, a nmone no. A se no, a go cii Biya ga a nmone zaa ka a deede wom se.
- 16 A cindi cena, wom si di hee. A cindi cena kpeene wom kaa di hee zama a go kpei Baaba do.
- 17 A coobaabaize yom nmone afo yom cii cere se: Ifo a go cii i se wo: A cindi cena wom si di hee, a cindi cena wom kaa di hee zama a go kpei Baaba do?
- 18 A gaa no coobaabaize yom go cii: Ifo no a go cii wo: A cindi cena? I si bei he ka a go cii.
- 19 Yesu bine bei n go baa nga hayom. Cofa a cii n se: Wom go cere ha ka simba nda wone ka a cii: A cindi cena wom si di hee, a cindi cena kpeene wom kaa di hee?
- 20 Cimi cimi a go cii wom se, wom kaa he. Wom kaa beree amma handunya kaa faiha. Wom mo wom kaa goono binesere kuna amma wom binesere kaa ye faiha.
- 21 Saa ka weiboro go haizenye te, a gunda binesere zama a lokaci ya to. Amma saa ka a na koo di hei, a si hongɔ nga binesere di kpeene. Amma a bine go kaani koo ka a hei handunya kuna sabu se.

- 22 Wom mo, maasa wom goono binesere kuna amma a ye ka di wom. Wom bine yom kaa kaani. Boro fo kulu mo si wom binekaane di kaa.
- 23 Hanu nga di wom si a ha he kulu krene. Cimi cimi a go cii wom se he fo kulu ka wom kaa Baaba nmaare a maa gaa, a wom no nda.
- 24 Hali maasa wom mana he fo kulu nmaare a maa gaa. Wa nmaare. Wom kaa du zama wom binekaane di ma to.
- 25 A na nge yom di cii wom se yaase kuna. Lokaci go kaa ka a si sendi wom se krene yaase kuna amma Baaba sendi no a kaa te wom se terekpare.
- 26 Hanu nga di, wom kaa nmaare a maa gaa. A si cii wom se a kaa Baaba nmaare wom se.
- 27 Baaba bumbum go baa wom zama wom baa hee. Wom bine naane ka Ikpe do no a hunu.
- 28 Baaba do no a hunu ka kaa handunya kuna. Maasa a go hunu handunya ka ye Baaba do.
- 29 A coobaabaize yom cii a se: Guna, maasankulu n go sendi terekpare. N si yaase ba afo dam.
- 30 Maasa i go bei ka n go he kulu bei. N si baa boro fo kulu ma n ha. A se no, i go cimandi ka Baaba do no n hunu.
- 31 Yesu tu n se ka cii: Maasankulu no wom naane?
- 32 Guna, lokaci go kaa. A bine kaa ko. Wom kaa karu ka see. Boro kulu ma nga jende zaa. Wom ga a nam a folonku. Amma a si a folonku zama Baaba goono nda hee.
- 33 A na nge yom di cii wom se no domi wom ma du laakali kane a kuna. Wom kaa du taabandiyom handunya kuna amma wa te himma. A gaanmaa handunya bom.

Yohanna 17

- 1 Yesu na sendi nge yom di cii. Cofa a na bom tunandi bene ka cii: E Baaba, lokaci to. N ma hee, n nmone lze, beerandi domi hee n nmone lze, a ma n beerandi.
- 2 Zanga n na a no hini iburadam kulu bom, domi beerem kulu ka n na a no ya n no hundi ka a si beeni.
- 3 Hundi ka a si beeni bine neya, n ma n bei, ni Ikpe Cimikpe folonku. N ma hee Yesu Mesiya bei mo, hee wo ka n dontom.
- 4 A na n beerandi handunya kuna. Gbei ka n no a se ya te, a na a tonandi.

- 5 Maasa ni Baaba, a bɛerandi n banda nda deiza ka a gunda n dɔ za handunya mana tɛ.
- 6 A na n maa kaatɛrɛ beerem sɛ ka n na a no handunya kuna. N̄ tɛ n n̄mɔne yom. N bine na a no ndei. N̄ na n senda gana.
- 7 Maasa n̄ bei hɛ kulu ka n na a no, n dɔ no a hunu.
- 8 A na n̄ no sendi yom ka n na a no. N̄ bine na n̄ ta. N̄ bei nda cimi n dɔ no a hunu. N̄ cimandi mo ka ni ya na a dɔntɔm.
- 9 Hɛɛ wɔ, a go n̄maarɛ n̄ sɛ. A si n̄maarɛ handunya sɛ amma beerem sɛ ka n na a no zama n n̄mɔne yom no.
- 10 A n̄mɔne mo kulu n n̄mɔne no. N n̄mɔne mo kulu, a n̄mɔne no. A du bɛɛrɛ n̄ kuna.
- 11 A si handunya kuna kpɛɛnɛ amma ngei wɔ goono handunya kuna. Hɛɛ wɔ, a go kaa n dɔ. E Baaba Halaala, n ma n̄ jɛ n maa gaa, nge yom ka n na a no, domi n̄ ma ci afɔ zanga i yom.
- 12 Saa ka a goono ndei handunya kuna, hɛɛ wɔ a na n̄ jɛ no n maa gaa. A na beerem ka n na a no jɛ. N̄ kuna ba afɔ mana dɛrɛ, kala halaci iza, domi Ikpɛ Sendi hantumantɛ ma tɔ.
- 13 Maasa a go kaa n dɔ. A go ka nge yom di cii handunya kuna domi n̄ ma du a binekaane tɔnantɛ n̄ kuna.
- 14 A na n̄ no n Senda. Handunya bine go hunguei zama n̄ mana ci handunya n̄mɔne yom, zanga ya na ci handunya n̄mɔne.
- 15 A si n̄maarɛ n ma n̄ kaa handunya, amma n ma n̄ moorandi llalɔ.
- 16 N̄ mana ci handunya n̄mɔne yom zanga ya na ci handunya n̄mɔne.
- 17 N ma n̄ halaalandi cimi gaa. N Senda ya ci cimi.
- 18 Zanga n na a dɔntɔm handunya kuna, ya no hɛɛ mo a na n̄ dɔntɔm handunya kuna.
- 19 A go ka a bɔm halaalandi n̄ sabu sɛ, domi ngei mo, n ma n̄ halaalandi cimi gaa.
- 20 A si n̄maarɛ nge yom hinne sɛ amma beerem mo sɛ ka n̄ kaa naane hɛɛ n̄ sendi yom gaa.
- 21 N̄ kulu ma ci afɔ zanga ni Baaba, n goono a kuna, hɛɛ mo a goono n kuna. Ngei mo ma ci afɔ i kuna, domi handunya ma du ka naane ka ni ya na a dɔntɔm.
- 22 Deiza ka n na a no, a na n̄ no nda, domi n̄ ma ci afɔ zanga i yom i ci afɔ.

²³ A goono n kuna, ni mo goono a kuna domi ò ma tɔ ka ci aƒɔ. À gaa no handunya mo ma bei ni ya na a dɔntɔm. N baa rei zanga n baa hɛɛ.

²⁴ E Baaba, beerem ka n na a no, a go baa nungu ka a goono ò ma goono nda hɛɛ. Ñ ma di mo a deiza ka n na a no zama n baa hɛɛ za handunya mana tɛ.

²⁵ E Baaba Cɛsusukpɛ, handunya mana n bei. Amma hɛɛ wɔ, a na n bei. Nge yom mo bei ka ni ya na a dɔntɔm.

²⁶ nam ò na n maa bei. A ga à nam ò ma à bei kpɛɛɛ domi baakasina ka n go baa hɛɛ nda, à ma gɔrɔ ò kuna, hɛɛ mo a ma gɔrɔ ò kuna.

Yohanna 18

¹ Ka Yesu na nge yom di cii, à kpei nda nga coobaabaize yom hali Kedom gooru bisantɛ. Yesu nda nga coobaabaize yom huro lambu ƒɔ kuna ka à goono nungu di.

² Yuda ka à go ka à dam kambɛ na nungua bei zama Yesu cini meigu nda à coobaabaize yom lambu di kuna.

³ Yuda bine kaanda wanguize yom nda dogari yom ka garandikɔ jina yom nda Farisi ƒɔndɔ bɔrɔ yom dɔntɔm. A na ò boi nga banda. Ñ kaa nda fitila yom nda yugula yom nda wangu jiine yom.

⁴ Za ka Yesu bei hɛ yom ka ò ba tɔ nga, à maani ka cii ò sɛ: Mee no wom go ceeci?

⁵ Ñ tu à sɛ ka cii. Yesu Nazaretu bɔrɔ. Yesu cii ò sɛ: Hɛɛ ya ci. Yuda mo ka à go ka à dam kambɛ goono ò dɔ.

⁶ Saa ka à cii ò sɛ, Hɛɛ ya ci, cɔƒɔ n ye nda banda ka kam ganda.

⁷ Yesu yaara ka ò hã kpɛɛɛ: Mee no wom go ceeci? Ñ cii: Yesu Nazaretu.

⁸ Yesu tu ka cii: A cii wom sɛ Hɛɛ ya ci. De hɛɛ no wom go ceeci, wom ma nam bɔrɔ wɔne yom ma ngei kpeiyom tɛ.

⁹ À tɛ no zama sendi wɔne ma tɔ ka à cii: Beerem ka n na a no ò kuna ba aƒɔ mana dɛɛ a sɛ.

¹⁰ Simɔ Piɛɛ gunda takuba. À na à hoobu ka garandikɔ beeri tam ƒɔ kambɛɲmaa hanga dumbu. Tam di maa no Maleku.

¹¹ Yesu cii Piɛɛ sɛ: Takuba di yeti à nya kuna. Taabi ka Baaba na a no, a si gulaize di ham no?

¹² Wanguize yom kuru nda wanguize yom haikusu ƒɔ nda Yuifu yom ɲmɔne dogari yom, ò na Yesu dii ka hɔ.

- 13 Ì kpeinda Yesu Hananu dɔ sintine zama Kaifa ka à tɛ garandikɔ beeri jiiri wɔ, Hananu hanzure no.
- 14 Kaifa bine ya ci bɔrɔ ka à na Yuifu yom cɛbɛ ka hanfani no bɔrɔ fɔ ma bu jama sɛ.
- 15 Simɔ Piɛɛ na Yesu gana nda coobaabaize fɔ mo. Coobaabaize nga di wɔ garandikɔ beeri na à bei. À huro garandikɔ beera kata kuna nda Yesu.
- 16 Amma Piɛɛ wɔ go cɛ tɛrɛ hundi mee gaa. Coobaabaize wɔne ka garandikɔ beera na à bei hunu ka sendi hundi mee batukɔa sɛ. À na Piɛɛ hurandi.
- 17 Hundiyo fɔ ka à ci hundi mee batukɔa cii Piɛɛ sɛ: Ni bine, ni ya bɔrɔ kpe coobaabaize yom ñmɔne afɔ na? Piɛɛ cii: Ya na ci.
- 18 Tam yom nda dogari yom di na nini funsu ko cɛ nungu di zama yeeni go tɛ. Ì ga caani. Piɛɛ goono ñ dɔ ma ka ka caani.
- 19 Garandikɔ beera na Yesu hã à coobaabaize yom nda à cɛbɛ yom bɔm.
- 20 Yesu tu à sɛ ka cii: Hɛɛ wɔ, a sendi no tɛrɛkparɛ handunya sɛ. Saa kulu a cini cooandi Yuifu yom marga fuu yom kuna nda Ikpe beerandiyom dɔ, nungu ka Yuifu yom kulu cini meigu. Bine ya na hɛ fɔ cii tugu kuna.
- 21 Ifɔ sɛ n ga ka à hã? N ma hã ñ hɛ ka a cii ñ sɛ bɔm, nge yom ka ñ na hanga dam a sɛ. Guna, ngei wɔ ga bei hɛ ka a cii.
- 22 Ka Yesu sendi zanga ya, cɔfɔ dogari yom ñmɔne afɔ ka à go cɛ nungu di, à no à sam. À cii: Ya no n go tu garandikɔ beeri sɛ?
- 23 Yesu tu à sɛ ka cii: De sendi lalɔ na a tɛ, n ma tɛ ilalɔ sɛda. Amma de sendi hinno no a tɛ, ifɔ sɛ no n go ka a karu?
- 24 À gaa no, Hananu na à hɔ ka samba Kaifa garandikɔ beeri dɔ.
- 25 Simɔ Piɛɛ ga cɛ nodi ko caani. À sɛ na ñ cii à sɛ: Ni bine, ni ya à coobaabaize yom ñmɔne afɔ no? À ze ka cii: Ya na ci.
- 26 Garandikɔ beera tam yom ñmɔne afɔ ka Piɛɛ na à nyaize hanga dumbu, à cii: A di ni nda bɔrɔ kpe lambu kuna. À na ci cimi na ba?
- 27 Piɛɛ yaara ka Yesu ze. Maasa maasa gɔrɔngɔ ca.
- 28 Susuba za nda hine, Yuifu yom na Yesu boi za Kaifa dɔ ka kpeinda laabu gaabikoni ciiti kata kuna. Ngei bumbum mana huro kata kuna domi ñ ma si ziibi sabu sɛ, zama ñ ma du ka Bɔmdaarum jingarɔ ñmaari ñmaa.
- 29 Pilatu hunu ka kpei ñ dɔ. À cii: Tɔnya fɔ na wom ga tɛ bɔrɔ kpe bɔm?
- 30 Ì tu à sɛ ka cii: De bɔrɔ kpe mana ci hɛ lalɔ tɛkɔ dom i si à dam n kambɛ.
- 31 À gaa no, Pilatu cii ñ sɛ: Wom bumbum ma à zaa ka à ciiti wom fɔnda kuna. Yuifu yom cii à sɛ: I sinda fɔndɔ i ma bɔrɔ wi.

- 32 Ì cii ya domi senda ka Yesu cii, a ma tɔ. Senda ga cɛbɛ buyom dimi ka à ba tɛ.
- 33 Pilatu ye ka huro ciiti kata kuna. À na Yesu cɛɛ ka cii à sɛ: Ni, n ci Yuifu yom Kpe ba?
- 34 Yesu tu à sɛ ka cii: N bɔm gaa no n go wɔne cii dee wala bɔrɔ fɔ yom ya na à cii n sɛ?
- 35 Pilatu tu ka cii: Hɛɛ mo, Yuifu no? N dimi nda garandikɔ jina yom na n dam a kambɛ. Ifɔ n tɛ?
- 36 Yesu tu à sɛ ka cii: A kpetɛrɛ mana ci handunya wɔ ñmɔne. De a kpetɛra ya handunya wɔ ñmɔne no, dom a tam yom tangam domi ñ ma si a dam Yuifu yom kambɛ. Amma maasa a kpetɛra mana ci nee ñmɔne.
- 37 Pilatu cii à sɛ: Ya di gaa ni gandakpɛ no? Yesu mo tu à sɛ ka cii: Ni, n ci hɛɛ ya Kpe no. Hɛɛ wɔ, wɔne sɛ no ñ na a hɛi. Wɔne sɛ mo no a kaa handunya zama ya tɛ sɛda cimi sɛ. Bɔrɔ kulu ka à ci cimi ñmɔne, à bo hanga dam a jinde sɛ.
- 38 Pilatu cii à sɛ: Ifɔ ya ci cimi? Ka Pilatu na nga di cii, à banda à ye ka hunu kpɛɛɛ ka kpei Yuifu yom dɔ. À cii ñ sɛ: Ya na di taali fɔ kulu à gaa.
- 39 Amma wom gunda alaada Bɔmdaarum jingarɔ hine ya bɔrɔ fɔ tam wom sɛ. Ya di gaa, wom ma suuba. Wom baa ya Yuifu yom Kpe di tam wom sɛ?
- 40 Ì kulu kuwa kpɛɛɛ ka cii: Awo. À na ci bɔrɔ nga di, amma Baraba. Baraba wɔ bine zee beeri no.

Yohanna 19

- 1 À gaa na Pilatu cii ñ ma Yesu dii ka bulaala.
- 2 Wanguize yom na kariji cɛ zanga bɔmtɔbɛ ka didiji à bɔm gaa. Ì na kpɛ siini kuku fɔ dam à sɛ.
- 3 Ì cii à sɛ: Fɔɔ, Yuifu yom Kpe. Ì go ka à sam sam.
- 4 Pilatu ye ka hunu kpɛɛɛ ka cii ñ sɛ: Guna, a ga kaanda bɔrɔ di wom sɛ tɛrɛ domi wom ma bei ka ya na di à gaa taali kulu.
- 5 Yesu bine hunu tɛrɛ nda kariji bɔmtɔbɛ di nda kpɛ siini kuku di. Pilatu cii ñ sɛ: Guna, bɔrɔ di go.
- 6 Saa ka garandikɔ jina yom nda dogari yom di à, ñ kuwa ka cii: À kanji, à kanji. Pilatu cii ñ sɛ: Wom bumbum ma à zaa ka à kanji zama hɛɛ wɔ, ya na di taali fɔ kulu à gaa.
- 7 Yuifu yom tu à sɛ ka cii: I gunda fɔndɔ. I fɔnda kuna bine, à hima à ma bu no zama à na nga bɔm tɛ lkpɛ lze.

- 8 Saa ka Pilatu maa sendi nga di, à hamburu ka tontonu.
- 9 Cɔfɔ à huro ciiti kata kuna ka cii Yesu sɛ: Ni mani bɔrɔ no? Amma Yesu mana tu ka yeti à sɛ.
- 10 Pilatu cii à sɛ: N si sendi a sɛ no? N si bei a gunda hini ka n kanji ba, a gunda hini ka n tam?
- 11 Yesu tu ka cii: N si du hini fɔ kulu a bɔm de à mana ci za bɛɛɛ no ò na n no nda. À sɛ no bɔrɔ ka à na a dam n kambɛ, à gunda dulum ka à bisa n òmɔne.
- 12 Za saa di Pilatu ceeci nga ma à tam. Amma Yuifu yom go kuwa ka cii: De n na bɔrɔ kpɛ tam n mana ci Kaisa kpaasi. Bɔrɔ kulu ka à ga ka nga bɔm tɛ kpɛ, Kaisa no à go hungu.
- 13 Ka Pilatu maa sendi nge yom di, à kaanda Yesu tɛɛ. À gɔrɔ ciiti kariga bɔm, nungu fɔ ka ò cii à sɛ Dɛbɛ Tondi, Ebulu cinɛ kuna mo Gabata.
- 14 Bɔmdaarum jingaru soluyom hanu hine no zanga zaari maanantɛ zaka. À cii Yuifu yom sɛ: Guna, wom Kpe go.
- 15 Amma ò kuwa: À kaa, à kaa. À kanji, à kanji. Pilatu cii ò sɛ: Hɛɛ ya ma wom Kpe Garandikɔ jina yom di tu ka cii: I sinda kpɛ fɔ kala Kaisa.
- 16 À gaa no, à na à dam ò kambɛ ò ma à kanji. Ò na Yesu boi ka kpeinda.
- 17 Yesu hunu ka nga bundu gaarantɛ jɛɛ. Ò kpeinda à nungu fɔ ka ò cii à sɛ Bɔm Kurumbu, Ebulu cinɛ no ò cii à sɛ no Gologata.
- 18 Nungu di no ò na à kanji, nga nda bɔrɔ hinka fɔ, bɔrɔ fɔ fɔ à cɔrɔ kulu gaa. Yesu mo goono bindi kuna.
- 19 Pilatu na hantum fɔ tɛ ka dam bundu gaarantɛ gaa. Nga no ò hantum neya: YESU NAZARA, YUIFU YOM KPE.
- 20 Yuifu jama na hantum di coo zama nungu ka ò na Yesu kanji di wangara jɛɛ gaa na. Ò na à hantum nda Ebulu cinɛ nda Gareku cinɛ nda Lomance cinɛ.
- 21 Yuifu yom garandikɔ jina yom di cii Pilatu sɛ: Si hantum Yuifu yom Kpe, amma ò ma hantum: À cii nga ya Yuifu yom Kpe no.
- 22 Pilatu tu ka cii: Hɛ ka a hantum, a na à hantum kɔ.
- 23 Saa ka wanguize yom na Yesu kanji ò na à jiine yom zaa ka ò tɛ gusam taaci. Wanguize fɔ kulu du gusam fɔ. Ò na à kpɛ kuku ka à sinda taa di zaa, zaara na ka à sinda taa za bɛɛɛ kala ganda.
- 24 Ò cii cɛɛ sɛ: I ma si à pati amma i ma tɛtɛ tɛ à bɔm bɔrɔ ka à du à. Ò tɛ ya di domi lkpe Sendi hantumantɛ ma tɔ ka à cii: "Ò na a jiine yom farisi ngei game. Ò na tɛtɛ tɛ a kpɛ bɔm."

- 25 Yesu bundu gaaranta jere gaa, à nya ga ce nda à nya cee Mariama, Celopa wende nda Mariama Magadalia.
- 26 Ka Yesu di nga nya nda coobaabaize ka à bine baa, ò go ce nodi, à cii nga nya se: Wei wò, guna n koo.
- 27 Còfò à cii coobaabaize di se: Guna n nya. Za lokaci nga di, coobaabaize di na Yesu nya zaa nga kpaara.
- 28 Nga di banda za ka Yesu bei he kulu te kò domi ò ma Ikpe Sendi hantumante tonandi, à cii: A go maa jo.
- 29 Gula fò bine goono nodi ka à tò nda hari mərə. Ò na saku fò miti à kuna. Ò na à kòtò tuuri kambe fò gaa ka ò cii à se hisope. À na à selle à mee dò.
- 30 Saa ka Yesu na hari mərə di ta, à cii: À beeni. Còfò à na bəm gum ka nga hundi tam.
- 31 Hulanzom hanu soluyom hine no. Yuifu yom na Pilatu ñmaare ò ma buko yom di cee yom ceeri. Ò ma buko yom kaa mo domi ò ma si gərə bundu gaarante gaa. Hulanzom hanu di hanu beeri no ò se.
- 32 À gaa na, wanguize yom kaa ka sintine bərə di cee yom ceeri nda wò ka ò na nga nda kanji.
- 33 Amma ka ò tò Yesu dò ò di à bu kò. Ò mana à cee yom ceeri.
- 34 Amma wanguize yom kuna afò na à cərə gaaru nda kambai. Maasa maasa kuri nda hari hunu.
- 35 Bərə ka à di à, à te seda. À seda bine cimi no. Nga wò bei nga ga cimi cii zama wom mo, wom ma naane se.
- 36 Nge yom di te no domi ò ma Ikpe Sendi hantumante tonandi ka à cii: "Ò si à biri yom, ba afò ceeri".
- 37 Ikpe Sendi hantumante cii kpeene: "Ò kaa di wò ka ò gaaru".
- 38 Nge yom di banda, Yosefu Alimate bərə, Yesu coobaabaize na tugante Yuifu yom hambure sabu se, à na Pilatu ñmaare nga ma Yesu gaaham kaa bunda gaa. Pilatu tu à se. À gaa no, à kpei Yesu gaahama kaa.
- 39 Nikodim mo, bərə ka za sintine à kaa Yesu dò ciini, nga ma kaa. À kaanda mire, waidi dimi fò nda alowe, waidi dimi fò ma ka à time tò zanga kilometi weitaaci cindi gu sara.
- 40 Ò na Yesu gaahama zaa ka dam cesenje kuna nda waidi heo kaano yom zama Yuifu yom fiiyom ñmone alaada no.
- 41 Lambu fò goono nungu di ka ò na à kanji. Lambu di kuna tandi guusu saare teji fò goono ka ba ce fò ò mana bərə dam à kuna.

42 Ì na Yesu dam saare ka à ga maani nungu di zama Yuifu yom soluyom hanu ba to.

Yohanna 20

1 Jiribi iye ñmone hanu sintine ka à ci alahadi, Mariama Magadalia kaa saare di do za mo mana bo. À di ñ na tondi ganandi saara mee gaa.

2 À zuuru ka kaa Simo Piee nda coobaabaize di ka Yesu bine baa do. À cii ñ se: Ì na Kpe kaa saare kuna. I si bei nungu ka ñ na à dam.

3 À gaa na Piee hunu nda coobaabaize wo di. Ì kpei saara do.

4 Ì boro hinka kulu ga zuuru. Coobaabaize wo di zuuru ka bisa Piee. À jina ka to saara do.

5 À gungum. À di cesenje ganda amma à mana huro.

6 Simo Piee ka à go dece à gaa, à to. Cofa à huro saare di kuna. À di cesenja ganda.

7 Fatala ka ñ didiji à bom gaa, à si cesenja kuna amma ñ na à taabu ka jisi kambu.

8 Coobaabaize di ka à jina saara do sintine, nga ma hura. À di. À naane.

9 Saa nga di ñ si Ikpe Sendi hantumante wo bei jina ka à cii à hima Yesu ma tunu buko yom game.

10 Coobaabaize yom ye ngei kpaara.

11 Amma Mariama wo ga ce tere saare di jere gaa ka he. Ka à goono heni gaa, cofa à gungum ka saara kuna guna.

12 À di Ikpe dontoneize hinka fo nda jiine kpare. Ì ga goru, afo bom do, afo cee do, nungu ka ñ na Yesu gaaham kanandi.

13 Ikpe dontoneize yom di cii à se: Wei wo, ifo se n go he? À cii ñ se. Ì na a Kpe zaa. A bine si bei nungu ka ñ na à dam.

14 Ka à na nga di cii, à ye nda banda. À di Yesu ga ce nungu di amma à mana bei hali Yesu na.

15 Yesu cii à se: Wei wo, ifo se n ga he? Mee na n go ceeci? Mariama tamma hali lambukpe di na, à cii à se: Haru wo, de ni, n na à zaa, cii a se nungu ka n na à dam ya à zaa.

16 Yesu cii à se: Mariama. Nga ma bere ka cii à se nda Ebulu cine: Labuni. À feeriji ya ci coobaaba.

17 Yesu cii à se: Si a hama zama a mana kpei bene a Baaba do jina. Amma n ma kpei a nyaize do. N ma cii ñ se a ga kpei bene a Baaba, wom Baaba do, a ñmone Ikpe, wom ñmone Ikpe do.

- 18 Mariama Magadalia kpei deede coobaabaize yom di sɛ ka nga di Kpe. À bine cii ò sɛ hɛ yom ka Yesu cii nga sɛ.
- 19 Jiribi iye hanu sintine ka à ci alahadi, wiciri kambu tɔ. Nungu ka coobaabaize yom ga meigu à gambu yom goono daabantɛ Yuifu yom hambure sɛ. Cɔfɔ Yesu kaa cɛ ò bindi kuna ka cii ò sɛ: Laakali kane ma gɔrɔ wom banda.
- 20 Saa ka à na nga di cii, à na ò cɛbɛ nga kambɛ yom nda nga cɔrɔ. Coobaabaize yom faihã ka ò di Kpe.
- 21 Yesu ye ka cii ò sɛ kpɛnɛ: Laakali kane ma gɔrɔ wom banda. Zanga Baaba na a dɔntɔm, hɛɛ ma a ga wom dɔntɔm.
- 22 Sendi nga di banda, à funsu ò gaa ka cii: Wom ma Biya Halaala ta.
- 23 Bɔrɔ kulu ka wom na à yaafa nda à dulum yom, ò ga ò yaafa à sɛ. Bɔrɔ kulu mo ka wom mana à yaafa nda à dulum yom, ò si ò yaafa à sɛ.
- 24 Amma Toma iwei cindi hinka di kuna afɔ ka ò cii à sɛ Tawe, à si ò dɔ saa ka Yesu kaa.
- 25 À gaa no coobaabaize cindei cii à sɛ: I di Kpe. Amma à cii ò sɛ: De ya na di kangara yom di bidala a kambɛ yom gaa, de ya na a kambeize dam kangara yom di bidala gaa, de ya na a kambɛ dam à cɔrɔ gaa, a si à naane pai.
- 26 Jiribi ahaku banda, coobaabaize yom ye ka meigu fuu di kuna kpɛnɛ. Toma goono ò kuna. Gambu yom go daabu. Cɔfɔ Yesu kaa ka cɛ ò bindi kuna. À cii: Laakali kane ma gɔrɔ wom banda.
- 27 Cɔfɔ à cii Toma sɛ: N kambeize maanandi nee ka guna a kambɛ yom. N kambɛ ma maanandi ka dam a cɔrɔ gaa. N ma si zam ka naane amma n ma naane.
- 28 Toma tu ka cii à sɛ: A Kpe, a òmɔne Ikpe.
- 29 Yesu cii à sɛ: Za ka n di hɛɛ, n naane. Binekaanekpe yom no beerem ka ò mana di amma ò ga naane.
- 30 Yesu na alamu boobo fɔ yom tɛ kpɛnɛ nga coobaabaize yom jine ka ò mana hantum tira wɔ kuna.
- 31 Amma ò na hɛ wɔne yom hantum na domi wom ma naane ka Yesu ya ci Mɛsiya, Ikpe Ize. À naaneyom gaa mo, wom ma du hundi à maa gaa.

Yohanna 21

- 1 Nge yom di banda, Yesu na nga bɔm kaatɛrɛ kpɛnɛ coobaabaize yom sɛ Tiberia buula jɛrɛ gaa. Zanga à na nga bɔm kaatɛrɛ neya.

- 2** Simo Piεε nda Toma ka ñ cii à sε Tawe, nda Natani, Kana kpaara boro Galile laabu nda Zabadi koo yom nda à coobaabaize yom ηmone ihinka, ñ goono cεε banda.
- 3** Simo Piεε cii ñ sε: A go kpei ciifi ceeci. Ñ cii à sε: I yom mo, i go ka n gana. Maasa maasa ñ hunu ka huro harihi. Ciini nga di ñ mana du hε fɔ kulu.
- 4** Mo bo, Yesu go cε jobu gaa. Amma coobaabaize yom mana bei hali Yesu no.
- 5** Yesu cii ñ sε: Koo yom wɔ, wom gunda ηmaari ba? Ñ tu à sε ka cii: Awo.
- 6** À cii ñ sε: Wa biriji see harihia sε kambεηmaa, wom kaa du. Ñ na à see. Maasa ñ mana hini ka à cendi nda ciifi bayom.
- 7** Cɔfɔ coobaabaize di ka Yesu bine baa, à cii Piεε sε: Kpe no bo. Za Simo Piεε maa ka Kpe no, cɔfɔ à na nga kpe dam, zama à na à kaa no. À zimbi buula kuna.
- 8** Coobaabaize cindei mo kaa harihi cεna fɔ kuna. Ñ mana mooru nda tεε kala zanga kambε karu zangu hinka sara. Ñ goono ko birija ka à tɔ nda ciifi cendi.
- 9** Saa ka ñ zumbu ganda, ñ di denji nungu ka ñ na ciifi nda buuru dεcε à bɔm.
- 10** Yesu cii ñ sε: Wa kaanda ciifi ka wom du kuna afɔ yom.
- 11** Simo Piεε huro harihia kuna ka birija cendi. À kaandaà jobu gaa. À tɔ nda ciifi bambata bambata, guda zangu nda weigu cindi hinza. Ba ka à tɔ ya di, birija mana pati.
- 12** Yesu cii ñ sε: Wa kaa sɔntakaa. Coobaabaize yom di kuna ba afɔ mana tu ka à hã: Ni no mee? Ñ bei ka Kpe na.
- 13** Yesu maani ka buuru di zaa ka no ñ sε. Ya no ciifi mo.
- 14** À tε ce hinzantε noya kɔ ka Yesu na nga bɔm kaatεε nga coobaabaize yom sε bukɔ yom game tunuyom banda.
- 15** Saa ka ñ ηmaa ka beeni, Yesu cii Simo Piεε sε: Simo Yonasi koo, n go baa hεε ka bisa wone yom ba? À tu à sε ka cii: Oò Kpe. N bei ka a go baa ni. Yesu cii à sε: N ma a feejiize yom kurum.
- 16** Yesu ye ka cii à sε kpεεε ce hinkantε: Simo Yonasi koo, n go baa hεε? À cii à sε: Oò Kpe, n bei ka a go baa ni. Yesu cii à sε: N ma ci a feeji yom kurukɔ.
- 17** À ye ka cii à sε kpεεε ce hinzantε: Simo Yonasi koo, n go baa hεε? Piεε bine go sara nda ka Yesu cii à sε ce hinzantε n go baa hεε? Piεε tu à sε ka cii; Kpe, n go hε kulu bei. N go bei ka a go baa ni. Yesu cii à sε: N ma a feeji yom kurum.

- 18 Cimi cimi, a go cii n sɛ, saa ka n goono haiwasu n cini kunacendi hɔ n bɔm sɛ. N cini kpei nungu kulu ka n ga baa, amma saa ka n kaa zeeni, n ga n kambɛ yom sellɛ no. Bɔrɔ fɔ ŋmani ga n hɔ ka kpeinda ni nungu ka n si baa.
- 19 À na nga di cii no ka cɛbɛ bu dimi ka Pìɛɛ ga Ikpe bɛerandi nda. Saa ka Yesu na nga di cii, à cii à sɛ: A gana.
- 20 Amma Pìɛɛ zogu. Cɔfɔ à di coobaabaize di ka Yesu bine baa, bɔrɔ ka à lamba Yesu gaa ŋmaara dɔ. À cii: Kpe mee ya go ka n dam kambɛ?
- 21 Ka Pìɛɛ di coobaabaize di, cɔfɔ à cii Yesu sɛ: Kpe, bɔrɔ bine ifɔ ya kaa to ra?
- 22 Yesu cii à sɛ: De a go baa à ma gɔrɔ kala ya kaa, mani à di ni? Ni dee, n ma a gana.
- 23 Sendi nga di ya karu ka see nyaizei game, watom coobaabaize nga di si bu pai. Yesu mana cii coobaabaize di si bu ba, amma à cii Pìɛɛ sɛ: De a ga baa à ma gɔrɔ kala ya kaa, mani à di ni?
- 24 Coobaabaize nga di ya tɛ nge yom di sɛda. À bine na ò hantum. I bei à sɛda ya cimi na.
- 25 Hɛ dimi boobo goono kpɛɛɛ ka Yesu tɛ. De ò na ò hantum afɔ afɔ, dam a tamma handunya bumbum si hini ka tira yom kulu ka ò hantum jɛ. Ami.

Tera yom

Tera yom 1

- 1** E Teofilu, a jina ka tira hantum n se. Tira sintine kuna a hantum he kulu ka Yesu te nda he kulu ka à cooandi bɔm.
- 2** A hantum he kulu ka à te ko cooandi kala hanu ka Ikpe na à zaa ka kpeindaà beɛɛɛ. Hali à ziji ka kpei beɛɛɛ à na fɔndo yom no Biya Halaala gaa diya yom ka à suuba se.
- 3** À guruguze banda à na nga bɔm cebe bahuna diya yom di se ka n no sɛda tabatante boobo. À na nga bɔm cebe n se jiribi weitaaci ko sendi Ikpe kpetere baaru bɔm.
- 4** Hanu di ka n na cere meigu banda, à na n na mei n ma si hunu Yerusalem wangara amma n ma Baaba alikawali batu, alikawali ka wom maa a do.
- 5** Cimi no Yohanna mirandi nda hari. Amma n kaa wom mirandi nda Biya Halaala jiribi yom wo kuna, à si je.
- 6** Ka diya yom na cere meigu n na Yesu ha ka cii: Kpe, lokaci nga di no, n ye ka kpetere dam Isiraila kambɛ ba?
- 7** Yesu tu n se ka cii: À na ci wom ya zamani yom wala aliwati yom bei ka Baaba jisi nga bumbum hini gaa.
- 8** Amma wom kaa du dabari saa ka Biya Halaala zumbu wom bɔm. Wom ya kaa ci a sɛda yom Yerusalem wangara nda Yude laabu kulu kuna nda Samari laabu kulu kala handunya mee nda mee.
- 9** Ka à na sendi nge yom di te, jama go ka à guna, cɔfo n na à zaa ganda bɔm. Buru fo ma na à zaa ka à derandi n maa yom se.
- 10** N go moo sinji beɛna gaa saa ka à ga ziji ka kpei beɛɛɛ. Cɔfo haiboro hinka nda jiine kpare tai tai ga ce n jere gaa.
- 11** N cii: Galile laabu haiboro yom, ifo se wom go ce nee ko beɛɛɛ guna? Yesu wo ka n zaa wom jine ka kpeindaà beɛɛɛ, zanga wom di à go ziji ka kpei beɛɛɛ, zanga ya di no à ye ka kaa.
- 12** À gaa na n ye Yerusalem wangara za tandi kuku fo do ka n cii à se Olibe zugu. Tondi kukua maani Yerusalem wangara, hulonzom hanu fɔnda kuyom sara.
- 13** Ka n hura wangara n kaaru ka hura fuu fo jidambisa kuna, nungu ka coobaabaize yom go batu. Pise go nodi nda Yakofu nda Yohanna nda Andere nda Filipu nda Toma nda Baatelemi nda Matiyu nda Yakofu, Halife koo, nda Simo Zelote nda Yuda, Yakofu koo.

- 14 Beerem wɔ kulu tɛ mefɔ ko himma dam aduwa gaa nda ηmaareyom. N̄ goono weibɔrɔ yom banda nda Mariama, Yesu nya nda Yesu cɛɛnɛ yom.
- 15 Hanu nge yom di kuna no, Pɛɛ tunu coobaabaize yom bindi kuna. Bɔrɔ ka à meigu tɔ zanga bɔrɔ zangu nda waranka sara.
- 16 Pɛɛ cii: Nyaize haibɔrɔ yom, à tilasi Ikpe Sendi wɔ ka Biya Halaala jina ka cii Dafidi mee gaa ma tɔ. À sendi Yuda bɔm, nga ka à huro Yesu diikɔ yom jine.
- 17 N̄ na Yuda kabu i kuna. À bine du nga ba gbei wɔne kuna.
- 18 Yuda bine na batuma dei nda dulum banandi. À kam, à bɔm na à jina. À gunde kuluba bɔgu. À gunde kuna jiine yom kulu karu ka see.
- 19 Yerusalem wangara bɔrɔ kulu du nga di baaru hali n̄ go batuma wɔ cɛɛ ngei cine kuna, Akalidama, watom kuri fari.
- 20 N̄ hantum Somu yom tira kuna ka cii: "À gɔrɛ dɔ ma tɛ gbara. Bɔrɔ fɔ kulu ma si gɔrɔ à kuna." Somu yom tira cii kpɛɛnɛ: "Bɔrɔ fɔ ma ma à gbei zaa."
- 21 Nga di sɛ, bɔrɔ fɔ ma ci sɛda. Sɛda wɔ ma ci bɔrɔ fɔ ka à goono beerem banda nda i yom saa ka Kpe Yesu go huro ka hunu i bindi kuna.
- 22 Beerem nge yom di goono i banda za mirandiyom ka Yohanna tɛ gaa, kala hanu ka à gaa n̄ na Yesu zaa bɛɛnɛ. Akpɛ yom kuna, bɔrɔ nga di ma ci sɛda nda i yom bukɛi tunandiyom gaa.
- 23 Cɔfɔ n̄ na bɔrɔ hinka dam n̄ jine, Yosefu ka n̄ cii à sɛ Baasaba, ka n̄ na à no maa dɛcɛ Yusitu, nga nda Matia.
- 24 N̄ na aduwa tɛ ka cii: Ni Kpe, n go ka n̄ kulu bine bei. N ma i cɛbɛ bɔrɔ hinka wɔ kuna wɔ ka n suuba.
- 25 N ma à suuba domi akpɛ ma du nga ba gbei wɔ kuna nda diyatɛrɛ ka Yuda ba si ndaà ka kam hali à kpei nga bɔm nungu dɔ.
- 26 N̄ bine na tɛtɛ karu. Cɔfɔ suubayom di kam Matia bɔm. N̄ na à tɔntɔnu diya wei cindi fɔ di gaa.

Tɛra yom 2

- 1 Saa ka Pantɛkotu jingaru tɔ, n̄ kulu meigu nda bine fɔ nungu fɔlɔnku dɔ.
- 2 Mefɔ mefɔ, kungu fɔ hunu za bɛɛnɛ zanga hɛo futu kungu. À na fuua kulu tɔ nungu ka à kuna n̄ goono ka gɔrɔ.
- 3 Dɛɛnɛ yom mo zanga nini belle faite n̄ gaa. N̄ feefee nda cɛrɛ ka zumbu n̄ ηmɔne afɔ fɔ kulu bɔm.
- 4 Cɔfɔ n̄ kulu tɔ nda Biya Halaala. N̄ sinti ko sendi nda cine ηmani ηmani zanga Biya ga ka n̄ no n̄ ma sendi.

- 5 Yuifu yom ka ñ ga hamburu lkpe goono Yerusalem wangara nda gɔrɛ. Ngei ya hunu handunya dimi kulu kuna ka à goono bɛɛnɛ cire.
- 6 Ka ñ maa kungua, bɔrɔ boobo meigu. Ñ kulu sinda ngei bɔm zama bɔrɔ kulu go maa ñ go sendi nga cinɛ kuna.
- 7 Nga di go ka ñ jirisi. Mamaci ma ga ka ñ dii. Ñ go cii cɛrɛ sɛ: Guna, beerem wɔ kulu ka ñ ga sendi Galile bɔrɔ yom no. À na ci cimi na ba?
- 8 Dee, mɛtɛ i kulu tɛ ko maa ñ go sendi nda i cinɛ yom ka ñ kuna ñ na i hei?
- 9 Patancei nda Medancei nda Elamitancei nda beerem ka ñ goono Mesopotami laabu nda gɔrɛ, nda Yude laabu nda Kapodoce laabu nda Pontu laabu nda Azi laabu i go maa ñ ga sendi nda i cinɛ.
- 10 Beerem ma ka ñ hunu Filiji laabu nda Pamfili laabu nda Eziputu laabu nda Libi kure ka à goono Sileni jɛrɛ gaa, nda Lomance yo yom ka ñ ci Yuifu yom nda yo yom ka ñ bɛrɛ ka Yuifu yom fɔndɔ gana,
- 11 nda Kɛlɛtancei nda Alabi yom mo, i go maa ñ sendi nda i cinɛ mo. I kulu go maa ñ go ka lkpe gbei bambata yom sendi i cinɛ yom kuna.
- 12 À go ka ñ kulu jirisi. Ñ mana bei lasabu ka ngei tɛ. Ñ ga cii cɛrɛ sɛ: Ifɔ ya ci wɔne?
- 13 Amma afɔ yom na dondacɛrɛ tɛ ka cii: Baji na ñ ham ka bugu.
- 14 Cɔfɔ Piɛɛ tunu nda coobaabaize wei cindi fɔ di ka jinde zaa. A cii ñ sɛ: Yuifu yom haibɔrɔ yom nda wom kulu ka wom goono Yerusalem nda gɔrɛ, wom ma wɔne bei. Wom ma hanga dam mo a sendi yom sɛ.
- 15 Baji mana beerem di wi zanga wom ga tamma za ka susuba guuru ɛga no.
- 16 Amma wɔne ya ci hɛ ka andebi Zoela sendi. Zoela dɔ lkpe cii:
- 17 "À kaa tɔ, kɔkɔrɔ banda hanu yom gaa, a ga a Biya zumandi iburadam kulu bɔm. Wom koo haibɔrɔ yom nda wom koo hundiyo yom kaa andebitɛrɛ tɛ. Wom haiwasu yom kaa di diyom. Wom haizeenu yom mo kaa handiri yom tɛ.
- 18 Hanu nge yom di mo no, a ga a Biya daaru a banya yom bɔm nda a kɔngɔ yom bɔm. Ñ kaa andebitɛrɛ tɛ mo.
- 19 Ya kaa mamaci yom cɛbɛ hali bɛɛnɛ kuna nda alamu yom hali ganda bɔm ka ñ ci kuri nda nini nda dullu.
- 20 Weenu kaa ye kube. Handu mo kaa ye kuri. À kaa tɛ hali Kpe hanu bambata deizakpɛa kaa.
- 21 À kaa tɔ bɔrɔ kulu ka à go Kpe maa cɛɛ à du faaba."
- 22 Isiraila haibɔrɔ yom, wa hanga dam sendi wɔne yom sɛ. Yesu Nazaretu, nga ya ci bɔrɔ ka lkpe tabatandi wom jine. À na à tabatandi dabari gbei yom gaa

nda mamaci yom nda alamu yom ka Ikpe te à dō wom bindi kuna. Wom bumbum, wom go ka nga di bei.

23 Yesu wɔ, ñ na à dam wom kambɛ no Ikpe miila bɔm nda à beiyom ka à jisi bɔm. Wom na à dii ka à kanji bundu gaarantɛ gaa. Wom na à wi nda bɔrɔ lalɔ yom kambɛ yom.

24 Amma Ikpe na à tunandi ka à kaa bu guruguze kambɛ zama à si hini ka te bu ma à dii ka je.

25 Dafidi sendi à bɔm ka cii: "A go di Kpe a jine wati kulu. Za ka à goono a kambɛnmaa gaa, a si zinji.

26 À sɛ no, a goono binekaane kuna. A dɛɛɛ mo huro faihã kuna. Hali ya mo a gaaham mo kaa gɔrɔ bɛɛɛ kuna.

27 A bɛɛɛ ya ci n si a hunda nam ciyoma. N si tu n Halaala mo ma fumbu.

28 N nam a ma hundi fɔndɔ yom bei. N ga a tɔnandi nda binekaane n goonoyom gaa."

29 Nyaize haibɔrɔ yom, wa tu a sɛ ya cii wom sɛ tɛɛkparɛ ka simba nda dom cɛɛ Dafidi. À bu, ñ na à fiji mo. À saarɛ goono i bindi kuna hali ka kaa hunkuna.

30 Dafidi bine ci andebi. À bei mo ka Ikpe na alikawali te nga sɛ nda zeyom. À cii Dafidi banda yom kuna Ikpe ga Mɛsiya tunandi bukɛi game ka à gɔrɛndi Dafidi kpetɛɛ kariga bɔm.

31 Ka Dafidi di wɔne andebitɛɛ kuna, à sendi Mɛsiya tunandiyom bɔm. À cii: "Ikpe mana à nam ciyoma. À gaaham mo mana di fumbi dɔ."

32 Yesu wɔ Ikpe na à tunandi. I kulu ya ci à sɛda yom.

33 Nga di sɛ Ikpe na à bɛɛrandi nga kambɛnmaa gaa. À na alikawali ta Baaba dɔ ka à ci Biya Halaala. À na hɛ ka wom go di ko maa zumandi.

34 Dafidi bumbum mana kpei bɛɛɛ bo amma à cii: "Kpe cii a Kpe sɛ, n ma gɔrɔ a kambɛnmaa gaa

35 hali ya n ñmɔne ibɛɛ yom te n cee dɛcɛyom dɔ."

36 Wa nam Isiraila fuu kulu ma bei siika si, ka Yesu ka wom kanji, Ikpe na à te Kpe nda Mɛsiya.

37 Saa ka ñ maa nga di, senda na ñ bine yom gooru. Ñ cii Piɛɛ nda diya cindei sɛ: Nyaize haibɔrɔ yom, mɛtɛ i ma tɛ?

38 Piɛɛ cii ñ sɛ: Wom ma tuubi. Ñ ma wom bɔrɔ fɔ fɔ kulu mirandi Yesu Mɛsiya maa gaa wom dulum yaafayom sabu sɛ. Wom kaa du Biya Halaala ka à ci Ikpe noyom.

- ³⁹ Alikawali di wom ηmone no nda wom koo yom ηmone. Ya no beerem ka ñ go mooru, ñ kulu mo Kpe i ηmone Ikpe ga ñ cee nga do.
- ⁴⁰ Nda sendi fo yom kpeene à na ñ dam ka ñ na himma. À cii: Wom ma du faaba ka fee nda zamani wo beerem siirante yom.
- ⁴¹ Beerem ka ñ na à senda ta nda binekaane, ñ na ñ mirandi. Hanu nga di Ikpe na boro dubu hinza sara tontonu ñ se.
- ⁴² Ñ ga moo yeti diya yom ceyoyom gaa nda nyaize bine fo meiguyom nda buuru zenjeyom nda aduwa teyom.
- ⁴³ Hamburu na boro kulu dii. Ikpe na mamaci yom nda alamu yom te diya yom do.
- ⁴⁴ Beerem kulu ka ñ naane goono cere banda. He kulu ka à goono ñ se ñ na à meigu ka te afo.
- ⁴⁵ Ñ na ngei haibarika yom nda ngei jiine yom neera ka noora farisi ngei game boro fo fo banji bom.
- ⁴⁶ Hanu kulu mo ñ goono cere banda ka moo yeti nda bine fo Ikpe beerandiyom do. Ñ go buuru zenji ngei fuu yom kuna. Ñ ga meigu ka ngei ηmaari ηmaa nda binekaane nda bine fo.
- ⁴⁷ Ñ go ka Ikpe sifa. Ñ du gaakuri boro kulu do. Hanu ka kaa hanu mo Kpe go ka ñ tontonu Mesiya marga se beerem ka ñ du faaba.

Tera yom 3

- ¹ Hanu fo Piee nda Yohanna go kpei Ikpe beerandiyom do aduwa teyom zaka ka à ci zaari guuru hinza.
- ² Boro fo goono ka à cee yom si te za à nya gunde. Hanu kulu beerem cini ka à zaa ka jisi hundi mee ka ñ cii à se lhinno. Hundi mee gaa no mongola di cini bara wo ka yom go huro Ikpe beerandiyom do se.
- ³ Ka mongola di Piee nda Yohanna ba huro Ikpe beerandiyom do, à bara ñ se.
- ⁴ Piee nda Yohanna na maa sinji à gaa. Cofa Piee cii: I guna.
- ⁵ Cofa mongola na ñ guna ko tamma hali nga du he fo ñ gaa.
- ⁶ Amma Piee cii à se: A sinda anzerfu. A sinda wura. Amma he ka a gunda, nga no a go ka n no. Yesu Mesiya Nazaretu maa gaa, tunu ka dira.
- ⁷ Cofa Piee na à dii à kambenmaa gaa ka à tunandi. Maasa maasa à cee yom nda à ceemo yom kulu du gaabi.
- ⁸ À saru ka tunu. À go dira. À huro Ikpe beerandiyom do Piee nda Yohanna banda. À go dira ka saru ko ka Ikpe saabu.
- ⁹ Boro kulu di à go dira ka ka Ikpe saabu.

- 10 Ì bei ka nga ya cini gɔrɔ ko bara lkpɛ bɛrandiyom dɔ mee gaa, mee ka ñ cii à sɛ Ihinno. Mamaci na ñ kulu dii. Ì ga faihã nda hɛ ka tɛ mɔngɔla sɛ.
- 11 Ka mɔngɔlɔ di ga Piɛɛ nda Yohanna kambɛ dii, bɔrɔ kulu zuuru ka kpei ñ dɔ tafaa fɔ cire, tafaa ka ñ cii à sɛ Salomɔ tafaa. Ì ga mamaci kala kala.
- 12 Ka Piɛɛ di ya di, à cii jama sɛ: Isiraila haibɔrɔ yom, ifɔ sɛ no wom go mamaci nda nga di? Ifɔ sɛ wom go ka i guna dee zanga i bumbum dabari gaa na wala i ñmɔne lkpɛ ganayom gaa na, bɔrɔ wɔ go hini ka dira?
- 13 Abulɛma nda Isaaka nda Yakɔfu ñ kulu ñmɔne lkpɛ ka à ci i cɛɛ yom ñmɔne lkpɛ, à na nga gbeiize Yesu bɛrandi. Nga no wom dam kambɛ. Wom na à ze mo Pilatu jine saa ka à na guuri zaa nga ma à tam.
- 14 Wom na Halaalakpɛ nda Cɛsusukpɛ ze. Amma wom ñmaare ñ ma tu wom sɛ ñ ma bɔrɔ wikɔ tam.
- 15 Wom na Hundikpɛ wi amma lkpɛ na à tunandi bukɛi game. I yom ya ci wɔne sɛda.
- 16 Yesu maa gaa naane na bɔrɔ ka wom go di ko bei no gaabi. Naane ka à gunda Yesu gaa, à na bɔrɔ wɔ no baani sã sã wom kulu jine.
- 17 Maasa gaa nyaize, a bei ka wom nda wom hinikpɛ yom na nga di tɛ zam ka bei kuna.
- 18 Amma lkpɛ na hɛ yom ka à jina ka cii nga andebi yom kulu mee gaa Mɛsiya ma guruguze. Ya di no à na à tɔnandi.
- 19 Nga di sɛ, wom ma tuubi ka bɛrɛ zama lkpɛ ma wom dulum yom tusu. Saa di gaa baani lɔkaci yom ma zumbu za Kpɛ dɔ.
- 20 À ma Yesu Mɛsiya dɔntɔm mo, nga ka ñ jina ka à baaru no wom sɛ.
- 21 Yesu wɔ tilasi no à ma gɔrɔ bɛɛnɛ hali hɛ yom kulu yeyom lɔkaci ma tɔ. Lɔkaci nga di lkpɛ sendi za dom zamani nga andebi halaala yom mee gaa.
- 22 Cimi na Moisi cii i cɛɛ yom sɛ: "Kpɛ wom ñmɔne lkpɛ, à kaa andebi fɔ tunandi zanga hɛɛ wom sɛ wom nyaize, kuna. Wom kaa hanga dam à sɛ nda hɛ kulu ka à cii wom sɛ.
- 23 À kaa tɛ mo bɔrɔ kulu ka à si hanga dam andebi di sɛ, à halaci kparakataka jama bindi kuna."
- 24 Andebi yom kulu mo za Samuɛli gaa nda wɔ ka yom kaa à banda, ñ kulu ka ñ sendi, ñ na jiribi nge yom di baaru deede.
- 25 Wom mo, wom ya ci andebi yom ize yom nda alikawali ñmɔne yom ka lkpɛ tɛ nda i cɛɛ yom. À cii Abulɛma sɛ: "Handunya fuu kulu kaa du barika n banda fɔ dɔ."

26 Ka lkpe na nga gbeiize Yesu tunandi, wom do no à jina ka à dontom. À na à dontom zama à ma barika dam wom kulu gaa ka wom boro fo fo kulu bere à ma nga gbei lalo yom nam.

Tera yom 4

1 Saa ka Piese nda Yohanna go sendi jama se, garandiko yom nda lkpe beerandiyom do batuko nda Sadusi fonda boro yom kaa n do.

2 N kulu laakali tunu nda he ka Piese nda Yohanna ga jama cooandi nda, ka waazu bukoei tunandiyom bom Yesu maa gaa.

3 N na n dii ka dam kasu kala suba zama wiciri kambu ba to.

4 Amma n boro boobo ka n maa senda, n naane. Cofa ganako yom ba ka tontonu, zanga haiboro dubu gu sara.

5 A kaa to ka mo bo, Yuifu jina yom nda marga haikusu yom nda Moisi fonda cooandiko yom na cere meigu Yerusalem kuna.

6 Garandiko beeri fo ka n cii a se Hananu goono n game. Kaifa nda Yohanna nda Alesandi nda beerem kulu ka n ga ci garandiko beeri dimi yom goono n game mo.

7 N kaanda Piese nda Yohanna ka n dam ngei bindi. N go ka n ha ka cii: Dabari fo dimi gaa wala maa fo dimi gaa no wom go ka nga di te?

8 Cofa Piese to nda Biya Halaala. A cii n se: Wom ci marga jina yom nda Isiraila haikusu yom.

9 Hunkuna wom go ka i ha teyom hinno ka i te mongolo di se nda zanga a te ka du baani.

10 Wom kulu nda Isiraila jama kulu ma bei, ka Yesu Mesiya Nazaretu ka wom kanji, lkpe na a tunandi bukoei game. A maa gaa no mongolo wo ka a ga ce wom jine du baani sa sa.

11 Yesu wo ya te "tondi ka wom ciniko yom hungu ka furu. Nga ya ci mimbari cire tandi sintine."

12 Kala a do hinne na boro ga du faaba. Maa fo kulu si kpeene beene cire ka lkpe no iburadam se ka a gaa tilasi i ma du faaba.

13 N di Piese nda Yohanna yarutere. Mamaci na n dii zama n bei ka n mana du cooandiyom, n ci talika yom ma. N bei mo ka n goono Yesu banda dom.

14 Za ka n di mongola ka a du baani go ce ngei jere gaa, n mana du he fo kulu ka cii.

15 Saa ka n na Piese nda Yohanna no mei n ma hunu ciiti dumbuko marga do, cofa n sawara ngei game.

- 16 Ñ cii: Metε i ma tε beerem wε sε? Cimi no, alamu beeri fε tε ñ dε. À kpare mo Yerusalem bεrε kulu sε. Cimi no i si hini ka à ze ma.
- 17 Amma alamu baaru wε ma si see ka tεntεnu jama kuna kpeεε. À sε no i ma hungu ñ sε nda moocire, ñ ma si sendi ba bεrε fε sε kpeεε Yesu maa bεm.
- 18 À gaa na, ñ na ñ cεε ka hungu ñ sε pati pati ñ ma si sendi wala ka cooandi Yesu maa gaa.
- 19 Amma Piεε nda Yohanna tu ñ sε ka cii: Wa guna wom bine dε ka cii hali à saba lkpe dε i ma wom sendi gana, à bisa i ma maa lkpe sε.
- 20 I si hini ka zam ka sendi hε ka i di nda hε ka i maa bεm.
- 21 Amma ñ hungu Piεε nda Yohanna sε nda moocire kpeεε. À banda ñ na ñ tam. Ñ mana hini ka ñ taabandi jama sabu sε za ka bεrε kulu go ka lkpe bεerandi nda hε ka à tε.
- 22 Bεrε di ka à bεm baani alamu wε tε, à zeene tε zanga jiiri weitaaci.
- 23 Saa ka ñ na ñ tam, Piεε nda Yohanna kpei ganakε yom dε ka deede hε kulu ka garandikε jina yom nda marga haikusu yom cii ñ sε.
- 24 Saa ka ñ maa ñ sε, cεfε ñ kulu saba ka jinde zaa mεfε lkpe sε. Ñ cii: Kpe, n ci lkpe ka à na bεεε nda ganda taka ka tekε tε nda hε kulu ka à goono ñ kuna.
- 25 N sendi n gbeiize Dafidi mee gaa ka cii: "Ifε sε dimi cindei go hεllε? Ifε sε handunya jama go lasabu kεnu kεnu yom tε?"
- 26 Handunya gandakpe yom tunu mεfε. Hinikpe yom mo go diibi kuru tε. Ñ go gaaba nda Kpe nda à ηmεne Mεsiya."
- 27 Ya no Hirodu nda Pilatu Pεnse mo na diibi tε nda dimi cindei nda Isiraila laabu jama. Ñ go gaaba nda n Gbeiize halaala Yesu ka n dam Mεsiya.
- 28 Ñ ma du ka tε hε kulu ka n kambε nda n miila jina ka jisi.
- 29 Amma maasa Kpe, guna sendi yom ka ñ cii nda moocire. N ma n tam yom no gaabi ñ ma n sendi baaru no nda yarutεε.
- 30 N ma n kambε sellε baani noyom ma tε nda alamu yom nda mamaci yom n Gbeiize halaala Yesu maa gaa.
- 31 Ka ñ na aduwa tε ka beeni, nungu ka ñ meigu di zinji. Ñ kulu tε nda Biya Halaala. Cεfε ñ go ka lkpe Sendi cii mo nda yarutεε.
- 32 Bεrε boobo ka ñ naane, ñ kulu tε bine fε nda hundi fε. Ba bεrε fε si cii haibarika yom di nga ηmεne yom no. Amma hε yom kulu ka ñ goono ñ sε, ñ kulu ηmεne yom no ñ cεε game.

33 Diya yom kaanda sɛda nda dabari bambata Kpe Yesu tunandiyom bukɛi game bɔm. Cɔfɔ gomini bambata zumbu ñ kulu bɔm.

34 Ñ kuna ba bɔrɔ fɔ mana zam hɛ fɔ zama beerem ka ñ gunda fari yom wala fuu yom na ñ neera ka kpeinda nooru jama dɔ.

35 Ñ na nooru di jisi diya yom jine ko farisi bɔrɔ fɔ kulu sɛ nda zanga bɔrɔ fɔ fɔ kulu banji goono nda.

36 Bɔrɔ fɔ goono ka à maa no Yose. Diya yom na à no maadɛɛ Baanaba ka à feeriji ya ci Yamarandiyom Ize. Nga ya ci Lefi bɔrɔ ka à hunu za Kuburu hɔnde taasi.

37 À na nga fari ka à gunda neera. À kpeinda nooru di ka jisi diya yom jine.

Tɛra yom 5

1 Bɔrɔ fɔ goono ka à maa Anani. Nga nda nga wɛndɛ Safia na ganda fɔ neera.

2 À na noora jɛrɛ fɔ jɛ ka kpeinda cinda ka à jisi diya yom jine. À wɛndɛ bei.

3 Amma Piɛɛ cii à sɛ: Anani, ifɔ sɛ no Setam na n bine tɔnandi ya wɔ dimi? N na tangari tɛ Biya Halaala sɛ fa ka n na n ganda neera ka à noora jɛrɛ fɔ jɛ. À na ci cimi no ba?

4 Za n mana à neera, à na ci n ñmɔne no? Maasa ka n na à neera, noora n ñmɔne no. À na ci cimi no ba? Mɛtɛ n tɛ ka miila wɔ dimi dam n bine kuna? À mana ci beerem sɛ no n na tangari tɛ amma Ikpɛ sɛ.

5 Ka Anani maa sendi nge yom di, à kam ka bu. Hamburu bambata na maako yom kulu dii.

6 Cɔfɔ haiwasu yom tunu ka à dam cɛsɛnjɛ kuna. Ñ na à zaa ka kpei fiji.

7 Zanga guuru hinza bisa, à gaa no à wɛnda kaa hura. À mana bei hɛ kulu ka à tɛ.

8 Piɛɛ sendi à sɛ ka cii: N ma cii a sɛ, nooru wɔne sara no wom na ganda neera? À tu ka cii: Mm, nooru ya di sara na.

9 Piɛɛ bine cii à sɛ: Mɛtɛ wom tɛ ka maa cɛrɛ sɛ ka Ikpɛ Biya sui? Guna, beerem ka ñ na n kunye fiji, ngei no fuu mee ya. Ñ kaa ka n zaa.

10 Mefɔ mefɔ, Safia mo kam Piɛɛ jine ka bu. Haiwasu yom huro ka garu à bu. Ñ na à zaa ka kpei fiji à kunye jɛrɛ gaa.

11 Hamburu bambata na Mɛsiya marga bɔrɔ kulu dii nda beerem kulu ka ñ go maa baaru nga di.

12 Alamu boobo nda mamaci boobo go tɛ jama bindi kuna diya yom kambe yom gaa. Ñ kulu goono mefɔ tafaa fɔ cire, tafaa ka ñ cii à sɛ Salomɔ tafaa.

- 13 Amma bɔrɔ cindei kuna, ba bɔrɔ fɔ mana tu nga ma meigu ndei. Nda à kulu jama go ka òn bɛɛrandi kala kala.
- 14 Beerem ka òn go naane Kpe gaa, haibɔrɔ nda weibɔrɔ, òn go tɔntɔnu nda bayom.
- 15 Òn kpeinda zenjekom yom ka òn jisi daari nda tenjerɛ yom bɔm dɛbɛ yom gaa. Òn na nga di tɛ domi saa ka Piɛɛ kaa ka bisa, à biya ma du ka zumbu òn kuna afɔ yom bɔm.
- 16 Bɔrɔ boobo hunu kpaara yom ka òn goono Yerusalem hundantɛ. Òn kaanda zenjekom yom nda beerem ka hɔlle yom go ka òn taabandi. Òn kulu ma du baani.
- 17 À gaa no garandikɔ beeri di tunu nda bɔrɔ kulu ka à goono à banda, watom Sadusi fɔndɔ bɔrɔ yom. Òn tɔ nda cɛnsɛ.
- 18 Òn na diya yom dii ka òn dam kasu.
- 19 Amma Kpe dɔntɔneize fɔ mo kaa ciini ka kasu di mee yom feeri ka òn kaa tɛrɛ.
- 20 À cii òn sɛ: Wa kpei cɛ Ikpe bɛɛrandiyom dɔ ka sendi yom kulu ka òn goono ka simba hundi wɔ bɔm baaru no jama sɛ.
- 21 Ka òn maa nga di, susuba za nda hine òn huro Ikpe bɛɛrandiyom dɔ ka cooandi. Amma garandikɔ beera ma kaa nda beerem ka òn goono à dɔ. Òn na Yuifu yom ciiti dumbukɔ yom cɛɛ nda Isiraila jama haikusu yom kulu. Òn na beerem dam òn ma kpei kasu di kuna ka kaanda diya yom di.
- 22 Dogari yom kpei, amma òn mana òn garu kasua kuna. Òn bɛrɛ ka ye ka kaanda baaru.
- 23 Òn cii: Cimi na i na kasua garu daabantɛ mam mam mam. Batukɔ yom ma ga cɛ à mee yom gaa. Ka i na òn feeri i mana di bɔrɔ fɔ kulu kasu kuna.
- 24 Ka garandikɔ beera nda Ikpe bɛɛrandiyom dɔ batukɔ nda garandikɔ jina yom maa baaru di, òn mana bei lasabu ka ngei ma tɛ diya yom di bɔm nda nungu ka senda kpei cɛ.
- 25 Bɔrɔ fɔ kaa cii òn sɛ: Guna, beerem di ka wom dam kasu, òn ga cɛ Ikpe bɛɛrandiyom dɔ ka jama cooandi.
- 26 Cɔfɔ batukɔa nda dogari yom kpei kaandei mɔsɔ mɔsɔ zama òn ga hamburu haniba jama ga òn cetu.
- 27 Saa ka òn kaandei, òn na òn dam marga ciiti dumbukɔ yom jine. Garandikɔ beera na òn hã ka cii:
- 28 I na wom no mei pati pati wom ma si cooandi maa wɔ bɔm. À na ci cimi na ba? Guna, wom na Yerusalem tɔnandi nda wom cɛbɛ yom. Wom go baa mo wom ma bɔrɔ di kuri dɛcɛ i bɔm.

- 29 Píeé nda diya cindeí tu ka cii: Tilasi i ma Ikpé gana à bisa, i ma iburadam sendi gana.
- 30 I cée yom ñmone Ikpé na Yesu tunandi, wó ka wom kanji ka wi tuuri gaa.
- 31 Ikpé na Yesu wó bээрandi nga kambenmaa gaa à ma ci Hinikpé nda Faabakó. Ikpé na à tе na zama Isiraila ize yom ma tuubi ka du yaafayom ngei dulum yom gaa.
- 32 I go ci he nge yom di sеda yom. Biya Halaala ka Ikpé no wó ka yom go ka à gana sе, nga mo ya ci sеda.
- 33 Ka jama maa sendi nge yom di ñ binei futu. Ñ sawara mo ngei ma Píeé nda Yohanna wi.
- 34 Amma Farisi fónđó bóró fó goono Yuifu yom ciiti dumbukó yom bindi ka à maa Gamali. Moisi fónđa cooandikó no ka à gunda bээрe jama kulu dó. À tunu ka cе ñ jine ka mei no ñ ma diya yom kaa tere banda fó.
- 35 À cii jama di sе: Isiraila haibóró yom, wom ma laakali nda he ka wom ba tе ka simba nda beerem wó.
- 36 Za hanu nge yom di mana kaa bóró fó ka à maa Teuda tunu. À na nga bóm jisi he fó. À banda no zanga bóró zangu taaci meigu ka à gana. Ñ na à wi. Beerem ka ñ na à gana ñ na ñ kulu gaare. Ñ gbei tе kónu mo.
- 37 Teuda banda, Galile bóró fó mo ka à maa Yuda tunu kabukabu lókaci watе. À na bóró boobo cendi nga banda. Nga mo halaci. Beerem mo ka ñ na à gana mo ñ kulu seesee.
- 38 Amma maasa a go cii wom sе, wom ma saale kaa beerem wó gaa ka ñ nam ñ ma kpei. De ganayom wó wala gbei wó go hunu iburadam yom dó, à kaa beeni.
- 39 Amma de za Ikpé dó no à go hunu, wom si hini ka à beenandi. Wa laakali wom ma si gaaba nda Ikpé.
- 40 Yuifu yom ciiti dumbukó yom na à senda tu. Ñ na diya yom cée ka ñ sote. À banda ñ na diya yom no mei ñ ma si sendi Yesu maa gaa. Cófó ñ na ñ tam.
- 41 Diya yom bine na ngei bóm cendi ka gana ciiti dumbukó yom marga jine. Ñ go faihã nda ka Ikpé na ñ lasabu ñ tó cénandiyom Yesu maa sabu sе.
- 42 Hanu kulu Ikpé bээрandiyom dó nda fuu yom kulu kuna, ñ mana cooandiyom nam nda Baaru Hinno waazu teyom ka cii Yesu ya ci Mesiya.

Tera yom 6

- 1 Jiribi nge yom di no coobaabaize yom go ba ka tontónu. Amma Yuifu yom ka ñ go Gareku cine sendi go gunu wó ka yom go Ebulu cine sendi gaa. Ñ go

gunu no zama Ebulu cine sendiko yom na saale kaa ñ sokoni yom gaa farisime fo kuna ka ñ cini te hanu kulu.

² Iwei cindi hinka di na coobaabaize yom kulu ceε ka cii ñ se: À mana hima i ma Ikpe senda nam ka kpei nmaari farisi.

³ À se no nyaize, wom ma guna wom kuna boro iye ka ñ gunda seda hinno ka ñ to nda Biya Halaala nda haikusutere. Wom ma ñ suuba domi i ma du ka ñ dam nmaara farisiyom.

⁴ Amma i mo saale dam aduwa teyom nda Ikpe Senda nmone gbei gaa.

⁵ Sendi nga di kaani jama kulu se. Ñ na Tifanu suuba. Tifanu wo to nda naane nda Biya Halaala. Ya no ñ na Filipu nda Poloko nda Nikano nda Timo nda Pamena nda Nikola, Antioku wangara boro ka à bere ka Yuifu yom fonda gana suuba.

⁶ Ñ na ñ ceandi diya yom jine. Ka diya yom na aduwa te ka beeni, ñ na ngei kambε dεce ñ bom gbei di se.

⁷ Ikpe Senda ma go karu ka see nungu kulu nda bayom. Coobaabaize yom mo ba ka tontonu bututu Yerusalem wangara kuna. Yuifu yom garandiko boobo mo na naane fonda gana.

⁸ Tifanu wo to nda naane nda dabari. À na mamaci nda alamu bambata yom te beerem game.

⁹ Amma boro fo yom tunu ka ñ cii ñ se Borocini Yuifu yom marga kuna, Sileni boro yom no nda Alesandia boro yom. Cilici laabu Yuifu yom mo nda Azi nmone yom goono ñ game. Ñ kulu tunu ka kaka nda Tifanu.

¹⁰ Amma ñ mana hini ka à zeeri zama à go sendi nda haikusutere ka Biya Halaala go ka à no.

¹¹ À gaa no, ñ na boro fo yom bana ñ ma sendi wone cii: I maa Tifanu wo na Moisi nda Ikpe sendi yamu ka ñ cenandi.

¹² Ñ na jama di nda marga haikususu yom nda Moisi fonda cooandiko yom zukum hali ñ kam Tifanu bom. Ñ na à dii ka kpeindaà marga ciiti dumbuko yom do.

¹³ Ñ kaanda tangari seda yom ka cii: Boro di si ce nda Nungu Halaala wo nda Moisi fonda sendi yamu ka ñ cenandi.

¹⁴ I maa à cii Yesu Nazaretu di kaa Nungu wo zeeri. Alaada yom mo ka Moisi na i no à ga ñ barime.

¹⁵ Beerem ka ñ go goro marga ciiti dumbuko yom do, ñ kulu go moo sinji Tifanu gaa. Tifanu mooduma hima ñ se zanga Ikpe dontoneize mooduma.

Tera yom 7

- 1 Yuifu yom garandikɔ beera cii: Ya no he yom bara?
- 2 Tifanu tu ka cii: Nyaize haibɔrɔ yom nda baaba yom, wa hanga dam ka maa a se. Ikpe deizakpe hunutere i cee Abulema se saa ka à goono Mesopotami laabu hali à kpei gɔrɔ Haram laabu.
- 3 Ikpe cii à se: "Hunu n laabu kuna nda n dimi kuna. N ma kpei laabu fɔ ka a ga n ceebe kuna."
- 4 Abulema bine hunu Kalɛdancei laabu ka kpei gɔrɔ Haram laabu. Nungu di no à baaba bu. À banda Ikpe kpeinda Abulema laabu ka à kuna wom ga gɔrɔ hali maasa.
- 5 Ikpe mana à na ganda he fɔ kulu à ma tubu, ba cee deɛyom dɔ sara. Amma Ikpe na alikawali te à se ka cii nga ga à no laabu à ma ci à n̄mone nda à banda yom n̄mone mo. Saa nga di Abulema sinda koo jina.
- 6 Ya no Ikpe sendi ka cii: À banda yom kaa yotere te laabu n̄mani fɔ kuna. N̄ ga n̄ te tam yom ka n̄ taabandi jiiri zangu taaci.
- 7 "Dimi ka à dɔ n̄ na n̄ te tam yom, hee ya ga à ciiti. Nga di banda, Abulema banda yom kaa hunu ka tamtere a se nungu wɔ kuna."
- 8 Ikpe na Abulema no alikawali ka à gaa bangudamyom ci sɛda. Ya no ka Abulema na Isaaka hei à na à dambangu jiribi ahakuante hine. Isaaka mo na Yakɔfu hei ka à dambangu. Yakɔfu ma na cee wei cindi hinka hei ka n̄ dambangu.
- 9 Cee yom di cense nda Yosefu. Cɔfɔ n̄ na à neera bɔrɔ fɔ yom se n̄ ma kpeindaà Eziputu laabu. Amma Ikpe goono à banda.
- 10 Ikpe na à kaa à taabi kulu kuna ka à na gaakuri nda haikusutere Farao jine ka à ci Eziputu gandakpe. Farao ma na à te Eziputu laabu nda nga fuu kulu gaabikoni.
- 11 Amma herɛe fɔ te Eziputu laabu nda Kanana laabu kulu kuna ka te kankami bambata. I cee yom mana du he fɔ kulu ka n̄maa.
- 12 Amma saa ka Yakɔfu maa m̄sɔngu goono Eziputu laabu, à na i cee yom dɔntɔm sintine.
- 13 Ce hinkante Yosefu na nga bɔm kaatere nga beere yom nda nga cee se. Farao mo du ka Yosefu fuuize yom bei.
- 14 Yosefu bine na nyaizei dam n̄ ma kpei ka nga baaba Yakɔfu cee nda nga fuuize yom kulu. N̄ tɔ zanga bɔrɔ weiye cindi gu.
- 15 Yakɔfu mo kpei Eziputu laabu, nodi à bu. Ya no i cee yom mo.
- 16 N̄ kaanda n̄ bukɔ yom Sacima kpaara ka n̄ fiji, nungu fɔ ka Abulema dei nda anzerefu Hamoru koo yom dɔ Sacima kuna.

- 17 Alikawali ka Ikpe te nda Abulema à tɔnandiyom lɔkaci maani. Saa nga di jama mo go tɔntɔnu Eziputu laabu ka hei ka cɛɛ hei.
- 18 Kala à kaa tɔ gandakpe fɔ tunu ka à si Yosɛfu bei.
- 19 Gandakpe wɔ ya na i dimi yom zamba ka i cɛɛ yom guruguzandi. À na ñ tilasi ñ ma ngei koo yom furu ka nam ñ ma bu.
- 20 Lɔkaci nga di no, ñ na Moisi hei. Koo di boori Ikpe jine kala kala. Ñ na à ñmaarandi handu hinza à baaba fuu kuna.
- 21 Saa ka ñ na à furu, Farɔ koo hundiyo na à zaa. À na à biiri zanga nga bumbum koo.
- 22 Ñ na Moisi dendendi Eziputu laabu beire kulu. À gunda dabari à sendi yom dɔ nda à tɛyom dɔ.
- 23 Saa ka Moisi gunda jiiri weitaaci à miila nga bine kuna nga ma kpei ka nga nyaize yom ka ñ ci Isiraila ize yom kunfa.
- 24 A di Isiraila ize fɔ ka ñ go ka à lalace. À huro ka faasa nga nyaiza ka ñ go lalace sɛ. À na Eziputance di karu ka wi.
- 25 À tamma nga nyaize yom faham ka Ikpe kaa faaba te ñ sɛ no nda nga kambɛ. Amma ñ mana faham.
- 26 Hanu ka à dɛɛ, à garu Isiraila bɔrɔ fɔ yom ga zogu. À wetere nga ma ñ sasabandi. À cii ñ sɛ: Haibɔrɔ yom, wom bara no nyaize yom. Ifɔ sɛ wom go ka ilalɔ te cɛɛ sɛ?
- 27 Amma bɔrɔ ka à go ka ilalɔ te nga kpaasi di sɛ, à na Moisi fum. À cii: Mee ya na n dam hinikpe nda ciitikɔ i sɛ?
- 28 N ga baa n ma a wi zanga n na Eziputu bɔrɔ di wi bii na?
- 29 Moisi bine zuuru sendi nga di sabu sɛ. À kpei yotɛɛ ko gɔrɔ Midia laabu, nungu ka à na koo haibɔrɔ hinka hei.
- 30 Saa ka jiiri weitaaci bisa, Ikpe dɔntɔneize fɔ hunu à sɛ Sinai tandi kuku dɔ ganji kuna. À hunu à sɛ kubu fɔ ka à go dii belle kuna.
- 31 Ka Moisi di à, à mamaci nda hɛ ka à ga di. À go maani ka guna. Cɔfɔ à maa Kpe jinde ka à go cii:
- 32 "Hɛɛ ya ci n cɛɛ yom ñmɔne Ikpe, Abulema ñmɔne Ikpe, Isaaka ñmɔne Ikpe, Yakɔfu ñmɔne Ikpe." Cɔfɔ Moisi ga gasi. À mana tu ka guna kpɛɛɛ.
- 33 Kpe cii à sɛ: "N ma n taamu yom kaa n cee yom gaa zama nungu ka à bɔm n ga cɛ wɔ ganda halaala no.
- 34 Cimi no a di kankami ka a jama du Eziputu laabu. A maa ñ dureyom ma. A kaa zumbu ya ñ faaba sɛ. Maasa n ma kpei. A ga n dɔntɔm Eziputu laabu."

- 35 Amma jama hungu Moisi sɛ. N̄ cii à sɛ: Mee ya na n dam hinikpɛ nda ciitiko? Nga na Ikpɛ dɔntɔm zanga kpe nda faabakɔ Ikpɛ dɔntɔneize kambɛ dɔ ka à hunutɛrɛ à sɛ kuba kuna.
- 36 Moisi ya na n̄ kaa Eziputu laabu. À na mamaci yom nda alamu yom tɛ Eziputu laabu kuna nda Tɛku Ciire kuna nda ganji kuna hali jiiri weitaaci.
- 37 Nga ya ci Moisi di ka à cii Isiraila ize yom sɛ: "Kpɛ, wom n̄mɔne Ikpɛ kaa andebi fɔ tunandi zanga hɛɛ wom sɛ wom nyaizei kuna. Wom kaa hanga dam à sɛ."
- 38 Nga ya ci Moisi di ka à goono Isiraila marga kuna ganji kuna i cɛɛ yom banda saa ka Ikpɛ dɔntɔneize sendi à sɛ za tondi kuku bɔm ka n̄ cii à sɛ Sinai. Ikpɛ meecine hundikoni yom no à du ka no i sɛ.
- 39 Amma i cɛɛ yom si baa ngei ma bɔm yeti ganda Moisi sɛ amma n̄ go hunguà. N̄ go ka ngei bine yeti Eziputu laabu hɛrɛ.
- 40 N̄ cii Aarɔ sɛ: "N ma tooru yom tɛ i sɛ ka n̄ mo dira i jine. N ma nga di tɛ zama Moisi wɔ ka à na i kaa Eziputu laabu, i mana bei hɛ ka du à."
- 41 Jiribi nge yom di no n̄ na tooru fɔ tɛ zanga hauize ka garandi tɛ à gaa. N̄ faihã nda ngei kambɛ gbei.
- 42 Amma Ikpɛ bɛrɛ ka n̄ nam n̄ ma bɛɛnɛ hɛ yom bɛɛrandi zanga andebi yom na à hantum ngei tira kuna. N̄ cii: "E Isiraila dimi, wom mana garandi yom tɛ a sɛ ba nda memunu yom nda saara yom hali jiiri weitaaci ganji kuna. À na ci cimi no ba?"
- 43 Wom na tooru fɔ ka n̄ cii à sɛ Moloka kuuru buka zaa nda tooru fɔ zanga handariyaize ka n̄ cii à sɛ Lamifa. Wom na n̄ himandiyom tɛ zama wom ma sɔmbu n̄ sɛ. Nga di sɛ na, a kaa wom zaa ka kpeinda wom hali Babiloni laabu sɛ ya hɛrɛ."
- 44 Ganji di kuna no i cɛɛ yom gunda kuuru buka fɔ ka à ci seda. N̄ na à tɛ zanga Ikpɛ na mei no Moisi sɛ. À cii à sɛ à ma buka di tɛ deedandi ka à di bɔm.
- 45 I cɛɛ yom mo ka n̄ kaa à banda du à. N̄ kaanda buka di Yasua banda saa ka à na dimi cindei laabu n̄maa, nge yom ka Ikpɛ na n̄ gaarɛ i cɛɛ yom jine. Buka di goono mo kala Dafidi watɛ.
- 46 Dafidi du gomini Ikpɛ jine. À na Ikpɛ n̄maarɛ nga ma gɔrɛ dɔ cini Yakɔfu n̄mɔne Ikpɛ sɛ.
- 47 Amma Salomɔ ya na fuu cini à sɛ.
- 48 Amma Ikpɛ ka à bɛɛrɛ bisa n̄ kulu, à si gɔrɔ fuu ka iburadam cini nda kambɛ kuna. Zanga andebi cii:

49 "Bɛɛɛ ya ci a kpetɛɛ kariga. Ganda mo ci a cee dɛɛyom dɔ. Kpe cii, fuu fo dimi no wom kaa cini a sɛ? Mani ya ci nungu ka ya hulonzom?"

50 A kambɛ ya na hɛ yom wɔ kulu tɛ. À na ci cimi no ba?"

51 Wom gɔgɔsɛndɔ yom, wom bine yom nda wom hanga yom mana du bangudamyom. Wom go gaaba saa kulu nda Biya Halaala. Hɛ ka wom cɛɛ yom tɛ, nga no wom mo, wom go tɛ.

52 Wom cɛɛ yom na andebi yom guruguzandi. À na ci cimi no ba? Andebi yom ka ñ kaanda Cɛsusukpɛ kaayom baaru, wom na ñ wi. Wom ci à dam kambɛkɛ yom nda à wikɔ yom.

53 Wom na Moisi fɔnda ta ka Ikpɛ samba nga dɔntɔneize yom kambɛ gaa amma wom mana fɔnda gana.

54 Saa ka ñ maa hɛ nge yom di, ñ bine futu sendi di sabu sɛ. Ñ go hinje kaama bine fute sabu sɛ ka kuriyo Tifanu gaa.

55 Amma Tifanu wɔ ka à tɔ nda Biya Halaala, à na nga moo sinji bɛɛɛ gaa. À di Ikpɛ deiza. À di Yesu mo go cɛ Ikpɛ kambɛɲmaa gaa.

56 Cɔfɔ à cii: Guna, a go di bɛɛɛ go feerantɛ. Adamize ga cɛ Ikpɛ kambɛɲmaa gaa.

57 Jama tunu ka kuwa nda jinde beeri ka ngei hanga yom daabu. Ñ didibi à gaa mɛfɔ ka à kukusu.

58 Ñ na Tifanu wafa ka cendi ka kpeindaà kpaara banda. Ñ na à cetu cetu nda tandi ka wi. Sɛda yom na ngei jiine yom jisi sawɛɛ fɔ jine ka à maa Sauli.

59 Ka ñ go Tifanu cetu ka wi, à go Yesu maa cɛɛ ka cii: E Kpe Yesu, a hundi wɔ ta.

60 Cɔfɔ à sɔmbu ka kuwa nda jinde beeri. À cii: Kpe, n ma si dulum wɔ dɛɛ ñ bɔm. Sendi nge yom di banda, cɔfɔ à kani.

Tɛra yom 8

1 Tifanu wiyoma saba Sauli sɛ. Hanu nga di ñ na Yerusalem wangara Mɛsiya marga bɔrɔ yom guruguzandi kala kala. Ñ kulu karu ka see Yude laabu nda Samari laabu mee nda mee kuna. Diya yom di hinne ya cindi.

2 Ikpɛ ganakɔ yom na Tifanu fiji ka bɛɛɛ bambata tɛ à sɛ.

3 Amma Sauli na hasarɔ tɛ Mɛsiya marga sɛ. À huro fuu fuu ka haibɔrɔ yom nda weibɔrɔ yom dii ka ñ dam kasu.

4 Nga di sɛ no beerem karu ka see. Ñ go dira kpaara nda kpaara ka Baaru Hinna senda waazu tɛ.

5 Filipu mo zumbu Samari laabu wangara fɔ kuna ka Mɛsiya baaru fɛɛ.

- 6 Jama na saale dam Filipu sendi yom gaa nda bine fɔ saa ka ñ maa ko di alamu boobo ka à tɛ.
- 7 Ñ di hɔllɛ yom hunu beerem banda nda kaatiyom. Mɔngɔɔ boobo nda leebantɛ boobo mo du baani.
- 8 À gaa no binekaane bambata huro wangara di kuna.
- 9 Bɔrɔ fɔ bine goono wangara kuna ka à maa Simɔ. À cini mondabaru tɛ ko Samari jama jirisi. Simɔ na nga bɔm jisi zanga bɔrɔ beeri fɔ.
- 10 Bɔrɔ kulu za icɛna hali ibeeri go saale dam à sendi gaa ka cii: Bɔrɔ kpɛ wɔ lkpɛ dabari na ibambata.
- 11 Ñ na saale dam à senda gaa zama za jɛyom no ñ go mamaci nda à mondabaru tɛyom.
- 12 Amma ñ naane Baaru Hinno gaa saa ka Filipu go waazu lkpɛ kpɛtɛrɛ nda Yesu Mɛsiya maa bɔm. Ñ na ñ kulu mirandi, haibɔrɔ yom nda weibɔrɔ yom.
- 13 Simɔ bumbum naane. Saa ka ñ na à mirandi, à go gɔrɔ Filipu banda nda bine fɔ. À ga di alamu yom nda dabari gbei yom ka ñ go tɛ. À mamaci.
- 14 Diya yom ka ñ goono Yerusalem wangara maa baaru Samari bɔrɔ yom na lkpɛ senda ta. Cɔfɔ ñ na Piɛɛ nda Yohanna dɔntɔm ñ gaa.
- 15 Saa ka ñ tɔ Samari bɔrɔ yom dɔ ñ na aduwa tɛ ganakɔ yom sɛ ñ ma du Biya Halaala.
- 16 Ñ na aduwa tɛ ñ sɛ na zama Biya Halaala mana zumbu ñ kuna ba afɔ bɔm jina. Mirandiyom hinne no ñ du Kpɛ Yesu maa gaa.
- 17 Saa di no Piɛɛ nda Yohanna na kambe yom dɛcɛ ñ bɔm, cɔfɔ ñ du Biya Halaala.
- 18 Saa ka Simɔ di lkpɛ na Biya Halaala no diya yom kambe yom dɛcɛyom gaa, cɔfɔ à na nooru boobo sellɛ Piɛɛ nda Yohanna sɛ.
- 19 À cii: Wom ma a no hini wɔ domi bɔrɔ ka à bɔm a kambe dɛcɛ, akpɛ ma du Biya Halaala.
- 20 Piɛɛ bine cii à sɛ: Ni nda n nooru kulu ma halaci, domi n tamma n hini ka lkpɛ noyom dei no nda haibarika boobo.
- 21 N sinda ba, n sinda hɛ kulu asiiri wɔ kuna zama n bine mana saba lkpɛ jine.
- 22 Nga di sɛ, n ma tuubi ka bɛrɛ n hanya fute sɛ. N ma ŋmaarɛ lkpɛ gaa à ma n yaafa nda n bine lasabu yom de à go baa.
- 23 A ga di n gunda hanya fute hɔɔtɔ zanga tee. N goono mo zam ka cɛsusu kuse kuna.

- 24 Simo tu ka cii: Wom ma nmaare a se Kpe do he ka wom cii wo ba afo ma si to hee.
- 25 Piee nda Yohanna te seda ka Ikpe Senda cii. Saa ka n go ye Yerusalem, n go Baaru Hinno waazu te Samari laabu kpaara kambu yom se.
- 26 Kpe nmone dontoneize fo sendi Filipu se. A cii: N ma tunu ka kpei weenukane se kambenmaa here fonda bom ka a go hunu za Yerusalem ka kaa Gaza laabu. Ganji fonda na.
- 27 Filipu tunu ka kpei. Guna, a di boro fo fonda bom. Etopi laabu boro no, mantam fo na. Gaabikoni ma na Kandata ka a ci Etopi weiboro gandakpe cire. Nga ya go laakali nda Etopi gandakpe nmone haibarika kulu. A kaa Yerusalem wangara ka Ikpe beerandi.
- 28 Saa ka a go ye nga kpaara, a goro nga toroko kuna ko tira ka andebi Esayi hantum coo.
- 29 Cofa Biya Halaala sendi Filipu se ka cii: Kpei, maani toroko di gaa.
- 30 Filipu zuuru ka kpei a do. Cofa a maa Etopi boro di go tira ka andebi Esayi hantum coo. A cii a se: N ga faham nda he ka n ga coo ba?
- 31 Boro di tu ka cii: Mete a te ka faham de boro fo mana a ceebe? A bine na Filipu see a ma hura ko goro nga jere gaa.
- 32 Ikpe tira di kuna nungu ka a go coo neya: "N kpeinda wiyom do zanga feeji. Zanga feejiize ka a go denje a cobuko jine, a mana nga mee feeri.
- 33 Saa ka n na a cenandi, a mana du ciiti, cimi nmone. Mee ya ga a banda yom baaru deede zama n na a hundi kaa handunya?"
- 34 Boro mantam di cii Filipu se: A ga n ha, mee bom na andebi go sendi ya wo dimi? A go sendi nga bom na dee, wala boro fo nmani bom no?
- 35 A gaa na Filipu na mee feeri ka sinti a se nda Ikpe sendi nga di. A na Yesu baaru waazu te a se.
- 36 Ka n ga kpei fonda bom, cofa n faku hari fo gaa. Boro mantam di cii: Guna, hari go. Ifo ya ganji n ma a mirandi?
- [37 Filipu cii a se: De n go naane nda n bine kulu, a te. Boro mantam di tu ka cii: A go naane ka Yesu Mesiya ya ci Ikpe Ize."
- 38 Filipu na mei no n ma toroko di ceandi. Nga nda zumbu hari di kuna. Filipu na a mirandi.
- 39 Saa ka n hunu hari di kuna, Ikpe Biya na Filipu zaa. Mantam di mana di a kpeene, amma a na nga diro te nda faiha.
- 40 Cofa Filipu go Azotu wangara. Za wangara di a na Baaru Hinno waazu te kpaara kulu se kala a to Kasaria wangara.

Tera yom 9

- 1 Amma Sauli mana cɛ nda sendi futu yom ka cii ñ ma Kpe coobaabaize yom wi. À kpei garandikɔ beeri dɔ.
- 2 À na à ñmaare à ma nga no tira yom Damaku Yuifu yom marga fuu yom sɛ. À ñmaare à ma nam de à du Yesu fɔndɔ ganakɔ yom, haibɔrɔ yom wala weibɔrɔ yom, à ma ñ hɔ ka kpeindei Yerusalem.
- 3 À tɛ mo à goono fɔndɔ bɔm ka à go maani Damaku wangara. Mefɔ mefɔ kaari hunu za bɛɛnɛ ka tɛ maale à hundantɛ.
- 4 Sauli kam ganda. Cɔfɔ à maa jinde fɔ go sendi nga sɛ ka cii: Sauli, Sauli ifɔ sɛ no n go ka a guruguzandi?
- 5 À tu ka cii: Ni no mee, Kpe? Kpe mo cii: Hɛɛ no Yesu di ka n go guruguzandi. À gaabu n sɛ n ma gooru yom hɛ zi.
- 6 Sauli ga gasi nda mamaci. À cii: Kpe, ifɔ no n go baa ya tɛ? Kpe mo cii à sɛ: Tunu ka huro wangara wɔ kuna. Nodi no ñ cii n sɛ hɛ ka à hima n ma tɛ.
- 7 Amma beerem ka ñ go ka à dum, mamaci na ñ dii mee gaa. Ñ go maa jinda amma ñ mana di bɔrɔ fɔ kulu.
- 8 Ñ na Sauli tunandi hali à ma cɛ. À moo yom feeri amma à mana di bɔrɔ fɔ kulu. Ñ na à kambɛ dii ka à cendi kala Damaku wangara.
- 9 À tɛ jiribi hinza à si di, à si ñmaa, à si ham.
- 10 Coobaabaize fɔ goono Damaku wangara ka à maa Anani. Kpe sendi à sɛ diyom kuna ka cii: Anani. Anani tu ka cii: Kpe, hɛɛ neya.
- 11 Kpe cii à sɛ: Tunu ka kpei fɔnda ka ñ cii à sɛ Cɛantɛ dɔ. N ma Talisu bɔrɔ di ceeci ka ñ cii à sɛ Sauli. À goono Yuda fuu kuna ko ka aduwa tɛ.
- 12 Diyom kuna Sauli di bɔrɔ fɔ ka à maa Anani go huro ka kambɛ dɛcɛ nga bɔm nga ma du ka di.
- 13 Anani tu ka cii: Kpe, a maa bɔrɔ boobo dɔ hɛ lalɔ kulu ka bɔrɔ di tɛ n halaalantɛ yom ka ñ goono Yerusalem sɛ.
- 14 Ba nee mo bine à gunda hini garandikɔ jina yom dɔ ka beerem kulu hɔ ka ñ ga ka n maa cɛɛ.
- 15 Amma Kpe cii à sɛ: Kpei, domi bɔrɔ di gbei jiine suubantɛ no ka a suuba à ma kpeinda a maa dimi cindei jine nda gandakpɛ yom jine nda Isiraila ize yom jine.
- 16 A ga à cɛbɛ taabi baaba ka tilasi à ma ham a maa sabu sɛ.
- 17 Anani hunu ka kpei. À hura fuu di kuna ka nga kambɛ dɛcɛ Sauli bɔm. À cii à sɛ: A nyaize Sauli, Kpe Yesu di ka à faita n sɛ fɔnda bɔm ka n gana ka kaa, ya na a dɔntɔm n ma du ka di. N ma tɔ mo nda Biya Halaala.

- 18 Maasa maasa ma he fɔ zanga kpaita hunu Sauli moo yom kuna ka kam ganda. Cɔfɔ à du ka di kpɛɛɛ. Maasa maasa à tunu. N̄ na à mirandi mo.
- 19 À ŋmaa mo, à gaabi ye à gaa. À gaa na, à tɛ jiribi fɔ yom coobaabaize yom banda ka n̄ goono Damaku wangara.
- 20 Maasa maasa à huro Yuifu yom marga fuu yom kuna ka Mɛsiya baaru fɛɛ. À go cii Yesu ya lkpɛ lze no.
- 21 Beerem kulu ka n̄ go maa à sendi yom mamaci. N̄ ga cii: Bɔrɔ kpɛ ya ga Yerusalem wangara di beerem ka n̄ ga Yesu maa cɛɛ halaci. À kaa nee mo zama à ma n̄ hɔ ka kpeindei garandikɔ jina yom dɔ. À na ci cimi na ba?
- 22 Amma Sauli go gaabi dam ka tɔntɔnu. À go tabatandi ka Yesu wɔ Mɛsiya na. À ga sendi kala Yuifu yom ka n̄ goono Damaku wangara nda gɔrɛ sinda ngei bɔm.
- 23 Ka jiribi boobo bisa, Yuifu yom na meetosi tɛ ngei game ngei ma à wi.
- 24 Amma n̄ meetosa baaru tɔ Sauli dɔ. Ciini nda zaari n̄ ga wangara di hundi mee yom batu ngei ma à wi sɛ.
- 25 Amma hanu fɔ ciini coobaabaize yom na Sauli zaa ka à zumandi yembe banda cila beeri fɔ kuna.
- 26 Saa ka Sauli tɔ Yerusalem à ceeci nga ma huro coobaabaize yom kuna amma n̄ kulu go hamburà. N̄ si naane hali nga ma coobaabaize na.
- 27 Amma Baanaba na à boi ko kpeindaà diya yom dɔ. Baanaba deede n̄ sɛ zanga Sauli di Kpe fɔnda bɔm. À deede n̄ sɛ zanga Kpe sendi à sɛ nda zanga Sauli waazu Yesu maa gaa Damaku bɔrɔ yom sɛ nda yarutɛɛ.
- 28 Sauli gɔrɔ ganakɔ yom banda ko kpei ko ye Yerusalem wangara. À go sendi Kpe Yesu maa gaa nda yarutɛɛ.
- 29 À sendi ka kakɔ nda Yuifu yom ka n̄ cini Gareku cine sendi. Amma ngei wɔ ceeci ngei ma à wi.
- 30 Saa ka nyaize mo bei ya di, n̄ na Sauli dum ka kpeindaà Kasaria wangara zama n̄ ma à dɔntɔm Talisu kpaara.
- 31 Cɔfɔ Mɛsiya marga yom ka n̄ goono Yude laabu nda Galile laabu nda Samari laabu, n̄ kulu du laakali kane. N̄ go naane cini ko dira Kpe hambure kuna. N̄ go tɔntɔnu mo Biya Halaala yamarandiyom gaa.
- 32 À kaa tɔ Piɛɛ go kpaara kambu yom yaali. À kpei halaalantɛ yom mo dɔ ka n̄ goono Lida kpaara.
- 33 Kpaara di kuna no à na bɔrɔ fɔ garu ka à maa Ene. Jiiri ahaku à go kani nga daari bɔm domi à cee nda à kambe bu.

- 34** Píeε cii à sε: Ene, Yesu Mεsiya go ka n no baani. Tunu ka n kani dɔ hinsa. Maasa maasa à tunu ka cε.
- 35** Lida bɔrɔ yom nda Sarɔ laabu bɔrɔ yom kulu di à. N̄ bεrε mo ka Kpe gana.
- 36** Yopa kpaara coobaabaize yom kuna na weibɔrɔ fɔ goono ka n̄ cii à sε Tabita. À maa di feeriji ya ci Dokasa. À cini gbei hinno nda saraa baaba tε.
- 37** Saa di na à sinda baani ka bu. Saa ka n̄ na à nyume ka beeni, n̄ na à jisi jidambisa fɔ kuna.
- 38** Za ka Lida kpaara maani Yopa kpaara, coobaabaize yom du Píeε baaru ka à goono Lida. N̄ na bɔrɔ hinka dɔntɔm à dɔ ka à ηmaare à ma kaa ngei dɔ nda waasi.
- 39** Píeε tunu ka beerem di gana. Saa ka à tɔ Yopa kpaara, n̄ kpeindaà jidambisa kuna. Sokoni yom kulu go hε ka à hundi. N̄ go Píeε cεbeε kpe yom nda jiine yom ka Dokasa tε saa ka à goono n̄ banda.
- 40** Píeε bine na bɔrɔ kulu kaa tere. À banda à sɔmbu ka aduwa tε. Cɔfɔ à bεrε bukɔa dɔ hεrε ka cii: Tabita, tunu. Maasa maasa à na nga moo yom feeri. Ka à di Píeε, à tunu ka gɔrɔ.
- 41** Píeε na kambε no à sε ka à dii ka tunandi. À na halaalante yom nda sokoni yom cεε ka à cεbeε n̄ sε bahuna.
- 42** Yopa kpaara bɔrɔ yom kulu maa baaru di. Bɔrɔ boobo mo naane Kpe gaa.
- 43** Píeε na jiribi boobo tε Yopa kpaara kuna kuuru wikɔ fɔ dɔ ka à maa Simɔ.

Tεra yom 10

- 1** Bɔrɔ goono Kasaria wangara ka à maa Koniliyu. Nga ya ci wanguize yom jinehune fɔ wanguize yom sεtε fɔ kuna ka n̄ cii à sε Itali ηmɔne.
- 2** Bɔrɔ di bine Ikpe ganakɔ hinno no ka à hamburu Ikpe, nga nda à fuu kulu. À go saraa baaba tε jama gaa. À ga ka aduwa tε ma Ikpe gaa hanu kulu.
- 3** À goono zaari guuru hinza zaka, cɔfɔ Ikpe dɔntɔneize fɔ faita à sε terekpare. À hura à dɔ ka cii: Koniliyu.
- 4** Koniliyu guna. Hamburu na à dii ma. À cii: A jina, ifɔ no? Ikpe dɔntɔneize di cii à sε: N̄ ηmɔne aduwa yom nda n saraa yom tɔ bεεε hali Ikpe hɔngɔ n̄ gaa.
- 5** Maasa bine n ma beerem dɔntɔm Yopa kpaara ka Simɔ cεε ka à maa Píeε.
- 6** À goono Simɔ kuuru wikɔ kpaara nda gɔrε ka à fuu goono tekku mee gaa. À kaa cii n sε hε ka à hima n ma tε.
- 7** Saa ka Ikpe dɔntɔneize di sendi à sε ka dira, Koniliyu na nga gbeiize hinka cεε nda wanguize fɔ ka à go tamtere à sε. Soja mo Ikpe ganakɔ na.
- 8** Saa ka à na hε kulu deede n̄ sε, à na n̄ dɔntɔm Yopa kpaara.

- 9 À ma ba, ò goono fòndò bòm ka maani kpaara gaa. Lokaci nga di zanga zaari bindi cine, Pièè tunu ka kaaru fuua bòm ka aduwa te.
- 10 À maa hèreè kala à ga baa nga ma òmaa. Amma saa ka beerem ga òmaari te à sè, Ikpe na Pièè laakali zaa.
- 11 À di bèèné go feeranté. À di hé fò zanga taafé bambata fò go zumbu. Ò na à cènje taaci dii ko ka à zumandi ganda.
- 12 Cee taacikpe dimi kulu nda ganjham yom nda naranté yom nda bèèné fatakpe yom goono à kuna.
- 13 Jinde fò mo sendi Pièè sè ka cii: Pièè, tunu ka wi ka òmaa.
- 14 Amma Pièè cii: À mana ci ya no, Kpe. Ya na hé fò òmaa ka à mana halali wala ka à ziibi ba ce fò.
- 15 Jinda ye ka kaa à dò ce hinkanté ka cii: Hé ka Ikpe hinnandi n ma si cii à mana halali.
- 16 Nga di té hali ce hinza. Maasa maasa ò na hé di ka à hima taafé cendi ka ye ndaà bèèné.
- 17 Pièè go biti ko lasabu nga bine kuna nda hé ka à ci nga diyom ka à di feeriji. Amma lokaci nga di, beerem ka Koniliyu dòntòm kaa. Ò jina ka Simò hundi há. Ò go cè hunda mee gaa.
- 18 Ò na beerem cèè ka ò há hali Simò ka ò cii à sè Pièè goono fuu.
- 19 Bine za Pièè go lasabu nda diyoma, Biya Halaala cii à sè: Guna, bórò hinza go ka n há.
- 20 N ma zumbu ganda ka ò gana. N ma si hé fò kulu siika domi hée ya na ò dòntòm.
- 21 Pièè ma zumbu ganda ka kpei beerem ka Koniliyu dòntòm dò. À cii ò sè: Guna, hée neya. Hée ya ci bórò ka wom ga há di. Ifò ya ci wom kaayom wò sababu?
- 22 Ò cii à sè: Koniliyu, wanguize yom jinehune fò, bórò cèanté susu na, à saba, à ga hamburu Ikpe. À gunda sèda hinno ma Yuifu dimi kulu dò. Ikpe ya sendi à sè nga dòntòneize halaala fò gaa. À cii à ma n cèè n ma kaa à kpaara à ma du ka maa baaru n dò.
- 23 Pièè na ò hurandi ka ò na zumbuyom dò. À ma ba à tunu ka ò gana ka kpei. Yopa kpaara nyaize fò yom ma na ò dum.
- 24 À ma yara ka ba, ò hura Kasaria wangara. Koniliyu ma ga ka ò batu. À na nga fuuize yom nda nga kpaasi yom meigu.
- 25 Saa ka Pièè tó ka hura, Koniliyu na à kube. À jendébiri à sè ka à bèèrandi.

- 26 Amma Piɛɛ na à tunandi ka cii à sɛ: N ma tunu ka cɛ n cee gaa domi hɛɛ ma bɔɔ na zanga ni.
- 27 Ka Piɛɛ go sendi nda Koniliyu, ò huro hundi kuna. Piɛɛ di beerem meigu bututu.
- 28 A cii ò sɛ: Wom bumbum bei à mana halali Yuifu ma kpaasitɛɛ tɛ nda dimi ŋmani wala ka hura à hundi kuna. Amma Ikpe na a cɛbe ya si cii bɔɔ mana halali wala ka à jisi ziibantɛ.
- 29 Nga di sɛ mo no a kaa. Ya na hungu saa ka wom na a cɛɛ. A ga wom hã mo, sababu fɔ sɛ na wom na a cɛɛ?
- 30 Koniliyu bine cii à sɛ: Jiribi taaci ka à bisa zanga maasancine wiciri guuru hinza zaka, a na meehɔ zaa ka ka aduwa tɛ a fuu kuna. Cɔfɔ a di bɔɔ fɔ kaa cɛ a jine nda jiine kpare tai tai.
- 31 À cii: Koniliyu, Ikpe maa n ŋmɔne aduwa. À hongo n saraa tɛyom ma.
- 32 Maasa n ma bɔɔ fɔ dɔntɔm Yopa kpaara ka Simɔ cɛɛ ka ò cii à sɛ Piɛɛ. À goono Simɔ kuuru wikɔ kpaara tɛku mee gaa. Saa ka à kaa n dɔ, à kaa sendi n sɛ.
- 33 Maasa maasa a na bɔɔ dɔntɔm à ma n cɛɛ. Ni ma, à boori ka n kaa wɔ. Maasa bine i bɔɔ kulu neya Ikpe jine zama i ma hanga dam n sɛ. I ma maa hɛ kulu ka à bɔm Kpe na n na mei.
- 34 Piɛɛ bine na nga mee feeri ka cii: Cimi na, a di Ikpe wɔ si baabaa tɛ.
- 35 Amma handunya dimi kulu kuna bɔɔ ka à ga hamburu Ikpe ka cɛyom susu gbei tɛ, akpe wɔ Ikpe ga ka à ta.
- 36 Wom ga Senda bei ka à ci Baaru Hinna ka Ikpe samba Isiraila ize yom sɛ. Ò ga Baaru Hinna di waazu tɛ ka cii laakali kane hunu Yesu Mɛsiya dɔ, nga ka à ci ò kulu Kpe.
- 37 Wom bumbum bei hɛ ka tɛ Yude laabu kulu kuna ka à sinti za Galile laabu fɛɛyom ka Yohanna tɛ mirandiyom bɔm banda.
- 38 Wom bei ma zanga Ikpe na Biya Halaala nda dabari zumandi Yesu Nazaretu bɔm. À yaali ma ka gbei hinno tɛ. À no beerem kulu mo ka Ibilisi gunda dabari ò bɔm no baani, domi Ikpe goono Yesu banda.
- 39 I yom ya ci sɛda yom nda hɛ kulu ka Yesu tɛ Yuifu yom laabu kuna nda Yerusalem wangara kuna. Ò na Yesu kanji bundu gaa ka à wi.
- 40 Ikpe na à tunandi jiribi hinzantɛ hine. À tu mo à ma hunutɛɛ.
- 41 À mana ci jama kulu sɛ na à hunutɛɛ bo amma sɛda yom sɛ ka Ikpe jina ka suuba. I yom ma ka i ŋmaa ka ham nda à tunuyom bukɛi game banda, à hunutɛɛ i sɛ.

- 42 Yesu na i no mei i ma baaru di fɛɛ jama sɛ. I ma tɛ sɛda mo ka nga ya ci Bɔrɔ ka Ikpe jisi à ma ci hundikoni yom nda bukɔ yom ciitikɔ.
- 43 Andebi yom kulu go tɛ sɛda ka cii à maa dɔ bɔrɔ kulu ka à go naane à gaa, akpe du dulum yaafayom.
- 44 Ka Piɛ goono senda gaa, Biya Halaala zumbu bɔrɔ kulu ka à go maa senda bɔm.
- 45 Beerem ka ò du bangudamyom, watom Yuifu yom, wɔ ka yom go naane Yesu gaa goono Piɛ banda. Ñ kulu mamaci domi ò di Ikpe na dimi cindei no Biya Halaala zanga noyom ka à zumandi ò bɔm ma.
- 46 Ñ go nga di bei zama ò ga maa ò go sendi nda cine òmani òmani ko ka Ikpe bɛrandi.
- 47 À gaa na Piɛ tu ka cii: Bɔrɔ fɔ hini ka ganji ò ma beerem wɔ mirandi ba za ka ò du Biya Halaala zanga i yom?
- 48 Piɛ bine na ò na mei ka cii ò ma ò mirandi Yesu Mɛsiya maa gaa. Ñ na Piɛ òmaare à ma gɔrɔ ngei dɔ jiribi yom.

Tɛra yom 11

- 1 Diya yom nda nyaize yom ka ò goono Yude laabu maa baaru dimi cindei ma na Ikpe Senda ta.
- 2 Saa ka Piɛ kpei Yerusalem nge yom ka ò go dambangu fɔndɔ gana, ò na kakɔ tɛ nda Piɛ.
- 3 Ñ cii: N huro ka òmaa nda beerem ka ò mana ci dambanguize yom.
- 4 Amma Piɛ na sendi feeri ò sɛ za à sintiyom.
- 5 À cii: Yopa kpaara no a goono ko ka aduwa tɛ. Ikpe na a laakali zaa kala a di diyom fɔ. A di hɛ fɔ zanga taafe bambata fɔ ka ò na à cɛnje taaci dii. À go zumbu za bɛɛɛ ko kaa a dɔ.
- 6 Bine, saa ka a na à guna, a na laakali dam mo. Cɔfɔ a di ganda cee taacikpe yom nda ganjham yom nda narantɛ yom nda bɛɛɛ fatakpe yom.
- 7 Cɔfɔ a maa jinde fɔ ga cii a sɛ: Piɛ, tunu. N ma wi ka òmaa.
- 8 Amma a cii: À na ci ya no Kpe, zama hɛ ka à mana halali wala hɛ ziibo mana huro a mee ba ce fɔ.
- 9 Cɔfɔ jinde fɔ tu a sɛ. À hunu za bɛɛɛ ce hinkantɛ ka cii: Hɛ ka Ikpe hinnandi, n ma si cii à mana halali.
- 10 Jinde nga di tɛ hali ce hinza. Cɔfɔ ò na taafe di cendi ka ye nda bɛɛɛ kɛɛɛ.

- 11 Maasa maasa bɔrɔ hinza fɔ ka ñ dɔntɔm za Kasaria wangara kaa cɛ hundi mee gaa, hundi ka à kuna a goono.
- 12 Biya Halaala ma cii a sɛ ya ñ gana ka kpei. A ma si hɛ fɔ kulu siika ma. Nyaize idu di kpei a banda. I huro mo Koniliyu fuu kuna.
- 13 À deede i sɛ zanga nga di Ikpe dɔntɔneize fɔ go cɛ nga fuu kuna ka cii: N ma beerem dɔntɔm Yopa kpaara. Ñ ma Simɔ cɛɛ ka ñ cii à sɛ Pɪɛɛ.
- 14 Nga ma, à sendi yom cii ka ñ gaa n du faaba, ni nda n fuu kulu.
- 15 Saa ka a sinti ka sendi ñ sɛ, cɔfɔ Biya Halaala zumbu ñ bɔm zanga à zumbu i bɔm sintine gaa.
- 16 A bine hɔngɔ Kpe Senda zanga à cii: Cimi no Yohanna mirandi nda hari. Amma nda Biya Halaala no ñ kaa wom mirandi.
- 17 Za ka Ikpe na ñ na noyom nge yom ka ñ naane Kpe Yesu Mɛsiya gaa zanga i yom, mee ya ci hɛɛ hali ya hungu Ikpe sɛ?
- 18 Saa ka ñ maa sendi nge yom di ñ dɛnjɛ. Ñ na Ikpe bɛɛrandi ka cii: Cimi na, Ikpe na dimi cindei mo no tuubiyom ñ ma du hundi.
- 19 Guruguze ka à tunu Tifanu sabu sɛ na Mɛsiya ganakɔ yom seese. Afɔ yom kpei hali Finicia laabu nda Kuburu hɔndɛ taasi nda Antiɔku wangara. Ñ ga waazu Ikpe Senda bɔm Yuifu yom hinne sɛ.
- 20 Amma ñ kuna bɔrɔ fɔ yom goono ka ñ ci Kuburu nda Sileni bɔrɔ yom. Saa ka ñ tɔ Antiɔku wangara ñ sendi Gareku yom sɛ ka Kpe Yesu baaru fɛɛ ñ sɛ.
- 21 Kpe kambɛ dabari mo goono ñ banda. À sɛ no bɔrɔ boobo naane ka bɛrɛ Kpe dɔ.
- 22 Baaru nga di kpei hali Mɛsiya marga ka à goono Yerusalem wangara. Ngei mo na Baanaba dɔntɔm à ma kpei hali Antiɔku wangara.
- 23 Saa ka Baanaba tɔ Antiɔku, à di gomini ka Ikpe no ganakɔ yom sɛ kala à faihã. À na ñ kulu no himma ka cii ñ ma gɔrɔ naanekpe yom Kpe sɛ nda bine fɔ.
- 24 Baanaba wɔ bɔrɔ hinno no. À tɔ nda Biya Halaala nda naane. Bɔrɔ baaba ma tɔntɔnu Kpe gaa.
- 25 Baanaba bine hunu ka kpei Talisu wangara ka Sauli ceeci.
- 26 Saa ka à di à, Baanaba kaandaà Antiɔku. À kaa tɔ ñ go meigu cɛrɛ banda Mɛsiya marga kuna kala jiiri fɔ sukutum. Ñ na bɔrɔ boobo cooandi. Antiɔku wangara na ñ sinti ka coobaabaize yom na maa Mɛsiya yom.
- 27 Jiribi nge yom di kuna andebi yom mo hunu za Yerusalem wangara ka kaa Antiɔku wangara.

28 Ñ kuna bɔrɔ fɔ ka à maa Agabo tunu ka ɛ. À na baaru na Biya Halaala gaa ka hɛɛ bambata fɔ kaa tɛ laabu yom kulu kuna. Hɛɛ di bine jina ka tɛ Kolodu Kaisa zamani kuna.

29 Coobaabaize yom mo afɔ kulu tu nga hina bɔm ñ ma gaakasine samba nyaize yom sɛ ka ñ goono nda gɔrɛ Yude laabu.

30 Ñ na à tɛ ma. Ñ na gaakasine di samba Mɛsiya marga haikusu yom sɛ Baanaba nda Sauli kambɛ gaa.

Tɛra yom 12

1 Saa nga di na Hirodu ka à ci gandakpɛ sinti ko Mɛsiya marga bɔrɔ fɔ yom guruguzandi.

2 À na Yakɔfu, Yohanna bɛɛrɛ wi nda takuba.

3 Ka à di Yakɔfu wiyom kaani Yuifu yom sɛ cɔfɔ à na Piɛɛ mo dii. Buuru Kasami Si jingaru hine no, à na à tɛ.

4 Saa ka à na Piɛɛ dii à na à dam kasu. À na à dam wanguize yom setɛ taaci kambɛ kuna ñ ma à batu. Hirodu miila nga ma kpeinda Piɛɛ jama jine ciitiyom sɛ Bɔmdaarum jingaru banda.

5 Ñ bine na Piɛɛ jɛ kasu di kuna. Amma Mɛsiya marga go ka aduwa tɛ à sɛ lkpɛ gaa nda himma.

6 Hanu ka Hirodu ba kpeinda Piɛɛ tɛrɛ ciitiyom sɛ, ciini di kuna Piɛɛ go kani wanguize hinka game. Ñ na à hɔ nda seseri hinka. Batukɔ yom mo go ɛ kasu fuu mɛe gaa.

7 Cɔfɔ lkpɛ dɔntɔneize fɔ ma kaa ɛ Piɛɛ jɛrɛ gaa. Kaari bambata fɔ ma tɛ ka fuu haagandi. lkpɛ dɔntɔneize di na Piɛɛ karu cɔrɔ gaa ka à tunandi. À cii: Tunu ka ɛ nda waasi. Cɔfɔ seseri yom di kulu feeri ka hunu à kambɛ yom gaa.

8 lkpɛ dɔntɔneize di cii à sɛ: N kunacendi hɔ ka n taamu yom dam. Piɛɛ tɛ ya di. À ye ka cii Piɛɛ sɛ: N kpɛ dam ka a gana.

9 Piɛɛ hunu ka à gana. À mana bei ka cimi no hɛ ka lkpɛ dɔntɔneize di go tɛ, amma à tamma hali nga ga handiri no.

10 Saa ka ñ bisa batukɔ sintine nda ihinkantɛ gaa ñ tɔ guuru gambu fɔ dɔ ka à ga wangara hɛrɛ guna. Gambua feeri nga bɔm sɛ. lkpɛ dɔntɔneize di na Piɛɛ dum hali jina fɔndɔ fɔ bɔm. Cɔfɔ maasa maasa à na Piɛɛ tam.

11 Piɛɛ laakali ye à gaa. À cii: Maasa a bei cimi na Kpɛ ya na nga dɔntɔneize samba. À na a kaa Hirodu kambɛ nda hɛ kulu ka Yuifu yom go batu ngei ma tɛ a sɛ.

12 Ka Piεε go faham nda he ka à tε, cɔfɔ à tɔ Mariama fuu. Mariama wo Yohanna ka ñ cii à sε Maaku, à nya no. Nungu di no bɔrɔ boobo meigu ko ka aduwa tε.

13 Saa ka Piεε na hundi mee karu, gbeiize hundiyo fɔ ka à maa Lɔda kaa ka tu à sε.

14 Ka à bei Piεε jinde no, binekaane sabu sε à mana meea feeri amma à zuuru ka kpei beerem no baaru. À cii: Piεε go cε hundi mee.

15 Amma ñ cii à sε: N hɔllɔ no. Amma hundiya wɔ cii: Cimi no Piεε no. Ñ cii: Ikpe dɔntɔneize no.

16 Amma Piεε mana cε nda hundi mee di karuyom. Saa ka ñ na hundi meea feeri ñ di à. Cɔfɔ mamaci na ñ dii.

17 Piεε mo na kambε sombu ñ sε ka cii ñ ma dɛnjε. À du ka deede ñ sε zanga dimi Kpe na nga kaa kasua kuna. À cii ñ sε: Wom ma Yakɔfu nda nyaize kulu no baaru. À banda à hunu ka kpei nungu fɔ.

18 À mo bo, kɔsɔngu bambata tunu wanguize yom game ka simba nda Piεε zanga he fɔ tε Piεε dɔ.

19 Hirodu na à ceeci amma à mana di à. Bine à na batukɔ yom di hã. À na mei no ñ ma batukɔ yom wi. Hirodu mo tunu Yude laabu ka kpei gɔrɔ Kasaria wangara.

20 Hirodu bine tɔ kala kala Tiru kpaara bɔrɔ yom sε nda Sidom kpaara bɔrɔ yom sε. Amma ngei wɔ na mefɔ tε ka kaa Hirodu dɔ. Ñ na kpaasitere tε nda Balatusu ka à ci Hirodu yerima. Ñ go ceeci baani ma tε ngei nda Hirodu game zama Hirodu laabu no ñ laabu go du ηmaari.

21 Hanu ka ñ jisi, Hirodu na nga kpetere kpe dam. À ga gɔrɔ ciiti kariga bɔm ka sendi jama sε.

22 Beerem hiya ka kuwa. Ñ cii: À mana ci bɔrɔ ya go sendi, ikpe fɔ ya ga sendi.

23 Maasa maasa Kpe dɔntɔneize fɔ na à karu zama à mana Ikpe bεerandi. Nani yom na à ηmaa kala à bu.

24 Ikpe Senda karu ka see ka tɔntɔnu kala kala.

25 Saa ka Baanaba nda Sauli na ngei gbei tɔnandi, ñ bεre ka ye Yerusalem wangara. Ñ kpeinda Yohanna ka ñ cii à sε Maaku ngei banda.

Tera yom 13

1 Andebi yom nda cεbεkɔ yom goono Antiɔku Mesiya marga kuna. Ngei neya, Baanaba nda Simeyɔ ka ñ cii à sε Biku nda Lusua, Sileni bɔrɔ nda Manahim ka ñ na à biiri mefɔ nda gandakpe Hirodu nda Sauli.

- 2** Saa ka ñ go gbei tɛ Kpe sɛ ko meehɔ, cɔfɔ Biya Halaala cii ñ sɛ: Wa Baanaba nda Sauli kaa a sɛ ñmani, gbei ka à sɛ a na ñ cɛɛ.
- 3** Ñ bine na ngei meehɔ tɛ ka beeni ka aduwa tɛ. Ñ na ngei kambi yom dɛɛ Baanaba nda Sauli bɔm ka ñ fee ñmani lkpe gbei sɛ. À gaa no ñ na ñ tam.
- 4** Beerem wɔ ka Biya Halaala dɔntɔm, ñ kpei Selusia kpaara. Za Selusia ñ huro harihi ka kpei Kuburu hɔndɛ taasi bɔm.
- 5** Saa ka ñ tɔ Salami wangara, ñ na lkpe Senda fɛɛ Yuifu yom marga fuu yom kuna. Yohanna mo goono ñ banda ko ka ñ gaa.
- 6** Ñ na hɔndɛ taasa taaru ka bisa kala Pafusa kpaara, nungu ka ñ na mondabarukpe fɔ garu. Nga wɔ andebi tangari tangari no ka à ci Yuifu. À maa no Basuwa.
- 7** À goono gaabikoni fɔ dɔ ka ñ cii à sɛ Sejisu Pɔlu, bɔrɔ fɔ ka à gunda faham. À na Baanaba nda Pɔlu cɛɛ nga ma maa lkpe Sendi.
- 8** Elima maa di feeriji ya ci mondabarukpe. À ga gaaba ndei. À ga ceeci nga ma gaabikoni di bɛrɛ ka à kaa naane fɔndɔ gaa.
- 9** Amma Sauli ka ñ cii à sɛ Pɔlu tɔ nda Biya Halaala. À na moo sinji à gaa.
- 10** À cii: Ni wɔ, n tɔ nda gulinci nda zamba dimi kulu. Ni ya Ibilisi ize no. Ñ ci cɛyom susu kulu ñmɔne ibɛrɛ. N si cɛ ba, nda lkpe fɔndɔ cɛantei siirandiyom?
- 11** Maasa bine, guna Kpe kambi na n dii. N kaa dana. N si di weenu hali lɔkaci fɔ. Maasa maasa buda nda kube zumbu Elima bɔm. À bibiri bibiri ka bɔrɔ ceeci à ma nga kambi dii.
- 12** Ka gaabikona di hɛ ka tɛ, à naane. À ga mamaci nda Kpe cɛɛɛ.
- 13** Pɔlu bine nda beerem ka ñ goono à banda hura harihi Pafusa kpaara ka kaa Pɛliga kpaara, Pamfili laabu. Yohanna hunu ñ banda ka ye Yerusalem.
- 14** Amma Pɔlu yom bisa Pɛliga ka kaa Antiɔku Pisidia laabu wangara fɔ kuna. Ñ hura Yuifu yom marga fuu kuna hulonzom hanu hine ka gɔrɔ.
- 15** Moisi fɔnda nda andebi yom tira yom cooyom banda, Yuifu yom marga fuu jina yom na bɔrɔ dɔntɔm ñ gaa. Ñ cii: Nyaize haibɔrɔ yom, de wom gunda sendi fɔ ka jama wɔ no himma, wa à cii.
- 16** Pɔlu bine tunu ka cɛ. À na nga kambi sombu. À cii: Isiraila haibɔrɔ yom nda wom dimi cindei, wom ka wom go hamburu lkpe, wa hanga dam.
- 17** Isiraila jama wɔ ñmɔne lkpe ya na i cɛɛ yom suuba. À na jama wɔ mo bɛrandi saa ka ñ kpei yoterɛ ka gɔrɔ Eziputu laabu. À na ñ kaa Eziputu laabu nda kambi dabari.
- 18** À suuru ndei mo ganji kuna jiiri weitaaci.

- 19 Saa ka à na dimi iye halaci Kanana laabu kuna, à na ò laabu di no nga jama se ò ma tubu.
- 20 Nge yom di te zanga jiiri zangu taaci nda weigu. À banda Ikpe na jama di na ciitiko yom kala andebi Samueli wate.
- 21 Nga di banda no, ò na gandakpe nmaare. Ikpe mo na ò no Sauli ka à ci Kisu koo, Benzamim dimiize fo. Samueli na laabu kpetere nmaa jiiri wei taaci.
- 22 Saa ka Ikpe na à kaa, à na Dafidi tunandi ò se à ma ci gandakpe. Dafidi bom na Ikpe te seda ka cii: A di Dafidi ka à ci Yasai koo, borò no ka à saba nda a bine. À ga a binebaa kulu te ma.
- 23 Dafidi banda yom kuna no alikawali bom Ikpe na Faabako tunandi Isiraila se. Nga ya ci Yesu.
- 24 Za Yesu mana kaa, Yohanna jina ka baaru fee Isiraila jama kulu se. À cii ò se ò ma tuubi ka du mirandiyom.
- 25 Ka Yohanna go ka nga bata beeni, à cii beerem se: Mee na wom na a tamma? Ya na ci Borò ka wom tamma. Amma guna a banda, borò fo ga kaa ka ya na to ya à taamu kaa.
- 26 Nyaize haiborò yom, Abulema dimiize yom nda wom dimi cindei, wom go hamburu Ikpe, wom se no ò na faaba sendi wo samba.
- 27 Beerem ka ò goono Yerusalem nda gore nda ò gaabikoni yom mana Yesu bei. Ò mana andebi yom sendi yom ka ò go coo hulonzom hanu kulu bei. Amma ò na Ikpe Senda tonandi ka ò na Yesu ciiti ka zeeri.
- 28 Ò mana du he lalo fo kulu Yesu gaa ka à ma to ò ma à wi. Nda à kulu ò na Pilatu nmaare ka cii à ma nam ò ma Yesu wi.
- 29 Saa ka ò na he kulu ka ò hantum Yesu bom tonandi, ò na à zumandi ka à kaa bundu gaaranta gaa. Ò na à dam saare fo kuna mo.
- 30 Amma Ikpe na à tunandi buko yom game.
- 31 Jiribi boobo mo na à na nga bom kaatere beerem se, nge yom ka ò na à gana za Galile laabu ka kpei Yerusalem wangara. Maasa beerem nge yom di ya ci Yesu seda yom jama do.
- 32 I yom mo, i yom ya go Baaru Hinno waazu te wom se. Baaru wo ya ci alikawali ka Ikpe te i cee yom se.
- 33 Ikpe na alikawali wo tonandi i se, i yom ka i ci ò ize yom saa ka à na Yesu tunandi. Ò na wone hantum Samu hinkante kuna ka cii: "Ni ya a ize na. Za hunkuna hee ya ci Baaba n se."
- 34 À cii ya zama Ikpe na Yesu tunandi bukoie game. À si ye fumbi do kpeene. Ya mo no Ikpe Sendi cii: "A kaa wom no Dafidi alikawali halaalante yom nda tabatante yom. "

- 35 À se na, Ikpε Sendi cii kpεεnε: "N si nam n ηmone Halaalakpε ma fumbu".
- 36 Saa ka Dafidi na gbei tε nga zamani kuna nda Ikpε miila, à banda à kani. N̄ na à fiji à cεε yom dō hali à fumbu.
- 37 Amma Yesu wō ka Ikpε na à tunandi mana fumbu.
- 38 Nga di se nyaize haibōrō yom, wom ma bei ka Yesu wō dō n̄ go bōrō dulum yaafayom baaru fεε wom se.
- 39 Bōrō kulu ka à go naane Yesu gaa, Ikpε go ka akpε cεandi susu hε kulu gaa. À go wom cεandi susu hε kulu gaa ka Moisi fōnda mana hini ka bōrō cεandi susu.
- 40 Nga di se, wom ma laakali nda hε yom wō ka andebi yom hantum ngei tira yom kuna n̄ ma si kam wom bōm. N̄ cii:
- 41 "Guna, wom fεntεkpε yom. Wa mamaci ka halaci. A go gbei fō tε wom jiribi yom kuna, gbei ka wom si à cimandi pati pati, ba de bōrō fō na à deede wom se."
- 42 Yuifu yom hunu ngei marga fuu. À gaa no dimi cindei na n̄ ηmaare n̄ ma ye ka sendi yom di cii ngei se kpεεnε hulonzom hanu teji.
- 43 Ka jama di karu ka see, Yuifu boobo nda wō ka yom bεrε ka Yuifu yom fōndō gana ko tamtεrε Ikpε se, n̄ na Pōlu nda Baanaba gana. Ngei ma sendi n̄ se ka cii n̄ mo himma dam Ikpε gomini gaa.
- 44 Hulonzom hanu teji hine wangara di bōrō bayom kulu meigu ka maa Ikpε Sendi.
- 45 Amma ka Yuifu yom di bōrō boobo meigu, n̄ tō nda cense ko kakō. N̄ na à sendi yamu ka gaaba nda hε ka Pōlu cii.
- 46 Amma Pōlu nda Baanaba sendi nda yarutεrε. N̄ cii: Tilasi no i ma Ikpε Senda cii wom se jina. Amma za ka wom go hunguà, wom bumbum lasabu zanga wom mana tō hundi ka à si beeni gaa. Guna, i ga bεrε dimi cindei dō hεrε.
- 47 Ya no Kpe na i no mei ka cii: "A na n te na n ma ci kaari dimi cindei se zama n ma kpeinda faaba baaru kala handunya mee nda mee".
- 48 Saa ka dimi cindei maa ya di, n̄ faihã ka Kpe Senda bεrandi. Beerem kulu ma ka Ikpε na n̄ jisi hundi ka à si beeni se, n̄ kulu naane.
- 49 Ikpε Senda ga karu ka see laabu di kulu kuna.
- 50 Amma Yuifu yom na wangara di weibōrō hinno yom ka n̄ go ka Ikpε bεrandi nda wangara bōrō beeri yom zukum hali n̄ tunu Pōlu nda Baanaba gaa ka n̄ guruguzandi. N̄ na n̄ gaare ka kaa ngei laabu kuna.

⁵¹ Amma Pɔlu nda Baanaba tɛ, ngei cee si ngei kambɛ si. À banda ñ kpei Ikonía wangara.

⁵² Coobaabaize yom mo tɔ nda binekaane nda Biya Halaala.

Tɛra yom 14

¹ À kaa tɔ Ikonía wangara kuna Pɔlu nda Baanaba huro Yuifu yom marga fuu kuna. Ñ sendi kala Yuifu yom nda Gareku boobo naane.

² Amma Yuifu yom ka ñ mana naane na dimi cindei zukum ka ñ bine yom bibandi nyaize yom gaa.

³ Pɔlu nda Baanaba goono Ikonía ka jɛ ko sendi nda yarutɛrɛ Kpe kuna. Kpe ga sɛda tɛ nga gomini Senda bɔm ka nam alamu yom nda mamaci yom ma tɛ ñ kambɛ yom dɔ.

⁴ Amma wangara di jama fee ihinka. Afo yom goono Yuifu yom banda, afo yom mo goono diya yom banda.

⁵ Dimi cindei nda Yuifu yom nda ñ gaabikoni yom tunu Pɔlu nda Baanaba gaa ngei ma ñ guruguzandi ka ñ cetu cetu nda tandi yom.

⁶ Ka Pɔlu nda Baanaba du baaru, ñ zuuru ka kpei Lisita nda Daliba kpaara yom kuna Likonia laabu nda ñ hundantɛ yom.

⁷ Nungu yom di mo ñ go waazu Baaru Hinno bɔm.

⁸ Lisita kpaara kuna bɔrɔ fɔ goono ka à cee yom si tɛ. À goono leebantɛ za à nya gunde. À mana dira ba ce fɔ.

⁹ À go hanga dam ko maa Pɔlu go sendi. Pɔlu mo na à guna. Pɔlu di bɔrɔ di gunda naane ka à ga à no gaaham baani.

¹⁰ À gaa na Pɔlu cii nda jinde beeri: Tunu ka cɛ n cee gaa. Cɔfɔ mɔngɔla tunu finya ka dira.

¹¹ Saa ka jama di hɛ ka Pɔlu tɛ, ñ na jinde zaa nda Likonia cinɛ ka cii: E, ikpɛ yom zumbu i dɔ ka ngei bɔm tɛ zanga bɔrɔ yom.

¹² Ñ na Baanaba cɛɛ Zafa. Pɔlu ma ñ na à cɛɛ Hɛmɛ zama nga ya ci haikusu sendi kuna.

¹³ Zafa dɔ garandikɔ ka à tooru fuu goono wangara di birini mee jine kaanda haueji yom nda tuuri boosi yom wangara birini mee yom gaa. À ga baa nga ma garandi tɛ ndei jama di banda.

¹⁴ Amma ka Pɔlu nda Baanaba ka ñ ci diya yom maa ya di, cɔfɔ ñ na ngei kpe yom kɔɔtu Ikpe cɛnandiyom sabu sɛ. Ñ zuuru ka huro jama di kuna. Ñ go kuwa ka cii:

15 E iburadam yom, ifo se no wom go he yom wo te? I yom mo iburadam yom no nda haali zanga wom. Baaru Hinno no i go waazu wom se hali wom ma fee nda he konu yom wo ka bere Ikpe Hundikpe do here. Ikpe wo na beene nda ganda nda teku nda he kulu ka a goono n kuna taka.

16 Zamani yom ka n bisa kuna Ikpe nam handunya dimi yom kulu na ngei bom fonda yom gana.

17 Nda a kulu a mana nga bom nam seda si. A na ihinno te ka a go ka i no beene hari nda aliwate barikante yom za beene. A na i no nmaari hali i kungu ka i bine yom tonandi nda binekaane.

18 Ba ka n na he nge yom di cii n se, kala dacati n du ka hungu jama di se n ma garandi di te ngei se.

19 Yuifu yom bine hunu za Antioku nda Ikonja ka kaa Lisita kpaara. N na jama di bere hali n na Polu cetu nda tondi yom. N na a kukusu ka cendi wangara banda. N tamma hali a bu na.

20 Amma saa ka coobaabaize yom ce ka a hundi, a tunu. A huro wangara kuna. A mo bo Polu nda Baanaba kpei Daliba wangara.

21 Saa ka n na Baaru Hinna waazu te Daliba wangara kuna, n du ganako boobo. A banda n ye Lisita nda Ikonja nda Antioku.

22 N na coobaabaize yom bine yom no gaabi ka ka n na himma n ma moo yeti naane fonda gaa. N ma bei mo ka tilasi no i ma taabi boobo ham hali i kaa huro Ikpe kpetera kuna.

23 Saa ka n na beerem suuba n ma ci marga haikusu yom Mesiya marga fuu yom kulu kuna, n na aduwa te nda meeha. N na ganako yom talifi Kpe ka n go naane gaa.

24 N bisa Pisidia laabu ka kpei Pamfili laabu.

25 Ka n na Peliga wangara boro yom waazu nda Senda mo, n zuli ka kpei Atalia kpaara.

26 Kpaara di no n huro harihi ka kpei Antioku wangara, nungu ka n na n talifi Ikpe gomini gaa, gbei ka n tonandi di se.

27 Saa ka n to Antioku n na Mesiya marga ce ka meigu. N deede he kulu ka Ikpe te nda ngei nda zanga a na fonda feeri dimi cindei mo ma naane se.

28 N goro ka je Antioku coobaabaize yom banda.

Tera yom 15

1 Boro fo yom mo hunu za Yude laabu. N ga nyaizee cooandi ka cii: De n mana wom dambangu Moisi alaada bom, kulu wom si hini ka du faaba.

- ² Sendi nga di sɛ no, kakɔ nda kɔsɔngu bambata tunu Pɔlu nda Baanaba nda beerem di game. À sɛ no ò na Pɔlu nda Baanaba nda ò òmɔne afɔ yom dɔntɔm Yerusalem wangara. Ò ma kpeinda senda diya yom nda Mɛsiya marga haikusu yom dɔ.
- ³ Saa ka Mɛsiya marga na ò kambaza, ò na Finicia laabu nda Samari laabu taaru ka bisa. Ò ga dimi cindei bɛrɛyom baaru deede. Baaru di kaanda binekaane bambata nyaizei kulu sɛ.
- ⁴ Ka ò tɔ Yerusalem wangara Mɛsiya marga nda diya yom nda haikusu yom na ò ta. Pɔlu nda Baanaba deede ò sɛ hɛ kulu ka lkpe tɛ nda ngei.
- ⁵ Amma Farisi fɔndɔ bɔrɔ fɔ yom ka ò naane tunu ka cii tilasi no ò ma dimi cindei dambangu. Ò ma ò dam mo ò ma Moisi fɔnda gana.
- ⁶ Diya yom nda marga haikusu yom na cɛrɛ meigu ka senda guna.
- ⁷ Ka kakɔ bambata fɔ tunu, Piɛɛ tunu ka cɛ. À cii ò sɛ: Nyaize haibɔrɔ yom, wom bumbum bei za dom no lkpe na a suuba wom kuna. À na a suuba domi dimi cindei ma maa Baaru Hinno sendi a mee kuna hali ò ma naane.
- ⁸ Lkpe mo ka à ga bine yom bei, à na ò sɛda za ka à na ò no Biya Halaala zanga à na i no.
- ⁹ À bine mana fayanka yom fɔ mo kulu dam ngei nda i yom game. À na ò bine yom hinnandi naane gaa mo.
- ¹⁰ Nga di sɛ, maasa ifɔ sɛ wom go ka lkpe bubure ko zuu dam coobaabaize yom jinde gaa? Za i cɛɛ yom hali i yom, i mana hini ka zuu wɔ zaa.
- ¹¹ I go naane ka Kpe Yesu Mɛsiya gomini dɔ i du faaba, zanga ya no ngei mo.
- ¹² Jama di kulu dɛnjɛ ko hanga dam Baanaba nda Pɔlu sɛ. Ò go alamu yom nda mamaci yom deede ka lkpe tɛ ngei dɔ dimi cindei kuna.
- ¹³ Saa ka ò dɛnjɛ, Yakɔfu mo tunu ka cii: Nyaize haibɔrɔ yom, wa hanga dam ka maa a sɛ.
- ¹⁴ Simɔ Piɛɛ na baaru deede zanga lkpe jina ka dimi cindei kunfa domi à ma jama fɔ yom suuba ò kuna nga bumbum maa sɛ.
- ¹⁵ Nga di saba mo nda andebei sendi yom nda zanga lkpe Sendi hantumante cii:
- ¹⁶ "Nga di banda, a ye ka kaa. Dafidi kuuru buka ka à kam a ga à yaara ka cini. A kaa hɛ yom ka ò saara yara ka cini. A ga à tunandi ka cɛandi.
- ¹⁷ A ga à tɛ zama bɔrɔ cindei ma Kpe ceeci, ba nda dimi cindei kulu ka ò cɛɛ nda a maa. Ya no Kpe cii, nga ka à go hɛ yom wɔ kulu tɛ.
- ¹⁸ Hɛ ka lkpe cii noya, nga ka à na nga gbei kulu kaatɛrɛ za zamani sintiyom."

- 19 À sɛ no, a diyom gaa i ma si beerem ka ò bɛrɛ lkpɛ sɛ dimi cindei kuna taabandi.
- 20 Amma i ma hantum ò sɛ ka cii ò ma ò bɔm fee nda tooru ñmɔne ziibi nda zina nda hɛ ka ò kɔtɛ ka wi nda kuri.
- 21 Za dom zamani yom kuna, Moisi gunda fɛɛkɔ yom wangara fɔ fɔ kulu kuna. Ò ga Moisi fɔnda coo Yuifu yom marga fuu yom kuna hulanzom hanu kulu.
- 22 À bine saba diya yom nda marga haikusu yom nda Mɛsiya marga kulu sɛ ò ma beerem suuba ngei kuna ka ò dɔntɔm Antiɔku wangara Pɔlu nda Baanaba banda. Ngei neya, Yuda ka ò cii à sɛ Baasaba nda Sila, wɔ ka yom gunda bɛrɛ nyaizei kuna.
- 23 Ò na tira wɔ hantum ka dam ò kambɛ ka cii. I yom diya yom nda haikusu yom nda nyaizei go wom dimi cindei nyaize yom fɔɔ, wom ka wom goono Antiɔku nda Siria nda Silicia.
- 24 I maa baaru bɔrɔ fɔ yom hunu i dɔ ka wom laakali tunandi nda sendi yom. Ò go wom bine yom biriji ka cii kala ò ma wom dambangu. Wom mo Moisi fɔnda gana. Wom mo bei i mana ò no fɔnda.
- 25 Saa ka i kulu meigu mɛfɔ à saba i sɛ i ma beerem suuba i kuna ka ò dɔntɔm wom dɔ i binebaakɔ yom wɔ banda, Baanaba nda Pɔlu.
- 26 Ngei ya na ngei hundi yom neera Kpe Yesu Mɛsiya maa sabu sɛ.
- 27 À sɛ no, i na Yuda nda Sila dɔntɔm ngei mo ma hɛ fɔlɔnku yom di baaru cii wom sɛ.
- 28 À saba Biya Halaala sɛ, à saba i yom mo i sɛ, i ma si time fɔ ñmani kulu dɛɛ wom bɔm ka à ci tilasi.
- 29 Wom ma wom bɔm fee hɛ yom ka ò na ò garandi tɛ tooru gaa. Wa fee nda kuri nda hɛ ka ò kɔtɛ ka wi. Wa fee nda zina. De wom go wom bɔm jɛ hɛ nge yom di gaa, kulu wom boori. Too. Wom mo gɔrɔ nda baani.
- 30 Bine ka ò na ò tam, ò kpei Antiɔku wangara. Ò na Mɛsiya marga meigu ka tira di no ò sɛ.
- 31 Ngei mo ka ò na à coo, ò faihã nda yamarandiyom ka ò kaanda ò sɛ.
- 32 Yuda nda Sila ngei ya andebi yom no. Ò na nyaizei no himma ka ò bine no gaabi meecine boobo gaa.
- 33 Ò na jiribi yom tɛ nodi. À banda laakali kane kuna no, nyaizei na ò tam ò ma ye diya yom ka ò na ò dɔntɔm dɔ.
- [34 Amma nungu di gɔrɛ kaani Sila sɛ.]
- 35 Pɔlu nda Baanaba mo gɔrɔ Antiɔku. Ò go cooandi ka Baaru Hinno waazu Kpe Senda bɔm. Bɔrɔ fɔ yom mo goono ò banda.

36 Saa ka jiribi fɔ yom bisa, Pɔlu cii Baanaba sɛ: Maasa i ma ye wangara yom di kulu kuna nungu yom ka i jina ka waazu Kpe Senda bɔm. I ma nyaize yom kunfa ka di zanga n̄ goono.

37 Baanaba baa nga ma kpeinda Yohanna ka n̄ cii à sɛ Maaku ngei banda.

38 Amma Pɔlu di à mana hima n̄ ma kpeindaà zama à zuuru ka ngei nam Pamfili kpaara. À mana kpei gbei tɛ n̄ banda.

39 Kɔsɔngu bambata tɛ n̄ game hali à tɔ n̄ fee nda cɛɛ. Baanaba kpeinda Maaku nga banda ka kpei Kuburu hɔndɛ taasi.

40 Pɔlu mo ka à na Sila suuba kpei saa ka nyaize na n̄ talifi Kpe gomini gaa.

41 Pɔlu na Siria laabu nda Cilici laabu tooru ka bisa ko Mɛsiya marga yom no gaabi.

Tɛra yom 16

1 Pɔlu tɔ Daliba kpaara nda Lisita kpaara. Coobaabaize fɔ goono nungu di ka n̄ cii à sɛ Timote. Yuifu weibɔɔ naanekɔ fɔ koo no amma à baaba mo Garɛku no.

2 Nyaize ka n̄ goono Lisita kpaara nda Ikonja wangara go tɛ sɛda à bɔm nda sɛda hinna.

3 Pɔlu bine ga baa Timote ma nga gana. À na à dambangu Yuifu yom ka n̄ goono nungu yom di sabu sɛ. À na nga di tɛ zama n̄ kulu bei ka Timote baaba ya Garɛku na.

4 Ka n̄ ga bisa wangara yom kuna n̄ na nyaize yom dam n̄ ma meire yom jɛ, wɔ ka diya yom nda marga haikususu yom ka n̄ goono Yerusalem jisi.

5 Mɛsiya marga yom bine sinji ka boori naane kuna. N̄ ga ba ka tɔntɔnu mo hanu ka kaa hanu.

6 Pɔlu yom na Filiji laabu nda Galate laabu taaru ka bisa, zama Biya Halaala hungu n̄ sɛ n̄ ma Senda cii Azi laabu.

7 Saa ka n̄ tɔ Misia laabu, n̄ ceeci n̄ ma kpei Bitinia laabu amma Biya Halaala mana tu n̄ sɛ.

8 Ka n̄ bisa Misia laabu n̄ kaa Toasa kpaara.

9 Ciini kuna Pɔlu di diyom fɔ. Masedoni haibɔɔ fɔ ga cɛ ka à n̄maare. À cii. Kaa Masedoni laabu ka I gaa.

10 Saa ka Pɔlu di diyoma, maasa maasa i na Masedoni kpeiyom fɔndɔ ceeci. I ga bei ka Ikpɛ na i cɛ no i ma Baaru Hinno waazu tɛ n̄ sɛ.

11 À sɛ na ka i tunu Taasa kpaara i huro harihi ka kpei susu kala Sametalaci hɔndɛ taasi bɔm. À mo bo mo i kpei Niapoli kpaara.

- 12 Za nungu di no i kpei Filipi ka à ci Masedoni laabu wangara nya. Wangara di goono Lome laabu meire kuna. I na jiribi yom tɛ wangara wɔ kuna.
- 13 Hulonzom hanu hine i hunu wangara di kuna. I kpei isa fɔ mee gaa, nungu ka beerem cini ka aduwa tɛ. I gɔrɔ nungu di ka sendi weibɔrɔ yom ka ò meigu sɛ.
- 14 Weibɔrɔ fɔ goono ò kuna ka à maa Lidia, taafɛ siini caadantɛ neerakɔ no. Tiyatire kpaara weibɔrɔ fɔ no ka à go ka Ikpe bɛɛrandi. À go maa i senda. Kpe mo na à bine feeri kala à na saale dam hɛ yom ka Pɔlu go cii gaa.
- 15 Saa ka ò na à mirandi, nga nda à fuu kulu à na i ŋmaare ka cii: De wom na a lasabu Kpe naanekɔ, wa kaa zumbu a hundi. Lidia na i tilasi.
- 16 À kaa tɔ bine, i go kpei aduwa tɛyom dɔ. Cɔfɔ hundiyo fɔ na i kube ka à gunda gondi beeri hɔllɛ zanga isiyabi. Gunayoma kuna no à go kaanda liiba baaba nga kpe yom sɛ.
- 17 À sinti ka i gana, Pɔlu nda i yom. À na nga jinde zaa ka cii: Beerem wɔ Ikpe ka à bɛɛrɛ bisa ò kulu, à tam yom no. Ò go fɔndɔ ka à kaanda faaba baaru fɛɛ i sɛ.
- 18 Hɔllɛ di na nga di cii zanga jiribi yom. Amma Pɔlu bine sara kala kala. À bɛrɛ ka cii hɔllɛ di sɛ: Yesu Mɛsiya maa gaa a ga ka n mei, n ma hunu hundiyo wɔ banda. Maasa maasa lɔkaci di bumbum hɔllɛ di hunu à banda.
- 19 Amma ka hundiya kpe yom di ngei liiba sababu beeni, ò na Pɔlu nda Sila dii. Ò na ò cendi ka kpeindei hebu batuma kuna hinikpe yom jine.
- 20 Ò kpeindei yerima yom dɔ ka cii: Beerem wɔ Yuifu yom no. Ò bine go ka i wangara butugu kala kala.
- 21 Ò go alaada yom fɛɛ ka ò mana halali i sɛ i ma ò ta wala i ma ò gana za ka i yom ya Lomance yom no.
- 22 Cɔfɔ jama di tunu ò gaa mefɔ. Yerima yom di na ò jiine yom wafa ka kaa ò gaa. Ò na mei no ò ma ò bulaala.
- 23 Saa ka ò na ò bulaala ce boobo, à banda ò na ò dam kasu. Ò na batukɔ dam à ma ò batu hali à ma boori.
- 24 Nga mo za ka à du meire wɔ à na ò dam kasua kuna hali jina hɛrɛ. À na ò cee yom dam dibi.
- 25 Ciini bindi Pɔlu nda Sila go ka aduwa tɛ ko ka Ikpe sifa nda betu yom. Kasuize cindei mo na hanga dam ò sɛ.
- 26 Mefɔ mefɔ ganda zinji yom bambata fɔ tɛ kala kasu fuua kpɛsɛ zinji. Kasu mee yom kulu feeri. Kasuize yom ma kulu seseri yom feeri feeri.
- 27 Kasu batukɔa maa hɛi ka di mee yom kulu goono feerantɛ. Cɔfɔ à na nga takuba hobu. À ba ka nga bɔm wi zama à tamma kasuize yom zuuru no.

- 28 Amma Pɔlu kuwa nda jinde beeri ka cii: Si bɔnɛ tɛ n bɔm sɛ zama i kulu goono nee.
- 29 Saa di gaa batukɔa ηmaare n̄ ma kaanda fitila. À huro nda waasi. À ye ganda Pɔlu nda Sila jine. À go gasi nda hamburu.
- 30 À na n̄ kaa tɛrɛ ka cii n̄ sɛ: A jina yom, ifɔ no ya tɛ ka da faaba?
- 31 N̄ cii à sɛ: N ma naane Kpe Yesu Mɛsiya gaa, n kaa du faaba, ni nda n fuu kulu.
- 32 N̄ na Kpe Senda baaru cii à sɛ, ya no beerem kulu sɛ ka n̄ goono à hundi kuna.
- 33 Saa nga di à na n̄ zaa ciini kuna ka n̄ bi yom nyunu. Maasa maasa n̄ na à mirandi, nga nda à fuu kulu.
- 34 Batukɔa kpeindei nga fuu kuna ka n̄ no ηmaari. À faihã kala kala, nga nda à fuu kulu, zama n̄ go naane lkpe gaa.
- 35 Ka mo bo, yerima yom na dogari yom dɔntɔm ka cii: N ma beerem di tam n̄ ma kpei.
- 36 Kasu batukɔa na sendi yom yaara Pɔlu sɛ. À cii: Yerima yom na beerem dɔntɔm ka cii n̄ ma wom tam, wa kpei. Maasa wa hunu ka kpei nda baani.
- 37 Amma Pɔlu mo cii dogari yom sɛ: Tɛrɛkparɛ no n̄ na i bulaala, i yom Lomance yom. N̄ na i dam kasu mo, ciiti si. Maasa no, n̄ ga i tam tugu kuna ba? Awo. À si ci ya. Ngei bumbum ma kaa ka i tam.
- 38 Dogari yom di na sendi yom wɔ yaara yerima yom di sɛ. N̄ hamburu kala kala ka n̄ maa Lomance yom no.
- 39 À gaa no n̄ kaa ka n̄ suurandi. Ka n̄ tam n̄ na n̄ ηmaare n̄ ma hunu wangara di kuna.
- 40 Pɔlu nda Sila hunu kasua kuna ka huro Lidia hundi kuna. Ka n̄ di nyaize yom, n̄ na n̄ na himma. À banda n̄ dira.

Tɛra yom 17

- 1 Saa ka Pɔlu nda Sila bisa Amfipoli wangara nda Apoloni wangara n̄ kaa Tesalonika wangara. Nungu di Yuifu yom marga fuu fɔ goono.
- 2 Pɔlu bine huro marga fuu di kuna zanga à cini tɛ. Hulonzom hanu hinza no à go kakɔ tɛ ndei lkpe Sendi hantumantɛ yom bɔm.
- 3 À go ka n̄ fahamandi ka cɛbɛ n̄ sɛ ka tilasi Mɛsiya ma taabi. À ma bu mo ka ye ka tunu. À cii: Yesu wɔ ka à baaru a go fɛɛ wom sɛ, Mɛsiya no.
- 4 Bɔrɔ fɔ yom naane ka lamba Pɔlu nda Sila gaa. Ya no Gareku tutuma fɔ mo ka n̄ go ka lkpe bɛrandi nda weibɔrɔ hinno boobo.

- ⁵ Amma Yuifu yom ka ò mana Senda cimandi, ò tó nda cense. Ò na bórò lalò fò yom ka ò goono kpaara bórò yamò yom game zaa ka wangara di butugu. Ò kpei Yaso kpaara ka Pòlu nda Sila ceeci ngei ma kpeindei jama di dò.
- ⁶ Amma ka ò mana di ei, ò na Yaso nda nyaize fò yom cendi ka kpeindei wangara yerima yom jine. Ò kuwa ka cii: Beerem ka ò na handunya bere ò kaa nee wò mo.
- ⁷ Yaso bine ya na ò kube nga kpaara. Ò kulu go gaaba nda Kaisa meire yom. Ò go cii kpe òmani fò goono ka ò cii à se Yesu.
- ⁸ Ka jama di nda wangara yerima yom maa he nge yom di, ò laakali tunu.
- ⁹ Saa ka ò na tólime yom ta Yaso nda bórò cindei gaa, ò na ò tam.
- ¹⁰ Maasa maasa nyaize yom na Pòlu nda Sila dántòm Beria kpaara ciini kuna. Saa ka ò tó Beria, ò hura Yuifu yom marga fuu kuna.
- ¹¹ Yuifu nge yom di bine haali bisa Tesalonika òmòne yom zama ò na Senda zaa nda bine fò. Hanu kulu ma ò ga ka lkpe Sendi hantumante yom guna nda himma. Ò ceeci ka di hali ya no he yom di goono.
- ¹² À se no ò kuna bórò boobo naane. Gareku weibórò bæerekpe yom nda haibórò baaba naane mo.
- ¹³ Amma Tesalonika wangara Yuifu yom maa baaru Pòlu go ka lkpe Senda fæ Beria wangara kuna. À gaa no ò kpei jama zukum.
- ¹⁴ Maasa maasa nyaize mo na Pòlu dum hali tæku mee. Amma Sila nda Timote gòrò nungu di.
- ¹⁵ Beerem ka ò go Pòlu dum, ò kpeindaà hali Atina wangara nya. Ka Pòlu na ò dam ka cii Sila nda Timote ma kaa nga dò nda waasi, ò dira.
- ¹⁶ Saa ka Pòlu goono Atina wangara di ko ka ò batu, à bine sara kala kala zama à di wangara tó nda tooru yom.
- ¹⁷ Yuifu yom marga fuu kuna à kakò nda Yuifu yom nda dimi cindei ka ò go ka lkpe bæerandi. À cini kpei hebu batuma hanu kulu ka kakò nda beerem ka à go kube ndei.
- ¹⁸ Walitære fòndò bórò yom mo, Epikari yom nda Sitoria yom go sendi nda Pòlu. Afò yom cii: Ifò no meecinekpe wò go baa nga ma cii? Afò yom mo cii: À hima i se ikpe òmani yotære òmòne yom bóm no à go sendi. Ò cii ya di zama Pòlu go Yesu nda à tunandiyom bukœi game baaru fæ ò se.
- ¹⁹ Ò na Pòlu dii ka kpeindaà Aleopagu marga dò. Ò go ka à hã ka cii: Cæbe teji wò ka à bóm n go cooandi, i baa i ma bei.
- ²⁰ N go kaanda he fò òmani yom i hanga se. À se no i go baa i ma bei he ka à ci he nge yom di feeriji.

- 21 Atina bɔrɔ kulu nda yo yom ka ñ goono wangara di sinda gbei fɔ kulu kala ñ ma cii wala ñ ma hanga dam baaru teji yom sɛ.
- 22 Pɔlu cɛ Aleopagu marga bindi ka cii: Atina haibɔrɔ yom, a go di hɛ kulu kuna wom ya ganakɔ yom no.
- 23 Saa ka a go bisa, a di hɛ yom ka wom go sɔmbu ñ sɛ. A di banda tanda fɔ zati ka ñ hantum à gaa ka cii: Ikpe ka ñ si bei sɛ. Wɔ ka à sɛ wom go sɔmbu zam ka bei kuna, à baaru no a go wom no.
- 24 Ikpe ka à na handunya tɛ nda hɛ kulu ka à goono à kuna, nga ya ci bɛɛɛ nda ganda Kpe. À si gɔrɔ fuu ka ñ tɛ nda kambɛ kuna.
- 25 À mana ci nda kambɛ no bɔrɔ go tamtɛrɛ à sɛ, zanga de à go baa hɛ fɔ. Nga bumbum ya go hɛ kulu no hundi nda hulonzom yom nda hɛ kulu.
- 26 Kuri fɔlonku gaa no à na dimi kulu tɛ ñ ma gɔrɔ handunya kulu bɔm. À na aliwati yom dumbu ka jisi ñ sɛ mo nda ñ gɔrɛ dɔ yom kɔrɔme.
- 27 Ñ ma Ikpe ceeci haniba ñ du ka tɔ à dɔ ba ka à mana mooru i ñmɔne fɔ fɔ kulu.
- 28 À kuna no i go huna, i go yɔgɔi. I bara mo zanga wom dɔɔnukɔ yom ñmɔne afɔ yom cii: I yom ya à dimi yom no.
- 29 Nga di sɛ za ka i yom ya Ikpe dimi yom no, à mana hima i ma tamma ka Ikpe bara zanga hɛ ka iburadam zozobu nda wura wala anzɛrefu wala tondi nga lasabu kuna.
- 30 Cimi no Ikpe mana i dom zam ka bei mure amma maasa à go ka iburadam kulu nungu kulu no mei ñ ma tuubi ka bɛrɛ.
- 31 Ikpe na hanu fɔ jisi ka à gaa à kaa ciiti handunya kulu sɛ nda cɛyom susu. Bɔrɔ ka à jisi gaa no, à ga à tɛ. Ikpe na à tabatandi bɔrɔ kulu sɛ za ka à na Bɔrɔ di tunandi bukɛi game.
- 32 Amma saa ka ñ maa tunandiyom bukɛi game sendi, ñ kuna afɔ yom haaru. Amma afɔ yom cii: I kaa hanga dam ñ sɛ kpɛɛɛ sendi wɔ bɔm.
- 33 Pɔlu bine hunu ñ kuna.
- 34 Amma bɔrɔ fɔ yom naane ka lamba à gaa. Ñ kuna Dionisu, Aleopagu bɔrɔ fɔ nda weibɔrɔ fɔ ka à maa Damarina nda afɔ yom kpɛɛɛ.

Tɛra yom 18

- 1 Nge yom banda Pɔlu tunu Atina wangara nya ka kaa Kɔlɛntɛ wangara.
- 2 À na Yuifu fɔ garu ka à maa Akila, Pontu laabu bɔrɔ no. À mana jɛ ka à hunu Itali laabu, nga nda à wendɛ ka à maa Pirisila. À hunu Itali laabu zama gandakpɛ Kolodu na fɔndɔ na ka cii Yuifu yom kulu ma hunu Lome wangara nya kuna. Pɔlu mo kaa ñ dɔ.

- ³ Pɔlu gɔrɔ ò dɔ ka gbei tɛ ndei zama ò kambɛ gbei fɔlɔnku no. Kuuru buka tɛyom ya ci ò gbei.
- ⁴ Hulonzom hanu kulu Pɔlu go kakɔ Yuifu yom marga fuu kuna ko ceeci nga ma Yuifu yom nda Gareku yom bɛrɛ.
- ⁵ Saa ka Sila nda Timote hunu za Masedoni laabu ka kaa à dɔ, Biya Halaala na Pɔlu fum à ma moo yeti sɛda tɛyom gaa. À cii Yuifu yom sɛ ka Yesu ya ci Mɛsiya.
- ⁶ Amma Yuifu yom hunguà ka sendi yamɔ cii. Pɔlu na nga jiine yom kɔkɔbɛ ò hunguyom sabu sɛ. À cii ò sɛ: Wom dulum banandi go wom bɔm. Hɛɛ wɔ, a hinne. Za maasa a go kpei dimi cindei dɔ.
- ⁷ À tunu nodi ka kpei huro bɔrɔ fɔ hundi ka à maa Yusitu. Bɔrɔ di go ka Ikpe bɛrandi. À fuu go lamba Yuifu yom marga fuu gaa.
- ⁸ Kilipu ka à ci Yuifu yom marga fuu jina naane Kpe gaa, nga nda à fuu kulu. Kɔlɛntɛ bɔrɔ boobo mo ka ò maa waazuyom, ò naane. Ò na ò mirandi mo.
- ⁹ Kpe bine sendi Pɔlu sɛ ciini handiri kuna ka cii à sɛ: N ma si hamburu, n ma sendi. N ma si denjɛ.
- ¹⁰ A goono n banda. Bɔrɔ fɔ kulu si kam n bɔm ka hɛ lalɔ tɛ n sɛ, zama a gunda bɔrɔ boobo wangara wɔ kuna.
- ¹¹ Pɔlu mo gɔrɔ nungu di jiiri fɔ nda handu idu ko ka ò cooandi Ikpe senda bɔm.
- ¹² Saa ka Galiyo ci Akaya laabu gaabikoni, Yuifu yom tunu mɛfɔ ka gaaba nda Pɔlu. Ò kpeindaà ciitiyom dɔ.
- ¹³ Ò cii: Bɔrɔ kpe wɔ go bɔrɔ boobo bɛrɛ ò ma Ikpe bɛrandi nda zanga à si saba nda Moisi fɔnda.
- ¹⁴ Amma ka Pɔlu ba ka nga mee feeri ka sendi, cɔfɔ Galiyo cii: E Yuifu yom, de à ci gbei lalɔ fɔ no wala hɛ futu fɔ no, a suuru nda wom.
- ¹⁵ Amma de kakɔ sendi bɔm wala maa yom bɔm wala wom fɔnda bɔm, à tɛ wom sendi. A si baa ya ci hɛ nge yom di ciitiko.
- ¹⁶ Cɔfɔ à na ò gaarɛ ciitiyom dɔ jine.
- ¹⁷ À gaa no Gareku yom kulu na Sotenu ka à ci Yuifu yom marga fuu jina dii. Ò na à karu ciitiyom dɔ jine. Amma Galiyo mana hɛ nge yom di dam saalu.
- ¹⁸ Pɔlu gɔrɔ ka jɛ Kɔlɛntɛ wangara kpɛɛnɛ. Saa ka à na nyaize yom too, à huro harihi ka kpei Siria laabu. Pisisila nda Akila goono à banda. Pɔlu jina ka nga bɔm cobu Sankaria kpaara zama à na alikawali zaa.
- ¹⁹ Saa ka à kaa Efese wangara à na ò nam. À huro Yuifu yom marga fuu ka kakɔ nda Yuifu yom.

- 20 Cɔfɔ ò na à ñmaare à ma gɔrɔ nda ngei ka je amma à mana tu.
- 21 À na ò too ka cii: Kala de ya jingaru ka à go kaa tɛ Yerusalem wangara. A ye ka kaa wom dɔ de Ikpɛ baa. À gaa no Pɔlu huro harihi kuna Efese wangara ka kpei.
- 22 Saa ka à zumbu Kasaria wangara à ziji ka kpei Mɛsiya marga fɔɔ. À banda à zumbu ka kpei Antiokku wangara.
- 23 À na jiribi yom tɛ Antiokku mo. À banda à tunu ka gana Galate laabu nda Filiji laabu ko coobaabaize yom kulu no gaabi.
- 24 Yuifu fɔ mo ka à maa Apolo kaa Efese wangara. Alesandia bɔrɔ no. Bɔrɔ wo sendi kaanɔkpɛ no ka à gunda beire kala kala Ikpɛ Sendi hantumante yom kuna.
- 25 Ò na à cooandi Kpe fɔndɔ bɔm. À gunda niya nga bine kuna. À go sendi mo ka beerem cooandi cau cau he yom ka simba nda Kpe. Amma mirandiyom ka Yohanna tɛ hinne no à go bei.
- 26 À sinti ka sendi nda yarutɛɛ Yuifu yom marga fuu kuna. Amma saa ka Pirusila nda Akila na hanga dam à sɛ ò kpeindaà ka Ikpɛ fɔnda feeri à sɛ sã sã.
- 27 Ka à baa nga ma bisa ka kpei Akaya laabu, nyaize mo na à no himma. Ò na tira hantum coobaabaize yom sɛ ka cii ò ma à kube. Nga mo, saa ka à tɔ nungu di à na wɔ ka yom go naane gomini dɔ gaakasine kala kala.
- 28 À na Yuifu yom zeeri nda gaabi. À cɛbɛ ò sɛ tɛɛkpɛɛ Ikpɛ Sendi hantumante yom kuna ka Yesu ya ci Mɛsiya.

Tɛra yom 19

- 1 À kaa tɔ saa ka Apolo goono Kɔlente wangara, Pɔlu cɛsu laabu di sɛ bɛɛnɛ hɛɛ ka kaa Efese wangara. À di coobaabaize fɔ yom nungu di.
- 2 À cii ò sɛ: Wom du Biya Halaala saa ka wom naane ba? Ò cii à sɛ: I yom wɔ, i mana bei hali Biya Halaala goono.
- 3 Pɔlu cii ò sɛ: Dee mirandiyom fɔ dimi no ò tɛ wom sɛ? Ò cii: Mirandiyoma dimi ka Yohanna tɛ.
- 4 Pɔlu mo cii: Yohanna mirandi no tuubiyom bɔm. À cii beerem sɛ mo ò ma naane wɔ ka à go kaa nga banda, watom Mɛsiya Yesu gaa.
- 5 Saa ka ò maa nga di, ò na ò mirandi Kpe Yesu maa gaa.
- 6 Ka Pɔlu na kambɛ dɛɛ ò bɔm, Biya Halaala zumbu ò bɔm. À gaa no, ò go sendi nda cine ñmani ñmani ka andebitɛɛ tɛ.
- 7 Haibɔrɔ yom di kulu tɔ zanga bɔrɔ wei cindi hinka sara.

- 8** Handu hinza cine Pɔlu go huro Yuifu yom marga fuu ka sendi ñ sɛ nda yarutɛrɛ. À kakɔ ndei ka simba nda Ikpɛ kpetɛrɛ hɛ yom ko wetere ka ñ bɛrɛ.
- 9** Amma ka bɔrɔ fɔ yom binesɛndi, ñ hungu ka naane. Ñ na sendi futu yom cii Yesu fɔndɔ gaa jama jine. Pɔlu bine hunu jama dɔ ka coobaabaize yom di mo fee ndei. Hanu kulu à cini kpei Tirano cooyom fuu ka kakɔ.
- 10** Nga di tɛ zanga jiiri hinka kala bɔrɔ kulu ka à goono Azi laabu maa Kpɛ Yesu senda, za Yuifu yom hali Gareku yom.
- 11** Ikpɛ na dabari gbei ŋmani yom tɛ Pɔlu kambɛ yom dɔ.
- 12** À tɔ ma wai yom nda fatala yom ka ñ na à gaaham hama nda, ñ na ñ ta Pɔlu dɔ ka kpeindei doorikom yom dɔ. Ñ na ñ dam ñ gaa. Doorɪ ŋmani ŋmani gana ñ gaa. Hɔllɛ yom mo hunu beerem banda.
- 13** Yuifu fɔ yom mo goono ka ñ go yaali yaali ka hɔllɛ yom gaarɛ. Ñ na Kpɛ Yesu maa cɛɛ hɔllɛkpɛ yom gaa. Ñ cii: Wa hunu beerem banda Yesu maa gaa ka à baaru Pɔlu go fɛɛ.
- 14** Sewa, Yuifu yom garandikɔ jina fɔ gunda koo haibɔrɔ iye ka ñ go hɛ nge yom di tɛ.
- 15** Amma hɔllɛ di tu ñ sɛ ka cii: A go Yesu bei. A go Pɔlu bei mo. Amma wom wɔ, wom no mee yom?
- 16** Cɔfɔ bɔrɔ di ka hɔllɛ goono à banda, à kam ñ gaa nda gaabi. À na ñ zeeri. Ñ hunu fuua kuna ka zuuru bumbum. Ñ mɛrɛ mo.
- 17** Yuifu yom nda Gareku yom ka ñ goono Efese wangara nda gɔrɛ gunda baaru nga di beiyom. Hamburu na ñ kulu dii. Kpɛ Yesu mo maa du bɛɛrɛ.
- 18** Bɔrɔ boobo ka ñ go naane mo kaa ka ngei dulum yom cii. Ñ go hɛ yom ka ngei cini tɛ deede.
- 19** Bɔrɔ boobo ka ñ cini mondabaru tɛ kaanda ngei tira yom ka ñ tɔnu bɔrɔ kulu jine. Ñ na tira yom di nooru yom lasabu. À tɔ anzɛrɛfu nooru zanga fɔtɔ zangu hinka nda weigu.
- 20** Ya no Kpɛ Senda karu ka see. À tɔntɔnu ka nga dabari cɛbɛ.
- 21** Saa ka hɛ nge yom di tɛ, à banda Pɔlu miila nga bine kuna nga ma kpei Yerusalem wangara amma kala à ma Masedoni nda Akaya laabu yom tooru ka bisa. À cii ñ sɛ: Saa ka a tɔ Yerusalem, tilasi kala ya bisa ka kpei di Lome wangara nya mo.
- 22** Beerem ka ñ go tamtɛrɛ à sɛ kuna, Pɔlu na ihinka fɔ dɔntɔm Masedoni laabu, Timote nda Alasitu. Nga bumbum gɔrɔ banda fɔ Azi laabu.
- 23** Saa nga di no kɔsɔngu bambata fɔ tunu ka simba nda Yesu fɔnda.

- 24 Nga di tɛ no anzɛɛfu zem fɔ ka à maa Dimitiyo sabu sɛ. Tooru weibɔrɔ fɔ ka ñ cii à sɛ Atemi, à fuu no à cini tɛ nda anzɛɛfu. À go kaanda liiba bambata zem gbeiteeri yom sɛ.
- 25 Dimitiyo na ñ meigu nda gbeiteeri yom ka ñ go gbeia dimi tɛ. À cii ñ sɛ: Haibɔrɔ yom, wom faham gbei wɔ gaa no duure go huro i sɛ.
- 26 Wom go di, wom go maa ka Pɔlu na bɔrɔ boobo cendi ka ñ bɛɛ. À go cii wɔne yom ka ñ tɛ nda kambɛ mana ci ikpɛ yom. À mana ci Efɛse wangara hinne no à na à tɛ, amma Azi laabu bayom kulu kuna no.
- 27 A sɛ no, nga di kaanda i sɛ kataru zama haniba i gbeia kaa kam hawi kuna. Amma ka bisa ya, tooru weibɔrɔ Atemi fuua tɛ kɔnu. Ñ ga à bɛɛɛ mo zeeri, nga ka Azi laabu kulu nda handunya sukutum kulu go ηmaare à gaa.
- 28 Ka ñ maa nga di, ñ bine futu. Ñ kuwa ka cii: Ibeeri ya ci Atemi Efɛse ηmɔne.
- 29 Wangara di kulu butugu. Beerem tunu mɛfɔ nda zuure ka kpei marga batuma dɔ. Ñ na Masedoni beerem, Gayu nda Alisitaku dii, nge yom ka ñ ci Pɔlu bɔrɔ hinkante yom diro di kuna.
- 30 Pɔlu baa nga ma huro jama di kuna, amma coobaabaize yom hungu à sɛ.
- 31 Azi laabu jina fɔ yom mo ka ñ ci Pɔlu kpaasi yom na bɔrɔ fɔ dɔntɔm à dɔ. Ñ na à ηmaare à ma si kpei marga batuma di dɔ.
- 32 Bɔrɔ fɔ yom bine kuwa ya wɔ, bɔrɔ fɔ yom mo kuwa ka cii ya wɔ, zama jama di butugu. Bɔrɔ bayom mana bei hɛ ka sɛ ngei meigu.
- 33 Ñ na Alɛsandi cendi ka kaa jama kuna. Yuifu yom na à fum ka à dam jama jine. Alɛsandi bine na kambɛ sombu zama à go baa nga ma nga jinde deede beerem sɛ.
- 34 Amma ka ñ bei Yuifu no, ñ kulu saba ka kuwa kala à tɔ zanga guuru hinka cine. À cii: Ibeeri ya ci Atemi fa, Efɛse ηmɔne.
- 35 Wangara di ηmɔne hantumkɔ na jama di laakali kanandi. À cii ñ sɛ: Efɛse haibɔrɔ yom, mee ya mana bei ka Efɛse wangara ya ci Atemi beeri fuu batuko nda à himai ka à kam za bɛɛɛ?
- 36 Za ka hɛ nge yom di sinda kakɔ, à hima wom laakali ma kani. Wom ma si hɛ fɔ tɛ nda sasa.
- 37 Wom kaanda beerem wɔ ka ñ mana ci tooru fuu zee yom. Ñ mana ci mo wom tooru weibɔrɔ di cɛnandikɔ yom.
- 38 À sɛ no de Dimitiyo nda à gbeiteeri yom gunda asiiri fɔ nda bɔrɔ fɔ, ciiti fuu go feerante. Ciitiko mo goono. Wa nam ñ ma cɛɛ beri nodi.
- 39 Amma de wom gunda hɔyom ka simba nda hɛ fɔ ηmani, ciiti marga dɔ no ñ ga à sasabandi.

⁴⁰I goono kataru kuna de ò na i beri butugu wɔ ka à tɛ hunkuna sabu sɛ. Sababu fɔ kulu si ka i ma tɛ kɔbɛ marga bambata wɔ sɛ.

⁴¹Sendi nge yom di banda, à na marga di tam.

Tɛra yom 20

¹Saa ka kɔsɔngua beeni, Pɔlu na coobaabaize yom cɛɛ nga dɔ ka ò too. À gaa no à kpei Masedoni laabu.

²Ka à na laabu yom yaali ka ganakɔ yom no himma nda sendi boobo, à kaa Gareku laabu.

³À gɔrɔ nungu di handu hinza. À ba huro harihi ka kpei Siria laabu, cɔfɔ à maa Yuifu yom na meetosi tɛ nga bɔm. À miila nga ma bɛɛ ka Masedoni laabu fɔnda gana ka ye.

⁴Beerem ka ò na Pɔlu dum kala Azi laabu neya, Sopataru ka à ci Beria bɔrɔ nda Alisitaku nda Sakundi Tesalonika bɔrɔ yom, nda Gayu Daliba bɔrɔ fɔ, nda Timote nda Azi bɔrɔ yom Ticiku nda Tofimu.

⁵Beerem nge yom di huro i jine ka i batu Toasa wangara.

⁶Amma i yom mo, Buuru Kasami Si jingaru hanu yom banda, i tunu Filipi wangara harihi kuna. Jiribi gu no i tɔ Toasa wangara. I tɛ jiribi iye wangara di.

⁷Jiribi iye ñmɔne hanu sintina ka à ci alahadi, coobaabaize yom meigu ka buuru zenji zenji. Pɔlu na meecine fɔ tɛ ò sɛ zama mo bo Pɔlu ba dira. À na senda kukandi kala ciini bindi.

⁸Fitila boobo goono jidambisa di ka à kuna ò go meigu.

⁹Haiwasu fɔ mo ka à maa Etiku go gɔrɔ jidambisa fineti fɔ bɔm. Jiibi timɔ na à dii. Ka Pɔlu mo na himma dam meecine gaa, cɔfɔ jiibi na haiwasu di zaa. À kam za jidambisa di ñmɔne fuu hinzantɛ. Beerem na à zaa bukɔ.

¹⁰Pɔlu zumbu ganda ka à zaa nga jɛndɛ kuna. À cii beerem sɛ: Wa si hamburu zama à gunda hundi.

¹¹Pɔlu ye ka kaaru kpɛɛɛ ka buuru ka ò zenji zenji ñmaa. À sendi ò sɛ ka jɛ kala mo bo. À banda no, à bisa.

¹²Beerem kaanda haiwasu di nda hundi. Ñ du yamarandiyom hali ò ci mɔsɔ.

¹³I jina ka huro harihi ka kpei hali Aso kpaara, nungu ka i ba Pɔlu zaa. Ya no i sawara zama Pɔlu cii nga ma kpei cee gaa.

¹⁴Saa ka à na i kube Aso kpaara, i na à zaa ka kpei Mitilem wangara.

¹⁵Za Mitilem, mo bo i tɔ Cio hɔndɛ taasi jɛɛ gaa. Mo yaara ka bo i tɔ Samosu hɔndɛ taasi. I gɔrɔ banda fɔ Togilum kpaara. Jiribi hinzantɛ i tɔ Miletu wangara.

- 16 Pɔlu na guuri zaa mo nga ma cɛsu ka bisa Efɛse wangara zama nga ma si nga saalu wi Azi laabu. Ɔ ga sasa na de ̀ hini ka tɛ nga ma tɔ Yerusalem wangara Pantɛkotu jingaru hine.
- 17 Za Miletu wangara Pɔlu na bɔrɔ dɔntɔm ̀ ma Efɛse Mɛsiya marga haikusu yom cɛɛ.
- 18 Ka ̀ kaa ̀ dɔ ̀ cii ̀ sɛ: Wom bei zanga dimi a na gɔrɛ tɛ saa kulu wom game za hanu ka a na cee dam Azi laabu.
- 19 Wom bei mo zanga a tamtɛrɛ Kpɛ sɛ nda bɔm yetiyom ganda kulu. A tamtɛrɛ mo nda mundi nda taabi ka a du Yuifu yom meetosi yom sabu sɛ.
- 20 Wom bei ka ya na hɛ fɔ kulu ka ̀ ci barika gumandi wom sɛ. A na ̀ cii wom sɛ ka cooandi hɛ kulu bɔm hebu batuma kuna nda wom fuu yom kuna.
- 21 A tɛ sɛda nda himma Yuifu yom sɛ nda Gareku yom sɛ ̀ ma tuubi ka bɛrɛ lkpɛ dɔ. ̀ ma naane mo i Kpɛ Yesu Mɛsiya gaa.
- 22 Maasa bine, guna Biya Halaala hini hɛɛ. Yerusalem no a go kpei ya amma a si bei hɛ ka ̀ kaa tɔ hɛɛ nodi.
- 23 Amma a go bei Biya Halaala ka ̀ go ka a kaabaaru ka cii seseri yom nda taabi yom go ka a batu wangara nda wangara.
- 24 Amma ya na a hundi dam hɛ fɔ kulu zanga hɛ fɔ ka ̀ gunda nafa kala ya a bata tɔnandi nda binekaane. Ya tɔnandi mo gbei ka a du Kpɛ Yesu Mɛsiya dɔ ka lkpɛ gomini Baaru Hinno sɛda.
- 25 Amma a gana wom dɔ ka lkpɛ kpetɛrɛ baaru fɛɛ. Maasa guna, a bei ka wom si di a mooduma kpɛɛnɛ.
- 26 ̀ sɛ no a go sɛda wom sɛ hunkuna ka cii a hinne. Bɔrɔ fɔ kulu bu banandi si a bɔm.
- 27 A cii ya zama a na wom no lkpɛ cɛbɛ kulu baaru. Ya na hɛ fɔ kulu tugu ̀ kuna.
- 28 Nga di sɛ wom ma laakali nda wom bɔm nda kuru ka ̀ bɔm Biya Halaala na wom jisi cendikɔ yom. Wom ma lkpɛ marga kurum, marga ka ̀ dei nda nga bumbum kuri.
- 29 A go wɔne bei ka a diro banda ka ̀ ci bu iburadam zanga sagali futu yom kaa huro wom kuna. ̀ si kuru bakaa.
- 30 Wom bumbum kuna mo, iburadam yom kaa tunu ka hɛ yom siirandi zama ngei ma coobaabaize yom cendi ngei banda.
- 31 ̀ sɛ no wom mo batu. Wom mo hɔngɔ ka jiiri hinza a mana cɛ ciini nda zaari nda himma noyom afɔ fɔ kulu sɛ. A na nga di tɛ nda mundi.

³² Nyaizei, maasa a go wom talifi Ikpε gaa nda à gomina Sendi gaa. Sendi wo gunda dabari ka wom naane cini. À gunda dabari mo ka wom no tubu halaalante yom kulu banda.

³³ Ya na bɔrɔ kulu anzerɛfu dam a bine wala à wura wala à jiine yom.

³⁴ Wom bumbum bei ka nda a kambε yom wɔ no, a na gbei tε ka du hε ka hεe nda a bɔrɔ hinkante yom go baa.

³⁵ A na wom cεbε ka gbei ya wɔ dimi gaa i ma hinabunu yom gaa. I mo hɔngɔ Kpe Yesu senda ka nga bumbum cii: Noyom barika bisa tayom.

³⁶ Saa ka à na sendi nge yom di beeni, à sɔmbu ka aduwa tε n̄ kulu banda.

³⁷ N̄ kulu hε nda hɛni kɔnnɔ. N̄ na Pɔlu ku ngei jendε kuna ka à jεrεbε sumsum.

³⁸ N̄ bine sara kala kala nda senda ka Pɔlu cii n̄ si di nga mooduma kpεεnε. N̄ na à dum kala harihi huroyom dɔ.

Tɛra yom 21

¹ Saa ka lɔkaci tɔ i ma huro harihi, i fee nda cεrε. I huro harihi ka kpei susu Kosi hɔndε taasi. À mo bo i tɔ Lodu hɔndε taasi. Za Lodu mo i kaa Patala wangara.

² Za Patala mo i du harihi fɔ ka à go degandi ka kpei Finicia laabu. I huro à kuna ka kpei.

³ Ka i na Kuburu hɔndε taasi hunne i na à cεsu ka à nam kambewo hεrε ka Siria laabu fɔnda gana. I zumbu Tiru kpaara zama nungu di no harihia go ka nga jεrɔ yom zumandi.

⁴ Ka i na coobaabaize yom garu kpaara di, i gɔrɔ ndei jiribi iye. N̄ cii Pɔlu se Biya Halaala gaa à ma si kpei Yerusalem wangara.

⁵ Amma saa ka i na jiribi iye tɔnandi, i tunu ka dira. N̄ kulu nda n̄ wendε yom nda n̄ koo yom na i dum kala wangara banda. I sɔmbu tεkua mee gaa ka aduwa tε.

⁶ À banda ka i na cεrε too i huro harihi kuna. Ngei mo ye fuu.

⁷ Saa ka i dira ka hunu Tiru, i kaa Putolomi kpaara. I na kpaara di nyaize yom fɔ. I gɔrɔ n̄ dɔ jiribi fɔ.

⁸ À mo bo i yom nda Pɔlu tunu ka kaa Kasaria wangara. I huro ka zumbu Filipu hundi. Filipu ya ci waazukɔ, nyaize iye di n̄mɔne afɔ no.

⁹ À gunda koo hundiyo taaci ka n̄ go andebitεrε tε. N̄ si haru bei.

¹⁰ I na jiribi yom tε ko gɔrɔ nungu di. Andebi fɔ mo ka à maa Agabo kaa i dɔ.

¹¹ Saa ka Agabo kaa i dɔ à na Pɔlu kunacendi zaa ka nga cee yom nda nga kambε yom hɔ. À cii: Ya no Biya Halaala cii, bɔrɔ ka à n̄mɔne no kunacendi

wɔ, zanga ya no Yuifu yom ga à hɔ Yerusalem wangara. N̄ ga à dam dimi cindei kambɛ.

12 Saa ka i maa ya di i yom nda hundi di kulu bɔrɔ yom na Pɔlu n̄maare à ma si kpei Yerusalem.

13 À gaa no Pɔlu tu ka cii: Ifɔ sɛ wom go hɛ ka a bine sarandi? Hɛɛ wɔ a sɔlu à mana ci n̄ ma a hɔ hinne sɛ bo, amma ka ya bu Yerusalem kuna Kpe Yesu maa sabu sɛ.

14 Za ka i mana du ka à bɛrɛ, i dɛnjɛ ka cii: Kala Kpe binebaa ma tɛ.

15 Jiribi nge yom di banda, i sɔlu ka kpei Yerusalem.

16 Kasaria wangara coobaabaize fɔ yom mo na i gana. N̄ kpeinda coobaabaize zeenɔ fɔ ngei banda ka à maa Manasɔ i ma zumbu à dɔ. Kuburu hɔndɛ taasi bɔrɔ no.

17 Ka i tɔ Yerusalem, nyaize yom na i kube nda faihã.

18 À mo bo Pɔlu huro nda i yom Yakɔfu hundi. Mɛsiya marga haikusu yom mo kulu kaa.

19 Saa ka Pɔlu na n̄ fɔɔ, à deede n̄ sɛ afɔ fɔ hɛ ka Ikpe tɛ dimi cindei dɔ nga gbei gaa.

20 Ka n̄ maa ya di n̄ na Ikpe bɛrandi. N̄ cii Pɔlu sɛ: Nyaize, n di zanga Yuifu yom kuna bɔrɔ dubu dubu yom naane. N̄ kulu mo gunda himma Moisi fɔnda kuna.

21 N̄ bine maa ka n go Yuifu yom kulu ka n̄ goono dimi cindei laabu cooandi ka cii n̄ ma fee nda Moisi fɔnda. N̄ maa baaru mo ka n cooandi n̄ ma si ngei koo yom dambangu. N̄ ma si Yuifu yom alaada yom gana mo.

22 To. Maasa metɛ i ma tɛ? Kala de Yerusalem ganakɔ yom kulu ma meigu, za ka n̄ maa n kaa nee.

23 À sɛ no, n ma tɛ hɛ ka i go cii n sɛ. Bɔrɔ taaci goono i sɛ ka n̄ na alikawali zaa ngei bɔm.

24 N ma huro n̄ kuna ka n bɔm hinnandi ndei. N ma n̄ garandi hɛ yom bana zama n̄ ma du ka ngei bɔm yom cobu. À gaa no bɔrɔ kulu kaa du ka bei ka hɛ kulu ka n̄ cii n gaa tangari no. Amma n̄ ma di ka ni mo, n go laakali nda Moisi fɔnda ko ka à gana.

25 Amma ka simba nda dimi cindei ka n̄ naane i hantum ka cii n̄ sɛ n̄ ma si wɔne tɛ. Amma i na n̄ dam n̄ ma ngei bɔm jɛ nda hɛ yom ka n̄ garandi tooru gaa. N̄ ma ngei bɔm jɛ mo nda kuri nda hɛ ka n̄ kɔtɛ ka wi nda zina.

26 À gaa no à mo bo Pɔlu na nga bɔm hinnandi nda bɔrɔ taaca. À bine huro ndei Ikpe bɛrandiyom dɔ. À na baaru no saa ka hinneyom hanu yom kube n̄ ma garandi tɛ n̄ n̄mɔne afɔ fɔ kulu sɛ.

- 27 Saa ka jiribi iye di ba kube, cɔfɔ Azi Yuifu yom di Pɔlu Ikpe bɛrandiyom dɔ. N̄ na jama kulu zukum n̄ na kambɛ dɛɛ Pɔlu bɔm ka à dii.
- 28 N̄ kuwa ka cii: Isiraila haibɔɔ yom, wa i gaa. Bɔɔ di neya ka à ga beerem cooandi nungu kulu. À ga cii n̄ ma gaaba nda Isiraila jama nda Moisi fɔnda nda Nungu wɔ ma. Nga ma ya kaanda Gareku yom Ikpe bɛrandiyom dɔ ka Nungu Halaala wɔ ziihandi.
- 29 N̄ na nga di cii na zama n̄ jina ka di Tolifim Efese bɔɔ fɔ wangara di kuna Pɔlu banda. Cɔfɔ n̄ tamma hali Pɔlu kpeinda Tolifim Ikpe bɛrandiyom dɔ na.
- 30 Wangara di bɔɔ kulu dirigo. Beerem ga zuuru ka kaa ka meigu. N̄ na Pɔlu dii. N̄ na à cendi ka kaa Ikpe bɛrandiyom dɔ. N̄ na hundi mee yom daabu.
- 31 Saa ka n̄ ga ceeci ngei ma à wi, baaru tɔ wanguize yom n̄mɔne haikusu fɔ ka Yerusalem wangara kulu butugu.
- 32 Maasa maasa wanguize haikusa na wanguize yom nda wanguize yom jinehune yom zaa nga banda. N̄ zuuru ka kpei jama dɔ. Saa ka jama wɔ di wanguize yom haikusu nda wanguize yom kulu, n̄ cɛ nda Pɔlu karuyoma.
- 33 Cɔfɔ wanguize yom haikusa maani ka Pɔlu dii. À na wanguize yom na mei n̄ ma à hɔ nda nyɔri hinka. À na Pɔlu hã nga ya mee na nda hɛ ka à ga tɛ.
- 34 Amma jama di kuna bɔɔ fɔ yom kuwa ka hɛ fɔ cii. Bɔɔ fɔ yom cii hɛ fɔ n̄mani. Wanguize yom haikusa si bei nda cimi hɛ ka Pɔlu cii kɔsɔngu sabu sɛ. À na n̄ na mei n̄ ma kpeinda Pɔlu wanguize yom fuu kuna.
- 35 Amma saa ka n̄ tɔ nda Pɔlu fuua mee cee dɛɛyom dɔ jine, cɔfɔ wanguize yom na à zaa jama di bine bugubugu sabu sɛ.
- 36 À na à zaa zama bɔɔ baaba ya na Pɔlu gana. N̄ ga kuwa ka cii: Wa kpeindaà ka à wi.
- 37 Saa ka n̄ ba Pɔlu dam wanguize yom fuua kuna, à cii wanguize yom haikusa sɛ: N tu a sɛ ya hɛ fɔ cii n̄ sɛ ba? Wanguize yom haikusa tu ka cii: N n̄maani Gareku cinɛ ba?
- 38 Ni ya ci Eziputu bɔɔ di ka jiribi yom ka n̄ bisa kuna à na jama tunandi kala n̄ butugu. Ni ya ci bɔɔ di ka à kpeinda bɔɔ wikɔ dubu taaci ganji kuna. À na ci cimi no ba?
- 39 Amma Pɔlu cii à sɛ: Hɛɛ wɔ Yuifu no, Talisu wangara bɔɔ. Hɛɛ ya Cilici laabu wangara bɔɔ no, wangara ka à mana zam bɛɛɛ. A go ka n̄ n̄maare n̄ ma tu a sɛ ya sendi jama wɔ sɛ.
- 40 Wanguize yom haikusa tu à sɛ. Pɔlu cɛ fuua mee cee dɛɛyom dɔ bɔm ka kambɛ sombu jama di sɛ. Ka beerem dɛnjɛ sakai, à sendi n̄ sɛ nda Ebulu cinɛ.

Tɛra yom 22

- 1** À cii: Nyaize haibɔrɔ yom nda baaba yom, wa hanga dam a sɛ ya a jinde deede maasankulu wom dɔ.
- 2** Saa ka jama maa à sendi ngei sɛ nda Ebulu cinɛ cɔfɔ ò hinsa ka dɛnje krɛɛɛ.
- 3** Pɔlu cii: Hɛɛ ya Yuifu no, Talisu wangara no ò na à hɛi, Cilici laabu. Amma wangara wɔ kuna no, ò na a biiri. Gamali ya na a cooandi cau cau nda zanga i cɛɛ yom fɔnda goono nda. Hɛɛ mo bine, a gunda himma Ikrɛ sɛ zanga wom kulu gunda hunkuna.
- 4** Hɛɛ mo, a na Mɛsiya fɔndɔ ganakɔ yom guruguzandi kala ò tɔ bu gaa. A na haibɔrɔ yom nda weibɔrɔ yom hɔ ka ò dam kasu.
- 5** Ya no garandikɔ beera bumbum go ci a sɛda nda Yuifu yom marga haikusu yom kulu meiguantɛ. À du tira yom ò dɔ Damaku nyaize yom sɛ. A kpei Damaku ka ganakɔ yom ka ò goono hɔ. A kaandei Yerusalem ò ma ò ciiti.
- 6** À kaa tɔ a goono fɔnda bɔm ko maani Damaku wangara zaari zaka. Mefɔ mefɔ kaari bambata fɔ hunu za bɛɛɛ. À haaga ka a hundi.
- 7** A kam fɔnda bɔm. Cɔfɔ a maa jinde fɔ go cii a sɛ: Sauli, Sauli, ifɔ sɛ n go ka a guruguzandi?
- 8** A tu à sɛ ka cii: Ni no mee Kpe? À cii a sɛ: Hɛɛ no Yesu Nazaretu ka n go guruguzandi.
- 9** Beerem ka ò goono a banda ka ò di kaari di, hamburu na ò dii. Amma ò si maa bɔrɔ ka à go sendi a sɛ di jinde.
- 10** A cii à sɛ: Ifɔ no ya tɛ Kpe? Kpe cii a sɛ: Tunu ka cɛ. N ma kpei Damaku. Wangara di ò kaa cii n sɛ hɛ yom kulu ka ò jisi n ma tɛ.
- 11** Za ka a si hini ka di hɛ fɔ kulu kaari di òmɔne deiza sabu sɛ, beerem ka ò goono a banda na a kambe dii. Ò na a cendi kala a tɔ Damaku wangara.
- 12** Bɔrɔ fɔ mo goono ka ò cii a sɛ Anani. Ikrɛ ganakɔ fɔ no ka simba nda Moisi fɔnda. À sɛda boori nda Yuifu yom kulu ka ò goono nungu di nda gɔrɛ.
- 13** À kaa a dɔ ka cɛ. Cɔfɔ à cii a sɛ: Nyaize Sauli, n ma moo feeri. Maasa maasa a na moo feeri. A di à.
- 14** À cii: I cɛɛ yom òmɔne Ikrɛ na n dam n ma nga binebaa bei. À na n dam n ma di Cɛsusukrɛ. N ma maa sendi yom ka ò hunu à mee mo.
- 15** N kaa ci à sɛda iburadam yom kulu dɔ, hɛ yom kulu ka n di nda hɛ yom kulu ka n maa bɔm.
- 16** Maasa ifɔ n go batu? Tunu ka Kpe maa cɛɛ. Ò ma n mirandi. Ò ma n nyume n dulum yom gaa.

- 17 À kaa tɔ saa ka a ye Yerusalem a go ka aduwa tɛ Ikpe bɛrandiyom dɔ. A di diyom fɔ.
- 18 A di Kpe. À go cii a sɛ: Waasu, n ma hunu Yerusalem nda waasi zama beerem si n sɛda ka simba hɛɛ ta.
- 19 A cii à sɛ: Kpe, ngei bumbum bei ka a cini huro Yuifu yom marga fuu yom kuna ka beerem ka ñ go naane n gaa dii. A cini ka ñ dam kasu ka ñ karu.
- 20 Saa ka n sɛda Tifanu kuri bambari, hɛɛ bumbum a go cɛ à jine no. A tu mo ñ ma à wi. A go beerem ka ñ na à wi jiine yom jɛ ñ sɛ.
- 21 Kpe cii à sɛ: Kpei, zama a ga n dɔntɔm nungu mooru dimi cindei dɔ.
- 22 Jama na hanga dam Pɔlu sɛ kala à na sendi nga di cii. Cɔfɔ ñ na jinde zaa ka cii: Ñ ma bɔrɔ kpe dimi kaa handunya kuna. À mana hima à ma huna.
- 23 Ñ go kuwa. Ñ go ka ngei jiine yom kɔtu ko laabu kuu ka see bɛɛɛ binetɔnɛ sabu sɛ.
- 24 Wanguize yom haikusu di na ñ no mei ñ ma kpeinda Pɔlu wanguize yom fuu. À cii ñ ma à hã nda bulaala ka du ka bei sababu ka à sɛ ñ go kuwa à gaa ya wɔ dimi.
- 25 Amma ka ñ go ka à hɔ nda kuuru kɔrɔfɔ yom Pɔlu cii wanguize yom jinehune fɔ sɛ ka à go cɛ à jɛɛ gaa: À halali n ma Lomance ka ñ mana à ciiti ka zeeri bulaala ba?
- 26 Saa ka wanguize yom jinehune maa nga di, à deede wanguize yom haikusa sɛ. À cii: N ma laakali nda hɛ ka n ba tɛ wɔ zama bɔrɔ di Lomance no.
- 27 À gaa na wanguize yom haikusa maani Pɔlu dɔ ka cii à sɛ: Ni ya Lomance no? Pɔlu cii: Oò.
- 28 Wanguize yom haikusa mo cii: Hɛɛ wɔ, a na Lomancɛtɛɛ dei no nda nooru bambata. Pɔlu mo cii à sɛ: Hɛɛ wɔ, ya no ñ na a hɛi.
- 29 Maasa maasa beerem ka ñ ba hãyom di tɛ, sunsunu à gaa. Hamburu na wanguize yom haikusa dii za à bei ka Lomance no nda mo ka à nam ñ na à hɔ.
- 30 À mo bo, ka à baa nga ma bei cau cau hɛ ka à sɛ Yuifu yom na à tɔnya, à na à feeri nyɔri yom gaa. À na fɔndɔ no garandikɔ jina yom nda Yuifu yom ciiti dumbukɔ kulu ma meigu. Ñ na Pɔlu zumandi ka à dam ñ jine.

Tɛra yom 23

- 1 Pɔlu na moo sinji Yuifu yom ciiti dumbukɔ yom gaa ka cii: Nyaize haibɔrɔ yom, bine kuna sendi hinno kuna no a go dira Ikpe jine kala ka kaa hanu wɔ.
- 2 Garandikɔ beera ka ñ cii à sɛ Anani na beerem ka ñ goono Pɔlu jɛɛ gaa no mei ñ ma Pɔlu karu mee gaa.

- 3** Pɔlu cii à sɛ: Ikpɛ ga n karu, ni yɛmbɛ ka ò kparandi. N go gɔrɔ ko ciiti a sɛ nda zanga Moisi fɔnda goono nda. Amma hɛ ka à si saba nda fɔnda n na ò no mei ò ma a karu?
- 4** Beerem ka ò goono Pɔlu jɛrɛ gaa cii à sɛ: Ikpɛ garandikɔ beera no n go woo fa.
- 5** Pɔlu tu ò sɛ ka cii: Nyaizej, ya na bei no hali garandikɔ beera no zama Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii: "N ma si hɛ lalɔ cii n jama hinikpɛ sɛ."
- 6** Amma za ka Pɔlu bei ò òmɔne afɔ yom Sadusi fɔndɔ bɔrɔ yom no, cindei mo Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom, à sendi nda jinde beeri Yuifu yom ciiti dumbukɔ yom jine. À cii: Nyaize haibɔrɔ yom, hɛɛ ya Farisi fɔndɔ bɔrɔ no, Farisi fɔndɔ bɔrɔ koo mo. Bukɛi tunandiyom bɛɛjɛ sɛ no ò go ka a ciiti.
- 7** Saa ka à na nga di cii cɔfɔ kɔsɔngu tunu Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom di nda Sadusi fɔndɔ bɔrɔ yom game. Jama di fee ihinka.
- 8** Kɔsɔngua tunu zama Sadusi fɔndɔ bɔrɔ yom go cii tunandiyom si, Ikpɛ dɔntɔneize si, biya si. Amma Farisi fɔndɔ bɔrɔ yom wɔ go cii ò kulu goono.
- 9** Kɔsɔngu bambata tunu. Moisi fɔnda bɔrɔ fɔ yom ka ò ci Farisi bɔrɔ yom tunu ka kakɔ. Ò cii: I yom wɔ, i mana di hɛ fɔ lalɔ kulu bɔrɔ kpɛ gaa. Amma de biya fɔ wala Ikpɛ dɔntɔneize fɔ ya sendi à sɛ, i ma si gaaba nda Ikpɛ.
- 10** Ka butugu bambata fɔ tunu, wanguize yom haikusa go hamburu haniba ò ma Pɔlu pati. À sɛ na à na wanguize yom dam ò ma à kaa ò bindi kuna. Ò ma kpeinda Pɔlu wanguize yom fuu dɔ.
- 11** À mo bo ciini cɔfɔ Kpɛ kaa Pɔlu dɔ ka cii à sɛ: Pɔlu, n ma himma dam zama zanga n kaanda sɛda ka simba hɛɛ Yerusalem, zanga ya n ma kpeinda a sɛda mo Lome wangara.
- 12** Saa ka mo bo Yuifu fɔ yom na meetosi tɛ ka cɛrɛ tilasi. Ò ze ngei bɔm gaa ka ngei si òmaa, ngei si ham kala de ngei na Pɔlu wi.
- 13** Ò bisa bɔrɔ weitaaci ka ò na meetosi nga di tɛ.
- 14** Cɔfɔ ò kaa garandikɔ jina yom nda haikusu yom dɔ. Ò cii: I na i bɔm tilasi nda zeyom ka i si hɛ fɔ kulu tabaa kala de i na Pɔlu wi.
- 15** Maasa bine wom, nda Yuifu yom ciiti dumbukɔ yom, wom ma sendi wanguize yom haikusa sɛ suba à ma Pɔlu zumandi wom sɛ. Wom ma tɛ zanga hɛ ka baaru fɔ no wom go baa wom ma du à dɔ cau cau. Hali à maani i sɔlu i ma à wi.
- 16** Amma Pɔlu weima ize maa meetosi di. À kpei huro wanguize yom fuu ka à deede Pɔlu sɛ.
- 17** Pɔlu na wanguize yom jinehune yom òmɔne afɔ cɛɛ. À cii à sɛ: Kpeinda haiwasu wɔ wanguize yom haikusa dɔ. À gunda hɛ fɔ à deede à sɛ.

- 18 À kpeinda haiwasu di wanguize yom haikusa dɔ ka cii: Kasuize Pɔlu ya na a cɛɛ ka a ŋmaare ya kaanda haiwasu wɔ n dɔ. À gunda he fɔ ka à cii n sɛ.
- 19 Wanguize yom haikusa mo na à kambɛ dii ka ye ndaà kambu ka à hã: Ifɔ no n gunda n ma cii a sɛ?
- 20 Haiwasu di cii à sɛ: Yuifu yom ya na mefɔ tɛ ngei ma n ŋmaare n ma Pɔlu zumandi Yuifu yom ciiti dumbukɔ yom jine suba. Ñ ma tɛ zanga he ka baaru fɔ no ñ go baa ñ ma du à dɔ cau cau.
- 21 Amma ni wɔ, n ma si tu ñ sɛ zama ñ bisa bɔrɔ weitaaci ka ñ ga gum ko Pɔlu batu. Ñ na ngei bɔm tilasi nda zeyom ka ngei ma si ŋmaa, ngei ma si ham kala de ngei na Pɔlu wi. Maasa ñ sɔlu beeni. Alikawali ka à hunu n dɔ hinne no ñ go batu.
- 22 Wanguize yom haikusa bine na haiwasu di tam. À na à na mei ka cii: He yom ka n deede a sɛ, n ma si à cii bɔrɔ fɔ kulu sɛ.
- 23 À gaa no, à na wanguize yom jinehune yom ŋmɔne ihinka cɛɛ. À cii ñ sɛ: Wa sɔlu nda wanguize zangu hinka. Ñ ma kpei Kasaria wangara nda barikari weiye nda yaajikpɛ zangu hinka za wiciri guuru ɛga.
- 24 Ñ ma bari yom sɔlu Pɔlu ma kaaru afɔ bɔm. Ñ ma kpeinda Pɔlu gandakpɛ Felisi dɔ baani.
- 25 Wanguize yom haikusa na tira wɔne hantum ka cii:
- 26 Hɛɛ Kolodu Lizia, hɛɛ ya go gaabikoni Felisi hinno ka à bisa ñ kulu fɔɔ.
- 27 Yuifu yom ya na bɔrɔ kpɛ dii. Ñ ba ka à wi, cɔfɔ a tɔ à dɔ nda wanguize yom. A na à ta ñ kambɛ gaa za ka a maa Lomance no.
- 28 Ka a baa ya maa sababu ka à sɛ ñ na à tɔnya, a kaandaà ñ ŋmɔne ciiti dumbukɔ yom jine.
- 29 A bine di ka ñ na à tɔnya no ka simba nda ñ fɔnda. À mana he lalɔ fɔ kulu tɛ ka à ma tɔ ñ ma à wi, wala ñ ma à hɔ.
- 30 A bine du baaru Yuifu yom na meetosi fɔ tɛ à bɔm ñ ma à wi. À sɛ no a waasu waasu ka à samba n dɔ. A na à tɔnyakɔ yom mo no mei ñ ma cii n jine he ka sɛ ngei go ka à tɔnya. Too. N ma gɔrɔ baani.
- 31 Wanguize yom bine na Pɔlu zaa mei ka ñ na ñ no bɔm. Ñ kpeindaà ciini kuna Antipati kpaara.
- 32 À mo bo ñ nam barikari yom kpei Pɔlu banda. Wanguize yom mo ye ngei fuua dɔ.
- 33 Saa ka barikari yom tɔ Kasaria wangara ñ na tira di no gaabikoni di sɛ. Ñ na Pɔlu mo cɛbe à sɛ.

34 Ka gaabikona na tira di coo à na Pòlu hã laabu ka bɔrɔ no. Ka à maa Silicia laabu bɔrɔ no cɔfɔ à cii à sɛ:

35 A kaa hanga dam sã n sɛ saa ka n tɔnyakɔ yom kaa.

Tɛra yom 24

1 À tɛ jiribi gu cɔfɔ Anani ka à ci garandikɔ beera kaa. Yuifu marga haikusu yom nda sendi ηmaanikɔ fɔ mo ka n cii à sɛ Tɛtule goono à banda. Tɛtule kaanda tɔnya gaabikoni di jine ka simba Pòlu.

2 Ka n na Pòlu cɛɛ, Tɛtule sinti ko Pòlu tɔnya. À cii: E Felisi, n dɔ no i du laakali kane bambata. N diyom gaa mo n kaanda hanfani i laabu wɔ kuna kala kala.

3 I go ka n ta mo nda saabuyom saa kulu nungu kulu kuna.

4 Amma a si baa ya n moorandi. A go ka n ηmaare n bɔrɔhinnotere kuna n ma hanga dam i sɛ i ma sendi cɛna cii.

5 I di bɔrɔ kpɛ wɔ sendi sarakɔ no ka à go laabua fɔndɔ yom hunguɛ dam Yuifu yom kuna handunya kulu kuna. Nga ya ci Nazaretu bɔrɔ di godo di ηmɔne bɔm.

6 À wetere zati nga ma Ikpe bɛerandiyom dɔ ziibandi, cɔfɔ i na à dii. I baa i ma à ciiti ka simba nda i fɔnda.

7 Amma Lizia ka à ci wanguize yom haikusu kaa ka à zaa i kambe kuna nda gaabi ka bisa nda.

8 À bine na à tɔnyakɔ yom no mei n ma kaa n dɔ. N hini ka à hã ka bei mam mam hɛ yom kulu ka n sɛ i go ka à tɔnya.

9 Cɔfɔ Yuifu yom ka n goono nungu di na mefɔ tɛ. N cii: Ya no senda dira nda.

10 Gaabikona na nga kambe sombu Pòlu sɛ ka cii à ma sendi. Pòlu tu ka cii: A bei ka ni, n ci dimi wɔ ciitikɔ za jiiri yom. A go ka a jinde deede no nda himma.

11 Ni, n bumbum hini ka bei ka à mana bisa jiribi wei cindi hinka za saa ka a kpei Yerusalem ka Ikpe bɛerandi.

12 N mana di hɛɛ ya kakɔ nda bɔrɔ fɔ kulu Ikpe bɛerandiyom dɔ wala ka jama zukum. A mana nga di tɛ ba Yuifu yom marga fuu yom kuna wala wangara di kuna.

13 N si hini ka tabatandi hɛ ka à sɛ n ga ka à tɔnya maasa wɔ.

14 Amma a ga wɔne cii n sɛ. A ga ka a cɛɛ yom ηmɔne Ikpe bɛerandi nda zanga fɔndɔ ka n cɛɛ godo goono nda. Hɛ kulu ka à goono hantumantɛ Moisi fɔnda kuna nda andebi yom tira yom kuna, a ga naane à gaa.

- 15 A gunda bæje Ikpè kuna. Bæje wò na ngei bumbum ga batu ka à ci Ikpè kaa bukò yom tunandi, cèante susu yom nda beerem ka ò mana ci cèante susu yom.
- 16 Nga di sè na a ga kokari saa kulu ya du bine kuna sendi ka à sinda taali Ikpè jine nda iburadam yom dò.
- 17 Jiiri baaba bisa, à banda na a kaa ka saraa yom nda garandi yom tɛ a dimi sɛ.
- 18 À kuna no Azi Yuifu fò yom na a garu hinnantɛ Ikpè bærandiyom dò jama si, kòsɔngu si.
- 19 À hima Azi Yuifu yom mo ma kaa nee n dò ka a tɔnya de ò gunda hɛ fò nda hɛɛ.
- 20 Bòrò wòne yom ma cii de ò di gbei lalò fò a gaa saa ka a go cɛ Yuifu yom ciiti dumbukò yom jine.
- 21 Ò maa a jinde ka a zaa ka sendi fò wò cii za ka a go cɛ ò bindi kuna. A cii: Bukœi tunandiyom sabu sɛ no ò go ka a ciiti hunkuna wom jine.
- 22 Felisi go bei cau cau hɛ ka à goono ka simba nda Mɛsiya fònda. Saa ka à go maa sendi nge yom di, à na senda jɛ ka cii: Saa ka Lizia ka à ci wanguize yom haikusa kaa, à kaa wom òmòne asiira guni.
- 23 Còfò à na wanguize yom jinehune fò dam à mo Pòlu batu. Amma à ma cini ka à no daama cɛna. À ma si à beerem ganji ò ma tamtɛrɛ à sɛ mo wala ka kaa à dò.
- 24 Jiribi yom bisa, Felisi kaa nda nga wɛndɛ Yuifu fò ka à maa Dusila. À cii ò ma Pòlu cɛɛ. Nga mo na hanga dam Pòlu sɛ ka simba nda Mɛsiya gaa naaneyom.
- 25 Pòlu na himma dam nda sendi cɛyom susu bòm nda bòm hiniyom bòm nda ciiti ka à go kaa bòm. Còfò Felisi hamburu kala kala. À tu ka cii: Maasa n ma kpei jina. Saa ka a kaa du lókaci ka à saba a cii ò ma n cɛɛ.
- 26 Felisi gunda kunguzuru mo ka Pòlu go nga no nooru nga ma à tam. À sɛ no à cini Pòlu cɛɛ nga ma faaji nda.
- 27 Amma à tɛ jiiri hinka. Còfò Pòrisu Fesitu na Felisi barime. Ka Felisi go baa nga ma kaani Yuifu yom sɛ à na Pòlu nam kasu kuna.

Tɛra yom 25

- 1 Saa ka Fesitu tò nga kpetɛrɛ laabu, jiribi hinza banda a tunu Kasaria wangara ka kpei Yerusalem.
- 2 Garandikò beera bine nda Yuifu yom jina yom kaanda tɔnya Pòlu bòm.

- ³ Ñ na Fesitu ñmaare à ma tu ñ se à ma Pòlu samba Yerusalem wangara. Amma ñ go meetosi fò te ngei ma Pòlu wi fòndò bòm.
- ⁴ Fesitu bine cii ñ se ka Kasaria no ñ ma Pòlu je ka batu zati. Nga bumbum, nga dira Kasaria subasi.
- ⁵ À cii: Nga di se wom kuna dabarikpe yom ma kpei a banda. De taali fò goono boro di gaa ñ ma à tonya.
- ⁶ À mana goro ñ do ka bisa jiribi wei. Cofò à kpei Kasaria wangara. Mo bo saa ka à goro nga ciiti kariga bòm, à na mei no ñ ma kaanda Pòlu.
- ⁷ Ka ñ kaanda Pòlu Yuifu yom ka ñ hunu za Yerusalem ce ka à hundi. Ñ na à beri nda tonya lalo boobo ka ñ si hini ka ñ tabatandi.
- ⁸ Pòlu mo na nga jinde deede. À cii: Ya na taali te he fò kulu gaa, wala Yuifu yom fonda gaa wala Ikpè bεerandiyom do gaa wala Kaisa gaa.
- ⁹ Amma Fesitu mo go baa nga ma kaani Yuifu yom se. A na Pòlu hã ka cii: N tu ka kpei Yerusalem ba, ñ ma n ciiti wangara di a jine he nge yom di bòm?
- ¹⁰ Amma Pòlu tu à se ka cii: Kaisa ciitiyom do jine no a go ce, nungu ka à hima ñ ma ciiti a se. Ya na taali fò kulu te Yuifu yom se. N bumbum, n go wone bei kala kala.
- ¹¹ De bine a na taali te no wala a na he fò te no ka à to ñ ma a wi ya na hungu buyom. Amma de he ka à se ñ go ka a tonya wo, à mana ci cimi boro si ka à hini ka a dam ñ kambε. A kpeinda ñmaare Kaisa do.
- ¹² Fesitu bine sawara nda Yuifu yom ciiti dumbuko yom. À banda à tu Pòlu se ka cii: N ñmaare Kaisa bòm. N kaa kpei Kaisa jine.
- ¹³ À te jiribi yom cofò gandakpe fò ka à maa Ajiripa nda Belenise kaa Kasaria wangara ka Fesitu fò.
- ¹⁴ Ñ na jiribi yom te à do. Fesitu no Pòlu senda deede kpe di se ka cii: Felisi na kasuize fò nam nee wo.
- ¹⁵ Saa ka boro wo goono Yerusalem, garandiko jina yom nda Yuifu marga haikusu yom kaanda à senda a do. Ñ na a ñmaare ñ ma à ciiti.
- ¹⁶ Amma a tu ñ se ka cii: À mana ci Lomance alaada ñ ma boro fò ciiti ka zeeri za boro ka ñ tonya di mana di nga tonyako yom moo nda moo. Zanga ya à ma du ka nga jinde deede tonya gaa.
- ¹⁷ À se no saa ka ñ kaa nee à mana je. À mo bo cofò a goro a ciiti kariga bòm ka cii ñ ma kaanda boro di.
- ¹⁸ Saa ka boro di tonyako yom go ce nungu di, ñ mana he fò kulu cii ka à saba nda he yom ka a tamma.

- 19 Amma ñ gunda kakɔ ka simba nda ñ ganayom nda Yesu fɔ ka à bu ka Pɔlu cii siika si, à go huna.
- 20 A biti zanga a tɛ ka du hɛ nge yom di baaru. À sɛ no, a na à hã de à tu ka kpei Yerusalem ñ ma à ciiti hɛ nge yom di bɔm.
- 21 Amma Pɔlu ñmaare ñ ma nga nam kasua kuna hali Kpe Agusitu ma sendi dumbu nga bɔm. To. A na ñ no mei ñ mo ka à batu hali a ga à samba Kaisa dɔ.
- 22 Ajiripa cii Fesitu sɛ: Hɛɛ bumbum a baa ya hanga dam bɔrɔ di sɛ. Fesitu tu ka cii: Suba n hanga dam à sɛ.
- 23 À mo bo Ajiripa nda Belenise kaa nda kpetɛɛ takama yom nda lijima. Ñ huro fuu fɔ kuna ka ñ cini gɔrɔ ka sawara nda wanguize yom haikusu yom nda wangara di jina yom. Fesitu na ñ no mei ñ ma kaanda Pɔlu.
- 24 Fesitu cii: Kpe Ajiripa nda haibɔrɔ kulu ka à goono i kuna nee, wom go di bɔrɔ kpɛ. À bɔm no Yuifu tutuma za Yerusalem kala nee go cii nda jinde beeri ka à mana hima à ma huna.
- 25 Amma a mana di hɛ fɔ kulu ka à ma tɔ ñ ma à wi. Nga bumbum mo bine cii nga ma kpeinda nga ñmaare Kpe Agusitu dɔ. À sɛ no, a na guuri zaa ya à samba Agusitu dɔ.
- 26 Amma a sinda hɛ fɔ kulu ka à sinda siika ka ya hantum Kaisa sɛ ka simba bɔrɔ di. À sɛ na a kaandaà wom jine hali ya mo ni Kpe Ajiripa, saa ka n na à hã ya du hɛ ka a hantum.
- 27 À mana saba a sɛ bɔrɔ ma kasuize samba de a mana hantum ka cii hɛ ka à sɛ ñ na à tɔnya.

Tɛra yom 26

- 1 Ajiripa cii Pɔlu sɛ: Ñ tu n sɛ n ma sendi n bɔm sɛ. Cɔfɔ Pɔlu na kambɛ sombu ka nga jinde deede.
- 2 À cii: Kpe Ajiripa, a kaani a sɛ ya a jinde deede n jine hunkuna ka simba nda hɛ yom kulu ka Yuifu yom na a tɔnya ndei.
- 3 Hali ya mo ka n gunda beire kala kala Yuifu yom alaada yom nda ñ hãyom bɔm. À sɛ no, a go ka n ñmaare n ma hanga dam a sɛ nda suuru.
- 4 Yuifu yom kulu go bei zanga a goonoyom bara za a goono haiwasu. Ñ go bei zanga a goono za sintine a dimi kuna Yerusalem wangara.
- 5 Ñ go ka à bei za jeyom. Ñ hini ka cii mo de ñ tu ka sɛda, ka a ci Farisi fɔndɔ bɔrɔ ko gɔrɔ nda zanga i ganayom cau cau goono nda.
- 6 Maasa bine a go cɛ nee ñ ma a ciiti alikawali ka lkpe tɛ i cɛɛ yom sɛ bɛɛje bɔm.

- 7 Alikawali di se i dimi wei cindi hinka go beje sinji ngei kaa to a gaa. Ciini nda zaari mo no n go tamtere Ikpe se. E Kpe Ajiripa, beje wo se no Yuifu yom go ka a tnya.
- 8 Ifo se no wom kuna beerem si dahirandi ka Ikpe go buko yom tunandi da?
- 9 Nga di se no a lasabu a bine kuna ya he boobo te ka gaaba nda Yesu Nazaretu maa nda himma.
- 10 A na he yom wo te Yerusalem kuna. A na halaalante boobo dam kasu saa ka a du hini garandiko jina yom do. Saa ka n go ka n wi mo a na a mee dam a kuna.
- 11 Ce boobo mo a na halaalante yom bonandi mo Yuifu yom marga fuu yom kulu kuna. A na n tilasi n ma Yesu maa cenandi. A bine futu mo n gaa ka n guruguzandi kala wangara nmani yom kuna.
- 12 Saa di no a go kpei Damaku wangara nda dabari nda fonda ka a du garandiko jina yom do.
- 13 E Kpe Ajiripa, zaari bom bindi a di kaari fo hunu za beene. A kaari bisa weenu nmane. A na a hundi nda beerem ka n goono a banda fonda bom.
- 14 I kulu kam ganda. Cofa a maa jinde fo go sendi a se cine kuna. A cii: Sauli, Sauli, ifo se no n go ka a guruguzandi? A gaabu n se n ma gooruyom he zi.
- 15 A cii: Ni no mee, Kpe? Kpe mo cii: Hee no Yesu di ka n go guruguzandi.
- 16 Amma n ma tunu ka ce n cee gaa. A se na a faita n se zama ya n te gbeiteeri nda sda ma. N ma te sda he yom ka n di gaa nda he yom ka a ga n kaatere n se.
- 17 A ga n kaa n dimi kamben nda dimi cindei ka n do a ga ka n dontom maasa.
- 18 N ma n maa yom feeri hali n ma du ka bere ka hunu kube kuna ka hura kaari kuna. N ma du ka hunu mo Setam dabari kuna ka ye Ikpe do zama n ma du yaafayom ngei dulum yom gaa. N ma du tubu mo naaneko yom banda, nge yom ka Ikpe go ka n halaalandi.
- 19 A se no Kpe Ajiripa, ya na hungu ka diyom ka Ikpe ceba a se gana.
- 20 Amma a cii Damaku wangara boro yom se sintine n ma tuubi ka bere Ikpe do. Ya no a cii Yerusalem wangara beerem se nda Yude laabu kulu beerem se nda dimi cindei se mo. A cii mo n ma gbei te ka a saba nda n tubiyom.
- 21 Nga di se no Yuifu yom na a dii Ikpe beerandiyom do ko ceeci ngei ma a wi.
- 22 Bine ka a du gaakasine za Ikpe do, a go ce nee hali hunkuna ko te sda icena yom se nda ibeeri yom se. A si he fo kulu cii mo kala wo ka andebi yom nda Moisi cii ka a ma kaa.

- 23 Nga ya ci ka kala de Məsiya ma guruguze. Ñ ma jina ka à tunandi bukœi game à ma baaru ka à ci kaari fœ Isiraila ize yom sœ nda dimi cindei sœ.
- 24 Saa ka à ga sendi zanga ya di ka nga jinde deede, cœfœ Fesitu cii nda jinde beeri: Pœlu, n sinda bœm. N beire boobo go ka n bœm see.
- 25 Pœlu mo cii: À mana ci a bœm ya see, Fesitu bæœœkœ. Amma cimi sendi yom no a go cii nda laakali hinna.
- 26 Kpe Ajiripa, ni ka n jine a go sendi nda yarutœœ, n go hœ nge yom di bei. A tabai n mana zam ka ñ bei za ka ñ mana hœ wœ tœ tugu kuna.
- 27 E Kpe Ajiripa n go cimi no andebi yom sœ ba? A bei ka n go cimi no ñ sœ.
- 28 Cœfœ Ajiripa cii Pœlu sœ: N ga a bæœ hali œœna ya tœ Məsiya ganakœ fa.
- 29 Pœlu bine cii à sœ: A go ŋmaœœ lkœœ gaa hali banda fœ no wala hali ka jœ no, n ma ci zanga a goono amma seseri yom ba si. À mana ci n hinne, amma beerem kulu mo ka ñ go hanga dam a sœ hunkuna.
- 30 Ka à sendi ka beeni, cœfœ Kpe Ajiripa tunu ka œœ nda Fesitu nda Belenise nda beerem ka ñ gœœœ ndei.
- 31 Saa ka ñ hunu ñ cii ngei œœœ sœ: Bœœœ di mana hœ fœ kulu tœ ka à ma tœ ñ ma à wi wala ñ ma à hœ.
- 32 Ajiripa mo cii Fesitu sœ: N hini ka bœœœ di tam de à mana ŋmaœœ ñ ma kpeinda nga Kaisa dœ.

Tœra yom 27

- 1 Ñ sawara ka cii i ma huro harihi fœ kuna ka kpei Itali laabu. Ñ na Pœlu nda kasuize fœ yom dam wanguize yom jinehune fœ kambœ ka à maa Yuli. Nga ya ci Agusitu wanguize yom ŋmœœœ kuru fœ jinehune.
- 2 Ka i hura Adaramiti harihi fœ kuna ka à ba kpei Azi laabu œœsu, i sinti ko dira. Alisitaku Tesalonika wangara bœœœ ka à goono Masedoni laabu, à goono nda i yom.
- 3 À mo bo i tœ Sidom kpaara. Yuli na Pœlu dii nda bœœœhinnotœœœ. À cini tu à sœ à ma kpei nga kpaasi yom dœ ka du sajoyom.
- 4 Ka i hunu nodi i na Kuburu hœndœœ taasi œœsu ka bisa zama hœœ ya go ka i kube.
- 5 Saa ka i na tœkua ka à go maani Silicia laabu nda Pamfili laabu tooru ka bisa, i kaa Mila kpaara Lisia laabu.
- 6 Wanguize yom jinehune di na Alesandia harihi fœ garu nodi ka à go kpei Itali laabu. I huro à kuna.

- 7 I tɛ jiribi yom tɛku bɔm ko kpei mɔsɔ mɔsɔ. Kala dacati i du ka tɔ Kinide kpaara zama hɛo na i ganji i ma kpei nda waasi. I bisa Kɛletu hɔndɛ taasi ka à maani Salimone laabu.
- 8 Kala dacati no i na à cɛsu ka bisa. I kaa nungu fɔ ka ò cii à sɛ Gumame do Hinno ka à maani kpaara fɔ mo ka ò cii à sɛ Lase.
- 9 Lɔkaci boobo bisa ka ba harihi funuyom gunda kataru. Meehɔ watɛ bisa kɔ. À gaa no Pɔlu na ò kaabaaru.
- 10 À cii: Haibɔrɔ yom, a go di ka harihi wɔ funuyom gunda kataru. À kaa kaanda hasarɔ boobo, à mana ci jɛrɔ yom sɛ nda harihia hinne sɛ bo amma i hundi yom sɛ mo.
- 11 Amma wanguize yom jinehune wɔ na hanga dam funukɔa nda harihia ŋmɔne haikusa sɛ ka bisa hɛ ka Pɔlu go cii sɛ.
- 12 Ka gumame di si boori konguzaga watɛ, jama di bayom sawara ka cii ngei ma bisa nungu di. De à hini ka tɛ ò ma tɔ Finicia Kɛletu gumame ka yeeni tɛ nungu di. Kɛletu gumame go guna weenukane ka kpei kambɛŋmaa hɛrɛ cɛna nda weenukane ka kpei kambɛwo hɛrɛ cɛna.
- 13 Weenukane sɛ kambɛŋmaa hɛrɛ hɛo baanɔ fɔ go faaru mɔsɔ mɔsɔ. À gaa no, ò tamma hɛ ka ngei miila di ngei hini ka à tɛ no. Ò na kɔrɔ tunandi ka Kɛletu hɔndɛ taasa jobu cɛsu ka bisa.
- 14 Hali cɛna cɔfɔ hɛo futu fɔ ma tunu ka ò cii à sɛ Elukilidom.
- 15 Hɛo di na harihi di zaa kala harihia bɔm si hini ka kpei jina. I nam hɛo di kaanda i yom.
- 16 I gana hɔndɛ taasi cɛna fɔ ma sɛ ganda hɛrɛ ka ò cii à sɛ Koloda. I taabi ka du harihi cɛna fɔ ka à ci faaba ŋmɔne.
- 17 I na à dam harihi beera bɔm. À banda ò na à gaabandi nda kɔrɔfɔ yom ka à wuliwali. Ò go hamburu haniba ngei ma kpei kam Siliti taasi kuna. À sɛ no ò na harihia taafe yom zumandi ka nam hɛo di ma kpeinda ngei.
- 18 Amma hɛo na i teeni kala kala. À mo bo ò na hari hi jɛrɔ fɔ yom kaa ka turu.
- 19 Jiribi hinzantɛ i na kambɛ dam ka harihi di jiine fɔ yom kaa ka furu.
- 20 I tɛ jiribi boobo ka i mana di weenu nda handariyaize yom. Hɛo di gunda gaabi ka i karu kala i na laakali kaa faaba gaa.
- 21 Za jeyom ò mana ŋmaa. Cɔfɔ Pɔlu cɛ ò bindi kuna ka cii. To. Haibɔrɔ yom, à hima dom wom ma hanga dam a sɛ. De ya no, dom wom si hunu Kɛletu hɔndɛ taasa kuna ka huro halaciyom nda hasarɔ wɔ kuna.
- 22 Maasankulu a go wom no himma. Wom ma himma dam zama wom hundi ba afɔ si halaci kala harihia nga hinne.

- 23 Hɛɛ ya ci Ikpɛ ɲmɔne. A go tamtɛrɛ à sɛ mo. Ciini wɔ Ikpɛ dɔntɔneize fɔ ya kaa a dɔ.
- 24 A cii: Pɔlu, n ma si hamburu. Dahiri no n ma cɛ Kaisa jine. Guna, Ikpɛ na n no beerem wɔ kulu ka ni ndei goono harihi wɔ kuna.
- 25 À sɛ no haibɔrɔ yom, wa himma dam zama a go naane Ikpɛ. A bine go bei mo ka hɛ nga di kaa tɛ zanga Ikpɛ dɔntɔneize na à cii a sɛ.
- 26 Amma dahiri no ɲ ma i cetu hɔndɛ taasi fɔ bɔm.
- 27 Ciini wei cindi taacantɛ hɛo go ka i feeni Adiatiku tɛkua bɔm. Ciini bindi harihi di gbeiteeri yom tamma hali i maani ganda fɔ dɔ no.
- 28 Cɔfɔ ɲ na neesiji dam. À tɛ jɛndɛ waranka. ɲ bisa ka tɔ jina cɛna. ɲ na neesiji dam kpɛɛɛ. À ye jɛndɛ wei cindi gu.
- 29 ɲ go hamburu haniba harihia ma kpei gofu tondi gaa. À gaa no ɲ na banda di ɲmɔne kɔrɔ taaci tam hari kuna ko laakali dɛcɛ mo boyom gaa.
- 30 Amma harihia gbeiteeri yom ceeci ngei ma zuuru. ɲ na harihi cɛna zumandi tɛkua bɔm. ɲ go ka à tɛ zanga ɲ go baa ngei ma harihia bɔm dɔ hɛrɛ kɔrɔ yom zumandi tɛkua kuna hali jina.
- 31 Cɔfɔ Pɔlu cii wanguize yom jinehune nda wanguize yom sɛ: De beerem wɔ si ɔrɔ harihi wɔ kuna wom si hini ka du faaba.
- 32 Cɔfɔ wanguize yom na harihi cɛna kɔrɔfɔ yom dumbu ka à tam.
- 33 Ka mo ba bo Pɔlu na ɲ kulu suurandi ɲ ma ɲmaa. À cii: Hunkuna wom jiribi wei cindi taacantɛ noya ka wom mana ɲmaa, wom goono batuyom gaa. Wom mana hɛ fɔ kulu zaa.
- 34 À sɛ no, a go wom suurandi. Wom ma ɲmaa wom hundi yom sabu sɛ zama wom ba afɔ bɔm hamini fɔ si halaci.
- 35 Saa ka à na hɛ nge yom di cii, à na buuru zaa. À na Ikpɛ saabu ɲ kulu jine. À na buuru zenji ka sinti ka ɲmaa.
- 36 ɲ kulu du ka himma dam. Nge yom mo ɲmaa.
- 37 I bɔrɔ zangu hinka nda weiye cindi idu bine no harihi di kuna.
- 38 Saa ka ɲ ɲmaa kala ɲ kungu, ɲ na mɔsɔngu kaa ka furu tɛkua kuna ɲ ma harihia time zobu.
- 39 Mo bo ɲ mana laabu di bei amma ɲ na tɛku jinde fɔ hunne ka à gunda taasi. À saba ɲ sɛ de à hini ka tɛ ngei ma harihia cɛandi nungu di.
- 40 ɲ na kɔrɔ yom feeri ka tam tɛkua kuna. ɲ na guuru fɔ yom mo dumbu ka filafili yom tam. ɲ na taafɛ fɔ mo hɔ harihia jine hɛo ma à fum gumame di dɔ hɛrɛ.

⁴¹ Amma ò faku ganda fò gaa tɛku jinda dɔ nungu ka tɛku hinka meigu, cɔfɔ harihia gofu, jine di cɛ. Tɛku boosu yom futu mo na banda ceeri ceeri.

⁴² Wanguize yom lasabu ngei ma kasuize yom wi zama ò hamburu haniba afo yom ma zi ka zuuru.

⁴³ Amma wanguize yom jinehuna go baa nga ma Pɔlu faaba. À hungu wanguize yom sɛ ò ma ngei miila tɛ. Amma à na ò no mei beerem ka ò ñmaani ziyom, ò ma saru ka huro tɛkua kuna ka kpei jobu gaa.

⁴⁴ Cindei mo kpei kpatako yom bɔm. Afo yom mo kpei harihia zenjɛ fò yom bɔm. Ya no ò kulu tɛ ka tɔ tɛrɛ baani.

Tɛra yom 28

¹ Saa ka i du ka hunu, à banda no i du ka bei ka hɔndɛ taasi di maa no Maliti.

² Maliti bɔrɔ yom na i kube nda bɔrɔhinnotɛrɛ hinno. À mana ci bɔrɔhinnotɛrɛ ka beerem cini tɛ zama ò na nini funsu i sɛ hari ka à ba kam nda yeeni sabu sɛ.

³ Pɔlu na tuuri kambɛ kɔgɔ fò yom kuu ka dɛcɛ nina bɔm. Cɔfɔ gazama fò ka à maa nini dunguɛ hunu ka kɔtɔ Pɔlu kambɛ gaa.

⁴ Maliti bɔrɔ yom di gondi go kɔtɔ Pɔlu kambɛ gaa. Cɔfɔ ò cii ngei cɛrɛ nda cɛrɛ sɛ: À sinda siika bɔrɔ kpɛ wɔ bɔrɔ wikɔ no zama ka ò na à faaba tɛkua kuna, ciiti mana tu à ma huna.

⁵ Pɔlu na gonda kɔkɔbɛ nini kuna. À mana maa doori fò kulu.

⁶ Beerem batu à ma funsu wala mɛfɔ mɛfɔ Pɔlu ma kam bukɔ. Amma ka ò batu ka jɛ ò di hɛ fò kulu mana du à. Ò na lasabu bɛrɛ ka cii Pɔlu ya ikpɛ fò no.

⁷ Ganda fò goono ka à maani nungu di. Ganda di hɔndɛ taasa bɔrɔ beeri fò ñmɔne no. Bɔrɔ di maa no Pubiliyu. Nga ya na i kubeni ka i zumandi nga dɔ kala jiribi hinza. A na i yotɛrɛ ta hinno.

⁸ Pubiliyu baaba bine go kani nda gaawase nda nyɔnyɔ. Pɔlu kaa à dɔ ka aduwa tɛ. À na kambɛ dɛcɛ à bɔm ka à no baani.

⁹ Saa ka nga di tɛ, cɔfɔ zenjekom cindei mo ka ò goono hɔndɛ taasa bɔm kaa. Ò du baani mo.

¹⁰ Nge yom mo na bɛrɛ bambata tɛ i sɛ. Bine, saa ka i tunu ka ba dira harihi fò kuna, ò kaanda i sɛ hɛ yom ka i gunda ò banji.

¹¹ Handu hinza banda i huro ka dira Alesandia harihi fò kuna ka à na yeeni tɛ nungu di. Harihi di gunda sɛda ka à ci Tawei sɛda.

¹² I tɔ Silakuze kpaara. I gɔrɔ kpaara di jiribi hinza.

- 13 Za Silakuze i hundi ka kaa Lezium kpaara. Jiribi fɔ bisa, cɔfɔ weenuhune sɛ kambɛnmaa hɛrɛ hɛo di tunu. Jiribi hinkantɛ i kaa Puteoli kpaara.
- 14 I na nyaize yom garu kpaara di. N̄ na i n̄maarɛ i ma gɔrɔ ngei dɔ jiribi iye. À gaa na, i kpei Lome wangara nya kuna.
- 15 Saa ka Lome nyaize yom maa i baaru, n̄ na i kube. N̄ hunu ka kaa hali kpaara yom ka n̄ cii n̄ sɛ Apiyu Hebu nda Yo Fuu Hinza. Ka Pɔlu di ei à na Ikpe saabu. À du himma mo.
- 16 Saa ka i tɔ Lome wangara wanguize yom jinehuna na kasuize yom dam batukɔ wanguize yom n̄ɔne haikusu kambɛ. Amma à tu Pɔlu wɔ sɛ à ma gɔrɔ nga fɔ nda wanguize fɔ ka à mo ka à batu.
- 17 À tɛ jiribi hinza, Pɔlu na Yuifu yom jina yom cɛɛ. Saa ka n̄ meigu à cii n̄ sɛ: Nyaize haibɔrɔ yom, ya na hɛ fɔ kulu tɛ i dimi gaa wala i cɛɛ yom alaada yom gaa. Nda à kulu, n̄ na a dam kasu Yerusalem ka a dam Lomance yom kambɛ.
- 18 Saa ka n̄ na a hã ka beeni, n̄ baa ngei ma a tam zama taali fɔ kulu si a gaa ka à ma tɔ n̄ ma a wi.
- 19 Amma Yuifu yom hungu. À tilasi a gaa ya kaanda a n̄maarɛ Kaisa dɔ. Nda à kulu a sinda hɛ fɔ kulu ka à sɛ ya a dimi beri.
- 20 Hɛ ka à sɛ a na wom cɛɛ noya. Ya du ka di wom ka sendi wom sɛ zama Isiraila bɛɛje sabu sɛ no n̄ na nyɔri wɔ dam a gaa.
- 21 Ngei mo cii à sɛ: I mana du tira yom za Yuifu yom dɔ ka simba ni. Nyaize yom mo ka n̄ kaa n̄ ba afɔ mana deede wala ka hɛ lalɔ cii n̄ bɔm.
- 22 Amma à saba i sɛ i ma maa n̄ dɔ hɛ ka à ci n̄ lasabu. Ka simba nda godo wɔ i go bei ka nungu kulu no n̄ go hunguà.
- 23 N̄ no hanu fɔ jisi Pɔlu sɛ. Bɔrɔ boobo bine kaa à dɔ nungu ka à zumbu. À na baaru cii n̄ sɛ ka tɛ Ikpe kpetɛrɛ seda. Za susuba kala wiciri à go ceeci nga ma n̄ bɛrɛ ka simba Yesu. À go ka n̄ cɛbɛ Yesu baaru ka à goono Moisi fɔnda kuna nda andebi yom hantum yom kuna.
- 24 Hɛ yom ka Pɔlu cii na afɔ yom bɛrɛ. Cindei mo mana naane.
- 25 Ka n̄ mana saba cɛrɛ nda cɛrɛ, n̄ hunu Pɔlu dɔ. Ka n̄ ga kpei Pɔlu na sendi fɔ wɔ cii: Biya Halaala sendi ihinno ka à cii andebi Esayi dɔ i cɛɛ yom sɛ.
- 26 Esayi cii: "Kpei dimi wɔ dɔ ka cii: Maayom gaa wom kaa maa, amma wom si faham ba cɛna. Gunayom gaa wom kaa di, amma wom si fayanka ba cɛna.
- 27 Dimi wɔ bine ya sendi. Hanga sendɔ yom no. N̄ na ngei moo yom daabu. De à mana ci ya n̄ kaa di nda ngei maa yom. N̄ kaa maa ma nda ngei hanga yom. N̄ kaa faham mo ngei bine yom dɔ ka ye ka bɛrɛ a dɔ hali ya n̄ na baani."
- 28 Nga di sɛ wom ma bei ka Ikpe faaba wɔ dimi cindei sɛ no à na à samba. N̄ bine kaa hanga dam baaru wɔ sɛ.

[²⁹ Saa ka Pɔlu na nge yom di cii, Yuifu yom di hunu. Ñ go kako nda cɛɛ kala kala.]

³⁰ Pɔlu gɔrɔ jiiri hinka sukutum fuu fɔ ka à haya kuna. À na beerem kulu ka ñ go kaa à dɔ kube.

³¹ À go ka Ikpɛ kpetɛɛ baaru fɛɛ. À cooandi mo nda yarutɛɛ Kpe Yesu Mɛsiya he yom bɔm. Bɔrɔ fɔ kulu mana à ganji.

Lomei

Lomei 1

- 1 Hɛɛ Pɔlu, hɛɛ ya ci Yesu Mɛsiya tam. Ikpe na a cɛɛ ya tɛ diya. À na a halaalandi mo nga Baaru Hinna sɛ.
- 2 Ikpe na Baaru Hinno wɔ alikawali tɛ za dom nga Sendi halaala kuna nga andebi yom dɔ.
- 3 Baaru di sendi Ikpe Ize bɔm ka à ci i Kpe Yesu Mɛsiya. Ñ na à hei Dafidi haama gaa gaaham dɔ.
- 4 Ikpe na Yesu dahirandi nda dabari ka Yesu ya Ikpe Ize no Biya Halaala dɔ à tunandiyom bukœi game gaa.
- 5 À dɔ no i du gomini nda diyatɛɛ hali handunya dimi kulu kuna beerem ma à gana naane dɔ à maa sabu sɛ.
- 6 Wom goono ñ kuna, wom ka Yesu Mɛsiya cɛɛ.
- 7 A go wom kulu fɔɔ, wom kulu ka wom goono Lome wangara nya kuna. Wom ka wom ci Ikpe binebaakɔ yom, Ikpe na wom cɛɛ mo wom ma ci halaalante yom. Gomini nda laakali kane mo goono wom banda ka ñ hunu i Baaba Ikpe dɔ nda Kpe Yesu Mɛsiya dɔ.
- 8 Sintine jina, a go ka a ñmɔne Ikpe saabu Yesu Mɛsiya dɔ wom kulu sɛ. A go ka à saabu nda ka wom naane baaru kpei nungu kulu handunya kuna.
- 9 A go tamtɛɛ Ikpe sɛ a bine kuna à Ize Baaru Hinna gbei kuna. Ikpe ya ci a sɛda ka a si cɛ nda ñmaareyom wom sɛ a ñmɔne aduwa yom kuna.
- 10 A go ka Ikpe ñmaare mo saa kulu Ikpe binebaa kuna à ma fɔndɔ feeri a sɛ ya kaa wom dɔ zanga no kulu.
- 11 A gunda guuri kala kala ya di wom. A go baa ya kaanda Biya Halaala noyom fɔ wom sɛ, wom ma du ka sinji ka boori.
- 12 A go baa i ma cɛɛ no himma wom game nda naane fɔlɔnku ka go ka i meigu, hɛɛ nda wom.
- 13 Nyaizei, a si baa wom ma zam ka a miila bei. Saa kulu a go baa ya kaa wom dɔ zama ya du barika fɔ yom ma ka kɔsu wom kuna zanga a du dimi cindei kuna. Amma hali maasa ya na du fɔndɔ.
- 14 Hɛɛ wɔ garɔkoni no za Gareku yom dɔ hali anne yom dɔ hali haikusu yom dɔ hali faham zamkɔ yom dɔ.
- 15 Zanga ya guuri ka a gunda kala kala ya ci ya Baaru Hinna waazu wom sɛ mo, wom ka wom goono Lome wangara.

- 16 A sinda hawi nda Məsiya Baaru Hinno zama nga ya ci Ikpε dabari ka à faaba na bɔrɔ kulu ka à go naane sε, sintine Yuifu yom, à banda dimi cindei.
- 17 Baaru Hinna kuna no cεandiyom susu ka Ikpε ga na, à hunutεrε. A sinti naane gaa ka kpei hali beenantε naane kuna. Ikpε Sendi hantumantε cii: Bɔrɔ cεante susu go huna naane gaa.
- 18 Ikpε ga ka nga binetɔnε kaatεrε za bεnε beerem ka ñ ga hungu à sε nda zam ka cεsusu sε. Beerem nge yom di ya go cimi naani nda ngei zam ka cεsusu.
- 19 Hε ka bɔrɔ hini ka bei Ikpε bɔm, à kpare ñ sε zama Ikpε na à kaatεrε ñ sε.
- 20 Za handunya takayom Ikpε hε yom ka bɔrɔ si hini ka di zanga à dabari ka à si beeni, nda à ñmɔne ikpetεrε tεrεkparε no ñ goono. Beerem go di ei takahε yom gaa hali ñ sinda kɔbε.
- 21 Ka ñ na Ikpε bei ñ mana à beerandi zanga Ikpε. Ñ mana à saabu, amma ñ tε kɔnu noya ñ lasabu yom kuna. Ñ binei mo ka ñ sinda lasabu, ñ tɔ nda kube.
- 22 Ñ go cii ngei ya haikusu yom no, samu yom bine no.
- 23 Ñ na Ikpε ka à si hini ka bu ka fumbu deiza barime nda himai wɔne yom, bɔrɔ ka à hini ka à bu ka fumbu nda ciro yom nda ceetaacikpε yom nda narantε yom.
- 24 À sε no Ikpε mo na ñ dam ziibi kuna nda zanga ñ bineibaai goono nda, hali ñ gaaham bεerε ma kam ñ bumbum game.
- 25 Ñ na Ikpε cimi barime nda tangari. Ñ na takahε beerandi ka tamterε à sε Takakɔ guribi, Takakɔ ka saabuyom ma ci à ñmɔne, beeniyom si. Ami.
- 26 À sε no, Ikpε na ñ dam baayom futu ka à gunda hawi kuna. Ba weibɔrɔ yom fee nda ngei alaada ka à goono haibɔrɔ nda weibɔrɔ game. Ñ na à barime nda hε ka à si saba nda ñ ñmɔne alaada.
- 27 Ya no haibɔrɔ yom mo fee nda alaada ka à goono weibɔrɔ nda haibɔrɔ game. Haibɔrɔ go bine dεcε haibɔrɔ gaa hali baayom futu go ka ñ tɔnu. Haibɔrɔ go hawi tε nda haibɔrɔ ka du ngei dεreyom banandi ngei gaaham kuna.
- 28 Zanga bine ñ hungu ka Ikpε beiyom jε ngei laakali yom kuna, Ikpε mo na ñ dam lasabu lalɔ kuna ñ ma tε hε yom ka ñ mana saba.
- 29 Ñ tɔ nda zam ka cεsusu dimi kulu nda zina nda hanya fute nda hε baayom futu nda cεmberε cεmberε. Ñ tɔ nda cεnsε nda bɔrɔ wiyom nda zoji nda zamba nda ilalɔ nda ciine ciine.
- 30 Kɔrɔmɔtantε yom no. Ñ bine go hungu Ikpε mo. Donda cεrεkpε yom no. Tɔtɔkpε yom no, faarekpε yom nda hanya lalɔkpε yom no. Ñ si ngei bahei yom mo gana.

31 Laakali zamkɔ yom no. N̄ si ci naanekpɛ yom. N̄ sinda baakasine. N̄ si cɛrɛ yaafa. N̄ sinda suuji.

32 N̄ ga ka lkpɛ ciiti bei ka beerem ka n̄ ga hɛ nge yom di tɛ, à tɔ n̄ ma bu. Ba ka n̄ go ka à bei ngei bumbum go hɛ nge yom di tɛ. N̄ bine go yee mo nda beerem ka n̄ ga ka n̄ tɛ.

Lomei 2

1 À sɛ na, e iburadam ka n go ciiti tɛ zanga n bara nda kulu n sinda kɔbɛ. Hɛ ka à kuna n ciiti bɔrɔ fɔ sɛ n go ka n bɔm ciiti ka zeeri noya zama hɛ fɔlɔnku yom no ni mo, n go tɛ.

2 I bine bei lkpɛ ciiti wɔ cimi bɔm no à goono beerem ka n̄ go hɛ nge yom dimi tɛ gaa.

3 E iburadam ni, n go beerem ciiti nda hɛ ka n go tɛ. Ni bumbum mo, n tamma n kɔma lkpɛ ciiti kambɛ na dee?

4 N go ka lkpɛ bɔrɔhinnotɛrɛ ka à ba gumo fɛntɛ na ba? N go ka à suuru nda à batuyom kuku fɛntɛ no ba? N mana bei no hali lkpɛ bɔrɔhinnotɛrɛ wɔ à go ka n fum tuubiyom dɔ hɛrɛ no?

5 To. N gɔgɔsɛndi hali n hungu ka tuubi. N go binetɔnɛ meigu n bɔm sɛ noya lkpɛ binetɔnɛ hanu hine, hanu ka lkpɛ ga nga ciiti ka à gunda cimi kaatɛrɛ.

6 "lkpɛ kaa bɔrɔ fɔ fɔ kulu bana nda zanga akpɛ gbei yom goono nda."

7 Beerem ka n̄ go gbei hinno yom tɛ nda himma ko deiza nda bɛɛrɛ nda hundi ka à si bu ceeci, n̄ sɛ na lkpɛ kaa hundi ka à si beeni no.

8 Amma lijimantei ma ka n̄ si cimi gana kala zam ka cɛyom susu, n̄ bɔm no lkpɛ kaa binetɔnɛ nda binefute cɛbɛ.

9 Taabi bambata nda kankami goono bɔrɔ kulu ka à ga hɛ lalɔ tɛ bɔm, sintine Yuifu yom bɔm, à banda dimi cindei bɔm.

10 Amma deiza nda bɛɛrɛ nda laakali kane goono bɔrɔ kulu ka à go gbei hinno tɛ sɛ, sintine Yuifu yom, à banda dimi cindei.

11 lkpɛ dɔ baabaa si.

12 Beerem kulu ma ka n̄ na dulum tɛ, ka n̄ sinda Moisi fɔnda n̄ kaa halaci, Moisi fɔnda si. Beerem ma ka n̄ na dulum tɛ Moisi fɔnda cire, Moisi fɔnda na lkpɛ ga n̄ ciiti nda.

13 lkpɛ jine à mana ci beerem ka n̄ ga hanga dam Moisi fɔnda sɛ ya ci bɔrɔ cɛante susu yom. Amma beerem ka n̄ go Moisi fɔnda dam ngei tɛyom kuna, ngei na lkpɛ kaa cɛandi susu.

14 Dimi cindei sinda Moisi fɔnda. Ba ka n̄ sinda Moisi fɔnda, n̄ go fɔnda hɛ yom gana zanga ngei haali. N̄ ci ngei bɔm sɛ fɔndɔ.

- 15 Ñ ga cɛbɛ ka fɔnda gbei goono hantumantɛ ngei bine yom kuna. Ñ bine kuna sendi mo go tɛ sɛda. Ñ lasabu yom mo go ka ñ beri wala ka hura ñ sɛ.
- 16 À kaa tɛ hanu ka lkpɛ ga iburadam yom gunde yom kuna asiiri yom ciiti Yesu Mɛsiya dɔ a Baaru Hinna bɔm.
- 17 Guna Yuifu maa no n gaa. N ga gɔrɔ Moisi fɔnda bɔm. N ga faare nda ka n ga ka lkpɛ bei.
- 18 N go ka lkpɛ binebaa bei. N go hɛ yom ka ñ gunda jirima neesi ka kaa cɛrɛ zama n du cooandiyom nda Moisi fɔnda.
- 19 N go tabai n ci danam yom cendikɔ ka tɛ kaari beerem sɛ ka ñ goono kube kuna.
- 20 N ga tamma n go ci samu yom cɛbɛkɔ, moobii yom coobaaba za ka n gunda beire nda cimi fɔndo Moisi fɔnda kuna.
- 21 Nga di sɛ, ni ka n ga bɔrɔ fɔ yom cooandi, n go ka n bɔm cooandi fa? Ni ka n go baaru fɛɛ ka cii bɔrɔ ma si zee, n ga zee fa?
- 22 Ni ka n go cii bɔrɔ ma si zina, n ga zina fa? Ni ka n ga tooru fɛntɛ, n go huro ka tooru ŋmaari zee fa?
- 23 Ni ka n go faare nda Moisi fɔnda, n si ka lkpɛ bɛɛrandi fa ka n ga ba si nda fɔnda. À na ci ya na ba?
- 24 Zanga lkpɛ Sendi hantumantɛ cii: "Dimi cindei ga ka lkpɛ maa cɛnandi wom sabu sɛ".
- 25 Bangudamyom gunda hanfani de n ga fɔnda gana. Amma de n ga fɔnda daarum, n bangudamyom di ye zam ka dambangu.
- 26 Nga di sɛ, bɔrɔ ka à zam bangudamyom, de à go Moisi fɔnda sendikparɛ yom gana, lkpɛ ga à zam ka dambangu lasabu à sɛ zanga bangudamyom. À na ci cimi no ba?
- 27 Bɔrɔ ka gaaham kuna à ci zam ka dambangu amma ka à ga Moisi fɔnda tɔnandi nga haali gaa, à ga n ciiti. N ga fɔnda tira biiriize kulu gana. N gunda bangudamyom amma n go ba si nda fɔnda.
- 28 Bɔrɔ ka à ga ka nga Yuifutɛrɛ cɛbɛ gaaham gaa à mana ci Yuifu. Bangudamyom bine, à mana ci bangudamyom hinne ka à goono gaabasi kuna.
- 29 Amma Yuifu ya ci wɔ ka à gunda Yuifutɛrɛ bine kuna. Bangudamyom mo ya ci bine ŋmɔne biya kuna, à mana ci fɔnda tira biiriize kuna. Yuifu sifayom si hunu iburadam yom dɔ kala lkpɛ dɔ.

Lomei 3

- 1 Dee ifɔ ya ci Yuifu yom hanfani wala ifɔ ya ci bangudamyom hanfani?

- 2 Zanga na kulu, hanfana beeri. Sintine ò gaa no Ikpè na nga Senda talifi.
- 3 Ifò no? de bɔrɔ fɔ yom mana naane, ò zam ka naane ga Ikpè naane tɛ kɔnu no?
- 4 Awo, à si tɛ. Ikpè ma ci cimikpɛ. Bɔrɔ kulu ma ci tangarikom. Zanga Ikpè Sendi hantumantɛ cii: "Kala n ma ci cimikpɛ n sendi yom kuna, n ma gaarjmaa ma saa ka ò go ka n ciiti."
- 5 Amma de i zam ka cɛsusu ga ka Ikpè cɛyom susu feeri, ifò na i ma cii? Ikpè mana cɛsusu no saa ka à go ka nga binetɔnɛ tam? À go sendi no nda zanga iburadam go cii.
- 6 Awo. À si tɛ. De ya no, metɛ no Ikpè kaa handunya ciiti?
- 7 De a tangari kuna Ikpè cimi ba ka tɔntɔnu Ikpè deiza sɛ, ifò sɛ hɛɛ mo Ikpè go ka a ciiti zanga dulumkoni?
- 8 Zanga bɔrɔ fɔ yom go wɔne hawa i gaa ka cii i go cii: I ma ilalɔ tɛ hali ihinno ma du ka kaa. Beerem nge yom di wɔ, ò ciitiyom ka zeeri saba.
- 9 Metɛ no? I gunda bɛɛɛ fɔ ka bisei no? Ba cɛna. I tabai Yuifu yom nda dimi cindei kulu goono dulum cire.
- 10 Zanga Ikpè Sendi hantumantɛ cii: "Bɔrɔ ka à cɛsusu si, ba afɔ.
- 11 Fahamkpɛ si, ba afɔ. Bɔrɔ fɔ si ka à go ka Ikpè ceeci.
- 12 Ò kulu kamba, ò kulu meigu ka tɛ kɔnu. Ba afɔ si ka à go ka ihinno tɛ, ba afɔ.
- 13 Ò jinde kara yom bara no zanga saarɛ feerantɛ. Ò dɛɛɛ yom mo no ò go gbei nda, ka bɔrɔ zamba. Gazama naaji na ò mee yom kuna.
- 14 Ò mee yom tɔ mo no nda laaliyom nda hɔɔti.
- 15 Ò cee yom waasu ma ka kpei bɔrɔ wi.
- 16 Halaciyom nda kaito goono ò fɔndɔ yom kuna.
- 17 Ò si laakali kane fɔndɔ bei.
- 18 Ikpè hambure si ò maa yom jine."
- 19 I bine bei hɛ kulu ka Moisi fɔnda go cii, à go ka à cii no beerem ka ò goono fɔnda cire sɛ. À go ka à cii no beerem ka ò goono fɔnda cire sɛ zama iburadam mee kulu ma daabu, handunya mo kulu ma ye Ikpè ciiti cire.
- 20 À sɛ no fɔnda ganayom gaa, ba bɔrɔ fɔ si ka Ikpè ga à cɛandi susu nga jine. Fɔnda dɔ no dulum beiyom hunu.
- 21 Amma maasa Ikpè na cɛandiyom susu kaatɛɛ, cɛandiyom susu ka à hunu Ikpè dɔ. À mana hunu Moisi fɔnda dɔ. Moisi fɔnda nda andebei tira yom tɛ à sɛda.

- 22 Ikpè cɛandiyom susu ka à hunu Ikpè dɔ naane gaa na à goono Yesu Mɛsiya kuna. À goono beerem kulu sɛ ka ñ ga naane. Fayankayom si.
- 23 Bɔrɔ kulu na dulum tɛ. Ñ bine gazia Ikpè deiza gaa.
- 24 Ikpè na ñ cɛandi susu noyom bɔm nga gomina gaa fansayom dɔ ka à goono Mɛsiya Yesu kuna.
- 25 Nga na Ikpè cɛbɛ zanga garandi hɛ sasabandiyom sɛ à kuri dɔ, bɔrɔ kulu ka à ga naane sɛ. Ikpè na à tɛ ka nga cɛandiyom susu kaatɛɛ zama à suuru kuna à na dam dulum yom kɔsu.
- 26 Zanga ya no maasa lɔkaci wɔ kuna, à go ka nga cɛandiyom susu cɛbɛ ka nga ya Cɛsusu no. À go bɔrɔ ka à go naane Yesu gaa mo cɛandi susu.
- 27 Dee mani sababu ka à sɛ bɔrɔ ma faare? Ñ na à kaa. Nda fɔndɔ fɔ? Nda fɔnda ganayom tɛgbei yom? Awo, nda naane fɔndɔ.
- 28 À sɛ no i go lasabu Ikpè ga bɔrɔ cɛandi susu no naane gaa, Moisi fɔnda tɛgbei yom si.
- 29 Ikpè wɔ Yuifu yom hinne ñmɔne no? À mana ci dimi cindei mo ñmɔne no? Oò, dimi cindei mo ñmɔne Ikpè no.
- 30 Ikpè fɔlɔnku ya ga banguize yom cɛandi susu naane gaa. À go zam ka dambanguize yom mo cɛandi susu naane gaa.
- 31 Ya di gaa, i ga fɔnda tɛ kɔnu naane dɔ no? Awo. Kala i go fɔnda gɔrɛndi dee.

Lomei 4

- 1 Ifɔ no i ma cii i cɛɛ Abulema du ka simba nda gaaham?
- 2 De Ikpè na Abulema cɛandi susu fɔnda tɛgbei gaa, à tɔ à ma faare amma à mana ci Ikpè jine.
- 3 Ifɔ no Ikpè Senda cii? À cii: "Abulema naane Ikpè. Ikpè na cɛandiyom susu lasabu à sɛ".
- 4 Bɔrɔ ka à go gbei tɛ, ñ si banandi lasabu zanga gomini, amma zanga hɛ ka à tilasi akpɛ ma du.
- 5 Amma Ikpè go bɔrɔ ka à si ka à gana cɛandi susu. Bɔrɔ ka à si gbei tɛ amma à go naane Ikpè gaa, Ikpè go cɛandiyom susu lasabu à sɛ.
- 6 Ya no Dafidi go bɔrɔ fɔ barika deede, bɔrɔ fɔ ka Ikpè go cɛandiyom susu lasabu à sɛ, fɔnda tɛgbei yom si. À cii:
- 7 "Binekaanekpɛ yom no beerem wɔ ka Ikpè na ñ yaafa nda ñ ilalɔ tɛyom, beerem ka Ikpè na ñ dulum yom daabu mo.
- 8 Binekaanekpɛ no, bɔrɔ ka Kpɛ si dulum lasabu à sɛ."

- 9** Saa ka Ikpè ga barika dam zanga ya, à ga ka à dam banguize yom hinne sè no dee wala nda zam ka dambanguize yom mo sè? I go cii Ikpè na Abulema naane lasabu à sè cèandiyom susu.
- 10** Mètè no Ikpè na à lasabu à sè? À bangu huroyom banda na dee wala za à mana hura bangu na? Za à mana hura bangu no. À goono nga zam ka dambangu kuna.
- 11** À du bangudamyom alamu zanga cèandiyom susu sèda damyom noya ka à du naane gaa à zam ka dambangu kuna. À na à tɛ no zama beerem kulu ka ò naane ka ò goono zam ka dambangu kuna, à ma ci ò sè baaba. Ikpè ma du ka cèandiyom susu lasabu ngei ma sè.
- 12** À ma ci baaba banguize yom sè mo. À mana ci banguize hinne sè baaba ba, amma nda beerem mo ka ò go dira ka i baaba Abulema naane lawali gana. Naane wò na Abulema gunda za à goono zam ka dambangu kuna.
- 13** Ikpè na alikawali tɛ Abulema sè nda à banda sè à ma ci handunya tubukò. À mana alikawali di tɛ Moisi fònda dɔ amma cèandiyom susu dɔ naane gaa.
- 14** De Moisi fònda ganakò yom tɛ tubukò yom, naane tɛ kònu noya. Alikawala mo si hɛ fò kulu jara.
- 15** Moisi fònda wò binetònɛ no à go kaanda. Nungu ka Moisi fònda si, fònda daarumyom mo si nodi.
- 16** À sè no, alikawali goono naane gaa zama à ma goono gomini dɔ hali alikawali ma tabai à banda kulu sè. À mana ci beerem ka ò go Moisi fònda gana hinne sè, amma nda beerem mo sè ka ò go naane zanga Abulema. Nga ya ci i kulu sè baaba.
- 17** Zanga Ikpè Sendi hantumantɛ cii: "A na n gòrèndi dimi boobo sè baaba". Abulema ci i sè baaba Ikpè jine, Ikpè ka à gaa à naane. Ikpè wò ya go bukò yom no hundi. À go hɛ yom ka ò si, cɛɛ zanga hɛ ka ò goono.
- 18** Abulema ga bɛɛjɛ ka naane, ba ka bɛɛjɛ hɛ si. À gaa no à tɛ dimi boobo sè baaba, hɛ ka ò cii à sè bòm: "Zanga n banda yom kaa bara noya".
- 19** Abulema mana zam gaabi naane kuna. À mana guna nga gaaham bu kò zama à tɔ zanga jiiri zangu. À mana guna mo ka Sahara gunde bu, à si hɛi.
- 20** A mana siika ka zam ka naane Ikpè alikawala gaa kala ka à du gaabi naane dɔ ka Ikpè bɛɛrandi.
- 21** À bei dahiri alikawali ka Ikpè tɛ, Ikpè gunda dabari ka à tònandi.
- 22** À sè na, Ikpè na Abulema naane lasabu à sè cèandiyom susu.
- 23** À mana ci nga hinne sè na ò na à hantum ka cii Ikpè na cèandiyom susu lasabu à sè.

24 Amma i yom mo, i sabu sɛ lkpɛ ga ka à lasabu i sɛ, i yom ka i ga naane lkpɛ gaa. Nga ya na i Kpe Yesu tunandi bukɛi game.

25 lkpɛ na à dam kambi i taali yom sabu sɛ. À na à tunandi mo zama à ma i cɛandi susu.

Lomei 5

1 Nga di sɛ, za ka lkpɛ na i cɛandi susu naane gaa, baani tɛ i yom nda lkpɛ game i Kpe Yesu Mɛsiya dɔ.

2 À dɔ na i yom mo i du fɔndɔ ka huro gomini kuna naane gaa. Gomina kuna no i go sinji ka boori. I go faihã mo ka bɛɛjɛ sinji lkpɛ deiza gaa.

3 Ba nga di ba si, i go faihã mo ba kankami yom kuna ko bei ka kankami wo kokari no à cini hei.

4 Kokari mo go kaanda daa tabatantɛ bubure kuna. Daa tabatantɛ mo go kaanda bɛɛjɛ.

5 Bɛɛjɛ bine si bɔrɔ dam hawi pai, zama Biya Halaala ka lkpɛ na i no, à na lkpɛ baakasine dooru i bine yom kuna.

6 Saa ka i goono gaabi si, lɔkaci ka à tɔ no Mɛsiya bu beerem sɛ ka ò si ka lkpɛ gana.

7 Kala dacati bɔrɔ du ka bu bɔrɔ ka à cɛsusu sɛ, amma haniba bɔrɔ yaru ka bu bɔrɔ hinno sɛ.

8 Amma lkpɛ ga ka nga baakasine cɛbɛ i sɛ, saa ka i goono ko ci dulumkoni yom, Mɛsiya bu i sɛ.

9 Hali ya ma maasa lkpɛ na i cɛandi susu Mɛsiya kuri gaa. À sɛ no, lkpɛ ga i faaba nga binetɔnɛ kambɛ Mɛsiya dɔ.

10 Za saa ka i ga ci lkpɛ ñmɔne ibɛrɛ yom à na i yom nda nga sasabandi à lze bu gaa. Hali ya ma za ka lkpɛ na i sasabandi, à ga i faaba nda à lze hundi.

11 Ba nge yom di ba si ma, i ga faihã kpɛnɛ lkpɛ kuna i Kpe Yesu Mɛsiya dɔ. Yesu Mɛsiya dɔ na maasa lkpɛ na i sasabandi.

12 Bɔrɔ fɔlɔnku dɔ dulum huro handunya. Dulum mo sabu sɛ bu huro. À sɛ no zanga ya bu dira bɔrɔ kulu bɔm zama bɔrɔ kulu na dulum tɛ.

13 Kala Moisi fɔnda watɛ dulum goono handunya kuna, amma ò si ka à lasabu zanga dulum saa ka Moisi fɔnda si.

14 Nda à kulu bu dabari za Adamu bɔm kala Moisi bɔm. Bu dabari beerem bɔm ka ò mana dulum tɛ zanga Adamu ñmɔne dimi. Adamu ya ci bɔrɔ ka ya kaa himai.

15 Amma gomini noyom ɛ̀ à mana ci zanga dɛ̀reyom wɔ̀. Bɔ̀rɔ̀ fɔ̀lɔ̀nku dɛ̀reyom gaa jama bu. Hali ya mo Ikpe gomini nda gomini noyom ka à hunu bɔ̀rɔ̀ fɔ̀lɔ̀nku dɔ̀ Yesu Mɛ̀siya, nga di ba ka tɔ̀ntɔ̀nu jama sɛ̀.

16 Ikpe noyom wɔ̀, à mana ci zanga noyom ka à hunu bɔ̀rɔ̀ fɔ̀lɔ̀nku dɔ̀ ka à na dulum tɛ̀. Bɔ̀rɔ̀ fɔ̀lɔ̀nku taali kaanda ciiti ka zeeri. Amma Ikpe gomini noyom kaa dɛ̀reyom boobo banda ka kaanda ɛ̀andiyom susu.

17 Bɔ̀rɔ̀ fɔ̀lɔ̀nku dɛ̀reyom gaa bu go dabari bɔ̀rɔ̀ kulu bɔ̀m. Ya mo beerem ka ù go du gomini nda bayom nda noyom ka à kaanda ɛ̀andiyom susu, ù kaa dabari hundi kuna bɔ̀rɔ̀ fɔ̀lɔ̀nku dɔ̀, Yesu Mɛ̀siya.

18 Ya di gaa zanga dɛ̀reyom fɔ̀lɔ̀nku gaa ciiti ka zeeri kaa bɔ̀rɔ̀ kulu gaa. Ya no ɛ̀yom susu tɛ̀yom fɔ̀lɔ̀nku gaa, ɛ̀andiyom susu ka à go hundi no à tɔ̀ bɔ̀rɔ̀ kulu gaa.

19 Bɔ̀rɔ̀ fɔ̀lɔ̀nku zam ka gana kuna bɔ̀rɔ̀ boobo tɛ̀ dulumkoni. Ya mo no bɔ̀rɔ̀ fɔ̀lɔ̀nku ñmɔ̀ne ganayom kuna, Ikpe kaa bɔ̀rɔ̀ boobo tɛ̀ ɛ̀antɛ̀ susu.

20 Moisi fɔ̀nda kaa no zama dɛ̀reyom ma ba. Amma nungu ka dulum ba, gomini ba ka bisa.

21 Dulum dabari bu kuna. Ya no gomini mo ma dabari ɛ̀andiyom susu kuna hundi ka à si beeni sɛ̀, i Kpe Yesu Mɛ̀siya dɔ̀.

Lomei 6

1 Ya di gaa ifɔ̀ i ma cii? I bo dulum tɛ̀ zama gomini ma ba sɛ̀?

2 Awo. À si tɛ̀. I yom ka i bu dulum sɛ̀, mɛ̀tɛ̀ i kaa tɛ̀ ko huna kpɛ̀nɛ̀ dulum kuna?

3 Wom bei ka i kulu ka i du mirandiyom Mɛ̀siya Yesu kuna, à bu kuna no i du mirandiyom. À na ci cimi no ba?

4 Ya di gaa ù na i fiji à banda mirandiyom dɔ̀ à bu kuna. Zanga ù na Mɛ̀siya tunandi bukɛ̀i game Baaba dabari deizakpe gaa, ya no i yom i mo dira hundi teji kuna.

5 Za ka i tɛ̀ afɔ̀ nda Mɛ̀siya à bu himandi kuna, ya no i kaa tɛ̀ afɔ̀ à tunandiyom himandi kuna.

6 I ga bei ka Ikpe na i bine kuna bɔ̀rɔ̀ zeenɔ̀ kanji Mɛ̀siya banda zama à ma dulum dabari halaci. Ya di gaa i ma si tamtɛ̀re dulum sɛ̀ kpɛ̀nɛ̀.

7 Bɔ̀rɔ̀ ka à bu, à kɔ̀ma dulum kambe noya.

8 Bine, za ka i bu Mɛ̀siya banda, i ga naane i kaa huna à banda ma.

9 I ga bei Mɛ̀siya ka Ikpe tunandi bukɛ̀i game, à si bu kpɛ̀nɛ̀. Bu sinda dabari à bɔ̀m kpɛ̀nɛ̀.

- 10 Bu ka à tɛ, dulum sɛ no à bu ce fɔ pap. Amma hunayom ka à go tɛ, Ikpɛ sɛ no à go huna.
- 11 Zanga ya wom mo, wa wom bɔm lasabu zanga bukɔ yom dulum sɛ. Wa wom bɔm lasabu wom ya hundikoni yom no Ikpɛ sɛ Mɛsiya Yesu kuna.
- 12 Nga di sɛ, wa si nam dulum ma dabari wom gaaham yom ka ñ bu bɔm hali wom ma ñ bineibaai gana.
- 13 Wa si wom dɔbu yom no dulum sɛ zanga ilalɔ tɛyom hɛ. Amma wa wom bɔm no Ikpɛ sɛ zanga bukɔ yom ka Ikpɛ na ñ hunandi. Wom dɔbu yom mo, wa ñ no Ikpɛ sɛ cɛyom susu tɛyom hɛ.
- 14 Dulum si ye ka dabari wom bɔm, zama wom si fɔnda cire amma wom goono gomini cire.
- 15 Ya di gaa, i ma dulum tɛ me, zama i si fɔnda cire kala gomini cire? Awo. À si tɛ.
- 16 Bɔrɔ kulu ka à sɛ wom no wom bɔm no zanga tam yom ka à gana, wom tɛ bɔrɔ di kpɛ tam yom noya. Wom go ya di bei ba? De dulum sɛ no wom go wom bɔm no, bu dɔ no à kpeinda wom. De bine Ikpɛ ganayom sɛ na wom go wom bɔm no, cɛandiyom susu dɔ na à kpeinda wom.
- 17 Amma i ma Ikpɛ saabu zama saa ka wom go ci dulum tam yom, wom na cɛbɛ dimi fɔ gana nda bine fɔ, cɛbɛ ka à kuna Ikpɛ na wom dam.
- 18 Za ka Ikpɛ na wom fansa dulum gaa, wom tɛ cɛandiyom susu tam yom noya.
- 19 Wom haali yom ka ñ sinda gaabi, à sabu sɛ na a go sendi zanga iburadam yom go cii. Wom na wom dɔbu yom no zanga tam yom ziibi sɛ nda hɛ lalɔ sɛ ka kpei hɛ lalɔ boobo tɛyom kuna. Zanga ya maasa ma wom ma dɔbu yom no zanga tam yom cɛandiyom susu sɛ ka à go kaanda halaalatɛɛ.
- 20 Saa ka wom go ci dulum tam yom, cɛandiyom susu sinda dabari wom bɔm.
- 21 Nga di sɛ, hɛ yom wɔ ka hawi go wom dii ndei maasa, dom di barika fɔ no wom du ñ gaa? Hɛ nge yom di beenante ya ci bu.
- 22 Amma maasa Ikpɛ na wom fansa dulum gaa. Wom tɛ à tam yom. Wom gunda wom barika halaalatɛɛ kuna ka à ga kaanda hundi ka à si beeni.
- 23 Dulum banandi ya ci bu, amma Ikpɛ gomini noyom ya ci hundi ka à si beeni i Kpe Mɛsiya Yesu kuna.

Lomei 7

- 1 Nyaize, Moisi fɔnda bo dabari bɔrɔ bɔm no kala à hundi mee. Wom go ya di bei ba? Beerem ka ñ go Moisi fɔnda bei, ñ sɛ no a go sendi.

- 2 Ya no Moisi fɔnda go weihiji hɔ à kunye gaa de kunye di go huna. Amma de kunya bu, wɛnda kɔma fɔnda gaa, fɔnda ka à go ka à hɔ nda kunya.
- 3 Amma kunya bahune kuna, de à na haibɔrɔ ŋmani fɔ hiji, zinateeri no ñ ga à cɛɛ. Amma de kunya bu, à hunu fɔndɔ nga di kuna noya. À mana ci zina de à na haibɔrɔ teji hiji.
- 4 A sɛ no a nyaizeɪ, wom bu Moisi fɔnda sɛ Mɛsiya gaaham dɔ zama wom ma tɛ bɔrɔ fɔ ŋmani ŋmɔne yom. Wom ci bɔrɔ ka Ikpɛ na à tunandi bukɛi game ŋmɔne yom zama i ma barika hei Ikpɛ sɛ.
- 5 Saa ka i goono dulum haali kuna dulum ŋmɔne baayom futei ka Moisi fɔnda na ñ fum, ñ na gbei tɛ i dɔbu yom kuna hali i ma nafa bu sɛ.
- 6 Amma maasa, bu na i feeri Moisi fɔnda gaa za ka fɔnda ka à na i dii, i bu à dɔ. Ikpɛ na i feeri i ma tamtɛrɛ à sɛ nda fɔndɔ teji Biya Halaala kuna, à mana ci fɔnda tira biiriize yom kuna zanga dom di.
- 7 Ya di gaa ifɔ i ma cii? Moisi fɔnda dulum no ba? Awo. À si tɛ. Amma ya na dulum bei de à mana ci Moisi fɔnda gaa. Ya no a mana baayom futu bei de Moisi fɔnda mana cii: "N ma si baayom futu tɛ".
- 8 Amma ka dulum du daama meire dɔ, à na baayom futu dimi kulu hei à kuna. De Moisi fɔnda si, dulum mo si.
- 9 Hɛɛ wɔ, saa ka a goono a sinda Moisi fɔnda, a ga huna. Amma ka meire kaa, dulum tɛ hundi. Cɔfɔ a bu.
- 10 Meire mo ka à ci hundi ŋmɔne, a garu à tɛ a sɛ bu ŋmɔne.
- 11 Ka dulum du daama meire dɔ à na a zamba nda meire ka a wi nda meire.
- 12 À sɛ no, Moisi fɔnda ci halaala. Meire mo ci halaala. À ci cɛsusu. À ci ihinno.
- 13 Ya di gaa hɛ hinno di ya ye a sɛ bu? Awo. À si tɛ. Amma dulum dee, zama dulum ma hunu tɛrɛ ka nga ya ci dulum à kaanda a sɛ bu hɛ hinno gaa. À na nga di tɛ hali meire dɔ dulum ma tɛ dulum hali ñ ci mɔsɔ.
- 14 I go bei Ikpɛ dɔ no Moisi fɔnda hunu. Amma hɛɛ wɔ bineibaai ganakɔ no ka à na a neera ya tɛ tam dulum sɛ.
- 15 Hɛ ka a go tɛ, a si ka à faham. À si tɛ mo hɛ ka a go baa. Hɛ ka a bine go hungu, nga na a ga tɛ.
- 16 De bine a go tɛ hɛ ka a si baa, a go Moisi fɔnda tu noya ka bei ihinno no.
- 17 Amma maasa à mana ci hɛɛ ya go ka à tɛ, amma dulum ka à goono a kuna na.
- 18 À ga bei ihinno si a kuna, watom a dulum haali kuna. À bine go baa ihinno tɛyom amma a sinda à tɛyom dabari.
- 19 Ihinno ka a go baa ya à tɛ, a si ka à tɛ. Ilalɔ ka a si baa, nga no a ga tɛ.

²⁰ De a go tɛ hɛ ka a si baa, à mana ci hɛɛ ya go ka à tɛ amma dulum ka à goono a kuna no.

²¹ Fɔnda ka a du a gaaham kuna noya. À ga baa ihinno tɛyom amma ilalo goono a kuna.

²² A go faariŋmaa nda Ikpe fɔnda a bine kuna.

²³ Amma a go di fɔndo ŋmani fɔ a dɔbei kuna ka à go tangam nda hɛ ka a faham go gana. À ga ka a dam mo tamtɛrɛ kuna dulum fɔnda sɛ ka à goono a dɔbei kuna.

²⁴ Kaito, hɛɛ. Mee ya ga a kaa gaaham ka à ga kaanda bu wɔ kambɛ?

²⁵ A go ka Ikpe saabu, à go ka a kaa i Kpe Yesu Mɛsiya dɔ. À sɛ no faham kuna a tamtɛrɛ Ikpe fɔnda sɛ, amma dulum haali dɔ a tamtɛrɛ dulum fɔnda sɛ.

Lomei 8

¹ À sɛ no, maasa ciiti ka zeeri si beerem sɛ no ka ñ goono Mɛsiya Yesu kuna, nge yom ka ñ go dira nda Biya Halaala, à mana ci nda dulum haali.

² Biya Halaala fɔnda ka à ga hundi ka à si beeni na Mɛsiya Yesu kuna, à na a fansa dulum fɔnda gaa ka à go kaanda bu.

³ Hɛ ka Moisi fɔnda si hini ka à tɛ zama à sinda gaabi dulum haali dɔ, Ikpe na à tɛ. A na nga bumbum lze dɔntɔm iburadam haali kuna zanga dulumkoni. À na à dɔntɔm à ma ci garandi hɛ dulum sɛ ka dulum haali ciiti ka zeeri.

⁴ Ikpe na nga di tɛ na domi hɛ ka fɔnda go tilasi ka à saba, à ma tɔ i kuna, i yom ka i go dira nda Biya Halaala, à mana ci nda dulum haali.

⁵ Beerem ka ngei wɔ go dulum haali gana, dulum haali hɛ yom bɔm no ñ lasabu goono. Amma beerem ka ngei wɔ ga Biya Halaala gana, Biya Halaala hɛ yom bɔm no ñ lasabu goono.

⁶ Dulum haali wɔ lasabu ya ci bu. Biya Halaala ma lasabu ya ci hundi nda laakali kane.

⁷ Dulum haali lasabu wɔ ibɛrɛtɛrɛ na Ikpe sɛ zama à si bɔm yeti ganda Ikpe fɔnda sɛ. À si hini ka à tɛ ma.

⁸ À sɛ no, beerem ka ñ go dulum haali gana, ñ si hini ka kaani Ikpe sɛ.

⁹ Amma wom wɔ, wom si dulum haali gana. Wom go Biya Halaala gana za ka Ikpe Biya goono wom kuna nda gɔrɛ. Amma de bɔrɔ fɔ sinda Mɛsiya Biya, akpe wɔ mana ci à ŋmɔne.

¹⁰ Amma za ka Mɛsiya goono wom kuna, wom gaahamei bu dulum sabu sɛ. Wom biya mo go huna no cɛandiyom susu sabu sɛ.

- 11 Ikpɛ Biya na Yesu tunandi bukɛi game. Za ka à goono wom kuna nda gɔrɛ, nga ka à na Mɛsiya Yesu tunandi bukɛi game, à kaa wom gaahamei ka ù goono bu bɔm hunandi mo. À ga à tɛ nda nga Biya ka à goono wom kuna nda gɔrɛ.
- 12 Nga di sɛ nyaizeɪ, i mana ci dulum haali garɔkoni yom hali i ma huna nda zanga dulum haali goono nda.
- 13 De wom go huna nda zanga dulum haali goono nda, wom goono bu bɔm. Amma de Biya Halaala gaa wom go gaaham tɛgbei yom wi, wom kaa huna.
- 14 Beerem kulu ka Ikpɛ Biya go dam fɔndɔ, ngei wɔ Ikpɛ ize yom no.
- 15 À mana ci tamtɛrɛ biya no wom ta hali wom ma goono hamburu kuna kpɛnɛ. Ikpɛ Biya kaatɛrɛ damyom no wom ta, wɔ ka à gaa i go kuwa, Baaba, a Baaba.
- 16 Biya Halaala bumbum nda i biya ga tɛ sɛda ka i yom wɔ Ikpɛ ize yom no.
- 17 Za ka i ci Ikpɛ ize yom, i ci tubukɔ yom mo. I ci Ikpɛ tubukɔ yom, tubukɔ yom mɛfɔ Mɛsiya banda. Hali kulu i go taabi mɛfɔ nda Mɛsiya, i yom ma Ikpɛ ma i na deiza à banda.
- 18 A diyom gaa maasa lɔkaci taabi yom mana tɔ sasabandiyom nda deiza ka ya kaa. Deiza wɔ Ikpɛ ga à kaatɛrɛ i kuna.
- 19 Takahe kulu ga ka Ikpɛ ize yom kaayomtɛrɛ batu nda himma.
- 20 Takahe kulu ye ganda kɔnu cire. À mana ye ganda nda à binebaa, amma Ikpɛ sabu sɛ ka à na à yeti ganda.
- 21 Takahe kulu go bɛɛjɛ ka nga bumbum mo Ikpɛ ga nga fansa tamtɛrɛ ka à go kaanda fumbi gaa. À ga à tɛ no domi nga ma huro Ikpɛ ize yom bɔrɔcinitɛrɛ ka à gunda deiza kuna.
- 22 I go bei takahe kulu go dure ko taabi nda heizenyɛ hali hɔ.
- 23 À mana ci takahe hinne. I yom mo, ka i gunda Biya Halaala heijina, i go dure i bumbum kuna. I go kootɛrɛ damyom batu watom Ikpɛ ga i gaahamei fansa.
- 24 Bɛɛjɛ kuna na Ikpɛ na i faaba. Bɛɛjɛ bine ka bɔrɔ go di nda moo à mana ci bɛɛjɛ. Hɛ ka bɔrɔ go di nda moo, ifɔ sɛ à ma à bɛɛjɛ tɛ kpɛnɛ?
- 25 Amma hɛ ka i si di nda moo, de i go ka à bɛɛjɛ tɛ i ba ka à batu no nda suuru.
- 26 Ya no Biya Halaala mo go ka i gaa i mɔngɔnɛ kuna. I si bei zanga à hima i ma ŋmaarɛ aduwa kuna. Amma Biya Halaala bumbum ga hura i sɛ nda binejisiyom ka mee si hini ka à cii.

- 27 Ikpε ka à ga bine yom kuna yaase guna, à go Biya Halaala lasabu ma bei. À ga ka à bei zama Biya Halaala go huro halaalantε yom sε nda zanga Ikpε binebaa goono nda.
- 28 Amma i go bei Ikpε go hε kulu meigu ka tε barika beerem ka ñ go baa Ikpε sε. Nge yom no Ikpε cεε mo nda zanga à miila goono nda.
- 29 Beerem ka Ikpε bei ka jisi à na ñ kɔdɔɔ ñ ma ci nga Ize himai. À na à tε no domi Iza ma ci sintine, nyaize boobo kuna.
- 30 Beerem ka à kɔdɔɔ, à na ñ cεε mo. Beerem ka à na ñ cεε, à na ñ cεandi susu ma. Beerem ka à na ñ cεandi susu, à na ñ no deiza.
- 31 Dee ifɔ i ma cii ka simba nda hε yom wɔ? Za ka Ikpε cε i sε, mee ya gaaba nda i yom?
- 32 Cimi no, Ikpε mana nga bumbum Ize bakaa. Amma à na à dam kambe i kulu sabu sε. Ya di gaa, metε à tε à si i gomini hε kulu à bumbum Iza banda?
- 33 Mee ya ga Ikpε suubantε yom beri? Ikpε ya ga cεandi susu.
- 34 Mee ya ga i ciiti ka zeeri? Mesiya bu. Hali ya ma, Ikpε na à tunandi ma. Nga mo ya goono Ikpε kambɛɲmaa gaa ka hura i sε.
- 35 Ifɔ ya ga i fee nda Mesiya baakasine ka à gunda i sε? Taabi no, wala kankami wala guruguze, wala herεε wala banji wala kataru wala takuba?
- 36 Zanga Ikpε Sendi hantumantε cii: "N sabu sε ñ go ka i dam bu kambe mo ka à bo kulu. Ñ go ka i himandi zanga fawa tanda feeji yom."
- 37 Amma hε yom wɔ kulu kuna i gaɲmaa ka bisa gaɲmaayom, wɔ ka à baa i yom dɔ.
- 38 A tabai hε kulu si hini ka i fee nda Ikpε baakasine. Za bu, za hundi, za Ikpε dɔntɔneize yom, za meire yom, za dabari yom, za maasa hε yom, za hε yom ka ñ ga kaa,
- 39 za gure, za lɔma, za takahε ɲmani fɔ, ñ ba afɔ si hini ka i fee nda Ikpε baakasine ka à goono i Kpe Mesiya Yesu kuna.

Lomei 9

- 1 Cimi no a go cii Mesiya kuna, a si tangari ba. A bine kuna sendi ya go tε a seda Biya Halaala kuna.
- 2 A gunda binesεre bambata nda doori ka à bo goono a bine kuna.
- 3 Hεε bumbum a baa ya tε laali ka fee nda Mesiya a nyaize yom sε ka ñ ci a dimi yom gaaham dɔ.

- 4 Ngei ya ci Isiraila ize yom. Ñ ñmōne no kootere damyom ka ñ ma ci Ikpe ize yom. Deiza nda alikawali hoyom mo Ikpe na ñ no. À na ñ no Moisi fōnda, nda Ikpe beerandiyom gbei nda alikawali yom ma.
- 5 Ñ ñmōne ma na cee ka cee yom. Ñ gaa na Mesiya hunu gaaham do, Nga ka à ci Ikpe ka à goono he kulu bōm. I go ka à beerandi, beeniyom si. Ami.
- 6 À mana ci zanga Ikpe Senda te kōnu no. Beerem kulu ka ñ hunu Isiraila gaa ñ mana ci Isiraila ñmōne yom.
- 7 Ya na ba ñ ci Abulema banda yom, ñ kulu mana ci à ize yom. Amma Ikpe cii: "Isaaka kuna na, n kaa du banda".
- 8 Watom ize yom ka ñ hei gaaham do ñ mana ci Ikpe ize yom. Amma alikawali ize yom no, Ikpe go lasabu zanga banda yom.
- 9 Wōne ya ci alikawali sendi: "A kaa kaa yesi maasancine, Sahara kaa du kaa haiboro fo".
- 10 Ba nga di ba si mo, Labeka te gunde boro fo se, i baaba Isaaka.
- 11 Nda à kulu za Labeka mana kaa yom di hei, Ikpe sendi à se. À sendi za koo yom di mana he fo kulu te, ihinno wala ilalo. À sendi hali Ikpe miila ma sinji saa ka à go suuba. À suubayom mana ci tegbei yom bōm, amma Ikpe ka à go beerem cee bōm.
- 12 Ikpe cii Labeka se: "Ize jine kaa tamtere icena se".
- 13 Zanga Ikpe Sendi hantumante cii: "A baa Yakofu, amma a hungu Esau".
- 14 Ya di gaa, ifo i ma cii? Ceyom susu zam Ikpe kuna no? Awo. À si te.
- 15 À cii Moisi se: "A suuji te boro ka à se a go suuji miila. A sisibi te boro ka à se a gunda sisibi."
- 16 Ya di gaa à si he ka boro go baa gaa wala boro ka à go kokari gaa amma à goono Ikpe gaa ka à go suuji te.
- 17 Ikpe Senda cii Farao ka à ci Eziputu laabukpe se: "A ma a dabari cee n kuna. À se no, a na n beerandi hali a maa ma kpei handunya kulu kuna."
- 18 Ya di gaa, Ikpe ga suuji te wo ka à baa se. À go gogosende mo dam boro ka à baa se.
- 19 À se no, n kaa cii a se: Ifo se Ikpe ga ka a beri hali maasa. Mee ya gaaba nda Ikpe binebaa?
- 20 Amma e iburadam, ni no mee ka n go kako nda Ikpe? He ka boro te à ga nga tekō hā: "Ifo se no n na a te zanga ya wo"?
- 21 Kusu tekō gunda dabari kusu laabu bōm na ka kusu beerekpe te nda kusu ka à sinda beere kusu laabu folonku gaa. À na ci cimi na ba?

- 22 Bine, ifo i ma cii, de Ikpε baa nga ma nga binetɔnε cεbε hali beerem ma nga dabari bei, amma à na suuru bambata cεbε beerem ka ò sε Ikpε bine tɔ, ngei yom ka ò sɔlu halaciyom sε?
- 23 À na à tε na zama à ma nga haizici deizakpε kaatεrε beerem kuna ka ò du suuji. À na ò sɔlu deiza sε kɔ.
- 24 Ya no, à na i cεε, à mana ci Yuifu yom dɔ hinne amma dimi cindei dɔ mo.
- 25 Zanga à cii tira ka andebi Ose hantum kuna: "Jama ka à mana ci a jama, a ga ò cεε a jama. Bɔrɔ ka à mana ci a binebaakɔ, a ga à cεε a binebaakɔ."
- 26 À kaa tɔ nungu ka ò cii ò sε, "wom mana ci a jama, nodi na ò ga ò cεε Ikpε Hundikpε ize yom."
- 27 Esayi mo kuwa Isiraila bɔm ka cii: "Ba ka Isiraila ize yom kaa ba zanga tɛku taasi, jεrε fɔ cɛna hinne ya du faaba.
- 28 Kpε ga nga senda tɔnandi na nda waasi handunya bɔm."
- 29 Zanga Esayi jina ka cii: "De Ikpε jamakpε mana banda nam i sε dam, i ye zanga Sodom wangara, i kulu ma hima zanga Gomora wangara".
- 30 Dee ifo i ma cii? To. Dimi cindei ka ò mana cεandiyom susu ceeci ò du cεandiyom susu. Cεandiyom susu di hunu naane dɔ.
- 31 Amma Isiraila ize yom na cεandiyom susu fɔnda ceeci, ò mana tɔ cεandiyom susu fɔnda gaa.
- 32 Ifo sε? Isiraila mana à ceeci no naane gaa kala fɔnda tɛgbei yom gaa. Ò kati katiyom tondi gaa.
- 33 Zanga Ikpε Sendi hantumante cii: "Guna, a go katiyom tondi nda yanceyom tondi beeri jisi Siona kuna. Bɔrɔ kulu ka à go naane à gaa, à si hɔɔ pai."

Lomei 10

- 1 Nyaizei, hε ka a bine ga baa nda ηmaare ka a ga tε Ikpε gaa Isiraila ize yom sε, nga ya ci ò ma du faaba.
- 2 A go sɛda ò sε ka ò gunda himma Ikpε sε amma à mana ci beire bɔm.
- 3 Ò mana Ikpε cεandiyom susu bei amma ò ga ceeci ka ngei bɔm cεandiyom susu sinji. Ò mana bɔm yeti ganda Ikpε cεandiyom susu sε.
- 4 Mesiya ya ci Moisi fɔnda mee cεandiyom susu ηmɔne bɔrɔ kulu ka à go naane sε.
- 5 Moisi bine hantum ka simba nda cεandiyom susu ka à hunu fɔnda dɔ ka cii: "Bɔrɔ ka à ga hε nge yom di tε, à kaa huna ò kuna".

- ⁶ Amma cɛandiyom susu ka à hunu naane gaa, à go wɔne cii: "N mo si cii n bine kuna, mee ya kaa kpei bɛɛnɛ kuna? Watom zanga ñ go Mɛsiya zumandi noya.
- ⁷ Wala n ma si cii: Mee ya kaa zumbu guusu ka à sinda mee kuna? Watom zanga ñ go Mɛsiya tunandi bukɛi game noya."
- ⁸ Amma ifɔ à go cii? "Senda tɔ n gaa. À goono n mee kuna nda n bine kuna, watom naane senda ka i go ka à fɛɛ."
- ⁹ Senda ya ci, de n yɔɔda à gaa ka cii nda n mee Yesu ya ci Kpe ka naane n bine kuna, lkpe na à tunandi bukɛi game, lkpe ga n faaba.
- ¹⁰ Bine dɔ no bɔrɔ go naane ka du cɛandiyom susu. Mee mo no bɔrɔ go sɛda nda, ka du faaba.
- ¹¹ lkpe Senda cii: "Bɔrɔ kulu ka à go naane à gaa, à si hɔɔ".
- ¹² Fayanka si Yuifu yom nda dimi cindei game. Kpe fɔlɔnku ya ci ñ kulu Kpe, haizicikpe no beerem kulu sɛ ka ñ go ka à cɛɛ.
- ¹³ Senda cii: "Bɔrɔ kulu ka à go cɛɛ Kpe maa gaa, Kpe ga à faaba".
- ¹⁴ Nga di sɛ, beerem ka ñ mana naane à gaa mɛtɛ ñ tɛ ka à cɛɛ? Beerem ka ñ mana maa à baaru, mɛtɛ ñ tɛ ka naane à gaa? Mɛtɛ ñ tɛ ka maa de bɔrɔ fɔ si ka à ga ka à fɛɛ?
- ¹⁵ Mɛtɛ ñ ba tɛ ka à fɛɛ mo de ñ mana ñ dɔntɔm? Zanga lkpe Sendi hantumantɛ cii: "Beerem go waazu Baaru Hinno wɔ bɔm. Ñ go cii baani tɛ i yom nda lkpe game. Ñ go kaanda Baaru faihã bambata ñmɔne. Beerem di cee yom goono faarantɛ no fa."
- ¹⁶ Amma ñ kulu mana Baaru Hinna gana. Zanga Esayi cii: "Kpe, mee ya naane i baaru gaa"?
- ¹⁷ Ya di gaa, naane hunu maayom gaa. Hɛ ka i go maa mo hunu lkpe Senda gaa.
- ¹⁸ Amma a cii ya, à na ci ñ maa ba? Oò, ñ maa. "Ñ jinde yom kpei hali handunya mee. Ñ sendei mo kpei kala handunya mee nda mee."
- ¹⁹ Amma a cii ya, à na ci Isiraila bei ba? Moisi ka à sendi sintine, à cii: "A wom zukum hali wom ma cɛnsɛ nda dimi ka à mana ci a jama. A wom binei tunandi nda dimi ka à zam faham."
- ²⁰ Esayi yaru ka wɔne cii: "Beerem ka ñ mana a ceeci, ñ du hɛɛ. Beerem ka ñ mana a ñmaarɛ, a hunutɛrɛ ñ sɛ."
- ²¹ Amma ka simba nda Isiraila à cii: "Zaari kuyom kulu a na a kambɛ sellɛ jama gaa, jama ka à hungu ka a gana, jama ka ñ ci gɔgɔsendɔ yom".

Lomei 11

- 1 Ya di gaa, a cii ya Ikpè na nga jama furu no? Awo. À si tɛ. Hɛɛ mo Isiraila ize na, Abulema banda, Benzamim dimiize.
- 2 Ikpè mana nga jama furu, jama ka à bei ka jisi. Wom bei hɛ ka Ikpè Senda go cii Eli baaru kuna. À go wuuru wɔne tɛ nda Isiraila Ikpè dɔ. À na ci ya no ba? A cii:
- 3 "Kpɛ, ò na n andebi yom wi. Ò na n garandi banda tanda yom zeeri. Hɛɛ hinne ya cindi. Ò bine go ka a hundi ceeci."
- 4 Amma ifɔ Ikpè tu à sɛ ka yeti? À cii: "A na haibɔrɔ dubu iye jisi a bɔm sɛ, nge yom ka ò mana sɔmbu taaru jine, tooru ka ò cii à sɛ Baala".
- 5 Ya na, maasa lɔkaci wɔ kuna, jɛrɛ fɔ cɛna goono nda zanga gomini suubayom goono nda.
- 6 Bine, de gomina gaa na, à mana ci tɛgbei yom gaa. Ya di gaa gomini mana ci gomini kpɛɛnɛ. De bine tɛgbei yom gaa na, à mana ci gomini gaa. Ya di gaa, tɛgbei mana ci tɛgbei kpɛɛnɛ.
- 7 Ifɔ bine ya tɛ? Hɛ ka Isiraila go ceeci, à mana du à amma suubantɛ yom wɔ du à. Ikpè na cinda mo no gɔgɔsɛndɛ.
- 8 Zanga Ikpè Sendi hantumantɛ cii: "Ikpè na ò na birikayom biya. À na ò na moo yom ka ò si di, nda hanga yom ka ò si maa hali ka kaa hɔ."
- 9 Dafidi ma cii: "Kala ò tabulu ma ci ò sɛ kuse, à ma tɛ ò sɛ taaru. À ma tɛ ò sɛ katiyom hɛ, à ma tɛ ò sɛ banandi.
- 10 Ò moo yom ma tɛ ò sɛ kube hali ò si du ka di. Ò banda daari yom mo ma goono kunkunantɛ wati kulu."
- 11 Ya di gaa, a cii ya, ò kati no ngei ma kam ba? Awo. À si tɛ. Amma ò katiyom gaa no faaba tɔ dimi cindei dɔ ka ò zukum hali ò ma cɛnsɛ.
- 12 De bine, ò katiyom tɛ handunya sɛ barika, ò zobuyom mo tɛ dimi cindei sɛ barika. Ya mo ò kaa tɔ nda bayom.
- 13 Dimi cindei, wom sɛ no a go sendi za ka hɛɛ ya ci dimi cindei diya. A go ka a gbei bɛɛrandi.
- 14 A go ka à bɛɛrandi haniba a hini ka a dimi yom cɛnsɛ tunandi ka ò kuna afo yom faaba.
- 15 De ò furuyom tɛ handunya sasabandiyom, mɛtɛ ya kaa ci ò zaayom kpɛɛnɛ de à mana ci bukɔ yom game hundi?
- 16 Za ka hejjina tɛ halaala, ya no jama mo. Za ka tuuri kaaji tɛ halaala, ya no à kambɛ yom mo bara.
- 17 Amma de ò na olibe nya kambɛ fɔ yom dumbu, ni mo ganji olibe nya, de Ikpè na n dɔbu nya hinno gaa, n du ba kaaji gaa ka à ga tuuri ŋmaarandi.

- 18 À sɛ na, n ma si faare zanga n bisa kambei ka ò dumbu no. De n faare, n ma bei ka à mana ci ni, n ga kaaja jɛrɛ. Kaaja ya ga ka n jɛrɛ.
- 19 Nga di sɛ no, n kaa cii Ikpɛ na kambe yom dumbu na domi à ma a dɔbu.
- 20 Nga di cimi no. Ikpɛ na ò dumbu na zam ka naane sabu sɛ. Ni ma, n go sinji naane gaa, n ma si faare amma n ma hamburu.
- 21 De Ikpɛ mana olibe nya hinno kambe yom bakaa, ni mo à si n bakaa.
- 22 Ya di gaa, n ma laakali nda Ikpɛ bɔrɔhinnotɛrɛ nda à hanya fute. Hanya fute na ka simba beerem ka ò kam, Ikpɛ bɔrɔhinnotɛrɛ mo no ka simba ni, de n ga himma tɛ bɔrɔhinnotɛrɛ kuna.
- 23 Ngei mo bine, de ò si kɔkɔrɔ zam ka naane kuna, Ikpɛ ga ò dɔbu zama à gunda dabari ka ye ka ò dɔbu.
- 24 Ni, kambe ka Ikpɛ na n dumbu ganji olibe nya gaa ka n dɔbu olibe nya hinno gaa, hali ya mo, cerem ka Ikpɛ ga ò dɔbu no ò bumbum nya gaa.
- 25 Nyaizei, a si baa wom ma zam ka duje wɔ bei, watom Isiraila jɛrɛ fɔ à bo goono gɔgɔsɛndɛ kuna, kala dimi cindei ka Ikpɛ suuba mee nda mee ma huro. Wom ma si wom bɔm guna zanga haikusu yom.
- 26 Ya wɔ no, Ikpɛ ga Isiraila kulu faaba zanga Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii: "Faabakɔ kaa hunu za Siona. Zam ka Ikpɛ gana wɔ, a ga à moorandi Yakɔfu.
- 27 Alikawali noya ka a tɛ ò sɛ saa ka a ga ò dulum yom kaa."
- 28 Ka simba Baaru Hinna, ngei wɔ ibɛrɛ yom no wom sabu sɛ. Amma ka simba suubayom, Ikpɛ binebaakɔ yom no ò cɛɛ yom sabu sɛ.
- 29 Ikpɛ gomini noyom nda Ikpɛ cɛɛ yom, ò sinda no ka ta.
- 30 Wom mo, dom di wom mana Ikpɛ gana. Maasa bine, bɛɛrem wɔ zam ka gana gaa wom du suuji.
- 31 Ya no, maasa ò mana Ikpɛ gana domi suuji ka Ikpɛ tɛ wom sɛ gaa ngei mo ma du suuji.
- 32 Ikpɛ na handunya kulu dam ka daabu zam ka gana kuna domi à ma suuji tɛ ò kulu sɛ.
- 33 E, Ikpɛ haizici nda à haikusutɛrɛ nda à beire, ò sinda mee fa. Bɔrɔ si ka à ga ka à sijira bei. Bɔrɔ si faham mo nda à fɔndɔ yom.
- 34 Mee ya na Kpe lasabu bei "wala mee ya ci à cɛbɛkɔ?"
- 35 Wala mee ya jina ka à na zama à ma nga na ka yeti?"
- 36 À dɔ na, à gaa na, à sɛ no, hɛ kulu goono. Deiza ma ci à òmɔne jiiri dubu nda dubu yom. Ami.

Lomei 12

- 1 Nga di se nyaize, a go wom nmaare lkpe suuja ganda, wa wom gaahamei no zanga garandi hundikoni, halaala ka à kaani lkpe se. Nga ya ci wom gbei ka à saba.
- 2 Wom ma si ci afo mo nda maasa zamani amma wa nam lkpe ma wom bere ka wom faham tejandi. À gaa no, wom ma du ka bei he ka à ci lkpe binebaa ka à ci ihinno nda ikaano nda tounte.
- 3 Gomini ka lkpe na a no kuna, a go cii wom kuna afo fo kulu se, boro ma si gunda bombere ka à mana hima. Amma à ma lasabu ka nga bom baanandi nda zanga lkpe naane neesiji goono nda ka farisi boro fo fo kulu se.
- 4 Zanga gaaham folonku kuna i gunda dɔbu boobo, dɔbu yom kulu mo gbei mana ci afo.
- 5 Ya no i yom, i goono iboobo amma i te gaaham folonku Mesiya kuna. I kulu go te cere dɔbu yom.
- 6 I kulu gunda noyom nmani nmani i ma gbei te nda, noyom ka lkpe na i gomini. De andebitere na lkpe na i no, i ma andebitere te nda zanga cine naane goono nda.
- 7 De tamtere gbei no, i ma moo no tamtere gbei se. De coandiyom no, i mo coandi.
- 8 De himma noyom na, i mo himma no. De noyom no i ma na nda bine fo. De à na i na i ma te jina, i ma à te nda himma. De suuji damyom no, i ma à te nda faiha.
- 9 Baakasine ma si gunda munaficitere. Wa ilalo fente. Wa ho ihinno gaa hali à ma boori.
- 10 Wa baani cere se zanga nyaize yom gunda baakasine cere se. Bere teyom do here wa jina ka à te cere se.
- 11 Wa himma dam, wa si yofune. Wa te boro dungo yom bine do ka tamtere Kpe se.
- 12 Wa faiha beje kuna. Wa te suurante yom taabi kuna. Wo himma dam aduwa gaa.
- 13 Wom mo halaalante yom gaakasine n baayom kuna. Wo yotere ta ma.
- 14 Beerem ka n go wom guruguzandi, wa barika dam n gaa. Wa barika dam, wa si laali.
- 15 Wa faiha nda beerem ka n go faiha. Wa he nda beerem ka n go he.
- 16 Wa bara nda laakali folonku cere game. Wa si bine decere he beeri yom bom, amma wa laakali yeti icena yom gaa. Wa si wom bom guna haikusu.

- 17 Wa si ilalɔ bana nda ilalɔ. Wa miila hinno tɛ bɔrɔ kulu jine.
- 18 De à hini ka tɛ, zanga ka à ma hunu wom dɔ, wa gɔrɔ nda baani wom nda bɔrɔ kulu game.
- 19 A bine baakɔei, wa si faasa wom bɔm sɛ. Wa nam binetɔnɛ di ma nga gbei tɛ zama Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii: "A n̄mɔne no faasa. Hɛɛ ya kaa bana". Kpɛ cii ya di.
- 20 Nga di sɛ, "de n̄ n̄mɔne ibɛrɛ maa hɛrɛɛ, n ma à no n̄maari. De à maa jo, n ma à na hari domi nga di tɛyom gaa, n ga denji gusam à bɔm kuna noya.
- 21 N ma si nam ilalɔ ma gaanhmaa n bɔm, amma n ma gaanhmaa nda ihinno tɛyom ilalɔ bɔm.

Lomei 13

- 1 Bɔrɔ kulu ma bɔm yeti ganda gaabikoni yom sɛ zama dabari si ka à mana ci Ikpɛ dɔ na à hunu. Gaabikoni yom ka n̄ goono, Ikpɛ ya na n̄ jisi.
- 2 À sɛ no, bɔrɔ ka à go hungu hini, à go hungu Ikpɛ jisiri. Beerem ka n̄ go hungu mo, n̄ kaa ciiti cendi ngei bɔm.
- 3 Gbei hinno tɛkɔ si hamburu gaabikoni yom, amma gbei lalɔ tɛkɔ, à hamburei. N baa n ma si hamburu gaabikoni ba? N ma ihinno tɛ, n kaa du à gaa saabuyom.
- 4 Gaabikoni wɔ Ikpɛ gbeiteeri na n hanfani sɛ. Amma de n go ka ilalɔ tɛ, n ma hamburu. À mana ci kɔnu kɔnu no à go ciiti takuba zaa. Ikpɛ gbeiteeri no, faasakɔ ka à ma bine bana bɔrɔ ka à go ka ilalɔ tɛ gaa.
- 5 À sɛ no, à tilasi bɔrɔ ma nga bɔm yeti ganda, à mana ci binetɔna hinne sɛ bo, amma nda bine kuna sendi mo sabu sɛ.
- 6 À sɛ na, wom go jangali yom bana mo domi gaabikoni yom wɔ Ikpɛ gbeiteeri yom no ka n̄ na n̄ dam n̄ mo gbei nga di tɛ.
- 7 Wa bana n̄ kulu sɛ hɛ ka à ci n̄ n̄mɔne. Bɔrɔ ka à n̄mɔne no jangali, wa jangali bana à sɛ. Wɔ ka boode ya ci à n̄mɔne, wɔ à boode bana à sɛ. Wɔ ka à gunda hambure, wa hambura. Wɔ ka à gunda bɛrɛ wa bɛrɛ tɛ à sɛ.
- 8 Wom ma si tɛ bɔrɔ fɔ kulu garɔjindi, de à mana ci cɛrɛ sɛ baakasine zama beerem ka n̄ ga baa cɛrɛ, n̄ na fɔnda tɔnandi.
- 9 Hɛ ka Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii neya: "N ma si zina. N ma si bɔrɔ wi. N ma si zee. N ma si tɛ tangari sɛda. N ma si baa ka futu." Meire n̄mani mo kulu ka à hini ka goono, à goono sendi wɔne kuna: "N ma baa n̄ gɔrɔkasine zanga n̄ bɔm".
- 10 Baakasine kuna bɔrɔ si ilalɔ tɛ gɔrɔkasine sɛ. Ya di gaa, baakasine wɔ ya go Moisi fɔnda kulu tɔnandi.

11 Wom ma nga di tɛ za ka wom na lokaci bei. Lokaci tɔ ka i ma tunu jiibi, zama maasa i faaba maani i yom gumo ka bisa saa ka i naane.

12 Ciini beeri. Mo maani boyom. Ya di gaa, i ma kube gbei furu ka kaari wangu jiine yom zaa.

13 I ma dira nda cimi zanga zaari, à mana ci nda hanasua nda baji ham ka bugu nda zina nda baayom futu nda zoji nda cense.

14 Amma wa Kpe Yesu Mesiya faka. Wa si saale dam bineibaa gaa ka à baayom futu yom tɛ.

Lomei 14

1 Bɔɔ ma ka à sinda gaabi naane kuna, wom ma à ta. Wom ma si à ta ka kakɔ nda wom lasabu yom kuna.

2 Bɔɔ fɔ go naane nga hini ka hɛ kulu ηmaa. Bɔɔ fɔ ma ka à sinda gaabi naane kuna, à go kɔsu yom ηmaa.

3 Bɔɔ di ka à go ηmaa, à ma si bɔɔ ka à si ηmaa fentɛ. Bɔɔ ka à si ηmaa ma, à ma si bɔɔ ka à ga ηmaa ciiti, domi lkpe na à ta.

4 Ni na mee, ni ka n ga gbeiize ηmani ciiti? À cɛyom wala à kamyom à Kpe sendi na. À kaa cɛ bo zama lkpe gunda dabari ka à dii ka cɛandi.

5 Bɔɔ fɔ mo, hanu fɔ beeri à dɔ ka bisa hanu fɔ. Afɔ ma hanu yom kulu à sɛ afɔ na. Bɔɔ kulu ma nga ηmɔne tabatandi nga bine kuna.

6 Bɔɔ ka à ga hanu fayanka, Kpe sabu sɛ na à go ka à fayanka. Bɔɔ ka à si hanu fayanka, Kpe sabu sɛ no à si fayanka. Bɔɔ ka à go ηmaa, Kpe sabu sɛ no à go ηmaa zama à go ka lkpe saabu. Bɔɔ ka à si ηmaa mo, Kpe sabu sɛ no à si ηmaa zama à go ka lkpe saabu.

7 I kuna bɔɔ fɔ si ka à go huna nga bɔm sɛ. Bɔɔ si ka à bu nga bɔm sɛ.

8 De i go huna, Kpe sɛ no i go huna. De bine i bu no, Kpe sɛ no i bu. Nga di sɛ, de i ga huna no, de i go bu no, i yom ya Kpe ηmɔne yom no.

9 À sɛ no, Mesiya bu ka ye ka huna domi à ma ci Kpe buko yom bɔm nda hundikoni yom bɔm.

10 Amma ni, ifɔ sɛ n ga ka n nyaize ciiti? Wala ni, ifɔ sɛ n ga ka n nyaize fentɛ? I kulu kaa cɛ Mesiya ciiti kariga jine.

11 lkpe Sendi hantumantɛ cii: "A go huna, Kpe cii ya di. Cɛnjɛ kulu kaa sɔmbu a jine. Dɛɛɛ kulu mo ga lkpe bɛrandi."

12 Ya di no, i kulu afɔ fɔ, i ga i jinde deede lkpe sɛ.

13 Nga di sɛ, i ma si cɛɛ ciiti kpɛɛɛ, amma wa laakali nda wɔne. Wa si tɛ he ka à ma nam wom nyaize ma dɛɛ wala à ma taali tɛ.

- 14 A bei, a tabai mo Kpe Yesu kuna he fɔ si ka à mana ci halali. Kala de bɔrɔ fɔ ka à ga lasabu he fɔ mana halali, à si ci halali bɔrɔ di sɛ.
- 15 De n nyaize bine sara nda n ηmaari, n si dira noya nda zanga baakasine goono nda. N ma si bɔrɔ fɔ zeeri nda n ηmaari, bɔrɔ ka à sɛ Mɛsiya bu.
- 16 Nga di sɛ na, wom ma si nam ò ma ihinno ka à goono wom gaa sendi yamu.
- 17 Ikpe kpetɛrɛ wɔ à mana ci ηmaa nda ham amma cɛandiyom susu nda laakali kane nda faihã Biya Halaala kuna.
- 18 Bɔrɔ ka à ga tamtɛrɛ Mɛsiya sɛ zanga ya, akpe ya kaani Ikpe sɛ ka saba mo iburadam yom sɛ.
- 19 Ya di gaa, i ma gana he yom ka ò go kpei laakali kane dɔ nda he yom ka ò nam i ma cɛrɛ naane cini.
- 20 I ma si Ikpe gbei zeeri ηmaari sabu sɛ. Dahiri he kulu halali. Nda à kulu, à si boori bɔrɔ sɛ saa ka à go ηmaa, à ma ci katiyom he.
- 21 À boori n ma si ham ηmaa, n ma si dufɛ ham, n ma si he fɔ kulu tɛ ka à ma nam n nyaize ma kati wala à ma dɛrɛ wala à ma zam gaabi.
- 22 N gunda naane ba? Ni, he ka n ga tabai n ma à jisi n bɔm sɛ Ikpe jine. Binekaanekpe no wɔ ka à si nga bɔm ciiti he ka à go tabatandi kuna.
- 23 Amma bɔrɔ ka à ga ηmaa nda siika, à goono ciiti ka zeeri kuna domi à si tɛ nda naane. He kulu bine ka bɔrɔ si ka à tɛ nda naane, dulum no.

Lomei 15

- 1 I yom ka i gunda gaabi naane kuna, i ma mɔngɔntɛ yom mɔngɔnɛ jɛrɛ. I ma si tɛ he ka à kaani i hinne sɛ.
- 2 I kulu afɔ fɔ ma ceeci ka kaani i gɔrɔkasine sɛ ihinno dɔ naane ciniyom sɛ.
- 3 Mɛsiya ma, à mana ceeci ka kaani nga bɔm sɛ, kala he ka Ikpe Sendi hantumantɛ cii: "Beerem ka ò go ka n woo, ò woobi yom kam a bɔm".
- 4 He kulu ka ò hantum za dam jina, ò na ò hantum na i cɛbɛ sɛ zama i ma du bɛɛjɛ suuru gaa nda yamarandiyom gaa ka i du Ikpe Senda kuna.
- 5 Ikpe Suurukpɛ, Yamarandikɔ mo no, à mo wom no laakali fɔlɔnku wom cɛrɛ nda cɛrɛ game Mɛsiya Yesu gaa.
- 6 Nda bine fɔ nda mee fɔ wom ma Ikpe bɛerandi, i Kpe Yesu Mɛsiya Baaba.
- 7 Nga di sɛ, wa cɛrɛ ta zanga Mɛsiya ma na i ta Ikpe deiza sɛ.
- 8 A go wɔne cii Yesu Mɛsiya ya tɛ Yuifu yom gbeiize Ikpe cimi sɛ, à ma alikawali ka Ikpe tɛ cɛɛ yom sɛ tabatandi.

- ⁹ Dimi cindeɪ ma ma du ka Ikpɛ bɛɛrandi à suuji sabu sɛ. Zanga Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii: "À sɛ no, a ga n bɛɛrandi dimi cindeɪ game ka n maa deizakpɛ sifa."
- ¹⁰ À cii kpɛɛnɛ: "Wom ma dimi cindeɪ, wa faihã nda à jama."
- ¹¹ A ye ka cii: "Wa Ikpɛ sifa, wom kulu dimi cindeɪ. Wa à sifa, wom jama kulu."
- ¹² Esayi mo cii: "Yasai kaaji bɔgu ka hunu tɛɛ. À kaa tunu ka dimi cindeɪ mei. Dimi cindeɪ ga ngei bɛɛjɛ dɛɛɛ à bɔm."
- ¹³ Ikpɛ Bɛɛjekpɛ, à ma wom tɔnandi nda binekaane kulu nda laakali kani naane kuna, wom ma du ka ba bɛɛjɛ kuna nda Biya Halaala dabari.
- ¹⁴ A nyaizeɪ, a tabatandi wom gaa, wom ma wom tɔ nda bɔrɔhinnotɛɛ. Wom tɔ nda beire kulu. Wom hini mo ka cɛɛ na himma.
- ¹⁵ Amma nyaizeɪ, nda yarutɛɛ no a hantum wom sɛ, ka wom hɔngandi gomini wɔne sabu sɛ ka Ikpɛ na gomini wɔ na a sɛ.
- ¹⁶ À na gomina no a sɛ ya tɛ Mɛsiya Yesu gbeiteeri dimi cindeɪ sɛ. A go ka Ikpɛ Baaru Hinna waazu tɛ domi dimi cindeɪ ma bara zanga saraa ka à kaani Ikpɛ sɛ, saraa ka Biya Halaala na à halaalandi.
- ¹⁷ Ya di gaa, à tɔ ya faihã Mɛsiya Yesu kuna ka simba nda Ikpɛ hɛ yom.
- ¹⁸ A si tu ka hɛ fɔ kulu cii de à mana ci Mɛsiya ya na à tɛ nda hɛɛ a sendi dɔ nda a gbei dɔ hali dimi cindeɪ ma Ikpɛ gana.
- ¹⁹ À na à tɛ a dɔ ma nda alamu yom nda mamaci yom Ikpɛ Biya dabari gaa. Zanga ya Yerusalem nda à hundantɛ kulu kala ka kpei lleya laabu, a na Mɛsiya Baaru Hinno waazu tɛ.
- ²⁰ A na niya hɔ ya Baaru Hinno waazu nungu ka ñ mana Mɛsiya waazu tɛ jina, domi ya si cini fuu kpɛsɛ ñmani bɔm.
- ²¹ Zanga Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii: "Beerem ka ñ sɛ ñ mana a baaru cii, ñ kaa di. Beerem ma ka ñ mana maa ba ce fɔ, ñ kaa faham."
- ²² Hɛ ka à na a ganji wom dɔ kaayom noya.
- ²³ Amma maasa laabu wɔne yom kuna sababu fɔ si kpɛɛnɛ ka à ga a jɛ. Za jiiri boobo no a gunda wom dɔ kaayom niya kala kala.
- ²⁴ Saa ka a kaa kpei Esipani laabu, a gana wom dɔ ka faihã nda wom. Nga di banda a baa wom ma a kambaza nda nodi kpeiyom.
- ²⁵ Amma maasa a go kpei Yerusalem ka tamtɛɛ halaalantɛ yom sɛ.
- ²⁶ Masidoni nda Akaya ganakɔ yom ga baa kala kala ngei ma gaakasine tɛ talika yom sɛ ka ñ goono Yerusalem halaalantɛ yom kuna.

- 27 Nga di ya kaani ò sɛ. Ò ci mo Yuifu yom garɔkoni yom. De dimi cindei du ngei ba Yuifu yom òmɔne Ikpe barika kuna, à tilasi dimi cindei mo gaa ò ma Yuifu yom gaakasine nda handunya he yom.
- 28 Saa ka a muradu nga di beeni ka gomini wɔ no ò sɛ, a kaa gana wom dɔ ka kpei Esipani laabu.
- 29 A bine bei saa ka a kaa wom dɔ a kaa nda Mesiya Baaru Hinna barika tɔnantɛ.
- 30 Amma nyaizeji, a ga wom òmaare i Kpe Yesu Mesiya ganda nda Biya Halaala baakasine ganda, wom ma tangam a banda wom òmɔne aduwa yom kuna a sɛ ka wom go tɛ Ikpe gaa.
- 31 Wom ma òmaare Ikpe ma a kaa Yude laabu zam ka naane ize yom kambɛ. Gaakasine ma ka a kpeinda Yerusalem halaalantɛ yom sɛ ma kaani ò sɛ.
- 32 Wom ma òmaare mo ya kaa wom dɔ nda faihã nda Ikpe binebaa ya hulanzom mefɔ nda wom.
- 33 Ikpe ka à ga kaanda laakali kane, à ma gɔrɔ wom kulu banda. Ami.

Lomei 16

- 1 A go ka i weima Fibi sifa wom dɔ, nga ka à ci Mesiya marga ka à goono Sankaria kpaara gbeiteeri.
- 2 Wom ma à kube Kpe kuna zanga à hima nda halaalantɛ yom. Wom ma à gaa asiiri kulu ka à kuna à gunda wom muradu zama à na jama gaa. Hɛɛ mo à na a gaa.
- 3 Wom ma Pisisila nda Akila fɔɔ, a bɔrɔ hinkantɛ yom Yesu Mesiya gbei kuna,
- 4 Ò na ngei jinde yom no a hundi sabu sɛ. À mana ci a hinne ya go ka ò saabu amma nda dimi cindei Mesiya marga yom kulu mo.
- 5 Mesiya marga mo ka à cini meigu ò hundi kuna, wom ma à fɔɔ. Wom ma a binebaako Epenetu fɔɔ, bɔrɔ ka à ci Mesiya ganako sintine Akaya laabu.
- 6 Wa Mariama fɔɔ ka à na gbei tɛ gumo gumo i sɛ.
- 7 Wom ma Andalonika nda Yunia fɔɔ, a dimi yom, ka ò ci a bɔrɔ hinkantɛ yom kasu kuna. Diya yom kuna mo ò maa ya hunu. Ò na a jina mo Mesiya kuna.
- 8 Wom ma Ampiatu fɔɔ, a binebaako Kpe kuna.
- 9 Wom ma Yuluba fɔɔ, i bɔrɔ hinkantɛ Mesiya gbei kuna nda a binebaako Sitaci.
- 10 Apɛlɛ ka ò na a tabatandi Mesiya kuna, wom ma à fɔɔ. Wa Alitabule fuu mariya yom fɔɔ.

- 11 Wom ma a dimi Hirodiu fɔɔ. Wom ma Nasisu fuu mariyei ka ñ goono Kpe kuna fɔɔ.
- 12 Wom ma Tifanu nda Tifaso fɔɔ, ka ñ go gbei tɛ Kpe sɛ. Wa a binebaako Pɛlisu fɔɔ, nga ka à na gbei tɛ kala kala Kpe sɛ.
- 13 Lufu, Kpe kuna suubanta, wom ma à fɔɔ, nda à nya ka à ci a nya mo.
- 14 Wom ma Asincitu fɔɔ nda Felego nda Hɛmasi nda Patoba nda Hɛmɛ nda nyaizei ka ñ goono ñ dɔ.
- 15 Wom ma Filegu nda Yuli fɔɔ nda Neliyu nda à weima nda Olɛmpu nda halaalantei kulu ka ñ goono ñ dɔ.
- 16 Wa cɛɛ fɔɔ nda jɛɛbɛ sumsumyom hinno baakasine kuna. Mɛsiya marga kulu go wom fɔɔ.
- 17 Nyaizei, a ga wom ñmaare wom mo laakali nda beerem ka ñ ga kaanda feefee nda dɛɛyom ka ñ mana saba nda cooandiyom ka wom du. Wom ma moorei mo.
- 18 Ngei wɔ, ñ si tamtɛɛ i Kpe Mɛsiya sɛ kala ngei bumbum gunde sɛ. Mee kaane nda sendi baano baano no ñ go ganako baano yom zamba nda.
- 19 Beerem kulu sã maa wom ganayom baaru. Nga di sɛ, a go faihã wom sabu sɛ amma a go baa wom ma tɛ laakalantɛ yom ka simba nda ihinno, hinnante yom mo ka simba nda ilalo.
- 20 Ikpe ka à ga laakali kane no à kaa Setam tɛɛsɛ wom cee yom cire, à si jɛ. I Kpe Yesu Mɛsiya gomini mo gɔɔ wom banda. Ami.
- 21 Timote, a bɔɔ hinkantɛ gbei kuna, à go wom fɔɔ nda a dimi yom Lusida nda Yaso nda Sosipato.
- 22 Hɛɛ mo, Tɛtisu ka a ci tira wɔ hantumko, a go wom fɔɔ Kpe kuna.
- 23 A fuukpe Gayu, wɔ ka à hundi kuna Mɛsiya marga cini tɛ, à go wom fɔɔ. Alasitu ka à ci wangara nooru jisiko nda i nyaize Kalitu, ñ go wom fɔɔ.
- [24 I Kpe Yesu Mɛsiya gomini mo gɔɔ wom kulu banda. Ami.]
- 25 Deiza ma ci Ikpe ñmone. Nga ya gunda dabari ka wom sinji à ma boori naane kuna Baaru Hinna ka a fɛɛ bɔm nda Yesu Mɛsiya waazu bɔm. Nga di tɛ na Ikpe duje kaayomtɛɛ bɔm, duje ka à goono tugantɛ za zamani yom sintiyom.
- 26 Amma maasa duje di hunu tɛɛ andebei hantum yom dɔ hali handunya dimi kulu ma à bei nda zanga Ikpe ka à sinda beeniyom meire goono nda, hali ñ ma naane gana.
- 27 Ikpe nga fɔ ka à ci haikusu, deiza ma ci à ñmone jiiri dubu nda dubu yom, Yesu Mɛsiya dɔ. Ami.

Kɔlɛntei Sintine

Kɔlɛntei Sintine 1

- 1 Hɛɛ Pɔlu, Ikpɛ na a cɛɛ nga binebaa bɔm ya tɛ Mɛsiya Yesu diya. I nyaize Sotɛnisu goono nda hɛɛ.
- 2 I go ka Ikpɛ marga ka à goono Kɔlɛntɛ wangara fɔɔ. Ikpɛ na wom halaalandi Mɛsiya Yesu kuna ka wom cɛɛ halaalantɛ yom. I go wom fɔɔ nda beerem mo ka ñ go ka i Kpɛ Yesu Mɛsiya maa cɛɛ nungu kulu, nga ya ci ngei Kpɛ nda i ñmɔne.
- 3 Gomini nda laakali kane mo goono wom banda ka ñ hunu i Baaba Ikpɛ nda Kpɛ Yesu Mɛsiya dɔ.
- 4 A go ka a ñmɔne Ikpɛ saabu wom sɛ saa kulu Ikpɛ gomini sabu sɛ, gomini ka à na wom no Mɛsiya Yesu kuna.
- 5 A go ka à saabu nda ka Mɛsiya kuna Ikpɛ na wom no barika hɛ kulu kuna sendi kulu dɔ nda beire kulu dɔ.
- 6 Ikpɛ na Mɛsiya sɛda tabatandi mo wom kuna.
- 7 À na à tabatandi hali wom ma si zam noyom ba afɔ za ka wom go ka i Kpɛ Yesu Mɛsiya kaayomtɛrɛ batu.
- 8 Nga ya kaa wom tabatandi kala mee wom ma goono taali si i Kpɛ Yesu Mɛsiya hanu hine.
- 9 Ikpɛ ya naanekpɛ no, nga ka à na wom cɛɛ wom ma meigu nda bine fɔ nda nga lze, i Kpɛ Yesu Mɛsiya.
- 10 Nyaize, a go wom no himma i Kpɛ Yesu Mɛsiya maa gaa, wom sendi ma ci afɔ. Feefee ma si goono wom game. Wom ma ci afɔ laakali fɔlɔnku kuna nda diyom fɔlɔnku.
- 11 A nyaize, Kolowe fuu bɔrɔ yom na a no wom baaru. Ñ cii feefee goono wom game.
- 12 Amma a go wɔne cii, wom kulu afɔ fɔ hɛ ka wom go cii neya: Hɛɛ wɔ Pɔlu banda no a goono. Hɛɛ wɔ Apolo banda no a goono. Hɛɛ wɔ Sefa banda no a goono. Hɛɛ wɔ Mɛsiya banda no a goono.
- 13 Ñ na Mɛsiya feefee ba? Ñ na Pɔlu kanji wom sɛ ba? Wala nda Pɔlu maa no ñ na wom mirandi?
- 14 A go ka Ikpɛ saabu nda ka ya na wom ba afɔ mirandi, de à mana ci Kilipu nda Gayu.
- 15 A mana nga di tɛ zama bɔrɔ fɔ kulu ma si cii a na mirandiyom tɛ nda a maa.

- 16 A na Tifanu fuu beerem mo mirandi. Beerem nge yom di ba si, a si bei de a na bɔrɔ fɔ mirandi kpɛɛnɛ.
- 17 Mɛsiya mana a dɔntɔm ya kaa mirandi amma ya kaa waazu Baaru Hinno bɔm. A mana waazu nda handunya haikusutɛrɛ sendi zama Mɛsiya buyom bundu gaarantɛ gaa à ma si te kɔnu.
- 18 Bundu gaarantɛ sendi wɔ samutɛrɛ sendi na ngei wɔ dɔ, nge yom ka ñ go halaci. Amma i yom ka i go du faaba, i dɔ Ikpɛ dabari no.
- 19 Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii: "Handunya haikusu yom, a ga ñ haikusutɛrɛ zeeri. Handunya fahamkpɛ yom mo, a ga ñ ganandi."
- 20 Mani haikusu? Mani cooandikɔ? Mani zamani wɔ kakɔkpɛ? Ikpɛ na handunya wɔ haikusutɛrɛ tɛ samutɛrɛ. À na ci cimi no ba?
- 21 Za ka Ikpɛ haikusutɛrɛ kuna handunya mana Ikpɛ bei à ñmɔne haikusutɛrɛ dɔ. À kaani Ikpɛ sɛ ma à ma naanekɔ yom faaba samutɛrɛ waazu gaa.
- 22 Yuifu yom wɔ alamu yom no ñ go ñmaarɛ. Gareku yom mo go handunya haikusutɛrɛ ceeci.
- 23 Amma i yom, Mɛsiya ka ñ kanji à baaru no i go fɛɛ. I baaru fɛɛyom wɔ ya tɛ Yuifu yom sɛ dɛrɛyom hɛ. À tɛ dimi cindei mo sɛ samutɛrɛ.
- 24 Beerem ka Ikpɛ na ñ cɛɛ, za Yuifu yom hali Gareku yom, ngei wɔ dɔ Mɛsiya ya Ikpɛ dabari no. Nga ya Ikpɛ haikusutɛrɛ mo no.
- 25 Ikpɛ samutɛrɛ bisa iburadam yom haikusutɛrɛ. Ikpɛ hinabunutɛrɛ, à bisa iburadam yom gaabi.
- 26 A nyaizeji, wa lasabu nda zanga wom goono saa ka Ikpɛ na wom cɛɛ. Wom kuna bɔrɔ boobo mana ci haikusu zanga iburadam yom go lasabu. Wom kuna iboobo mana ci dabarikpɛ. Wom kuna bɔrɔ boobo mana ci bɛɛrɛkpɛ.
- 27 Amma Ikpɛ na handunya samutɛrɛ hɛ yom suuba hali à ma handunya haikusu yom hawandi. À na handunya hinabunu yom mo suuba ka gaabikoni yom hawandi.
- 28 Ikpɛ na handunya hɛ kɔnu yom nda hɛ yom ka handunya dondei suuba. Oò, à na hɛ yom ka ñ mana ci suuba ka hɛ yom ka ñ ci tɛ kɔnu.
- 29 Ikpɛ na à tɛ na zama bɔrɔ kulu ma si faare nga jine.
- 30 Ikpɛ na wom dam Mɛsiya Yesu kuna. Ikpɛ na Mɛsiya tɛ i sɛ haikusutɛrɛ ka à hunu à dɔ. Watom nga ya ci i cɛyom susu. Nga ya ci i halaalandiyom. Nga ya ci i fansayom.
- 31 À na nga di tɛ no zama Ikpɛ Senda ma tɔ ka à cii: "Bɔrɔ ka à ga faare, à ma à tɛ Kpɛ kuna".

Kɔlɛntɛi Sintine 2

- ¹ Hεε bumbum nyaizei, saa ka a kaa wom dɔ ka Ikpe sɛda waazu wom sε, ya na kaa nda sendi ηmani yom wala nda haikusutεre.
- ² Ya na guuri zaa ka bei hε ka à goono wom game de à mana ci Yesu Mεsiya, nga ka ñ na à kanji.
- ³ Hinabunutεre kuna na a gɔrɔ wom dɔ nda hamburu nda gasiyom beeri.
- ⁴ A mee sendi nda a waazu mana tε nda handunya haikusutεre sendi ka bɔrɔ berε. Amma Ikpe Biya cεβε yom nda à dabari gaa no a sendi ka waazu.
- ⁵ A na à tε zanga ya zama wom naane ma si gɔrɔ handunya haikusutεre bɔm amma à ma gɔrɔ Ikpe dabari bɔm.
- ⁶ Beerem ka ñ kube ñ game no i go haikusutεre sendi tε. I si tε zamani wɔ haikusutεre bɔm wala zamani wɔ kpe yom ηmɔne bɔm ka ñ ba bisa.
- ⁷ Amma Ikpe haikusutεre ka à dom goono tugantε, à duje sendi no i go tε. Ikpe na haikusutεre wɔ jisi i deiza sε za zamani yom mana tε.
- ⁸ Haikusutεre nga di zamani wɔ kpe yom ba afɔ mana à bei, zama de ñ na à bei dom, ñ si Kpe Deizakpe kanji.
- ⁹ Amma Ikpe Sendi hantumantε cii: "Hε yom ka maa mana di, nda hε yom ka hanga yom mana maa ñ mana hura bɔrɔ bine kuna mo. Hε nge yom di no Ikpe sɔlu beerem ka ñ go baa ra sε."
- ¹⁰ Amma Ikpe na ñ kaatεre i sε Biya Halaala dɔ. Biya Halaala go hε kulu yaase guna, ba nda Ikpe duje yom.
- ¹¹ Mee ya bei hε ka bɔrɔ fɔ ga lasabu de à mana ci bɔrɔ bumbum biya ka à goono akpe kuna? Ya na bɔrɔ si Ikpe lasabu yom bei de à mana ci Ikpe bumbum Biya.
- ¹² Amma i yom, i mana du handunya biya. I du Biya ka à hunu Ikpe dɔ zama i ma bei hε yom ka Ikpe na i no nga gomini kuna.
- ¹³ Nge yom di sendi mo no i go tε. I si sendi nda handunya haikusutεre ka iburadam yom na i cεβε. Amma i go sendi nda sendi yom ka Biya Halaala na i cεβε. I go Biya Halaala hε yom feeri nda Biya Halaala sendi yom.
- ¹⁴ Handunya bɔrɔ bine si Ikpe Biya hε yom ta zama nga wɔ dɔ samutεre hε yom no. À si hini ka ñ bei mo zama Biya Halaala ga ñ fayanka.
- ¹⁵ Amma bɔrɔ ka à gunda Ikpe Biya, à go hε kulu fayanka. Bɔrɔ kulu ma si à yaase guna.
- ¹⁶ Ikpe Sendi hantumante cii: "Mee ya na Kpe lasabu bei ka à ma Kpe cεβε? Amma i yom, i gunda Mεsiya lasabu."

Kɔlɛntei Sintine 3

- 1 Hεε wɔ nyaizeɪ, ya na hini ka sendi wom sε zanga beerem sε ka ñ ga lkpe Biya gana. Amma a sendi wom sε zanga beerem ka ñ go handunya haali gana, zanga Mesiya kuna naanekɔ cɛna yom sε.
- 2 A na wom no woo ka ham, à mana ci ηmaari sendɔ, zama wom si hini ηmaari sendɔ. Ba maasa ma wom si hinà.
- 3 Wom ya handunya haali ganakɔ yom no kpeɛɛ. Cɛnsɛ nda kakɔ nda feefee goono wom game. Ya di gaa wom ya handunya haali ganakɔ yom no. Wom go dira zanga iburadam yom haali goono nda. À na ci cimi no ba?
- 4 Wom kuna bɔrɔ fɔ go cii: Hεε wɔ Pɔlu banda no a goono. Afɔ mo cii: Hεε wɔ Apolo banda no a goono. Ya di gaa à na ci wom tε iburadam haali ganakɔ yom ba?
- 5 Hεε Pɔlu ya ci mee? Apolo ya ci mee? Gbeiteeri yom no ka ñ dɔ wom naane ka simba nda gbei ka Kpe na i ηmɔne afɔ kulu no.
- 6 Hεε wɔ, a tilam no. Apolo hangandi. Amma lkpe mo na à nam à ma beeri.
- 7 Zanga ya, tilamkɔ mana ci hε fɔ. Ya no hangandikɔ ma, kala lkpe cε ka à go nam à ma beeri.
- 8 Bɔrɔ ka à go tilam nda bɔrɔ ka à go hangandi, ñ kulu afɔ no. Amma afɔ kulu kaa du nga tukunsi nga gbei bɔm.
- 9 I yom ya lkpe bɔrɔ hinkantε yom no. Wom mo lkpe fari nda lkpe cinari na.
- 10 Zanga lkpe gomini goono nda ka à na a no, zanga cinikɔ haikusu ka à gunda laakali, a na fuu kpeɛɛ furu. Bɔrɔ fɔ mo go cini à bɔm. Amma bɔrɔ kulu ma laakali nda zanga nga ga cini à bɔm.
- 11 Bɔrɔ fɔ kulu si hini ka fuu kpeɛɛ ηmani fɔ furu ka à ηmana wɔ ka a furu kɔ. Nga ya ci Yesu Mesiya.
- 12 Bɔrɔ kulu ga cini fuu kpeɛɛ wɔ bɔm. À go cini nda wura nda anzerɛfu nda tondi dukusantε wala nda bundu nda subu kɔgɔ nda sumbe.
- 13 lkpe kaa bɔrɔ fɔ fɔ kulu gbei kaatεrε. Hanu di ya nam ñ ma à bei, zama nini kuna no ñ ga à kaatεrε. Hε ka à ci bɔrɔ fɔ kulu gbei, nini ya ga à neesi gbei ka à dimi na.
- 14 De gbei ka bɔrɔ kaa cini à bɔm cindi, akpe wɔ kaa du tukunsi.
- 15 De bɔrɔ fɔ gbei tɔnu mo, akpe tukunsi kaa dεrε. Amma nga bumbum lkpe ga à faaba nini kuna pimpam.
- 16 Wom ya lkpe gɔrε dɔ no. lkpe Biya mo goono wom kuna nda gɔrε. Wom go ya di bei ba?
- 17 De bɔrɔ fɔ na lkpe gɔrε dɔ sara, lkpe ga akpe zeeri zama lkpe gɔrε dɔ ya halaala no. Wom bine ya ci à gɔrε dɔ.

18 Bɔrɔ fɔ kulu ma si nga bɔm fafagu. De wom kuna afɔ go ka nga bɔm tamma zamani wɔ haikusu, à ma berɛ ka ci samu à ma du ka ci haikusu.

19 Handunya haikusutɛrɛ wɔ samutɛrɛ no Ikpe jine. Ikpe Sendi hantumantɛ cii: "Ikpe go haikusu yom dii ò òmɔne cɛmberɛ kuna".

20 Ikpe Senda cii kpɛɛɛ: "Kpe ga haikusu yom lasabu yom bei. À bei lasabu kɔnu yom no."

21 À sɛ no, bɔrɔ fɔ kulu ma si nga bɔm bɛrandi nda iburadam yom zama wom òmɔne no hɛ kulu.

22 Za Pɔlu, za Apolo, za Sefa, za handunya, za hundi, za bu, za maasa hɛ yom, za hɛ yom ka ò ga kaa, ò kulu wom òmɔne yom no.

23 Wom mo Mɛsiya òmɔne yom no. Mɛsiya ma, Ikpe òmɔne na.

Kɔlɛntɛi Sintine 4

1 Bɔrɔ kulu ma lasabu i gaa zanga ya wɔ, i yom ya Mɛsiya gbeiteeri yom na nda Ikpe duje bandabɔrɔ yom.

2 Amma hɛ ka à goono dee ya ci Ikpe duje bandabɔrɔ ma ci naanekpe.

3 Amma hɛɛ wɔ, wom ma a damzaka wala handunya kuna ciitikɔ ma a damzaka, à mana ci a sɛ hɛ fɔ. Hɛɛ bumbum ma, a dee si a bɔm damzaka.

4 A sinda hɛ fɔ kulu a bine kuna sendi bɔm. Amma ò mana a cɛandi susu nga di sɛ. Wɔ ka à ga ka a neesi, nga ya ci Kpe.

5 Nga di sɛ, wa si hɛ fɔ kulu ciiti za lɔkaci mana tɔ. Wa à nam hali Kpe ma kaa. Hɛ kulu ka à goono tugantɛ kube kuna, Kpe ga à dam kaari kuna. Bine kuna miila yom mo à ga ò kaatɛrɛ. À gaa no, bɔrɔ fɔ fɔ kulu kaa du nga saabuyom Ikpe dɔ.

6 Nyaizeɪ, wom sabu sɛ na a kaanda wɔne yom kulu ka cii hɛɛ nda Apolo bɔm zama wom ma dendeni i dɔ. A ga baa wom lasabu yom ma si bisa hɛ ka ò hantum. Wom ma si bɔmberɛ ma tɛ ka baabaa tɛ cɛrɛ sɛ.

7 Mee ya ga ni nda bɔrɔ fɔ fayanka? Ifɔ kulu na n gunda ka à mana ci noyom na? Za ka Ikpe na n no, ifɔ sɛ n go faare zanga hɛ ka à mana ci Ikpe noyom no?

8 Wom tɔ kɔ. Wom tɛ haibarikantɛ yom kɔ. Wom na kpetɛrɛ òmaa kɔ, i ba si à kuna. A go baa kala kala wom ma kpetɛrɛ òmaa zama i yom mo i ma kpetɛrɛ òmaa wom banda.

9 À hima a sɛ Ikpe na i yom ka i ci diya yom dam kɔkɔrɔ banda. I ci zanga beerem ka ò na bu ciiti dumbu ò bɔm. Ikpe na i tɛ gunayom hɛ handunya sɛ nda nga dɔntɔneize yom sɛ nda iburadam yom sɛ.

- 10** I yom wɔ, i ci samu yom Mesiya sabu sɛ amma wom wɔ, wom ya haikusu yom no Mesiya kuna. Hinabunu yom no i yom amma wom mo gaabikoni yom. Wom du bɛɛɛ. I mana du bɛɛɛ.
- 11** Hali maasa i go maa hɛɛɛ, i ga maa jo. I go zam jiinei ka dam. N̄ go ka i taabandi. I go dira ka hundi.
- 12** I ga sunjɛ ka gbei tɛ nda i kambɛ yom. N̄ go ka i woo, i go barika dam. N̄ go ka i guruguzandi, i go bine naani.
- 13** N̄ go ka i ciine. I go tu nda sendi hinno. I ci zanga handunya beegunu yom. I goono n̄ sɛ zanga bɔɔ yom hali maasa.
- 14** Ya na hɛ yom wɔ hantum ya wom hawandi sɛ. Amma a go wom kaabaaru zanga a koo binebaakɔ yom.
- 15** Bo de wom gunda cooandikɔ dubu wei Mesiya kuna, wom dee sinda baaba boobo. Hɛɛ ya na wom hɛi Mesiya Yesu kuna Baaru Hinna dɔ.
- 16** Nga di sɛ, a go wom n̄maare wom ma tɛ a dendenikɔ yom.
- 17** À sɛ no, a na Timote dɔntɔm wom dɔ, nga ka à ci a koo binebaakɔ, naanekpɛ mo Kpe kuna. À ma wom hɔngandi a tɛra yom Mesiya kuna zanga a ga beerem cooandi nungu kulu Mesiya marga kulu kuna.
- 18** Bɔɔ fɔ yom bine go bɔmbɛɛɛ tɛ zama n̄ go tamma hali a si kaa wom dɔ.
- 19** Hali cɛna bine a kaa wom dɔ de Kpe baa. Beerem ka n̄ go bɔmbɛɛɛ tɛ a kaa bei, à mana ci n̄ mee sendi yom hinne bo amma n̄ dabari.
- 20** Ikpe kpɛtɛɛ si mee sendi gaa kala dabari gaa.
- 21** Ifɔ wom go baa? Ya kaa wom dɔ nda kɔnkɔmyom dee wala nda baakasine nda bine baanɔ?

Kɔlɛntɛi Sintine 5

- 1** I ga maa nungu kulu n̄ go cii zina goono wom kuna. Zinatɛɛ dimi mo ka à si ba dimi cindei kuna. À tɔ hali wom kuna bɔɔ fɔ na nga baaba wɛndɛ zaa.
- 2** Amma bɔmbɛɛɛ no wom go tɛ. À hima na dom, wom bine ma sara ka bɔɔ di kaa wom kuna, nga ka à na gbei wɔ tɛ.
- 3** Hɛɛ wɔ a dɔ, ba ka a si nodi, a bine goono nodi. A na bɔɔ ka à na gbei nga di tɛ ciiti kɔ zanga dee hɛɛ wɔ, a goono nodi.
- 4** Saa ka wom meigu i Kpe Yesu Mesiya maa gaa, a biya goono nda wom nda i Kpe Yesu Mesiya dabari ma.
- 5** Wom ma bɔɔ ya di dimi dam Setam kambɛ. À ma nga dulum haali halaci zama à biya ma du faaba Kpe Yesu hanu hine.

- 6 Wom faare mana boori. Kasami cɛna ya buuru gaata kulu tunandi. Wom go ya di bei ba?
- 7 À sɛ no, wom ma kasami zeenɔ nga di kaa, wom ma du ka tɛ buuru gaata teji zanga wom sinda kasami. Mɛsiya ka à ci i Bɔmdaarum feeji, Ikpɛ na à garandi tɛ i sɛ.
- 8 a na i ma jingara tɛ, à mana ci nda kasami zeenɔ wala nda kasami ka à ci cɛmbɛrɛ cɛmbɛrɛ nda hanya fute. Amma i ma à tɛ nda buuru kasami si ka à ci ihinno nda cimi ɲmɔne.
- 9 A jina ka hantum wom sɛ tira fɔ kuna wom ma si kpaasitere tɛ nda zinateeri yom.
- 10 À mana ci ko fee pati pati nda handunya wɔ zinateeri yom wala nda hɛ baakɔ futu yom wala nda kɔmkɔ yom wala nda tooru ganakɔ yom. De ya na kala de wom ma hunu handunya kuna.
- 11 Maasa ma, a ga hantum wom sɛ de nyaize ci zinateeri wala hɛ baakɔ futu wala tooru ganakɔ wala bɔrɔ wookɔ wala bajiwi wala kɔmkɔ, wom ma si kpaasitere tɛ nda. Wom ma si ba ɲmaa nda akpɛ.
- 12 Handunya beerem ciitiyom à mana ci a sendi. Wom ma ganakɔ yom ciiti. À na ci ya di na ba?
- 13 Amma handunya ɲmɔne yom wɔ Ikpɛ ga ɲ ciiti. Wom ya dee, wa bɔrɔ lalɔ wɔ kaa wom kuna.

Kɔlɛntɛi Sintine 6

- 1 Wom kuna de bɔrɔ fɔ gunda hɛ fɔ nga nyaize fɔ gaa, à tu ka kaanda handunya ciitikɔ yom dɔ ba? Amma à hima à ma kaanda halaalantɛ yom dɔ.
- 2 Halaalantɛ yom kaa handunya wɔ ciiti. Wom go ya di bei ba? De bine wom ya kaa handunya ciiti, wom mana tɔ wom ma ciiti cɛna yom wɔ tɛ no?
- 3 I yom ya kaa Ikpɛ dɔntɔneize yom ciiti. Wom go ya di bei ba? Hali ya ma handunya wɔ ɲmɔne asiiri yom, i yom ya ga ɲ ciiti.
- 4 Ya di gaa, wom gunda handunya wɔ ciiti asiiri yom. Wom go beerem ka ɲ mana ci hɛ fɔ Mɛsiya marga jine zaa ka ɲ dam ɲ ma ciiti tɛ ba?
- 5 A go wɔne cii no ka wom hawandi. Wom kuna haikusu ba afɔ si ka à ma ɲmaani ka sendi wi nga nyaize yom game?
- 6 Amma maasa nyaize fɔ ga kaanda nyaize fɔ ciiti dɔ. Wom go ka à tɛ mo no zam ka naanekɔ yom jine fa.
- 7 Cimi no, nga di zanga na kulu à tɛ wom taali kɔ za ka wom ga kpeinda cɛrɛ ciiti dɔ. Ifɔ sɛ no wom si bine naani nda cimi zamyom dom? Ifɔ sɛ wom si bine naani nda muruse dam?

- 8 Amma wom wɔ, wom si cimi tɛ. Wom go muruse tɛ, à kulu mo nyaize yom sɛ.
- 9 Beerem ka ò mana cɛsusu si Ikpe kpetere tubu. Wom go ya di bei ba? Wa si wom bɔm dɛrandi. Za hawiize yom, za taaru ganakɔ yom, za zinateeri yom, za haruciwei yom, za babarakpe yom,
- 10 za zee yom, za hɛ baakɔ futu yom, za bajiwi yom, za bɔrɔ wookɔ yom, za kɔmkɔ yom, ò ba afɔ si ka à ga Ikpe kpetere tubu.
- 11 Ya bine no, wom kuna afɔ yom gɔrɔ dom. Amma Ikpe na wom nyume. À na wom halaalandi. À na wom cɛandi susu Kpe Yesu maa gaa nda i òmɔne Ikpe Biya dɔ.
- 12 Hɛ kulu halali a sɛ amma ò kulu sinda hanfani. Hɛ kulu halali a sɛ amma a si tu hɛ fɔ kulu ma dabari a bɔm.
- 13 Dmaari ya gunde òmɔne no. Gunde mo òmaari òmɔne na. Amma afɔ fɔ Ikpe ga ò kulu halaci. Gaaham wɔ mana ci zina òmɔne, Kpe òmɔne no. Kpe mo gaaham òmɔne.
- 14 Ikpe na Kpe tunandi bukɛi game. I yom mo à ga i tunandi nga dabari gaa.
- 15 Wom gaahamei ya Mɛsiya dɔbu yom no. Wom go ka nga di bei ba? Ya di gaa, ya Mɛsiya dɔbu yom zaa ka tɛ weikuru dɔbu yom ba? Awo. À si tɛ.
- 16 Bɔrɔ ka à meigu nda weikuru, nga nda weikura tɛ gaaham fɔlɔnku noya. Wom go ya di bei ba? Ikpe Senda cii: "Ò bɔrɔ hinka kaa tɛ gaaham fɔlɔnku".
- 17 Amma bɔrɔ ka à meigu nda Kpe, nga nda Kpe tɛ biya fɔlɔnku noya.
- 18 Wa zuuru zina sɛ. Dulum òmani fɔ kulu ka bɔrɔ tɛ à si kala gaaham sɛ tɛrɛ. Amma zinateeri wɔ à bumbum gaaham sɛ no à go dulum tɛ.
- 19 Wom gaahamei ya ci Biya Halaala gɔrɛ dɔ. Biya wɔ ya goono wom kuna. Wom du à Ikpe dɔ. Wom sinda wom bɔm bo. Metɛ no wom mana nga di bei?
- 20 Ikpe na wom dei nda fansayom bambata. Nga di sɛ, wa Ikpe bɛerandi wom gaahamei kuna nda wom binei kuna ka ò ci Ikpe òmɔne yom.

Kɔlɛntei Sintine 7

- 1 Ka simba nda hɛ yom ka ò sabu sɛ wom hantum a sɛ, à boori no bɔrɔ ma si lamba weibɔrɔ gaa.
- 2 Amma zina sabu sɛ haibɔrɔ kulu ma bara nda nga bɔm wɛndɛ. Weibɔrɔ mo kulu ma bara nda nga bɔm kunye.
- 3 Kunye ma nga wɛndɛ no hɛ ka à hegu à sɛ. Wɛndɛ ma tɛ ya di nga kunye sɛ mo.

- ⁴ Wɛndɛ sinda hini nga gaaham bɔm. À kunye ya gunda hini à bɔm. Ya na kunye ma sinda hini nga gaaham bɔm. À wɛndɛ ya gunda hini à bɔm.
- ⁵ Wom ma si hungu cɛɛ sɛ de à mana ci wom maa nda cɛɛ lɔkaci fɔ bɔm ka aduwa tɛ ka meehɔ zaa. Wom ma yaara ka ye cɛɛ gaa hali Setam ma si wom sui, wom bɔm mɔngɔyom sabu sɛ.
- ⁶ Ikpɛ ya tu a sɛ ya wɔne cii, à mana ci zanga meire no.
- ⁷ A go baa no bɔrɔ kulu ma bara zanga hɛɛ. Amma bɔrɔ kulu gunda nga noyom ka Ikpɛ na à no, bɔrɔ fɔ zanga ya wɔ, bɔrɔ fɔ mo zanga ya wɔ.
- ⁸ Haibɔrɔ yom ka ò mana hiji nda weibɔrɔ sokoni yom mo, ò sɛ no a go cii à boori ò ma gɔrɔ zanga hɛɛ.
- ⁹ Amma de ò si hini ngei bɔm, ò ma hiji. Bɔrɔ ma hiji, à bisa bɔrɔ guuri ma à tɔnu.
- ¹⁰ Beerem mo ka ò hiji, a go ka ò no mei. Amma à mana ci hɛɛ bo, Kpɛ no. Wɛndɛ ma si nga kunye fee.
- ¹¹ De bine à na à fee à ma gɔrɔ à ma si hiji wala à ma saba dam nga nda nga kunye game. Kunye mo ma si nga wɛndɛ fee.
- ¹² Amma a go sendi bɔrɔ cindei sɛ. Hɛɛ ya go sendi, à mana ci Kpɛ bo. Zanga sendi, nyaize fɔ gunda wɛndɛ ka à mana naane. De wɛnda tu nga ma gɔrɔ nda kunya, kunya ma si à fee.
- ¹³ De wɛndɛ mo gunda kunye ka à mana naane, amma kunya tu nga ma gɔrɔ nda wɛnda, wɛnda ma si à fee.
- ¹⁴ Wɛndɛ ya kunye ka à mana naane halaalandi. Kunye ma ya wɛndɛ ka à mana naane halaalandi. De à mana ci ya, wom koo yom bo tɛ ziibantɛ yom, amma maasa halaala yom no.
- ¹⁵ Amma de bɔrɔ ka à mana naane ga ka à fee, à ma nga bɔm fee. Zanga ya, nyaize haibɔrɔ wɔ wala nyaize weibɔrɔ wɔ à si hɔantɛ zama Ikpɛ na i cɛɛ no i ma gɔrɔ nda laakali kane.
- ¹⁶ Ni wɛndɛ, metɛ n tɛ ka bei hali n ga n kunye faaba? Ni mo kunye, metɛ n tɛ ka bei, hali n ga n wɛndɛ faaba?
- ¹⁷ Bɔrɔ fɔ fɔ kulu ma dira hinne zanga Kpɛ na à no ka simba nda cɛɛ yom ka Ikpɛ na bɔrɔ kulu cɛɛ. Zanga ya no a go Mesiya marga kulu na fɔndɔ.
- ¹⁸ Ikpɛ na dambanguize fɔ cɛɛ ba? À ma si ci zanga zam ka dambanguize. Ikpɛ na zam ka dambanguize fɔ cɛɛ ba? À ma si ci dambanguize.
- ¹⁹ Bangudamyom mana ci hɛ fɔ. Zam ka dambangu mo mana ci hɛ fɔ. Amma Ikpɛ meire yom ganayom ya ci hɛ kulu.
- ²⁰ Bɔrɔ fɔ kulu ma goono, goonoyom ka à kuna à goono saa ka Ikpɛ na à cɛɛ.

- 21 Ni ya tam na ba saa ka Ikpe na n cee? N ma si nam n laakali ma tunu. Amma de n hini ka ye bɔrɔcini n ma tu, à bisa.
- 22 Tam ka Ikpe na à cee Kpe kuna, à te bɔrɔcini noya. À te Kpe n̄m̄one. Ya na bɔrɔcini ka Ikpe na à cee Kpe kuna, à te Mesiya tam noya.
- 23 N̄ na wom dei nda fansayom bambata. Wa si ci iburadam yom se tam yom.
- 24 Nyaize, bɔrɔ fɔ fɔ kulu mo gɔrɔ Ikpe jine nda goonoyom ka à kuna à goono saa ka Ikpe na à cee.
- 25 Ka simba nda wɔ ka yom mana hiji ya na du mei Kpe dɔ. Amma a diyom kuna za ka a du suuji Kpe dɔ ka te naanekpe, a ga sendi.
- 26 He ka à saba a se neya. Lokaci gaabo yom ka n̄ goono maasa sabu se, à boori bɔrɔ ma gɔrɔ ya di.
- 27 N gunda wende ba? N ma si ceeci n ma à fee. N sinda wende ba? N ma si wende ceeci.
- 28 Amma ba de n hiji n mana dulum te. Hundiyo ka à mana hiji, de à hiji à mana dulum te. Amma beerem ka n̄ hiji, n̄ kaa taabi ham handunya gɔre kuna. Hee wɔ, a go baa ya wom bakaa.
- 29 Nyaize, a ga wone cii mo. Lokaci mana ku. Bɔrɔ ka à gunda wende à ma gɔrɔ zanga à sinda.
- 30 Beerem ka n̄ go he n̄ ma te zanga n̄ si he. Beerem ka n̄ go faihã, n̄ ma te zanga n̄ si faihã. Beerem ka n̄ ga dei, n̄ ma te zanga he ka n̄ sinda.
- 31 Beerem ka n̄ ga gbei nda handunya he yom, n̄ ma te zanga n̄ ga saale kaa à gaa. Handunya wɔ takari ga bisa.
- 32 Amma a ga baa wom mo goono karihã si. Bɔrɔ ka à mana hiji, nga wɔ saalu goono Kpe he yom dɔ zanga dimi nga ma kaani Kpe se.
- 33 Amma bɔrɔ ka à hiji mo, handunya he yom bɔm no à saalu goono zanga dimi nga ma kaani nga wende se.
- 34 Fayanka goono wende nda weibɔrɔ ka à mana hiji game. Weibɔrɔ ka à mana hiji, nga wɔ bine dɛɛ Kpe he yom dɔ, nga ma te halaalante za gaaham dɔ hali bine dɔ. Weibɔrɔ ka à hiji mo handunya he yom bɔm no à go bine dɛɛ zanga dimi nga ma kaani nga kunye se.
- 35 A na nga di cii na wom hanfani se, à mana ci ka hirime te wom se. Amma a ga cii he ka à hegu wom se, gbei ka wom ga te Kpe se, he fɔ n̄mani ma si wom laakali zaa.
- 36 Amma de bɔrɔ fɔ lasabu he ka nga ga te nga koo hundiyo se à mana hegu zama hundiya hije lokaci bisa à gaa, bine kala à ma à hijandi. À ma te he ka nga baa, à mana ci dulum teyom.

37 Amma bɔrɔ ka à sinji nga bine kuna à mana ci nda tilasi kulu, à gunda hini nga miila bɔm. De à suuba nga bine kuna nga koo hundiyo si hiji, akpɛ ga tɛ hɛ ka à boori.

38 Ya no bɔrɔ ka à hijandi, à na hɛ hinno tɛ. Bɔrɔ ka à mana à hijandi mo à bisa.

39 Wɛndɛ goono no hɔantɛ saa kulu ka à kunye ga huna. Amma de kunya bu, à hunu hije kɔrɔfɔ kuna noya. À hini ka hiji bɔrɔ ka à baa, amma Kpɛ kuna hinne fa.

40 Amma a diyom kuna, à gunda barika de à gɔrɔ ya di. A tamma hɛɛ ma bine, a gunda Ikpɛ Biya.

Kɔlɛntɛi Sintine 8

1 Ka simba nda hɛ yom ka ñ ga garandi tɛ tooru yom gaa, i go bei i kulu gunda beire. Beire go kaanda bɔmbɛɛrɛ amma baakasine cɛ ga naane cini.

2 De bɔrɔ fɔ go tamma nga ga hɛ fɔ bei no, à mana hɛ fɔ kulu bei jina zanga à hima à ma bei.

3 Amma bɔrɔ ka à go baa Ikpɛ, akpɛ wɔ Ikpɛ go ka à bei.

4 Ka simba nda hɛ yom ka ñ ga garandi taaru yom gaa hali bɔrɔ ma ñ ηmaa na? To. I go bei ka tooru mana ci hɛ fɔ kulu handunya kuna. Ikpɛ ηmani fɔ ma kulu si kala afɔlɔnku.

5 Ba ka afɔ yom goono ka ñ ga ka ñ cɛɛ ikpɛ yom hali bɛɛnɛ na wala ganda na ikpɛ baaba nda kpe boobo ya goono.

6 Amma i yom wɔ i dɔ Ikpɛ fɔlɔnku ya goono. Nga ya ci Baaba, hɛ kulu Takakɔ. I yom mo, à ηmɔne yom no. Kpɛ fɔlɔnku mo ya goono, nga ya ci Yesu Mɛsiya, wɔ ka à dɔ hɛ kulu goono. I yom mo, i go huna à dɔ.

7 Amma beire nga di si ñ kulu sɛ. Afɔ yom ka ñ gunda lasabu tooru bɔm hali maasa ñ ga ham yom ηmaa ka ñ na ñ garandi taaru gaa. Ñ bine kuna sendi ka à sinda gaabi mo ñ na ñ ziihandi.

8 À mana ci ηmaari ya nam i ma maani Ikpɛ dɔ. De i na à ηmaa, à si hɛ fɔ kulu tɔntɔnu i gaa. De i mana ηmaa, à si hɛ fɔ kulu zobu i gaa.

9 Amma wa laakali wom bɔrɔcinitɛrɛ wɔ ma si tɛ zanga dɛrɛyom hɛ hinabunu yom sɛ.

10 Zanga sendi, ni ka n gunda beire nga di, n ga gɔrɔ tooru fuu ko ηmaa. Akpɛ bine kuna sendi ka à ci hinabunu, à ga à na himma à ma hɛ ka ñ garandi taaru gaa ηmaa ba?

11 Nyaize hinabunu wɔ ka à sɛ Mɛsiya bu, n beire go nam à ma bu.

12 Wom go dulum tɛ zanga ya nyaize yom sɛ. Wom go ka ò bine kuna sendi ka à sinda gaabi mɛrɛ. Wom go dulum tɛ Mɛsiya sɛ noya.

13 A sɛ no, de ŋmaari ya ci a nyaize sɛ dɛrɛyom hɛ, a si ham ŋmaa pai zama ya si tɛ dɛrɛyom hɛ a nyaize sɛ.

Kɔlɛntɛi Sintine 9

1 Hɛɛ Pɔlu, hɛɛ wɔ diya na. Hɛɛ wɔ bɔrɔcini na. À na ci ya no ba? A di i Kpe Yesu Mɛsiya. Wom mo, wom ya ci a gbei Kpe kuna. À na ci ya no ba?

2 Ba de cindeɪ dɔ ya na ci diya, a dee ci diya wom dɔ zama wom ya ci a diyatɛrɛ sɛda Kpe kuna.

3 Wɔne ya ci a jinde ka a deede beerem dɔ ka ò ga ka a hã.

4 À na ci i gunda hini ka ŋmaa ka ham ba?

5 À na ci i gunda hini ka kpeinda i wɛndɛ ganakɔ i banda zanga diya cindeɪ ga tɛ nda Kpe nyaize yom nda Sefa?

6 Hɛɛ nda Baanaba hinne gaa na à tilasi ba, i ma gbei tɛ nda kambɛ?

7 Mee ya huro wanguizetɛrɛ ko ka nga bɔm bana? Mee ya lɛzɛ lambu dam à si à liiba ŋmaa? Wala mee ya memunu gaa kurum, à si woo ham?

8 A ga hɛ yom wɔ cii no zanga iburadam dee wala Moisi fɔnda mo go ka à fɔlonku di cii ba?

9 Moisi fɔnda kuna ò na à hantum ka cii: "N ma si takumkumɛ dam hau mee gaa ka à go mɔsɔngu karu". Ikpe go laakali nda hau yom hinne ba?

10 Dahiri i sabu sɛ na à go sendi. À na ci ya na ba? Oò, i sɛ no ò na à hantum. Bɔrɔ ka à ga fari, à ma fari nda bɛɛjɛ. Bɔrɔ ka à go heeni wi mo, à ma wi nda bɛɛjɛ. À kaa du nga ba gbei gaa nda bɛɛjɛ.

11 De i na Biya Halaala barika duma wom sɛ, hɛ fɔ beeri no ba hali wom ma i jɛrɛ?

12 De bɔrɔ fɔ yom gunda hini wom bɔm, à na ci i gunda hini wom bɔm ka bisei? Nda à kulu i mana gbei tɛ nda hini wɔ amma i na hɛ kulu jɛrɛ zama i ma si kpɛsɛrɛ fɔ kulu dam Mɛsiya Baaru Hinna sɛ.

13 Wom mana bei ka beerem ka ò go gbei halaala tɛ Ikpe bɛɛrandiyom dɔ ò ga du ngei ŋmaari Ikpe bɛɛrandiyom dɔ ba? Beerem ka ò go gbei tɛ garandi banda tanda dɔ mo, ò go du ngei ba garandi banda tanda dɔ. À na ci cimi na ba?

14 Ya mo no, Kpe na fɔndɔ no beerem ka ò ga Baaru Hinna waazu tɛ, ò ma huna nda Baaru Hinno waaza.

- 15 Amma hɛɛ wɔ ya na hɛ nge yom di ba afo dɛɛ beerem bɔm. Bine, ya na wɔne yom hantum zama n̄ ma n̄ tɛ a sɛ. Hɛɛ wɔ, à saba a sɛ ya bu, à bisa ya di bɔrɔ ma a faihã tɛ kɔnu.
- 16 De a go Baaru Hinno waazu tɛ, à mana ci hɛ fo ka ya bɔmbɛɛrɛ tɛ nda, zama tilasi no Ikpe dɛɛ a sɛ. Kaito mo no, de ya na Baaru Hinno waazu tɛ.
- 17 De a binebaa kuna no a go ka à tɛ dom, a gunda tukunsi. Amma de à tilasi a gaa no, a go ka à tɛ zama Ikpe na gbeia talifi a gaa.
- 18 Ifo ya ci a tukunsi? Nga ya ci ya Baaru Hinna waazu tɛ beerem sɛ, ya si banandi hã zama ya si gbei tɛ nda hini ka a gunda Baaru Hinno kuna.
- 19 Ba ka hɛɛ ya bɔrɔcini no n̄ kulu dɔ, a na a bɔm tɛ n̄ kulu banya zama ya du bɔrɔ jama ka tɔntɔnu.
- 20 Yuifu yom mo dɔ a ye zanga Yuifu zama ya du Yuifu yom. Beerem ka n̄ goono Moisi fɔnda cire mo dɔ a tɛ no zanga a goono Moisi fɔnda cire zama ya du ngei mo ka n̄ goono Moisi fɔnda cire.
- 21 Beerem mo ka n̄ si Moisi fɔnda cire dɔ, a tɛ zanga a si Moisi fɔnda cire zama ya du ngei mo ka n̄ si fɔnda cire. À mana ci a sinda Ikpe fɔnda na ba amma Mɛsiya fɔnda cire no a goono.
- 22 A na a bɔm tɛ hinabunu, hinabunu yom sɛ zama ya du hinabunu yom mo. A na a bɔm tɛ hɛ yom wɔ kulu, n̄ kulu sɛ zama zanga na kulu, ya du afo yom ka faaba.
- 23 A go ka nge yom di tɛ no Baaru Hinno sabu sɛ zama ya du ba à kuna.
- 24 Beerem ka n̄ go jilam jilam tɛ, n̄ kulu go zuuru no amma bɔrɔ fɔlɔnku ya du tukunsi ka n̄ jisi zuure di n̄mɔne. Wom ga ka nga di bei ba? Ta. Wa zuuru zanga ka wom ma du zuure tukunsi.
- 25 Gurujekari kulu ka à go guruje, kala à ma hini dɛɛ nga bɔm. À ga à dɛɛ no zama à ma du kpe fula, kpe fula ka à si jɛ. Amma i yom i ma hini dɛɛ ka du Kpe fula ka à si fumbu.
- 26 Nga di sɛ, hɛɛ wɔ a ga zuuru maa sinjantɛ hɛ ka a ga gaarɛ gaa. A ga dɛmbɛ, à mana ci ka hɛo karu.
- 27 Amma a gaaham na a ga taabandi ka à dam zanga tam hali ba de a na baaru fɛɛ beerem sɛ, Ikpe ma si a bumbum furu.

Kɔlɛntɛi Sintine 10

- 1 A nyaizeɪ, a si baa wom ma zam ka bei ka i cɛɛ yom kulu dira no buru cire hali n̄ kulu na tɛku dem.
- 2 N̄ kulu ma du mirandiyom Moisi kuna buru nda tɛku dɔ.
- 3 N̄ kulu mo ya na n̄maari dimi fɔlɔnku n̄maa, n̄maari ka à hunu Ikpe dɔ.

- 4 Ì kulu mo ya na hari dimi fɔ ham, hari ka à hunu lkpe dɔ. Tondi beeri ka à hunu lkpe dɔ, à goono ò banda. Hari wɔ gaa no ò kulu go ham. Tondi beera mo ya ci Mesiya.
- 5 Amma lkpe bine mana yee nda ò ba yom. À se no, à na ò bukɔ yom seesee ganji kuna.
- 6 Hɛ yom wɔ kulu bine tɛ i se deedandi ka i ma si du ka gunda guuri lalɔ yom zanga ngei.
- 7 Wa si tɛ tooru ganakɔ yom zanga ò òmone afo yom, zanga lkpe Sendi hantumantɛ cii: "Jama gɔrɔ ka òmaa ka ham. Ì tunu mo ka hooru."
- 8 I ma si zina mo zanga ò òmone afo yom zina kala à tɔ bɔrɔ dubu waranka cindi hinza bu zaari fɔ.
- 9 I ma si Mesiya bubure zanga ò òmone afo yom na à bubure. Gondi yom no ò halaci.
- 10 Wa si gunugunu zanga ò òmone afo yom gunugunu. Halacikpe na ò halaci.
- 11 Hɛ wɔ kulu tɛ ò se ka tɛ i se deedandi. Ì na ò hantum mo ka i kaabaaru, i yom ka zamani yom beeniyom tɔ i gaa.
- 12 Ya no bɔrɔ ka à ga tamma ceantɛ no nga goono, à mo laakali à ma si kam.
- 13 Suiyom fɔ kulu mana kaa wom gaa ka à mana ci iburadam suiyom. Amma lkpe ya naanekpe no. À si tu wom ma du suiyom ka wom si hini ka jere. Amma ka suiyom kaa wom gaa, lkpe ga à faaba fɔndɔ tɛ wom se wom ma du ka hinà.
- 14 À se no a bine baakɛi, wa zuuru tooru ganayom se.
- 15 Fahamkpe yom se no a go sendi. Wom bumbum, wa lasabu wom binei dɔ he ka a ga cii.
- 16 Gulaize fɔ hari barikakpe wɔ ka à se i ga ka lkpe saabu, nga ya ci meiguyom nda Mesiya kuri. Buuru ka i go zenji zenji ya ci meiguyom nda Mesiya gaaham. À na ci cimi na ba?
- 17 Buuru fɔlonku ya goono ba ka i bɔrɔ jama na. I ci gaaham fɔlonku zama buuru fɔlonku gaa na, i kulu meigu ka òmaa.
- 18 Wom ma Isiraila jama guna. Beerem ka ò ga garandi hɛ yom òmaa, ò ga meigu noya nda garandi banda tanda. À na ci cimi na ba?
- 19 Ya di gaa, ifɔ na a ga cii ya? Tooru bumbum go ci hɛ fɔ? Hɛ ka ò garandi tooru gaa, à go ci hɛ fɔ? Awo.
- 20 Amma hɛ yom ka dimi cindei go garandi ò go ka ò tɛ no hɔlle yom gaa, à mana ci lkpe gaa. A bine si baa wom ma meigu nda hɔlle yom.
- 21 Wom si hini ka Kpe gulaize hari ham ka hɔlle yom mo gulaize hari ham. Wom si hini ka Kpe òmaari òmaa ka hɔlle yom òmaari mo òmaa.

- 22 I ma Kpe dam à ma cense no? I gunda gaabi nda Kpe na?
- 23 He kulu ci a se halali amma he kulu sinda hanfani. He kulu ci a se halali, amma he kulu si naane cini.
- 24 Boro kulu ma si nga bom cine te kala boro fo cine.
- 25 He kulu ka n go neera fawa tanda, wom ma à nmaa. Wa si wom bom ha he fo kulu, wom bine kuna sendi sabu se.
- 26 Ikpe Sendi hantumante cii: "Kpe nmone no handunya nda he kulu ka à goono à bom".
- 27 De zam ka naane boro yom kuna afo na wom ce nda nmaari nga no wom yoda ka kpei. He kulu ka à kaanda wom se, wom ma à nmaa. Wa si hayom fo kulu te, wom bine kuna sendi sabu se.
- 28 Amma zanga sendi, boro fo cii wom se, he wo taaru gaa na n na à garandi. Wom ma si à nmaa boro di ka à na wom kaabaaru sabu se nda bine kuna sendi sabu se domi "Kpe nmone no handunya nda he kulu ka à goono à bom".
- 29 Bine kuna sendi wo, à mana ci n nmone di ba amma boro fo nmani nmone. Ifo se na n ga a borocinitere neesi boro fo bine kuna sendi bom?
- 30 Amma de a ga nmaa nda saabuyom ifo se na n na a yance he fo ka a ga saabu me?
- 31 Nga di se, de wom go nmaa na, de wom ga ham no, de he fo no wom go te, wa à kulu te Kpe deiza se.
- 32 Wa si te deroyom sababu Yuifu yom se wala dimi cindei se wala Ikpe marga se.
- 33 Zanga hee ma, he kulu kuna a ga wetere ya kaani n kulu se. A si ka a bom nafa ceeci kala jama nafa zama n ma du faaba.

Kolentei Sintine 11

- 1 Wa te a dendeniwo yom zanga hee mo, a go ci Mesiya dendeniwo.
- 2 Amma nyaize, a go wom saabu nda ka wom go hongo hee he kulu kuna. Wom go laakali mo nda a cebe yom cau cau ka a na wom cooandi.
- 3 Amma a go baa wom ma wone yom bei. Mesiya ya ci haiboro kulu bom. Haiboro mo ya ci weiboro bom. Ikpe mo ya ci Mesiya bom.
- 4 Haiboro kulu ka à go ka aduwa te wala ka à ga andebitere te nda fula bom gaa, à si beere te nga Kpe se.
- 5 Weiboro mo kulu ka à go ka aduwa te wala ka à ga andebitere te, à bom si daabantè, à si beere te nga kpe se. Nga nda weiboro ka à cobu korokoro, n kulu afo na.

- 6 De weibɔrɔ mana nga bɔm daabu, à ma nga bɔm hamini dumbu. De bine hawi no weibɔrɔ ma nga bɔm hamini dumbu wala à ma cobu korokoro à mo nga bɔm daabu.
- 7 Cimi na, haibɔrɔ mana hima à ma nga bɔm daabu za ka haibɔrɔ ya ci Ikpe himandi nda Ikpe deiza. Amma weibɔrɔ wɔ, haibɔrɔ deiza na.
- 8 N̄ mana haibɔrɔ kaa weibɔrɔ gaa, amma n̄ na weibɔrɔ kaa haibɔrɔ gaa.
- 9 Bine mo, Ikpe mana haibɔrɔ taka weibɔrɔ sabu sɛ. Weibɔrɔ no Ikpe taka haibɔrɔ sabu sɛ.
- 10 À sɛ no, Ikpe dɔntɔneize yom sabu sɛ à hima weibɔrɔ ma gunda hini sɛda nga bɔm gaa.
- 11 Nda à kulu Kpe kuna weibɔrɔ si bara haibɔrɔ ba si. Haibɔrɔ ma si bara weibɔrɔ ba si.
- 12 Zanga n̄ na weibɔrɔ kaa haibɔrɔ gaa, ya na weibɔrɔ go haibɔrɔ hei. Amma n̄ kulu Ikpe dɔ no n̄ go hunu.
- 13 Wom mo, wa guna wom bine yom dɔ, à hima weibɔrɔ ma aduwa tɛ Ikpe gaa de à mana nga bɔm daabu?
- 14 Iburadam haali ga wom cɛbɛ ka de haibɔrɔ bɔm hamini ku, hawi hɛ na. À na ci ya na ba?
- 15 Amma de weibɔrɔ bɔm hamini ku deiza na nga wɔ sɛ zama Ikpe na à no bɔm hamini na zanga à bɔm daabuyom hɛ.
- 16 Amma de bɔrɔ fɔ tunu nda kako wɔne bɔm za i yom hali Ikpe marga yom, i sinda alaada n̄mani fɔ.
- 17 Amma ka a go wom dam wɔne a si wom saabu. Nga ya ci ka wom cini cɛɛ meigu, à no ci nda hanfani fɔ kulu kala wom bɔm zeeriyom.
- 18 Sintine jina, a maa n̄ go cii feefee goono wom game saa ka wom na cɛɛ meigu Mesiya marga fuu amma ya na tu sã sã.
- 19 Kala de godo yom ma tɛ wom kuna. Saa di gaa beerem ka n̄ ci naanekpe yom wom kuna n̄ ma du ka hunutɛɛ.
- 20 Ya di gaa, saa ka wom na cɛɛ meigu nungu fɔlɔnku, à mana ci Kpe n̄maari n̄maayom sɛ na.
- 21 Saa ka wom ga n̄maa kulu bɔrɔ kulu ba n̄maari kuriyo no. Bɔrɔ fɔ mana kungu. Bɔrɔ fɔ mo ham ka bugu.
- 22 À na ci wom gunda fuu yom ba nungu ka wom ma gɔrɔ ka n̄maa ka ham? Wala wom go donda Ikpe marga na? Beerem ka n̄ sinda hɛ fɔ, ngei no wom go hawandi ba? Ifɔ a ba cii wom sɛ? Ya wom saabu no? Wɔne wɔ kuna, a si wom saabu.

- 23 Hε ka a du Kpe dɔ, nga no a na wom cooandi nda ya. Nga ya ci ciini ka ñ na Kpe Yesu dam kambε, à na buuru zaa.
- 24 À saabu, à banda à na à zenji zenji ka cii: Wɔne ya ci a gaaham ka ñ na à pati pati wom sabu sε. Wom ma wɔne tε ka hɔngɔ hεε.
- 25 Ya no, à no gulaize fɔ hari mo zaa ηmaara banda. À cii: Gulaize fɔ hari wo ya ci a kuri, alikawali teji tɛyom ηmɔne. Saa kulu ka wom go ka à ham wom ma wɔne tε ka hɔngɔ hεε.
- 26 Saa kulu ka wom go buuru wɔ ηmaa ka gulaize fɔ hari wɔ ham, wom go Kpe buyom waazu tε noya kala à ma kaa.
- 27 À sε no, bɔrɔ kulu ka à go buuru wɔ ηmaa wala à go gulaize fɔ hari wɔ ham zam ka tɔ kuna, akpε tε taaliteeri Kpe gaaham nda à kuri dɔ.
- 28 Nga di sε bɔrɔ kulu ma nga bɔm neesi ka du ka buuru ηmaa ka gulaize hari di ma ham.
- 29 Bɔrɔ ka à go buura ηmaa ko hari di ham zam ka tɔ kuna à si Kpe gaaham fayanka. À gaa na akpε ga ciiti dεcε nga bɔm ηmaa nda ham wɔ kuna.
- 30 À sε no, wom kuna afɔ yom tε hinabunu yom. Afɔ yom tε doorikom yom. Iboobo mo jibi.
- 31 Amma de i na i bɔm neesi, Ikpε si i ciiti.
- 32 Amma saa ka Ikpε ga i ciiti, à ga ka i dam fɔndɔ noya zama ñ ma si i meigu nda handunya ka i ciiti ka zeeri.
- 33 Ya di gaa a nyaize, saa ka wom go cεrε meigu ko ηmaa, wom ma cεrε batu.
- 34 De bɔrɔ fɔ ga maa herεε à ma ηmaa za nga kpaara zama wom ma si cεrε meigu ñ ma wom ciiti. Ka simba nda hε yom ka ñ cindi mo, a ga ñ sasabandi saa ka a kaa wom dɔ.

Kɔlɛntei Sintine 12

- 1 Maasa nyaize, Biya Halaala noyom neya. A si baa wom ma goono zam ka bei kuna.
- 2 Wom go bei saa ka wom gɔrɔ ka ci dimi cindei, ñ na wom dεrandi nda taaru lutu yom ganayom.
- 3 À sε no, a go baa wom ma bei bɔrɔ kulu ka Ikpε Biya ga sendi nda à bine, à si cii Ikpε ma laali Yesu. Bɔrɔ mee si hini ka cii ma Yesu ya ci Kpe de à mana ci Biya Halaala ya sendi nda à bine.
- 4 Ikpε noyom ηmani ηmani goono iboobo. Amma Biya Halaala fɔlɔnku na.
- 5 Ikpε gbei ηmani ηmani goono amma Kpe fɔlɔnku no.

- 6 Teyom ηmani ηmani goono amma lkpe fɔlɔnku na ka à ga he kulu te beerem kulu kuna.
- 7 Bɔrɔ fɔ fɔ kulu se na lkpe Biya na noyom no n ma nga kaatere bɔrɔ kulu hanfani se.
- 8 Biya Halaala dɔ na bɔrɔ fɔ du haikusutere sendi. Bɔrɔ fɔ mo du beire sendi Biya fɔlɔnku dɔ.
- 9 Bɔrɔ fɔ mo du naane Biya fɔlɔnku dɔ. Afɔ mo du baani noyom dabari Biya fɔlɔnku dɔ.
- 10 Bɔrɔ fɔ ma du gbei dabari teyom. Afɔ mo du andebitere teyom. Afɔ mo du biya yom fayankayom. Afɔ mo du cine ηmani ηmani yom. Afɔ mo du cine yaarayom.
- 11 Amma Biya Halaala fɔlɔnkua ya go he yom wɔ kulu te. À go ka n farisi zanga à ga baa, bɔrɔ kulu nda à ηmone.
- 12 Zanga gaaham fɔlɔnku gunda dɔbu boobo, amma gaaham dɔbu yom kulu zanga n ba kulu, gaaham fɔlɔnku dee na. Ya na Mesiya mo.
- 13 I yom mo, n na i mirandi nda Biya Halaala fɔlɔnku ka te gaaham fɔlɔnku. Za Yuifu yom, za dimi cindei, za tam yom za bɔrɔcini yom, n na i kulu hangandi Biya Halaala fɔlɔnku gaa.
- 14 Gaaham mana ci dɔbu fɔlɔnku amma dɔbu baaba.
- 15 De cee cii: Za ka ya na ci kambɛ, a mana ci gaaham ηmone. Nga di ya nam à ma si ci gaaham ηmone dee?
- 16 De hanga cii: Hɛɛ wɔ, za ka ya na ci maa, a mana ci gaaham ηmone. Nga di ya nam à ma si ci gaaham ηmone dee?
- 17 De gaaham mee nda mee kulu ci moo, mani hanga ka maa? De à kulu ci hanga, mani nune ka mani?
- 18 Amma maasa lkpe na dɔbu fɔ fɔ kulu dam gaaham kuna zanga à ga baa.
- 19 De bine n kulu te dɔbu fɔlɔnku, dom mani gaaham?
- 20 Amma maasa cimi no dɔbuei ba, amma gaaham fɔlɔnku no.
- 21 Moo si hini ka cii kambɛ se: A sinda n muradu. Ya no bɔm si hini ka cii cee yom se: A sinda wom muradu.
- 22 Ya na gaaham dɔbu fɔ yom ka n hinabune kala kala, n gunda nafa.
- 23 Ya no i gaahamei bumbum dɔbu fɔ yom ka i lasabu n sinda beere, i go ka n kaima ka bisa cindei. I dɔbu yom mo ka n dɔbutere mana saba moo gaa, i ga ka n booriandi.

- 24 I dɔbu yom mo ka ñ dɔbutɛrɛ saba maa gaa, ngei wɔ si baa booriandiyom. Amma lkpe na gaaham tɛ na ka bɛɛrɛ bambata no dɔbu yom sɛ ka ñ zam bɛɛrɛ.
- 25 Feefee ma si tɛ gaaham kuna amma dɔbuei ma cɛrɛ kaima, baabaa si.
- 26 De dɔbu fɔ ga taabi, dɔbuei kulu ga meigu ka taabi nda. De dɔbu fɔ du binekaane, dɔbuei kulu go meigu ka faihã nda.
- 27 Wom ya Mɛsiya gaaham no. Wom ya à dɔbu yom no, bɔrɔ kulu nda à dɔ.
- 28 lkpe na bɔrɔ fɔ yom dam Mɛsiya marga kuna. Sintine à na diya yom dam. Ihinkantɛ à na andebi yom dam. Ihinzantɛ à na cɛbɛkɔ yom dam. À banda à na dabari gbei tɛkɔ yom dam, cɔfɔ baani nokɔ yom. À na gaakasineteeeri yom nda jina yom dam nda cinɛ ŋmani ŋmani sendikɔ yom.
- 29 Ñ kulu diya yom no ba? Ñ kulu andebi yom no ba? Ñ kulu cɛbɛkɔ yom no ba? Ñ kulu dabari gbei tɛkɔ yom no ba?
- 30 Ñ kulu gunda baani noyom ba? Ñ kulu go cinɛ ŋmani yom sendi ba? Ñ kulu go cinɛ yaara ba?
- 31 Wom ma guuri kala kala lkpe noyom ka ñ boori nda ñ kulu. Amma maasa a go wom cɛbɛ fɔndɔ ka à bisa ñ kulu.

Kɔlɛntɛi Sintine 13

- 1 Ba de a go sendi iburadam cinɛ yom kuna nda lkpe dɔntɔneize yom cinɛ yom kuna, amma a sinda baakasine hɛɛ ya ci zanga kankam kɔgɔ ka ñ go gungure. Hɛɛ ya ci zanga guuru yom ka ñ ga sam cɛrɛ gaa.
- 2 Ba de a gunda andebitɛrɛ noyom hali ya faham nda duje kulu nda beire kulu amma a sinda baakasine, ya na ci hɛ fɔ. Ba de a gunda naane kulu ma hali a hini ka tondi kuku yom ganandi amma a sinda baakasine, ya na ci hɛ fɔ.
- 3 Ba de a na a haibarika yom kulu farisi talika yom sɛ, de a ga ka a gaaham na ñ ma tɔnu, amma a sinda baakasine, ñ kulu kɔnu na a sɛ.
- 4 Baakasine gunda suuru kuku. À tɔ mo nda bɔrɔhinnotɛrɛ. Baakasine si cɛnsɛ. Baakasine si faare. À si bɔmbɛɛrɛ tɛ ma.
- 5 Baakasine si tɛ hɛ ka à si hegu. Baakasine si nga bɔm nafa ceeci. Baakasine sinda binewaase. À si ilalɔ lasabu.
- 6 Baakasine si faihã nda zam ka cɛsusu, amma à faihã nda cimi.
- 7 Baakasine ga bandadaabe tɛ hɛ kulu kuna. À go naane hɛ kulu. Baakasine ga bɛɛjɛ hɛ kulu sɛ. À go bine naani nda hɛ kulu.
- 8 Baakasine si gazia pai. Amma andebitɛrɛ gunda nga mee. Cinɛ yom kaa beeni. Beire mo gunda nga mee.

- ⁹ Jere fo no, i go bei. Jere mo no i go andebitere te nda.
- ¹⁰ Amma saa ka wo ka à to kaa, à gaa no he ka à ci jere di kulu kaa to nga mee.
- ¹¹ Saa ka a goono icena, a cini sendi no zanga koo cena. A cini lasabu no zanga koo cena. A meecine goono no zanga koo cena. Amma saa ka a to a bom boro a beeni nda he ka à ci koo cena nmone yom.
- ¹² Maasa i ga he fo guna zanga diji kuna. I go di à kuna à go hima takari bibi fo amma lkaci nga di i kaa di à moo nda moo. Maasa a go jere bei, amma lkaci nga di a kaa bei zanga lkpe na a bei.
- ¹³ Maasa bine he hinza wo goono, naane nda beje nda baakasine. Amma n kulu kuna wo ka à bisa ya ci baakasine.

Kolentei Sintine 14

- ¹ Wa baakasine hamine. Wa guuri Biya Halaala noyom nda himma, hali ya mo andebitere.
- ² Boro ka à go sendi nda cine nmani à si sendi iburadam yom se amma lkpe se. Boro fo kulu si faham nda he ka à cii, amma à go duje yom cii Biya Halaala gaa.
- ³ Amma boro ce ka à go andebitere te, iburadam yom se no à go sendi ka n naane cini. À go ka n na himma ka n yamarandi.
- ⁴ Boro ka à ga sendi nda cine nmani, à bom naane no à go cini. Amma boro ka à go andebitere te, Mesiya marga naane na à go cini.
- ⁵ A go baa ihinno wom kulu, wom mo sendi nda cine nmani yom. Amma ya ma a ga baa wom ma andebitere te. Boro ka à go andebitere te, à bisa boro ka à ga sendi nda cine nmani yom de akpe si cine yaara hali Mesiya marga naane ma cini.
- ⁶ Nyaizei, maasa de a kaa wom do ko sendi nda cine nmani yom, hanfani fo na a te wom se? A si hanfani te wom se de a si sendi he ka lkpe kaatere bom. A si hanfani te wom se kala de a go sendi nda beire wala a go andebitere te wala a ga cooandi.
- ⁷ Ba he yom ka n sinda hundi gunda jinde, zanga gasia nda molo. De à si he ka n ma à jinde bei, mete boro te ka bei he ka n go karu gasia gaa wala molo gaa?
- ⁸ De wangu herere jinde diibi, mee ya wangu solu?
- ⁹ Ya no wom mo. De wom go sendi nda cine ka beerem si faham, mete boro te ka faham nda he ka wom go cii? Konu se no wom go sendi.

- 10 Ba ka cine ηmani ηmani boobo goono handunya kuna, afo si ka à zam feeriji.
- 11 Nga di se, de a si faham nda cine a hima zanga anne, boro ka à go sendi se. Nga mo ka à go sendi, anne no à hima a se.
- 12 Ya no wom mo. Za ka wom go guuri Biya Halaala noyom nda himma, wa ceeci nda bayom wo ka yom go Mesiya marga naane cini.
- 13 À se no boro ka à ga sendi nda cine ηmani, à ma Ikpe ηmaare nga ma du ka cine yaara.
- 14 De a go ka aduwa te nda cine ηmani, a biya ya go ka aduwa te amma a faham sinda barika.
- 15 Ya di gaa mete a te? Biya kuna no a ga aduwa te amma a ga aduwa te nda a faham mo. A kaa betu te Biya kuna. A kaa betu te mo nda faham.
- 16 Zanga sendi saa ka n go saabu biya kuna, boro fo goono ka à si ηmaani. À si faham he ka n go cii. Mete à te ka tu ami saa ka n go saabu?
- 17 Ni, cimi no n go saabu ihinno amma hanga damko naane si cini.
- 18 A ga ka a ηmone Ikpe saabu ka a ga sendi nda cine ηmani ηmani ka bisa wom kulu.
- 19 Amma Mesiya marga kuna a baa ya sendi gu cii nda a faham ka cindei fahamandi. Nga di bisa ya sendi dubu wei cii cine ηmani ηmani kuna.
- 20 Nyaize, wom lasabu yom kuna, wa si te koo cena yom. Amma cemberε cemberε do here, wa te koo cena yom. Wom lasabu yom kuna wa te hinje waranzakpe yom.
- 21 "Moisi fonda kuna η na à hantum ka Ikpe cii: A kaa sendi jama wo se nda cine ηmani ηmani yom A kaa sendi η se yo yom mee gaa. Nda à kulu, η si ba hanga dam a se."
- 22 Ya di gaa, cine ηmani ηmani ya alamu na. À na ci naaneko yom se amma zam ka naaneko yom se. Andebitere mo à mana ci zam ka naaneko yom se amma naaneko yom se.
- 23 Zanga sendi, Mesiya marga kulu meigu do fo. Boro kulu ga sendi nda cine ηmani ηmani yom. Boro fo yom mo huro nodi ka η mana du coandiyom wala η si naane. À na ci beerem nge yom di cii wom se hollokom yom?
- 24 Amma zanga sendi mo wom kulu go andebitere te. Boro ka à si naane huro nodi. À mana du coandiyom. Andebitere sendi kulu ga à zeeri. Andebitere sendi ga à neesi mo.
- 25 À gaa no, à bine kuna gundu yom kaatere. Bine à to à ma jendebiri ka Ikpe beerandi. À kaa cii: Halabada, Ikpe goono wom banda.

- 26 A nyaizei, mɛtɛ noya da? Saa ka wom meigu bɔrɔ fɔ kulu gunda Somu yom betu fɔ. À gunda cooandiyom. À gunda cine ŋmani. À gunda kaayomtere baaru. À gunda cine yaarayom. N̄ kulu ma tɛ cɛrɛ naane ciniyom sɛ.
- 27 De bɔrɔ fɔ go sendi nda cine ŋmani, kala n̄ ma tɔ n̄ bɔrɔ hinka. À ma si bisa bɔrɔ hinza ma. N̄ kulu ma sendi ka furu cɛrɛ sɛ. Bɔrɔ fɔ mo cine yaara.
- 28 De bɔrɔ fɔ si ka à ma cine yom yaara, à ma dɛnjɛ. À ma si sendi Mɛsiya marga kuna. À ma sendi Ikpɛ sɛ nga biya kuna.
- 29 Andebi hinka wala ihinza mo ma sendi. Cindei ma sendi yom fayanka.
- 30 De bine, Ikpɛ na hɛ fɔ kaatɛrɛ bɔrɔ fɔ ŋmani sɛ ka à ga gɔrɔ nungu di, sintine bɔrɔ ma dɛnjɛ.
- 31 Wom kulu ya hini ka andebitɛrɛ tɛ afɔ fɔ. Wom ma tɛ ya di hali n̄ kulu ma dendeni, n̄ kulu ma du himma.
- 32 Andebi yom ma gunda hini ngei biya yom bɔm.
- 33 Ikpɛ wɔ, kɔsɔngu mana hunu à dɔ amma à dɔ na laakali kane hunu. Zanga à cini tɛ halaalantei marga yom kulu kuna,
- 34 wa nam wom weibɔrɔ yom ma dɛnjɛ Mɛsiya marga kuna. N̄ mana tu n̄ sɛ n̄ ma sendi. Amma n̄ ma bɔm yeti ganda zanga Moisi fɔnda mo go ka à cii.
- 35 De n̄ go baa ngei ma faham nda hɛ fɔ, n̄ ma ngei kunye yom hã fuu. Hawi na weibɔrɔ ma sendi Mɛsiya marga kuna.
- 36 Wom dɔ no Ikpɛ Senda hunu dee, wala wom hinne dɔ no à tɔ?
- 37 Bɔrɔ fɔ go tamma nga ya andebi na wala nga gunda Biya Halaala noyom. Akpɛ ma bei hɛ wɔ kulu ka a go hantum wom sɛ, Ikpɛ meire yom no.
- 38 Amma de bɔrɔ ba si nda, n̄ ma saale kaa akpɛ gaa.
- 39 Nga di sɛ nyaizei, wa guuri andebitɛrɛ tɛyom nda himma. Wa si hungu beerem ma sendi nda cine ŋmani ŋmani.
- 40 Amma hɛ kulu ma tɛ nda laakali nda à fɔndɔ.

Kɔlɛntɛi Sintine 15

- 1 Nyaizei, a go wom hɔngandi Baaru Hinno ka a na wom waazu nda. Wom na à ta. Baaru Hinno kuna no wom go cɛ.
- 2 Baaru Hinno wɔ dɔ no wom du faaba de wom na Senda ka a na wom waazu nda jɛ nda gaabi. De à mana ci ya, wom naane tɛ kɔnu.
- 3 A no wom sɛ hɛ ka à beeri ka bisa hɛ kulu ka hɛɛ ma, a du. Nga ya ci Mɛsiya bu i dulum yom sɛ Ikpɛ Sendi hantumantɛ yom bɔm.
- 4 N̄ na à fiji. Jiribi hinzantɛ Ikpɛ na à tunandi nga Sendi hantumantɛ yom bɔm.

- 5 À hunutere mo Sefa se nda coobaabaize wei cindi hinka se.
- 6 À banda à bisa nyaize zangu gu ka à hunutere ò se mefo. Ò ba yom mo go huna hali maasa. Afo yom mo jiibi ko.
- 7 À banda Yakofu di à. Diya yom ma kulu di à.
- 8 Ò kulu banda, hee mo, à faita a se, hee ka a goono zanga gundehunu.
- 9 Diya yom kulu kuna ma, hee ya ci ò òmone icena. Ya na to ò ma a cee diya zama a na Ikpe marga guruguzandi.
- 10 Amma Ikpe gomini gaa a ci he ka a ci. À gomini mana te konu a do here. A na gbei te nda diya yom kulu sa. À mana ci hee bo amma Ikpe gomini ya goono a banda.
- 11 Nga di se, de hee no, de ngei no, ya no i go baaru fee. Ya mo no wom naane.
- 12 I go baaru fee ka cii Ikpe na Mesiya tunandi bukœi game. Ifo se wom kuna afo yom go cii tunandiyom si bukœi game?
- 13 Amma de tunandiyom si bukœi game, Mesiya mana tunu noya me.
- 14 Ce bine, Mesiya mana tunu, i waazuyom te konu noya. Wom naane mo te konu.
- 15 À bisa ya. I te seda Ikpe bom. I cii Ikpe na Mesiya tunandi. Amma de bukœi si tunu Ikpe mana Mesiya tunandi. Ya di gaa i yom ya ci tangari seda yom Ikpe do.
- 16 De bukœi si tunu, Mesiya mana tunu.
- 17 De bine Ikpe mana Mesiya tunandi, wom naane te konu noya. Hali ho mo wom goono wom dulum yom kuna.
- 18 Beerem mo ka ò bu Mesiya kuna, ò halaci.
- 19 De hundi wo kuna no i go Mesiya beeje te, i te sisibiize yom ka bisa boro kulu.
- 20 Amma cimi no Ikpe na Mesiya tunandi bukœi game. Nga ya ci heijina beerem ka ò bu kuna.
- 21 Bu hunu boro folonku do. Ya no tunandiyom bukœi game hunu boro folonku do.
- 22 Zanga ò kulu ga bu Adamu do, ya na ò ga ò kulu hunandi ma Mesiya do.
- 23 Amma boro kulu gunda nga sesereyom do. Mesiya ya ci heijina. Saa ka Mesiya kaa, à gaa no beerem ka ò ci Mesiya òmone yom kaa tunu.
- 24 Mesiya kaa meire nda hini kulu nda dabari kulu wi. Cofa à kaa kpetera no Baaba Ikpe se. À banda, beenante noya.

- 25 Kala de à ma kpetere nmaa hali à na ibere yom kulu dam nga cee yom cire.
- 26 Kɔkɔɔ banda ibere ka à ga à wi, nga ya ci bu.
- 27 Ikpe Sendi hantumante cii: "Ikpe na he kulu dam à cee yom cire". Ka à cii Ikpe na he kulu dam Mesiya cire, siika si ce hinne ba ya si, nga ka à na he kulu dam à cire.
- 28 Amma saa ka Ikpe kaa he kulu dam à cire, à gaa no Iza mo kaa bom yeti ganda à se. À na he kulu dam Iza cire zama Ikpe ma ci n kulu bom.
- 29 Boro fo yom goono ka n na ngei bom mirandi bukɔ yom guribi. De bukɔ yom si tunu mete beerem wo kaa te? De Ikpe si bukɔei tunandi ifo se beerem wo ga ka ngei bom mirandi bukɔ yom guribi?
- 30 Ifo se i yom mo lokaci kulu i go ka i bom dam kataru kuna?
- 31 A go di bu dullu mo ka à ba kulu. A go wone dahirandi a faiha bom ka a gunda Mesiya Yesu kuna ka simba wom.
- 32 A tangam nda ganjham yom Efese wangara. De a tangam nda zanga handunya beerem miila goono nda, hanfani fo no a du à kuna de bukɔei si tunu? Kala de "i ma nmaa, i ma ham zama suba i bu no."
- 33 Wa si nam n ma wom derandi. Kpaasi lalo yom cini daa hinno sara.
- 34 Wa te laakali zanga à hegu. Wa si dulum te zama boro fo yom goono zam ka Ikpe bei kuna. A go ka à cii wom se no ka wom hawandi.
- 35 Amma boro fo go cii, mete no n go bukɔei tunandi? Gaaham fo dimi na n go kaa nda?
- 36 Samu wo, he ka n go дума à si ye hundi gaa kala de à bu.
- 37 He ka n go дума à mana ci dumaiize amma n go dimiize дума. Haniba masongu mogure no wala dimiize nmani fo.
- 38 Amma Ikpe ya ga dumaiize no takari zanga à baa, dumaiize kulu nda à takari.
- 39 Gaabasi yom kulu mana ci gaabasi dimi fo. Iburadam yom gunda gaabasi dimi fo. Memunu yom gunda ngei nmone. Ciifi yom gunda ngei nmone. Ciro yom gunda ngei nmone.
- 40 Beene takari nda ganda takari ma goono. Amma beene deiza fo goono. Ganda deiza mo nmani no.
- 41 Afo ya ci weenu deiza, afo handu deiza, afo mo handariyaize yom deiza. Ba handariyaize yom mo kulu mana ci afo deiza do.
- 42 Zanga ya wo na bukɔei mo tunandiyom. N go gaaham дума fumbi kuna. Ikpe ga à tunandi nda gaaham ka à si hini ka fumbu.

- 43 Ì go ka à duma, bɛɛɛ si kuna. Ikpe ga à tunandi nda deiza. Ì go ka à duma hinabunutere kuna. Ikpe ga à tunandi nda dabari.
- 44 Ì go gaaham haalikpe duma. Ikpe ga à tunandi biya ñmone. Gaaham haalikpe goono. Biya ñmone mo goono.
- 45 À se no ñ na à hantum ka cii: "Adamu, haiboro sintine te hundikoni". Adamu koro banda mo ya ci hundi noko, biya ñmone.
- 46 Wo ka à ci biya ñmone, à mana ci sintine, amma haalikpe di no. Biya ñmone mo dece à banda.
- 47 Ikpe na haiboro sintine te nda ganda laabu. Ganda boro no. Boro hinkante mo ya Kpe no ka à hunu za beene.
- 48 Boro ka ñ te nda ganda laabu zanga à bara, ya na ngei mo bara, nge yom ka ñ ci ganda ñmone yom. Boro ka à hunu za beene mo zanga à bara, ya no ngei mo bara, nge yom ka ñ ci beene ñmone yom.
- 49 I na ganda laabu boro wo takari zaa. Ya no nga ma ka à hunu za beene i ga à takari zaa.
- 50 A nyaize, a go wone cii. Gaabasi nda kuri si hini ka Ikpe kpetere tubu. Fumbi mo si wo ka à si hini ka fumbu tubu.
- 51 Guna, a go duje wone cii wom se. I kulu si bu. Amma Ikpe ga i kulu bere.
- 52 À ga i bere mefe mefe moo miila fo, kuluu koro banda jinde gaa. Ì kaa kuluu funsu. Cofu bukoei kaa tunu nda gaaham ka à si hini ka fumbu. I yom wo Ikpe ga i bere.
- 53 Gaaham ka à hini ka fumbu, kala de à ma gaaham ka à si hini ka fumbu dam. Gaaham ka à hini ka bu mo, à ma gaaham ka à si hini ka bu dam.
- 54 Gaaham mo ka à hini ka fumbu kaa gaaham ka à si hini ka bu dam. Gaaham ka à hini ka bu ma kaa gaaham ka à si hini ka bu dam. Saa di Ikpe Senda kaa to ka à cii: "Ì na bu gonu gaamaayom kuna".
- 55 "E bu, mani n naaji? E ciyoma, mani n gaamaayom?"
- 56 Bu naaji ya ci dulum. Dulum dabari mo ya ci Ikpe fonda.
- 57 Amma i ma Ikpe saabu, Ikpe ka à go ka i no gaamaayom i Kpe Yesu Mesiya do.
- 58 Nga di se, a nyaize binebaakoei, wa ce à ma boori. Wa si zinji. Wa himma dam ka tontonu Kpe gbei kuna zama wom bei wom gbei mana ci konu Kpe kuna.

Kolentei Sintine 16

- ¹ Ka simba nda noyom ka ñ meigu halaalante yom se zanga a na à dam Galate Mesiya marga yom se, wom mo wa te ya di.
- ² Jiribi iye ñmone hanu sintine ka à ci alahadi boro fo fo kulu ma cini kaa nga nooru kuna nda zanga Ikpe na à na barika. À ma à dam nooru jisiyom do. Nooru meiguyom ma si te saa ka a kaa.
- ³ Wom ma beerem ka ñ ga tabai suuba. Saa ka a kaa kaa, a ga ñ dontom Yerusalem wangara nda tira yom. Ñ ma kpeinda wom noyom ma.
- ⁴ De bine, à kaa saba hee bumbum ma ya kpei, ñ ga a dum.
- ⁵ A kaa kaa wom do saa ka a kaa gana ka bisa Masedoni laabu zama Masedoni laabu na a kaa gana ka bisa.
- ⁶ Haniba ma, a jiribi hinka te wom do wala ma ya harigu te wom do nodi. Wom ma a kambaza nungu ka a ga kpei.
- ⁷ Maasankulu wo, a si baa ya di wom bisayom gaa. A ga baa ya jiribi yom te wom do de Kpe tu a se.
- ⁸ Amma a kaa goro Efese wangara kala Pantekotu jingaru.
- ⁹ Ikpe na fondo bambata feeri a se ka à gunda nafa. Amma boro baaba ga gaaba nda hee.
- ¹⁰ De Timote kaa, wom ma te à se hali à ma goono wom game hamburu si. Timote ga ka nga bom na kala kala Kpe gbei se zanga hee.
- ¹¹ Nga di se, boro fo kulu ma si à fente. Wom ma à kambaza à ma to a do baani zama a ga ka à batu, nga nda nyaizei.
- ¹² He ka à ci nyaize Apolo sendi, a na à ñmaare nda himma à ma kpei wom do nda nyaize yom. Amma à si baa ba cena nga ma kaa maasa. Saa ka à du daama à kaa kaa.
- ¹³ Wa batu. Wa ce nda gaabi naane kuna. Wa te haiboro yom. Wa gaabi dam wom bom gaa.
- ¹⁴ He kulu ma te wom game kuna nda baakasine.
- ¹⁵ Wom go bei Tifanu nda à fuu boro yom, ngei ya ci Akaya laabu ganako sintine yom. Ñ na ngei bom no mo ka cini tamtere halaalante yom se. Maasa nyaizei, he fo himma na a ga wom no.
- ¹⁶ Wom wo, wa bom yeti ganda boro ya di dimi yom se nda beerem kulu se ka ñ go gbei te cere banda.
- ¹⁷ A go faiha nda Tifanu nda Futana nda Akaila kaayom zama ñ kaanda a se he ka à na a gazia wom do here.
- ¹⁸ Ñ na a bine yeenandi nda wom ñmone yom mo. Nga di se, wom ma beere te boro wone dimi yom se.

- 19 Azi laabu Məsiya marga yom go wom fɔɔ. Akila nda Piriſila nda Məsiya marga ka à goono ñ hundi kuna, ngei ma go wom fɔɔ kala kala Kpe kuna.
- 20 Nyaizeſi kulu ga wom fɔɔ. Wa cɛɛ fɔɔ nda jɛɛɛbe sumsumyom hinno baakasine kuna.
- 21 Hɛɛ Pɔlu, a ga wom fɔɔ mo. Nga wɔ, hɛɛ bumbum ya na à hantum nda a kambi.
- 22 De bɔɔɔ fɔ si baa Kpe Yesu Məsiya à ma ci laaliante. E Kpe, kaa.
- 23 Kpe Yesu Məsiya gomini mo goono wom banda.
- 24 A baakasine goono wom kulu dɔ Məsiya Yesu kuna. Ami.

Kɔlɛntɛi Hinkantɛ

Kɔlɛntɛi Hinkantɛ 1

- 1 Hɛɛ Pɔlu, hɛɛ ya Yesu Mɛsiya diya no Ikpe binebaa dɔ. Hɛɛ nda i nyaize Timote, i yom ya go wom fɔɔ, wom ka wom ci Ikpe marga ka à goono Kɔlɛntɛ wangara. I go halaalantɛ yom kulu ka ñ goono Akaya laabu kulu fɔɔ.
- 2 Gomini nda laakali kane ka ñ hunu za i Baaba Ikpe nda Kpe Yesu Mɛsiya dɔ, ñ mo goono wom banda.
- 3 I ma i Kpe Yesu Mɛsiya Baaba saabu. Nga ya ci Baaba ka à tɔ nda suuji, Ikpe ka à gunda yamarandiyom kulu.
- 4 À go ka i yamarandi i taabi kulu kuna zama i ma du ka beerem mo ka ñ goono taabi ñmani ñmani kuna yamarandi. I ma à tɛ nda yamarandiyom ka Ikpe tɛ i sɛ.
- 5 Zanga Mɛsiya guruguze yom go ba i kuna, ya no i yamarandiyom mo go ba Mɛsiya kuna.
- 6 Amma ka i go kankam, nga di tɛ no wom yamarandiyom nda wom faaba sabu sɛ. Za ka Ikpe go ka i yamarandi, nga di tɛ no wom yamarandiyom nda wom faaba sabu sɛ mo. Ya no wom ma du yamarandiyom hali wom ma hini suuru nda guruguze fɔlɔnkuei ka i yom mo, i go du wom yamarandiyom.
- 7 Bɛɛjɛ ka i gunda ka simba wom, à sinji ka boori. I go bei de wom gunda ba nda i yom kankami yom kuna, wom gunda ba mo nda i yom yamarandiyom kuna.
- 8 Nyaize, i si baa wom ma goono zam ka bei kuna, ka simba nda i kankami ka à tɛ i sɛ Azi laabu. À na i taani kala kala. À bisa i yom gaabi hali à tɔ i laakali hunu i hunayom gaa.
- 9 Amma i bumbum, i bei i bɔm gaa ka bu na guuri zaa i bɔm hali i ma si i bɔm naane. Amma i go Ikpe naane, nga ka à go bukɛi tunandi.
- 10 Ikpe mo na i kaa bu bambata wɔ kuna. À go ka i kaa mo. I na i bɛɛjɛ sinji à gaa, à ga i kaa mo kpɛɛɛ.
- 11 Wom mo, wom go ka i gaa nda wom ñmɔne aduwa yom. Ya no Ikpe tu nda gomini noyom ka i du bɔrɔ baaba aduwa yom sabu sɛ hali bɔrɔ boobo ma saabuyom tɛ ka simba i yom.
- 12 Wɔne ya ci i bɛɛɛ. I bine kuna sendi go tɛ sɛda ka i gɔrɔ handunya kuna ya mo wom dɔ hɛɛ nda bɔrɔhinnotɛɛ nda cimi ka à hunu Ikpe dɔ. I mana i gɔrɛ tɛ nda handunya haikusutɛɛ amma i na à tɛ nda Ikpe gomini.
- 13 I si hɛ fɔ ñmani hantum wom sɛ ka à ñmana wɔ ka wom go coo. Wom go ka à faham ma. A baa wom ma à faham sã sã.

- 14 Zanga wom mo, wom faham jere fo ka i yom ya ci wom beere sababu. Ya no wom mo, wom ci i beere sababu Kpe Yesu hanu hine.
- 15 Naane wone kuna, a baa ya kaa wom do jina zama wom ma du barika hinkante.
- 16 Za wom do mo, ya bisa ka kpei Masedoni laabu. Za Masedoni laabu kpeene ya ye ka kaa wom do. Wom ma a kambaza ya kpei Yude laabu.
- 17 Ya di gaa, saa ka a go wone miila a na a cii nda siika siika dee? Wala he yom ka a ga miila handunya lasabu bom na a go ka a te hali ya cii oo, oo nda awo, awo?
- 18 Amma Ikpe ya naanekpe no. A se no, i senda ka i te wom se a mana te nda oo nda awo.
- 19 Hae nda Silafim nda Timote na Ikpe Ize, Yesu Mesiya baaru fee wom game. Waazu ka i te i mana a te nda oo nda awo. A te nda oo ka a goono Mesiya kuna.
- 20 Ikpe alikawali yom kulu, a do no n neme oo goono. A do mo no i go cii ami ka kaanda deiza Ikpe se.
- 21 Wo ka a na i tabatandi ka i suuba wom banda Mesiya kuna, nga ya ci Ikpe.
- 22 Nga ma ya na seda dam i gaa. A na i na Biya Halaala i bine yom kuna zanga deimi jere.
- 23 Hae wo, a go ka Ikpe te seda a hundi bom, wom bakaayom se na ya na kaa Kente wangara kpeene.
- 24 I sinda hini wom naane bom, amma i yom ya wom boru hinkante yom no wom faiha sabu se. Naane gaa na, wom go ce ka boori.

Kentei Hinkante 2

- 1 Amma a na guuri zaa a bine kuna ya si ye wom do nda binesere.
- 2 De a na wom bine sarandi, mee ya nam ya faiha, de a na ci boru ka a na a bine sarandi di?
- 3 Saa ka a kaa kaa a bine ma si sara nda beerem ka n hima ya faiha ndei. A na wone hantum na zama nga di si te. A gunda naane nga di wom kulu gaa ka a faiha ma ci wom kulu neme.
- 4 Kankami bambata kuna nda binesere nda mudi boobo no a hantum wom se. A mana ci zama wom bine yom ma sara amma zama wom ma bei a gunda wom baakasine hali n ci mso.
- 5 Amma de boru fo na binesere te, a mana ci hae hinne bine na akpe sara amma wom kulu bine no a sara. Zanga jere fo bine na a sara amma ya si cii ka bisa.

- 6 Ciiti ka jama tɛ bɔrɔ sɛ, à wasa.
- 7 À sɛ no, maasa à hima no dom, wom ma à yaafa. Wom ma à na himma hali binesɛrɛ ma si à taani.
- 8 À sɛ na, a go wom ŋmaare wom ma cɛbɛ à sɛ baakasine.
- 9 À sɛ mo no a hantum wom sɛ ka wom bubure ya bei hali wom go hɛ kulu gana.
- 10 Bɔrɔ ka wom go yaafa nda hɛ fɔ, hɛɛ mo a go ka à yaafa. De a na bɔrɔ fɔ yaafa nda hɛ fɔ wom sabu sɛ no, a na à tɛ Mɛsiya jine.
- 11 A ma à yaafa zama Setam ma si du i gaa daama. I ga ka à sijira yom bei.
- 12 Saa ka a kaa Toasa wangara ka Mɛsiya Baaru Hinno waazu tɛ, Kpe na fɔndɔ feeri a sɛ.
- 13 A laakali mana kani zama ya na di a nyaize Titu. À sɛ no, a na ò too ka kpei Masedoni laabu.
- 14 I ma Ikpɛ saabu zama saa kulu à go kpeinda i yom jine i mo gaarɲmaa Mɛsiya kuna. Nungu kulu no à go ka nga beiyom kaatɛrɛ i dɔ zanga waidi bambariyom.
- 15 I yom ya ci Mɛsiya waidi hɛo kaanɔ Ikpɛ sɛ beerem ka ò go faaba nda beerem ka ò go halaci game kuna.
- 16 I bara bɔrɔ fɔ yom sɛ ya di zanga bu hɛo ka à ga kaanda bu. Cindei mo sɛ i bara zanga hundi hɛo ka à go hundi no. Mee ya wasa hɛ nge yom di sɛ?
- 17 I si ka Ikpɛ Senda bɛrɛ zanga jama ga tɛ liiba sɛ. Amma i go sendi cimi kpare tɛ Mɛsiya kuna Ikpɛ jine.

Kɔlɛntɛi Hinkantɛ 3

- 1 I yom mo i sinti ka bɛrɛ tɛ i bɔm sɛ kpɛɛnɛ noya ba? Zanga bɔrɔ fɔ yom go baa, à tɔ i ma bɛrɛ tira yom hantum wom sɛ no wala ka du bɛrɛ tira yom wom dɔ?
- 2 Wom ya ci i tira ka Ikpɛ hantum i bine yom kuna. Bɔrɔ kulu na à bei. Bɔrɔ kulu na à coo mo.
- 3 Wɔne wɔ tɛrɛkpare no, wom ya ci Mɛsiya tira ka à hunu i gbei tɛyom dɔ. À mana à hantum nda hantumyom hɛ amma à na à hantum nda Ikpɛ Biya hundikpɛ. À mana à hantum tandi yom gaa amma iburadam yom bine yom kuna.
- 4 Naane wɔne Mɛsiya gaa na i gunda Ikpɛ dɔ hɛrɛ.
- 5 À mana ci i bumbum i ma hini ka hɛ fɔ lasabu i bɔm gaa no bo. I hina kulu Ikpɛ dɔ na à go hunu.

⁶ Ikpe ya na i no hini i ma te alikawali teji gbeiteeri yom. I mana ci tira biiriize gbeiteeri yom amma i ci Ikpe Biya gbeiteeri yom. Tira biiriize ga wi na amma Ikpe Biya ce ga hunandi na.

⁷ Moisi fonda gbei ka à kaanda bu, Ikpe na à jeeri nda biiriize yom tondi yom gaa. À te deiza hali Isiraila ize yom mana hini ka moo sinji Moisi mooduma gaa, à mooduma deiza sabu se. Deiza wo gunda beeniyom.

⁸ Ya mo Biya Halaala gbei te deiza ka bisa.

⁹ Ciiti ka zeeri gbei te deiza. Ya mo ceandiyom susu gbei, à bisa fa ka ba deiza do.

¹⁰ He ka à gunda deiza dom, à sinda beere maasa zama deiza goono ka à bisa.

¹¹ Wo ka à bisa gunda deiza. Ya mo wo ka à go gorɔ, ce te deiza ka bisa fa.

¹² À se no, za ka i gunda beje nga di, i go gbei te nda yarutere bambata.

¹³ I si te zanga Moisi ka à na fatala dam ka nga mooduma daabu, zama Isiraila ize yom ma si moo sinji kaari bisante gaa.

¹⁴ Amma n laakali goono daabante hali maasa. Saa ka n go Alikawali Zeeno coo kulu fatala goono n se. N mana fatala kaa zama Mesiya kuna no à to nga mee.

¹⁵ Ba hunkuna saa ka n go Moisi tira yom coo, kulu fatala goono n bine yom bom.

¹⁶ Amma saa ka borɔ fo kaa bere Kpe do here Ikpe ga à kaa.

¹⁷ Kpe ce bine, Biya no. Nungu ka Kpe Biya goono, nodi no borocinitere goono.

¹⁸ Amma i kulu ka i mooduma yom goono feerante, i ga Kpe deiza guna zanga diji kuna. Ikpe go ka i bere zanga nga takari, deiza ka kpei deiza do. Kpe Biya do no deiza wo go hunu.

Kɔlentei Hinkante 4

¹ I du suuji Ikpe do. Nga di se, za ka i gunda gbei wone mo i si fariga.

² Amma he kulu ka à ci hawi, he ka à cini te tugu kuna i na à furu. I si dira nda cemberere cemberere. I si Ikpe Senda mo siirandi amma i go cimi cii sa sa. I go ka i bom cebe iburadam bine kuna sendi do Ikpe jine.

³ Amma de n na i Baaru Hinno wo daabu, beerem ka n go halaci se no à go daabu.

⁴ Zamani wo nmone ikpe na danamtere dam beerem ka n si naane faham gaa. À na à te hali Baaru Hinno deizakpe kaari ma si haaga n gaa. Baaru Hinno deiza wo ya ci Mesiya, Mesiya ka à ci Ikpe takari.

- 5 I si ka i bɔm baaru fɛɛ, amma i ga waazu ko cii Yesu Mesiya ya Kpe no. I go cii i yom ya ci wom tam yom Yesu sabu sɛ.
- 6 Ikpɛ ka à cii, kaari ma haaga kube bindi bindi, à na kaari dam i bine yom kuna. Ikpɛ na à dam na zama nga ma nga deiza beiyom haagandi i sɛ Yesu Mesiya mooduma gaa.
- 7 Amma haizici wɔne goono i sɛ laabu kusu yom kuna zama dabari bambata wɔ ma ci Ikpɛ n̄mɔne, à mana hunu i dɔ.
- 8 Kankami dimi dimi kulu na i taani amma i mana tutubu. I laakali tunu amma i mana zam bɛɛjɛ.
- 9 N̄ go ka i guruguzandi amma Ikpɛ mana i furu. N̄ go ka i zeeri amma i mana halaci.
- 10 Saa kulu i go Yesu bu jɛrɛ i gaaham yom kuna zama Yesu hundi mo ma hunutɛrɛ i gaaham yom kuna.
- 11 I yom ka i go huna, saa kulu n̄ go ka i dam bu kambe Yesu sabu sɛ. N̄ go ka à tɛ no zama Yesu hundi mo ma hunutɛrɛ i gaaham yom kuna ka n̄ goono buyom bɔm.
- 12 Ya di gaa, bu go gbei tɛ i kuna amma hundi mo go gbei tɛ wom kuna.
- 13 Zanga i kulu gunda naane fɔlɔnku ka à saba nda Ikpɛ Sendi hantumantɛ ka à cii: "A naane. À sɛ no, a sendi." I yom mo i go naane. À sɛ no, i go sendi.
- 14 I go bei wɔ ka à na Kpe Yesu tunandi bukɔei game, à ga i tunandi Yesu dɔ. À ga i cɛandi nga jine wom banda.
- 15 Wom sabu sɛ no hɛ kulu goono hali gomini ka à go ba ka tɔntɔnu bɔrɔ boobo dɔ, à ma nam saabuyom ma ba Ikpɛ deiza sɛ.
- 16 À sɛ no, i si fariga. Ba de i tɛrɛ bɔrɔ fɔ go sara, n̄ go ka i bine yom kuna bɔrɔ tejandi hanu ka kaa hanu.
- 17 I maasa kankami dɔgɔnantɛ go kaanda i sɛ deiza nda bayom ka à si beeni. Deiza wɔ kankami neesiji taabi dɔgɔnantɛ n̄mɔne no.
- 18 I moo yom si sinjantɛ hɛ yom ka maa go di gaa kala hɛ yom ka moo si di. Hɛ yom ka moo go di, bisantɛ yom no amma hɛ yom ka maa si di, n̄ sinda beeniyom.

Kɔlɛntɛi Hinkantɛ 5

- 1 I go bei handunya gaaham wɔ ka à kuna i goono à hima kuuru buka. De à halaci i gunda cinari fɔ Ikpɛ dɔ, fuu ka n̄ mana tɛ nda kambe. À goono bɛɛnɛ kuna, beeniyom si.
- 2 Cimi no, i go dure kuuru buka wɔ kuna zama i go baa kala kala Ikpɛ ma i fuu bɛɛnɛ n̄mɔne dam i sɛ.

- 3 Saa ka Ikpε ga à dam i sε, ò si i garu bumbum.
- 4 Cimi na, i yom ka i goono gaaham kuuru wɔ kuna i go dure nda jεεjε. À mana ci Ikpε ma i gaaham wɔne hobu ka kaa ba, amma i go baa Ikpε ma bεεne ηmɔne dam i sε. À ma à dam i sε hali hundi mo ma hε ka à goono buyom bɔm gonu.
- 5 Bɔrɔ ka à na nga di tε i kuna, Ikpε no. À na i na Biya Halaala ka à ci i deimi jεε.
- 6 À sε no saa kulu i gunda himma. I bei za ka i goono gaaham wɔne kuna i ga mooru nda Kpe gɔrε dɔ.
- 7 Naane na i ga dira nda, à mana ci nda diyom.
- 8 I gunda himma. I bine ga baa i ma gaaham wɔne nam ka gɔrɔ Kpe dɔ.
- 9 À sε na, de gaaham wɔne kuna no i bo gɔrɔ wala i kaa hunu à kuna no, i dee go wetere i ma kaani à sε.
- 10 Tilasi no i kulu ma cε Mεsiya ciiti kariga jine hali bɔrɔ kulu ma du nga tɛyom bɔm ka simba nda hε ka à tε saa ka à goono gaaham kuna, de ihinno no wala ilalɔ na.
- 11 Za ka i go Kpe hambure bei, à sε no i go ceeci i ma beerem bεε. Amma i ci bɔrɔ kpare yom Ikpε sε. A go tamma mo i ci bɔrɔ kpare yom wom bine kuna sendi kuna mo.
- 12 I si i bɔm sifa kpεεε wom sε. Amma i go wom no daama wom ma faare nda i yom. Wom ma du hε fɔ ka tu ka yeti beerem sε ka ò go faare nda takari, à mana ci nda bine.
- 13 De i ci bɔmsikpε yom, i ci ya no Ikpε sε. De i ci bɔmkpε yom, i ci ya na wom sε.
- 14 Mεsiya baakasine go ka i fum zama i go wɔne bei siika si za ka bɔrɔ fɔ bu bɔrɔ kulu sε, ya di gaa bɔrɔ kulu bu.
- 15 Mεsiya bine bu bɔrɔ kulu sε, zama beerem ka ò ga huna ò ma si huna kpεεε ngei bɔm sε. Amma ò ma huna à sε, nga ka à bu ka tunu ò sε.
- 16 Hali à tɔ maasankulu, i si bɔrɔ fɔ kulu bei zanga handunya go ka à bei. Amma dom ba ka i na Mεsiya bei zanga handunya, i si à bei kpεεε zanga ya.
- 17 De bɔrɔ fɔ goono Mεsiya kuna, nga ya ci takahε teji. Hε zeenɔ yom bisa. Guna, hε kulu tε iteji.
- 18 Hε kulu mo, Ikpε dɔ na à go hunu. Nga ya à na saba dam i yom nda nga game Yesu Mεsiya dɔ. A na i no sasabandiyom gbei mo.

¹⁹ Mesiya kuna no Ikpε goono ko saba dam nga nda handunya game. À si ka iburadam yom taali yom lasabu ò sε. À bine na sasabandiyom sendi talifi i gaa.

²⁰ Ya di gaa i bara na beerem ka Ikpε samba Mesiya sabu sε. Zanga Ikpε mee i go wom no himma ko ηmaare Mesiya sabu sε, wom ma saba nda Ikpε fa.

²¹ Mesiya mana dulum bei. Nda à kulu, Ikpε na à tε i sε dulum zama à kuna i ma tε Ikpε cεandiyom susu.

Kɔlentei Hinkantε 6

¹ I yom mo, i go gbei tε nda Ikpε. À sε no, i go wom ηmaare, wa si Ikpε gomini ta ka tε kɔnu.

² À cii: "Lɔkaci ka à hegu a na hanga dam n sε. Faaba hanu kuna mo, a na n gaa." Guna, maasankulu lɔkaci hegu. Maasankulu faaba hanu na.

³ I si dεreyom he sababu dam bɔrɔ fɔ kulu jine zama ò ma si i gbei yance.

⁴ Amma i go ka i bɔm cεbe he kulu kuna i yom ya Ikpε gbeiteeri yom no. I go gbei tε nda suuru bambata. I goono taabi kuna. I goono zame kuna. I goono kankami kuna.

⁵ Ò go ka i bulaala mo. Ò go ka i dam kasu kuna. I goono kɔsɔngu kuna. I go gbei gaabɔ yom tε. I go batu nda himma. I go meehɔ zaa.

⁶ I go ka à tε hinneyom kuna. I gunda beiyom. I gunda suuru kuku. I go bɔrɔhinnotε cεbe. I gunda Biya Halaala. I gunda baakasine ka à sinda munaficitε.

⁷ I go ka à tε mo cimi sendi kuna. I gunda Ikpε dabari. I gunda cεandiyom susu wangu jiine yom kambεηmaa gaa nda kambεwo gaa.

⁸ I ga gbei tε bεεε kuna nda hawi kuna nda sendi yamɔ nda sendi hinno. Ò na i guna zanga zambakpε yom, amma cimi no i go cii.

⁹ I yom ya ci zanga beerem ka ò si bei, amma bɔrɔ boobo go ka i bei. I ci zanga beerem ka ò ba bu amma guna, i go huna. I ci beerem ka ò bulaala amma ò mana i wi.

¹⁰ I ci beerem ka ò bine ga sara amma i go faihã saa kulu. I ci talika yom, amma i go barika dam jama gaa. I sinda he fɔ kulu, amma he kulu i ηmɔne no.

¹¹ To. Wom Kɔlentei, i sendi wom sε tεrεkpare. I na i bine yom feeri mo wom sε sã sã.

¹² I mana i bine yom daabu wom sε. Wom ya na wom bine yom daabu i sε.

¹³ Wom mo, wa tε i sε ya di. A go sendi wom sε no zanga a koo yom sε. Wom mo, wa wom bine yom feeri.

14 Wa si meigu zanga zuu fɔlɔnku kuna nda beerem ka ñ si naane. Ifo ya goono lkpɛ cɛandiyom susu nda ilalɔ game? Wala ifo gaa no kaari nda kube ga meigu?

15 Ifo ya goono Mɛsiya nda Belia game? Wala ifo ya naanekɔ nda zam ka naanekɔ meigu?

16 Ifo ya ga ka lkpɛ gɔrɛ dɔ nda tooru yom meigu? Wom ya ci lkpɛ Hundikpɛ gɔrɛ dɔ zanga lkpɛ cii: "A kaa gɔrɔ ñ kuna. A kaa dira ñ bindi kuna. A kaa ci ñ ŋmɔne lkpɛ. Ñ kaa tɛ a jama."

17 À sɛ na Kpɛ cii: "Wa hunu ñ bindi kuna. Wa fee ndei. Wa si lamba hɛ ziibo gaa. A kaa wom ta.

18 Hɛɛ ya kaa tɛ wom sɛ Baaba. Wom mo, wom kaa tɛ a sɛ koo yom, koo haibɔrɔ yom nda koo weibɔrɔ yom. Kpɛ, hɛ kulu Dabarikpɛ cii ya di."

Kɔlɛntɛi Hinkantɛ 7

1 Ya di gaa, a bine baakɔɛi lkpɛ na alikawali nge yom di tɛ i sɛ. À sɛ no, i ma i bɔm hinnandi gaaham nda biya ziibandikɔ kulu gaa. I ma halaalatɛrɛ tɔandi lkpɛ hambure kuna.

2 Wa wom bine yom feeri i sɛ. I mana bɔrɔ fɔ kulu dɛrandi. I mana hasarɔ tɛ bɔrɔ fɔ kulu sɛ. I mana bɔrɔ fɔ kulu ŋmaa.

3 À mana ci ka wom ciiti ka zeeri sɛ no a go wɔne cii. A cii kɔ ka wom goono i bine yom kuna za bu hali huna.

4 A gunda naane bambata wom gaa. A go faihã nda wom kala kala. A bine du himma wom sabu sɛ. A binekaane go tɔntɔnu nda bayom i taabi kulu bindi bindi.

5 Cimi no, saa ka i kaa Masedoni laabu mo i mana du hulonzom kulu. I du kankami dimi boobo kambu kulu gaa. Beerem kakɔ nda i yom. Hamburu ma goono i bine yom kuna.

6 Amma lkpɛ ka à go beerem ka ñ na ñ cɛnandi yamarandi, à na i yamarandi nda Titu kaayom.

7 À mana ci nda Titu kaayoma hinne mo no, amma nda yamarandiyom ka Titu bumbum du wom dɔ kpɛɛɛ. Titu deede i sɛ bɛɛjɛ ka wom gunda a sɛ. À deede i sɛ mo wom mundi nda wom hanya ka wom gunda a sɛ. À sɛ no a go faihã hali ñ ci mɔsɔ.

8 Ba ka a na wom bine sarandi nda a tira, a mana tɛ a sɛ de a dom bei. Ba à tɛ a sɛ de a dam bei, a di no ka a tira na wom bine sarandi banda fɔ.

9 Amma maasa a go faihã. À mana ci zama a na wom bine sarandi amma zama wom binesɛrɛ gaa, wom tɔ tubiyom dɔ. Wom bine sara zanga à saba lkpɛ sɛ hali hɛ kulu kuna wom ma si du muruse i dɔ.

10 Binesere dimi ka Ikpe go baa, à go kaanda boro tuubi do hali à ma du faaba se. Tuubi mo no boro si tunandi. Amma binesere ka à hunu handunya do, à go kaanda bu.

11 Guna, binesere ka à hunu Ikpe do, wom na à te. À hei wom kuna kokari nda wom bom hinnandiyom mo. Guna, binetone nda hamburu nda guuri nda himma nda faasa ka à te. He kulu kuna wom na wom bom cebe ka wom hinne asiiri wo kuna.

12 Nga di se no a hantum wom se. A mana hantum boro ka à na taali te sabu se wala boro ka à se à na taali te. Amma a hantum wom se zama kokari ka i gunda wom se ma hunutere wom se Ikpe jine.

13 À se no, wom na i no himma ka tontonu kpeene. I go faiha kala kala Titu binekaane sabu se zama wom kulu na à bine yeenandi.

14 A na faari te Titu gaa nda wom. Wom mana a hawandi. I na he kulu cii wom se cimi bom. Ya na i faari ka i go te nda wom Titu gaa mo te cimi.

15 Titu gunda wom binejijire kala kala saa ka à go hongwo wom ganayom. Saa ka wom na à kube wom hamburu ka gasi.

16 À se no, a go faiha nda ka a gunda naane wom gaa he kulu kuna.

Kolentei Hinkante 8

1 Nyaizei, i go baa wom ma bei Ikpe na nga gomini no Masedoni Mesiya marga yom se.

2 Taabi suiyom boobo kuna n faiha ba ka tontonu kala kala. N talikate lalo kuna n na noyom te nda bine fo.

3 A ga ci seda n na ngei hina na hali à bisa he ka n bumbum hini. N na à no nda bine fo.

4 N na i nmaare kala kala i ma kpeinda gomini ka ngei te ka meigu halaalantei se.

5 Noyom ka n te bisa he ka i tamma. Sintine jina n na ngei bom na Kpe se. À banda nda Ikpe binebaa, n na ngei bom na i yom ma, i se.

6 À se na, i na Titu na himma zanga à jina ka à sinti à ma gomini gbei wo ma tonandi wom do.

7 Amma wom ga ba ka tontonu he kulu kuna nda naane kuna nda sendi kuna. Wom ga ba ka tontonu beiyom kuna nda himma kulu kuna nda baakasine ka wom gunda i se kuna. Zanga ya wom ma ba ka tontonu gomini wo ma kuna.

8 A si sendi zanga ka meire na ba. Amma boro cindei himma sabu se a ga sendi ka wom bubure ka di hali wom baakasine gunda bine fo.

- ⁹ Wom ga ka i Kpe Yesu Mesiya gomini bei. Ba ka barikakpe no à na nga bɔm tɛ talika wom sabu sɛ zama à talikatɛrɛ gaa wom mo tɛ barikakpe yom.
- ¹⁰ Wɔne kuna a diyom no a go cii ya zama a gunda wom sɛ hanfani. À mana ci zama wom sinti ka à tɛ hinne bo amma wom du binebaa za manam.
- ¹¹ Nga di sɛ, maasa hɛ ka wom sinti, wa à tɔnandi. Zanga wom binebaa tɔnandiyom goono, ya no tɛyom mo goono hɛ ka wom gunda bɔm.
- ¹² De noyom goono nda bine fɔ, hɛ ka bɔrɔ gunda bɔm à mana ci hɛ ka bɔrɔ sinda, à kaani lkpe sɛ.
- ¹³ À mana ci i ma dɔgɔnandi cindei sɛ na bo, wom wɔ, wom mo taabi amma ka wom ma saba.
- ¹⁴ Hali saa ka wom goono bayom kuna wom ma hini ka beerem gaa, nge yom ka ò goono banji kuna. Hanu ka wom mo wom goono banji kuna, ngei mo goono bayom kuna ò ma hini ka wom gaa hali wom ma saba.
- ¹⁵ Zanga lkpe Sendi hantumantɛ cii: "Bɔrɔ ka à kunna iboobo, à wasa akpe. Bɔrɔ ka à kunna cɛna, à mana à gazia."
- ¹⁶ I ma lkpe saabu nda ka à na himma fɔlɔnku dam Titu bine kuna wom sɛ.
- ¹⁷ À na i yamarandiyom ta. Za ka à gunda himma kala kala à bumbum nufi nga bine dɔ nga ma kpei wom dɔ.
- ¹⁸ I go nyaize fɔ dɔntɔm à banda. Mesiya marga yom kulu go nyaize di saabu nda à gbei ka à go tɛ Baaru Hinno kuna.
- ¹⁹ Nga di ba si mo, Mesiya marga yom ya na à suuba à ma naaru i banda gomini gbei wɔ kuna. I ga gbei wɔ tɔnandi ka kaanda deiza Kpe sɛ ka cɛbɛ ma ka wom gunda bine fɔ nga di kuna.
- ²⁰ I ga laakali ma hali bɔrɔ fɔ kulu ma si du ka i yance ka simba nda nooru beeri wɔ ka à goono i kambɛ.
- ²¹ Hɛ ka à boori no i go ceeci, à mana ci Kpe hinne jine amma nda iburadam yom mo jine.
- ²² I na i nyaize wɔne mo dɔntɔm ò banda, nga ka saa boobo i cini ka à himma sui. Maasa mo à tɛ himma kpeɛnɛ ka tɔntɔnu naane bambata ka à gunda wom gaa sabu sɛ.
- ²³ Titu wɔ ya ci a bɔrɔ hinkantɛ ka à go gbei tɛ nda hɛɛ wom sabu sɛ. I nyaize yom mo ka ò go ka à dum, Mesiya marga yom go ka ò samba no. Ò go kaanda deiza Mesiya sɛ mo.
- ²⁴ Nga di sɛ, wa cɛbɛ ò sɛ Mesiya marga yom jine wom baakasine nda sababu ka à sɛ i go faare nda wom.

Kɔlɛntɛi Hinkantɛ 9

- 1** Ka simba nda he ka à ci gaakasine halaalante yom se à mana tɔ ya hantum wom se.
- 2** A go wom bine fɔ bei, sababu ka à se a go faare nda wom Masedoni beerem jine. A go cii ka Akaya beerem sɔlu beeni za manam. Wom himma di bine na nyaize jama zukum.
- 3** Amma a na nyaize yom dɔntɔm wom dɔ hali sababu ka à se i go faare nda wom, à ma si te kɔnu. A na n dɔntɔm zama wom ma sɔlu mo zanga a cii.
- 4** De Masedoni beerem kaa a banda n ma si garu wom mana sɔlu hali hawi ga i dii naane ka i gunda wom gaa sabu se. Ya mo no hawi kaa wom dii.
- 5** À se no, a guna à hegu a se ya nyaize na himma n ma kpei wom dɔ jina ka wom noyom ka à ba, ka wom na à n̄mɔne alikawali te kɔ meigu. À gaa no saa ka à kaa à ma goono sɔlantɛ zanga gomini he, à mana ci nda tilasi.
- 6** Wom ma wɔne bei. Bɔrɔ ka à ga duma cɛna, cɛna no à kaa wi. Bɔrɔ ka à ga duma iboobo mo, iboobo no à kaa wi.
- 7** Bɔrɔ kulu ma no zanga à miila nga bine dɔ, binesere ma si, tilasi ma si. Ikpe ga baa bɔrɔ ka à go no nda faihã.
- 8** Ikpe gunda dabari ka nga gomini kulu tɔntɔnu wom se nda bayom, zama he kulu kuna wom ma gunda he ka à wasa saa kulu. Wom ma ba ka tɔntɔnu mo gbei hinno yom kulu se.
- 9** Zanga Ikpe Sendi hantumante cii: "À no ka daaru. À na talika yom no. À cɛandiyom susu goono, à sinda beeniyom."
- 10** Nga ka à ga dumakɔ na dimi nda n̄maari ka à ma n̄maa, ya na à kaa wom no dimi ka nam à ma ba ka tɔntɔnu. Wom cɛandiyom susu mo kaa barika tɔntɔnu à gaa.
- 11** À go nam wom ma te barika kala kala hali wom hini ka noyom te nda bayom. À gaa no, n go ka Ikpe saabu nda noyom ka wom samba i dɔ.
- 12** Gaakasine wɔ ka wom go te, à mana ci halaalante yom zame hinne se amma à nam ma bɔrɔ jama ga ka Ikpe saabu kala kala.
- 13** Gaakasine wɔ ga cɛbe he ka wom bara. À se na, jama ga ka Ikpe saabu nda ka wom na Mɛsiya Baaru Hinno gana. N̄ ga ka à saabu mo nda haibarika yom ka wom farisi ndei nda cindei kulu.
- 14** N̄ go ka aduwa te wom se, n̄ gunda wom bɛɛje mo gomini beeri ka Ikpe te wom dɔ sabu se.
- 15** I ma Ikpe saabu à noyom se ka à sinda cine.

Kɔlɛntɛi Hinkantɛ 10

- ¹ Hεε Pɔlu, a ga wom ηmaare nda Mesiya baaniyom nda à bɔrɔhinnotere. Saa ka a goono wom bindi kuna a bara na wom kulu ηmone icena, amma saa ka a si wom dɔ a bara no yaru.
- ² A ga wom ηmaare saa ka a kaa wom dɔ, wom ma si a tilasi ya gbei nda yarutere. A go miila ya gaaba nda bɔrɔ fɔ yom ka ñ ga ka i guna zanga iburadam haali ganako yom.
- ³ I go dira gaaham kuna amma i si tangam nda zanga iburadam haali goono nda.
- ⁴ I wangu jiine yom mana ci handunya ηmone yom. Ikpe wangu jiine dabarikpe yom no ka nungu gaabikoni yom zeeri ndei.
- ⁵ I go lasabu kulu nda faare kulu zeeri ka ñ ga ka ngei bɔm beerandi ka gaaba nda Ikpe beiyom. I go lasabu kulu dam tamtere kuna à ma Mesiya gana.
- ⁶ Saa ka wom ganayom kaa kube, i solu ma i ma beerem kulu ka ñ si gana bana ñ zam ka gana se.
- ⁷ Takari na wom ga guna. De bɔrɔ fɔ ga naane nga bɔm gaa nga ya Mesiya ηmone na, à ma bei ka i yom mo Mesiya bɔrɔ yom mo zanga nge yom.
- ⁸ Kpe na i na hini. À na i na ndaà zama i ma wom naane cini. À mana i na hini zama i ma wom zeeri. De a go faare cɛna fɔ nda hini wɔ, hawi si a dii.
- ⁹ A si baa beerem ma lasabu a go wom hamburandi nda a tira yom.
- ¹⁰ Bɔrɔ fɔ yom go cii: Pɔlu tira yom gaabu, ñ futu mo. Amma saa ka à bumbum goono i kuna, à gaaham bara hinabunu no. À sendi mo mana ci he fɔ.
- ¹¹ Bɔrɔ ka à ga sendi zanga ya, à ma bei ka he ka i ga hantum i tira yom kuna de i si wom dɔ nda he ka i kaa te saa ka i kaa wom dɔ, ñ kulu afɔ na.
- ¹² I si baa i ma i bɔm dam wala i ma i bɔm sasabandi nda bɔrɔ fɔ yom ka ñ go ka ngei bɔm saabu. Ngei wɔ neesiji na ñ te ngei bɔm se ka ngei bɔm neesi. Ñ ga ka ngei bɔm sasabandi nda ngei bɔm. Ñ sinda faham.
- ¹³ Amma i yom, i si baa i ma faare ka bisa i kɔrɔme, kɔrɔme bɔm ka Ikpe Kɔrɔmekpe dumbu, i ma kpei hali wom dɔ.
- ¹⁴ Ka i kpei hali wom dɔ nda Mesiya Baaru Hinna, i mana bisa i kɔrɔme.
- ¹⁵ I si faare nda bɔrɔ fɔ gbei ka à bisa i kɔrɔme. Amma i gunda bεεje wom naane mo tɔntɔnu ka beeri hali i bumbum gbei ba tɔntɔnu ka beeri wom game i kɔrɔme kuna.
- ¹⁶ I ma waazu Baaru Hinnɔ bɔm laabu yom ka ñ goono hali wom bisante. Ya no i ma si faare nda he ka bɔrɔ fɔ ηmani te nga kɔrɔme kuna.
- ¹⁷ Amma "bɔrɔ ka à faare, à ma faare Kpe kuna".

18 À mana ci bɔrɔ ka à go ka nga bɔm sifa na, Ikpe go tabatandi bo, amma bɔrɔ ka Kpe go sifa.

Kɔlɛntɛi Hinkantɛ 11

1 A ga baa dee no wom ma a samutɛrɛ jɛrɛ a sɛ cɛna. Amma cimi na, wom ma suuru a sɛ mo.

2 A go cɛnsɛ nda wom nda Ikpe cɛnsɛ dimi. A na wom no kunye fɔlɔnku sɛ ka à ci Mɛsiya. A ma wom cɛandi à jine zanga weibɔrɔ hinno ka à mana haru bei.

3 Amma a go hamburu hali zanga gondi na Efe zamba nda nga cɛmbɛrɛ wom mo, wom lasabu yom ma si sara. Wa si banda bɛrɛ miila hinno yom sɛ ka wom gunda Mɛsiya kuna.

4 Amma zanga sendi bɔrɔ go kaa wom dɔ ka à go Yesu fɔ ŋmani baaru fɛɛ wom sɛ. À mana ci wɔ ka i na à fɛɛ wom sɛ di. Haniba wom go biya ŋmani fɔ ta ka à ŋmana wɔ ka wom ta dom. Haniba wom du baaru hinno ŋmani fɔ ka à ŋmana wɔ ka wom ta. A go hamburu hali wom go suuru ndei kala kala.

5 A go tamma hɛ kulu gaa no ya na gazia diya yom ka ò bisa ò kulu.

6 Amma ba de a si ŋmaani sendi, nda à kulu a si zam beiyom. I bine na à cɛbɛ wom game hɛ kulu dɔ hɛ kulu kuna.

7 Wala a na taali fɔ tɛ no ka a na a bɔm yeti ganda hali ò ma wom bɛerandi zama a na Ikpe Baaru Hinno waazu tɛ wom sɛ, banandi si?

8 A na Mɛsiya marga fɔ yom kɔm ka du ò dɔ banandi ka wom gaa.

9 Saa ka a goono wom dɔ a goono baayom kuna. Ya na tɛ jɛrɔ bɔrɔ fɔ kulu sɛ. Nyaize yom ka ò kaa za Masedoni laabu, ò kaanda a sɛ hɛ ka gazia a sɛ. Hɛ kulu gaa na, a na a bɔm jɛ ya si tɛ wom sɛ jɛrɔ sabu sɛ. A ga a bɔm jɛ mo.

10 Nda Mɛsiya cimi ka à goono a kuna a ga cii Akaya laabu kuna ò si ka a ganji ya faare.

11 Ifɔ sɛ a cii ya? A si baa wom sɛ no? Ikpe go bei ka a ga baa wom.

12 Amma hɛ ka a go tɛ, a ga à tɛ kpɛnɛ hali ya beerem wɔ kɔbɛ kaa. Beerem wɔ go baa kɔbɛ ò ma faare ka cii ngei ga gbei tɛ zanga i yom.

13 Beerem nge yom di diya tangari tangari yom na. Ò ci gbeiteeri zambante yom. Ò go ka ngei bɔm tɛ zanga Mɛsiya diya yom.

14 À bine mana ci mamaci hɛ. Setam bumbum ga ka nga bɔm tɛ zanga kaari dɔntɔneize.

15 À sɛ na wɔne mana ci hɛ fɔ de ò gbeiteeri yom mo go ka ngei bɔm tɛ zanga cɛandiyom susu gbeiteeri yom. Ò lɔkaci beenantɛ ò kaa du ngei gbei banandi.

- 16 A go cii kpɛɛɛ, bamee ma si a guna zanga samu. De à mana ci ya, wa a ta zanga samu. Hɛɛ mo, ya faare cɛna.
- 17 Hɛ ka a go cii wɔ, a si cii zanga hɛ ka à go hunu Kpe dɔ. Amma zanga samutɛɛ kuna a go sendi nda yarutɛɛ ka a gunda ko faare.
- 18 Jama go faare zanga iburadam haali goono nda. Hɛɛ ma a ga a faari tɛ na.
- 19 Za ka wom ya haikusu yom no wom go suuru nda samu yom nda bine fɔ.
- 20 Haniba bɔrɔ fɔ go wom dam tamtɛɛ wala bɔrɔ fɔ ga wom ŋmaa. Haniba bɔrɔ fɔ ga wom dii wala bɔrɔ fɔ ga ka nga bɔm bɛrandi. Haniba bɔrɔ fɔ na wom sam moojine gaa. Nda à kulu, wom go suuru nda beerem di nda bine fɔ.
- 21 Hawi ga ka a dii nda à ciyom, zanga dee i yom wɔ i tɛ hinabunu yom na. Amma de bɔrɔ fɔ tu nga ma faare nda hɛ fɔ, hɛɛ ma, a du ko faare ka bisaà. A ga sendi no zanga samutɛɛ kuna.
- 22 Ebulu yom na ba? Ya na, hɛɛ ma. Isiraila ize yom no ba? Ya na, hɛɛ ma. Abulɛma banda yom no ba? Ya no, hɛɛ mo.
- 23 Mɛsiya gbeiteeri yom no ba? Ya no, hɛɛ mo ka bisei. A go sendi zanga samu. A na gbei tɛ ka bisei. Ì na a karu ce baaba. Ì na a dam kasu ce baaba. A di bu dullu ce boobo.
- 24 Ce gu ya na, Yuifu yom na a bulaala nda koronga mee weitaaci afɔ si.
- 25 Ce hinza ya no, ñ na a karu nda goobu. Ce fɔ mo ñ na a cetu nda tandi yom. Hasarɔ tɛ a sɛ tɛku bɔm ce hinza. A na zaari fɔ nda ciini fɔ tɛ tɛku bɔm.
- 26 A ga naaru ce baaba. A goono kataru kuna isa bɔm. A goono kataru kuna zee yom dɔ. A goono kataru kuna a dimi yom dɔ. A goono kataru kuna dimi cindei dɔ. A goono kataru kuna wangara yom kuna. A goono kataru kuna ganji yom kuna. A goono kataru kuna tɛku bɔm. A goono kataru kuna nyaize tangari tangari yom dɔ.
- 27 Kankami kuna a na gbei futu yom tɛ. A zam jiibi ce boobo. A maa hɛɛɛ. A maa jo. A na meehɔ yom zaa cɛɛ bɔm. A maa yeeni. A gɔrɔ bumbum.
- 28 Afɔ yom ka ya na cii ba si, hanu kulu mo a go gɔrɔ nda karihã Mɛsiya marga yom kulu sɛ.
- 29 Mee ya ci hinabunu ka ya na ci hinabunu? Mee no ñ dɛrandi a bine mana kukure?
- 30 De à saba bɔrɔ ma faare na, a hinabunutɛɛ kuna no a ga a faari tɛ.
- 31 Ikpe ka à ci Kpe Yesu Mɛsiya Baaba, nga ka à ci Barikakpe beeniyom si, à go bei ka a si tangari.

32 Saa ka a goono Damaku wangara Kpe Aleta gbeiteeri gaabikoni fɔ na beerem dam ka hundi Damaku wangara mee yom kulu gaa nga ma du ka a dii.

33 Amma ñ na a zumandi cila beeri fɔ kuna fune fɔ dɔ ka à goono yembɛ gaa hali a du ka kɔma ñ kambɛ.

Kɔlɛntɛi Hinkantɛ 12

1 Ya di gaa, ya faari tɛ à sinda a sɛ hanfani. Nda à kulu diyom nda kaayomtɛrɛ ka a du Kpe dɔ, a ga à sendi tɛ.

2 A ga Mɛsiya bɔrɔ fɔ bei. Jiiri wei cindi taaci goono maasa, Ikpɛ na à zaa ka kpeindaà hali bɛɛɛ hinzantɛ. Amma a si bei de cimi ñ na à zaa gaaham kuna ka kpeinda no, wala de diyom fɔ no. Ikpɛ ya bei.

3 A go ka akpɛ bei. Amma a si bei nda cimi à goono gaaham kuna no wala diyom fɔ no. Ikpɛ ya bei.

4 Ikpɛ na à zaa ka kpeinda Nungu Hinno bɛɛɛ kuna. A maa sendi yom ka ñ si cii ka ñ mana tu iburadam sɛ à mee ma ñ sendi.

5 A ga a faari tɛ nda bɔrɔ nga di. Amma a si faare nda a bɔm de à mana ci nda a hinabunutɛrɛ.

6 De a ga baa ya faare dom, a si ci samu zama cimi na a ga cii. Amma a ga ka a bɔm faare nam. A si baa bɔrɔ fɔ kulu ma lasabu a gaa ka à ma bisa hɛ ka à ga di a gaa wala hɛ ka à ga maa ñ go cii a gaa.

7 Ya si bɔmbɛɛrɛ tɛ mo nda kaayomtɛrɛ bambata, Ikpɛ na kariji fɔ dam a gaaham kuna. Karija ya ci hɛ ka Setam samba ka à go ka a gooru gooru zama ya si bɔmbɛɛrɛ tɛ.

8 Ce hinza no, a na Kpe ñmaarɛ à ma wɔne kaa a gaa.

9 À bine cii a sɛ: A gomini wasa ni zama hinabunutɛrɛ kuna na a dabari cini tɔ. À sɛ no a ga a faari tɛ ihinno nda a hinabunutɛrɛ zama Mɛsiya dabari ma du ka gɔrɔ a bɔm.

10 Nga di sɛ no, à go kaani a sɛ hinabunutɛrɛ kuna nda sendi yamɔ yom kuna nda zame yom kuna nda guruguze yom kuna nda kankami yom kuna. À go kaani a sɛ Mɛsiya sabu sɛ. Saa ka a ci hinabunu, saa di gaa dee no a tɛ gaabi.

11 Faare kuna a tɛ samu. Wom ya na a tilasi. Wom dɔ no a hima ya du bɛɛrɛ. Ya na gazia diya yom ka ñ bisa ñ kulu. Nda à kulu ya na ci hɛ fɔ kulu.

12 Cimi na diyatɛrɛ alamu yom a na ñ tɛ wom bindi kuna. A na ñ tɛ nda kokari kulu nda alamu yom nda mamaci yom nda dabari gbei yom.

13 Ifo gaa no wom gazia Mesiya marga cindei? Ya na te wom se jero ba si, a gaa na wom gazia ba? Wom ma a yaafa nda.

14 Guna, ce hinzante neya ka a solu ya kaa wom do. A bine si goro wom jese bom zama a mana ci wom haibarika yom na a go ceeci. Amma a go baa wom bumbum. A mana ci koo yom ya meigu bahei yom se amma bahei yom ya meigu ngei koo yom se.

15 A se no hee wo, nda faiha no a ga a haibarika kulu wi. A ga a bumbum ma no wom hundi yom sabu se. Ba de ka a ga baa wom kala kala, wom baakasine a se gazia.

16 Ta. Ya na goro wom jese bom. Amma boro kaa tamma cemberere na a te ka du wom.

17 Beerem ka a dontom wom do, a na n dam n ma wom nmaa na?

18 A na Titu dam a ma kpei wom do. A na nyaize fo ma dam a banda. Titu na wom nmaa ba? Bine fo kuna na i dira. Turuba folonkuei kuna no i dira. A na ci cimi no ba?

19 Za jeyom wom go lasabu zanga wom do na i ga ka i bom hinnandi. Ikpe jine no i go sendi Mesiya kuna. He wo kulu mo, a bine baakoei, i go ka a cii no wom naane cinियom se.

20 A go hamburu saa ka a kaa wom do ya wom garu zanga a si baa. Hee mo, wom ga a garu zanga wom si baa. A ma si ci ya garu wom game zoji wala cense wala binefute wala kaka wala sendi yamo wala ciine wala bombere wala kosongu.

21 Saa ka a kaa kpeene, a ma si te Ikpe ma a cenandi wom jine. A bine mo ma si sara boro boobo se ka n jina ka dulum te. N mana tuubi mo ka fee nda ziibi nda zina nda hawizetere ka n te.

Kalentei Hinkante 13

1 A ce hinzante neya ka a go kaa wom do. "Seda hinka wala ihinza ga asiiri kulu gorendi".

2 A jina ka wom kaabaaru saa ka a kaa wom do ce hinkante. Maasa a si wom do, a ga ka a cii kpeene ka jisi. A ga hantum beerem se ka n jina ka dulum te. Saa ka a ye ka kaa kpeene a si n bakaa. A si cindei ma kulu bakaa.

3 Wom ga seda fo ceeci ka Mesiya go sendi a kuna. Ta. Mesiya mana te wom se hinabunu, amma a ci gaabikoni wom game.

4 Hinabunutere do n na Mesiya kanji. Nda a kulu, a ga huna Ikpe dabari gaa. I yom mo, i te hinabunu yom a kuna. Amma i kaa huna nda Mesiya Ikpe dabari gaa wom hanfani se.

- 5** Wo wom bɔm neesi ko wom bumbum guna ka di hali wom goono naane kuna. Wom go bei ka Yesu Mɛsiya goono wom kuna ba? De à mana ci ya, wom si hini ka wom naane cɛbɛ.
- 6** Amma a ga baa wom ma bei ka i yom wɔ, Ikpɛ mana i furu.
- 7** Amma a ga ka Ikpɛ n̄maare wom ma si hɛ lalɔ kulu tɛ ba cɛna. À mana ci zama beerem ma di Ikpɛ na i tabatandi, amma ka wom mo ka ihinno tɛ, i yom mo i ma ci zanga furantɛ yom.
- 8** I sinda dabari fɔ ka gaaba nda cimi. Amma i ma cimi gbei tɛ.
- 9** I go faihã saa ka i tɛ hinabunu yom. Wom go tɛ gaabikoni yom. I ga ka Ikpɛ n̄maare wom ma ci tɔantɛ yom.
- 10** À sɛ na, ka a si wom dɔ a na hɛ yom wɔ hantum wom sɛ. Saa ka a kaa kaa wom dɔ ya si futu wom gaa. Kpɛ na a na hini wom naane ciniyom sɛ, à mana ci wom zeeriyom sɛ.
- 11** Ka beeni nda nyaizeɪ, wa faihã. Wa wom naane tɔandi. Wa cɛrɛ na himma. Wa gunda lasabu fɔlonku. Wa gɔrɔ nda laakali kane. Ikpɛ ka à ci Baakasinekpɛ nda Laakali Kanekpɛ, à ma gɔrɔ nda wom.
- 12** Wa cɛrɛ fɔɔ nda jɛrɛbɛ sumsumyom hinno baakasine kuna. Halaalantɛi kulu ga wom fɔɔ.
- 13** Kpɛ Yesu Mɛsiya gomini nda Ikpɛ baakasine nda Biya Halaala kuna bine fɔ meiguyom, n̄ ma gɔrɔ nda wom kulu. Ami.

Galatei

Galatei 1

- 1 Hɛɛ Pɔlu, hɛɛ ya ci diya. A diyatɛrɛ mana hunu iburadam yom dɔ. A mana du à bɔrɔ fɔ dɔ mo. Amma a tɛ diya Yesu Mɛsiya nda Baaba Ikpe dɔ, nga ka à na Yesu tunandi bukɛi game.
- 2 Hɛɛ nda nyaizei kulu ka ò goono a dɔ, i go Galate Mɛsiya marga yom kulu fɔɔ.
- 3 Gomini nda laakali kani ka ò hunu Baaba Ikpe dɔ nda i Kpe Yesu Mɛsiya dɔ, ò mo goono wom banda.
- 4 Yesu wɔ na nga bɔm no i dulum yom sabu sɛ zama à ma i kaa maasa zamani lalɔ wɔ kuna i Baaba Ikpe binebaa bɔm.
- 5 Deiza ma ci à òmɔne jiiri dubu nda dubu yom. Ami.
- 6 A go mamaci nda ka wom go waasu ka fee nda Ikpe ka à na wom cɛɛ Mɛsiya gomini gaa. Wom kpei baaru hinno òmani fɔ dɔ.
- 7 Amma Baaru Hinno òmani fɔ si. Amma beerem ya goono ka ò go wom bitandi. Ò go baa ngei ma Mɛsiya Baaru Hinno biriji.
- 8 Amma ba i yom wala bɛɛnɛ Ikpe dontɔneize fɔ ka à hunu bɛɛnɛ ya na baaru òmani fɔ fɛɛ wom sɛ ka à òmana wɔ ka i waazu wom sɛ, akpe ma ci laaliante.
- 9 Zanga i jina ka à cii, a go ka à yaara ka cii maasa. De bɔrɔ fɔ go baaru hinno òmani fɛɛ wom sɛ ka à òmana Baaru Hinna ka wom ta kɔ kala à ma ci laaliante.
- 10 Maasa, a go wetere beerem ma tu a sɛ no, wala Ikpe ma tu a sɛ? Ya kaani iburadam yom sɛ no a go ceeci ba? De a kaani iburadam yom sɛ kpɛɛnɛ, dom a si ci Mɛsiya tam.
- 11 Nyaizei, a go baa wom ma bei Baaru Hinno ka a fɛɛ wom sɛ à mana saba nda iburadam lasabu yom.
- 12 Ya na du à iburadam dɔ wala ka à dendenandi bo. Yesu Mɛsiya ya na à kaatɛrɛ a sɛ.
- 13 Wom maa a gɔrɛ baaru saa ka a goono Yuifu yom ganayom kuna. A na Ikpe marga guruguzandi hali ò ci mɔsɔ ko ka à halaci.
- 14 Wom maa mo zanga a kpei jine Yuifu yom ganayom kuna ka bisa sara boobo a dimi kuna. A tɛ himmantɛ ka bisei, i cɛɛ yom alaada yom gaa.
- 15 Amma Ikpe na a jisi kambu za a nya gunde kuna ka a cɛɛ nga gomini gaa.
- 16 À kaani Ikpe sɛ à ma nga lze kaatɛrɛ a kuna zama ya à baaru fɛɛ dimi cindei sɛ. Saa ka à na nga di tɛ, mɛfɔ mɛfɔ ya sawara nda bɔrɔ fɔ kulu.

- 17 A bine mana kpei Yerusalem wangara beerem dɔ ka ñ jina ka tɛ a sɛ diya. Amma a kpei Alabi laabu. À banda a ye ka kaa Damaku wangara kpɛɛɛ.
- 18 Jiiri hinza banda a kpei Yerusalem zama a ma Piɛɛ bei. A gɔrɔ à kpaara jiribi wei cindi gu.
- 19 Amma ya na di diya yom ba afɔ kala Yakɔfu, Kpe cɛɛɛ.
- 20 Hɛ kulu ka a ga hantum wom sɛ, guna lkpɛ jine a si tangari pai.
- 21 À banda a kpei Siria laabu nda Silicia laabu.
- 22 Yude laabu Mɛsiya marga yom kuna ñ si a bei maa gaa.
- 23 Ñ maa hinne na ñ ga cii: Bɔrɔ ka à na i guruguzandi, maasa à go naane fɔndɔ baaru fɛɛ ka saa fɔ à ga ka à halaci.
- 24 Ñ na lkpɛ bɛɛrandi a sabu sɛ.

Galatei 2

- 1 Jiiri wei cindi taaci banda a ziji Yerusalem wangara kpɛɛɛ nda Baanaba. A na Titu ma zaa a banda.
- 2 A kpei nodi na nda zanga lkpɛ na à kaatɛɛ a sɛ. A Baaru Hinna ka a ga fɛɛ dimi cindei sɛ, a na à feeri ñ sɛ. Amma beerem ka ñ ci jina yom, ñ sɛ no a feeri kambu zama ya si gbei kɔnu tɛ wala ka jina ka gbei kɔnu tɛ.
- 3 Amma ba Titu ka à goono a banda ka à ci Gareku ñ mana à tilasandi ka dambangu.
- 4 Sendi wɔ tɛ no nyaize tangari tangari yom sabu sɛ ka ñ mɔnɔ ka hura i kuna. Ñ huro ka i bɔrɔcinitɛɛ ka i gunda Mɛsiya Yesu kuna guna guna hali ngei ma du ka i dam tamtɛɛ kuna.
- 5 I bine i mana tu ka i bɔm yeti ganda ñ sɛ ba lɔkaci cɛna zama Baaru Hinno ñmɔne cimi mo gɔrɔ wom game.
- 6 Amma beerem ka ñ cii ñ gunda bɛɛɛ zanga ñ bara nda à kulu, a ba si nda nga di. lkpɛ si baabaa tɛ. Bɔrɔ beeri yom mana hɛ fɔ kulu tɔntɔnu a sɛ.
- 7 Amma ñ di lkpɛ na Baaru Hinna talifi a gaa ya fɛɛ dimi cindei sɛ zanga à na à talifi Piɛɛ gaa à ma fɛɛ Yuifu yom sɛ.
- 8 lkpɛ na gbei tɛ Piɛɛ kuna à ma tɛ diya Yuifu yom sɛ. Ya mo no lkpɛ na gbei tɛ hɛɛ mo, a kuna ya tɛ diya dimi cindei sɛ.
- 9 Yakɔfu nda Sefa nda Yohanna ka beerem cii ngei ya ci Mɛsiya marga kaasa yom, ñ di gomini ka lkpɛ na a na. Ñ na i no nyaizetɛɛ damyom kambɛɛma, hɛɛ nda Baanaba sɛ zama i ma kpei dimi cindei dɔ, ngei mo ma kpei Yuifu yom dɔ.
- 10 Ñ cii i sɛ hinne i ma hɔngɔ talika yom. Nga di niya no a gunda.

- 11 Amma ka Piɛɛ kaa Antioku a na à kɔnkɔm moo nda moo zama à na taali tɛ.
- 12 Za bɔrɔ fɔ yom mana hunu Yakɔfu dɔ, Piɛɛ cini ŋmaa nda dimi cindei. Amma saa ka ñ kaa, à na nga bɔm cendi ka hunu ŋmani, zama à hamburu Yuifu yom.
- 13 Yuifu yom mo nda Piɛɛ na munaficitɛɛ tɛ hali Baanaba mo ye ñ banda ñ munaficitɛɛ kuna.
- 14 Amma ka a di ñ si dira susu nda zanga Baaru Hinno cimi goono nda, a sendi Piɛɛ sɛ ñ kulu jine. À cii: De ni, ka n ci Yuifu n goono zanga dimi cindei à na ci zanga Yuifu yom, metɛ n tɛ ka dimi cindei tilasandi ñ ma Yuifu yom fɔnda gana?
- 15 Ñ na i hei Yuifu yom, à na ci dulumkoni yom dimi cindei kuna.
- 16 I go bei mo ka à na ci Moisi fɔnda tɛgbei yom gaa no, Ikpɛ go bɔrɔ cɛandi susu. Amma à go bɔrɔ cɛandi susu naane gaa Yesu Mɛsiya kuna. I yom mo i naane Mɛsiya Yesu gaa zama i ma du cɛyom susu naane gaa Mɛsiya kuna. I si du à Moisi fɔnda tɛgbei yom gaa. Sababu ya ci ka bɔrɔ si ka Ikpɛ ga à cɛandi susu fɔnda tɛgbei yom gaa.
- 17 De i go ceeci i ma du cɛyom susu Mɛsiya kuna amma beerem di i yom ya dulumkoni yom no, Mɛsiya na i dam i ma dulum tɛ ba? Awo. À si tɛ.
- 18 De a yaara ka cini hɛ yom ka a zeeri, a go ka a bɔm cɛbɛ fɔnda daarumko noya.
- 19 Hɛɛ wɔ, fɔnda dɔ na a bu fɔnda sɛ zama ya huna Ikpɛ sɛ.
- 20 Ñ na a kanji Mɛsiya banda. Nda à kulu a go huna amma à mana ci hɛɛ ya ga huna. Mɛsiya ya go huna a kuna. Hundi wɔ ka a go huna nda maasa gaaham kuna, a go huna no nda naane. A go naane Ikpɛ lze gaa, nga ka à baa hɛɛ ka nga bɔm no ka bu a sabu sɛ.
- 21 A si Ikpɛ gomini yeti kɔnu zama de Moisi fɔnda ganayom dɔ no cɛyom susu goono, Mɛsiya bu no kɔnu.

Galatei 3

- 1 E Galate samu yom ka wom bara, mee ya na wom dɛrandi hali wom si cimi gana? Wom moo jine no ñ na Yesu Mɛsiya cɛbɛ tɛɛkpare kanjantɛ.
- 2 Hɛ ka a ga baa ya bei wom dɔ hinne neya. Fɔnda gbei yom bɔm no wom du Biya Halaala dee wala zama wom maa Baaru Hinno ka naane na?
- 3 Wom samutɛɛ tɔ hali ya wɔ? Wom sinti nda Biya Halaala. Maasa wom ya wom bɔm tɔandi nda wom bɔm gaabi ba?
- 4 Wom na taabi boobo ham na kɔnu ba? Awo, à mana ci kɔnu.

- 5 Ikpè bine go wom no Biya Halaala ka dabari gbei yom tɛ wom game. Fɔnda tɛgbei bɔm no à go ka à tɛ dee wala zama wom maa Baaru Hinno ka à naane?
- 6 Zanga ya no Abulema naane Ikpè, Ikpè na naane lasabu à sɛ cɛyom susu kuna.
- 7 Nga di sɛ, wom ma bei beerem ka ò gunda naane, ngei ya ci Abulema koo yom.
- 8 Ikpè Sendi hantumantɛ bine jina ka jisi ka Ikpè ma dimi cindei cɛandi susu naane gaa. À gaa no Ikpè jina ka Baaru Hinno fɛɛ Abulema sɛ ka cii: "Handunya dimi yom kulu kaa du barika n dɔ."
- 9 Zanga Ikpè na barika dam Abulema gaa dom à naane sabu sɛ, ya no beerem kulu ka ò ga naane, Ikpè ga barika dam ò gaa.
- 10 Beerem kulu ka ò go naane fɔnda ganayom gaa, ò goono laali cire. Ikpè Sendi hantumantɛ cii: "Laaliantɛ na bɔrɔ kulu ka à si moo dam ko tɛ hɛ yom ka ò goono hantumantɛ fɔnda tira kuna".
- 11 Bɔrɔ fɔ kulu si ka à du cɛyom susu Ikpè jine fɔnda bɔm. Nga di tɛrɛkparɛ no, domi "naane bɔm no bɔrɔ ka à cɛsusu kaa huna".
- 12 Ba ka fɔnda si naane bɔm Ikpè Sendi hantumantɛ cii: "Bɔrɔ ka à go fɔnda meire yom gana, akpɛ kaa huna ò gaa".
- 13 Mɛsiya na i fansa fɔnda laali gaa za ka à tɛ laaliantɛ i sabu sɛ. Zanga Ikpè Sendi hantumantɛ cii: "Laaliantɛ no bɔrɔ kulu ka ò na à kɔtɔ tuuri gaa".
- 14 Nga di tɛ mo no zama barika ka Ikpè no Abulema sɛ ma tɔ dimi cindei gaa Mɛsiya Yesu dɔ. À tɛ mo hali i ma du Biya Halaala naane dɔ wɔ ka Ikpè na alikawali tɛ i ma du.
- 15 Nyaizeɪ, a ga sendi no nda zanga iburadam kulu go faham nda. Ba iburadam alikawali ka ò na à dahirandi, bɔrɔ fɔ kulu si ka à ga à tunandi wala ka tɔntɔnu à gaa.
- 16 Ikpè na alikawali yom tɛ Abulema sɛ nda à banda sɛ. À mana cii banda yom sɛ zanga bɔrɔ boobo no, amma à cii "n banda sɛ" zanga bɔrɔ fɔlɔnku noya ka à ci Mɛsiya.
- 17 A go wɔne cii. Ikpè na alikawali dahirandi Mɛsiya kuna dam. Fɔnda ka à kaa jiiri zangu taaci nda waranza banda, à si hini ka alikawala tunandi ka à tɛ kɔnu.
- 18 De fɔnda dɔ na tubu go hunu, dom à si hunu alikawali dɔ. Amma Ikpè na Abulema na tubu nga alikawali gaa.

- 19** Ya di gaa, ifo se no fonda goono? Ikpe na à tontonu na fonda daarumyom sabu se kala banda mo ka à se Ikpe na alikawala te ma kaa. Ikpe na fonda samba nga dontoneize yom do boro ka à ci sasabandiko fo kambé kuna.
- 20** Sasabandiko wo mana ci boro folonku sasabandiko. Amma Ikpe wo nga fo na.
- 21** Nga di se, fonda go gaaba nda Ikpe alikawali yom no ba? Awo. À si te. De Ikpe na fonda no ka à gunda hini ka hundi na, dom ceyom susu hunu fonda gaa.
- 22** Amma Ikpe Sendi hantumante cii: N na boro kulu dam ka daabu dulum dabari cire zama alikawali ka Ikpe te n ma à no beerem se ka n go naane Yesu Mesiya gaa.
- 23** Hali naane kaa Ikpe na i jisi ka daabu fonda cire naane se, naane ka à ma kaateré.
- 24** Ya di gaa fonda te i se zanga koo batuko noya kala Mesiya kaa zama i ma du ceyom susu naane gaa.
- 25** Amma maasa ka naane kaa i si kaa batuko dabari cire kpene.
- 26** Wom kulu Ikpe ize yom no naane do zama wom go naane Mesiya gaa.
- 27** Wom kulu ka n na wom mirandi Mesiya kuna, wom na Mesiya faka zanga taafe.
- 28** Maasa fayanka si Yuifu nda dimi cindei game wala tam nda borocini game wala haiboro nda weiboro game. Wom kulu ci afo Mesiya Yesu kuna.
- 29** De wom ci Mesiya nmone yom, wom ci Abulema banda yom noya. Wom ci tubuko yom mo nda zanga alikawali goono nda.

Galatei 4

- 1** Amma a ga cii wom se, saa kulu ka tubuko goono koo cena, fayanka si nga nda tam game, ba ka à ga ci he kulu kpe.
- 2** Amma à goono koo batuko yom nda bandaboro yom kambé kala lokaci ka baaba jisi.
- 3** Ya na i yom mo. Saa ka i goono koo cena yom, i goono tamtere kuna handunya he yom se.
- 4** Amma saa ka lokaci to, Ikpe na nga lize dontom, lize ka weiboro fo hei. N na à hei fonda cire.
- 5** À kaa domi à ma wo ka yom goono fonda cire fansa hali i ma du kootere damyom ka ci Ikpe ize yom.

- 6 Za ka wom ci koo yom Ikpè na nga Ize Biya dǎntǎm wom bine yom kuna. À go kuwa ka cii: Baaba, a Baaba.
- 7 Zanga ya n mana ci tam kpèèné amma n ci ize. Za ka n ci ize, n tɛ Ikpè tubukɔ mo Mɛsiya dɔ.
- 8 Saa di wom mana Ikpè bei amma wom tamtɛrɛ tooru yom sɛ wɔ ka yom ñ haali gaa ñ mana ci ikpè yom.
- 9 Amma maasa, wom go ka Ikpè bei, hali ya mo Ikpè go wom bei. Mɛtɛ wom tɛ ka ye handunya hɛ yom gaa, hɛ kɔnu yom ka ñ sinda gaabi? Wom baa wom ma ye hɛ nge yom di tam yom kpèèné?
- 10 Wom go hanu yom nda handu yom nda lɔkaci yom nda jiiri yom lasabu ka bɛɛrɛ tɛ ñ sɛ.
- 11 Wom tɛyom wɔ sabu sɛ a go hamburu, haniba gbei kɔnu na a tɛ wom game.
- 12 Nyaize, a go wom ñmaarɛ, wom ma goono zanga hɛɛ zama hɛɛ mo a goono zanga wom. Wom mana dɛrɛ a sɛ ba ce fɔ.
- 13 Amma wom go bei gaaham hinabunu kuna na a na wom waazu nda Baaru Hinno za sintine.
- 14 Ba ka a hinabunutɛrɛ ci suiyom hɛ wom sɛ, wom mana a fɛntɛ. Wom mana hungu hɛɛ. Amma wom na a ta zanga Ikpè dǎntǎneize, zanga Mɛsiya Yesu cine.
- 15 Bine, ifɔ ya ci wom barika? A go wom sɛda ka cii de à hini ka tɛ, dom wom ma wom moo yom kaa ka a na ndei.
- 16 Ya di gaa, wom go ka a lasabu zanga wom ñmɔne ibɛrɛ no zama a ga cimi cii wom sɛ?
- 17 Beerem di ka ñ ga wom dɛrandi gunda himma ka simba wom, à mana ci himma hinno. Ñ go baa na ngei ma wom kaa ñmani i sɛ zama wom ma gunda himma ngei dɔ hɛrɛ.
- 18 À boori bɔrɔ ma gunda himma hɛ hinno gaa saa kulu. À si boori bɔrɔ ma gunda himma saa ka a goono wom dɔ hinne.
- 19 A koo yom, a ga maa doori wom sɛ kpèèné zanga weibɔrɔ ga hɛizenye tɛ kala Mɛsiya ma tɛ ka boori wom kuna.
- 20 Oò, ba maasa a go baa ya goono wom banda ka a jinde baanandi. Amma a gunda karihã wom sabu sɛ.
- 21 Wom ma cii a sɛ, wom ka wom go baa wom ma goono Moisi fɔnda cire, wom si faham hɛ ka fɔnda ga cii ba?
- 22 Ikpè Sendi hantumantɛ cii Abulɛma du koo haibɔrɔ hinka. Afɔ kɔngɔ gaa no, ñ na à hɛi, afɔ ma bɔrɔcini weibɔrɔ gaa.

²³ Wɔ ka à hunu kɔngɔ di gaa ò na a hei no nda zanga gaabasi goono nda. Wɔ ka ò na à hei bɔrɔcini weibɔrɔ di gaa ma, ò na à hei no alikawali gaa.

²⁴ Hɛ nge yom di òmɔne yaase yom neya. Weibɔrɔ hinka di hima alikawali hinka no. Afɔ Sinai tandi kuku dɔ na à hunu. Tamtɛrɛ sɛ no, ò na à hei. Nga ya ci Agai.

²⁵ Agai wɔ Alabi laabu kuna Sinai tondi kuku no à hima. Agai saba ma nda Yerusalem maasa òmɔne, zama à goono tamtɛrɛ kuna nda nga kaa yom.

²⁶ Amma Yerusalem bɛɛnɛ òmɔne ka à ci bɔrɔcini, nga ya ci i kulu nya.

²⁷ Ikpɛ Sendi hantumantɛ cii: "E weibɔrɔ, ni ka n mana hei, n ma faihã nda binekaane ka kuwa. Ni ka n mana heiyom daari bei domi weibɔrɔ ka à kunya fee nda, à koo yom ba ka bisa kunyekpɛ koo yom."

²⁸ Amma nyaizeɪ, i yom ya alikawali ize yom no zanga Isaaka.

²⁹ Amma wɔ ka ò hei gaaham dɔ à na wɔ ka ò hei Biya Halaala dɔ guruguzandi. Ya na à goono ba maasa ma.

³⁰ Amma ifɔ na Ikpɛ Sendi hantumantɛ ga cii? "N ma kɔngɔ gaare nda à koo zama kɔngɔ koo si tubu pai nda weibɔrɔ bɔrɔcini koo".

³¹ À sɛ no nyaizeɪ, i mana ci kɔngɔ ize yom amma i yom ya weibɔrɔ bɔrɔcini ize yom no.

Galatei 5

¹ Mɛsiya na i fansa ka i na bɔrɔcinitɛrɛ. Nga di sɛ wom mo cɛ ka boori bɔrɔcinitɛrɛ wɔ kuna fa. Wom ma si nam bɔrɔ fɔ kulu ma wom dam tamtɛrɛ zuu kuna kpɛnɛ.

² Guna, hɛɛ Pɔlu a go sendi wom sɛ, de wom tu ò ma wom dambangu, Mɛsiya si hɛ fɔ kulu hinsa wom sɛ.

³ A go sɛda mo kpɛnɛ ka bɔrɔ kulu ka à tu ò ma nga dambangu à ci garɔkoni kala à ma fɔnda kulu tɔnandi.

⁴ Wom kulu ka wom go cɛyom susu ceeci fɔnda gaa, wom fee nda Mɛsiya. Wom dɛrɛ gomini gaa.

⁵ I gunda bɛɛjɛ Ikpɛ ga i cɛandi susu nga jine. I go ka nga di batu Biya Halaala dabari gaa ka à go gbei tɛ i naane dɔ.

⁶ Mɛsiya Yesu kuna za bangudamyom hali zam ka dambangu, ò ba afɔ sinda nafa. Amma naane ka à ga gbei tɛ baakasine kuna gunda nafa.

⁷ Dom di, wom go zuuru ihinno. Mee ya na wom dii ka jɛ wom ma si cimi gana?

⁸ Bɔrɔ bɛrɛyom wɔne mana hunu Ikpɛ ka à ga wom cɛɛ dɔ fa.

- ⁹ Buuru hamine kasami cɛna go buuru gaata kulu tunandi.
- ¹⁰ A gunda naane wɔne wom gaa Kpe kuna ka wom si lasabu ηmani tɛ. Amma bɔrɔ ka à go wom laakali tunandi, bɔrɔ ka dimi no kulu kala lkpe ma bana à sɛ.
- ¹¹ Amma nyaizeɪ, de a go bangudamyom sendi waazu kpɛɛnɛ, ifɔ sɛ n go ka a guruguzandi kpɛɛnɛ? Bundu gaarantɛ si tɛ katiyom hɛ kpɛɛnɛ.
- ¹² A go baa beerem ka n ga wom laakali tunandi, n ma ngei bɔm dumbu dumbu ka ye zanga bɔrɔ mantam yom.
- ¹³ Nyaizeɪ, lkpe na wom cɛɛ bɔrɔcinitɛrɛ sɛ. Amma wom ma si bɔrɔcinitɛrɛ wɔ tɛ kɔbɛ bineibaai sɛ. Amma wa tamtɛrɛ cɛrɛ sɛ baakasine kuna.
- ¹⁴ Moisi fɔnda kulu sendi fɔlɔnku kuna no n na à tɔnandi. Nga neya: "N ma baa n gɔrɔkasine zanga n bɔm".
- ¹⁵ Amma de wom go cɛrɛ nama ko cɛrɛ ηmaa zanga ganjiham yom, wom ma laakali wom ma si cɛrɛ ηmaa sã sã.
- ¹⁶ Amma a go cii no, wom mo dira Biya Halaala gaa. À gaa no wom si bineibaai tɔnandi.
- ¹⁷ Bineibaai go gaaba nda Biya Halaala. Biya Halaala go gaaba nda bineibaai. N go gaaba nda cɛrɛ hali hɛ kulu ka wom go baa ma si tɛ, wom si hini ka à tɛ mo.
- ¹⁸ Amma de Biya Halaala go wom cendi, kulu wom si Moisi fɔnda cire.
- ¹⁹ Bineibaai gbei yom bine tɛrɛkparɛ no n goono. Ngei neya, zina nda meigyom za n mana hiji nda ziibi nda hawizetɛrɛ,
- ²⁰ nda taaru ganayom nda zimatɛrɛ nda ibɛrɛtɛrɛ nda zoji nda cɛnsɛ nda bine fute, kakɔ nda feefee nda fɔndɔ ηmani ηmani,
- ²¹ nda molaga, nda bɔrɔ wiyom nda baji ham ka bugu nda hanasua nda hɛ nge yom di dimi kulu. Ka simba hɛ nge yom di, a go wom kaabaaru ka jisi zanga a jina ka à cii kɔ. Bɔrɔ ka à go hɛ nge yom di dimi tɛ, akpe si lkpe kpetɛrɛ tubu pai.
- ²² Amma Biya Halaala hanfani neya, baakasine nda binekaane, nda laakali kane nda suuru kuku nda bɔrɔhinnotɛrɛ nda booriyom nda naane,
- ²³ nda baaniyom nda bɔm hiniyom. Fɔnda kulu si ka à go hɛ nge yom di ganji.
- ²⁴ Beerem ka n ci Mɛsiya ηmɔne yom n na ngei dulum haali kanji nda à baayom futu yom nda à bineibaai.
- ²⁵ Za ka i ga huna Biya Halaala dɔ, i ma dira mo Biya Halaala kuna.
- ²⁶ I ma si ci faarikpe yom ko cɛrɛ zukum ka cɛnsɛ cɛrɛ gaa.

Galatei 6

- ¹ Nyaizei, de wom bei bɔrɔ fɔ na taali tɛ, wom ka wom tɔ nda Biya Halaala wom ma akpɛ dam fɔndɔ. Amma wom ma à tɛ nda baaniyom. Ni ma, n ma laakali nda n bɔm, n ma si du suiyom.
- ² Wom ma cɛrɛ time jɛrɛ. Zanga ya wom go Mɛsiya fɔnda tɔnandi noya.
- ³ De bɔrɔ fɔ ka à mana ci hɛ fɔ go tamma nga ya hɛ fɔ no, à bɔm no à go zamba.
- ⁴ Amma bɔrɔ kulu ma nga bɔm gbei yaase guna. À gaa no à hini ka faihã nga bɔm hinne sɛ. À na ci bɔrɔ fɔ n̄mani n̄mɔne gaa.
- ⁵ Bɔrɔ kulu ga nga bɔm jɛrɔ jɛrɛ no.
- ⁶ Amma bɔrɔ ka n̄ go ka à cooandi nda Ikpɛ Sendi, à ma nga cooandikɔ nafa nga hɛ hinno yom kulu kuna.
- ⁷ Wa si nam n̄ ma wom zamba. Bɔrɔ si Ikpɛ haaru. Hɛ ka bɔrɔ go дума, nga no à kaa wi.
- ⁸ Bɔrɔ ka à ga дума hɛ ka à kaani nga bineibaai sɛ, fumbi na à kaa wi bineibaai dɔ. Amma bɔrɔ ka à go дума hɛ ka à kaani Biya Halaala sɛ, hundi ka à si beeni no à kaa wi Biya Halaala dɔ.
- ⁹ I ma si fariga nda ihinno tɛyom. Lokaci ka à tɔ gaa, i kaa barika wi de i mana à nam.
- ¹⁰ Nga di sɛ, ka i gunda daama i ma ihinno tɛ bɔrɔ kulu sɛ, hali ya mo nyaize yom sɛ ka n̄ goono naane fɔndɔ kuna.
- ¹¹ Wa guna biiriize beeri yom ka a hantum wom sɛ nda a bumbum kambɛ.
- ¹² Beerem kulu ka n̄ go baa ngei ma booriyom cɛbɛ moo diyom gaa, n̄ go wom tilasi na n̄ ma wom dambangu. N̄ go tɛ ya di no domi n̄ ma si ngei guruguzandi hinne Mɛsiya bundu gaarantɛ sabu sɛ.
- ¹³ Nge yom ka n̄ dambangu, ngei bumbum si Moisi fɔnda gana. Amma n̄ ga baa n̄ ma wom dambangu domi ngei ma du ka faare nda wom gaaham.
- ¹⁴ Amma hɛɛ wɔ, à ma si kaa a gaa ya faare nda hɛ fɔ ka à mana ci nda i Kpɛ Yesu Mɛsiya bundu gaarantɛ. À dɔ no Ikpɛ na handunya kanji a sɛ, hɛɛ ma handunya sɛ.
- ¹⁵ Za bangudamyom hali zam ka dambangu, n̄ ba afɔ sinda nafa. Hɛ ka à gunda nafa ya ci takayom teji.
- ¹⁶ Bɔrɔ kulu mo ka à ga dira nda zanga fɔndɔ wɔ goono nda, laakali kane nda suuji ma goono à banda nda Ikpɛ n̄mɔne Isiraila banda ma.
- ¹⁷ À ma si fila kpɛnɛ bɔrɔ ma a taabandi zama hɛɛ wɔ a gunda Kpɛ Yesu bidala yom a gaaham gaa.

18 A nyaizei, i Kpe Yesu Mesiya gomini mo goro nda wom biya. Ami.

Efɛsei

Efɛsei 1

- 1 Hɛɛ Pɔlu, hɛɛ ya ci Yesu Mɛsiya diya nda Ikpe binebaa. A ga tira wɔ hantum wom halaalantɛ yom sɛ ka wom goono Efɛse wangara. Wom ya ci naanekpe yom Yesu Mɛsiya kuna.
- 2 Gomini nda laakali kane ka ñ hunu i Baaba Ikpe nda Kpe Yesu Mɛsiya dɔ, ñ mo goono wom banda.
- 3 I ma Ikpe, i Kpe Yesu Mɛsiya Baaba saabu. À na nga barika dimi kulu dam i gaa, barika ka à hunu Biya Halaala dɔ Mɛsiya kuna bɛɛnɛ kuna nungu yom dɔ.
- 4 Mɛsiya kuna no Ikpe na i suuba za à mana handunya sinji. À na i suuba zama i ma ci halaalantɛ yom, beerem ka ñ sinda taali nga jine.
- 5 Baakasine kuna à na i kɔdɔrɔ ma i ma tɛ nga ize yom kootɛɛ damyom dɔ Yesu Mɛsiya kuna. À na nga di tɛ na à binebaa bɔm zama à kaani à sɛ no.
- 6 À na à tɛ no i ma nga gomini deizakpe sifa, gomini ka à tɛ i sɛ Bineganji kuna.
- 7 Yesu kuna mo i gunda fansayom à kuri gaa. À go ka i yaafa ma nda i dulum yom nda zanga Ikpe gomini haizici goono nda.
- 8 À na i na nga gomini nda bayom haikusutɛɛ nda faham dimi kulu kuna.
- 9 À nam i na nga binebaa duje bei à miila kuna zama à kaani à sɛ.
- 10 Ikpe gbei ya ci nga ma takahɛ kulu meigu saa ka zamani yom kube ka tɛ afo Mɛsiya kuna, hɛ yom ka ñ goono bɛɛnɛ kuna nda hɛ yom ka ñ goono handunya bɔm.
- 11 Ikpe go hɛ kulu tɛ nga binebaa sawari bɔm. À jina ka i kɔdɔrɔ nga miila bɔm i ma ci tubu hɛ Ikpe sɛ Mɛsiya kuna.
- 12 À na à tɛ no zama i yom ka i jina ka bɛɛje sinji Mɛsiya kuna, i ma ci sifayom hɛ Ikpe deiza sɛ.
- 13 À kuna no wom mo, wom naane saa ka wom maa cimi sendi. Cimi sendi ya ci Baaru Hinna ka à ga kaanda faaba. Saa ka wom naane à gaa, Ikpe na sɛda dam wom gaa nda Biya Halaala ka Ikpe tɛ alikawali nga ma no.
- 14 Biya Halaala ya ci i tubu sɛ deimi jɛɛ. Hanu go kaa ka Ikpe kaa hɛ ka nga dei fansa, i ma ci sifayom hɛ à deiza sɛ.
- 15 A maa baaru ka wom naane Kpe Yesu gaa. A maa mo wom gunda baakasine halaalantɛ yom kulu sɛ.

- 16 À sɛ no, a si cɛ nda Ikpɛ saabuyom wom sɛ ko hɔngɔ wom a ηmɔne aduwa yom kuna.
- 17 A go ka i Kpɛ Yesu Mɛsiya a ηmɔne Ikpɛ ka à ci Baaba deizakpɛ ηmaare wom sɛ. A go ka à ηmaare à ma wom no haikusutɛrɛ biya nda nda kaayomtɛrɛ biya hali wom ma Ikpɛ bei gumo gumo.
- 18 A go ηmaare mo à ma wom bine yom kparandi hali wom ma bɛɛjɛ bei ka à sɛ Ikpɛ na wom cɛɛ. Wom ma bei mo haizici dimi ka à ci tubu deizakpɛ halaalantɛ yom kuna.
- 19 A go ηmaare wom ma bei mo hɛ ka à ci à dabari gaabikoni bambata ka à go tɛ i kuna, i yom ka i go naane.
- 20 À na dabari cɛbɛ Mɛsiya kuna ka à tunandi bukɔɛi game. À na à gɔrɛndi mo nga kambɛηmaa gaa bɛɛnɛ kuna nungu yom dɔ.
- 21 À na à gɔrɛndi meire kulu bɔm nda hini kulu bɔm nda gaabi kulu bɔm nda dabari kulu bɔm. À na à gɔrɛndi maa kulu ka ñ ga cɛɛ bɔm, à mana ci zamani wɔ hinne kuna bo amma nda zamani ka à go kaa kuna mo.
- 22 Ikpɛ na hɛ kulu dam à cee cire. À na à dam ma à ma ci hɛ kulu bɔm Mɛsiya marga sɛ.
- 23 Mɛsiya marga ya ci à gaaham. Mɛsiya go hɛ kulu tɔnandi sã sã. Nga ya ci marga tɔnandikɔ.

Efɛsei 2

- 1 Wom mo, dom wom gɔrɔ bukɔ yom wom taali yom nda wom dulum yom sabu sɛ.
- 2 Ñ kuna na wom jina ka dira saa fɔ nda zanga handunya wɔ zamani goono nda. Wom dira nda zanga bɛɛnɛ batuma dabarikpɛ goono nda. Biya no ka a ci lbilisi, à go gbei tɛ maasa bɔrɔ yom kuna ka ñ hungu ka Ikpɛ gana.
- 3 Beerem di kuna na i yom mo, i jina ka dira i bineibaai bɔm. I na i bineibaai nda à lasabu yom tɔnandi. Dulum haali ka ñ na i hɛi nda dɔ, i tɛ beerem ka Ikpɛ bine tɔ ñ sɛ zanga cindei.
- 4 Amma Ikpɛ gunda suuji baaba nda baakasine bambata ka à baa i yom nda.
- 5 À baakasine sabu sɛ à na i hunandi nda Mɛsiya ba ka i taali yom kuna i gɔrɔ bukɔ yom. Gomini dɔ no Ikpɛ na wom faaba.
- 6 À na i tunandi mɛfɔ Mɛsiya banda. À bine na i gɔrɛndi mɛfɔ à banda bɛɛnɛ kuna nungu yom dɔ Mɛsiya Yesu kuna.
- 7 À na à tɛ na zama zamani yom ka ñ ga kaa kuna Ikpɛ ma nga gomini haizici bambata cɛbɛ à bɔrɔhinnotɛrɛ kuna ka à gunda i sɛ Yesu Mɛsiya kuna.

- 8 Gomini dɔ no lkpe na wom faaba naane gaa. À bine mana hunu wom dɔ. lkpe noyom no.
- 9 À mana ci ma tɛgbei yom dɔ no faaba hunu hali bɔrɔ ma si nga bɔm bɛɛrandi.
- 10 I yom ya ci lkpe gbei. À na i taka Mɛsiya Yesu kuna gbei hinno yom sɛ. lkpe jina ka gbei hinno yom sɔlu zama i ma dira ñ kuna.
- 11 À sɛ na, wa hɔngɔ wom jina ka gɔrɔ dimi cindei gaaham dɔ. Banguize yom go ci wom sɛ zam ka dambangu ize yom, dumbuyom ka ñ tɛ nda kambe gaabasi gaa.
- 12 Wa hɔngɔ lɔkaci nga di wom sinda Mɛsiya. Wom sinda laabuizetere gaabi Isiraila laabu kuna. Wom tɛ yo yom alikawali ñmone alikawali tɛyom gaa. Wom sinda bɛɛjɛ. Wom sinda lkpe ma handunya kuna.
- 13 Wom jina ka felem amma maasa Mɛsiya Yesu kuna lkpe na wom maanandi Mɛsiya kuri gaa.
- 14 Nga ya ci baani ka à tɛ i game. À na dimi hinka tɛ afɔ. À na kpɛsere ka à ga ka i fee nda cɛɛ zeeri.
- 15 À na à zeeri ka à na ibɛɛtɛɛ ka à ci Moisi fɔnda meire yom, watom sendikpare yom wi nga gaaham gaa. À na nga di tɛ no zama à ma dimi hinka taka nga bumbum kuna ka tɛ bɔrɔ fɔlɔnku teji. À gaa no à na baani tɛ.
- 16 À na à tɛ na hali gaaham fɔlɔnku kuna nga ma ñ bɔrɔ hinka sasabandi mo lkpe dɔ bundu gaarante gaa. Bundu gaarante gaa à na ibɛɛtɛɛ di wi.
- 17 Ya no Mɛsiya kaa ka Baaru Hinno ka à kaanda baani tɛyom fɛɛ wom sɛ. À na baani tɛ wom ka wom felem nda lkpe nda beerem ka ñ maani lkpe sɛ, game.
- 18 À gaa no i kulu afɔ fɔ gunda huroyom Baaba dɔ nda Biya fɔlɔnku.
- 19 Nga di sɛ, wom mana ci ya yom kpɛɛnɛ wala ceeyo yom. Amma nda halaalantei wom tɛ bɛɛnɛ bɔrɔ yom. Wom tɛ lkpe fuu bɔrɔ yom mo.
- 20 lkpe na wom cini diya yom nda andebi yom bɔm, nge yom ka ñ ci fuu kpɛsɛ. Yesu Mɛsiya bumbum mo ya ci mimbari tandi.
- 21 À kuna no cinari kulu ka à saba ka boori, à go tunu ka tɛ nungu halaala Kpe kuna.
- 22 À kuna no wom mo lkpe go wom cini mefɔ wom ma tɛ lkpe gɔrɛ dɔ Biya Halaala kuna.

Efɛsei 3

- 1 À sɛ no, hɛɛ Pɔlu ka a ci Mɛsiya Yesu kasuize wom dimi cindei sabu sɛ, a ga ka lkpe ñmaare.

- ² Wom maa zanga Ikpè na a na nga gomini ya gbei tɛ wom sabu sɛ.
- ³ Kaayomtɛrɛ gaa na a du duje beiyom. A jina ka sendi cɛna fɔ hantum wɔne bɔm kɔ.
- ⁴ Saa ka wom go tira di coo, wom hini ka faham ka a gunda Mɛsiya duje beiyom.
- ⁵ Zamani yom ka ñ bisa Ikpè mana duja kaatɛrɛ iburadam yom sɛ ñ ma à bei zanga maasa Ikpè na à kaatɛrɛ nga diya halaala yom sɛ nda andebi yom sɛ Biya Halaala dɔ.
- ⁶ Dujɛ di neya. Dimi cindei ci tubukɔ yom nda Isiraila ize yom. Ñ tɛ gaaham fɔlɔnku. Ñ huro mo mɛfɔ Ikpè alikawali kuna Mɛsiya Yesu dɔ Baaru Hinna gaa.
- ⁷ A tɛ gbeiteeri Baaru Hinna sɛ zama Ikpè na nga gomini no a sɛ à dabari gaabikoni bɔm.
- ⁸ Hɛɛ ka a ci halaalantɛ yom kulu ñmɔne icɛna, a sɛ na Ikpè na gomini wɔne no ya Mɛsiya haizici baaru waazu dimi cindei sɛ. Haizici wɔ bɔrɔ si hini ka faham nda à kulu.
- ⁹ Ikpè na gomina no mo ya cɛbɛ bɔrɔ kulu sɛ ñ ma duje di tɔnandiyom bei. Ikpè ka à na hɛ kulu taka na duje di tugu nga dɔ za zamani yom ka ñ bisa.
- ¹⁰ À na à tɛ no hali Mɛsiya marga dɔ maasa meirekpɛ yom nda hinikpɛ yom ka ñ goono bɛɛnɛ kuna nungu yom dɔ ñ ma Ikpè haikusutɛrɛ ñmani ñmani bei.
- ¹¹ À na à tɛ no nga miila ka à si beeni bɔm, miila ka à tɛ i Kpɛ Mɛsiya Yesu kuna.
- ¹² À kuna no i gunda yarutɛrɛ za ka i naane à gaa ka huro Ikpè dɔ, hambure si.
- ¹³ À sɛ no, a go wom ñmaarɛ wa si wom yarutɛrɛ nam guruguze yom ka a go maa wom sabu sɛ. Ngei ya ci wom deiza.
- ¹⁴ Nga di sɛ na, a ga sɔmbu i ñmɔne Kpɛ Yesu Mɛsiya Baaba jine.
- ¹⁵ À dɔ no fuu kulu ka à goono bɛɛnɛ kuna nda fuu kulu ka à goono handunya kuna go du ngei maa.
- ¹⁶ A go ñmaarɛ à ma wom no gaabi nda dabari à Biya Halaala gaa wom bine yom kuna à deiza haizicikpɛ bɔm.
- ¹⁷ À ma wom na gaabi hali Mɛsiya ma gɔrɔ wom bine yom kuna naane dɔ. Wom ma tɛ kaaji ka sinji baakasine kuna.
- ¹⁸ À sɛ no a ga ñmaarɛ wom ma hini ka faham nda halaalantɛ yom kulu, hɛ ka à ci Mɛsiya baakasine tɛfɛyom nda à kuuyom nda à guuse nda à gure yom.
- ¹⁹ Wom ma Mɛsiya baakasine wɔ bei, baakasine ka à bisa beiyom kulu. Wom ma tɔ ma nda Ikpè bayom kulu.

20 Ikpe hini ka te nda bayom gumo gumo ka bisa he kulu ka i go ka à nmaare wala he kulu ka i go lasabu. À ga à te no nda zanga dabari ka à go te i kuna goono nda.

21 Deiza ma ci à nmone Mesiya marga kuna Mesiya Yesu do zamani yom kulu gaa jiiri dubu nda dubu yom. Ami.

Efesei 4

1 Nga di se, hee kasuize Kpe se, a ga wom no himma, wom diro ma saba nda cece yom ka Ikpe na wom cece.

2 Wom ma dira nda bom yetiyom ganda kulu nda baaniyom kulu nda suuru dimi kulu. Wom ma cece koto baakasine kuna.

3 Wom ma wetere ka gorō nda bine fo Biya Halaala kuna laakali kane ka à go wom ho gaa.

4 Gaaham folonku goono nda Biya folonku zanga Ikpe na wom cece beje folonku kuna wom cece yom gaa.

5 Kpe folonku ya goono nda naane folonku nda mirandiyom folonku.

6 Ikpe folonku ya goono ka à ci he kulu Baaba. Nga ya goono he kulu bom. À goono n kulu game. À goono wom kulu kuna.

7 Amma Ikpe na gomini no i nmone afo fo kulu se Mesiya noyom neesiji bom.

8 À se no, Ikpe Senda hantumante cii: "Ka à kaaru beene à kpeinda tam boobo nga banda. À na noyom te beerem se."

9 Ifo ya ci à kaaru beene de à na ci ka à jina ka zumbu hali ganda nmone nungu guuso yom kuna?

10 Borō ka à zumbu, nga ya kaaru beene hali beene yom kulu bom zama à ma he kulu tonandi.

11 À na borō fo yom no n ma ci diya yom. Afo yom ci andebi yom. Afo yom ci Baaru Hinno waazuko yom. Afo yom te kuruko yom ka n ci cebeko.

12 À na n na hali halaalante yom ma to gbei teyom se ka Mesiya gaaham ma du ka kpei moojine.

13 À na n na ma i kulu ma du ka ci afo naane do Ikpe lze beiyom kuna. I ma to borō mo ka to Mesiya haali tonante cine.

14 Ya di gaa i ma si ci koo cena yom kpeene hali cebe nmani nmani ma i fum nee here, à ma i feeni ya here zanga teku boosu yom, zanga heo mo go faaru. Cebe wo hunu iburadam yom fafague kuna ka i derandi nda ngei cemberē.

15 Amma ka i ga cimi cii baakasine kuna i mo beeri he kulu kuna Mesiya do ka à ci bom.

- 16 À dɔ no, gaaham dɔbu yom kulu go meigu hali à boori ka hɔ cɛrɛ gaa. Ka dɔbu fɔ fɔ kulu go ka nga n̄mɔne gbei tɛ, à gaa na gaaham go beeri ka nga bɔm cini baakasine kuna nda zanga dɔbu fɔ fɔ kulu go ka nga gbei tɛ.
- 17 Nga di sɛ, hɛ ka a go cii ka sɛda Kpɛ kuna neya. Wa si dira kpɛnɛ zanga dimi cindeɪ ka n̄ go dira ngei lasabu kɔnu yom kuna.
- 18 Kube kuna no n̄ faham goono. N̄ tɛ zanga yo yom hundi ka à si beeni ka lkpɛ go no sɛ. N̄ si nga di bei n̄ binesendɛ yom sabu sɛ.
- 19 N̄ bine kuna sendi si hɛ fɔ cii kala n̄ huro hawizetɛrɛ ka ziibi dimi dimi kulu tɛ nda himma.
- 20 Amma wom wɔ, à mana ci ya no wom na Mɛsiya dendeni.
- 21 Dahiri wom na hanga dam à sɛ. N̄ na wom cooandi à kuna cimi bɔm Yesu kuna.
- 22 Ka simba nda wom sintine gɔrɛ, wom ma bine kuna bɔrɔ zeenɔ kaa, wɔ ka baayom futu zambantɛ go hina.
- 23 Wa nam lkpɛ ma wom tejandi ma wom bine lasabu yom kuna.
- 24 Wa bine kuna bɔrɔ teji faka, wɔ ka lkpɛ taka nga himandi bɔm. À na à taka cɛyom susu nda halaalatɛrɛ kuna ka cimi ganayom go kaanda.
- 25 À sɛ no, wom ma tangari kaa. Bɔrɔ kulu ma cimi sendi nga gɔrɔkasine sɛ zama i kulu bara no cɛrɛ dɔbu yom.
- 26 Saa ka wom bine tɔ, wa si dulum tɛ. Weenu ma si kam wom binetɔnɛ bɔm.
- 27 Wom ma si lɪilisi ma na daama.
- 28 Bɔrɔ ka à cini zee, à ma si zee kpɛnɛ amma à ma gbei tɛ. À ma tɛ nda nga kambɛ hɛ ka à boori, zama à ma du hɛ ka nga no bɔrɔ sɛ ka à goono banji kuna.
- 29 Sendi fumbɔ ba afɔ ma si hunu wom mee kuna. Sendi ka à boori gaakasine sɛ ma hunu zama à ma kaanda gomini beerem ka n̄ go maa sɛ.
- 30 Wom ma si Biya Halaala bine sarandi ma, Biya ka lkpɛ na sɛda dam nda wom gaa fansayom hanu sɛ.
- 31 Hɔɔtɛ kulu nda bine futu kulu nda binetɔnɛ nda kɔsɔngu kulu nda sendi yamɔ kulu nda cɛmbɛrɛ cɛmbɛrɛ dimi kulu mo, n̄ kulu ma hunu wom bindi kuna.
- 32 Wom mo bɔrɔhinnotɛrɛ tɛ cɛrɛ sɛ. Wo suuji cɛbɛ cɛrɛ sɛ. Wo cɛrɛ yaafa zanga lkpɛ na wom yaafa Mɛsiya kuna.

Efɛsei 5

- 1 Nga di sɛ, wa lkpɛ dendeni zanga kaa binebaakɔ yom.

- ² Wo dira baakasine kuna zanga Mesiya ka à baa i yom ka nga bóm dam kambe i sabu se. À na nga bóm na zanga saraa nda garandi he waidi heo kaano Ikpe se.
- ³ Amma za zina za ziibi wala he baayom futu ò ma si ba ò ciine te wom bindi kuna. Wa si à te zama ò mana hegu halaalante yom se.
- ⁴ Ya no, za hawi sendi za sendi yamo wala hanasua sendi ka à mana hima, amma he ka à bisa ya ci saabuyom.
- ⁵ Wom ga wone bei zinateeri kulu wala zibante wala he baako futu ka à ci tooru ganayom dimi fo, ò ba afo sinda tubu Mesiya nda Ikpe kpetere kuna.
- ⁶ Ba boro fo ma si wom zamba nda sendi konu yom zama he nge yom di sabu se no Ikpe binetone go kaa beerem ka ò si ka Ikpe gana bóm.
- ⁷ Nga di se, wa si meigu ndei.
- ⁸ Saa fo wom gorò kube amma maasa wom te kaari Kpe kuna. Wa dira zanga kaari ize yom.
- ⁹ Biya Halaala hanfani goono borchinnotere kulu kuna nda ceandiyom susu nda cimi kuna.
- ¹⁰ Wom ma ceeci ka bei he ka à kaani Kpe se.
- ¹¹ Wom ma si meigu he fo kulu gaa nda kube gbei yom ka ò si hei amma zati wa bogu ò bóm.
- ¹² He yom ka ò go te tugu kuna, ò ciyom zati hawi na.
- ¹³ Amma he kulu ka kaari haaga à gaa, à te tere he. He ka à ga he kulu kaatere, nga ya ci kaari.
- ¹⁴ À se no ò cii: Tunu, ni ka n go jiibi. Tunu bukoei game, Mesiya kaa kaari n bóm.
- ¹⁵ Nga di se, wa laakali nda zanga wom go dira. Wa si ci zanga samu yom amma zanga haikusu yom.
- ¹⁶ Wa lokaci zaa zama hanu lab yom no.
- ¹⁷ À se no, wom ma si ci zanga samu yom amma wom ma faham nda he ka à ci Kpe binebaa.
- ¹⁸ Wa si baji ham ka bugu ka à kuna hawizetere goono, amma wa to nda Biya Halaala.
- ¹⁹ Wa cere dii nda Somu yom betu yom nda marga betu yom nda dooni yom ka ò hunu Biya Halaala do. Wa betu Kpe se ka à doonu wom bine kuna.
- ²⁰ Wo Baaba Ikpe saabu saa kulu he kulu se, i Kpe Yesu Mesiya maa gaa.
- ²¹ Wa bóm yeti ganda cere se Mesiya hambure kuna.

- 22 Wende yom, wa bom yeti ganda wom kunye yom se zanga wom go te Kpe se.
- 23 Kunye ya ci wende nmone bom zanga Mesiya ci marga nmone bom, marga ka à ci Mesiya gaaham. Mesiya bumbum mo ci à faabako.
- 24 Zanga bine Mesiya marga ga bom yeti ganda Mesiya se, wende yom mo ma te ngei kunye yom se zanga ya he kulu gaa.
- 25 Wom mo kunye yom, wom ma baa wom wende yom zanga Mesiya baa nga marga ka nga bom no nga ma bu à sabu se.
- 26 À na nga bom na zama à ma à halaalandi nga bom se ka à hinnandi nyumeyom gaa Senda do.
- 27 À na à te no zama à ma marga jisi nga jine, marga deizakpe ka à sinda ba tombi fo. Suugu yom ma si, wala he fo ka à hima nge yom di, amma à ma te halaalante, taali si.
- 28 Ya no kunye yom mo, à hima n ma baa ngei wende yom zanga n ga baa ngei gaaham. Wo ka à go baa nga wende, à go baa nga bom.
- 29 Boro fo si ka à bine hungu nga gaaham amma à ga à nmaarandi ka à kaima zanga Mesiya ga te nga marga se.
- 30 I bara no à gaaham do bu yom nda à gaabasi nda à biri yom.
- 31 "À se no haiboro ga nga baaba nda nga nya nam ka do bu nga wende gaa. N boro hinka kaa te gaaham folonku."
- 32 Duje wone beeri, amma hee wo a go sendi no ka simba nda Mesiya nda à marga.
- 33 Nda à kulu, wom nmone afo fo kulu ma baa nga wende zanga à go baa nga bom. Wende ma ma nga kunye dam.

Efesei 6

- 1 Wom mo koo yom, wa wom bahei yom gana Kpe kuna zama nga ya saba.
- 2 "N ma beere te n baaba nda n nya se." Nga ya ci meire sintine ka à gunda alikawali.
- 3 Alikawali di neya: "N ma gorō nda baani. N ma huna ka je handunya kuna mo".
- 4 Wom mo baaba yom, wa si kam wom kaa yom gaa hali n bine ma to. Amma wa n biiri foorayom kuna nda cebe ka à ga hunu Kpe do.
- 5 Wom mo tam yom, wa wom handunya kpe yom gana nda hamburu nda gasiyom nda bine fo zanga wom go ka à te Mesiya se.

- 6 Wom ma si ò gana nda ò moo diyom ka kaani iburadam yom sɛ. Amma wa ò gana zanga Mesiya tam yom ka ò ga ka lkpe binebaa tɛ nda bine fɔ.
- 7 Wa tu tamtɛrɛ zanga wom go tamtɛrɛ Kpe sɛ, à mana ci iburadam yom sɛ.
- 8 Wom bei ka ihinno kulu ka bɔrɔ tɛ, Kpe ga à yeti à sɛ ba à ci tam wala bɔrɔcini.
- 9 Wom mo kpe yom, wom ma tɛ tam yom mo sɛ zanga ya di. Wa fee nda deeniyom zama wom go bei wom kulu òmɔne Kpe goono bɛɛnɛ. Baabaa si à dɔ.
- 10 À banda, a nyaize, wa gaabi dam Kpe kuna nda à dabari gaabikoni kuna.
- 11 Wom ma wangu jiinei kulu dam ka lkpe na wom no. A gaa no wom du ka hini ka cɛ ka gaaba nda lɔlɔ cɛmberɛ yom.
- 12 I si guruje nda iburadam. Amma i go guruje nda meirekpe yom nda hinikpe yom nda zamani wɔ kube dabarikpe yom. I go guruje nda biya hanya futu yom marga yom ka ò goono bɛɛnɛ kuna nungu yom dɔ.
- 13 Nga di sɛ wom ma wangu jiine kulu zaa ka lkpe na wom no. À gaa na, wom hini ka cɛ nda gaabi hanu lalɔ hine. Saa ka wom na hɛ kulu tɔnandi, à banda wom du ka cɛ à ma boori.
- 14 Wa cɛ ka boori fa. Wom ma cimi zaa ka tɛ kunacendi za ka wom na cɛandiyom susu faka zanga jɛndɛ kpɛsɛrɛ.
- 15 Wom ma Baaru Hinno ka à go kaanda baani tɛyom i yom nda lkpe game sɔlu dam wom cee yom gaa zanga taamu.
- 16 Ò kulu bɔm ya ci wa naane zaa ka à ci zanga kɔrɛ. Nda naane di wom hini ka hango ninikpe yom ka llalɔ go biri wi.
- 17 Wom ma faaba mo zaa ka à ci zanga guuru fula. Wa lkpe Senda zaa mo ka à ci zanga takuba ka Biya Halaala na wom no.
- 18 Lɔkaci kulu wom ma aduwa dimi kulu tɛ nda òmaare yom dimi kulu Biya Halaala kuna. Wom ma moo no nga di sɛ nda himma kulu ko òmaare halaalantɛ yom kulu sɛ.
- 19 Wa aduwa tɛ a sɛ mo zama lkpe ma a no mee ya sendi nda yarutɛrɛ beerem ma Baaru Hinno duje bei.
- 20 Baaru Hinna sabu sɛ na a goono hɔantɛ kasu kuna, hɛ ka lkpe samba. Wa òmaare a sɛ ma ya à sendi nda yarutɛrɛ zanga à hima.
- 21 Amma wom mo, ka wom ma du baaru ka simba hɛɛ, i nyaize Ticiku, i binebaako nda gbeiteeri naanekpe Kpe kuna, à ga a baaru kulu cii wom sɛ.
- 22 Nga di sɛ no, a na à dɔntɔm wom dɔ wom ma du ka bei zanga i goono. À ma wom bine yom yamarandi ma.

²³ Laakali kane ma goono nyaize yom gaa. Baakasine nda naane mo ma goono ñ gaa za Baaba Ikpe nda Kpe Yesu Mesiya do.

²⁴ Gomini mo goro nda beerem kulu ka ñ go baa i Kpe Yesu Mesiya nda baakasine ka à si sara. Ami.

Filipei

Filipei 1

- 1 Hεε Pɔlu nda Timote, i yom ya ci Yesu Mεsiya tam yom. I go wom halaalante yom kulu Mεsiya Yesu kuna fɔɔ. Wom kulu ka wom goono Filipi kpaara nda cendikɔ yom nda gaakɔ yom, i go wom fɔɔ.
- 2 Gomini nda laakali kane ka ñ hunu i Baaba Ikpε nda i Kpe Yesu Mεsiya dɔ, ñ mo goono wom banda.
- 3 A go ka a ηmɔne Ikpε saabu saa kulu ka a ga hɔngɔ wom.
- 4 Wati kulu a ga ηmaare wom kulu sε nda binekaane a ηmɔne aduwa yom kulu kuna.
- 5 A go ka Ikpε saabu wom bine fɔ meiguyom Baaru Hinna sabu sε za hanu sintina kala maasa.
- 6 A tabai wɔne ya cimi na. Wɔ ka à na gbei hinno wɔ sinti wom bine yom kuna, à ga à tɔnandi kala Yesu Mεsiya hanu.
- 7 À saba mo ya lasabu wom kulu gaa zanga ya di domi wom goono a bine kuna. Wom goono a bine kuna zama a sesere yom kuna nda Baaru Hinno kɔre kuna nda Baaru Hinno tabatandiyom mo, wom kulu meigu gomini kuna nda hεε.
- 8 Ikpε ya ci a sɛda ka a gunda wom kulu cewa nda Mεsiya Yesu binejjire.
- 9 A go wɔne ηmaare Ikpε gaa. Wom baakasine ma tɔntɔnu nda bayom kpεene beiyom kuna nda faham kulu kuna.
- 10 À gaa no wom ma hε hinno yom bei. Wom ma hinne ma ka zam taali kala Mεsiya hanu.
- 11 Wom ma tɔ ma nda barika yom ka cεandiyom susu go hei Yesu Mεsiya dɔ. Nga di ya kaanda deiza nda sifayom Ikpε sε. Hundi ya ci Mεsiya
- 12 Nyaize, wɔne no a go baa wom ma bei. Hε yom wɔ ka ñ tɔ hεε, ñ tε no domi Baaru Hinno ma kpei moojine.
- 13 À hunu tεre mo dogari yom kulu sε nda cindei kulu sε hali ñ ga bei ka a goono sesere yom kuna Mεsiya sabu sε.
- 14 A seseri yom mo na nyaize boobo ka ñ goono Kpe kuna no himma. À ganda sε ñ gunda binesende bambata ka Ikpε Senda waazu tε, hamburu si.
- 15 Cimi no bɔrɔ fɔ yom go Mεsiya baaru waazu tε nda molaga nda kɔsɔngu amma bɔrɔ fɔ yom mo go ka à tε nda bine fɔ.

- 16 Molagakpɛ yom feefee kuna no ò go Mɛsiya waazu tɛ. Ñ mana tɛ nda bine hinne zama ò go tamma ngei go binesere tɔntɔnu a sɛ no ka a goono hoante kasu kuna.
- 17 Bine fɔ kpɛ yom wɔ, baakasine kuna no ò go waazu. Ñ bei ka lkpɛ na a jisi faasakɔ Baaru Hinno sɛ.
- 18 Ifɔ bine no? Zanga no kulu, de munaficitere kuna no wala de cimi no nda à kulu, ò go Mɛsiya waazu tɛ. A go faihã nda nga di. A kaa faihã ma.
- 19 A bei ka nga di ga a kaa kambɛ wom ñmɔne aduwa yom gaa nda Yesu Mɛsiya Biya gaakasine gaa.
- 20 Hɛ ka a ga baa kala kala nda a bɛɛjɛ mo ya ci hɛ kulu kuna ya si hɔɔ. Amma saa kulu hali ya mo maasa kpɛnɛ ya Mɛsiya bɛerandi nda binesendɛ kulu a gaaham kuna, ba de a ga huna wala ba de a bu.
- 21 Hɛɛ wɔ, a sɛ hunayom ya ci Mɛsiya. Buyom ma ya ci liiba.
- 22 Amma de ya huna gaaham kuna, nga di ya ci a gbei barika. A si bei hɛ ka à hima ya suuba.
- 23 Amma a go sasa nungu hinka kulu. A gunda guuri ya hunu ka kpei gɔrɔ Mɛsiya banda zama nga di bisa a sɛ kala kala.
- 24 Amma à bisa wom sɛ ya gɔrɔ gaaham kuna.
- 25 Za ka a go wɔne tabai a bei a bo huna ka gɔrɔ wom kulu banda hali wom ma kpei jina. Wom ma du binekaane naane kuna mo.
- 26 Wom faihã mo mo ba Mɛsiya Yesu kuna a sabu sɛ saa ka a ye ka kaa wom dɔ.
- 27 Kala de, wom mo dira nda zanga à saba nda Mɛsiya Baaru Hinno. Ba de a kaa di wom wala ya na kaa kaa, ya maa wom go cɛ ka boori bine fɔlɔnku kuna. Ya maa mo wom go meigu ka guruje nda naane Baaru Hinno gaa. Wom go ka à tɛ nda laakali fɔlɔnku ma.
- 28 Wom ma si nam beerem ka ò ga gaaba nda wom ò ma wom hamburandi ba cɛna. Nga di bine tɛ ò sɛ halaciyom sɛda, amma wom sɛ à ci sɛda ka simba faaba ka à hunu lkpɛ dɔ.
- 29 lkpɛ na wom no nga gomini kuna, à mana ci wom ma naane à gaa hinne sɛ no amma wom ma maa taabi à sabu sɛ mo.
- 30 À gaa no, wom go meigu ka guruje nda hɛɛ, guruje ka wom di à goono a kuna. Wom go maa mo à goono a gaa ba maasa.

Filipei 2

- 1 À sɛ no, i go bei yamarandiyom goono Mɛsiya kuna. Baakasine kuna himma noyom goono mo. Bine fɔ meiguyom goono Biya Halaala dɔ. I go bei mo bakare nda suuji goono Mɛsiya kuna.
- 2 Nge yom di sabu sɛ, wom ma a binekaane tɔnandi. Wa gunda lasabu fɔ nda baakasine fɔ nda laakali fɔ ka lasabu hɛ fɔlɔnku gaa.
- 3 Wa si hɛ fɔ kulu tɛ nda feefee wala nda bɔmbɛrandiyom kɔnu amma nda bɔm yetiyom ganda bɔrɔ kulu ma nga bɔm guna zanga bɔrɔ fɔ bisa nga.
- 4 Wom kuna bɔrɔ fɔ kulu ma si laakali nda nga bɔm muradu yom hinne, amma à ma laakali ma nda bɔrɔ fɔ yom n̄mɔne.
- 5 Wa bara nda lasabu wɔne ka à goono Mɛsiya Yesu kuna.
- 6 Nga ka à bara afɔ nda Ikpe, à mana nga sarafɔtere nda Ikpe lasabu zanga hɛ fɔ ka jɛ nda gaabi.
- 7 À tu nga ma ikpɛtere hini dabari nam. À na nga bɔm ci tam ka ye iburadam cine.
- 8 À hunu tere zanga bɔrɔ. À na nga bɔm yeti ganda mo. À tu nga ma kpei buyom gaa, ba bundu gaarante gaa bu.
- 9 À sɛ no, Ikpe mo na à bɛrandi ka bisa hɛ kulu. À na maa fɔ dam à gaa, maa ka à bisa maa yom kulu.
- 10 Nga di sabu sɛ no Yesu maa gaa cɛnje kulu ma sɔmbu, bɛɛne n̄mɔne yom nda handunya n̄mɔne yom nda ganda cire n̄mɔne yom.
- 11 Dɛɛne kulu mo ma sɛda ka cii Yesu Mɛsiya ya ci Kpe, ka kaanda deiza Baaba Ikpe sɛ.
- 12 A bine baakɔei, wom go ka a sendi gana saa kulu. À mana ci a jine hinne amma, hali ya ma maasa ka a si nodi wom go ka à gana. Nga di sɛ no, gbei ka wom go tɛ zama wom jina ka du faaba, wom ma à tɛ nda hamburu nda gasiyom.
- 13 Ikpe ya ga gbei tɛ wom kuna hali wom binebaa nda wom tɛgbei ma kaani à sɛ.
- 14 Wa hɛ kulu tɛ, gunu nda kakɔ ma si.
- 15 À gaa no, beerem ma si wom yance. Wom ma gɔrɔ ihinno, Ikpe ize yom ka n̄ sinda taali zamani beerem siirante nda ilalɔ wɔ kuna. N̄ game kuna mo wom go kaari zanga fitila handunya kuna.
- 16 Wom go hundi senda sombu mo. À gaa no a kaa faihã Mɛsiya hanu hine zama ya na zuuru kɔnu wala ka gbei tɛ kɔnu.

- 17 A go ka a hundi lasabu zanga sejente saraa ka à munu lkpe se. Ba de ò ga a hundi no zanga ya wom saraa nda wom gbei bóm, saraa nda gbei ka wom go te naane kuna, a bine yee. A go faihã mo wom kulu banda.
- 18 Wom mo, wom bine ma yee ya di, wa faihã mefo nda hɛɛ.
- 19 Amma a gunda niya Kpe Yesu kuna ya Timote dɔntɔm wom dɔ hali cɛna zama hɛɛ mo ya du himma saa ka a kaa du wom baaru.
- 20 A sinda bɔrɔ fo kulu zanga nga ka à ma sududu nda wom goonoyom.
- 21 Ñ kulu ñ bóm cini no ñ go tɛ, à mana ci Yesu Mɛsiya ñmone.
- 22 Amma wom go Timote sɛda bei zanga à tamtɛɛ nda hɛɛ Baaru Hinna kuna zanga koo cini mei nga baaba se.
- 23 Nga di se, a gunda niya ya à dɔntɔm nda waasi za a di zanga a goonoyom bara.
- 24 Amma a gunda naane wone Kpe kuna ma. Hɛɛ bumbum a kaa di wom hali cɛna.
- 25 À guna à hegu a se mo ya a nyaize Epafiru mo dɔntɔm wom dɔ. Nga ya ci a bɔrɔ hinkante gbei kuna nda tangami kuna, cɛ ka wom dɔntɔm a dɔ. À na sajo gbei kulu tɛ a se.
- 26 A gunda wom kulu cewa. À bine sara kala kala nda ka wom maa ñ cii à zenje.
- 27 À zenje fa hali à maani bu gaa amma lkpe sisibi à se, à mana ci nga hinne se amma nda hɛɛ mo zama ya si du binesere binesere bóm.
- 28 À se no, a na à dɔntɔm nda waasi hali de wom yaara ka di à, wom ma faihã. Hɛɛ mo, a binesere ma tɛ daama.
- 29 Nga di se, wom ma à ta Kpe kuna nda faihã zalla. Bɔrɔ zanga ya dimi wom ma beere tɛ à se.
- 30 Wom ma nga di tɛ zama Mɛsiya gbei se no à maani bu gaa. À na nga hundi neera zama hɛ ka à gazia wom gbei kuna a dɔ here à ma à tonandi.

Filipei 3

- 1 A nyaize, maasa hɛ ka à cindi neya. Wom ma faihã Kpe kuna. Ba ka a ga hɛ folɔnkuei hantum wom se, à mana ci a se kankami, amma wom halasiyom se no.
- 2 Wa laakali nda iburadam hansiyom, beerem na ka ñ ci gbeiteeri lalo yom no. Wa laakali nda beerem nge yom di ka ñ ci dumbuko yom.
- 3 I yom ya ci banguize yom. I go ka lkpe beerandi Biya Halaala kuna ko faihã Mɛsiya Yesu kuna. I sinda gaaham gaa naane.

- 4** A sinda gaaham naane ma, ba ka hɛɛ wɔ, a gunda hɛ ka à sɛ a hini ka naane gaaham gaa. De bɔrɔ fɔ ɲmani go tamma nga hini ka naane gaaham gaa, ya no hɛɛ mo, a bisa akpɛ.
- 5** Ì na a dambangu no jiribi ahakuante. Isiraila dimi gaa no a hunu, Benzamim kunda kuna mo. Hɛɛ ya ci Ebulu bɔrɔ, nya hali baaba. Moisi fɔnda dɔ hɛrɛ Farisi fɔndɔ bɔrɔ na, hɛɛ.
- 6** Himma ma dɔ hɛrɛ a na Mɛsiya marga guruguzandi. Cɛandiyom susu dɔ hɛrɛ fɔnda gaa, a sinda taali.
- 7** Amma hɛ yom ka ñ ga tɛ a sɛ liiba, a na ñ lasabu zanga muruse Mɛsiya sabu sɛ.
- 8** Ya mo no, a ga hɛ kulu lasabu zanga muruse zama ya Mɛsiya Yesu bei kala kala, nga ka à ci a ɲmɔne Kpɛ. À sabu sɛ a na hɛ kulu muruse tɛ. A na ñ lasabu mo zanga beegunu zama ya du Mɛsiya.
- 9** Hɛɛ mo ya bara à kuna nda cɛandiyom susu ka à hunu Ikpɛ dɔ naane gaa. A mana du cɛandiyom susu Moisi fɔnda ganayom dɔ, amma bɔrɔ du à Mɛsiya kuna naane dɔ.
- 10** A baa ya du ka Mɛsiya bei mo, nga nda Ikpɛ dabari ka à na à tunandi bukɛi game. A baa ya meigu ndaà ka tɛ afɔ à guruguze yom kuna. Ya hima Mɛsiya mo à bu kuna.
- 11** A go baa nge yom di zama zanga no kulu ya tɔ bukɛi tunandiyom gaa.
- 12** A mana tɔ doynom dɔ jina. Ikpɛ mana a tɔandi mo jina amma a go hamine ko du hɛ ka sɛ Mɛsiya jina ka a dii kɔ.
- 13** Nyaizei, a si lasabu a jina ka du à, amma hɛ fɔlɔnku na a go tɛ. A go diniga hɛ yom ka ñ goono banda. A go kpei susu nda himma ka tɔ hɛ yom ka ñ goono jina dɔ.
- 14** A go zuuru susu ka kpei doynom dɔ ka du tukunsi. Tukunsi di ya ci Ikpɛ cɛɛ yom ka à goono bɛɛnɛ Mɛsiya Yesu kuna.
- 15** Nga di sɛ, i kulu ka i ci tɔantɛ yom, i ma gunda laakali wɔne. De bine hɛ fɔ kuna wom gunda laakali ɲmani fɔ, nga mo Ikpɛ ga à kaatɛrɛ wom sɛ.
- 16** Amma nungu ka i jina ka tɔ kɔ, i ma dira fɔndɔ fɔlɔnku bɔm nda laakali fɔlɔnku.
- 17** A nyaizei, wom kulu ma tɛ a dendenikɔ yom. Wom ma laakali nda beerem ka ñ go dira nda zanga deedandi ka wom du i dɔ goono nda.
- 18** Bɔrɔ boobo go dira ka ñ ci ibɛrɛ yom Mɛsiya bundu gaarantɛ sɛ. A jina ka ñ baaru cii ce boobo. Ba maasa mo a ga ka à cii wom sɛ nda hɛni.
- 19** Ì beenantɛ na halaciyom. Ì ɲmɔne ikpɛ mo ya ci ñ gunde yom. Ì deiza mo goono ñ hawi kuna. Ì lasabu yom goono handunya hɛ yom bɔm.

20 Amma i yom wɔ, bæne ize yom no. I go ka i Kpe Yesu Mesiya i faabako batu à ma hunu za nodi.

21 Mesiya ga i gaaham bunɔ bære ka à himandi zanga nga gaaham deizakpe. À ga à bære nda nga dabari zama à ma he kulu dam nga meire cire.

Filipei 4

1 À se na, a nyaize bine baakœi, wom ma ce à ma boori Kpe kuna. A gunda wom cewa. A binebaako yom, wom ya ci a binekaane nda a tukunsi fula.

2 A go Efodia yamarandi, ya no Sintici mo. Ñ ma goro nda laakali folonku Kpe kuna.

3 Oò ni mo, boro hinkante naanekpe gbei kuna, a go ka n nmaare n ma weiboro yom di gaa. Ñ na a gaa ka tangam a banda Baaru Hinno kuna. Cilima mo nda boro hinkante cinde ka n maa yom goono Hundi Tira kuna n na a gaa weiboro yom di banda.

4 Wa faihã Kpe kuna saa kulu. A go ka à cii wom se kpeene, wo faihã.

5 Wom borohinnotere ma hunutere boro kulu se. Kpe maani.

6 Wa si karihã nda he fo kulu amma he kulu kuna, wa wom baayom cebe Ikpe se aduwa yom nda nmaareyom gaa nda saabyom.

7 Ikpe laakali kane mo ka à bisa faham kulu kaa wom bine yom nda wom lasabu yom batu Mesiya Yesu kuna.

8 À banda nyaizei, wom ma lasabu he kulu ka à ci cimi bom nda he kulu ka à gunda bæere. Wa lasabu he yom kulu bom ka à ci ceyom susu nda he yom kulu ka n ci ihinno nda he yom kulu ka n ci baakasine he. Wa lasabu he yom bom ka n gunda seda hinno mo. De he nge yom di gunda booriyom wala saabyom, wom ma lasabu n bom.

9 He yom ka wom dendeni ka ta ka maa a do ka di a kuna, wom ma n te. Ikpe ka à ga laakali kane no, à bo goono wom banda.

10 A faihã kala kala Kpe kuna nda ka maasa wom yaara ka lasabu nda hee. Ba ka wom lasabu nda hee mo ihinno no amma daama na wom gazia.

11 A si sendi ka simba nda a baayom bo zama a na binekaane dendeni goonoyom dimi kulu ka à kuna a goono.

12 A nmaani zame gore. A nmaani gore bayom kuna mo. Nungu kulu nda he kulu kuna a dendeni ka goono kungi kuna ka maa herere mo. A dendeni ka goono bayom kuna nda zame kuna.

13 Mesiya ka à go ka a no gaabi kuna no, a hini ka he kulu te.

14 Nda à kulu, wom te ihinno nda ka wom na a gaakasine a kankami kuna.

- 15 Wom mo, Filipi bɔrɔ yom, wom bei za wom sinti ka maa Baaru Hinno, a hunu ka gana Masedoni laabu. Saa nga di Mɛsiya marga ba afo mana huro ka a gaa ka simba nda noyom nda tayom kala wom hinne.
- 16 Saa ka a goono Tesalonika wangara ce fo fo hali ce hinka wom na samba te a se ka simba nda a baayom.
- 17 A si noyom ceeci amma a go ceeci ka nam wom barika jisante ka à goono bæne kuna ma ba ka tontonu.
- 18 A du à kulu, a goono bayom kuna. A kungu nda he ka wom samba a se Epafiru banda. À ci zanga waidi heo kaano ka à saraa ka Ikpe tu. À kaani à se mo.
- 19 Wom baayom kulu mo, a nmone Ikpe ga à bana nga haizici deizakpe bom Mɛsiya Yesu do.
- 20 Deiza ma ci i Baaba Ikpe nmone jiiri dubu nda dubu yom. Ami. Kɔkɔrɔ banda fooyom neya
- 21 Wom ma Mɛsiya Yesu kuna halaalante yom kulu fo. Nyaize mo ka n goono a do go wom fo.
- 22 Halaalante yom kulu ga wom fo, hali ya ma Kaisa fuu nmone yom.
- 23 Kpe Yesu Mɛsiya gomini mo goro wom banda. Ami.

Kolosei

Kolosei 1

- 1 Hεε Pɔlu, hεε ya ci Mεsiya Yesu diya Ikpe binebaa dɔ. I nyaize Timote goono a banda.
- 2 I go wom halaalantε yom fɔɔ. Nyaize naanekpe yom Mεsiya kuna, wom ka wom goono Kolose wangara, i go wom fɔɔ. Gomini nda laakali kane ka ñ hunu i Baaba Ikpe nda Kpe Yesu Mεsiya dɔ, ñ mo goono wom banda.
- 3 I go ka Ikpe saabu i Kpe Yesu Mεsiya Baaba ko ka aduwa tε wom sε saa kulu.
- 4 Za ka i maa wom naane baaru Mεsiya Yesu kuna nda baakasine ka wom gunda halaalantε yom kulu sε, i go ka Ikpe saabu.
- 5 Wom naane nda wom baakasine go sinji bεεje bɔm ka à goono jisantε bεenε kuna wom sε. Wom gunda bεεje wɔ ka wom jina ka maa cimi senda kuna ka à ci Baaru Hinno.
- 6 Baaru Hinno kaa wom dɔ. Handunya kulu kuna à go barika hei ka hanfani tɔntɔnu. Zanga ya no à go tε wom kuna za hanu ka wom maa ka faham nda Ikpe gomini cimi kuna.
- 7 Wom na à dendeni mo Epafaru dɔ, nga ka à ci i nyaize binebaakɔ, i bɔrɔ hinkantε tamtεre kuna. Nga ya ci Mεsiya gbeiteeri naanekpe wom sε.
- 8 À nam mo i na wom baakasine baaru bei ka wom gunda Biya Halaala kuna.
- 9 À sε no, i yom mo za hanu ka i maa wom baaru, i mana cε nda aduwa tεyom wom sε. I go ηmaare wom ma tɔ nda Ikpe binebaa beiyom haikusutεre kulu kuna nda faham kulu mo ka Biya Halaala go no.
- 10 I go ηmaare mo wom ma dira nda zanga à saba Kpe sε hali wom ma kaani à sε hε kulu kuna. Gbei hinno kulu kuna ma barika ma tɔntɔnu wom sε. Wom ma beeri ma Ikpe beiyom kuna.
- 11 I go ηmaare Ikpe ma wom no gaabi, gaabi dimi kulu kuna à dabari deizakpe bɔm hali wom ma hini suuru hε kulu kuna nda binekaane.
- 12 Wom mo Baaba saabu, nga ka à na i tɔ i ma du ba halaalantε yom tubu gaa ka à goono kaari kuna.
- 13 À na i kaa kube hini kuna ka kpeinda i yom nga Ize Bineganji kpetεre kuna.
- 14 À Iza kuna ma i du fansayom à kuri dɔ, watom à go ka i yaafa nda i dulum yom.
- 15 Bɔrɔ si du ka di Ikpe, amma Mεsiya ya Ikpe fɔlɔnku no ka à hunutεre i sε. Nga ya goono za ñ mana hε fɔ kulu taka.

16 A na he kulu taka. À na he yom ka ò goono beene nda he yom ka ò goono ganda taka. À na he yom ka boro hini ka di nda he yom ka moo si di taka, za kpetere yom za dabari yom za meire yom za hini yom. À do na Ikpe na he kulu taka. A se mo no he kulu goono.

17 Nga ya goono za he kulu mana te. À ga he kulu ho cere gaa.

18 Nga ya ci gaaham bom ka à ci à marga. Nga ya ci sintine nda boro ka à jina ka tunu bukwei game domi he kulu kuna à ma te jina.

19 À kaani Ikpe se nga haali toyom kulu ma gorò Mesiya kuna.

20 À kaani à se ma nga ma he yom kulu sasabandi nda nga, Mesiya do. Za he yom ka ò goono ganda hali he yom ka ò goono beene, à na ò kulu sasabandi à do. Mesiya na baani te boro nda Ikpe game à kuri do ka à munu bundu gaarante gaa.

21 Wom mo, dom wom gorò yobi yom nda ibere yom wom lasabu yom kuna wom gbei lalo yom gaa.

22 Amma maasa Mesiya na wom sasabandi nga gaaham kuna à buyom do domi nga ma wom ceandi nga jine halaala yom, taali si. Beriyom ma si à jine.

23 À go ka à te de wom bo gorò naane kuna za ka Ikpe na wom sinjandi ka wom ceandi. À na à te ma hali wom ma si bere beje gaa, beje ka à hunu Baaru Hinno do ka wom maa. Baaru Hinno beerem waazu handunya kulu kuna. Hee Polu, Ikpe na a te Baaru Hinno gbeiteeri.

24 Maasa a go faiha nda a guruguze yom wom sabu se. A go tonandi mo a gaaham kuna he ka à gazia Mesiya kankami kuna à gaaham sabu se, gaaham di ka à ci à marga.

25 Mesiya marga se no a te gbeiteeri ka simba nda gbei ka Ikpe dece a bom wom do here ya Ikpe Sendi tonante te.

26 Sendi tonante di ya ci duje ka za jiiri dubu nda dubu yom, za ce ka ce yom à goono tugante. Amma maasa Ikpe na à kaatere nga halaalante yom se.

27 Ikpe baa nga ma kaatere i se he ka à ci duje wo nmone haizici deizakpe dimi cindei game. Duje wo ya ci Mesiya goono wom kuna, nga ka à ci beje deizakpe.

28 Mesiya wo baaru waazu no i go te. I go boro kulu kaabaaru ka boro kulu cooandi haikusutere kulu kuna. I go ka à te no zama i ma boro kulu cere tante Mesiya Yesu kuna.

29 Nga di se na, a ga gbei te ka tangam nda zanga à gbei dabari goono nda, dabari ka à ga gbei te a kuna.

Kolosei 2

- 1 A go baa wom ma bei tangami ka a ga te wom se nda wo ka yom goono Laudise kpaara nda beerem kulu se mo ka n̄ mana moo taaci te nda hee.
- 2 A go tangam zama n̄ bine yom ma du himma. N̄ ma meigu mefo ma baakasine kuna hali n̄ ma du haizici kulu ka à hunu faham tonante tabatandiyom kuna. À gaa na n̄ ma lkpe duje bei sã sã, watom Baaba nda Mesiya bumbum.
- 3 Mesiya kuna no haikusutere haizici nda beiyom haizici kulu goono tugante.
- 4 A go wone cii no zama ba boro fo ma si wom zamba nda nga meecine ka à go boro derandi.
- 5 Ba ka a si wom do maa nda moo, a goono wom do Biya Halaala kuna. A ga faiha ka a di wom go seseere ka ce cere banda nda gaabi wom naane do Mesiya kuna.
- 6 Nga di se zanga wom na Kpe Mesiya Yesu ta, wom mo dira à kuna ya di.
- 7 Wom na kaaji te à kuna. Wom go cini à bom mo hali wom go sinji ka boori naane kuna nda zanga n̄ na wom cooandi nda. Wom naane go ba à kuna nda saabuyom.
- 8 Wom ma laakali mo boro fo kulu ma si wom derandi nda walitere nda zamba konu. Cere nge yom di hunu iburadam yom alaada yom do nda handunya he yom do, à mana ci Mesiya do.
- 9 Mesiya kuna no lkpetere toyom kulu goono ko goro à gaaham kuna.
- 10 À kuna no wom te toante yom, nga ka à ci meire kulu bom nda hini kulu bom.
- 11 À kuna no lkpe na wom dambangu. À mana te nda bangudamyom ka n̄ te nda kambé. Amma lkpe na wom dambangu nda Mesiya bangudamyom ka à ci dulum haali dabari kaayom.
- 12 N̄ na wom fiji à banda mirandiyom kuna. N̄ na wom tunandi à banda mefo wom naane gaa lkpe dabari gbei kuna, nga ka à na Yesu tunandi bukœi game.
- 13 Wom dom goro bukœ yom wom taali yom nda wom dulum haali zam ka dambangu sabu se. lkpe na wom hunandi Mesiya banda mefo. À na wom yaafa nda wom taali yom kulu.
- 14 À na i yaafa zama à na tilasi yom ka n̄ goono fondo hantumante kuna tusu. Tilasi yom wo goono i gaa ka gaaba nda i yom, lkpe na n̄ kaa ka n̄ kanji bundu gaarante gaa.
- 15 Bundu gaarante gaa no à na meire yom nda hinikpe yom kaa n̄ dabari gaa. À na n̄ te no jama bindi bindi ka gaama n̄ bom à gaa.

- 16** Nga di se, wa si nam ba bɔrɔ fɔ ma wom ciiti ka simba nda ηmaa wala nda ham. Wa si nam mo η ma wom ciiti nda jingaru wala nda handu teji wala nda hulanzom hanu yom.
- 17** Nge yom di, he yom ka η go kaa η ηmɔne biya na, amma gaaham di ya ci Mesiya.
- 18** Akpe wɔ go faariηmaa na nda nga bɔm cɛnandiyom ko ka lkpe dɔntɔneize yom bɛrandi. À go huro he yom kuna ka à mana di hali iburadam haali lasabu gaa, à go ka nga bɔm beerandi kɔnu, sababu si. Wa si nam bɔrɔ kpe dimi ma wom ciiti ka cii wom si tɔ wom bata tukunsi gaa.
- 19** Bɔrɔ kpe dimi fee noya ka hunu bɔm gaa. Bɔm gaa no gaaham kulu go beeri ko hɔ cɛrɛ gaa dɔbu yom gaa nda linji yom gaa. À go du beere ka à hunu lkpe dɔ.
- 20** Wom bu Mesiya banda ka fee nda handunya he yom. To. Ifɔ se wom go wom gɔrɛ tɛ handunya kuna ko ka à sendikpare yom gana?
- 21** Zanga η cii: Si zaa. Si tabaa. Si hama.
- 22** He nge yom di kulu kaa halaci ngei gbei tɛyom gaa, domi η na η sinji iburadam yom fɔndɔ yom nda η cooandiyom bɔm.
- 23** Sendikpare yom di hima zanga η gunda haikusutɛrɛ zama η ganayom hunu iburadam binebaa dɔ nda bɔm cɛnandiyom nda gaaham taabandiyom kuna. Amma nge yom di sinda hanfani bineibai bɔm hiniyom se.

Kolosei 3

- 1** Zaka lkpe na wom tunandi Mesiya banda, wom ma he yom ceeci ka η goono bɛnɛ. Nodi no Mesiya goono ka gɔrɔ lkpe kambɛηmaa gaa.
- 2** Wom ma lasabu nda he yom ka η goono bɛnɛ, à na ci he yom ka η goono ganda.
- 3** Wom bu. Wom hundi yom bine goono tugantɛ nda Mesiya lkpe dɔ.
- 4** Mesiya ya ci i hundi. Saa ka à hunutɛrɛ, à gaa na wom mo wom kaa hunutɛrɛ à banda, deiza kuna
- 5** Nga di se wom ma handunya he yom ka η go gbei tɛ wom gaaham dɔbu yom kuna wi. Ngei neya, zina nda ziibi nda cɛnsɛ futu nda bineibai nda he baayom futu ka à ci tooru ganayom dimi fɔ.
- 6** Nge yom di sabu se no lkpe binetɔne ga kaa beerem ka η go hungu lkpe ganayom bɔm.
- 7** Beerem wɔ kuna no wom dom gɔrɔ ka dira saa ka wom go huna he nge yom di kuna.

- 8 Amma maasa, wom ma wone yom kulu nam, binetone nda binefute nda cemberere cemberere nda sendi yamo nda hawi sendi yom ka ñ dona ka hunu wom mee yom kuna.
- 9 Wom ma si tangari cere se za ka wom na bine kuna boro zeeno kaa nda à gbei yom.
- 10 Wom na bine kuna boro teji faka. Ikpe ka à ci à takako, à go boro nga di tejandi beire kuna nga himandi bom.
- 11 Boro tejitere wo do fayanka si. Gareku si wala Yuifu wala banguize wala zam ka dambanguize. À sinda yobi wala Sitance ka à ci yobi anne wala tam wala borocini. Amma Mesiya ya ci he kulu. À goono he kulu kuna mo.
- 12 Wom ci Ikpe nmone suubante yom. Wom ci à halaalante yom mo nda à binebaako yom. À se no, wa suuji nda borohinnotere nda bom yetiyom ganda nda baaniyom nda suuru hiniyom dam zanga jiine.
- 13 Wa suuru nda cere. Wa cere yaafa mo de boro fo go wuuru nda nga kpaasi. Zanga Mesiya na wom yaafa, wom mo wa te ya di.
- 14 Ñ kulu bom ya ci wa gunda baakasine domi nga ya ga wom ho cere gaa hali wom ma ci afo.
- 15 Wa nam Ikpe laakali kane ma ma wom bine yom mei. Wom ma à te domi laakali kane wo no, Ikpe na wom cere nda, gaaham folonku kuna. Wom ma saabu mo.
- 16 Mesiya sendi mo goro wom bine yom kuna nda bayom haikusutere kulu kuna. Wom ma cere cooandi. Wom ma cere no himma nda Samu yom betu yom nda saabuyom betu yom nda dooni yom ka ñ hunu Biya Halaala do. Wa betu te Ikpe se mo nda gomini wom bine yom kuna.
- 17 He kulu ma ka wom go te sendi do wala gbei do, wa à kulu te Kpe Yesu maa gaa ka Baaba Ikpe saabu à do.
- 18 Wende yom, wa bom yeti ganda wom kunye yom se zanga à hima Kpe kuna.
- 19 Wom mo kunye yom, wa baa wom wende yom. Wa si kuta ndei.
- 20 Wom mo koo yom, wa wom bahai yom gana he kulu kuna domi nga di ya kaani Kpe se.
- 21 Wom mo baaba yom, wa si kam wom koo yom gaa hali ñ heo ma hunu.
- 22 Wom mo tam yom, wa wom handunya kpe yom gana he kulu kuna. Wa si te nda ñ moo diyom hali wom ma kaani iburadam yom se bo amma wa te nda bine fo Ikpe hambure kuna.
- 23 He kulu ka wom go te, wa à te nda bine fo zanga Kpe se, à mana ci iburadam yom se.

²⁴Wom go bei ka wom kaa du tubu ka à ci wom tukunsi Kpe dɔ. Mɛsiya ka à ci Kpe, à sɛ no wom go tamtɛrɛ.

²⁵Amma bɔrɔ ka à go ka ilalɔ tɛ, ilalɔ no à du. Baabaa si lkpɛ dɔ.

Kolosei 4

¹Handunya kpe yom, wom mo wa tɛ wom tam yom sɛ hɛ ka à ci cɛantɛ susu nda hɛ ka à saba. Wa bei ka wom ma, wom gunda Kpe fɔ bɛɛnɛ kuna.

²Wo himma dam aduwa gaa. Wa saale dam à gaa nda saabuyom ma.

³Wo ka aduwa tɛ i sɛ ma lkpɛ ma fɔndɔ feeri nga Senda sɛ hali i ma hini ka Mɛsiya duje sendi cii. Duje wɔ sabu sɛ na a goono kasu.

⁴Wom ma ηmaare ya du ka à cii tɛrɛkparɛ mo nda zanga à hima ya sendi.

⁵Wom mo dira nda haikusutɛrɛ beerem ka ñ mana naane jine. Wa lɔkaci zaa nda laakali.

⁶Saa kulu wom sendi ma ci ihinno ka à gunda nafa zanga ηmaari ka à gunda ciiri. Ya na hali wom ma bei zanga à hima wom ma sendi ka yeti bɔrɔ sɛ.

⁷I nyaize binebaakɔ Ticiku ya gbeiteeri naanekpɛ no. Nga ya ci i bɔrɔ hinkantɛ tamtɛrɛ kuna Kpe sɛ. À kaa deede wom sɛ hɛ kulu ka à goono ka simba hɛɛ.

⁸À sɛ na, a na à dɔntɔm wom dɔ à ma du ka wom ηmɔne asiiri yom bei à ma wom bine yom mo no himma.

⁹A na Onezim dɔntɔm à banda. Onezim ya ci naanekpɛ, i nyaize binebaakɔ no. Nga mo, wom ηmɔne afɔ no. Ñ kaa wom no nee hɛ kulu baaru.

¹⁰Alisitaku, a kpaasi kasuize go wom fɔɔ. Maaku, Baanaba weima ize ma go wom fɔɔ. Wom jina ka du à bɔm kɔ fɔndɔ fɔ ka à ga cii, de à kaa wom dɔ wom ma à ta.

¹¹Yasuwa ka ñ cii à sɛ Yusitu, à go wom fɔɔ mo. Ñ kulu Yuifu yom no. Ngei hinne ya ci a bɔrɔ hinkantɛ yom gbei kuna lkpɛ kpetɛrɛ sɛ. Ngei mo ya na a yamarandi.

¹²Epafaru mo ka à ci wom nmɔne afɔ, Mɛsiya tam, nga mo go wom fɔɔ. À go tangam mo wom sɛ saa kulu nda aduwa yom zama wom ma du ka cɛ tɔantɛ yom nda tabatantɛ yom lkpɛ binebaa kulu kuna.

¹³A ga sɛda à sɛ ka à go himma dam kala kala wom sɛ nda beerem sɛ ka ñ goono Laudise kpaara nda Hiyapoli kpaara.

¹⁴Luka i lokotoro binebaakɔ nda Dema, ñ go wom fɔɔ.

¹⁵Wom ma nyaizei kulu ka ñ goono Laudise kpaara fɔɔ. Wom ma Nimfa nda Mɛsiya marga ka à goono à hundi kuna fɔɔ.

16 Saa ka ò na tira wò coo wom kulu jine, wom ma nam ò ma à coo Laudise Mesiya marga boro yom mo se. Tira ka Laudise Mesiya marga boro yom mo du, wom ma à coo.

17 Wom ma cii Alicipu se à ma laakali nda gbei di ka à du Kpe kuna domi à ma à tonandi.

18 Hee ma Polu, hee ya na foyom wo hantum nda a bumbum kambé. Wom mo hongó a goono hoante kasu kuna. Gomini mo goró wom banda. Ami.

Tesalonikei Sintine

Tesalonikei Sintine 1

- 1 Hεε Pɔlu nda Silafim nda Timote, i yom ya go wom Tesalonika Məsiya marga fɔɔ, marga ka à goono Baaba Ikpe nda Kpe Yesu Məsiya kuna. Gomini nda laakali kane ka ñ hunu i Baaba Ikpe dɔ nda Kpe Yesu Məsiya dɔ, ñ ma goono wom banda.
- 2 I go ka Ikpe saabu wom sε saa kulu ka i hɔngɔ wom i ηmɔne aduwa yom kuna.
- 3 I go hɔngɔ cɛyom si, wom gbei ka wom go tε naane kuna nda tεgbei ka wom go tε baakasine kuna. I go hɔngɔ wom suuru bεεje kuna mo ka à goono i Kpe Yesu Məsiya kuna i Baaba Ikpe jine.
- 4 Nyaize binebaakɔ yom, i go bei Ikpe na wom suuba na.
- 5 I go bei i Baaru Hinno mana kaa wom dɔ mee sendi gaa hinne amma nda dabari nda Biya Halaala nda tabatandiyom kala kala mo. Zanga ya wom go bei i gɔrε ka i tε wom jine noya wom sabu sε.
- 6 Wom tε i dendenikɔ yom nda Kpe ηmɔne yom ma. Wom na Senda ta kankami boobo kuna. Wom na à ta nda faihã ka Biya Halaala go no.
- 7 Ya no wom tε deedandi naanekɔ yom kulu sε ka ñ goono Masedoni laabu nda Akaya laabu.
- 8 Za wom dɔ no, Kpe Senda dundum. A mana ci Masedoni laabu nda Akaya laabu hinne no amma nungu kulu no wom naane baaru ka wom gunda Ikpe gaa karu ka see. À sε no, à mana tɔ i ma hε fɔ cii kpeεnε.
- 9 Ngei bumbum ga ka i deede nda kubeyom ka i du wom dɔ. Ñ go ka i deede mo zanga wom fee nda tooru yom ka bεrε Ikpe dɔ. Wom bεrε ka tamtεrε Ikpe Hundikpe ka à ci Cimikpe sε.
- 10 Wom bεrε ko ka à Ize batu ka à go kaa za bεεnε. Ize wɔ na Ikpe tunandi bukɛi game. Nga ya ci Yesu ka à go ka i kaa binetɔnε ka à go kaa kamba.

Tesalonikei Sintine 2

- 1 Nyaizei, wom bumbum bei kubeyom ka i du wom dɔ mana ci kɔnu.
- 2 Wom bei Filipi kpaara bɔrɔ yom na i guruguzandi ka i sendi yamu za i mana kaa wom dɔ. Amma i du binesendε i ηmɔne Ikpe kuna ka sendi wom sε Ikpe Baaru Hinno bɔm, ba nda tangami boobo.
- 3 I himma noyom si dεrɛyom kuna wala ziibi kuna wala gulinci kuna.
- 4 Amma Ikpe na i tabatandi ka Baaru Hinno talifi i gaa. Zanga ya no, i go sendi. À mana ci i go sendi hali i ma kaani iburadam yom sε amma i ma kaani Ikpe sε, Ikpe ka à go ka i bine yom neesi.

- 5 Wom go bei ka i mana sendi kaano yom cii ba ce fo. Wom go wone bei mo ka i mana sendi nda he baayom kobe. Ikpe ya ci i seda.
- 6 I bine mana beere ceeci iburadam yom do wala wom do wala bore cindei do. Nda a kulu i hini ka te wom se jero nda dabari zanga Mesiya diya yom.
- 7 Amma i te bore baano yom wom kuna zanga ize nya cini ka nga koo yom telelele.
- 8 Ya no i yom mo i gunda wom beeje. A mana ci Ikpe Baaru Hinno hinne no amma nda i bumbum mo domi wom te i binebaako yom.
- 9 Nyaize, wom go hongoo gbei ka i te ciini nda zaari nda i taabi hali i ma si te jero wom nmone afo fo kulu se. Ya no i na Ikpe Baaru Hinno waazu fee wom se.
- 10 I na i gore halaala te ka ci ceante susu wom jine. I sinda taali wom jine, wom naaneko yom. Wom ya ci seda yom nga di bom, ya na Ikpe ma.
- 11 Wom go bei mo zanga i gore wom bore fo fo kulu se zanga baaba nda koo. I na wom no himma ka wom laakali kanandi.
- 12 I na wom no himma ka cii wom goonoyom ma saba nda Ikpe beerandiyom, Ikpe ka a go wom see nga bumbum kpetere nda nga deiza do.
- 13 Wom no Ikpe Sendi ta, Senda ka wom maa i do. Wom na a ta mo ko bei nda cimi nga ya ci Ikpe Senda. Wom mana a ta zanga iburadam sendi. Sendi di go gbei te wom kuna mo, wom ka wom ci naaneko yom. A se no i yom mo, i go ka Ikpe saabu, ceyom si.
- 14 Wom mo nyaize, wom te dendeniko yom Ikpe marga yom ka n goono Yude laabu Yesu Mesiya kuna se. Wom guruguze mo wom dimi yom kambu kuna zanga ngei ma guruguze Yuifu yom do.
- 15 Yuifu yom na Kpe Yesu nda ngei andebi yom wi. N na i yom mo guruguzandi. N si kaani Ikpe se. N go gaaba nda bore kulu mo.
- 16 N hungu i ma sendi dimi cindei se hali Ikpe ma n faaba. Zanga ya, n go ka ngei dulum yom tonandi ceyom si. A se no, Ikpe binetone tonante zumbu n bom.
- 17 Nyaize, i fee nda wom lokaci cena fo. I si wom banda amma i bine yom goono wom gaa. I go guuri kala kala i ma di wom mooduma kpeene.
- 18 A se na, i baa i ma kaa wom do. Hali ya ma hee Polu, a baa ya kaa wom do ce fo yom, amma Setam na i ganji.
- 19 Ifo ya ci i beeje wala i binekaane wala i fula tukunsi ka a ci i faiha? Wom ya ci i fula tukunsi saa ka i goono i Kpe Yesu jine a kaayom wate. A na ci ya no ba?
- 20 Wom mo, wom ya ci i deiza nda i faiha.

Tesalonikei Sintine 3

- 1 À sɛ no ka i mana ye ka hini suuru kpɛɛɛ, à saba i sɛ i yom hinne ma gɔɔ Atina wangara nya kuna.
- 2 I na i nyaize Timote ka à ci Ikpɛ gbeiteeri dɔntɔm wom dɔ. Timote ya ci i bɔɔ hinkante Mɛsiya Baaru Hinno kuna. I na à dɔntɔm à ma wom sinji à ma boori ka wom no himma wom naane kuna.
- 3 I na à dɔntɔm zama wom ma sinji hali bɔɔ fɔ kulu ma si kamba taabi wɔne yom sabu sɛ. Wom bumbum go bei ka taabi nge yom di sɛ no Ikpɛ na i jisi.
- 4 Saa ka i goono wom dɔ i jina ka cii wom sɛ ka taabi ba kaa i dɔ. À kaa kɔ zanga wom gunda à beiyom.
- 5 À sɛ no hɛɛ mo, ya na du ka hini suuru kpɛɛɛ. Cɔfɔ à na Timote dɔntɔm wom dɔ ya du ka wom naane bei. A ga hamburu haniba suikɔ na wom sui hali i gbei tɛ kɔnu.
- 6 Maasa ka Timote hunu wom dɔ ka kaa i dɔ, à kaanda i sɛ baaru hinno wom naane nda wom baakasine bɔm. À cii wom gunda hɔngɔyom hinno i sɛ saa kulu. À cii mo wom go baa wom ma di i yom zanga i go baa i ma di wom.
- 7 À sɛ no nyaize, i taabi kulu kuna nda i kankami kulu kuna i gunda yamarandiyom ka simba wom, wom naane sabu sɛ.
- 8 Za ka wom go cɛ ihinno Kpe kuna, maasa i go huna.
- 9 Saabuyom dimi fɔ i ma tɛ Ikpɛ sɛ wom sabu sɛ, binekaane ka wom kaanda i sɛ Ikpɛ jine?
- 10 Ciini nda zaari i ga ka aduwa tɛ kala kala ka ηmaare i ma di wom mooduma. I go ηmaare i ma hɛ ka à gazia wom naane kuna tɔnandi ma.
- 11 Maasa Ikpɛ bumbum ka à ci i Baaba nda i Kpe Yesu Mɛsiya ma fɔndɔ ka à kpei wom dɔ feeri.
- 12 Kpe mo baakasine ka wom gunda cɛɛ sɛ nda n̄ kulu sɛ tɔntɔnu nda bayom zanga baakasine ka i gunda wom sɛ.
- 13 Ya na, Ikpɛ ma wom bine yom no gaabi wom ma gɔɔ taali si halaalaterɛ kuna i Baaba Ikpɛ jine saa ka i Kpe Yesu Mɛsiya go kaa nda nga halaalante yom kulu.

Tesalonikei Sintine 4

- 1 À banda nyaize, wom dendeni i dɔ zanga à hima wom ma dira hali wom ma kaani Ikpɛ sɛ. I go wom ηmaare ka wom no himma Kpe Yesu maa gaa wom mo tɛ ya di ka tɔntɔnu.
- 2 Wom go bei hɛ yom ka i na wom dam Kpe Yesu dɔ.

- ³ Ikpe binebaa ya ci wom halaalatere. Zanga ya, wom ma wom bom fee zina dimi kulu.
- ⁴ Wom borɔ fɔ fɔ kulu ma njmaani ma nga gaaham diiyom halaalatere kuna nda beere kuna.
- ⁵ Wom ma si tu bineibaai ma wom gaaham dii zanga dimi cindei ka ñ si Ikpe bei ga ka à te.
- ⁶ Wom borɔ fɔ fɔ kulu ma si nga nyaize dariga ka à zamba he wo kuna. Kpe ya ci faasako he nge yom di kulu kuna. I bine jina ka cii wom se ko ka à fayanka wom se.
- ⁷ Ikpe mana i ceɛ i ma goro ziibi kuna amma i ma goro halaalatere kuna.
- ⁸ Nga di se, borɔ ka à hungu cebeyom di, à si hungu borɔ. Ikpe no à go hungu, Ikpe ka à go wom no nga Biya Halaala.
- ⁹ He ka à ci nyaize baakasine, à mana tilasi ya à hantum wom se. Wom mo, Ikpe na wom cebe wom ma baa cere.
- ¹⁰ Wom bine go ka à te nda Masedoni laabu nyaize kulu. Amma nyaize, i ga wom no himma, wom mo ba ka tontonu kpeene.
- ¹¹ Wa himma te ka goro kalambaani si. Wa moo dam wom njone asiiri yom gaa. Wa gbei te nda wom kambe yom zanga i na wom dam.
- ¹² Wom ma wom gore te nda booriyom tere borɔ yom jine hali wom si te borɔ fɔ kulu se jero.
- ¹³ Nyaize, a bine si baa wom ma goono zam ka bei kuna ka simba nda beerem ka ñ kani. A si baa wom bine yom ma sara zanga cindei ka ñ sinda beje.
- ¹⁴ Za ka i go naane ka Yesu bu ka tunu kpeene, ya na i ga naane mo ka beerem ka ñ bu Yesu kuna, Ikpe kaa kaandei nga banda.
- ¹⁵ I go wone cii wom se Kpe Senda kuna. I yom ka i cindi ko huna kala Kpe kaayom, i si jina wo ka yom kani se pai.
- ¹⁶ Ñ kaa maa jinde ga kuwa. Ñ kaa maa Ikpe dontoneize jina jinde. Ñ kaa maa mo Ikpe kakaji ga funsu. À gaa na, Kpe bumbum kaa zumbu za beene. Buko yom mo ka ñ goono Mesiya kuna, ñ kaa jina ka tunu.
- ¹⁷ Cɔfo i yom mo ka i cindi ka huna, ñ ga i kom ka i meigu ndei buru yom kuna ka Kpe kube beene batuma kuna. Ya no i bo goono Kpe banda, beeniyom si.
- ¹⁸ À se no, wa cere yamarandi nda sendi nge yom di.

Tesalonikei Sintine 5

- 1 Amma nyaizei, he ka à ci lokaci nge yom di nda aliwati nge yom di wom ga ka ñ bei. À se na à mana tilasi ya à hantum wom se.
- 2 Wom bumbum, wom go bei cau cau ka Kpe hanua kaa na zanga zee cini kaa ciini kuna.
- 3 Saa ka ñ kaa cii baani goono, kataru si, cɔfɔ wup halaciyom go kam ñ bɔm maasa maasa zanga heizenye doori kaa weibɔrɔ gaa. Ñ bine si kɔma pai.
- 4 Amma nyaizei, wom si kube kuna hali hanu ba wom jirisi zanga zee.
- 5 Wom kulu kaariize yom no nda hanuize yom. I mana ci ciini ñmɔne yom wala kube ñmɔne yom.
- 6 Nga di se, i ma si jiibi zanga cindei go tɛ. Amma i mo laakali ka i bɔm ci bɔrɔ.
- 7 Beerem ka ñ go jiibi, ciini no ñ go jiibi. Beerem ka bajji go wi, ciini no bajji go ka ñ wi.
- 8 Amma i yom ka i ci hanuize yom, i ma hini i bɔm za ka i na naane nda baakasine dam zanga jendɛkpɛrɛ. I ma faaba bɛɛjɛ tɛ à ma ci i se zanga guuru fula.
- 9 Ikpe mana i jisi binetɔnɛ se. À na i jisi no i ma du faaba i Kpe Yesu Mɛsiya dɔ.
- 10 Nga wɔ bu i guribi domi ba i goono moo hei no wala ba i kani na, i ma huna mefɔ ndaà.
- 11 À se na, wom ñmɔne afɔ fɔ kulu ma cɛrɛ no himma ka cɛrɛ naane cini nda zanga wom go ka à tɛ.
- 12 Nyaizei, i go wom ñmaarɛ, wa bɛɛrɛ tɛ beerem ka ñ ga gbei tɛ wom game se. Ngei ya ci wom jina yom Kpe kuna ko wom kaabaaru.
- 13 Wa bɛɛrɛ tɛ ñ se kala kala baakasine kuna ñ gbei sabu se. Laakali kane ma goono wom cɛrɛ nda cɛrɛ game.
- 14 Nyaizei, i go wom no himma mo, wa beerem ka ñ go yofune tɛ kaabaaru. Wa bɔrɔ yeenɔ yom no himma. Wa hinabunu yom gaa ñ zame kuna. Wa hini ñ kulu suuru.
- 15 Wa laakali bɔrɔ fɔ kulu ma si ilalɔ bana nda ilalɔ bɔrɔ fɔ gaa. Amma wa he ka à ci ihinno hamine saa kulu cɛrɛ se nda bɔrɔ kulu se mo.
- 16 Wo faihã saa kulu.
- 17 Wo ka aduwa tɛ, cɛyom si.
- 18 Wom mo saabu he kulu kuna domi nga ya ci Ikpe binebaa wom se Mɛsiya Yesu kuna.
- 19 Zanga ñ ga nini wi, wa si Biya Halaala wi.
- 20 Wa si andebitɛrɛ fentɛ.

- 21 Wa hε kulu neesi ka ihinno dii ka jε.
- 22 Wa fee nda hε lalɔ dimi kulu.
- 23 Maasa Ikpe ka à go laakali kane no, nga bumbum ma wom hinnandi sã sã. Wom bɔrɔtɛrɛ kulu ka à ci biya nda hundi nda gaaham, Ikpe ma ò jε ka ò ma sinda taali i Kpe Yesu Mɛsiya kaayom hanu.
- 24 Ikpe ka à ga wom cɛɛ, Naanekpe no. À ga nga di tɛ mo.
- 25 Nyaizeɪ, wa aduwa tɛ i sɛ.
- 26 Wa nyaizeɪ kulu fɔɔ nda jɛrɛbɛ sumsumyom hinno baakasine kuna.
- 27 A ga wom ηmaare Kpe maa gaa, wom ma tira wɔ coo nyaizeɪ halaalante yom kulu jine.
- 28 I Kpe Yesu Mɛsiya gomini ma gɔrɔ wom banda. Ami.

Tesalonikei Hinkantɛ

Tesalonikei Hinkantɛ 1

- 1 Hɛɛ Pɔlu nda Silafim nda Timote, i yom ya go wom Tesalonika Mɛsiya marga fɔɔ, marga ka à goono i Baaba Ikpɛ nda Kpe Yesu Mɛsiya kuna.
- 2 Gomini nda laakali kane ka ñ hunu Ikpɛ i Baaba nda Kpe Yesu Mɛsiya dɔ, ñ mo goono wom banda.
- 3 Nyaizei, à hima i ma Ikpɛ saabu wom sɛ saa kulu. Nga ya ci hɛ ka à saba zama wom naane di ga beeri kala kala. Baakasine ka wom ñmɔne afɔ fɔ kulu gunda cɛrɛ sɛ ma, à go tɔntɔnu.
- 4 À sɛ no i yom mo, i go wom sifa Ikpɛ marga yom kuna wom suuru sabu sɛ. I ga wom sifa mo naane ka wom gunda ko guruguze yom nda kankami yom jɛrɛ sabu sɛ.
- 5 Nga ya ci sɛda Ikpɛ ciiti cɛantɛ susu bɔm ka à nam Ikpɛ ma lasabu wom tɔ wom ma hura nga kpetɛrɛ kuna. Kpetɛrɛ di sɛ no wom go taabi.
- 6 À saba Ikpɛ sɛ no à ma kankami yeti beerem ka ñ ga wom kankam bɔm.
- 7 À saba ma wom ka wom goono kankami kuna Ikpɛ ma wom no hulonzom i banda. Nga di kaa tɛ saa ka Yesu hunutɛrɛ za bɛɛnɛ nda nga dɔntɔneize dabarikpɛ yom.
- 8 Ñ kaa nini bɛllɛ kuna ka faasa beerem gaa ka ñ si Ikpɛ bei nda beerem gaa ka ñ si ka i Kpe Yesu Mɛsiya Baaru Hinno gana.
- 9 Beerem nge yom di kaa du banandi ka à ci halaciyom, beeniyom si. Ñ ga ñ fee nda Kpe mooduma nda à gaabi deizakpɛ mo.
- 10 Nga di kaa tɛ Hanu di saa ka Yesu kaa ka du bɛɛrɛ nga halaalantɛ yom kuna. Bɔrɔ kulu ka à ga naane, à kaa mamaci nda Yesu ngei banda. Wom mo, wom kaa mamaci nda zama wom cimandi i sɛda gaa ka i tɛ wom sɛ.
- 11 À sɛ no, i go ka aduwa tɛ wom sɛ saa kulu ko ka i ñmɔne Ikpɛ ñmaarɛ à ma wom lasabu ka wom tɔ cɛɛ yom wɔ. I go ñmaarɛ ma Ikpɛ ma nga bɔrɔhinnotɛrɛ miila kulu tɔnandi wom naane gbei dɔ nga dabari gaa.
- 12 Ya no i Kpe Yesu Mɛsiya maa ma du bɛɛrɛ wom kuna. Wom mo wom ma du bɛɛrɛ à kuna nda zanga i ñmɔne Ikpɛ nda Kpe Yesu Mɛsiya gomini goono nda.

Tesalonikei Hinkantɛ 2

- 1 Maasa nyaizei, i Kpe Yesu Mɛsiya kaayom gaa nda i meiguyom à dɔ, i gunda ñwaarɛyom wɔne.

- ² Wom ma si nam ò ma wom biriji nda waasi wom lasabu yom kuna. Wom laakali ma si tunu mo biya fò sabu sɛ wala sendi fò sabu sɛ wala tira fò sabu sɛ. Wom laakali ma si tunu zama beerem cii baaru wò hunu i dɔ ka cii Mɛsiya Hanu kaa kɔ.
- ³ Wa si nam bɔrɔ fò kulu ma wom zamba nda hɛ fò, domi Hanu wò si kaa kala de hunguɛ ma kaa jina. À si kaa kala de Ikpɛ fɔnda daarumkɔ ma jina ka hunutɛɛ, nga ka à ci halaciize.
- ⁴ Nga ya kaa hungu hɛ kulu ka beerem cii Ikpɛ no ka nga bɔm bɛɛrandi. He kulu ka beerem go bɛɛrandi mo, à hunguà. Ka jaasa à kulu, à kaa gɔrɔ Nungu Halaala kuna zanga Ikpɛ ko cii nga ya Ikpɛ no.
- ⁵ Saa ka a goono wom dɔ, a na hɛ yom wò cii wom sɛ. Wom go hɔngɔ nga di ba?
- ⁶ Maasa wom bei wò ka à go ko nga wò ganji à ma si hunutɛɛ kala à Iɔkaci kuna.
- ⁷ Ikpɛ fɔnda daarumyom duje go gbei tɛ kɔ. Kala de, nga ka à go ka à ganji maasa, à ga à tɛ hali ò ma à kaa handunya kuna.
- ⁸ Saa di gaa, Ikpɛ fɔnda daarumkɔ du ka hunutɛɛ. Kpe ga à zeeri nda nga mee funsuyom. Kpe kaayom kaari mo ga à halaci.
- ⁹ Ikpɛ fɔnda daarumkɔ ga kaa nda Setam dabari ka gbei dabari dimi dimi kulu tɛ nda alamu yom nda mamaci tangari tangari yom.
- ¹⁰ À kaa hɛ ka à mana cɛsusu dimi tɛ ka beerem ka ò go halaci fafagu. Ò go halaci zama ò hungu ka baa cimi hali ò ma du faaba.
- ¹¹ À sɛ no, Ikpɛ mo na dɛɛyom dabarikpe tam ò gaa hali ò ma naane tangari gaa.
- ¹² À gaa no, beerem kulu ka ò mana naane cimi gaa amma ò bine go kaani nda gbei lalɔ tɛyom, Ikpɛ ga ò ciiti ka zeeri.
- ¹³ Amma nyaize, Kpe binebaakɔ yom, à hima i ma Ikpɛ saabu saa kulu wom sabu sɛ. I ga ka Ikpɛ saabu zama Ikpɛ na wom suuba za sintine wom ma du faaba sɛ. Ikpɛ na nga di tɛ Biya Halaala gaa ka à na wom halaalandi. Wom mo naane cimi gaa.
- ¹⁴ Faaba dɔ no à na wom cɛɛ i Baaru Hinno dɔ hali wom ma du i Kpe Yesu Mɛsiya deiza mo.
- ¹⁵ Nga di sɛ nyaize, wom ma cɛ à ma boori ka cɛbɛyom jɛ ka i na wom cooandi i mee sendi gaa wala i tira gaa.
- ¹⁶ I Kpe Yesu Mɛsiya bumbum nda i Baaba Ikpɛ baa i yom ka i na yamarandiyom ka à sinda beeniyom nda bɛɛjɛ hinno nga gomini gaa.

17 À ma wom bine yom no gaabi ka wom sinji sendi hinno kulu nda gbei hinno kulu kuna.

Tesalonikei Hinkantɛ 3

1 À banda nyaizei, wom mo ka aduwa tɛ i sɛ Kpe Senda ma karu ka see nda waasi nungu kulu. Sendi wɔ ma du bæɛɛ mo zanga à tɛ wom dɔ.

2 Wa ηmaare mo i ma hunu bɔrɔ siirantɛ nda bɔrɔ lalɔ yom kuna zama bɔrɔ kulu mana ci naanekɔ yom.

3 Amma Kpe ya Naanekpɛ no ka à kaa wom sinji à ma boori ka wom woo llalɔ.

4 I gunda naane Kpe kuna ka simba wom ko bei hɛ kulu ka i go cii wom go ka à tɛ. Wom ga à tɛ ma.

5 Maasa, Kpe ma wom bine yom cendi ka kaanda wom lkpɛ baakasine kuna nda Mɛsiya suuru kuna ma.

6 Nyaizei, i go wom dam i Kpe Yesu Mɛsiya maa gaa. Wom ma fee nda nyaize kulu ka à go yofune gɔrɛ tɛ ka à mana ci zanga cɛbɛ ka wom du i dɔ.

7 Wom bumbum go bei zanga à hima wom ma i dendeni. I mana yofune gɔrɛ tɛ wom game kuna.

8 I mana ηmaa wom dɔ zanga binikom yom. Amma taabi nda fariga kuna i na gbei tɛ ciini nda zaari, domi i ma si tɛ zanga jɛrɔ wom ηmɔne afɔ fɔ kulu sɛ ganda.

9 À mana ci i sinda hini ka à tɛ na amma domi i ma i bɔm no wom sɛ zanga deedandi sɛ na, wom ma i dendeni.

10 Ya no, saa ka i goono wom dɔ, i na wom dam wɔne ka cii de bɔrɔ fɔ hungu ka gbei tɛ, à ma si ηmaa.

11 I maa ka bɔrɔ fɔ yom goono wom kuna nda yofune ka ñ si gbei tɛ pai. I maa ka ñ ga ka ngei bɔm dam hɛ kulu kuna.

12 Beerem ka ñ goono zanga ya, i go ka ñ dam ka ñ no himma i Kpe Yesu Mɛsiya gaa ñ ma gbei tɛ nda laakali kane ka ngei bɔm ηmaarandi.

13 Amma nyaizei, wa si fariga nda ihinno tɛyom.

14 Bɔrɔ kulu ka à mana i sendi gana ka i ga cii tira wɔ kuna, wom ma laakali nda bɔrɔ di. Wa si kpaasitɛrɛ tɛ nda akpɛ domi hawi ma à dii.

15 Amma wa si à lasabu zanga wom ηmɔne ibɛrɛ. Wom ma à kɔnkɔm zanga nyaize.

16 Maasa lkpɛ bumbum ka à ci Laakali Kanekpɛ, mo wom no laakali kane saa kulu, zanga na kulu. Kpe ma goono wom kulu banda.

17 Hεε Pɔlu, a go wom fɔɔ. Nga ya ci jeeri ka a bumbum cini tɛ nda a kambe a tira yom kulu kuna. Ya na a cini hantum.

18 I Kpe Yesu Mɛsiya gomini mo gɔrɔ wom kulu banda. Ami.

Timote Sintine

Timote Sintine 1

- 1 Hεε Pɔlu, hεε ya Yesu Mεsiya diya no Ikpe i Faabakɔ meire bɔm nda Kpe Yesu Mεsiya ka à ci i bεεje bɔm.
- 2 Hεε ya go tira wɔ hantum n sε Timote, ni a ize nda cimi naane kuna. Gomini nda suuji nda laakali kane ka ò hunu Baaba Ikpe nda i Kpe Mεsiya Yesu dɔ ò mo goono n banda.
- 3 Saa ka a go kpei Masedoni laabu zanga a na n ηmaare di, n ma gɔrɔ Efese wangara domi n ma bɔrɔ fɔ yom dam ò ma si cooandi cεβε ηmani yom bɔm.
- 4 Ò ma si ngei bɔm hɔ jendi yom gaa mo nda cεε ka cεε yom gaa ka ò sinda mee. Kɔsɔngu no ò cini kaanda. Ò si nam Ikpe gbei ma kpei moojine naane kuna.
- 5 Meire wɔ sababu ya ci baakasine ka à hunu bine hinno gaa nda bine kuna sendi hinno gaa nda naane ka à sinda munaficitεε.
- 6 Bɔrɔ fɔ yom na hε nge yom di haita ka kamba. Ò huro sendi kɔnu yom kuna.
- 7 Ò go baa ngei ma tε Moisi fɔnda cooandikɔ yom. Amma ò si faham nda hε ka ò ga cii nda hε ka ò ga ka à dahirandi.
- 8 Amma i bei ka Moisi fɔnda ya ihinno na de bɔrɔ go gbei tε nda zanga à hima.
- 9 I ga bei ka ò mana fɔnda tε bɔrɔ cεante susu sε kala fɔnda daarumkɔ yom sabu sε nda hini hunguekpe yom sabu sε. Ò na fɔnda tε beerem ka ò si ka Ikpe gana nda dulumkoni yom sabu sε nda beerem ka ò mana ci halaala yom sε nda handunya hε baakɔ yom sabu sε. Ò na à tε baaba wikɔ yom nda nya wikɔ yom nda bɔrɔ wikɔ yom sabu sε mo.
- 10 Ò na fɔnda tε zinateeri yom sε nda beerem ka ò go babara yom sabu sε nda bɔrɔ zeekɔ yom nda tangarikom yom sabu sε. Ò na à tε beerem ka ò go ze tangari bɔm nda hε kulu kpeεne ka à gaaba nda cεβε hinno sabu sε.
- 11 Cεβε wɔ ya ci Baaru Hinno ηmɔne, Baaru Hinno deizakpe ka Ikpe Barikakpe na à talifi a gaa.
- 12 A go saabu i Kpe Yesu Mεsiya sε, nga ka à na a no gaabi. A ga ka à saabu domi à na a lasabu naanekpe ka a dam nga gbei kuna.
- 13 À na a dam gbei kuna ba ka a ci Ikpe cεnandikɔ nda guruguzandikɔ nda bɔrɔ futu. Amma a du suuji domi zam ka bei kuna na a na à tε zam ka naane kuna.
- 14 Amma i Kpe gomini tɔntɔnu nda bayom nda naane nda baakasine ka à goono Mεsiya Yesu kuna.

15 Sendi wone naanekpe no ka à to boro kulu ma à ta. Nga ya ci Mesiya Yesu kaa handunya kuna ka dulumkoni yom faaba. Hεε mo ya ci dulumkoni yom kulu nmone ibeeri.

16 Amma a se no Ikpe na suuji te hali Yesu Mesiya na nga suuru kuku kaatere a kuna. À na suuji wo te a se ka a ci dulumkoni yom nmone ibeeri domi ya te deedandi beerem se ka n ba naane à gaa ka du hundi ka à si beeni.

17 Maasa, Kpe ka à sinda sintiyom, à sinda beeniyom, à si sara, maa si di, Ikpe nga fo ka à ci haikusu, beere nda deiza ma ci à nmone yom jiiri dubu nda dubu yom. Ami.

18 A ga ka n dam wone a kaa Timote, nda zanga andebitere yom ka n dam jina ka te n bom goono nda. N ma tangami hinno te andebitere sendi yom wo bom.

19 N ma naane je nda bine kuna sendi hinna. Naane di no boro fo yom furu ka à jisandi zanga hi go sara ka jisi hari kuna.

20 N kuna afo yom ya ci Himene nda Alesandi ka a na n dam Setam kambe domi n ma dendeni ka si Ikpe cenandi.

Timote Sintine 2

1 Nga di se, himma ka a go ka n no sintine ya ci, wo nmaare Ikpe gaa. Wo ka aduwa te nda nmaareyom beerem se nda saabuyom mo boro kulu se.

2 Wo ka aduwa te laabu gandakpe yom nda gaabikoni yom se domi i ma du ka i gore te nda baani laakali kane kuna, Ikpe ganayom kulu kuna nda booriyom.

3 Nga ya boori. À kaani mo Ikpe i Faabako se.

4 Ikpe miila ya ci boro kulu ma du faaba ka kaa cimi bei.

5 Ikpe ya nga folonku no. Sasabandiko ya nga folonku no Ikpe nda iburadam game. Nga ya Boro no, Yesu Mesiya.

6 A na nga bom no ka ci fansayom he boro kulu se. Seda nga di ya te seda à bumbum lokaci gaa.

7 Seda nga di se no, Ikpe na a dam ya te Mesiya baaru feko nda diya. A go cimi cii Mesiya kuna. A si tangari. Hεε ya ci dimi cindei cebeko naane nda cimi kuna.

8 Nga di se, a go baa haiboro kulu mo ka aduwa te nungu kulu. N ma kambe hinno yom sombu, binetone ma si wala kako.

9 Ya no a go baa weiboro yom mo n mo jiine ka à hegu dam nda bom baanandiyom nda laakali. À mana ci n ma ngei bom taalam nda turu nda wura wala nda tondi kpare caadante yom wala nda jiine caadante yom.

10 Amma n ma taalam nda gbei hinno yom zanga à saba nda weiboro yom noya ka n go ka Ikpe gana.

- 11** Wa nam weibɔɔ ma dendeni denjeyom kuna nda bɔm yetiyom ganda.
- 12** Amma ya na tu weibɔɔ ma cooandi wala ka hini haibɔɔ bɔm, amma à mo goono nda gɔɛ denjeyom kuna.
- 13** Adamu na lkpe jina ka tɛ, à banda Efe.
- 14** Ibilisi mana Adamu zamba amma Ibilisi na weibɔɔ zamba hali à na fɔnda daarum.
- 15** Amma ò kaa weibɔɔ halasi heiyom kuna de ò go himma tɛ nda laakali naane nda baakasine nda halaalatɛɛ kuna.

Timote Sintine 3

- 1** Sendi wɔne naanekpe no. De bɔɔ fɔ go guuri nga ma tɛ Mɛsiya marga cendikɔ, akpe go gbei hinno guuri.
- 2** Amma cendikɔ wɔ kala à ma ci bɔɔ ka à gaa ò si di taali. A ma ci wendɛ fɔ kpe. À ma hini nga bɔm. À ma ci laakalantɛ. À ma ci bɔɔ baanɔ. À ma ci bɔɔ ka à yo kube. À ma ci bɔɔ ka à òmaani cooandiyom.
- 3** À ma si ci bɔɔ ka à na nga bɔm no dufɛ sɛ. À ma si ci bine waasɔkpe. À ma si ci nooru baakɔ. À ma ci bɔɔ suurantɛ. À ma si ci fasantɛ wala hɛ baakɔ.
- 4** À ma ci bɔɔ ka à go hini nga fuu hali à ma boori ka à na nga koo yom cɛbɛ ò ma à sendi gana ka bɛɛɛ tɛ à sɛ.
- 5** De bɔɔ si òmaani ka hini nga fuu, mɛtɛ akpe tɛ ka laakali nda lkpe marga?
- 6** À ma si ci ganakɔ teji domi à ma si nga bɔm bɛrandi ka kam Setam ciiti dimi kuna.
- 7** Amma à ma gunda sɛda hinno mo beerem ka ò mana ci Mɛsiya ganakɔ yom do hali à ma si kam hawi kuna nda Setam hirime kuna.
- 8** Ya no kala Mɛsiya marga gaakɔ yom mo, ò ma ngei bɔm ci bɔɔ. Ò ma si ci sendi hinkakpe yom. Ò ma si ci beerem ka ò na ngei bɔm no dufɛ sɛ ka bisa. Ò ma si ci nooru baakɔ yom.
- 9** Amma ò ma ci beerem ka ò na naane òmɔne duje je bine kuna sendi hinno kuna.
- 10** Ò ma ci beerem ka ò na ò bubure ka di ò ma du ka tɛ marga gaakɔ yom za ka ò mana di ò gaa taali.
- 11** Ya no wendɛ yom mo, ò ma ngei bɔm ci bɔɔ. Ò ma si ci kɔɔmɔtantɛ yom. Ò ma ci weibɔɔ yom ka ò hini ngei bɔm. Ò ma ci naanekpe yom hɛ kulu gaa.
- 12** Marga gaakɔ yom ma ci wendɛ fɔ kpe yom ka ò go òmaani ka hini ngei koo yom nda ngei fuu yom hali à ma boori.

¹³ Beerem ka ò na marga gaako gbei te hali à boori, ò du ngei bæere nungu. Ò du yarutere mo naane kuna ka à goono Mesiya Yesu kuna.

¹⁴ A go wone yom hantum n se na ba ka a gunda n do kaayom bæje subasi.

¹⁵ De a go je n ma bei zanga n ga n bom dii Ikpe fuu kuna, fuu ka à ci Ikpe Hundikpe marga ka à ci cimi kaasa nda cimi tembe.

¹⁶ Siika si, Ikpe ganayom duje beeri. Ikpe hunutere gaaham kuna. Biya Halaala na à cèbe ceyom susukpe. Ikpe dontoneize yom di à. Ò na à baaru fee dimi cindei se. Beerem na à naane handunya kuna. Ò na à zaa ka kpeindaà bæene deiza kuna.

Timote Sintine 4

¹ Amma Biya Halaala bine cii terekpare no kakoro banda lokaci kuna boro fo yom kaa kamba naane gaa. Ò kaa biya fafaguekpe yom nda halle yom cèbe yom gana.

² Ngei ya ga tangari cii nda munaficitere, beerem ka ò bine kuna sendi te tiina zanga ò na à tonu nda nini.

³ Ngei ya ga ganako yom na mei ò ma si hiji. Ò go cii mo ò ma si njmaari fo yom njmaa, njmaari ka Ikpe te naaneko yom ka ò go cimi bei ma njmaa nda saabuyom.

⁴ Ikpe na he kulu taka ihinno no. Afo mo kulu si à kuna ka boro ma hungu de boro na à njmaa nda saabuyom.

⁵ À halali no Ikpe Senda nda aduwa do.

⁶ De n na he nge yom di feeri nyaize yom se, n kaa te Yesu Mesiya gbeiteeri hinna. N ga ka n bom njmaarandi nda naane sendi nda cèbe hinno ka n na à gana susu.

⁷ Amma n ma hungu weizeeno yom jendi yom ka ò mana ci Ikpe njmone yom. N ma n bom kokari te Ikpe ganayom kuna.

⁸ Gaaham dungandiyom gunda barika cèna, amma Ikpe ganayom gunda barika he kulu kuna, za ka à gunda alikawali maasa hundi se nda wo ka à kaa kaa njmone mo se.

⁹ Sendi nga di naanekpe no ka à to boro kulu ma à ta.

¹⁰ Nga di se na i ga gbei te ko goono hawi kuna domi i go bæje dam Ikpe Hundikpe kuna, Ikpe ka à ci boro kulu Faabako hali ya mo naaneko yom.

¹¹ N ma he nge yom di dam ka cooandi ò bom.

¹² N ma si tu boro fo kulu ma donda ni, n haiwasutere sabu se. Amma n ma ci deedandi naaneko yom se sendi kuna nda gore nda baakasine nda biya nda naane nda bine hinneyom.

- 13 Hali a kaa n mo coo. N mo himma na. N ma cɛbe tɛ.
- 14 N ma si saale kaa noyom gaa ka à goono n kuna. Noyom wɔ no lkpe no n sɛ andebitere gaa saa ka Mɛsiya marga haikusu yom na ngei kambɛ dɛcɛ n gaa.
- 15 N ma saale dam hɛ nge yom di gaa. N ma n bɔm no n sɛ domi n jina kpeiyom ma hunu tɛrɛkpare bɔrɔ kulu sɛ.
- 16 N ma laakali nda n bɔm nda cɛbeyom di. N mo himma dam hɛ nge yom di gaa. Ya di tɛyom gaa, n ga n bɔm faaba nda beerem mo ka n go hanga dam n sɛ.

Timote Sintine 5

- 1 N ma si bɔgu haizeenɔ bɔm amma n ma à na himma zanga n baaba yom. N ma haiwasu yom ma no himma zanga n bumbum cɛnɛ yom.
- 2 N ma wei zeenɔ yom mo no himma zanga n nya yom, hundiyo yom mo zanga n weima yom hinneyom kulu kuna.
- 3 N ma bɛrɛ tɛ weibɔrɔ sokoni yom sɛ ka n ci sokoni yom nda cimi.
- 4 Amma de sokoni gunda koo yom wala haama yom, nam n ma dendeni ka cɛbe ngei fuu sɛ jina ka ngei go ka lkpe gana. N ma bana ngei bahei yom nda ngei cɛ yom sɛ domi nga ya boori. À kaani lkpe sɛ mo.
- 5 Weibɔrɔ sokoni wɔ ka à ci sokoni nda cimi goono no nga fɔ. À go ka nga bɛɛjɛ dɛcɛ lkpe bɔm. À go himma dam nda nmaareyom nda aduwa yom gaa ciini nda zaari.
- 6 Amma sokoni ka à na nga bine dɛcɛ handunya faariɲmaayom bɔm, bukɔ no za à go huna.
- 7 N ma hɛ nge yom di dam n ma du ka zam taali.
- 8 Amma de ganakɔ si laakali nda nga nɲmɔne yom hali ya mo à fuu bɔrɔ yom, akpe na naane ze. À jaasa mo bɔrɔ ka à zam ka naane.
- 9 Hali n ba sokoni zaa ka hantum kala à ma ci weibɔrɔ ka à mana kam jiiri weidu banda. À ma ci weibɔrɔ ka kunye fɔlɔnku no à gɔrɔ nda.
- 10 À ma ci weibɔrɔ ka gbei hinno yom ya ci à sɛda. Koo yom mo tunu à kambɛ. À ma ci weibɔrɔ ka à yo kube. À ma ci weibɔrɔ ka à halaalantɛ yom cee yom nyunu. À ma ci weibɔrɔ ka à bɔrɔ ka à go kankam gaakasine. À ma ci weibɔrɔ ka à go himma dam gbei hinno dimi dimi kulu kuna.
- 11 Amma n ma si satara sokoni yom hantum domi saa ka n guuri go ka n fum, n ga baa ngei ma hiji. À gaa no, n fee nda Mɛsiya fɔndɔ.
- 12 N kaanda ciiti ngei bɔm domi n na ngei sintine alikawali ceeri.

- 13 Lokaci nga di kuna mo no ò bo ceeci ngei ma tɛ daamante yom ko huro fuu fuu. À mana ci ò tɛ daamante yom hinne no bo amma ò tɛ kɔrɔmɔtante yom nda mimandakpɛ yom mo ko hɛ yom cii ka ò si saba.
- 14 À sɛ no, a go baa satara yom ma hiji ka du koo yom. Ò ma ngei fuu yom dii. À gaa no ò si gurujekari no daama à ma i maa sara.
- 15 Afɔ yom kamba ka dɛcɛ Setam banda kɔ.
- 16 De haibɔrɔ wala weibɔrɔ ka à ga naane gunda weibɔrɔ sokoni yom, à ma cini ka ò gaakasine. À ma si ci Mɛsiya marga jɛrɔ, domi Mɛsiya marga ma du ka weibɔrɔ sokoni cimi cimi yom gaakasine.
- 17 Marga haikusu yom ka ò go Mɛsiya marga cendi hali à ma boori ò ma ò lasabu ka ò tɔ ò ma bɛɛɛ tɛ ò sɛ ce hinka. Ya mo haikusu yom ka ò go gbei tɛ ka waazu lkpɛ Senda bɔm ko cooandi.
- 18 lkpɛ Sendi hantumantɛ cii: "N ma si takumkumɛ dam hau mee gaa saa ka à go dasayom gbei tɛ". À cii mo: "Gbeiteeri tɔ à ma du nga banandi".
- 19 N ma si beriyom fɔ kulu ka bɔrɔ fɔ tɛ Mɛsiya marga haikusu fɔ bɔm tu, de à mana ci ò maa sɛda hinka wala sɛda hinza mee gaa no.
- 20 Marga haikusu yom ka ò ga dulum tɛ, n ma ò kɔnkɔm marga kulu jine, cindei mo ma du ka hamburu.
- 21 A go ka n dam lkpɛ nda Kpɛ Yesu Mɛsiya nda lkpɛ dɔntɔneize suubantɛ yom jine, n ma hɛ nge yom di jɛ. N ma si hɛ fɔ kulu tɛ mo nda baabaa.
- 22 N ma si sasa ka Kpɛ òmɔne gbei kambɛ dɛcɛyom tɛ bɔrɔ fɔ kulu sɛ. N ma si huro bɔrɔ fɔ kulu dulum yom kuna. N ma n bɔm kaima hinnantɛ.
- 23 N ma si bo hari bii hinne ham, n ma tɛ nda dufɛ cɛna n gunde sɛ nda n gaaham kɔbakɔba sɛ.
- 24 Beerem goono ka ò dulum yom goono tɛrɛkparɛ kɔ hali ò ga ò ciiti. Amma bɔrɔ fɔ yom òmɔne yom si hunutɛɛ kala hali kɔkɔrɔ banda.
- 25 Ya no gbei hinno yom goono tɛrɛkparɛ. Wɔ ka yom mana ci ya ma, ò si hini ka gɔrɔ tugantɛ.

Timote Sintine 6

- 1 Tam yom mo kulu ka ò goono tamtɛɛ zuu kuna ò ma lasabu ngei kpɛ yom tɔ bɛɛɛ kulu domi ò ma si lkpɛ maa nda cɛbɛ sendi yamu sɛ.
- 2 Tam yom ka ò kpɛ yom ci naanekɔ yom, ò ma si dondei domi nyaize yom no. Amma ò ma tamtɛɛ ò sɛ ihinno zama ò ci naanekɔ yom nda binebaakɔ yom. Ò kpɛ yom mo go laakali ndei ka hɛ hinno tɛ ngei mo sɛ. N ma cɛbɛ tɛ hɛ nge yom di bɔm ka himma na.

- ³ Bɔrɔ fɔ yom go cɛbɛyom ŋmani tɛ ka à si ka i Kpe Yesu Mɛsiya sendi hinno yom tu, nda cɛbɛ ka à saba nda lkpe ganayom.
- ⁴ Akpe wɔ go ka nga bɔm bɛɛrandi. À si hɛ fɔ bei amma hāyom ka à gunda siika nda kakɔ sendi yom no à go baa kala kala. Nge yom di kaanda cɛnsɛ nda zoji nda sendi yamɔ yom nda ciine lalɔ yom
- ⁵ Ñ kaanda kakɔ kɔnu yom ka ñ hunu beerem dɔ ka ñ faham sara. Ñ si cimi bei kpɛɛnɛ. Ñ ga tamma lkpe ganayom ya ci fɔndɔ ka à kuna ngei du liiba. Timote, n ma fɛɛ nda bɔrɔ ya di dimi yom.
- ⁶ De bɔrɔ bine ga cii hɛ ka à gunda à wasa à sɛ, lkpe ganayom ya liiba bambata no.
- ⁷ I mana huro handunya kuna nda hɛ fɔ. Ya no i si hini ka hunu à kuna nda hɛ fɔ.
- ⁸ Za ka i gunda ŋmaari nda jiine ka dam, nga di ma i wasa.
- ⁹ Beerem ka ñ go guuri ngei ma tɛ haibarikantɛ yom ñ go kam suiyom kuna nda hirime kuna. Ñ ga kam mo bineibaai kɔnu baaba kuna nda hɛ lalɔ yom ka ñ ga beerem cendi ka ñ miri bu nda halaciyom kuna.
- ¹⁰ Nooru baakasine ya ci hɛ lalɔ dimi dimi kulu kaaji. Nooru ceeciyom dɔ no bɔrɔ fɔ yom dɛrɛ ka kamba naane gaa. Ñ na ngei bɔm bine gooru nda binesɛrɛ boobo.
- ¹¹ Amma ni wɔ, e lkpe bɔrɔ, n ma zuuru hɛ nge yom di sɛ. N ma cɛyom susu nda lkpe ganayom nda naane nda baakasine nda suuru nda baaniyom hamine.
- ¹² N ma tangami hinno tɛ naane kuna. N ma hundi ka à si beeni dii à ma boori, hundi ka à sɛ lkpe na n cɛɛ ka n tɛ fasalikɔ hinno sɛda boobo jine.
- ¹³ A go ka n dam lkpe jine, nga ka à ga hɛ kulu hunandi nda Mɛsiya Yesu jine ma, nga ka à na fasali hinno tɛ Pɔnse Pilatu jine.
- ¹⁴ N ma meire wɔ jɛ, ziibi si, taali si kala i Kpe Yesu Mɛsiya kaayomtɛrɛ.
- ¹⁵ Lokaci ka à jisi kuna lkpe ga à kaatɛrɛ. Nga ya ci Dabarikpɛ fɔlɔnku nda Barikakpɛ, Dabarikpɛ yom kulu Dabarikpɛ, Kpe yom kulu Kpe.
- ¹⁶ Nga hinne ya si hini ka bu. À goono kaari kuna, kaari ka bɔrɔ fɔ kulu si hini ka maani à gaa. Ba bɔrɔ fɔ mana di à ba ce fɔ. Ba bɔrɔ fɔ si hini ka di à ma. Bɛɛrɛ nda dabari ka à si beeni ma ci à ŋmɔne yom. Ami.
- ¹⁷ N ma beerem ka ñ gunda haibarika maasa zamani wɔ kuna dam ñ ma si bɔmbɛrɛ tɛ. Ñ ma si ngei bɛɛjɛ dɛcɛ haibarika yom ka ñ si jɛ bɔm. Amma ñ ma bɛɛjɛ dɛcɛ lkpe Hundikpɛ bɔm, nga ka à go ka i no hɛ kulu nda bayom domi i bine ma kaani.

18 N ma ò dam ò ma ihinno tɛ. Gbei hinno tɛyom ma ci ò haibarika. Ò ma gunda noyom niya. Ò ma sɔlu ka beerem gaakasine.

19 Zanga ya ò go barika jisi ngei bɔm sɛ ka kpɛsɛ hinno tɛ zamani ka à go kaa kuna. Ya no ò kaa hundi ka à si beeni dii.

20 E Timote, n ma hɛ ka lkpɛ talifi n gaa jɛ. N ma banda bɛrɛ meecine kɔnu yom sɛ ka ò mana ci lkpɛ òmɔne yom. N ma banda bɛrɛ beire kakɔ òmɔne yom sɛ ka à mana ci beire cimi cimi, amma tangari no.

21 Bɔrɔ fɔ yom go cii ngei go beire wɔ gana amma ò kamba naane fɔndɔ sɛ. Gomini mo gɔrɔ nda ni. Ami.

Timote Hinkantɛ

Timote Hinkantɛ 1

- 1 Hɛɛ Pɔlu, hɛɛ ya Yesu Mɛsiya diya no lkpe binebaa dɔ. lkpe na a dam ya hundi baaru fɛɛ ka à na à n̄mone alikawali tɛ, hundi ka à goono Mɛsiya Yesu kuna. A go tira wɔ hantum n sɛ Timote, ni a ize binebaako.
- 2 Gomini nda suuji nda laakali kane ka n̄ hunu Baaba lkpe nda i Kpe Mɛsiya Yesu dɔ, n̄ mo goono n banda.
- 3 A ga ka lkpe saabu. A go tamtɛrɛ à sɛ nda bine kuna sendi hinno, zanga a cɛɛ yom tɛ. Saa kulu ciini nda zaari a cini hɔngɔ ni a n̄mone aduwa yom kuna.
- 4 A go hɔngɔ n mundi mo. A go baa ya di ni kala kala ya du ka tɔ nda binekaane.
- 5 A go hɔngɔ mo naane ka à sinda munaficitɛrɛ ka à goono n kuna. Naane di jina ka gɔrɔ n cɛɛ weibɔrɔ Lusi kuna nda n nya Yanusi kuna. A go tabai mo ka naane nga di ya goono ni mo, n kuna.
- 6 Nga di sɛ na, a go ka n hɔngandi lkpe noyom ka n du a kambi dɛcɛyom gaa, n mo ka à hɛo dam.
- 7 lkpe mana i no hamburu bine amma à na i na dabari nda baakasine nda bɔm hiniyom bine.
- 8 Nga di sɛ n ma si nam hawi ma n dii nda i Kpe sɛda wala nda hɛɛ ka a ci kasuize à sabu sɛ. Amma n ma n ba zaa a banda taabi yom kuna Baaru Hinno sabu sɛ nda zanga lkpe dabari goono nda.
- 9 lkpe na i faaba ka à na i cɛɛ nda cɛɛ yom halaala. À mana i cɛɛ i gbei yom bɔm ba amma nda à bumbum miilla nda à gomini bɔm ka à na i no Mɛsiya Yesu kuna za zamani yom mana sinti.
- 10 Amma maasa lkpe na à kaatɛrɛ i sɛ i Faabako Yesu Mɛsiya kaayomtɛrɛ gaa. Nga wɔ na bu dabari wi. À na hundi nda hɛ ka à si sara kaatɛrɛ Baaru Hinno dɔ.
- 11 Baaru Hinno wɔ sɛ no lkpe na a dam fɛɛkɔ nda diya nda dimi cindei cɛbɛkɔ.
- 12 À sɛ no, a go taabi hɛ nge yom di sɛ. Nda à kulu hawi si a dii. A go bei wɔ ka à gaa a go naane. A go tabai mo ka lkpe gunda dabari ka hɛ ka à talifi a gaa batu hali Hanu nga di.
- 13 Sendi hinno yom ka n maa a dɔ n ma n̄ jɛ naane nda baakasine kuna ka n̄ goono Mɛsiya Yesu kuna.
- 14 Jisiri hinno ka lkpe talifi n gaa n mo ka à batu Biya Halaala dɔ, Biya ka à goono i kuna.

¹⁵ N bei ka beerem kulu ka ò goono Azi laabu, ò kulu na banda bèrè a gaa. Ò kuna afo yom ya ci Figelu nda Hemojene.

¹⁶ Kpe mo suuji cèbè Onesifoli hundi sè domi à cini ka a bine yeenandi. Hawi mana à dii nda a seseri yom.

¹⁷ Saa ka à kaa Lome wangara nya à na a ceeci nda laakali kala à di hèè.

¹⁸ Kpe ma tu à sè à ma du suuji Kpe dɔ Hanu nga di. Ni ma, n bei kala kala zanga à tamtèrè a sè Efese wangara kuna.

Timote Hinkantè 2

¹ Nga di sè a ize, n ma du gaabi gomini gaa ka à goono Məsiya Yesu kuna.

² Hè yom ka n maa a dɔ sèda baaba jine, n ma ò talifi haibɔrɔ naanekpè yom gaa hali ò ma hini ka bɔrɔ fɔ ŋmani yom mo cooandi ndei.

³ Nga di sè, n ma n ba zaa a banda taabi kuna zanga Yesu Məsiya wanguize hinna.

⁴ Wanguize kulu si wuluwali handunya ŋmone asiiri yom kuna kala à ma kaani wɔ ka à na à suuba sè.

⁵ Zuurukɔ ka à huro jilam jilam kuna ma à si hini ka du à tukunsi, kala de à zuuru nda zanga zuure di fɔndɔ yom goono nda.

⁶ À hima haifari ka à na gbei dungɔ tɛ, à ma jine ka du kedia barika.

⁷ N ma laakali nda hè ka a ga cii. À gaa na Kpe ga n no hè kulu faham.

⁸ N ma hɔngɔ Yesu Məsiya ka lkpè tunandi bukœi game ka à ci Dafidi banda nda zanga a Baaru Hinna goono nda.

⁹ Baaru Hinno di sabu sè no a ga taabi hali ò na a hɔ zanga ilalɔ tɛkɔ. Amma ò mana lkpè Senda hɔ fa.

¹⁰ À sè no, a go taabi kulu jèrè beerem ka lkpè suuba sabu sè. A go ka à jèrè zama ngei mo ma du faaba ka à goono Məsiya Yesu kuna nda deiza ka à sinda beeniyom.

¹¹ Sendi wone naanekpè no. "Za ka i bu Məsiya banda, i kaa huna à banda.

¹² De i go suuru, i kaa kpetèrè ŋmaa à banda. De i ga ka à ze, nga mo ga i ze.

¹³ De i mana naane, nga wɔ goono ko ci naanekpè zama à si hini ka nga bɔm ze."

¹⁴ N ma ka ò hɔngandi nge yom di ka ò dam lkpè jine, ò ma si kakɔ sendi yom bɔm. Kakɔ sinda fɔ kulu de à na ci halaci beerem ka ò ga hanga dam sè.

¹⁵ N ma guruje ka ci tabatantè lkpè jine. N ma ci gbeiteeri ka à sinda hawi nda nga gbei ka à ga Sendi cimikpè fasali zanga à hima.

16 N ma fee nda meecinε kɔnu yom nda sendi yom ka ñ mana ci Ikpε ηmɔne yom. Beerem ka ñ go sendi zanga ya ñ ga tɔntɔnu ka kpei jina no Ikpε hungue kuna.

17 Ñ cεbe hima no zanga bi ka à bo gaabasi ηmaa. Beerem nge yom di, ñ ηmɔne afɔ yom ya ci Himene nda Filetu.

18 Ngei ya na cimi fɔndɔ haita. Ñ go cii ka bukɛi tunandiyom tε kɔ ka bɔrɔ fɔ yom naane zeeri.

19 Nda à kulu kpεε gaabikoni ka Ikpε furu si zinji. À gunda sɛda damyom ka à cii: Kpe go bei beerem ka ñ ci nga ηmɔne yom. Kpεεne à cii: Bɔrɔ kulu mo ka à go Mɛsiya maa cεε, à ma fee nda gbei lalo.

20 Fuu beeri kuna à mana ci wura nda anzεrfu gbei jiine yom hinne ya goono amma tuuri ηmɔne yom mo nda laabu ηmɔne yom goono. Afɔ yom goono gbei bεεrkpe sε, afɔ yom goono gbei ka à sinda bεεε sε.

21 Nga di sε, de bɔrɔ na nga bɔm kaima ihinno ka fee nda bεεε zamkɔ yom ñ ga àtε zanga jiine bεεrkpe gbei tɛyom sε. Ikpε ga à halaalandi mo à ma gunda nafa Kpe sε. Ya no à goono solantε gbei hinno kulu sε.

22 Amma n mo zuuru haiwasutεre bineibaai sε. N mo cεyom susu hamine nda naane nda baakasine nda laakali kane beerem banda ka ñ ga Kpe maa cεε nda bine hinno yom.

23 N mo hungu samutεre hāyom sε nda hāyom ka à sinda yaase. N go bei ka zoji no à gunda.

24 Amma à hima Kpe tam ma si zogu. Kpe tam ma baani bɔrɔ kulu sε. À ma ci bɔrɔ ka à hini ka cooandi. À ma ci suurantε.

25 À ma nga kakɔkɔ yom cεbe baaniyom kuna zama haniba Ikpε nam ñ ma bεεε ka tuubi hali ñ ma du ka cimi bei.

26 Ñ laakali ma ma ye ñ gaa ma. Ñ ma hunu Ibilisi hirime yom kuna, Ibilisi ka à na ñ dii ka ñ tilasi ñ ma nga binebaa tε.

Timote Hinkantε 3

1 N mo bei ka kɔkɔrɔ banda hanu yom kuna, lɔkaci gaabɔ yom kaa goono.

2 Iburadam bɔm baakɔ yom ya kaa goono nda nooru baakɔ yom nda faarikpe yom nda tɔtɔkpe yom nda Ikpε cεnandikɔ yom. Ñ kaa hungu ngei bahei yom sε. Ñ si saabu. Ñ si bara halaala.

3 Ñ si gunda baakasine haali. Ñ sinda suuji. Ñ ci kɔrɔmɔtantε yom, beerem ka ñ si hini ngei bɔm. Binesendɔ yom mo no, beerem ka ñ ga ka ihinno fεntε.

4 Ñ ci amaana ηmaakɔ yom nda haribɔm waasekpe yom nda bɔm bεεrandikɔ yom, beerem ka ñ go baa handunya kaane ka bisa zanga ñ ga baa Ikpε.

- 5 Ì hima Ikpe ganakɔ yom mo amma ñ ga ganayom dabari ze. N no zuuru bɔrɔ ya di dimi yom sɛ.
- 6 Ì kuna no bɔrɔ fɔ yom goono ka ñ go mɔnɔ ka huro fuu yom kuna. Ì ga weibɔrɔ yom ka ñ sinda gaabi laakali kuna dam tamtɛrɛ kuna. Weibɔrɔ yom wɔ tɔ nda dulum yom, nge yom ka bineibaai dimi ŋmani ŋmani na ñ dɛrandi.
- 7 Saa kulu weibɔrɔ yom wɔ go ceeci ko dendeni amma ñ si hini ka tɔ ka cimi bei pai.
- 8 Bine zanga dimi Yane nda Yambe gaaba nda Moisi, ya dimi ma na iburadam wɔne yom go gaaba nda cimi. Ngei ya sara ngei faham kuna. Ì mana ci bɔrɔ tabatantɛ yom mo ka simba nda ñ naane.
- 9 Ì si kpei jina domi ñ samutɛrɛ hunutɛrɛ bɔrɔ kulu sɛ zanga Yane nda Yambe.
- 10 Amma ni wɔ Timote, n na a cɛbɛ yom gana nda a gɔrɛ ka a tɛ. N na a miila gana ma nda a naane nda a suuru nda a baakasine nda a himma.
- 11 N na a guruguzandiyom gana mo nda a taabi yom. N bei guruguze yom nda taabi yom ka ñ tɔ hɛ Antioku wangara nda Ikonja kpaara nda Lisita kpaara. Kpe bine na a kaa ñ kulu kuna.
- 12 Ya no beerem mo kulu ka ñ go baa ngei ma huna Ikpe ganayom bɔm Mɛsiya Yesu kuna, ñ ga ñ guruguzandi.
- 13 Amma bɔrɔ lalɔ yom nda zambantɛ yom hɛ lalɔ kuna no ñ bo kpei jina. Gbei lalɔ kuna no ñ go beerem dɛrandi ko ka ngei bɔm dɛrandi mo.
- 14 Amma hɛ yom ka n dendeni ka cimandi, n ma ka ñ gana. N ma bei mo bɔrɔ ka à dɔ n na ñ dendeni.
- 15 Za n koo cɛnatɛrɛ n na Ikpe Sendi hantumantɛ halaala yom bei. Sendi yom di hini ka n no haikusutɛrɛ ka kpeinda ni faaba dɔ naane gaa Mɛsiya Yesu kuna.
- 16 Ikpe hulonzomyom dɔ no Ikpe Sendi hantumantɛ kulu hunu. À gunda nafa cɛbɛ sɛ nda hinsayom sɛ nda damyom fɔndɔ sɛ nda cɛyom susu ŋmɔne foorayom sɛ.
- 17 À gunda nafa hali Ikpe bɔrɔ ma bara tɔantɛ. À ma ci solantɛ kala kala mo gbei hinno tɛyom kulu sɛ.

Timote Hinkantɛ 4

- 1 À sɛ no, a go ka n dam Ikpe nda Kpe Yesu Mɛsiya jine, nga ka à ba hundikoni yom nda bukɔ yom ciiti. A go ka n dam Mɛsiya kaayomtɛrɛ nda à kpɛtɛrɛ bɔm.

- ² N ma waazu Ikpε Senda bɔm. N ma à fεε takaka, daama goono, daama si. N ma kɔnkɔm. N ma kaabaaru. N ma himma na nda suuru kulu nda cεβε cau cau.
- ³ Lɔkaci fɔ go kaa ka iburadam yom si baa ngei ma cεβε hinno jεε. Amma ñ bineibaai bɔm no ñ kaa cεβε kɔ boobo meigu ngei bɔm sε. N cooandiyom mo ci hε ka à kaani beerem hanga sε.
- ⁴ Ñ kaa hanga daabu cimi sε no ka ngei laakali kulu no jendi yom sε.
- ⁵ Amma ni wɔ Timote, n ma n bɔm ci bɔrɔ hε kulu kuna. N ma taabi yom jεε. N ma Baaru Hinno waazukɔ gbei tε. N mo ka n gbei tɔnandi mam mam.
- ⁶ Hεε wɔ, a go ci zanga hamyom saraa ka à munu kɔ. A buyom mo bine lɔkaci tɔ.
- ⁷ A na tangami hinno tε. A na a bata tɔnandi. A na naane jε.
- ⁸ Maasa Ikpε na tukunsi fula cεyom susu ñmɔne jisi a sε. Kpe ya Ciitiko cεante susu no ka à ga a no ndaà Hanu nga di. À mana ci a hinne bo amma nda beerem mo kulu ka ñ go baa à kaayomtεε.
- ⁹ Timote, n ma waasu ka kaa a dɔ subasi.
- ¹⁰ Dema zuuru a gaa maasa zamani baakasine sε. À kpei Tesalonika wangara. Kesam mo kpei Galate laabu. Titu mo kpei Dalamati laabu.
- ¹¹ Luka nga fɔ ya goono a dɔ. N ma kaa nda Maaku zama à saba a sε gbei sε.
- ¹² A na Ticiku dɔntɔm Efese wangara.
- ¹³ Saa ka n kaa tunu ka kaa, n ma kaanda a sε kpε kuku ka a jisi Toasa kpaara Kapu dɔ. N ma kaanda tira yom mo hali ya mo kuuru ñmɔne yom di.
- ¹⁴ Alɛsandi guuru ciire zem di, à na a cεβε hanya fute boobo. Kpe ma bana à sε ka simba nda à gbei yom.
- ¹⁵ Ni mo, n ma laakali nda bɔrɔ di, zama à bine gaaba nda i sendi yom.
- ¹⁶ Ba bɔrɔ fɔ mana cε a sε a sintine jinde deedayom gaa amma ñ kulu zuuru a gaa. Ikpε ma si à lasabu ñ sε.
- ¹⁷ Amma Ikpε cε a sε. À na a no gaabi mo hali a hini ka Baaru Hinna waazu cau cau, dimi cindei mo kulu ma maa. Ikpε na a kaa muusu beeri mee kuna.
- ¹⁸ Kpe ga a kaa gbei lalɔ kulu kambε ka a halasi nga bεεnε kpetεε sε. Deiza ma ci Ikpε ñmɔne jiiri dubu nda dubu yom. Ami.
- ¹⁹ N ma Pirisila nda Akila fɔɔ, nda Onesifoli fuu kulu.
- ²⁰ Alasitu gɔrɔ Kɔlente wangara, amma a na Tofimu mo nam Miletu wangara nda zenjε.

²¹ N ma wetere ka kaa hali yeeni. Ebulu nda Pudam nda Linu nda Kolodia nda nyaizei kulu go ka n fɔɔ.

²² Kpe Yesu Məsiya mo gɔrɔ nda n biya. Gomini ma gɔrɔ n banda. Ami.

Titu

Titu 1

- 1 Hεε Pɔlu, hεε ya ci Ikpε tam nda Yesu Mεsiya diya. Ikpε na a dam ya kpeinda Ikpε ηmɔne suubantε yom naane dɔ ka ñ cεbe ñ ma cimi bei Ikpε ganayom bɔm.
- 2 Ñ goono hundi ka à si beeni bεεje kuna. Ikpε ka à si tangari, à na hundi wɔ alikawali tε za zamani yom mana sinti.
- 3 Lɔkaci ka à jisi kuna, Ikpε na nga Senda kaatεre Baaru Hinno fεyom dɔ ka à talifi a gaa i Faabakɔ Ikpε meire bɔm.
- 4 Hεε ya go tira wɔ hantum n sε Titu, ni a ize nda cimi i meiguantε naane bɔm. Gomini nda suuji nda laakali kane ka ñ hunu Baaba Ikpε nda i Faabakɔ Kpe Yesu Mεsiya dɔ, ñ ma goono n banda.
- 5 A sε na, a na n nam Kεletu hɔndε taasi n ma hε ka à cindi nda hinsayom sasabandi. N ma haikusu yom jisi Mεsiya marga yom kuna wangara kulu kuna nda zanga a na n na mei.
- 6 Jina hima no à ma ci bɔrɔ ka ñ mana di à gaa taali. À ma ci wendε fɔ kpε. À kaa yom ma ci naanekɔ yom, koo yom ka bɔrɔ si ñ beri nda hawizetere wala nda hungu sendi.
- 7 Cendikɔ ma ci bɔrɔ ka ñ si yance zanga à hima nda Ikpε bandabɔrɔ noya ka à gaa Ikpε na nga gbei talifi. À ma si ci faarekpε wala binekpε. À ma si ci bɔrɔ ka à na nga bɔm no dufe sε wala bɔrɔ ka à bine futu wala bɔrɔ ka à go liiba ziibo ceeci nda himma.
- 8 Amma à ma ci bɔrɔ ka à yo yom kube. À ma ci hε hinno tεkɔ yom kpaasi. À ma ci bɔrɔ ka à ga nga bɔm ci bɔrɔ. À ma ci bɔrɔ cεantε susu. À ma ci halaala. À ma ci bɔm hinikɔ.
- 9 À ma ci bɔrɔ ka à na Sendi naanekpε dii ka boori ka à saba nda cεbe. Zanga ya, à hini ka beerem no himma nda cεbe hinno, à ma hini gaabakpε yom mo.
- 10 Bɔrɔ boobo goono, hali ya mo nge yom ka ñ goono bangudamyom fɔndɔ kuna, ka ñ ci hunguekpε yom. Meekpε yom no, ñ go sendi boobo cii ka ñ sinda nafa. Ñ ci zambakpε yom mo no.
- 11 Beerem nge yom di n ma ñ mee yom daabu zama ñ ga fuu sukutum yom zeeri. Ñ go cooandi hε ka à mana hima bɔm domi ñ ma du liiba ziibo sε.
- 12 Kεletu beerem kuna afɔ ka à ci ñ ηmɔne wali cii: Kεletu hɔndε taasi bɔrɔ yom tangarikom yom no saa kulu. Ñ goono no zanga ganjijam lalɔ yom. Yofuno ηmaari baakɔ yom no.
- 13 Sɛda wɔ cimi na. À sε no, n ma ñ kɔnkɔm ifutu futu hali ñ ma du gaabi naane kuna.

14 N ma si hanga dam Yuifu yom jendi yom sɛ nda iburadam meire yom sɛ ka ñ hunu beerem dɔ ka ñ na banda bɛrɛ cimi sɛ.

15 Cimi na, halaalantɛ yom dɔ hɛ kulu hinne no. Amma ziibantɛ yom ka ñ mana naane dɔ, hɛ fɔ kulu si ci halaala. Ñ faham nda ñ bine kuna sendi ñ kulu iziibo yom no.

16 Ñ go cii ngei go ka Ikpɛ bei amma ñ gbei yom gaa ñ ga ka Ikpɛ ze. Fɛntɛkpɛ yom no, hunguekpɛ yom mo no. Ñ si hini ka gbei hinno fɔ kulu tɛ.

Titu 2

1 Amma ni wɔ, hɛ yom ka ñ saba nda cɛbɛ hinno, n ma sendi ñ bɔm.

2 N ma cii haizeenu yom sɛ ñ ma hini ngei bɔm. Ñ ma nge bɔm ci bɔrɔ. Ñ ma ci laakalantɛ yom. Ñ ma ci gaabikoni yom naane kuna nda baakasine kuna nda suuru kuna.

3 Ya no n ma cii weizeenu yom sɛ ñ ma bara ya di nda zanga à saba nda weibɔrɔ ka ñ ci Ikpɛ ganakɔ yom. Ñ ma si tɛ kɔrɔmɔtantɛ yom. Ñ ma si ngei bɔm no dufe sɛ. Ñ mo cɛbɛ tɛ hɛ hinno yom bɔm.

4 Ñ ma satara yom cɛbɛ ñ ma baa ngei kunye yom. Ñ ma baa ngei koo yom mo.

5 Ñ ma ci laakalantɛ yom. Ñ ma ci hinnantɛ yom. Ñ mo laakali nda ngei fuu yom. Ñ ma ci bɔrɔ hinno yom. Ñ ma bɔm yeti ganda ngei kunye yom sɛ domi bɔrɔ fɔ kulu ma si Ikpɛ Senda sendi yamu.

6 Ya no, n ma haiwasu yom mo no himma ñ ma ci laakalantɛ yom.

7 Ni mo, n bumbum n ma n bɔm tɛ gbei hinno tɛkɔ deedandi hɛ kulu kuna. N ma ci bɔrɔ ka à ga cooandi cau cau cimi kuna nda laakali.

8 N ma sendi hinno yom cii, sendi yom ka ñ sinda taali domi hawi ma gurujekari dii. À ma si du hɛ fɔ lalɔ kulu ka cii n gaa.

9 N ma tam yom mo no himma ñ ma bɔm yeti ganda ngei kpe yom sɛ. Ñ ma kaani ñ sɛ hɛ kulu gaa. Ñ ma si ñ kakɔ.

10 Ñ ma si ñ zee ma. Amma ñ ma cɛbɛ saa kulu ka ngei ya naanekpɛ hinno yom no. À gaa na ñ ga i Faabakɔ Ikpɛ bɔm cɛbɛ di booriandi hɛ kulu kuna.

11 Ikpɛ gomini ka à ga kaanda faaba, à hunutɛrɛ bɔrɔ kulu sɛ.

12 Gomini nga di go ka i cɛbɛ i ma fee nda Ikpɛ hungue nda handunya hɛ baayom futu. I ma huna mo nda laakali nda cɛyom susu nda Ikpɛ ganayom maasa zamani wɔ kuna.

13 Gomini di go ka i cɛbɛ ma i ma gɔrɔ ya di ka kaayomtɛrɛ deizakpɛ batu ka à ci i bɛɛjɛ barikakpɛ. Kaayomtɛrɛ deizakpɛ wɔ ya ci Ikpɛ bɛɛrɛkpɛ, i Faabakɔ Yesu Mɛsiya ñmɔne ka i go batu.

14 À na nga bɔm no ka bu i sabu sɛ, zama nga ma i fansa hɛ lalɔ kulu gaa. À ma i hinnandi mo ka i tɛ nga ɲmɔne jama, i ma ci himmantɛ yom gbei hinno yom sɛ.

15 N ma sendi hɛ nge yom di bɔm. N ma himma na. N ma kɔnkɔm nda hini kulu. N ma si nam bɔrɔ fɔ kulu ma donda ni.

Titu 3

1 N ma ɲ hɔngandi ma ɲ ma bɔm yeti ganda meirekpɛ yom sɛ nda hinikpɛ yom sɛ. Ɖ ma n sendi gana. Ɖ mo goono solantɛ gbei hinno kulu tɛyom sɛ.

2 Ɖ ma si bɔrɔ ciine. Ɖ ma ci bɔrɔ baano yom. Ɖ ma ci bɔrɔ baano yom ka bɔrɔhinnotɛ kulu cɛbɛ beerem sɛ.

3 Ya no i yom mo, saa di i gɔrɔ samu yom nda hunguekpɛ yom. I ci zambantɛ yom. I ci bineibaai nda hɛ baayom dimi kulu tam yom. I gɔrɔ cɛmbɛrɛ cɛmbɛrɛ kuna nda molaga. I ci mo bine hunguekpɛ yom ka hungu cɛrɛ nda cɛrɛ.

4 Amma saa ka lkpɛ i Faabakɔ, à bɔrɔhinnotɛrɛ nda à baakasine ka à gunda iburadam kulu sɛ kaatɛrɛ, à na i faaba.

5 À na i faaba, à mana ci cɛyom susu gbei ka i tɛ sabu sɛ bo. Suuji ka à gunda i sɛ bɔm no à na i faaba. À na à tɛ na hɛiyom teji ka à ga ka i nyume dɔ nda Biya Halaala ka à go ka i tejandi dɔ.

6 lkpɛ na Biya Halaala zumandi i bɔm nda bayom i Faabakɔ Yesu Mɛsiya dɔ.

7 lkpɛ na i faaba zama i ma ci tubuize yom hundi ka à si beeni bɛɛjɛ bɔm za ka à na i cɛandi susu à gomini gaa.

8 Sendi nga di ya naanekpɛ no. A go baa n ma takaka hɛ nge yom di gaa hali beerem ka ɲ naane lkpɛ gaa ɲ ma moo dam gbei hinno yom gaa. Hɛ nge yom di boori. Ɖ gunda hanfani iburadam yom sɛ.

9 Amma n ma fee nda samutɛrɛ hɛyom, nda cɛɛ ka cɛɛ yom nda zoji nda kakɔ ka simba nda Moisi fɔnda zama ɲ sinda nafa. Kɔnu yom ma na.

10 Bɔrɔ ka à ga feefee dam marga kuna n ma akpɛ moorandi n gaa saa ka n na à kaabaaru ce fɔ fɔ hali ce hinka de à hungu.

11 N ma bei ka iburadam ya di dimi, bɔrɔ siirantɛ no. Dulum no à go tɛ ko ka nga bɔm ciiti ka zeeri.

12 Saa ka a ga Alitema wala Ticiku dɔntɔm n dɔ, n ma wetere ka kaa a dɔ Nikapoli kpaara. Kpaara di no ya na guuri zaa ya yeeni tɛ.

13 N ma laakali tɛ Zena ka à ci ciitikɔ sɛ nda Apolo sɛ ka ɲ kambaza ɲ diro di kuna, hɛ fɔ ma si du ka ɲ gazia sɛ.

14 Nam i ɲmɔne jama ma dendeni ka moo dam gbei hinno yom gaa gudumua sɛ domi ɲ gɔrɛ ma si ci kɔnu.

15 Bɔrɔ kulu ka à goono a banda go ka n fɔɔ. Beerem ka n̄ ga baa i yom naane kuna, n ma n̄ fɔɔ. Gomini mo gɔrɔ wom kulu banda. Ami.

Filimɔ

Filimɔ 1

- 1 Hɛɛ Pɔlu, hɛɛ ya kasuize no Mɛsiya Yesu sɛ. Hɛɛ nda i nyaize Timote go ka n fɔɔ Filimɔ, ni i binebaakɔ, i bɔrɔ hinkantɛ gbei kuna.
- 2 I go Afia i binebaakɔ fɔɔ mo nda Alicipu, i bɔrɔ hinkantɛ tangami kuna nda Mɛsiya marga ka à go meigu n hundi kuna.
- 3 Gomini nda laakali kane ka ò hunu i Baaba Ikpe nda Kpe Yesu Mɛsiya dɔ, ò mo goono wom banda.
- 4 A go ka Ikpe saabu n sɛ saa kulu ka a go ka aduwa tɛ n sɛ.
- 5 A maa n baaru ka simba n naane ka n gunda Kpe Yesu kuna nda n baakasine mo ka n go cɛbɛ halaalantɛ yom kulu sɛ.
- 6 A go ka Ikpe ñmaare n huroyom naane kuna nda i yom, à ma tɔntɔnu hali n ma faham sã sã nda ihinno kulu ka à goono n kuna Yesu Mɛsiya sabu sɛ.
- 7 A nyaize, i gunda binekaane bambata nda yamarandiyom mo n baakasine sabu sɛ za ka n na halaalantɛ yom bine yom yeenandi.
- 8 À sɛ no, à gunda yarutɛrɛ ka sendi n sɛ Mɛsiya kuna ka n dam hɛ ka à saba.
- 9 Nda à kulu, à bisa ya n ñmaare baakasine sabu sɛ za ka hɛɛ Pɔlu a goono haizeenɔ, maasa mo kasuize Yesu Mɛsiya sabu sɛ.
- 10 A ga ka n ñmaare Onezim sɛ ka à tɛ a ize Mɛsiya kuna saa ka a goono kasu kuna.
- 11 Dom à sinda nafa n sɛ amma maasa à gunda nafa n sɛ nda a sɛ mo.
- 12 A go ka à dɔntɔm n dɔ maasa. N ma à ta, nga ka à ci a gaa jɛrɛ fɔ.
- 13 Hɛɛ wɔ, a bine go baa na ya à jɛ a dɔ. A go baa à ma tamtɛrɛ a sɛ n gurubi za ka a goono kasu kuna Baaru Hinno sabu sɛ.
- 14 Amma a si baa ya hɛ fɔ tɛ ya sawara n gaa. Hɛ hinno ka n go tɛ à ma si ci zanga tilasi ganda, amma à ma ci nda wom binebaa.
- 15 Haniba ò na à ganandi n dɔ banda fɔ domi n ma ye ka du à, beeniyom si sabu sɛ.
- 16 À mana ci zanga tam kpɛnɛ no n ma du à. À bisa tam zama nga ya ci nyaize Mɛsiya kuna. Nga ya ci a nyaize binebaakɔ amma hali ya mo n sɛ, n tam nda n nyaize mo Kpe kuna.
- 17 Nga di sɛ, de n go ka a dii zanga n bɔrɔ hinkantɛ, n ma à ta zanga hɛɛ bumbum no.

- 18 Amma de à na n zamba he fɔ kuna wala he ka n go ka à gaihã goono à dɔ, n ma à dɛɛ a bɔm.
- 19 Hɛɛ Pɔlu, hɛɛ ya go wɔne hantum nda a bumbum kambɛ, a ga à bana. A si n hɔngandi ni mo, a go ka n gaihã n bumbum hundi.
- 20 Oò, nyaize, n ma nga di tu a sɛ Kpe kuna. N ma a bine yeenandi Kpe kuna.
- 21 Naane ka a gunda n gaa sabu sɛ no a go wɔne hantum n sɛ. A go bei mo ka n kaa tɛ ka bisa he ka a go ηmaare.
- 22 Maasa mo, n ma zumbuyom dɔ hinsa a sɛ domi a gunda bɛɛje ka wom ηmɔne aduwa yom gaa lkpe kaa fɔndɔ feeri a sɛ ya kaa wom dɔ.
- 23 Epafaru ka à goono kasu kuna Mɛsiya Yesu sabu sɛ ga ka n fɔ.
- 24 Maaku ma nda Alisitaku nda Dema nda Luka, a bɔrɔ hinkantɛ yom gbei kuna, ñ kulu ga ka n fɔɔ.
- 25 I Kpe Yesu Mɛsiya gomini mo gɔrɔ nda wom biya. Ami.

Ebuluwei

Ebuluwei 1

- 1 Za dam dam Ikpε sendi i cεε yom sε. À sendi ò sε ce boobo nda fòndò òmani òmani andebi yom dɔ.
- 2 Amma maasa kòkòrò banda jiribi yom wɔ kuna, Ikpε sendi i sε nga lze dɔ. Nga no Ikpε na à dam hε kulu tubukò, wɔ ka à dɔ mo à no zamani yom kulu tε.
- 3 Ize di ya ci Ikpε deiza kaari nda Ikpε takari cau cau. À go hε kulu jεrε mo nga sendi dabarikpε gaa. Saa ka à na i hinnandi i dulum yom gaa nga bumbum dɔ, à banda à gɔrò bεεnε kuna Ikpε Bεεrεkpε beeri kambεjmaa gaa.
- 4 À bεεrε bisa Ikpε dɔntɔneize yom bεεrε zanga à na maa tubu ka à bεεrε bisa ò maa yom.
- 5 Ikpε dɔntɔneize yom kuna, wɔ fɔ sε na ba cε fɔ Ikpε na wɔne cii? "Ni, n cii a ize. Hunkuna no a na n hεi." Wɔ fɔ sε mo no à cii: "Hεε ya ci Baaba à sε. Nga ma ya ci lze a sε."
- 6 À banda saa ka à na lze sintine dam handunya à cii: "Ikpε dɔntɔneize yom kulu ma à bεerandi."
- 7 Ka simba nda Ikpε dɔntɔneize yom mo à cii: "À go ka nga dɔntɔneize yom tε biya yom. À go ka nga gbeiteeri yom ma tε nini bεllε."
- 8 Amma Ikpε cii nga lze bɔm: "E Ikpε, n kpεtεrε kariga à sinda beeniyom pai. N kpεtεrε goobu ya goobu cεantε susu no.
- 9 N baa cεyom susu. N bine hungu mo Ikpε fòndò hunguyom. À sε no, Ikpε n òmɔne Ikpε na n suuba ka bisa n bɔrò hinkantε yom. À na jii tusu n bɔm nda jii ka à kaanda faihã beeri."
- 10 À cii mo: "E Kpε, sintine gaa n na ganda sinji. Bεεnε yom mo n kambε gbei no.
- 11 Ò kulu kaa halaci amma ni wɔ, n bo goono beeniyom si. Bεεnε yom kulu kaa zeeni zanga jiine yom cine.
- 12 Ò ga ò kunkuni zanga zara cine. Ò ga ò bεrε. Amma ni wɔ, n ba goono. N si bεrε. N jii yom sinda beeniyom."
- 13 Amma Ikpε dɔntɔneize yom kuna, wɔ fɔ sε na ba cε fɔ Ikpε na wɔne cii? "N mo gɔrò a kambεjmaa gaa hali ya n òmɔne ibεrε yom tε n cee dεcεyom dɔ."
- 14 Ikpε dɔntɔneize yom kulu ya biya yom no. Gbeiteeri yom mo no ka Ikpε ga ka ò samba ko gbei tε beerem sε ka ò ba faaba tubu. À na ci cimi no ba?

Ebuluwei 2

- 1 À sɛ na, à hima i ma laakali dam ka tɔntɔnu hɛ yom ka i maa gaa. I ma laakali dam zama i ma si du ka moorei.
- 2 Za ka sendi ka Ikpɛ dɔntɔneize yom cii ò tabai, fɔnda daarumyom ma nda zam ka gana kulu du banandiyom ka à saba.
- 3 Ya di gaa, mɛtɛ i tɛ ka kɔma de i ga saale kaa faaba beeri wɔ gaa? Faaba wɔ Kpe sinti ka à baaru cii. Beerem ka ò maa yom mo, ò na à tabatandi i sɛ.
- 4 Ikpɛ ma sɛda ndei nda alamu yom nda mamaci yom nda dabari gbei ŋmani ŋmani yom. À mo sɛda ndei mo nda Biya Halaala noyom ka à go farisi Ikpɛ binebaa bɔm.
- 5 Handunya ka à go kaa, handunya ka à bɔm i go ka à sendi tɛ, Ikpɛ mana à dam nga dɔntɔneize yom meire cire.
- 6 Amma bɔrɔ fɔ na sɛda wɔne cii: "Ifɔ ya ci iburadam ka n go hɔngɔ ndaà wala ifɔ ya ci adamize ka n ma laakali ndaà?"
- 7 N na à zobu lɔkaci banda fɔ Ikpɛ dɔntɔneize yom gaa icɛna. N na deiza nda bɛɛɛ dam à bɔm gaa zanga fula tukunsi. N na à dɛcɛ n kambɛ gbei yom bɔm.
- 8 N na hɛ kulu dam à cee yom cire." Za ka Ikpɛ na hɛ kulu dam à cee cire, à mana hɛ fɔ cindi ka à mana à bɔm yeti ganda à sɛ. Amma maasa i si di hɛ kulu goono à cee cire jina.
- 9 Amma i go di Yesu ka Ikpɛ na deiza nda bɛɛɛ dam à bɔm gaa à bu guruguze bɔm sabu sɛ. Ikpɛ na Yesu zobu banda fɔ nga dɔntɔneize yom gaa icɛna zama Ikpɛ gomini gaa à ma bu tabaa bɔrɔ kulu gurubi kuna.
- 10 Hɛ kulu goono à sabu sɛ. À dɔ na mo hɛ kulu bara. À sɛ na à hegu à sɛ ka à go kpeinda ize boobo nga deiza dɔ, Ikpɛ ma Yesu, ò faaba jina bɔrɔ tɔandi guruguze dɔ.
- 11 Ya na wɔ ka à ga halaalandi nda beerem ka à na ò halaalandi, ò kulu bɔrɔ fɔlɔnku dɔ na ò hunu. À sɛ na, hawi mana à dii à ma ò cɛɛ nga nyaize yom.
- 12 À cii: "A ga n maa fɛɛ a nyaizei sɛ. A ga n sifa ka betu marga game."
- 13 À cii kpɛɛnɛ: "A go naane à gaa." À ye ka cii: "Guna, hɛɛ nda ize yom ka Ikpɛ na a no neya."
- 14 À sɛ no, za ka ize yom gunda ba kuri nda gaabasi kuna, nga bumbum mo meigu ndei nge yom di gaa. À na à tɛ zama bu dɔ à ma lɔbilisi ka à ci bu dabarikpɛ tɛ kɔnu.
- 15 Beerem mo ka bu hambure sɛ ò na ngei hundi wate tɛ tamtɛɛ kuna, à ma ò fansa mo.
- 16 Siika si à na ci Ikpɛ dɔntɔneize yom sɛ no à go kaanda gaakasine amma Abulɛma banda sɛ no, à go kaanda gaakasine.

17 Nga di sɛ no, à tilasi à ma gunda nga nyaize yom takai hɛ kulu kuna, zama à ma ci garandikɔ beeri, suujikpɛ nda naanekpɛ mo Ikpɛ gbei kuna. À ma ci sasabandiyom garandi hɛ beerem dulum yom ɲmɔne sɛ mo.

18 Za ka nga bumbum guruguze nda ka ɲ na à sui, à hini ka beerem ka ɲ goono suiyom kuna gaakasine.

Ebuluwei 3

1 Nyaize halaalantɛ yom, Ikpɛ na wom cɛɛ wom ma du ba bɛɛɛ ɲmɔne cɛɛ yom kuna. À sɛ no, wa moo sinji Diya nda Garandikɔ Beeri gaa, ka à ci Mɛsiya Yesu wɔ ka i go ci à sɛda yom.

2 Nga ya ci naanekpɛ Ikpɛ ka à na à gɔrɛndi sɛ, zanga Moisi tɛ naanekpɛ jama kulu kuna ka à ci Ikpɛ gɔrɛ dɔ.

3 Ikpɛ na Yesu lasabu ka à tɔ deiza ka à bisa Moisi. À bisa Moisi zama bɔrɔ ka à na fuu cini gunda bɛɛɛ ka bisa fuu bumbum.

4 Fuu kulu bɔrɔ fɔ ya na à cini. Amma hɛ kulu cinikɔ, nga ya ci Ikpɛ.

5 Moisi bine tɛ naanekpɛ Ikpɛ jama kulu kuna zanga Ikpɛ gbeiteeri. À tɛ sɛda hɛ yom kulu ka ɲ kaa cii sɛ.

6 Amma Mɛsiya ya ci lze ka à goono Ikpɛ fuua bɔm. I yom bine ya ci Ikpɛ fuua, de i ga ka i naane nda i bɛɛjɛ jɛ nda gaabi kala beenantɛ.

7 À sɛ no, zanga Biya Halaala ga cii: "Hunkuna de wom go maa à jinde,

8 wa si ba wom bine yom sendandi. Wa si ɲ sendandi zanga ɲ hungu Ikpɛ hanu ka ɲ na a sui ganji kuna.

9 Nungu ka wom cɛɛ yom na a sui ka a bubure, ɲ di a gbei yom hali jiiri weitaaci.

10 À sɛ no, a bine tɔ zamani wɔne sɛ. Cɔfɔ a cii, saa kulu ɲ bine yom go dɛrɛ. ɲ mana a fɔndɔ yom bei mo.

11 Binetɔnɛ kuna bine à na ze wɔne tɛ ka cii: ɲ si huro a hulonzom kuna."

12 Nyaizei, wa laakali wom ba afɔ ma si gunda bine lalɔ ka à si naane hali wom ga banda bɛrɛ Ikpɛ Hundikpɛ sɛ.

13 Amma wom mo cɛrɛ no himma ma ba yom kulu ka ɲ cii à sɛ hunkuna. À ma si tɛ wom kuna bɔrɔ fɔ kulu ma nam dulum ma nga fafagu ka nga bine sendandi zanga tiina.

14 I gunda ba Mɛsiya kuna no, de i go ka i naane ka i gunda za sintine jɛ kala beenantɛ.

15 Ikpɛ Sɛndi hantumantɛ cii: "Hunkuna de wom maa Ikpɛ jinde, wa si wom bine sendandi zanga ɲ tɛ hanu ka ɲ hungu Ikpɛ".

16 Mee yom ya maa à jinde ka ò hungu à sɛ? Ngei ya ci beerem ka ò hunu Moisi banda Eziputu laabu di kuna. À na ci cimi na ba?

17 Mee yom sɛ no Ikpɛ bine tɔ hali jiiri weitaaci? Ngei ya ci beerem ka ò na dulum tɛ ka ò bukɛi daaru ganji kuna. À na ci cimi na ba?

18 Mee yom gaa no Ikpɛ ze ka cii ò si hura à hulanzom kuna? Ngei ya ci beerem ka ò mana à sendi gana.

19 I bine di mo ka ò mana hini ka huro hulonzom kuna zama ò mana naane.

Ebuluwei 4

1 Ikpɛ alikawali goono i sɛ hali hɔ̃ i ma du ka hura à hulanzom kuna. À sɛ no i ma hamburu à ma si tɛ wom ba aƒɔ ma lasabu wom gazia wala wom kaa kɔkɔɔ.

2 Cimi no ò na Baaru Hinno wɔ waazu tɛ i sɛ zanga ò tɛ dam beerem sɛ. Amma senda ka ò maa mana nafa ƒɔ kulu tɛ ò sɛ, zama ò mana naane garu ò gaa, nge yom ka ò maa.

3 Amma i yom ka i go naane, i go huro hulonzom di kuna zanga à cii: "A bine ya tɔ. A na ze wɔne tɛ ka cii beerem wɔ si huro hulonzom kuna." Ikpɛ na nga di cii na ba ka à gbei kube za saa ka à na handunya sinji.

4 Nungu ƒɔ Ikpɛ Sendi hantumantɛ kuna à na wɔne cii jiribi iyantɛ wɔ bɔm: "Ikpɛ hulanzom nda nga gbei yom kulu jiribi iyantɛ hine".

5 À cii kpɛɛɛ: "Ò si hura à hulonzom kuna".

6 Ta. Beerem ka ò sɛ ò jina ka Baaru Hinno waazu tɛ, ò mana huro hulonzom kuna ò hungu ka gana sabu sɛ. Bine, bɔɔ ƒɔ yom ka ò cindi ò ma du ka hura à kuna.

7 À sɛ na, Ikpɛ mo na hanu ƒɔ jisi ka ò cii à sɛ hunkuna. Lɔkaci boobo banda à sendi Dafidi dɔ ka cii: "Hunkuna, de wom maa a jinde, wa si wom bine yom sendandi."

8 De Yasua na ò no hulonzom, dom Ikpɛ si hanu ƒɔ kpɛɛɛ sendi tɛ nga di banda.

9 À sɛ na, hulonzom lɔkaci cindi Ikpɛ jama sɛ.

10 Bɔɔ ka à huro Ikpɛ hulonzom kuna, akpɛ hulonzom nda nga gbei yom zanga Ikpɛ hulonzom nda nga ñmɔne yom.

11 Nga di sɛ, i ma himma tɛ ka huro à hulonzom kuna. Ya na bɔɔ ƒɔ kulu ma si kam zam ka gana deedandi di bɔm.

12 Ikpɛ Sendi ya hundikoni no, dabarikpɛ mo no. À mee kaani ka bisa takuba. Zanga takuba hini ka bɔɔ gooru ka dumbu, Ikpɛ Sendi gooru ka tɔ bine dɔ

nda biya dɔ nda dɔbu yom dɔ nda lonti yom dɔ. À go bɔrɔ lasabu yom nda bine miila yom guna ka fayanka.

13 Takahe ba afo si tugantɛ Ikpɛ jine, amma à ga ka ò kaatɛɛ. Tɛɛkpare na ò kulu goono. À moo goono ò kulu gaa, nga ka à sɛ tilasi i ma i tɛgbei deede.

14 Ya di gaa, i gunda Garandikɔ Beerɛ ka à bɛɛɛ bisa ò kulu ka à huro bɛɛɛ kuna. Nga ya ci Yesu, Ikpɛ Ize. Nga di sɛ i mo i sɛda jɛ nda gaabi.

15 I gunda Garandikɔ Beerɛ ka à hini ka sisibi i sɛ nda i hinabunutɛɛ. Ò na à sui mo hɛ kulu gaa zanga i yom, amma nga wɔ mana dulum tɛ.

16 Nga di sɛ i ma maani kpetɛɛ kariga dɔ, nungu ka gomini goono nda yarutɛɛ. I ma maani à dɔ zama i ma du suuji nda gomini ka ò ma i gaa lɔkaci ka à hegu.

Ebuluwei 5

1 Ikpɛ na garandikɔ beerɛ kulu suuba iburadam yom kuna. Iburadam yom sɛ mo no Ikpɛ go ka à dam nga gbei kuna hali à ma saraa yom nda garandi hɛ yom cɛɛ dulum yom sabu sɛ.

2 À hini ka suuru nda beerem ka ò zam ka bei nda beerem ka ka ò ga dɛɛ za ka nga bumbum gunda londibunɔ kambu kulu gaa.

3 Hinabunutɛɛ di sabu sɛ à hima à ma garandi tɛ nga bumbum dulum yom sabu sɛ zanga à ma tɛ jama mo dulum yom sabu sɛ.

4 Bɔrɔ kulu si ka à ma bɛɛɛ wɔ zaa nga bɔm sɛ amma Ikpɛ ma à cɛɛ zanga à na Aarɔ ma cɛɛ.

5 Mɛsiya bine mana bɛɛɛ tɛ nga bɔm sɛ ka nga ma tɛ garandikɔ beerɛ. Amma Ikpɛ cii à sɛ: "Ni ya a Ize no. Za hunkuna hɛɛ ya ci Baaba n sɛ."

6 À cii mo Somu yom tira kuna: "Ni, n ba ci garandikɔ, beeniyom si, zanga Mɛkizadɛka garandikɔtɛɛ cine."

7 Yesu wɔ, saa ka à goono handunya bɔm à na aduwa yom tɛ nda ŋmaareyom. À na aduwa yom tɛ nda jinde beerɛ nda mudi Ikpɛ gaa, nga ka à hini ka à faaba bu kambɛ. Ikpɛ bine tu à sɛ à ganayom sabu sɛ.

8 Ba ka haali dɔ nga ya ci Ize, nda à kulu à na ganayom dendeni taabi yom ka à ham gaa.

9 Saa ka Ikpɛ na à tɔandi taabi kuna, à banda Mɛsiya tɛ beerem kulu ka ò go ka à gana sɛ faaba ka à si beeni Kpɛ.

10 Ikpɛ fɛɛ ka garandikɔ beerɛ no zanga Mɛkizadɛka garandikɔtɛɛ cine.

11 I gunda ciyom boobo ngei di bɔm ka à feeriji gaabu zama wom tɛ beerem ka ò taru ka maa.

¹² Wom hima wom ma te cɛbɛkɔ yom, zama za jeyom wom go du cooandiyom. Amma hali hɔ̄ wom go baa bɔrɔ fɔ ma wom cooandi kpɛɛɛ Ikpɛ meecine kulu hɛ sintine yom bɔm. Wom ci beerem ka ñ ga baa woo, à na ci ñmaari sendɔ.

¹³ Bɔrɔ kulu bine ka woo no à go ham, izecire no. À sinda beire ka simba nda baaru cɛantɛ susu.

¹⁴ Amma ñmaari sendɔ beerem ka ñ tɔ bɔrɔ, ñ ñmɔne no. Nge yom di tɛyom gaa, ñ na nge laakali yom dɔnandi ihinno nda ilalɔ beiyom ka kaa cɛɛ.

Ebuluwei 6

¹ À sɛ na i ma Mesiya cɛbɛ sendi sintine yom nam ko kpei jina hɛ ka à tɔ gaa. I ma si ye ka sendi kaaji sinji kpɛɛɛ, watom i ma si gbei bukɔ ñmɔne tuubiyom kpɛɛ furu iteji nda Ikpɛ gaa naaneyom.

² I ma si ye ka kaaji sinji kpɛɛɛ ma watom cɛbɛ nyunu nyunu ñmɔne bɔm nda kambɛ dɛcɛyom bɔm gbei sɛ nda bukɛi tunandiyom bɔm nda ciiti ka à si beeni bɔm.

³ I ga nga di tɛ, de Ikpɛ tu.

⁴ Mɛtɛ à kaa tɛ beerem ka ñ banda bɛɛ sɛ? Ñ du kaari ce fɔ. Ñ na bɛɛɛ gomini tabaa. Ñ du ba Biya Halaala dɔ.

⁵ Ñ na Ikpɛ Sendi hinno tabaa. Ñ di zamani ka à ba kaa dabari yom mo.

⁶ Cɔfɔ de ñ na banda bɛɛ Ikpɛ gaa, ñ si hini ka ye ka bɛɛ kpɛɛɛ ñ ma tuubi. Beerem nge yom di go ka Ikpɛ Ize kanji kpɛɛɛ ko ka à hawandi tɛɛkpɛɛ.

⁷ Saa ka ganda na hari kulu ka à go kam à bɔm ham aliwati ka kaa aliwati, dumaiize ze. À kaanda nafa beerem sɛ ka ñ go ka à fari. Ganda mo goono Ikpɛ barika kuna.

⁸ Amma de à go kariji nda kariji nya yom ze, ñ ga à furu. Laaliyom ba tɔ à gaa. Kɔkɔikɔkɔi nini no, ñ kaa dam à gaa.

⁹ Amma i binebaakɔ yom, ba ka i go sendi zanga ya, i go wom tabatandi no. I bei ka wom goono fɔndɔ hinno bɔm ka à ci faaba ñmɔne.

¹⁰ Ikpɛ cɛsusu no, ka à si diniga gbei ka wom tɛ nda baakasine gbei ka wom cɛbɛ à maa gaa saa ka wom na halaalantɛ yom gaakasine. Wom go ka ñ gaa kpɛɛɛ hali hɔ̄.

¹¹ I ga baa mo wom bɔrɔ fɔ kulu ma himma fɔlɔnku di cɛbɛ zama wom naane ma gɔrɔ bɛɛjɛ tɔnantɛ kala beenantɛ.

¹² I si baa wom ma yofune. Wom ma beerem dendeni, beerem ka ñ naane nda ñ suuru kuku gaa ñ go alikawali yom tubu.

¹³ Ikpɛ na alikawali tɛ Abulɛma sɛ. Za ka à si hini ka ze nda bɔrɔ fɔ ka à beeri ka bisa nga, à ze nda nga bɔm.

- 14 A cii: "Dahiri no, a kaa barika dam n gaa. A kaa nam n banda mo ma ba."
- 15 Zanga ya, ka Abulema batu nda suuru kuku à du he ka lkpè na à ñmone alikawala tɛ à se di.
- 16 Iburadam yom cini ze nda bɔrɔ ka à beeri ka bisa ngei. Ze wɔ bine tabatandiyom no ka à ga kakɔ kulu wi iburadam yom game.
- 17 À se na lkpè guuri dam nga ma nga alikawali cɛbɛ tubukɔ yom se terekpare ka nga sawari si tunu. À se no, à na alikawali tɛ nda zeyom.
- 18 He hinka goono ka ñ sinda berɛyom ka ñ kuna lkpè si hini ka tangari. Nga di se na i yom ka i gunda tuguyom dɔ fɔ à kuna, he hinka di ga ka i yamarandi kala kala. I ma doyom dɔ ka lkpè jini ka jisi i se beɛje dii nda gaabi.
- 19 Beɛje wɔ i gunda na zanga hundi se jeyom he. Sinjantɛ na. À gunda gaabi ma. À nam i ma hura nungu ka lkpè goono, watom labude jine.
- 20 Nungu di no Yesu huro i se jine ka fɔndɔ feeri i se zama à ci Garandiko Beeri, beeniyom si zanga Mɛkizadɛka garandikɔterɛ cine.

Ebuluwei 7

- 1 Mɛkizadɛka wɔ, Salim wangara kpe na. Nga ya ci garandikɔ lkpè se, lkpè beɛɛkpɛ ka à beɛɛ bisa ñ kulu. Saa ka Abulema ga kaa za kpe yom wangu ka à ñmaa dɔ, Mɛkizadɛka kpei ka à kube. À na barika dam Abulema gaa.
- 2 Cɔfɔ Abulema na à no zaka he kulu ka à du wangu di dɔ. Sintine jina Mɛkizadɛka maa feeriji ya ci cɛsusukpɛ. Salim wangara kpe no, laakali kanekpɛ noya.
- 3 Mɛkizadɛka sinda baaba. À sinda nya. À sinda cɛɛ ka cɛɛ yom. À sinda hanu ka à sinti, à hundi sinda mee. À hima na zanga lkpè lze. Mɛkizadɛka wɔ gɔrɔ na garandikɔ gɔrɛ, beeniyom si.
- 4 Guna, bɔrɔ kpɛ beɛɛ wɔ ka à se Abulema ka à ci cɛɛ zeenu na zaka kaa he yom bɔm ka à na wangu ñmaa.
- 5 Lefi banda yom ka ñ gunda garandikɔterɛ du fɔndɔ ka zaka ta beerem gaa Moisi fɔnda bɔm. Ñ go ka à ta beerem dɔ ka ci ñ nyaize yom, ba ka Abulema banda yom no.
- 6 Amma Mɛkizadɛka ka à mana ci Lefi banda, à na zaka ta Abulema gaa. À na barika dam bɔrɔ di gaa, bɔrɔ ka à se lkpè na alikawali yom tɛ.
- 7 Kakɔ si, bɔrɔ ka à ci icɛna du barika bɔrɔ ka à beeri nda, à dɔ.
- 8 Nee wɔ beerem ka ñ bu go zaka yom ta iburadam yom gaa. Amma yɔngɔ bɔrɔ ka à ga zaka ta, lkpè Senda tɛ sɛda ka akpɛ go huna.
- 9 Ñ hini ka cii mo Lefi ka à na zaka ta, nga bumbum na zaka no mo saa ka Abulema na à no.

- 10 Saa ka Mëkizadeka na Abulema kube, ò mana Lefi hei jina. À goono nga cëe centë cire.
- 11 Moisi fõnda ka Ikpë na jama no, Lefi garandikõtëre bõm no à goono. Nga di së, de tãandiyom goono Lefi garandikõtëre kuna, à si hima ò ma garandikõ ñmani fõ dam zanga Mëkizadeka cine ka à mana ci Aarõ cine.
- 12 Za ka ò na garandikõtëre bërë tilasi ò ma fõnda mo bërë.
- 13 Ka simba bõrõ di ka à gaa ò go hë yom wõ cii, dimi ñmani fõ bõrõ no. Dimi wõ kuna ba bõrõ fõ mana hini ka maani garandi banda tanda dõ ka gbei të.
- 14 Bõrõ kulu go bei ka Yuda gaa no i Kpe hunu. Yuda dimi wõ bõm Moisi mana hë fõ kulu cii ka simba nda garandikõtëre.
- 15 Hë ka i go bei cau cau ka tõtõnu neya. Saa ka garandikõ ñmani fõ ma tunu, à hima Mëkizadeka cine.
- 16 Nga wõ, Ikpë mana à gõrëndi nda zanga iburadam yom meire goono nda. À na à gõrëndi hundi ka à si hini ka beeni dabari bõm.
- 17 Ikpë sëda à së ka cii: "Ni, n bo ci garandikõ, beeniyom si, zanga Mëkizadeka garandikõtëre cine".
- 18 Zanga ya na Ikpë na dom fõnda yeti kambu à hinabunutëre nda à zam ka të sabu së.
- 19 Fõnda mana kaanda hë fõlõnku tøyom dõ. Ikpë kaanda bëeje hinno, bëeje ka à go nam i go maani Ikpë gaa.
- 20 Ikpë na à të ma nda zeyom.
- 21 Lefi banda yom mo mana të garandikõ yom zeyom bõm. Amma Yesu ci garandikõ Ikpë zeyom bõm. Kpe cii à së: "Kpe ze, à bine si tunandi pai. Ni, n ba ci Garandikõ saa kulu, beeniyom si, zanga Mëkizadeka garandikõtëre cine."
- 22 Zeyom di bõm no Yesu ci zanga tõlime alikawali teji së, alikawali ka à boori ka bisa izeena.
- 23 Lefi dimi garandikõ yom di bine ba bututu, zama bu na ò ganji.
- 24 Amma Yesu wõ, zama ka à bo goono beeniyom si së, à gunda garandikõtëre ka à si ye bõrõ ñmani fõ dõ.
- 25 Nga di së mo no, à hini ka beerem ka ò ga maani Ikpë gaa nga dõ, à hini ka ò no faaba tõnantë za ka à ga huna ko huro ò së Ikpë dõ.
- 26 À saba à së i ma du garandikõ beeri fõ zanga nga, halaala, baanikom, ziibi si. Ikpë mana à lasabu dulumkoni yom kuna ka kpeinda hali bëene samau.
- 27 À mana ci zanga garandikõ beeri ñmani yom. À mana tõ à ma garandi të hanu kulu, sintine nga bumbum dulum yom sabu së, à banda beerem ñmõne yom sabu së. Yesu wõ na garandi të cefõ pap ka à na nga bõm të garandi hë.

²⁸ Moisi fɔnda go garandikɔ beeri yom dam, beerem ka ñ si hini ngei bɔm. Amma Ikpɛ zeyom bɔm Moisi fɔnda banda, Ikpɛ na nga lze ka à ci tɔante beeniyom si dam Garandikɔ.

Ebuluwei 8

¹ Sendi ka i go cii wɔ kaaji neya. I gunda Garandikɔ Beeri wɔne dimi. À ga gɔrɔ Ikpɛ Bɛɛɛkpɛ kariga kambɛnmaa gaa bɛɛɛ kuna.

² Nga ya go garandikɔtɛɛ gbei tɛ Nungu Halaala kuna ka à ci kuuru buka, cimi ñmɔne. Buka di Kpe bumbum ya na à sinji, à mana ci iburadam.

³ Ikpɛ na garandikɔ beeri kulu dam na à ma saraa yom nda garandi he yom cɛbɛ Ikpɛ sɛ. Nga di sɛ à tilasi i garandikɔ beeri ma ma gunda he fɔ ka cɛbɛ.

⁴ Ba de à goono handunya à si tɛ garandikɔ za ka garandikɔ yom goono ka ñ cini saraa na Ikpɛ sɛ Moisi fɔnda bɔm.

⁵ Gbei ka garandikɔ nge yom di tɛ ya bɛɛɛ he yom himai yom nda ñ biya yom no. Nga ya ci zanga Ikpɛ na Moisi cɛbɛ saa ka à go kuuru buka tɛ. Ikpɛ cii à sɛ: "N ma tɛ laakali ka deedandi wɔ gana ka a cɛbɛ n sɛ tandi kuku bɔm".

⁶ Amma maasa Ikpɛ na gbei fɔ dɛcɛ Yesu sɛ. Gbei di boori ka bisa ñ ñmɔne di za ka nga ya ci sasabandikɔ alikawali sɛ ka à boori ka bisa izeenɔ. Alikawala wɔ na Ikpɛ tɛ alikawali yom bɔm ka à boori ka bisa izeenɔ yom.

⁷ De sintine alikawali sinda taali, dam ñ si ceeci ñ ma à bɛɛɛ nda hinkantɛ.

⁸ Amma za ka Ikpɛ di taali ñ dɔ à cii: "Hɛɛ Kpe, a ga cii, Guna, hanu yom go kaa ka ñ gaa a ga alikawali teji tɛ nda Isiraila jama nda Yuda dimi.

⁹ À na ci zanga alikawali ka a hɔ nda ñ cɛɛ yom, hanu ka a na ñ kambɛ yom dii ka ñ kaa Eziputu laabu di. Ñ mana himma tɛ a ñmɔne alikawali di kuna. Hɛɛ mo, ya na saale dam ñ gaa. Kpe cii ya di.

¹⁰ Alikawali wɔne, a ga à tɛ Isiraila fuu sɛ hanu nge yom di banda. A ga a fɔndɔ yom dam ñ lasabu yom kuna. A ga ñ jeeri mo ñ bine yom gaa. Hɛɛ ya kaa ci ñ ñmɔne Ikpɛ. Ngei mo kaa ci a jama. Ya no Kpe cii.

¹¹ Bɔrɔ si ko à ga nga gɔrɔkasine wala nga dimi cɛbɛ ka cii: N ma Kpe bei. Ñ si cii ya zama ñ kulu ya kaa ka a bei, za ñ kulu ñmɔne icɛna kala ka kpei ñ kulu ñmɔne ibeeri.

¹² A kaa suuji cɛbɛ ñ zam ka cɛsusu sɛ. A si hɔngɔ ñ dulum yom nda ñ ilalo tɛyom pai."

¹³ Za ka à cii alikawali teji sendi, ya di gaa sintine ñmɔne no Ikpɛ yeti izeenu. Hɛ ka à ci dom ñmɔne ka à go zeeni, à maani beeniyom.

Ebuluwei 9

- 1 Alikawali sintine wɔ gunda sendikpare yom no ka simba nda Ikpɛ gbei yom. À gunda nungu halaala mo, handunya ɲmɔne dimi.
- 2 Ñ na kuuru buka tɛ. À gunda kpɛsendi fɔ ka ñ cii à sɛ Nungu Halaala. Buka di kuna fitila dɛɛyom dɔ fɔ goono nda tabulu fɔ nda buuru jisantɛ.
- 3 Labude hinkantɛ banda gunda nungu fɔ ka ñ cii à sɛ Nungu Halaala yom ɲmɔne Halaala.
- 4 À kuna waidi tɔnuyom dɔ ka ñ tɛ nda wura goono nda alikawali adaka fɔ ka ñ na wura hari munu à gaa. Adaka di kuna gunda wura kusu fɔ ka à kuna gunda maane, ɲmaari fɔ ka à hunu za bɛɛnɛ. À kuna Aarɔ goobu ka à boosu goono nda tondi tabulu cɛna cɛna yom ka ñ gaa, ñ na alikawali sendi yom hantum.
- 5 Adaka di bɔm bɛɛnɛ gunda himandi hinka zanga Ikpɛ dɔntɔneize deizakpɛ yom ka ñ go tɛ sasabandiyom dɔ sɛ bicire. À na ci lɔkaci wɔ no i ga à fasali.
- 6 To. Za ka he yom di goono solantɛ, garandikɔ yom go huro kuuru buka kpɛsendi sintina kuna saa kulu ka Ikpɛ gbei tɔnandi.
- 7 Amma kpɛsendi hinkantɛ di mo kuna, garandikɔ beeri nga hinne ya hura à kuna ce fɔ jiiri kuna. Nga mo mana hini ka hura de à mana kpeinda kuri ka na Ikpɛ sɛ nga bumbum taali yom sabu sɛ nda jama taali yom ka ñ tɛ zam ka bei kuna.
- 8 Biya Halaala go cɛbɛ nga di gaa ka fɔndɔ ka à tɔ Nungu Halaala yom ɲmɔne Halaala dɔ mana feeri jina. À mana feeri jina za ka sintine kuuru buka gbei go hegu.
- 9 Kuuru buka ya deedandi na maasa jina. Watom à go cii noyom nda garandi he yom ka ñ ga na Ikpɛ sɛ, ñ si hini ka bɔrɔ ka à na gbei yom wɔ tɛ bine kuna sendi tɔandi.
- 10 Kuuru buka gbei goono ɲmaa nda ham nda nyunu nyunu dimi kulu bɔm nda sendikpare yom ka simba nda gaaham. Ñ na ñ jisi kala lɔkaci ka Ikpɛ ma he kulu hinsa.
- 11 Amma saa ka Mɛsiya kaa, à ci Garandikɔ Beerɪ he hinno yom ka ñ ba kaa sɛ. À huro kuuru buka ka à gunda bɛɛrɛ ka bisa sintine ɲmɔne. À kube ka bisaà mo. Kuuru buka wɔ ka Mɛsiya huro à kuna, iburadam kambɛ yom mana à tɛ. À mana ci handunya wɔ ɲmɔne takayom.
- 12 Za ka à du i sɛ fansayom ka à sinda beeniyom, à huro Nungu Halaala yom ɲmɔne Halaala kuna ce fɔ pap. À mana huro nda hancine kuri wala nda hauize kuri amma à huro nda à bumbum kuri.
- 13 Hauyeji yom kuri nda hancine yom kuri nda hauize zanu boosu no ñ go see beerem ka ñ ziibi gaa. À gaa na, ñ go ka ñ halaalandi ka ka ñ gaaham hinnandi.

14 De nga di ci cimi, hali ya ma Məsiya kuri go wom bine kuna sendi hinnandi gbei bukɔ yom gaa wom ma du ka tamtɛrɛ Ikpɛ Hundikpɛ sɛ. Məsiya na nga bɔm saraa Ikpɛ sɛ, taali fɔ kulu si. À na à tɛ Biya Halaala ka à sinda beeniyom dɔ.

15 À sɛ no, Məsiya tɛ sasabandikɔ alikawali teji ηmɔne hali beerem ka Ikpɛ na η cɛɛ ma du tubu ka à si beeni. À hini ka tɛ na zama Məsiya bu gaa à na beerem fansa, wɔ ka yom na fɔnda daarum saa ka η goono alikawali sintine cire.

16 Nungu ka η na alikawali tɛ tubu ηmɔne, tilasi kala bɔrɔ ka à na à tɛ di ma bu jina.

17 Tubu tira mana tɛ bɛrɛ kala bu gaa zama à sinda gaabi saa ka à tɛkɔ ga huna.

18 À sɛ na ba alikawali sintine mo η mana à sinji kala de η na à tɛ nda kuri.

19 Saa ka Moisi na fɔnda meire kulu cii jama kulu jine, à na hauize yom kuri nda hancine kuri zaa nda hari nda soofu ciire nda tuurinya cɛna fɔ ka η cii à sɛ hisope. À na kuri wɔ seese tira di bumbum gaa nda jama di kulu gaa.

20 À cii: "Wɔne ya ci kuri, alikawali ηmɔne ka Ikpɛ na à fɔnda no wom sɛ".

21 Ya no à na kuri di seese kuuru buka mo gaa nda Ikpɛ gbei jiine yom kulu gaa.

22 Bɔrɔ hini ka cii ka η go hɛ yom bayom hinnandi nda kuri Moisi fɔnda bɔm. Bine, de kuri mana dooru mo, yaafa si.

23 Nga di sɛ à tilasi bɛɛnɛ hɛ yom himai yom ma du hinnandiyom zanga ya di. Amma bɛɛnɛ hɛ yom bumbum, kala η ma du η hinnandiyom nda garandi yom ka η bisa wɔne yom.

24 Məsiya wɔ mana hura Nungu Halaala ka iburadam tɛ nda kambɛ ka à ci cimi ηmɔne deedandi. Bɛɛnɛ bumbum kuna na à huro ko cɛ i sɛ maasa Ikpɛ jine.

25 Amma à mana huro mo hali à ma nga bɔm saraa ce boobo zanga garandiko beeri cini hura Nungu Halaala yom ηmɔne Halaala dɔ ka memunu ηmani ηmani kuri saraa jiiri ka kaa jiiri.

26 De ya di no dom tilasi Məsiya ma taabi ce boobo za handunya sinjiyom. Amma maasa zamani beeniyom mee gaa à kaatɛrɛ ka dulum kaa ce fɔ à bɔm garandiyom gaa.

27 Bine, zanga η jisi iburadam yom sɛ, η ma bu ce fɔlɔnku, à banda ciiti ma kaa.

28 Ya na Məsiya mo na nga bɔm no ce fɔ à ma bɔrɔ boobo dulum yom jɛrɛ. À kaa hunutɛrɛ ce hinkantɛ, à na ci ka dulum kaa amma ka beerem ka η go ka à batu faaba.

Ebuluwei 10

- 1 Moisi fɔnda gunda he hinno yom biya ka ñ ba kaa. À sinda ñ tabaiyom deidei. Garandi nge yom di ka beerem go saraa cɛɛ bɔm cɛɛ bɔm jiiri ka kaa jiiri, ñ si hini ka ñ tɔandi pai.
- 2 De à na ci ya, dom ñ cɛ nda garandi tɛyom. Beerem ka ñ go ka Ikpe bɛɛrandi, za ka ñ na ñ hinnandi ce fɔ pap, dom ñ si bo hɔngɔ nda ngei dulum yom kpɛɛɛ. À na ci cimi no ba?
- 3 Amma garandi he nge yom di kuna ñ bo hɔngɔ dulum yom jiiri ka kaa jiiri kulu.
- 4 Ya no hauyeji yom kuri nda hancine kuri si hini ka dulum yom kaa.
- 5 À sɛ no, ka Mesiya kaa handunya à cii: "N si baa garandi he, n si baa saraa. Amma n na gaaham sɔlu a sɛ.
- 6 Za saraa kukurantɛ, za garandi he yom dulum ñmɔne, ñ ba afɔ si kaani n sɛ.
- 7 Bine, hɛɛ mo a cii: E Ikpe, a go kaa ka n binebaa tɛ zanga ñ hantum a bɔm n tira kunkunantɛ kuna."
- 8 À jina ka cii: N si baa garandi he. N si baa saraa. N si baa saraa kukurantɛ. N si baa garandi he dulum ñmɔne. Ñ ba afɔ si kaani n sɛ. Nge yom di kulu ñ cini tɛ no nda zanga Moisi fɔnda goono nda.
- 9 À gaa no à cii kpɛɛɛ: "E Ikpe, a go kaa ka n binebaa tɛ". Ikpe bine na sintine ñmɔna kaa hali à ma ihinkanta gɔrendi.
- 10 Binebaa nga di tɛyom sɛ no Ikpe na i halaalandi beeniyom si Yesu Mesiya gaaham saraayom ce fɔ pap gaa.
- 11 Garandikɔ kulu go cɛ ko garandikɔtɛɛ gbei tɛ hanu kulu. Garandi he fɔlɔnku yom no ñ cini saraa, saraa fɔ yom ka ñ si hini ka dulum kaa pai.
- 12 Amma Garandikɔ wɔ ka à ci Mesiya, à na garandi he fɔlɔnku duumiantɛ tɛ ce fɔ pap dulum yom sabu sɛ. À banda à gɔɔ Ikpe kambɛɲmaa gaa.
- 13 Za saa di gaa à go batu kala nga ñmɔne ibɛɛ yom kulu ma tɛ nga cee dɛɛyom dɔ.
- 14 Saraa fɔlɔnku dɔ no à na beerem tɔandi, tɔandiyom duumiantɛ, ngei ka Ikpe na ñ halaalandi.
- 15 Nga di no, Biya Halaala mo go tɛ sɛda i sɛ nga di bɔm. Sintine à cii:
- 16 "Wɔne ya ci alikawali ka a kaa tɛ ñ sɛ hanu nge yom di banda. Kpe cii ya di. A ga a fɔndɔ yom dam ñ bine yom kuna. A ga ñ jeeri ma ñ lasabu yom gaa."
- 17 À ye ka cii: "A si kaa hɔngɔ ñ dulum yom wala ñ taali yom pai."
- 18 Bine, ka Ikpe na dulum yom yaafa tɛ, garandi tɛyom dulum sɛ si kpɛɛɛ.

- 19 Nga di sɛ nyaizeɪ, i gunda yarutɛrɛ Yesu kuri dɔ i ma du ka huro Nungu Halaala yom ɲmɔne Halaala dɔ.
- 20 Yesu na fɔndɔ teji wɔ feeri i sɛ, fɔndɔ ka à gunda hundi hali i ma hura labude gaa, watom à gaaham noya.
- 21 I gunda Garandikɔ Beeri mo ka Ikpɛ jisi à ma ci nga fuu ɲmɔne bɔm.
- 22 Nga di sɛ, i mo maani Ikpɛ gaa nda bine fɔ naane tɔnantɛ kuna. I mo maani za ka Ikpɛ na kuri seeseɛ i bine yom gaa ka i bine kuna sendi hinnandi ilalo gaa nda gaaham ka Ikpɛ nyume nda hari hinna.
- 23 I bɛɛjɛ ka i ga sɛda nda i mee, i ma ka à dii ka jɛ zama Ikpɛ ka à na alikawali tɛ, naanekpɛ na.
- 24 I mo laakali nda cɛrɛ ko cɛrɛ zukum baakasine dɔ nda gbei hinno yom dɔ.
- 25 I ma si Mɛsiya jama meiguyom mure zanga bɔrɔ fɔ yom dɔna ka cini tɛ. Amma i ma cɛrɛ no himma, hali ya mo maasa ka wom ga di Kpɛ Hanu go maani ma.
- 26 De i ba dulum tɛ nda i binebaa, za ka i du cimi beiyom, garandi hɛ kulu si cindi dulum yom sɛ kpɛnɛ.
- 27 Amma hɛ ka cindi i sɛ i ma batu nda hamburu, ciiti nda nini dungɔ ka à ba gaarɲmaa zojikari yom bɔm.
- 28 Bɔrɔ ka à na Moisi fɔnda daarum, à ma bu sisibi si, bɔrɔ hinka wala bɔrɔ hinza sɛda bɔm.
- 29 Dee mɛtɛ na à hima ñ ma tɛ bɔrɔ kpɛ sɛ, bɔrɔ ka à ga ka Ikpɛ Ize fɛntɛ? Dee mɛtɛ no à hima ñ ma tɛ bɔrɔ ka kuri alikawali ɲmɔne ka à gaa Ikpɛ na à hinnandi guna zanga kɔnu? Mɛtɛ no ñ tɛ bɔrɔ mo ka à go Biya ka à kaanda gomini wɔ lalace?
- 30 Amma i ga ka à bei, nga ka à cii: "Hɛɛ ya faasa. Hɛɛ ya kaa bana." À cii kpɛnɛ: "Kpɛ ga nga jama ciiti".
- 31 Ikpɛ Hundikpɛ kambɛ kuna kamyom, hamburu hɛ fɔ fa.
- 32 Wom mo hɔngɔ hanu sintine yom, hanu yom ka ñ kuna wom du Ikpɛ kaari. À banda mo, wom suuru ka tangami beeri fɔ tɛ guruguze yom bindi bindi.
- 33 Nee hɛrɛ no ñ na wom tɛ hawi gunayom hɛ woobi gaa nda kankami gaa. Ya hɛrɛ mo wom goono beerem game ka ñ du taabandiyom zanga ya.
- 34 Wom na binejijire tɛ a sɛ a seseri yom kuna. Ñ na wom haibarika yom ta wom gaa. Wom tu nda nga di nda faihã za ka wom go bei ka wom gunda haizici yom bɛnɛ kuna ka ñ boori ka bisa wɔne yom. Ñ sinda beeni yom mo.
- 35 Nga di sɛ, wa si wom yarutɛrɛ furu, yarutɛrɛ ka à gunda banandi beeri.

³⁶ À hima wom ma hini suuru hali saa ka wom na Ikpè binebaa tɛ wom ma du Ikpè alikawali tɔnandiyom.

³⁷ Ikpè Sendi hantumante cii: "Hali cɛna fɔ nga ka à go kaa, à ma kaa. À si jɛ ma.

³⁸ Bɔrɔ bine ka à ci cɛante susu, à go huna naane gaa. Amma de à ye banda ma, a bine si maa à kaane."

³⁹ Amma i yom wɔ, i si bɔrɔ wɔne yom kuna, nge yom ka ò go ye banda ka tɔ halaciyom dɔ. Beerem ka ò gunda naane ka ngei hundi yom faaba, ò kuna no i goono.

Ebuluwei 11

¹ Naane bine ya ci hɛ ka bɔrɔ go bɛɛjɛ tɛ nda, à tabatandiyom. Naane wɔ go hɛ yom ka moo si di dahirandi.

² Dom cɛɛ yom naane dɔ na ò du sɛda hinno.

³ Naane gaa no i go faham Ikpè na handunya taka na nda nga mee sendi. I ga faham mo handunya wɔ ka i go di, à mana tɛ nda hɛ yom ka i hini ka di.

⁴ Naane gaa no Abeli na garandi tɛ Ikpè sɛ, garandi ka à bisa Kainu òmɔne. Saa di gaa no Ikpè na Abeli cɛandi susu nga jine zama Ikpè na à garandi yom ta. Naane nga di gaa no, ba ka Abeli bu à go sendi hali hɔ.

⁵ Naane gaa no, Ikpè na Henoku zaa hali à ma si di bu sɛ. Beerem mana di à kpɛɛɛ zama Ikpè na à zaa. Hali Ikpè ga à zaa, Henoku gunda sɛda ka à go cii à go kaani Ikpè sɛ.

⁶ De bine naane si, bɔrɔ si hini ka kaani Ikpè sɛ pai. Bɔrɔ ka à go maani Ikpè gaa kala à ma naane ka Ikpè goono. Nga mo ya ci beerem ka ò ga ka à ceeci banakɔ.

⁷ Naane gaa no, Ikpè na Nowe kaabaaru nda hɛ yom ka moo mana di jina. Ikpè hambure sabu sɛ Nowe na harihi tɛ ka nga fuu kulu dam à kuna ò ma kɔma. Naane di gaa na, Nowe na handunya ciiti ka zeeri. À ci cɛyom susu tubukɔ ka bɔrɔ ka à ga naane go du.

⁸ Naane gaa no, saa ka Ikpè na Abulema cɛɛ à na Ikpè sendi gana. À kpei nungu fɔ dɔ ka Ikpè na à no à ma tubu. Saa ka à hunu ka kpei, à mana bei nungu ka nga go kpei.

⁹ Naane gaa no, Abulema gɔrɔ zanga ya nungu di kuna, laabu wɔ ka Ikpè na à òmɔne alikawali tɛ à sɛ. Kuuru bukɔ yom kuna na Abulema gɔrɔ, nga nda Isaaka nda Yakɔfu. Nge yom ya na alikawali fɔlɔnku tubu Abulema banda.

¹⁰ Abulema ga wangara ka à du kpɛsɛ sinjiyom hinno batu. Wangara wɔ Ikpè bumbum ya ci ciisakpɛ nda à cinikɔ.

- 11 Naane gaa na Sahara bumbum du dabari ka tɛ gunde. Ba ka à zeeni, à ñmɔne aliwati ma bisa, à hei. Sahara lasabu lkpe ka à na alikawali tɛ nga sɛ, naanekpe na.
- 12 À sɛ no bɔrɔ fɔlɔnku gaa, bɔrɔ ka à zeeni kala à si hini ka ize hei, à gaa no banda yom hunu. Banda yom di hunu no zanga bɛɛnɛ handariyaize yom, zanga tɛku mee gaa taasi ka ñ si kabu.
- 13 Naane kuna no ñ kulu bu. Ñ mana du hɛ yom ka lkpe na à ñmɔne alikawali tɛ ñ sɛ amma ñ na ñ hunne hali jina. Ñ na ñ kube. Ñ cii nda mee ngei ya ya yom no, ngei ya ceeyo yom no handunya bɔm.
- 14 Beerem ka ñ go sendi zanga ya, ñ go cɛbɛ tɛɛkpare ka laabu fɔ no ngei go ceeci.
- 15 De ñ lasabu nda laabu ka à kuna ñ hunu, dam ñ ba du fɔndɔ ka bɛɛ ka ye nodi.
- 16 Amma maasa ñ go guuri laabu ka à boori ka bisa nga di. Nga ya ci bɛɛnɛ. À sɛ na lkpe mana hawi tɛ ndei ñ ma nga cɛɛ ngei ñmɔne lkpe zama à na wangara fɔ sɔlu ñ sɛ.
- 17 Naane gaa na Abulema na Isaaka saraa lkpe sɛ saa ka lkpe na à bubure. Abulema ka à sɛ lkpe na alikawali yom tɛ, à na nga koo fɔlɔnku saraa zanga garandi hɛ.
- 18 Lkpe cii Abulema sɛ: "Isaaka gaa no, n banda kaa hunu".
- 19 Abulema lasabu ka lkpe gunda dabari ka Isaaka tunandi bukɛi game. À sɛ na deedandi nga di gaa Abulema ye ka du nga koo.
- 20 Naane gaa na, Isaaka na barika dam Yakɔfu nda Esau gaa ka simba nda hɛ yom ka ñ go kaa.
- 21 Naane gaa na, saa ka Yakɔfu ba bu, à na barika dam Yosɛfu koo haibɔrɔ hinka kulu gaa. À na goobu naani ko ka lkpe bɛɛrandi.
- 22 Naane gaa na, saa ka Yosɛfu ba bu, à sendi Isiraila ize yom bɔm ñ ma hunu Eziputu laabu. À na ñ na mei ka simba nda nga biri yom.
- 23 Naane gaa na, saa ka ñ na Moisi hei, à nya nda à baaba na à tugu kala handu hinza zama ñ di izecire booriyam. Ñ mana hamburu gandakpe fɔnda ka à no.
- 24 Naane gaa na, saa ka Moisi tɔ bɔrɔ, à hungu ñ ma nga cɛɛ Faraɔ koo hundiyo koo.
- 25 Moisi suuba ñ ma nga guruguzandi lkpe jama banda ka bisa nga ma dulum farinmaa banda fɔ.

- 26** Moisi na yance guna Məsiya sabu sɛ zanga haibarika ka à beeri ka bisa Eziputu laabu haibarika. Nga di tɛ no zama Moisi moo goono Ikpe banandi gaa.
- 27** Naane gaa no Moisi hunu Eziputu laabu. À mana hamburu Eziputu gandakpe bine futu mo. Amma à cɛ nda gaabi zama à go di Bɔrɔ ka moo si di.
- 28** Naane gaa no, Moisi na Bɔmdaarum jingaru tɛ. À na kuri seese hali halacikɔ ka à na koo haibɔrɔ sintine yom halaci ma si kambɛ dɛcɛ Isiraila ŋmɔne yom gaa.
- 29** Naane gaa no, ñ na Tɛku Ciire dem zanga nungu kɔgɔ. Amma Eziputu ize yom ka ñ baa ngei ma dem, tɛkua na ñ ŋmaa.
- 30** Naane gaa na, Yeriko wangara yɛmbɛ yom kam saa ka Isiraila ize yom na à hundi hali jiribi iye.
- 31** Naane gaa no Lahabu weikuru fɔ mana halaci nda beerem ka ñ hungu Ikpe, zama à na ceekperɛtaasi yom kube nda baani.
- 32** Ifɔ ya cii kpɛnɛ? Lɔkaci gazia ka ya Gideyɔ nda Baraka nda Samsɔ nda Yɛfɛta nda Dafidi nda Samuɛli nda andebi yom baaru cii.
- 33** Naane gaa na, ñ na gbei wɔne yom tɛ. Ñ gaanmaa kpeterɛ yom bɔm. Ñ na cɛyom susu gbei tɛ. Ñ du hɛ yom ka Ikpe na ñ alikawali tɛ ñ sɛ. Ñ na muusu beeri yom mee yom daabu.
- 34** Ñ na nini dabari wi. Ñ kɔma takuba meekaanɔkpe kambɛ. Ba ka hinabunu yom na, ñ du gaabi. Ñ gunda gaabi wangu kuna. Ñ na yo wangari kuru yom gaarɛ kala ñ zuuru.
- 35** Weibɔrɔ fɔ yom du ngei bukɔ yom ka ñ tunu kpɛnɛ. Amma afɔ yom bu bɔnɛ futu kuna zama ñ mana tu ñ ma kɔma bɔnɛ di kuna hali ñ ma du tunandiyom ka à bisa wɔne.
- 36** Ñ donda afɔ yom mo kpɛnɛ. Ñ na ñ bulaala. Ñ na afɔ yom hɔ nda seseri yom ka dam kasu.
- 37** Ñ na cetu nda tandi yom ka wi. Ñ na afɔ yom dumbu ihinka nda garize. Ñ na ñ sui. Ñ na ñ wi nda takuba. Ñ kpei nee, ñ ye nee nda hancine nda feeji kuru bentɛ. Ñ go banji kuna. Ñ na ñ guruguzandi. Ñ na ñ taabandi.
- 38** Amma handunya mana tɔ beerem di fa. Ñ tɛ ceeyo yom ganji yom kuna nda tondi kuku yom bɔm. Ñ gɔrɔ gɔlɔ yom kuna nda guusu yom kuna.
- 39** Beerem wɔ kulu, ba ka ñ du sɛda hinno naane dɔ, ñ mana du alikawali tɔnandiyom.
- 40** Ikpe bine na hɛ fɔ hinno jisi i sɛ hali ñ ma si ci tɔantɛ yom, i si ñ banda.

Ebuluwei 12

- 1 Nga di sɛ, za ka sɛda marga bakara goono ko ka i hundi, i ma jɛrɔ timɔ kulu furu nda dulum ka à go ka i kalikali faala faala. I ma zuure ka Ikpɛ na à dam i jine tɛ nda himma.
- 2 I ma moo sinji Yesu gaa, nga ka à ci i naane n̄mɔne bɔm nda à tɔnandikɔ. Binekaane ka Ikpɛ jisi Yesu jine sabu sɛ à na taabi ham bundu gaarante gaa. À mana guna ka bu zanga ya di, hawi no. À gɔrɔ mo Ikpɛ kariga kambɛn̄maa gaa.
- 3 Wom ma lasabu nga ka à suuru nda dulumkoni yom gaaba ka n̄ tɛ à sɛ, zama wom bine yom ma si fariga ka tam.
- 4 Wom mana tangam hali kuri ma munu jina ka guruje nda dulum.
- 5 Wom diniga himma ka Ikpɛ na wom no zanga à ize yom ka cii: "A koo, n ma si donda Kpe foorayom. N ma si zam himma mo saa ka a ga ka n kɔnkɔm.
- 6 Bɔrɔ ka Kpe go baa, akpɛ na à foora. Ize yom kulu ka à ta, ngei no à sɔtɛ."
- 7 Wom ma suuru nda Kpe foorayom. Ikpɛ go wom dii no zanga nga ize yom. Baaba go ka nga kaa foora. À na ci cimi no ba?
- 8 Amma de wom mana du foorayom zanga koo kulu du, wom tɛ zina ize yom noya. Wom mana ci Ikpɛ ize cimi cimi yom.
- 9 Zati i gunda baaba yom ka n̄ na i hɛi, n̄ na i foora. I bine na n̄ dam. Hali ya mo i Baaba ka à goono bɛɛnɛ, nga ka à sɛ à hima i ma i bɔm yeti ganda ka huna.
- 10 Banda fɔ na, i baaba yom na i foora zanga à saba n̄ sɛ. Amma Ikpɛ wɔ, à ga ka i foora na i hanfani sɛ zama i ma du ba à halaalaterɛ kuna.
- 11 Cimi na, foorayom kulu sintine, à hima na zanga binesɛrɛ hɛ, à mana ci binekaane hɛ. Amma kɔkɔrɔ banda gaa, foorayom nga di kaanda laakali kane barika ka à ci cɛyom susu beerem ka n̄ go dendeni à dɔ sɛ.
- 12 À sɛ no, wom kambɛ yom ka n̄ fariga nda wom cɛnjɛ hinabunu yom, wom ma gaabi dam n̄ gaa.
- 13 Wom mo fɔndɔ cɛante yom tɛ wom cee yom sɛ zama cee ka à ga sumbaru, à ma si du ka gbeeri amma à ma du baani.
- 14 Wom mo laakali kane hamine bɔrɔ kulu game. Wa halaalaterɛ hamine ma wɔ ka de à si, bɔrɔ fɔ kulu si di Kpe.
- 15 Wom mo laakali bɔrɔ fɔ kulu ma si gazia Ikpɛ gomini gaa. De à na ci ya, kaaji hɔɔtɔ kaa zeɪ wom bine yom kuna ka wom kankam. À gaa no à kaa bɔrɔ boobo ziibandi.
- 16 Wom ma laakali zinateeri ma si goono wom game wala bɔrɔ ka à si ka Ikpɛ gana zanga Esau. Esau wɔ na nga dauduterɛ neera n̄maari combu fɔ sɛ.

- 17 Wom bei ka à banda Esau baa nga ma du barika di. Ñ mana tu à sɛ, zama à mana hini ka hɛ ka à tɛ bɛrɛ, ba ka à na tuubi ceeci nda heni.
- 18 Wom mana maani tondi kukua gaa ka bɔrɔ hini ka hama, tonda ka à go dii. Wom mana maani kube gaa nda kube bi nda hɛo futu gaa.
- 19 Wom mana maani kuluu heni gaa. Wom mana maani jinde ka à sendi gaa. Saa ka beerem maa ra, ñ n̄maare jinde di ma si sendi ngei sɛ kpɛnɛ.
- 20 Ñ mana hini ka meire wɔne jɛrɛ ka à cii: "Ba de ganjiam ya lamba tandi kuku di gaa, ñ ma à cetu nda tondi wala ñ ma à biri."
- 21 Hɛ ka à tɛ di futu kala à tɔ Moisi cii: "A hamburu kala a go gasi."
- 22 Wom mana kaa tandi kuku di dɔ amma wom maani Siona tondi kuku dɔ. Wom maani lkpe Hundikpe wangara mo ka à ci Yerusalem bɛnɛ n̄mɔne nda lkpe dɔntɔneize bakara faihã batu dɔ.
- 23 Wom maani lze sintine marga gaa, nge yom ka ñ na ñ maa yom hantum bɛnɛ kuna. Wom maani lkpe gaa, lkpe ka à ci hɛ kulu ciitikɔ. Wom maani bɔrɔ yom ka ñ ci cɛantɛ susu yom, nge yom ka lkpe na ñ tɔandi.
- 24 Wom maani Yesu gaa, nga ka à ci sasabandikɔ alikawali teji n̄mɔne. Wom maani Yesu kuri seeseeyom dɔ mo, kuri seeseeyom ka à go sendi hɛ ka à boori ka bisa Abeli saraa n̄mɔne.
- 25 Wom mo laakali fa. Wom ma si hungu ka maa lkpe ka à ga sendi sɛ. Beerem ka ñ hungu ka hanga dam à sɛ, lkpe na ñ kaabaaru. Ñ mana kɔma. Hali ya mo i yom. I si hini ka kɔma de i na banda bɛrɛ à sɛ, nga ka à go sendi i sɛ za bɛnɛ.
- 26 À jinda ya na ganda zinji. Amma maasa nga ya na alikawali wɔ tɛ ka cii: "Ce fɔ kpɛnɛ, a kaa zinjiyom tɛ, à mana ci ganda hinne amma bɛnɛ mo."
- 27 Sendi gureyom wɔ mo ka à cii, ce fɔ kpɛnɛ, à go cɛbɛ ka takahɛ kulu lkpe ga à zinji à ma bisa. À ga à tɛ hali hɛ yom ka lkpe si zinji ma du ka gɔrɔ.
- 28 À sɛ no, za ka i du kpetɛrɛ ka à si zinji, i mo ka i saabuyom cɛbɛ. I ma à cɛbɛ nda i gbei ka i go tɛ lkpe sɛ hali à ma kaani à sɛ. I ma à tɛ nda ganayom hinno nda hamburu.
- 29 I n̄mɔne lkpe ma, nini no ka à ga n̄maa ka tusu.

Ebuluwei 13

- 1 Wom mo gunda nyaizetɛrɛ baakasine.
- 2 Wom ma si diniga yotɛrɛ tayom. Ya di tɛyom gaa, bɔrɔ fɔ yom mana bei ñ na lkpe dɔntɔneize yom ta ka dam ngei hundi yom kuna.
- 3 Wom ma hɔngɔ kasuize yom zanga wom goono hɔantɛ ñ banda. Wa hɔngɔ ma beerem ka ñ go ka ñ guruguzandi, zanga wom goono gaaham kuna.

- 4 Ì kulu ma bæ̀rè tɛ hije sɛ. Hijè daari ma si bara ziiɓikpɛ. Beerem ka ù go bɛnɛbɛnɛ tɛ nda beerem ka ù go zina, Ikpɛ ga ù ciiti.
- 5 Wom ma si wom bɔm no nooru baakasine sɛ. Wom bine mo yee nda hɛ ka wom gunda. Ikpɛ bumbum cii: "A si n nam pai. A si zuuru n gaa pai."
- 6 Nga di sɛ, i hini ka wɔne cii nda yarutɛrɛ: "Kpɛ ya ci a gaakɔ, a si hamburu. Ifɔ na iburadam hini ka tɛ a sɛ?"
- 7 Wom mo hɔngɔ wom jina yom ka ù na Ikpɛ Sendi fɛɛ wom sɛ. Wom ma hɔngɔ ù handunya gɔrɛ ka ù naane dimi dendeni.
- 8 Yesu ya afɔlɔnku na, bii nda hunkuna. Ya ma no, à sinda beeniyom.
- 9 Wa si nam ù ma wom bine yom cendi nee hɛrɛ wala ya hɛrɛ nda cɛbɛ teji ŋmani ŋmani yom. À boori gomini ma bɔrɔ bine sinjandi, à ma si ci ŋmaari kabiyom. Ìmaari kabiyom sɛ na bɔrɔ fɔ yom na ngei bɔm no, amma à mana tɛ ù sɛ hanfani.
- 10 I gunda garandi banda tanda ka beerem ka ù go gbei tɛ kuuru buka kuna, ù sinda fɔndɔ ù ma ŋmaa.
- 11 Memunu yom ka ù kuri garandikɔ beera cini kpeinda Nungu Halaala ŋmɔne halaala dɔ dulum sɛ, dɛbɛrɛ banda no ù cini memunu yom di tɔnu.
- 12 À sɛ no Yesu mo guruguze dɛbɛrɛ kɔrɔme banda zama à ma jama halaalandi Ikpɛ sɛ nga bumbum kuri dɔ.
- 13 Nga di sɛ i ma hunu ka kpei à dɔ dɛbɛrɛ di banda. I ma à hawi jɛrɛ.
- 14 Nee handunya wɔ kuna i sinda kpaara ka à si beeni, amma i go ceeci no wɔ ka à ba kaa.
- 15 À sɛ no i mo ka Ikpɛ sifa zanga saraa Yesu dɔ. Nga di ya ci i mee sendi yom ka à gaa i go saabuyom tɛ à maa sɛ.
- 16 Amma wom ma si diniga ihinno tɛyom nda wom cɛrɛ nda cɛrɛ gaakasine zama saraa wɔ dimi ya kaani Ikpɛ sɛ.
- 17 Wom mo wom jina yom gana. Wom mo bɔm yeti ganda ù sɛ zama ù go laakali nda wom hundi yom. Jina yom wɔ kaa kpeinda ngei tɛgbei yom ka ù deede Ikpɛ sɛ. Wa nam ù ma du ka à tɛ nda binekaane, à ma si ci nda binesɛrɛ zama nga di si hanfani fɔ kulu tɛ wom sɛ.
- 18 Wom ma aduwa tɛ i sɛ. I ga bei siika si i gunda bine kuna sendi hinno. I go baa i ma diro hinno tɛ hɛ kulu kuna.
- 19 Hali ya ma à ga wom ŋmaare nda himma wom ma aduwa tɛ i sɛ hali ya ye ka kaa wom dɔ nda waasi.
- 20 Ikpɛ Laakali Kanekpɛ na i Kpɛ Yesu ka à ci feeji Kurukɔ Beerɛ tunandi bukɔɛi game alikawali ka à si beeni kuri dɔ.

21 Ikpe ma wom tɔandi he hinno kulu se wom ma à binebaa te. He ka à kaani à se à ma te wom kuna Yesu Mesiya gaa. Deiza ma ci Yesu Mesiya nmone jiiri dubu nda dubu yom. Ami.

22 Nyaize, a go wom nmaare, wom ma himma noyom sendi wɔ zaa, zama ya na hantum wom se iboobo.

23 Wom ma bei ka ñ na i nyaize Timote tam. De à go kaa subasi, a ga à gana ka kaa di wom.

24 Wom ma wom jina yom kulu fɔɔ nda halaalante yom kulu. Itali laabu halaalante yom kulu mo go wom fɔɔ.

25 Gomini mo gɔrɔ wom kulu banda. Ami.

Yakofu

Yakofu 1

- 1 Hεε na Yakofu, Ikpe tam. Hεε ya ci Kpe Yesu Mesiya ηmone ma. A ga tira wo hantum wom dimi wei cindi hinka σε, wom ka wom goono seeante handunya kuna. A go wom fɔɔ.
- 2 A nyaize, saa ka taabi ηmani ηmani du wom, wom ma à lasabu binekaane no ka à tɔ.
- 3 Wom ma bei ka wom naane bubureyom go kaanda suuru.
- 4 Amma wa nam suuru ma nga gbei tɔnandi domi wom ma bara tɔante ka si zam he fɔ kulu.
- 5 De wom kuna afɔ zam haikusutere, à ma ηmaare Ikpe gaa ka à ga bɔrɔ kulu na nda bayom. À si deeni mo. À ga à no akpe σε.
- 6 Amma à ma ηmaare nda naane, siika ma si. Bɔrɔ ka à ga siika, à hima na zanga tɛku boosu yom ka heo go teeni à ma à fum nee here, à ma à fum ya here.
- 7 Bɔrɔ ya di dimi ma si tamma nga du he fɔ Kpe dɔ.
- 8 À si du zama binehinkakpe no ka à ci bereberεkpe à fɔndɔ yom kulu kuna.
- 9 Nyaize talika ma faihã nda nga beeriyom.
- 10 Haibarikante mo ma faihã nda nga cenandiyom zama à kaa bisa na zanga subu boosi.
- 11 Weenu go hunu nda nga heo dungɔ ka subu kɔgandi. À boosi mo kam. À boori takari ga halaci. Ya no haibarikante mo kaa kam à muradu yom kuna.
- 12 Binekaanekpe na bɔrɔ ka à ga suuru taabi kuna, zama saa ka à ci tabante suiyom gaa, à kaa du tukunsi fula ka à ci hundi ηmone. Fula di alikawali no Ikpe te nga ma na beerem σε ka η ga baa nga.
- 13 Saa ka bɔrɔ fɔ goono suiyom kuna, à ma si cii, Ikpe dɔ no suiyom hunu zama ilalɔ si hini ka Ikpe sui. Ikpe bumbum mo si bɔrɔ sui.
- 14 Amma bɔrɔ fɔ kulu goono suiyom kuna saa ka bɔrɔ bumbum bineibaai na à cendi ka à dam kuse.
- 15 À gaa no, bineibaai ka à tε gunde à go dulum hei. Dulum mo ka à tɔ, à go kaanda bu.
- 16 A nyaize binebaakɔ yom, wa si wom bɔm derandi.
- 17 Noyom hinno kulu nda noyom tɔante kulu ga hunu za beene Ikpe dɔ, nga ka à ci kaari yom Baaba. Ikpe dɔ bereyom si, bicire si bere.

- 18 À na i hei iteji à bumbum binebaa bɔm à cimi Sendi gaa domi i ma bara zanga à takahe yom ñmone sintine.
- 19 Ya no a nyaize binebaako yom, kala boro kulu ma waasu ka hanga dam. À ma si waasu nda sendi ciyom. À ma si waasu ma nda binetone.
- 20 Boro binetone si Ikpe ceyom susu gbei te.
- 21 À se no, wom ma ziibi kulu nda cember�e cember�e kulu nam. Wom ma Sendi ka Ikpe dam wom bine yom kuna ta nda baaniyom. Sendi nga di hini ka wom hundi yom faaba.
- 22 Amma wom ma Sendi di dam teyom kuna. Wa si wom bɔm na hanga damyom hinne se ka wom bɔm zamba.
- 23 De boro na hanga dam Senda se amma à mana à dam teyom kuna, à hima na zanga boro fo ka à go ka nga mooduma takari guna diji kuna.
- 24 Saa ka à na nga bɔm guna ka beeni, à bisa. Maasa maasa à diniga zanga nga mooduma bara.
- 25 Amma boro ka à ga moo dam Ikpe fonda tɔante gaa, fonda ka à kaanda borocinitere, à ma si ci boro ka à go hanga dam ka diniga. Kala ka à go ka à dam teyom kuna. Akpe wo binekaanekpe no à gbei yom kuna.
- 26 De wom game kuna boro fo tamma nga ya Ikpe ganako no, amma à si hini nga mee, à ga ka nga bɔm zamba. Boro nga di wo, à ganayom ci konu.
- 27 Ganayom hinno ka à sinda ziibi i Baaba Ikpe jine ya ci boro ma koyo yom nda weiboro sokoni yom kunfa ñ taabi kuna. À ma nga bɔm je ma hali à ma si hura handunya ziibi kulu kuna.

Yakofu 2

- 1 A nyaize yom, wa si naane ka wom gunda i Kpe Yesu Mesiya deizakpe gaa te nda baaba.
- 2 Zanga sendi, boro fo hura wom marga kuna nda wura kolobe yom nda jiine hinna. Alifukaru fo ma hura nda zarazara ziibo.
- 3 Cɔfo wom na wom moo yom sinji jiine hinno damko gaa ka cii à se: Ni, n ma goro nee goro do hinno wo bɔm. Wom cii alifukaru mo se: Ni, n ma ce nodi wala goro a ce decyom do wo bɔm.
- 4 Ya di gaa, wom go baaba te wom game noya hali wom bara ciitiko yom ka ñ gunda lasabu lalo yom. À na ci cimi no ba?
- 5 A nyaize binebaako yom, wa hanga dam. Beerem ka handunya go lasabu talika yom, ngei na Ikpe dam ñ ma ci haizicante yom naane kuna ka Ikpe kpetere tubu. Kpetere wo ñmone alikawali na, Ikpe te beerem se ka ñ go baa ra. À na ci cimi na ba?

- 6 Amma wom wɔ, wom na alifukaru fɛntɛ. Haibarikantɛ yom ya go wom kankam ka wom cendi ka dam ciitiyom dɔ jine.
- 7 Ngei mo ya ga Maa bɛɛɛrɛkpɛ wɔ ka ñ ga wom cɛɛ nda cɛnandi. À na ci cimi na ba?
- 8 De wom go ka Ikpɛ fɔnda tɔnandi nda cimi zanga Ikpɛ Sendi hantumantɛ ga cii: "n ma baa n gɔrɔkasine zanga n bɔm", wom go ka ihinno tɛ.
- 9 Amma de wom go baabaa tɛ wom ga dulum tɛ. À gaa na fɔnda ga wom zeeri zanga fɔnda daarumkɔ yom.
- 10 Bɔrɔ kulu ka à ga fɔnda kulu gana amma à na afɔ haita, à tɛ ñ kulu haitakɔ.
- 11 Ya na Ikpɛ cii: "N ma si zina". À cii mo: "N ma si bɔrɔ wi". De bine n mana zina amma n na bɔrɔ wi, n tɛ fɔnda daarumkɔ.
- 12 Wom ma sendi, wom ma tɛ ma zanga bɔrɔ ka ñ ba ka à ciiti nda fɔndɔ di ka à kaanda bɔrɔcinitɛɛ.
- 13 Ciiti sinda suuji bɔrɔ ka à mana suuji cɛbɛ sɛ. Suuji ga gaɔɔmaa ciiti bɔm.
- 14 A nyaizeɪ, de bɔrɔ fɔ cii nga gunda naane amma à si naane di cɛbɛ gbei yom gaa, ifɔ na à hinsa bɔrɔ di sɛ? Naane nga di hini ka à faaba ba?
- 15 Zanga sendi, de nyaize fɔ, weibɔrɔ wala haibɔrɔ ga bumbum, ɲmaari mo na à gazia hanu kulu.
- 16 Cɔfɔ wom kuna afɔ cii à sɛ: N ma kpei baani. N ma si maa yeeni. N ma kungu. Amma wom mana à no hɛ ka à hima nda à gaaham, ifɔ na à go hinsa?
- 17 Ya na naane bara nga hinne. De naane sinda gbei yom, bukɔ no.
- 18 Amma bɔrɔ fɔ ma cii: Ni, n gunda naane, hɛɛ mo a gunda gbei yom. N ma a cɛbɛ n naane, gbei yom si. Hɛɛ mo a gbei yom gaa, a ga n cɛbɛ a naane.
- 19 N ga tu cimi Ikpɛ nga fɔ no? To. À boori. Amma ba hɔllɛ yom mo go tu cimi, ñ bine go gasi.
- 20 E bɔrɔ yamɔ, n baa n ma bei ka naane ka à sinda gbei, kɔnu na ba?
- 21 Ikpɛ na i baaba Abulɛma cɛandi susu gbei yom gaa saa ka à na nga kaa Isaaka dɛcɛ banda tanda bɔm. À na ci cimi na ba?
- 22 N di ka à naane go dira na nda à gbei yom. À naane tɔ no à gbei yom gaa.
- 23 À gaa na, Ikpɛ Sendi hantumantɛ tɔ ka à cii: "Abulɛma naane Ikpɛ. Ikpɛ ma na nga di lasabu à sɛ cɛandiyom susu." Ikpɛ na Abulɛma cɛɛ nga kpaasi.
- 24 Wom di ka gbei yom gaa no Ikpɛ go bɔrɔ cɛandi susu, à mana ci naane hinne gaa.
- 25 Ya no Ikpɛ na weikuru Lahabu cɛandi susu gbei yom gaa saa ka à na beerem ka ñ samba ta ka ñ kaa tɛrɛ nda fɔndɔ ɲmani fɔ. À na ci cimi na ba?

²⁶ Zanga gaaham ka à sinda hundi bukɔ no, ya no naane mo ka à sinda gbei yom bukɔ no.

Yakofu 3

¹ A nyaizei, wom kuna bɔrɔ boobo ma si tɛ cɛbɛkɔ yom za ka wom go bei i yom ka i go cɛbɛ tɛ i kaa du ciiti ka à jaasa ò kulu.

² I kulu go haita hɛ boobo kuna. De bɔrɔ fɔ mana haita sendi gaa, akpɛ wo tɔantɛ na. À gunda hini nga gaaham kulu bɔm.

³ Wa guna, i go alinzom yom dam bari yom mee domi ò ma i gana. I go ka ò gaaham yom kulu bɛrɛ bɛrɛ ma.

⁴ Wa guna, ba harihi yom ka ò beeri, hɛo futu yom go ka ò fum amma filafili cɛna pititi ya ga ka ò dam fɔndɔ zanga harihikpɛ ga baa.

⁵ Ya na dɛɛnɛ bara hɛ fɔ cɛna. À bine go faare hɛ beeri yom gaa. Guna zanga nini cɛna ga hini ka ganji beeri kulu tɔnu.

⁶ Dɛɛnɛ bara na zanga nini. Hɛ lalɔ nungu no. Dɛɛnɛ goono i gaaham dɔbu yom kuna ka gaaham kulu sara zanga nini ka i bahune mee nda mee kulu tɔnu. Nga bumbum ma ciiti beenantɛ òmɔne nini ga ka à diiandi.

⁷ Ò cini ganjigham dimi kulu nda ciro yom nda narantɛ yom nda tɛku ham yom foora. Iburadam yom mo ya na ò foora.

⁸ Amma dɛɛnɛ wo bɔrɔ si ka à hini ka à foora. Dɛɛnɛ ya hɛ lalɔ na ka à tɔ nda naji futu.

⁹ Nda dɛɛnɛ no i go ka i Baaba Ikpɛ saabu. Nda dɛɛnɛ mo no i go iburadam yom laali, beerem ka Ikpɛ taka nga himandi bɔm.

¹⁰ Ya na, mee fɔlɔnku kuna saabuyom nda laaliyom go hunu. A nyaizei, à mana hima à ma goono ya di.

¹¹ Fɔci fɔlɔnku gaa hari hinno nda hari hɔɔtɔ hunu ba?

¹² A nyaizei, jee nya hini ka hɛi olibe ba? Lɛzɛ nya hini ka jee hɛi ba? Ya no fɔci hari ka à tɛ ciiri ciiri, à si hini ka tɛ hari kaanɔ pai.

¹³ Wom kuna, mee na haikusu? Mee no fahamkɛ? À ma nga gbei yom cɛbɛ gɔrɛ hinno gaa baaniyom kuna ka à hunu haikusutɛrɛ dɔ.

¹⁴ Amma de wom gunda cɛnsɛ hɔɔtɔ nda kakɔ wom bine yom kuna, wa si faare ko tangari cimi bɔm.

¹⁵ Haikusutɛrɛ nga di mana hunu za bɛɛnɛ, ganda òmɔne na, iburadam haali òmɔne no, lɔbilisi òmɔne no.

¹⁶ Nungu ka cɛnsɛ nda kakɔ bine goono, kɔsɔngu nda gbei lalɔ dimi dimi kulu mo goono nodi.

¹⁷ Amma haikusutere ka à hunu beene sintine jina ihinno no, à banda laakali kanekpe na. Boorikpe nda baaniyomkpe na. À tɔ nda suuji nda gbei hinno yom. À sinda baabaa. À sinda munaficitere.

¹⁸ Beerem ka ò go laakali kane ceeci, laakali kane kuna no ò go ceandiyom susu barika wi.

Yakofu 4

¹ Za mani no wangu yom go hunu? Za mani zoji go hunu ka kaa wom kuna? Wom bineibaaɪ dɔ no ò go hunu ka tangam wom dɔbu yom kuna. À na ci cimi no ba?

² Wom go hini amma wom sinda. Wom go bɔrɔ wi, wom go cense. Wom bine si hini ka du à. Wom go zogu, wom go wangu, amma wom sinda domi wom si ŋmaare.

³ Wom go ŋmaare amma wom si du zama wom ga haita na ŋmaare kuna zama wom ma wom bineibaaɪ tɔnandi.

⁴ Wom ci zanga zinateeri yom zama wom go kpaasitere te nda handunya. Nga ya ci iberetere nda Ikpe. Wom go ka nga di bei ba? Nga di se, bɔrɔ ka à go baa nga ma te handunya kpaasi, à go ka nga bɔm te Ikpe ŋmone ibere.

⁵ Wom tamma sendi kɔnu na ba ka Ikpe Sendi hantumante cii, "Biya Halaala ka à goono i kuna à cini guuri nda cense wom sabu se"?

⁶ Amma Ikpe go gomini bambata no. À se no, à go cii: "Ikpe hungu bɔmbereekpe yom amma à go gomini no bɔrɔ baano yom se."

⁷ Nga di se, wa bɔm yeti ganda Ikpe se. Wa hungu Ibilisi, à zuuru ka mooru wom.

⁸ Wa maani Ikpe, nga ma à maani wom. Wa wom kambɛ yom nyunu, dulumkoni yom. Wa wom bine yom hinnandi, wom binehinkakpe yom.

⁹ Wom bine yom ma sara. Wa beree te. Wa he. Wom haari ma ye beree. Wom binekaane ma ye binesere.

¹⁰ Wa bɔm yeti ganda Kpe se, à kaa wom beerandi.

¹¹ Nyaizeɪ, wa si cere sendi yamu. Bɔrɔ ka à go ka nga nyaize fɔ sendi yamu wala ka à ciiti, à go fɔnda sendi yamu. À go fɔnda ciiti mo. De bine n go fɔnda ciiti, n mana ci fɔnda ganako amma n te à ciitiko.

¹² Bɔrɔ fɔlɔnku ya ci fɔnda noko. Nga ya hini ka bɔrɔ faaba, nga ya hini ka bɔrɔ halaci. Amma ni, ni no mee ka n ma ciiti n gɔrɔkasine se?

¹³ Maasankulu a kaa wom gaa, wom ka wom cini cii, hunkuna wala suba i kpei kpaara wɔ, i jiiri fɔ te nodi. I tenku, i du liiba.

¹⁴Wom si bei he ka à kaa te suba. Ifo ya ci wom hundi yom? Ñ bara no zanga dullu ka à ga hunu banda fo, à banda à ma dere.

¹⁵Dom wa cii, de lkpe baa, i huna ka wone te wala wo.

¹⁶Amma maasa wom go wom bom beerandi wom faare kuna. Bom beerandiyom zanga ya, ilalo no.

¹⁷Nga di se, boro ka à ga ka ihinno bei amma à si ka à te, nga wo do dulum no.

Yakofu 5

¹Maasankulu a kaa wom gaa, haibarikante yom. Wa he, wa wuuru bone yom ka ñ ga kaa wom bom sabu se.

²Wom haibarika yom fumbu. Nanabanu yom mo na wom jiine yom nmaa.

³Wom wura nda wom anzerifu kedia na ñ dii. Kedia ka à na ñ dii, à kaa tunu ka te wom gaa seda ka wom gaaham yom mo nmaa zanga nini. Wom na haibarika meigu kakrao banda jiribi yom kuna.

⁴Wa guna, gbeiteeri yom ka ñ na wom fari yom wi ñ go he banandi ka wom hungu ka ñ bana sabu se. Fariwiko yom di heni to kala lkpe Kundakpe hanga do.

⁵Wom na wom wate te handunya kaane nda faarinmaayom kuna. Wom na wom bine yom kungandi zanga wiyom zaari hine.

⁶Wom na boro ceante susu ciiti ka zeeri. Wom na à wi, boro ka à mana hungu wom.

⁷Nga di se nyaizei, wa te suurante yom kala Kpe kaayom. Wa guna haifari go ka nga dumaiize heiyom hinno batu ka suuru nda, kala à ma du sintine hari yom nda kakrao banda hari yom.

⁸Wom mo, wa te suurante yom. Wa wom bine yom dahirandi domi Kpe kaayom maani.

⁹Nyaizei, wa si gunu nda cere zama lkpe ma si wom ciiti ka zeeri. Wa di, Ciitiko go fuu mee.

¹⁰A nyaizei, andebi yom ka ñ sendi Kpe maa gaa, wom ma ñ taabi nda ñ suuru dendeni.

¹¹Wa guna, i go cii binekaanekpe yom no beerem ka ñ go suuru taabi kuna. Wom maa Yobu suuru baaru. Wom bine di he ka lkpe te à se kakrao banda zama Kpe to no nda sisibi nda suuji.

¹²Amma a nyaizei, he kulu sintine ya ci, wa si ze nda beene. Wa si ze nda ganda. Wa si ze nda zeyom dimi kulu. Amma wom oò ma ci oò, wom awo ma ci awo domi wom ma si kaa kam ciiti kuna.

- 13 Wom kuna bɔrɔ fɔ goono taabi kuna ba? À ma aduwa tɛ. Bɔrɔ fɔ goono binekaane kuna ba? À ma saabuyom betu tɛ.
- 14 Wom kuna bɔrɔ fɔ sinda baani ba? À ma Mɛsiya marga haikusu yom cɛɛ ò ma aduwa tɛ à sɛ ka jii toli à bɔm Kpe maa gaa.
- 15 Aduwa ka ò tɛ naane kuna zenjekom sɛ, à ga à na baani. Kpe ga à tunandi. De à na dulum yom tɛ mo, lkpɛ ga à yaafa ndei.
- 16 Wa wom taali yom cii cɛɛ sɛ. Wa aduwa tɛ cɛɛ sɛ domi wom ma du baani. Bɔrɔ cɛantɛ susu aduwa gunda dabari kala kala, à tɛ mo.
- 17 Eli ya bɔrɔ fɔ na ka à gunda haali zanga i yom. À na aduwa tɛ no nda niya hari ma si kam. Hari mana kam ma hali jiiri hinza nda handu idu.
- 18 À ye ka aduwa tɛ kpɛɛɛ, bɛɛɛ hari kam. Ganda na nga haibarika hei.
- 19 A nyaizeɪ, de wom kuna afɔ kamba cimi gaa, bɔrɔ fɔ ga à yeti cimi di dɔ, à ma wɔne bei.
- 20 Bɔrɔ di ka à go dulumkoni yeti fɔndɔ ka à gaa à kamba, à go dulumkoni di hundi faaba bu gaa. À ga à dulum boobo mo daabu.

Piɛɛ Sintine

Piɛɛ Sintine 1

- 1 Hɛɛ Piɛɛ, hɛɛ ya Yesu Mɛsiya diya no. A go tira wɔ hantum wom suubante yom sɛ, wom ka wom karu ka see ko ci ceeyo yom dimi cindei laabu yom kuna. Wom ka wom ηmɔne afɔ yom goono Pontu laabu, afɔ yom Galate laabu, afɔ yom Kapodoce laabu, afɔ yom Azi laabu, afɔ yom Bitinia laabu.
- 2 Baaba Ikpɛ na wom suuba nga beiyom ka jisi bɔm. Biya Halaala na wom halaalandi Ikpɛ sɛ. À na wom suuba wom ma Yesu Mɛsiya sendi gana ko du hinnandiyom à kuri kakasuyom gaa. Gomini nda laakali kane ma tɔntɔnu wom sɛ nda bayom.
- 3 I ma Ikpɛ saabu, nga ka à ci i Kpɛ Yesu Mɛsiya Baaba. À suuji beeri kuna i du heiyom teji bɛɛje hundikoni sɛ Yesu Mɛsiya tunandiyom bukɛi game dɔ.
- 4 I ma du mo tubu ka à si sara, ka à si ziibi, ka à si dɛrɛ. Ikpɛ na tubu di jisi wom sɛ bɛɛnɛ kuna.
- 5 Ikpɛ dabari go wom batu naane dɔ faaba sɛ ka à sɔlu à ma kaatɛrɛ kɔkɔrɔ banda lɔkaci kuna.
- 6 Wom go faihã kala kala wɔne sabu sɛ, nda à kulu ka maasa wom bine go sara banda fɔ nda bubureyom dimi ηmani ηmani.
- 7 Naane ka wom gunda, à bubureyom bɛɛrɛ bisa wura ka à halaci, ka ñ na à dam taabi zanga nini kuna ka guna. À bubureyom wɔ ma kaanda saabuyom nda bɛɛrɛ nda deiza Yesu Mɛsiya kaayomtɛrɛ hine.
- 8 Wom go baa Yesu Mɛsiya, ba ka wom mana di à. À kuna mo wom go faihã nda binekaane deizakpɛ ka mee si hini ka cii. Wom go ka à naane ma, ba ka wom si di à.
- 9 Wom kaa du wom hundi yom faaba ka à ci hɛ ka wom naane ga gaarɛ.
- 10 Faaba wɔ andebi yom na à ceeci ka à guna nda laakali ka andebiterɛ tɛ gomini ka Ikpɛ tɛ wom sɛ bɔm.
- 11 Ñ ceeci ka bei zamani fɔ no wala lɔkaci fɔ no Mɛsiya Biya ka à goono ñ kuna cɛbɛ. Biya wɔ jina ka tɛ sɛda ka simba nda Mɛsiya guruguze nda deiza ka à ma kaa guruguze banda.
- 12 Ikpɛ bine na wɔne kaatɛrɛ andebi yom sɛ ka à mana ci ñ bɔm sɛ no ñ na ngei gbei tɛ, amma wom sɛ na Maasa fɛɛkɔ yom na Baaru Hinno waazu tɛ wom sɛ Biya Halaala gaa, wɔ ka Ikpɛ dɔntɔm za bɛɛnɛ. Hɛ nge yom di kuna no, Ikpɛ dɔntɔneize yom go guuri ngei ma moo dam.
- 13 À sɛ no, zanga bɔrɔ ga nga kunacendi hɔ gbei sɛ, zanga ya wa wom faham sɔlu. Wa wom bɔm ci bɔrɔ. Wa wom bɛɛje kulu dɛcɛ gomini bɔm, gomini ka Ikpɛ ba kaanda wom sɛ Yesu Mɛsiya kaayomtɛrɛ watɛ.

- 14 Zanga koo yom go ka ngei baaba gana, wa si wom bɔm no wom dom bineibaai sɛ ka à kuna wom gɔrɔ saa fɔ zam ka bei kuna.
- 15 Amma nda zanga Halaalakpe na wom cɛɛ, wom mo wa bara halaala yom wom gɔrɛ kulu kuna.
- 16 Ikpe Sendi hantumantɛ cii: "Wa ci halaala yom zama hɛɛ ya Halaalakpe no".
- 17 Wom go ka Ikpe cɛɛ wom Baaba, Ikpe ka à si ciiti nda baabaa tɛyom amma à go bɔrɔ kulu ciiti à gbei bɔm. À sɛ no wom mo wom handunya ceeyotɛrɛ tɛ nda Ikpe hambure.
- 18 Wom go bei mo zanga Ikpe na wom fansa wom goonoyom kɔnu gaa, goonoyom ka wom tubu wom cɛɛ yom dɔ. À mana wom fansa nda hɛ yom ka ñ halaci zanga anzɛrɛfu wala wura.
- 19 Amma à na wom fansa no nda Mesiya kuri bɛɛrɛkpe ka à hima zanga feejiize kuri, feejiize ka à sinda mɛrɛyom dɔ, à sinda tombi ba nungu fɔ.
- 20 Ikpe ya na Mesiya suuba za à mana handunya sinji, amma wom sabu sɛ à na à kaatɛrɛ wom sɛ lɔkaci beenantɛ yom.
- 21 À dɔ na, wom go naane Ikpe gaa. Ikpe na à tunandi bukɛi game ka bɛɛrɛ tɛ à sɛ hali wom naane nda wom bɛɛjɛ ma gɔrɔ Ikpe bɔm.
- 22 Wom na wom hundi yom hinnandi cimi ganayom gaa Biya Halaala dɔ hali wom ma du baakasine nyaizeɛ sɛ ka à sinda munaficitɛrɛ. À sɛ no wa baa cɛrɛ kala kala nda bine fɔ.
- 23 Ñ na wom hɛi iteji, à mana ci dimiize ka à sara gaa amma dimiize ka à si sara gaa. Dimiize di ya ci Ikpe Sendi hundikoni ka à sinda beeniyom.
- 24 Ikpe Sendi hantumantɛ cii: "Iburadam kulu goono no zanga subu. Iburadam deiza kulu mo goono zanga subu boosi. Subu kɔgu, boosi mo kam.
- 25 Amma Kpe Sendi wɔ, à bo goono no, à sinda beeniyom." Nga di ya ci Baaru Hinno Senda ka i na wom waazu nda.

Piɛɛ Sintine 2

- 1 Nga di sɛ, wa fee nda cɛmbɛrɛ cɛmbɛrɛ kulu nda gulinci kulu nda munaficitɛrɛ nda molaga nda sendi yamɔ yom kulu.
- 2 Zanga izecire yom ga baa woo, wom ma baa Ikpe Sendi zanga woo hinno hali wom ma du ka beeri.
- 3 Wom ma baa ra zanga ya za ka "wom tabaa ka Kpe ya Gominikpe no".
- 4 Wom go kaa à dɔ, nga ka à ci tandi hundikoni. Dahiri beerem hunguà amma à ci suubani, bɛɛrɛkpe no Ikpe jine.

- 5 Wom mo wom bara zanga tandi hundikoni yom ka Ikpε go cini nda. À go fuu cini zanga Biya kuna ηmone hali wom ma ci jama garandikε halaala yom. Wom ma saraa Biya kuna ηmone yom tε mo ka Ikpε ga ò ta Yesu Mesiya dε.
- 6 À gaa na, ò cii Ikpε Sendi hantumante kuna: "Guna, a go mimbari cire tandi sinji Siona kuna. Tandi suubante, beerekpe na. Bεrε kulu ka à go naane à gaa, à si hεε pai."
- 7 À sε na, tondi hundikoni di gunda beere wom dε, wom ka wom go naane. Amma beerem ka ò hungu ka naane, nga ya ci "tondi ka cinikε yom hungu, nga ya tε mimbari cire tondi sintine".
- 8 À cii kpεεε: "Katiyom tondi nda dεreyom tondi beeri mo no". Ò go kati à gaa zama ò mana Sendi di gana. Ò sε na Ikpε na nga di jisi.
- 9 Amma wom wε, wom ya dimi suubante no. Wom ya Kpe ηmone jama saraa tεkε yom no. Wom ya dimi halaala na. Wom ya ci jama ka Ikpε tε nga ηmone. I ci ya zama Ikpε ka à na wom cεε ka kaa kube kuna ka wom dam nga kaari hinno kuna, wom ma à hanya hinno fεε.
- 10 Saa di wom mana ci jama, amma maasa wom ci Ikpε ηmone jama. Wom mana du suuji dom, amma maasa wom du suuji.
- 11 A binebaakε yom, a go wom no himma wom ka wom ci ceeyo yom, yo yom handunya kuna. Wom ma fee nda bineibaai hε yom ka go gaaba nda hundi.
- 12 Wom ma gunda gεrε hinno dimi cindei kuna. Hε kulu kuna ka ò ga wom ciine nda bεrεlεlεtεrε, ò ma di wom gbei hinno yom. Cεfε ò ma Ikpε beerandi hanu ka Ikpε ga nga suuji cεε ò sε.
- 13 Kpe sabu sε, wom ma bεm yeti ganda iburadam yom ηmone hini kulu sε zanga gandakpe sε ka à goono hε kulu bεm.
- 14 Wa bεm yeti ganda ma gaabikoni yom sε ka ò ci beerem ka gandakpe cini dεntεm ò ma wε ka yom go hε lalε tε taabandi ka ihinno tεkε yom saabu.
- 15 Wεne ya Ikpε binebaa no. Wom ma ihinno tε. Wom ma samu yom ka ò goono zam ka bei kuna sendi yom denjandi gbei hinno tεyom gaa.
- 16 Wa bεm yeti ganda zanga bεrεcini yom. Wa si wom bεrεcinitεrε tε zanga daabiri ka cεbere cεbere daabu, amma wa gεrε zanga Ikpε tam yom.
- 17 Wa beere tε iburadam kulu sε. Wa baa nyaizei. Wa hamburu Ikpε. Wa beere tε laabu gandakpe sε.
- 18 Gbeiize yom, wom ma ye ganda wom kpe yom sε hamburu kuna. Wa à tε, à mana ci kpe hinno yom sε wala kpe baano yom hinne sε amma nda kpe gaabo yom mo sε.
- 19 Nga di ya saba de bεrε go taabi jεrε bine kuna sendi sabu sε Ikpε jine, à na ci à taali sabu sε.

20 Bɛɛrɛ fɔ ya goono de wom taali sabu sɛ n̄ ga wom lunkutɛ, wom ga hini suuru? Amma de wom go hini suuru taabi kuna ihinno ka wom go tɛ sabu sɛ, nga ya saba Ikpɛ dɔ.

21 Nga di sɛ na, Ikpɛ na wom cɛɛ zama Mɛsiya mo taabi i sɛ. À na deedandi nam i sɛ ka wom ma nga cee lawali yom gana.

22 À mana dulum fɔ kulu tɛ, à mee kuna mo gulinci sendi mana hunu.

23 Saa ka n̄ na à woo, à mana woo ka bana. N̄ na à taabandi, à mana tu ifutu. Amma à na nga bɔm talifi no Ikpɛ ka à go ciiti nda cɛyom susu gaa.

24 Nga bumbum na i dulum yom jɛrɛ nga gaaham kuna saa ka n̄ na à kanji tuuri gaa zama i ma bu dulum yom sɛ ka huna mo cɛyom susu sɛ. Wom du baani mo à bulaala mee yom gaa.

25 Dom wom gɔrɔ bibirantɛ yom zanga feeji yom, amma maasa wom ye Kurukɔ dɔ, wom hundi yom Batukɔ.

Piɛɛ Sintine 3

1 Ya na wom mo wɛndɛ yom, wa bɔm yeti ganda wom kunye yom sɛ. Ba de afɔ yom goono ka n̄ si Senda bɛrandi, wom gɔrɛ gaa ba mee sendi si, wom ma n̄ cendi.

2 Wom ga n̄ cendi saa ka n̄ di wom gɔrɛ hinno nda wom bɔrɔ damyom.

3 Wom taalam mo à ma si ci maa gaa taalam zanga turu nda wura kɔlibɛ yom nda jiine caadantɛ yom.

4 Amma wom taalam ma ci bine kuna n̄mɔne. Nga ya ci bine baanɔ nda bine baani ka à si sara. À gunda bɛrɛ mo Ikpɛ jine.

5 Dom di, wɛndɛ halaala yom naane Ikpɛ gaa ka bɔm yeti ganda ngei kunye yom sɛ. Ya na n̄ gɔrɔ ka ngei bɔm taalam.

6 Zanga ya Sahara na Abulema sendi gana ka à na à cɛɛ kpe. Sahara gaa bine no wom weibɔrɔ yom, wom hunu ka tɛ koo weibɔrɔ yom ko ka ihinno tɛ. Hamburu fɔ kulu ma si wom dii ka wom laakali tunandi.

7 Ya no wom mo kunye yom, wa gɔrɔ nda wom wɛndɛ yom nda laakali ko faham n̄ sinda gaabi zanga haibɔrɔ. Wom mo bɛrɛ tɛ n̄ sɛ zama ngei mo go gomini ka à ci hundi tubu nda wom mɛfɔ. Wom ma nga di tɛ zama hɛ fɔ kulu ma si du ka tɛ kpɛsɛrɛ wom n̄mɔne aduwa yom sɛ.

8 À banda wom kulu, wa gunda laakali fɔlɔnku. Wa tɔ nda sisibi cɛrɛ sɛ. Wa baakasine cɛbɛ nyaizei sɛ. Wa ci suujantɛ yom, bɔrɔ baanɔ yom.

9 Wa si ilalɔ bana nda ilalɔ. Wa si woobi banda nda woobi. Amma wa barika dam zama à sɛ no Ikpɛ na wom cɛɛ hali wom ma barika di tubu.

- 10 Ikpè Sendi hantumante cii: "Bɔrɔ ka à ga baa nga hundi ka baa nga ma di hanu hinno yom, à ma nga dɛɛnɛ jɛ ilalɔ gaa. À mee ma ma si gulunci sendi yom cii.
- 11 À ma banda bɛrɛ ilalɔ sɛ ka ihinno tɛ. À ma laakali kane ceeci ka à hamine.
- 12 Bɔrɔ cɛantɛ susu gaa no Kpɛ moo goono. À hanga mo goono ò òmɔne aduwa yom gaa. Amma Kpɛ mooduma bɛrɛ ka hungu wɔ ka yom ga ka ilalɔ tɛ."
- 13 Mee bine ya go hɛ lalɔ tɛ wom sɛ de wom gunda ihinno tɛyom himma?
- 14 Amma ba de wom go taabi cɛyom susu gbei tɛyom sabu sɛ, wom ci barikakpɛ yom. Wa si hamburu iburadam yom sendi futu yom. Wom laakali ma si tunu mo.
- 15 Wa Mɛsiya halaalandi ka à ci Kpɛ wom bine yom kuna. Saa kulu wom mo goono solantɛ mo ka tu ka yeti beerem kulu sɛ, nge yom ka ò ga wom hã bɛɛje sababu ka à goono wom kuna. Wom ma nga di tɛ nda baaniyom nda hamburu.
- 16 Wa gunda bine kuna sendi hinno mo. Ya no saa ka ò go wom ciine nda bɔrɔlalɔtɛrɛ, beerem ka ò go wom gɔrɛ hinno ka wom gunda Mɛsiya kuna sendi yamu, akpɛ yom ma hɔɔ.
- 17 De Ikpè binebaa no bɔrɔ ma taabi ihinno tɛyom sɛ, à bisa bɔrɔ ma taabi ilalɔ tɛyom sɛ.
- 18 Mɛsiya mo bu ce fɔ pap dulum yom sabu sɛ. Nga ka à ci Cɛsusukpɛ bu beerem ka ò mana cɛsusu sɛ zama à ma kpeinda i yom Ikpɛ dɔ. Ò na à wi gaaham kuna amma Biya Halaala na à hunandi.
- 19 Biya wɔ kuna no à kpei waazu biya yom sɛ ka ò goono jisantɛ kasu kuna.
- 20 Beerem wɔ mana Ikpɛ gana dom saa ka Ikpɛ gunda suuru kuku ko batu Nowe wate. Saa di no, Nowe go harihi tɛ, wɔ ka à kuna ò na bɔrɔ cɛna fɔ, watom bɔrɔ ahaku, faaba hari kambɛ.
- 21 Hari nga di mirandiyom yaase no ka maasa à go wom faaba. À mana ci gaaham hinnandiyom ziibi gaa no, amma sɛda no ka à hunu bine kuna sendi hinno gaa Ikpɛ dɔ hɛrɛ. À go wom faaba Yesu Mɛsiya tunuyom bukɛi dɔ.
- 22 À kpei bɛɛnɛ, à goono Ikpɛ kambɛ òmaa gaa. Ikpɛ na nga dɔntɔneize yom nda hinikpɛ yom nda dabarikpɛ yom kulu yeti ganda à cire.

Piɛ Sintine 4

- 1 Nga di sɛ za ka Mɛsiya guruguze i sɛ gaaham kuna, wom mo wa niya fɔlɔnku hɔ wom gaa. Bɔrɔ ka à guruguze gaaham kuna, akpɛ na dulum nam.

- ² À sɛ no, à gaaham hundi ka à cindi kuna à ma si huna ka iburadam bineibaai gana kpɛɛɛ. Amma à ma huna ka lkpe binebaa tɛ.
- ³ À wasa i sɛ lokaci ka à bisa i gɔrɔ ka dimi cindei binebaa tɛ. Dom i dira hawizetɛɛ kuna nda bineibaai nda baji ham ka bugu nda hanasua nda benɛbenɛ yom nda tooru ganayom ka lkpe fentɛ.
- ⁴ Maasa ma beerem mamaci nda wom zama wom si meigu ndei ko benɛbenɛ tɛ ka bisa. Cɔfɔ ò go wom woo.
- ⁵ Beerem wɔ ga ngei tɛgbei yom deede lkpe sɛ, nga ka à solu ka hundikoni yom nda bukɔ yom ciiti.
- ⁶ À sɛ no ò na Baaru Hinno waazu tɛ beerem wɔ sɛ ka maasa ò bu, zama ò ma du ciitiyom iburadam yom dɔ gaaham kuna, amma ò ma huna ngei biya kuna lkpe jine.
- ⁷ Bine hɛ kulu beeniyom maani. Nga di sɛ, wa wom bɔm ci bɔrɔ ka saale dam aduwa tɛyom gaa.
- ⁸ Amma ò kulu bɔm ya ci wa gunda cɛɛ baakasine kala kala, zama dulum boobo no baakasine ga daabu.
- ⁹ Wa yare tɛ cɛɛ sɛ, gunugunu ma si.
- ¹⁰ Zanga wom òmɔne afɔ fɔ kulu du lkpe noyom, wa à dam cɛɛ gaakasine kuna nda zanga lkpe gomini dimi òmani òmani bandabɔrɔ hinno yom.
- ¹¹ De bɔrɔ fɔ go sendi, à ma sendi nda lkpe meecine. De bɔrɔ fɔ ga tamtɛɛ, à ma à tɛ nda gaabi ka lkpe go kaanda, hali ò ma lkpe bɛerandi hɛ kulu kuna Yesu Mɛsiya dɔ. Nga wɔ deiza nda dabari ma goono à sɛ jiiri dubu nda dubu yom. Ami.
- ¹² A binebaakɔ yom guruguze kɔnnɔ wɔ ka à ga tɛ ka wom bubure, wa si nam à ma wom mamaci.
- ¹³ Amma za ka wom gunda ba Mɛsiya guruguze kuna, wa faihã zama saa ka à deiza kaa hunutɛɛ mo wom ma hura faihã nda munya kuna.
- ¹⁴ De beerem na wom yance Mɛsiya maa sabu sɛ, wom ci binekaanekpɛ yom. Biya deizakpɛ ma ka à ci lkpe Biya à goono wom bɔm. Cimi no, ngei wɔ ò go ka à sendi yamu ka cɛnandi amma wom wɔ, wom ga ka à gana.
- ¹⁵ Amma wom kuna, ba bɔrɔ fɔ ma si taabi zanga bɔrɔ wikɔ wala zee, wala zanga hɛ lalɔ tekɔ wala zanga asiiri òmani yom kuna mee damkɔ.
- ¹⁶ De bɔrɔ go taabi zama à ci Mɛsiya ganakɔ, hawi ma si à dii, amma à ma lkpe bɛerandi nga di sabu sɛ.
- ¹⁷ Lokaci ba kaa ka lkpe ma sinti ciitiyom nda lkpe fuu. Amma de à sinti nda i yom, mɛtɛ ya kaa ci beerem wɔ kɔkɔrɔ, nge yom ka ò si ka lkpe Baaru Hinno gana?

18 "De kala dacati no bɔrɔ ka à cɛsusu du faaba, mɛtɛ no bɔrɔ ka à go hungu lkpe nda dulumkoni mo kaa bara?"

19 À sɛ no, beerem ka ñ go taabi lkpe binebaa bɔm, ñ ma ngei hundi talifi Takako naanekpe gaa ko ka ihinno tɛ.

Piɛ Sintine 5

1 Mɛsiya marga haikusu yom ka ñ goono wom kuna, a go ka ñ no himma, hɛ mo ka a bara haikusu zanga ngei. A go tɛ Mɛsiya guruguze sɛda. A gunda ba mo deiza ka lkpe ba kaatɛre kuna.

2 A ga wom no himma wom ma laakali nda lkpe kuru ka à talifi wom gaa zanga kurukɔ. Wom ma si tɛ mo nda tilasi amma nda binebaa lkpe sɛ. Wom ma si tɛ mo liiba ziibɔ sɛ amma nda bɔm noyom.

3 Wom ma si dabari kuru di bɔm ka lkpe na à dam wom kambe amma wom ma ci deedandi kuru di sɛ.

4 Saa ka Kurukɔ Beerɛ kaa hunutɛre, wom kaa du tukunsi fula deizakpe ka à si sara.

5 Ya no wom mo haiwasu yom, wa bɔm yeti ganda marga haikusu yom sɛ. Wom kulu, wa bɔm yeti ganda cɛre sɛ. Wa baaniyom dam zanga jiinei damyom zama "lkpe go hungu bɔmbɛɛrekpe yom amma à go gomini no bɔrɔ baano yom sɛ."

6 Nga di sɛ, wa nam lkpe kambe dabarikpe ma wom yeti ganda zama à ma wom bɛerandi saa ka lokaci kaa.

7 Wa wom karihã kulu dɛcɛ à bɔm, zama à laakali bo goono wom gaa.

8 Wa wom bɔm ci bɔrɔ. Wa batu. Wom zojikari, Ibilisi go wom hundi ka dure zanga muusu beeri. À go ceeci bɔrɔ ka nga ma ñmaa.

9 Wa hungu à sɛ za ka wom sinji ka boori naane kuna. Wom go bei taabi fɔlonku yom ya go tɛ wom nyaize yom kuna ka ñ goono handunya.

10 Amma lkpe, gomini kulu Kpe, à no wom cɛɛ nga deiza ka à si beeni do Mɛsiya Yesu kuna. Saa ka wom taabi banda fɔ, à banda nga bumbum ya kaa wom tɔandi. À kaa wom tabatandi ka wom bine yom no gaabi. À kaa wom sinji mo.

11 Deiza nda dabari ma ci à ñmone yom jiiri dubu nda dubu yom. Ami.

12 A na tira cɛna wɔ hantum wom sɛ nda Silafim gaakasine, nga ka a lasabu nyaize naanekpe. A go wom no himma ko tɛ sɛda wom sɛ ka wone ya ci lkpe gomini cimi cimi. Wom ma cɛ à kuna hali à ma boori.

13 Marga suubante ka à goono Babiloni kpaara à go wom fɔɔ. Ya no a ize Maaku.

14 Wa cɛɛ fɔɔ nda jɛɛɛ sumsumyom hinno baakasine kuna. Laakali kane ma bara nda wom kulu Mɛsiya kuna. Ami.

Piɛɛ Hinkantɛ

Piɛɛ Hinkantɛ 1

- 1 Hɛɛ Simɔ Piɛɛ, hɛɛ ya ci Yesu Mɛsiya tam nda à diya. A go tira wɔ hantum wɔm sɛ wom ka wom du naane bɛɛɛkɛpɛ nda i yom, i n̄mɔne Ikpɛ nda i Faabakɔ Yesu Mɛsiya cɛyom susu gaa.
- 2 Gomini nda laakali kane ma tɔntɔnu wom sɛ Ikpɛ nda i Kpe Yesu beiyom kuna.
- 3 Mɛsiya Ikpɛtɛrɛ dabari na i na hɛ kulu ka à tilasi i ma huna nda, à beiyom dɔ. Nga ya na i cɛɛ nga deiza dɔ nda nga booriyom dɔ.
- 4 Ya mo no à na alikawali bɛɛɛkɛpɛ bambata bambata yom tɛ i sɛ. À na alikawali yom di no zama wom ma meigu nda Ikpɛ haali za ka wom kɔma fumbi wɔne gaa ka à goono handunya kuna bineibaai sabu sɛ.
- 5 Nga di bumbum sɛ mo no, wom kulu wa himma dam ka booriyom tɔntɔnu wom naane gaa, booriyom gaa mo beire.
- 6 Beire gaa mo wa bɔm hiniyom tɔntɔnu. Bɔm hiniyom gaa mo, wa suuru tɔntɔnu. Suuru gaa mo, wa Ikpɛ ganayom tɔntɔnu.
- 7 Ikpɛ ganayom gaa mo, wa nyaize baakasine tɔntɔnu. Nyaize baakasine gaa mo wa baakasine tɔntɔnu.
- 8 À hima hɛ nge yom di ma goono wom gaa ka ba ka tɔntɔnu mo zama n̄ nam wom ma si gɔrɔ kɔnu. N̄ nam wom ma si zam barika ma i Kpe Yesu Mɛsiya beiyom kuna.
- 9 Bɔrɔ ka hɛ nge yom di si à gaa, diyom dumbɔkɛpɛ no zanga danam no. À diniga ka Ikpɛ na nga hinnandi nga dom dulum yom gaa.
- 10 À sɛ no, nyaize, wa himma dam ka bei nda cimi Ikpɛ na wom cɛɛ, à na wom suuba. Nga di tɛyom gaa, wom si kati pai.
- 11 Ya no Ikpɛ kaa tu wom sɛ wom ma huro nda bɛɛɛ i Kpe Yesu Mɛsiya ka à ci Faabakɔ, à kpetɛrɛ ka à sinda beeniyom kuna.
- 12 À sɛ no, a go wetere ka wom hɔngandi hɛ nge yom di saa kulu. Wom go hɛ nge yom di bei za ka Ikpɛ na wom sinji ka boori cimi kuna.
- 13 Oò, a go lasabu à saba saa kulu ka a goono gaaham kuna ka à ci zanga kuuru buka, ya wom hɔngandi hɛ nge yom di.
- 14 A bei ka a buyom maani ka ya fee nda kuuru buka wɔ zanga i Kpe Yesu Mɛsiya na a cɛbɛ.
- 15 Amma a go ka à wetere kulu tɛ hali ba a dira banda ka à ci bu, wom mo hɔngɔ hɛ nge yom di lɔkaci kulu.

16 Hε ka sε a ga ka nge yom di cii ya ci ka i mana jendi cεmberεkpe yom gana. Amma i nam wom na i Kpe Yesu Mεsiya dabari nda à kaayom bei. I tε sεda mo nda moo, i yom ka i di à bεεrε bambata.

17 À du bεεrε nda deiza Baaba Ikpe dɔ, saa ka jinde fɔ hunu za deiza ka à bisa deiza kulu dɔ ka sendi à bɔm. À cii: Bɔrɔ wɔne ya ci a lze Bineganji, ka à gaa a du binekaane.

18 I yom ma, i maa jinde nga di ka à hunu za bεεnε saa ka i goono Yesu banda tandi kuku halaala bɔm.

19 I gunda andebitεrε sendi mo ka à tabai ka bisa hε ka i di. Wom go tε ihinno ka wom go laakali yeti à gaa zanga wom ga laakali yeti fitila gaa ka à go kaari kube kuna. À ga kaari kala ma ma sinti boyom, susuba handariyaize mo ma tunu ka kaari wom bine yom kuna.

20 Wom ma wɔne bei ma jina, Ikpe Sendi kuna andebitεrε kulu sinda fasaliyom bɔrɔ faham bɔm.

21 Andebitεrε mana hunu bɔrɔ fɔ binebaa dɔ, ba ce fɔ. Amma Biya Halaala ya na Ikpe ηmɔne bɔrɔ halaala yom fum hali ò na andebitεrε sendi yom cii.

Piεε Hinkantε 2

1 Andebi tangari tangari yom goono jama di kuna dam. Zanga ya maasa cooandikɔ tangari tangari yom kaa goono wom game kuna. Ñ kaa mɔnɔ ka huro ka kaanda cεbε yom ka ò sinda cimi, cεbε yom ka ò kaanda halaciyom. Ba Kpe mo ka à na ò dei, ò ga à ze. Ñ kaa halaciyom cendi nda waasi ngei bɔm.

2 Bɔrɔ boobo bine ga ò gana ò halaciyom kuna. Ñ sabu sε no, ò go cimi fɔndɔ di sendi yamu.

3 Hε baayom futu gaa no cooandikɔ tangari tangari yom kaa wom fafagu nda ngei sendi zambakpe yom. Amma za dom Ikpe jisi ka ò ciiti, à si jε. Ñ halaciyom ba tɔ.

4 Ikpe mana nga dɔntɔneize yom ka ò na dulum tε bakaa, amma à na ò cetu ciyoma guusu guusɔ kuna. Ñ goono hɔantε nungu ka kube goono. À na ò jisi ciiti ka à ga kaa sε.

5 Bine, Ikpe mana dam jina handunya bakaa kala Nowe ka à ci cεandiyom susu fεεkɔ. À na Nowe faaba nda bɔrɔ iye fɔ ma saa ka Ikpe na tunfana hari tam handunya beerem bɔm ka ò hungu ka Ikpe gana.

6 Sodum kpaara nda Gomora kpaara Ikpe na ò ciiti ka ò halaci. À na ò zeeri ka ò yeti boosu. À gaa na, Ikpe na ò tε deedandi beerem sε, beerem ka ò si ka Ikpe gana.

- 7 À na Lotu ka à ci bɔrɔ cɛantɛ susu kaa. Lotu bine sara nda ilalɔ tɛkɔ yom hawizetɛrɛ gɔrɛ.
- 8 Bɔrɔ cɛantɛ susu wɔ, à na nga gɔrɛ tɛ ñ game. À na nga hundi cɛantɛ susu taabandi ma ifutu futu ma ka ba kulu beerem ka ñ ba si nda Ikpɛ fɔnda, ñ tɛyom ka à ga di ka maa sabu sɛ.
- 9 Zanga Kpe na nga di tɛ Lotu sɛ, à ñmaani ka nga ganakɔ yom kaa taabi kuna. À ñmaani ka beerem ka ñ mana cɛandi susu jisi ciiti hanu sɛ ñ ma du bɔnandiyom.
- 10 Ya ma Ikpɛ kaa tɛ beerem sɛ ka ñ ga ka ngei bineibaai gana ka baa hɛ ka à ga ka ñ bine ziihandi. Ñ ga meirekpɛ fɛntɛ ma. Binesɛndɔkpɛ yom na, tɔtɔkpɛ yom. Ñ si hamburu ka gasi ma nda ka ñ ga bɛɛɛ deiza kpɛ yom woo.
- 11 Ba Ikpɛ dɔntɔneize yom ka ñ gunda gaabi nda dabari ka bisei ñ si kaanda woobi ciiti ñ bɔm Kpe jine.
- 12 Amma bɔrɔ nge yom di zam lasabu na zanga ganjijam yom ka ñ na ñ hɛi ñ ma dii ka halaci sɛ. Beerem wɔ ga sendi ka hɛ yom ka ñ si faham woo. Ñ kaa halaci na ngei hasarɔ sabu sɛ.
- 13 Ñ ba du ngei tɛyom ka ñ sinda cɛyom susu banandi. Ñ ci beerem ka à kaani ñ sɛ ñ ma ngei bineibaai tɛ ko faariŋmaa zaari kparɛ kuna. Beerem na ka ñ ci zanga tombi yom nda ziihi yom. Ñ go faariŋmaa ngei zamba kuna ka jingaru ŋmaa nda wom.
- 14 Zina mookpɛ yom no ka ñ si cɛ mo nda dulum tɛyom pai. Ñ go beerem ka ñ mana sinji ka boori hiri ka dii. Ñ na ngei bine dɔnandi hɛ baayom futu. Laaliize yom mo no.
- 15 Ñ na fɔndɔ cɛantɛ nam ka dɛrɛ. Bine, ñ go andebi Balam, Bezo koo fɔndɔ gana, nga ka à baa gbei ka à sinda cɛyom susu banandi.
- 16 Amma farika fɔ na Balam dulum bɔgu à bɔm. Farika ka à si sendi, sendi à sɛ nda iburadam jinde. À na andebi di hɔllɔkomtɛrɛ jɛ.
- 17 Bɔrɔ nge yom di bara no zanga tondi guusu fɔci yom ka ñ sinda hari, buru yom ka hari hɛo feeni. Ikpɛ na kube bi tici tici nungu ka à sinda beeniyom jisi ñ sɛ.
- 18 Ñ go faare sendi kɔnu yom cii. Ñ go beerem hiri ka dii bineibaai gaa nda hawizetɛrɛ tɛyom gaa, nge yom ka ñ kɔma wɔ ka yom goono dɛrɛyom kuna dɔ.
- 19 Ñ ga bɔrɔcinitɛrɛ alikawali tɛ ñ sɛ ba ka ngei bumbum ga ci fumbi tamtɛrɛ kuna. Hɛ ka à gaariŋmaa bɔrɔ bɔm, bɔrɔ ci à sɛ tam noya.
- 20 Ñ kɔma handunya ziihi yom gaa Kpe Yesu Mɛsiya ka à ci Faabakɔ à beiyom dɔ. À banda de ñ kaa yaara ka wuluwali handunya ziihi yom kuna,

handunya wɔ gaɔnmaa n̄ bɔm. N̄ kɔkɔrɔ banda goonoyom, à jaasa sintine gɔrɛ.

²¹ N̄ ma si cɛyom susu fɔndɔ bei à bisa, de saa ka n̄ na à bei, à banda n̄ ma banda bɛrɛ à gaa nda meire halaala ka n̄ jina ka no n̄ sɛ.

²² Hɛ ka yaase wɔne ga cii, dahiri no à tɔ n̄ gaa. "Hansi go ye hɛ ka nga bumbum yeeri gaa". Kpɛnɛ, "kpisɔ nya ka n̄ nyume, à ye ka bimbilo bɔtɔgo kuna".

Piɛɛ Hinkantɛ 3

¹ A binebaakɔ yom, a go tira hinkantɛ wɔ hantum wom sɛ. Tira wɔne kuna hali wɔ di kuna, a ga wom faham hinno yom tunandi ko wom hɔngandi.

² Wom ma hɔngɔ sendi yom ka andebi halaala yom jina ka cii. Wom ma hɔngɔ mo Kpe ka à ci Faabakɔ à meire ka i yom, à diya yom cii.

³ Wa wɔne bei jina ka kɔkɔrɔ banda hanu yom kuna, dondacɛrɛkpe yom kaa kaa ka ngei bineibaai yom gana.

⁴ N̄ kaa cii: Saa fɔ à kaayom alikawali tɔ? Sababu ka à sɛ i go hã ya ci ka za saa ka cɛɛ yom bu, hɛ kulu goono zanga n̄ goono za lkpe sinti ka hɛ yom taka.

⁵ Mure kuna no, n̄ go diniga ka lkpe mee sendi bɔm no bɛnɛ goono za dam. Ya no ganda ma tɛ ka hunu hari kuna ka goono hari bindi bindi lkpe Senda gaa.

⁶ Ya no, handunya ka à goono dom, à halaci saa ka tunfana hari na à gɔnu.

⁷ Amma nda sendi fɔlɔnku lkpe na maasa bɛnɛ nda maasa ganda jisi nini sɛ. À go ka n̄ jɛ ciiti hanu sɛ ka à kuna à kaa beerem ka n̄ si ka lkpe gana ciiti ka n̄ halaci.

⁸ Amma a binebaakɔ yom, wom ma si diniga hɛ fɔlɔnku. Nga neya. Hanu fɔlɔnku Kpe dɔ zanga jiiri dubu fɔ no. Jiiri dubu mo zanga hanu fɔlɔnku na.

⁹ Kpe si mure pai nda nga alikawali tɔnandiyom, zanga bɔrɔ fɔ yom go ka à tamma. Amma à gunda suuru kuku i sɛ. À si baa ba bɔrɔ fɔ ma halaci, amma à ga baa bɔrɔ kulu ma tuubi ka bɛrɛ.

¹⁰ Amma Kpe Hanu ba kaa no, zanga zee cini kaa ciini kuna. Hanu nga di, bɛnɛ kaa bisa nda kɔsɔngu bambata. Hɛ yom kulu ka lkpe na handunya te ndei, n̄ kaa dungu ka mɛnɛ. Ganda ma nda à gbei yom ka n̄ goono à kuna, nini ga n̄ kulu n̄maa.

¹¹ Za ka hɛ nge yom di kulu kaa halaci zanga ya di, à hima wom ma bara gɔrɛ halaala kuna nda lkpe ganayom kuna.

¹² À hima wom ma lkpe Hanu batu nda bɛɛje ka ka à sasa. Hanu nga di wɔ à kaayom sabu sɛ, bɛnɛ kaa dii nda nini ka halaci. Bɛnɛ hɛ yom mo kaa mɛnɛ nda dunguɛ.

- 13 Amma Ikpe alikawali bɔm, i go bɛnɛ teji yom nda ganda teji batu, nungu yom ka cɛandiyom susu goono nda gɔrɛ.
- 14 A binebaakɔ yom, za ka wom go hɛ nge yom di batu nda bɛɛje wa himma dam. Kpe ma wom garu tombi si, taali si laakali kane kuna.
- 15 Wa i Kpe suuru kuku lasabu zanga faaba lɔkaci. Nga na i nyaize binebaakɔ Pɔlu hantum wom sɛ haikusutɛrɛ ka Ikpe na à no bɔm.
- 16 Ya ma na Pɔlu hantum nga tira yom kulu kuna ka à na hɛ nge yom di sendi tɛ. Hɛ fɔ yom mo goono à tira yom kuna ka ò faahamyom gaabu. Hɛ yom wɔ beerem ka ò mana du cooandiyom nda beerem ka ò mana sinji ka boori go ka ò siirandi. Zanga ya no ò go ka Ikpe Sendi hantumantɛ cindei ma siirandi ko kpei ngei bɔm halaciyom gaa.
- 17 Nga di sɛ a binebaakɔ yom, za ka wom jina ka hɛ nge yom di bei, wom ma laakali. Wa laakali zama beerem ka ò ba si nda Ikpe fɔnda ma si wom cendi dɛrɛyom kuna hali wom kaa kam wom sinjiyom kuna.
- 18 Amma wo beeri i Kpe Yesu Mɛsiya ka à ci Faabakɔ à gomini nda à beiyom kuna. Deiza ma bara à sɛ, maasa kala ka kpei, beeniyom si. Ami.

Yohanna Sintine

Yohanna Sintine 1

- 1 I go hantum wom sɛ Sendi hundikpɛ bɔm ka à goono za sintine kom, wɔ ka i maa, wɔ ka i di nda i moo yom, wɔ ka i guna, wɔ ka i kambɛ yom na à hama.
- 2 Hundi di bine hunutɛrɛ. I di à mo. I go tɛ à sɛda ka à baaru cii, Hundi di ka à si beeni ka à goono Baaba dɔ. Nga na à na à kaatɛrɛ i sɛ.
- 3 Wɔ ka i di, wɔ ka i maa, nga no i go ka à baaru cii wom sɛ domi wom mo, wom ma ci afɔ meiguyom kuna nda i yom. Nda cimi i go ci afɔ meiguyom kuna nda Baaba no nda à Ize Yesu Mɛsiya.
- 4 I bine go hɛ nge yom di hantum wom sɛ no domi wom binekaane ma tɔ.
- 5 Baaru di bine neya ka i maa Iza dɔ ka i go fɛɛ wom sɛ: Ikpɛ ya Kaarikpɛ no. Kube si à kuna ba cɛna.
- 6 De i ga cii i ci afɔ meiguyom kuna nda Ikpɛ amma i ga dira kube kuna, i go tangari. I si bo cimi gbei tɛ.
- 7 Amma de i go dira kaari kuna zanga Ikpɛ bumbum goono kaari kuna, i ci afɔ meiguyom kuna nda cɛrɛ. À Ize Yesu Mɛsiya kuri mo, à go ka i hinnandi dulum kulu gaa.
- 8 De i go cii i sinda dulum, i ga ka i bɔm zamba. Cimi si i kuna.
- 9 De i ga ka i dulum yom cii, nga wɔ Naanekpɛ no, Cɛsusukpɛ mo no, à ga i yaafa nda i dulum yom. À ga i hinnandi ma i tɛyom ka à mana cɛsusu gaa.
- 10 De i go cii i mana dulum tɛ, i go ka Ikpɛ tɛ tangarikpɛ noya. À Senda mo si i kuna.

Yohanna Sintine 2

- 1 A koo cɛna yom, a ga wɔne yom hantum wom sɛ na domi wom ma si dulum tɛ. De bine ma bɔrɔ fɔ na dulum tɛ, i gunda Gaakɔ fɔ Baaba dɔ, nga ya ci Yesu Mɛsiya ka à ci Cɛsusukpɛ.
- 2 Nga ma ya ci sasabandiyom hɛ i dulum yom sɛ, à mana ci i ηmɔne yom hinne sɛ bo, amma handunya kulu sɛ ma.
- 3 De i go ka à meire yom gana, à gaa no i tabatandi ka i na à bei.
- 4 Bɔrɔ ka à go cii nga na à bei, amma à si ka à meire yom gana, tangarikom no, cimi si akpɛ kuna.
- 5 Amma bɔrɔ kulu ka à go ka à Sendi gana, Ikpɛ baakasine kube akpɛ kuna. Wɔne gaa no, i bo bei i goono à kuna.

- 6** Bɔrɔ ka à go cii nga goono Ikpe kuna nda gɔrɛ, akpe mo dira zanga Yesu Mesiya dira.
- 7** A nyaize, à mana ci meire teji na a go hantum wom sɛ, amma meire zeenu no ka wom du za sintine. Meire zeenu ya ci Senda ka wom maa za sintine.
- 8** Bine a ga meire teji hantum wom sɛ, meire ka à ci cimi Mesiya kuna nda wom kuna. Kube go bisa, cɔfɔ kaari cimi cimi haaga kɔ.
- 9** Bɔrɔ ka à go cii nga goono kaari kuna, amma à bine hungu nga nyaize, kube kuna na à goono hali maasa.
- 10** Bɔrɔ ka à ga baa nga nyaize, à goono kaari kuna nda gɔrɛ. Hɛ fɔ kulu si à kuna ka à ma nam à ma haita.
- 11** Amma bɔrɔ ka à bine hungu nga nyaize, akpe goono kube kuna. À ga dira ma kube kuna. À si bei nungu ka nga go kpei zama kube na à danandi.
- 12** Koo cɛna yom, a go hantum wom sɛ no domi Ikpe na wom yaafa nda wom dulum yom Mesiya maa sabu sɛ.
- 13** Baaba yom, a go hantum wom sɛ no domi wom go bei wɔ ka à goono za sintine kom. Haiwasu yom, a go hantum wom sɛ no, domi wom gaɔɔmaa llalɔ bɔm. Koo cɛna yom, a ga hantum wom sɛ no domi wom na Baaba bei.
- 14** Baaba yom, a ga hantum wom sɛ no domi wom na wɔ ka à goono za sintine kom bei. Haiwasu yom, a ga hantum wom sɛ no domi wom gunda gaabi. Ikpe Senda mo goono wom kuna nda gɔrɛ. Wom gaɔɔmaa ma llalɔ bɔm.
- 15** Wa si baa handunya wala hɛ yom ka ò goono handunya. Bɔrɔ kulu ka à go baa handunya, baakasine Baaba sɛ si akpe kuna.
- 16** Hɛ kulu ka à goono handunya kuna, ò ba afɔ mana hunu Baaba dɔ kala handunya dɔ. Ngei ya ci bineibai nda hɛ ka moo di kulu à ma baa, nda hundi ibai faare.
- 17** Handunya nda nga bineibai go beeni. Amma bɔrɔ ka à ga ka Ikpe binebaa tɛ, akpe ba gɔrɔ beeniyom si.
- 18** Koo cɛna yom, kɔkɔrɔ banda guuru nee. Wom maa ò cii Mesiya zojikari go kaa. Ba maasa Mesiya zojikari boobo tunu. À sɛ no i bei kɔkɔrɔ banda guuru di no.
- 19** Ò hunu i kuna amma ò mana ci i òmɔne yom. De i òmɔne yom no, dom ò go gɔrɔ i game. Amma ò fee nda i yom zama ò ma cɛbɛ tɛrɛkparɛ ka ò kulu mana ci i òmɔne yom.
- 20** Wom wɔ, wom du jii toliyom ka à ci suubayom sɛda ka à hunu Halaalakpe dɔ. Wom go hɛ kulu bei mo.
- 21** Ya na hantum wom sɛ zama ka wom si cimi bei bo, amma ka wom go ka à bei sɛ no. Wom go bei mo tangari ba afɔ si hunu cimi kuna.

- 22** Mee ya ci tangarikpe? Nga ya ci boro ka à go cii Yesu mana ci Mesiya. Akpe ya ci Mesiya zojikari ka à go Baaba nda lze ze.
- 23** Boro kulu ka à go ka lza ze, akpe sinda Baaba. Boro ka à cii nda nga mee nga wo lze di nmone na, akpe gunda Baaba mo.
- 24** À se no, he ka wom maa za sintine, wa nam à mo goono wom kuna nda gore. De he ka wom maa za sintine goono wom kuna nda gore, wom mo, wom kaa goono nda gore lze nda Baaba kuna.
- 25** Alikawali ka nga bumbum te i se, nga ya ci hundi ka à si beeni.
- 26** A na wone yom hantum wom se mo ka simba nda beerem ka n ga wom derandi.
- 27** Wom wo, toliyom suubayom seda ka wom du Halaalakpe do à goono wom kuna nda gore hali wom si baa boro fo kulu ma wom ceba. Amma zanga à toliyom suubayom seda go wom ceba he kulu, nga mo ya ci cimi. À mana ci tangari. Nda zanga à na wom ceba, wom mo goono à kuna ya di nda gore.
- 28** Maasa koo cena yom, wom mo goono à kuna nda gore domi saa ka Mesiya hunu tere i ma yaru. Hawi ma si i dii à jine à kaayom gaa.
- 29** De wom go bei nga ya cesusu no, wom ma bei mo boro kulu ka à go ceyom susu gbei te, à do no n na akpe hei.

Yohanna Sintine 3

- 1** Wa guna fa baakasine dimi ka Baaba na i no hali n ma i cee lkpe ize yom. À se no, handunya si i bei domi handunya mana lkpe bei.
- 2** A bine baako yom, maasa i bara na lkpe ize yom. He ka i kaa ci, à mana hunutere jina. Amma i go bei saa ka Mesiya hunutere i kaa bara zanga nga domi i kaa di à zanga à goono.
- 3** Boro kulu ka à gunda beeje nga di Mesiya kuna, akpe go ka nga bom hinnandi zanga Mesiya hinne.
- 4** Boro kulu ka à bo dulum te, akpe go ka lkpe fonda taamu. Dulum bine ya ci boro ba si nda fonda.
- 5** Wom bine go bei ka Mesiya hunutere na domi à ma i dulum yom kaa. Dulum mo si à kuna ba cena.
- 6** Boro kulu ka à goono à kuna nda gore, à si bo dulum te. Boro kulu mo ka à ba dulum te, akpe mana di Mesiya no, à mana à bei mo.
- 7** Koo cena yom, boro fo kulu ma si wom derandi. Boro ka à bo ceyom susu gbei te, nga ya ci boro ceante susu zanga Yesu ci Cesusukpe.
- 8** Boro ka à ba dulum te, Ibilisi do na à hunu. Za sintine no Ibilisi cini ko dulum te. À se no, lkpe lze hunutere à ma Ibilisi gbei yom halaci.

- ⁹ Bɔrɔ kulu ka ò na à hei lkpɛ dɔ, à si bo dulum tɛ domi lkpɛ dumai goono akpɛ kuna nda gɔrɛ. À si hini ko dulum tɛ domi ò na à hei lkpɛ dɔ.
- ¹⁰ Wɔne gaa no, ò go ka lkpɛ ize yom nda lɔlɔ ize yom fayanka. Bɔrɔ kulu ka à si ba cɛyom susu gbei tɛ, akpɛ mana ci lkpɛ òmɔne. Ya na, bɔrɔ ka à si baa nga nyaize mo.
- ¹¹ Baaru ka wom maa za sintine, nga neya. I ma baa cɛrɛ.
- ¹² À mana ci zanga Kainu ka à ci lɔlɔ òmɔne. À bine tɔ hali à na nga cɛɛnɛ wi. Ifɔ sɛ no à na à wi? À na à wi na zama à gbei yom bara lɔlɔ yom amma à cɛɛnɛ gbei yom cɛyom susu òmɔne yom no.
- ¹³ Nyaize, wa si mamaci de handunya bine go hungu wom.
- ¹⁴ I go bei i bisa bu gaa ka tɔ hundi dɔ domi i go baa i nyaize yom. Bɔrɔ ka à sinda baakasine nga nyaize sɛ, akpɛ goono bu kuna nda gɔrɛ.
- ¹⁵ Bɔrɔ kulu ka à bine go hungu nga nyaize, bɔrɔ wikɔ no. Wom go bei ka bɔrɔ wikɔ ba afɔ sinda hundi ka à si beeni nga kuna nda gɔrɛ.
- ¹⁶ Wɔne gaa na i go ka lkpɛ baakasine bei domi Mɛsiya na nga hundi no i sabu sɛ. À hima i ma i hundi yom ma no nyaize yom sabu sɛ.
- ¹⁷ Bɔrɔ ka à gunda hɛ ka à wasa hundi sɛ, à ga di mo nga nyaize banji kuna amma à mana sisibi à sɛ, zanga mɛtɛ dimi na lkpɛ baakasine goono akpɛ kuna nda gɔrɛ?
- ¹⁸ A koo cɛna yom, i baakasine ma si tɛ sendi gaa wala nda hinje kparɛ hinne, amma tɛyom gaa cimi kuna.
- ¹⁹ Nga di gaa no, i go bei i yom ya cimi bɔrɔ yom na. I ga i bine tabai lkpɛ jine mo.
- ²⁰ Ba de i bine go ka i ciiti ka zeeri, i go bei lkpɛ beeri ka bisa i bine yom. À go hɛ kulu bei mo.
- ²¹ A binebaakɔ yom, de i bine si ka i ciiti ka zeeri kulu i yaru lkpɛ jine.
- ²² Hɛ kulu ka i go òmɔrɛ i go du à lkpɛ dɔ, zama i go ka à meire yom gana. I go tɛ mo hɛ yom kulu ka à kaani à sɛ.
- ²³ Wɔne ya ci à meire. I ma naane à lɛ Yesu Mɛsiya maa gaa. I ma baa cɛrɛ mo nda zanga à meire ka à na i na goono nda.
- ²⁴ Bɔrɔ ka à go ka à meire yom gana, akpɛ goono lkpɛ kuna nda gɔrɛ. lkpɛ mo goono akpɛ kuna nda gɔrɛ. Wɔne gaa no i go bei ka lkpɛ goono i kuna nda gɔrɛ Biya Halaala ka à na i no gaa.

Yohanna Sintine 4

- 1 A binebaakɔ yom, wa si cimandi biya kulu gaa amma wa biya yom bubure ka di hali de Ikpɛ ɲmɔne yom no. Wom ma à tɛ domi andebi tangari tangari boobo go seese handunya kuna.
- 2 Wɔne gaa no wom go ka Ikpɛ Biya bei. Biya kulu ka à go cii Yesu Mɛsiya kaa no gaaham kuna, biya nga di Ikpɛ ɲmɔne na.
- 3 Biya kulu ka à si cii Yesu Mɛsiya kaa no gaaham kuna, biya nga di mana ci Ikpɛ ɲmɔne. Biya di ya Mɛsiya zojikari na ka wom maa ò cii à ga kaa, ka maasa à goono handunya kuna kɔ.
- 4 Koo cɛna yom, wom ya Ikpɛ ɲmɔne yom no. Wom gaahmaa ò bɔm, zama nga ka à goono wom kuna, à beeri ka bisa wɔ ka à goono handunya kuna.
- 5 Ngei wɔ handunya ɲmɔne yom no. À sɛ no ò go sendi handunya hɛ yom bɔm. Handunya ma go hanga dam ò sɛ.
- 6 I yom wɔ, Ikpɛ ɲmɔne yom na. Bɔrɔ ka à ga ka Ikpɛ bei, à hanga dam i sɛ. Bɔrɔ ka à mana ci Ikpɛ ɲmɔne mo à si hanga dam i sɛ. Nga di gaa no, i go cimi biya nda dɛɛyom biya fayanka.
- 7 A binebaakɔ yom, i ma baa cɛɛ domi baakasine wɔ Ikpɛ dɔ na à hunu. Bɔrɔ kulu ka à gunda baakasine, ò na à hei Ikpɛ dɔ. À go ka Ikpɛ bei mo.
- 8 Bɔrɔ ka à sinda baakasine, à si Ikpɛ bei no domi Ikpɛ cɛ baakasinekpɛ na.
- 9 Wɔne gaa no Ikpɛ na nga baakasine kaatɛɛ i sɛ ka Ikpɛ na nga Ize fɔlɔnku dɔntɔm handunya kuna domi i ma huna à dɔ.
- 10 Wɔne ya ci baakasine, à mana ci i go baa Ikpɛ bo, amma nga ya baa i yom ka nga Ize dɔntɔm à ma ci sasabandiyom hɛ i dulum yom sabu sɛ.
- 11 A binebaakɔ yom, za ka Ikpɛ baa i yom zanga ya, à hima i yom mo i ma baa cɛɛɛ.
- 12 Bɔrɔ fɔ kulu mana di Ikpɛ ba ce fɔ. De i go baa cɛɛ Ikpɛ bo goono i kuna nda gɔɛ. À baakasine mo goono i kuna ka kube.
- 13 À gaa na i ga bei i goono Ikpɛ kuna nda gɔɛ, nga mo goono i kuna nda gɔɛ zama i gunda à Biya.
- 14 I di ko tɛ sɛda ka Baaba na nga Ize dɔntɔm no à ma ci handunya Faabakɔ.
- 15 Bɔrɔ kulu ka à go tu ka Yesu ya Ikpɛ Ize no, Ikpɛ goono akpɛ kuna nda gɔɛ. Akpɛ mo goono Ikpɛ kuna.
- 16 I na baakasine bei ka Ikpɛ gunda i sɛ. I go naane baakasine di gaa mo. Ikpɛ ya ci baakasinekpɛ. Bɔrɔ ka à goono baakasine kuna nda gɔɛ, akpɛ goono Ikpɛ kuna nda gɔɛ. Ikpɛ ma goono akpɛ kuna nda gɔɛ.
- 17 Zanga Mɛsiya goono, ya no i yom mo, i goono handunya wɔ kuna. À dɔ no baakasine kube i kuna hali i ma yaru ciiti hanu hine.

18 Hamburu si baakasine kuna. Amma baakasine ka à kube, à go hamburu gaare. Boro ka à go hamburu, ciiti sabu se no à go hamburu. Boro ka à go hamburu mo, akpe mana kube baakasine kuna.

19 I yom wo, i gunda baakasine Ikpe se no domi nga ya jina ka baa i yom.

20 De boro fo go cii nga ga baa Ikpe, amma à bine ga hungu nga nyaize, tangarikom na. Boro ka à si baa nga nyaize ka à moo go di, mete à te ka baa Ikpe ka à si di?

21 Mesiya do na i du meire wone. Boro ka à go baa Ikpe, à ma baa nga nyaize mo.

Yohanna Sintine 5

1 Boro kulu ka à go cimandi Yesu gaa ka nga ya ci Mesiya, n na akpe hei Ikpe do. Boro kulu mo ka à ga baa wo ka à na n hei, akpe go baa ize yom mo ka à hei.

2 Wone gaa no i bei ka i ga baa Ikpe ize yom ka i go baa Ikpe ka ka à meire yom gana.

3 Wone ya ci baakasine Ikpe se, i ma à meire yom gana. À meire yom bine si tim mo.

4 Boro kulu ka n na à hei Ikpe do, handunya gaanmaakɔ no. Gaanmaayom ya ci i naane ka à go gaanmaa handunya bɔm.

5 Mee ya ci gaanmaakɔ handunya bɔm? Nga ya ci boro ka à go cimandi Yesu gaa ka Yesu ya Ikpe Ize no.

6 Nga ya ci Yesu Mesiya ka à kaa hari nda kuri do, à mana ci hari do hinne amma hari nda kuri do. Biya Halaala mo go te sɛda domi Biya Halaala ya ci cimi.

7 Ihinza wo ya go te sɛda beene kuna, Baaba nda Senda nda Biya Halaala. Ihinza wo ya afo no.

8 Ihinza bine ya go te sɛda handunya kuna. Ngei ya ci Biya Halaala nda hari nda kuri. Ihinza wo kulu tu mefo.

9 De i go beerem sɛda ta, Ikpe sɛda beeri ka bisa. Ikpe ya te sɛda nga Ize bɔm.

10 Boro ka à ga naane Ikpe Ize gaa, akpe gunda sɛda wone nga bumbum kuna. Boro ka à si naane Ikpe gaa, à na Ikpe te tangarikom, domi akpe si naane sɛda ka Ikpe kaanda nga Iza bɔm.

11 Sɛda di bine neya. Ikpe na i na hundi ka à si beeni. À Ize kuna bine no hunda goono.

12 Boro ka à gunda Ize, à gunda hundi di. Boro ka à sinda Ikpe Ize, à sinda hundi di.

- 13 A na wone yom hantum wom se no, wom ka wom ga naane Ikpε Ize maa gaa domi wom ma bei wom gunda hundi ka à si beeni. Wom mo naane Ikpε Ize maa gaa.
- 14 I ga wone tabai à dɔ. De i go hε fɔ ηmaare nda zanga à binebaa goono nda, à go hanga dam i se.
- 15 Za ka i go bei Ikpε go hanga dam i se hε fɔ kulu ka i ga ηmaare, i go bei ka i du hε kulu ka i ηmaare.
- 16 De bɔrɔ fɔ go di nga nyaize go dulum tε, dulum ka à si kpeinda bɔrɔ bu dɔ, à ma Ikpε ηmaare à se. Ikpε ma ga à no hundi. À ga à no beerem se ka ñ go dulum tε, dulum ka à si kpeinda bɔrɔ bu dɔ. Dulum goono ka à kpeinda bɔrɔ bu dɔ. Ya na cii à ma ηmaare dulum nga di se.
- 17 Zam ka cesusu kulu dulum na Dulum mo goono ka à si kpeinda bɔrɔ bu dɔ.
- 18 I go bei ka bɔrɔ kulu ka ñ na à hei Ikpε dɔ, à si bo dulum tε. Amma bɔrɔ ka ñ na à hei Ikpε dɔ, à bo ka nga bɔm jε no. Ilalɔ si à dii.
- 19 I go bei i yom wɔ Ikpε ηmone yom no. Handunya mo kulu goono Ilalɔ dabari cire.
- 20 I bine go bei Ikpε Ize kaa. À bine na i no faham hali i ma Ikpε cimi cima bei. I bine goono ko gɔrɔ Cimi cima kuna, à Ize Yesu Mesiya kuna. Nga ya ci Ikpε cimicima nda hundi ka à si beeni.
- 21 Koo cena yom, wa wom bɔm jε tooru yom gaa. Ami.

Yohanna Hinkantɛ

Yohanna Hinkantɛ 1

- 1 Hɛɛ haikusu, hɛɛ ya go tira wɔ hantum n sɛ weibɔrɔ suubantɛ, ni nda n koo yom ka a go baa cimi kuna. À bine mana ci a hinne ya go baa wom, amma bɔrɔ kulu ma ka à ga cimi bei.
- 2 I kulu go baa wom, cimi ka à goono i kuna nda gɔrɛ sabu sɛ. Cimi wɔ goono i banda, beeniyom si.
- 3 Gomini nda suuji nda laakali kane ka ò hunu za Baaba Ikpɛ nda Kpɛ Yesu Mɛsiya dɔ ka à ci Baaba Ize cimi kuna nda baakasine kuna, ò mo goono wom banda.
- 4 A faihã kala kala nda ka a na n òmɔne ize fɔ yom garu ò go dira cimi kuna meire ka i du Baaba dɔ bɔm.
- 5 Maasa ni mo wei wɔ, a go ka n òmaare i ma baa cɛrɛ. À mana ci meire teji no a ga hantum n sɛ, amma wɔne ka i du za sintine no.
- 6 Wɔne ya ci baakasine, i ma dira à meire yom bɔm. Meire noya ka wom maa za sintine wom mo dira à kuna.
- 7 Zambantɛ boobo huro handunya kuna, beerem ka ò si cii Yesu Amasihu kaa no gaaham kuna. Bɔrɔ ya di dimi zambantɛ no, Amasihu zojikari no.
- 8 Wom ma laakali nda wom bɔm hali hɛ ka i tɛ à ma si dɛrɛ i sɛ amma i ma du banandi ka à tɔ.
- 9 Bɔrɔ kulu ka à go ba si nda Ikpɛ fɔnda, nga à si gɔrɔ Mɛsiya cɛbɛ kuna akpɛ sinda Ikpɛ. Bɔrɔ ka à goono Mɛsiya cɛbɛ kuna nda gɔrɛ, akpɛ wɔ gunda Baaba nda Iza.
- 10 De bɔrɔ fɔ go kaa wom dɔ, nga à si kaa nda cɛbɛ nga di, wom ma si à ta wom fuu kuna. Wom ma si à too mo nda barika.
- 11 Bɔrɔ ka à na à too nda barika, akpɛ huro à gbei lalɔ yom kuna noya.
- 12 A gunda hɛ boobo ka hantum wom sɛ amma a si baa ya à tɛ nda tira nda hantumyom hɛ. A go baa ya kaa wom dɔ ka sendi wom sɛ mee nda mee domi i binekaane ma tɔ.
- 13 N weima suubantɛ, à koo yom go ka n fɔɔ. Ami.

Yohanna Hinzantɛ

Yohanna Hinzantɛ 1

- 1 Hɛɛ haikusu, hɛɛ ya go tira wɔ hantum n sɛ Gayu, ni a bine baakɔ ka a ga baa cimi kuna.
- 2 A binebaakɔ, a go nmaare n ma du barika hɛ kulu kuna. N mo goono mo nda gaaham baani zanga n hundi goono baani kuna.
- 3 A faihã kala kala saa ka nyaize yom kaa ka tɛ sɛda ka cii ni wɔ, n go cimi fɔnda gana.
- 4 A sinda faihã bambata fɔ ka à bisa ya maa baaru a ize yom go dira cimi kuna.
- 5 A binebaakɔ, n ci naanekpɛ hɛ kulu kuna ka n go tɛ nyaize yom sɛ, ya no ba nyaize yo yom sɛ.
- 6 Ñ na n baakasine sɛda tɛ Mɛsiya marga jine. N ga ka ihinno tɛ de n go kambaza tɛ zanga à saba lkpe sɛ saa ka ñ tunu.
- 7 Ñ go diro tɛ Yesu Mɛsiya maa sabu sɛ. Ñ mana gaakasine fɔ kulu ta dimi cindei dɔ.
- 8 Nga di sɛ, à hima i yom mo i ma bɔrɔ ya di dimi yom gaakasine domi i ma ci ñ bɔrɔ hinkantɛ yom ñ gbei kuna cimi sɛ.
- 9 A na tira cɛna fɔ hantum Mɛsiya marga sɛ amma Diotafa ka à go baa nga ma ci ñ jina, à si ka i sendi ta.
- 10 À sɛ no de a kaa, a kaa hɔngɔ gbei lalɔ yom ka à ga tɛ. À na i sendi yamu ka futu i sɛ. Nga di bine mana wasa à sɛ, kala ka à si nyaize yom ta mo. Beerem ka ñ go baa ngei ma ñ ta mo, à go ka ñ ganji ka ñ gaare Mɛsiya marga kuna.
- 11 A binebaakɔ, n ma si ilalɔ dendeni amma n ma dendeni hɛ ka à boori. Bɔrɔ ka à go gbei hinno tɛ, lkpe nɔmone no. Bɔrɔ ka à go gbei lalɔ tɛ mo, lkpe no à mana di.
- 12 Ñ kulu tɛ sɛda Dimitiyo sɛ nda cimi bumbum mo. I yom mo i go tɛ à sɛ sɛda. N bine bei i sɛda ya cimi no.
- 13 A gunda hɛ boobo ka ya hantum n sɛ amma a si baa ya hantum n sɛ nda hantumyom hari nda hantumyom hɛ.
- 14 A go bæjɛ ya di ni, a si jɛ, hali i ma sendi mee nda mee.
- 15 Laakali kane ma goono n gaa. I kpaasi yom go ka n fɔɔ. N ma i kpaasi yom kulu fɔɔ nda ñ maa yom.

Yuda

Yuda 1

¹ Hεε Yuda, Yesu Mεsiya tam nda Yakofu nyaize ma. Hεε ya go tira wo hantum beerem sε ka Baaba Ikpε na ñ cεε. À na ñ halaalandi ko ka ñ jε Yesu Mεsiya sε.

² Suuji nda laakali kane nda baakasine mo tontonu wom sε.

³ A binebaakε yom, a na himma kulu dam ya hantum wom sε faaba bεm ka à ga ka i meigu cεε. À bine tilasi a gaa ya hantum wom sε ka wom no himma wom ma tangam naane sε. Naane wo no Ikpε talifi halaalantε yom gaa ce fε pap.

⁴ Bεrε fε yom mεnε ka huro i game kuna, beerem ka za jeyom ñ ciitiyom ka zeeri goono hantumantε. Ngei ya ci beerem ka ñ si ka Ikpε gana. I ηmone Ikpε gomini mo, ñ go ka à berε nda hawizetεε. Ñ go Kpe Ikpε fεlεnku ka à ci i Kpe Yesu Mεsiya ze.

⁵ Amma ba ka wom jina ka wone yom kulu bei, a go baa mo ya wom hεngandi Kpe na nga jama faaba ka kaa Eziputu laabu kambe. À banda à na beerem ka ñ mana naane halaci.

⁶ Ikpε dεntoneize yom mo mana laakali nda ngei bεm meire yom kala ka ñ na ngei bεm gεrε dε nam. Kpe na ñ jisi seseri yom gaa, beeniyom si kube kuna ciiti hanu bambata sε.

⁷ Wa hεngε ma Sodum kpaara nda Gomora kpaara nda ñ hundantε kpaara yom. Ñ na ngei bεm dam zina kuna zanga Ikpε dεntoneize wone yom ka ceeci ngei ma kani nda bεrε yom ka à mana saba nda iburadam haali. Ñ goono i jine zanga deedandi ka Ikpε na ñ ciiti nda nini ka à sinda beeniyom.

⁸ Ya no, beerem ka ñ handiri go ka ngei bineibaai tunandi ka ba ñ gaaham yom zibandι. Ñ ga meire fεntε ko bεεε deizakpε yom woo.

⁹ Amma saa ka Ikpε dεntoneize beeri ka à maa Miseli kakε nda Ibilisi ka simba nda Moisi bukε, à mana tu ka kaanda woobi ciiti à bεm. Amma à cii: Kala Kpe ma à bεgu ñ bεm.

¹⁰ Amma beerem wε, hε yom ka ñ si ñ bei no ñ go sendi yamu. Hε fε yom mo ka ñ faham haali gaa zanga ganjiam yom ka ñ sinda laakali, beerem ngei yom di go ka ngei bεm fumbandi ñ dε.

¹¹ Kaito beerem wε, domi Kainu fεnda no ñ gana. Ñ go zuuru mo ka huro Balam dεreyom kuna banandi sε. Ñ halaci mo Kora hunguyom kuna.

¹² Ngei wε bara no zanga tondi tugantε yom hari kuna wom nyaizetεε jingarυ yom kuna. Ñ si hamburu mo saa ka ñ go jingarυ ηmaa nda wom. Kurukε yom no ka ñ go ka ngei bεm hinne kurum. Ñ goono no zanga buru yom ka ñ sinda

hari ka hɛo go feeni. Tuuri yom no ka ñ sinda ize hemaru watɛ, ñ dɔgu mo no. À sɛ no, ñ bu ce hinka.

13 Ñ hima ma no zanga tɛku boosu yom futu ko ka ngei bɔm hawi kufu kaatɛɛ. Ñ bara zanga handariyaize bibirantɛ yom. Ikpe na kube bi tici tici nungu ka à sinda beeniyom jisi ñ sɛ mo.

14 Ñ sɛ no Henoku ka à ci Adamu haama yom ñmɔne bɔɔ iyantɛ, à na andebitɛɛ tɛ beerem sɛ ka cii: Guna, Kpe go kaa nda nga halaalantɛ bakara.

15 À ga kaa na ka ciiti ñ kulu sɛ. À go kaa ka beerem kulu ka ñ si ka Ikpe gana gbei lalɔ yom bɔgu ñ bɔm. À go kaa sendi futu yom kulu bɔgu ñ bɔm ka dulumkoni yom ka ñ si ka Ikpe gana tɛ à sɛ.

16 Ngei wɔ, gunugunukpe yom no nda wuurukɔ yom. Ñ ga ka ngei bineibaadi gana. Faare sendi yom ya cini hunu ñ mee yom kuna. Liiba fɔ sɛ no ñ go meekaane tɛ beerem sɛ.

17 Amma wom wɔ, a binebaakɔ yom, wa hɔngɔ sendi yom ka i Kpe Yesu Mɛsiya diya yom jina ka cii.

18 Ñ cii wom sɛ ka lɔkaci beenantɛ dondacɛɛkpe yom kaa goono ko dira nda zanga ñ zam ka Ikpe gana ñmɔne baayom futu goono nda.

19 Ngei ya go feefee dam. Ñ ga ka ngei dulum haali gana. Ñ sinda Biya Halaala mo.

20 Amma wom wɔ, a binebaakɔ yom, wa wom bɔm cini wom naane halaala bɔm. Wa ka aduwa tɛ Biya Halaala kuna.

21 Wa wom bɔm jɛ Ikpe baakasine kuna ko ka i Kpe Yesu Mɛsiya suuji batu hundi ka à si beeni sɛ.

22 Wa suuji cɛbɛ bɔɔ fɔ yom ka ñ go siika sɛ.

23 Afɔ yom mo wa ñ faaba nda hamburu ka ñ kɔm nini gaa. Wo hungu ba ñ jiine yom sɛ ka bineibaadi na ñ zibandɛ.

24 Ikpe gunda dabari ka wom jɛ hali wom ma si kati. À gunda dabari ka wom cɛandi nga deiza jine, taali si faihã bambata kuna.

25 Ikpe nga fɔ ya ci haikusu, i Faabakɔ mo no. Deiza nda bɛɛɛ nda dabari nda hini, ñ mo bara à sɛ maasa nda jiiri dubu nda dubu yom. Ami.

Kaayomtere

Kaayomtere 1

- 1 Kaayomtere baaru neya ka à go hunu Yesu Mesiya do. Ikpe ya na à no à ma à kaaterε nga tam yom se ka simba nda he yom ka à hima n̄ ma kaa. À si je ma. Mesiya na nga dontoneize samba à ma n̄ feeri nga tam Yohanna se.
- 2 Yohanna te sɛda he kulu bɔm ka à di, watom Ikpe Senda nda Yesu Mesiya sɛda.
- 3 Binekaanekpe yom no beerem ka n̄ ga tira wɔ coo nda wɔ ka yom go maa andebitere sendi yom wɔ. Binekaanekpe yom no zama n̄ go sendi yom ka n̄ hantum tira wɔ kuna zaa ka gana, domi lɔkaci maani.
- 4 Hεε Yohanna, a ga Mesiya marga iye ka n̄ goono Azi laabu fɔɔ. Gomini nda laakali kane mo goro wom banda ka n̄ hunu à do. À goono maasa. À goono dom. À go kaa ma. Gomini nda laakali kane wɔ hunu mo Biya iya do ka n̄ goono à kpetere kariga jine.
- 5 N̄ hunu mo Yesu Mesiya do ka à ci sɛda naanekpe. Boro sintine ka Ikpe tunandi bukœi game. Nga ya gunda dabari handunya wɔ kpe yom kulu bɔm. A go baa i yom. À na i nyume i dulum yom gaa nda nga kuri.
- 6 À na i dam i ma te kpe yom nda garandiko yom nga Baaba Ikpe se. Deiza nda dabari ma ci à n̄mone yom jiiri dubu nda dubu yom. Ami.
- 7 Guna, à go kaa nda beene buru yom. Moo kulu kaa di à, ba wɔ ka yom na à gaaru. Handunya dimi kulu kaa wuuru à sabu se. Oò. Ami.
- 8 Hεε ya ci A nda Z, sintine nda beenante. Kpe ka à ci Dabari kulu Kpe cii ya di, nga ka à goono maasa. À goono dom. À go kaa ma.
- 9 Hεε Yohanna wom nyaize, à gunda ba wom banda guruguze kuna nda Yesu Mesiya kpetere kuna nda suuru hiniyom ka à goono Yesu kuna. A goono nda gore hondε taasi ka n̄ cii à se Patemosi Ikpe Senda nda sɛda teyom Yesu bɔm sabu se.
- 10 Biya Halaala na a dii Kpe Hanu hine, cɔfɔ a maa jinde beeri fɔ a banda zanga kuluu.
- 11 À cii: Hεε ya ci A nda sintine nda beenante. He ka n go di, n ma à hantum tira kuna. N ma à samba Mesiya marga iye wɔ se ka n̄ goono Azi laabu, watom Efese marga nda Siminu marga nda Pegami marga nda Tiyatire marga nda Sadisu marga nda Filadelifi marga nda Laudise marga.
- 12 A zogu ka guna boro ka à jinde sendi a se. Saa ka a zogu, cɔfɔ a di wura fitila decɛyom do iye.

- 13 Fitila dɛcɛyom dɔ iye di bindi kuna bɔrɔ fɔ goono zanga Adamize. À gunda kpɛ kuku fɔ ka à tɔ kala à cee taamu gaa. Wura kunacendi goono à jɛnde bɔm.
- 14 À bɔm nda à bɔm hamini kulu kpare zanga haabu taafa, ikpare tai tai tai. À moo yom mo goono zanga nini bellɛ.
- 15 À cee yom go nɛɛɛ zanga guuru cire ka ò deni. À jinde mo hima zanga hari bambata ka à go dendi.
- 16 À gunda handariyaize iye nga kambɛɲmaa kuna. Hɛ fɔ go hunu à mee kuna zanga takuba ka à kaani kala kala. À mooduma hima zanga weenu ka à goono nga dabari kuna ko kaari.
- 17 Saa ka a di à, a kam à jine zanga buko. À na nga kambɛɲmaa dɛcɛ a bɔm ka cii: Si hamburu. Hɛɛ ya ci Sintine nda Beenante.
- 18 Hɛɛ ya ci Hundikpɛ. A bu no dom, maasa bine a bo huna jiiri dubu nda dubu yom. Ami. A gunda ciyoma nda bu lantanaize yom.
- 19 N ma hantum hɛ ka n di nda hɛ ka à goono maasa nda hɛ ka à ba kaa hɛ yom di banda.
- 20 Handariyaize iye wɔ ka n di à kambɛɲmaa kuna nda wura fitila dɛcɛyom dɔ iye wɔ, ò duje neya. Handariyaize yom di Mɛsiya marga iye di ɲmɔne dɔntɔneize yom no. Fitila dɛcɛyom dɔ iye wɔ mo Mɛsiya marga iya noya.

Kaayomtɛɛ 2

- 1 N ma wɔne hantum Efese Mɛsiya marga dɔntɔneize sɛ ka cii: Bɔrɔ ka à ga handariyaize iya dii nga kambɛɲmaa kuna ko dira wura fitila dɛcɛyom dɔ iye di bindi kuna. À sendi ka cii:
- 2 A go bei hɛ yom ka n cini tɛ nda gbei gaabɔ nda n suuru. A go bei ka n si hini ka hanya futu yom jɛɛ. Beerem mo ka ò ga cii nge yom ya diya yom no, ò bine mana ci diya yom. N na ò bubure. N bine na ò garu tangarikom yom.
- 3 A bei mo n na himma dam. N gunda suuru ma. N mo gbei dungɔ tɛ a maa sabu sɛ. N bine mana fariga.
- 4 Amma hɛ ka à si saba hɛɛ nda ni game ya ci ka n fee nda n sintine baakasine.
- 5 N ma hɔngɔ n kamyom dɔ ka tuubi. N ma sintine gbei yom tɛ. De à na ci ya, a go kaa n dɔ maasa maasa ka n fitila ganandi à gurubi kala de n tuubi.
- 6 Amma wɔne goono n gaa. Nga ya ci ka n bine hungu Nikolate yom gbei, gbei ka hɛɛ bumbum a bine go hungu.

- 7** Bɔrɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa he ka Biya Halaala ga cii Mesiya marga yom se. Bɔrɔ ka à ga gaahmaa, a ga à no fɔndɔ à ma ηmaa tuuri ka à hundi no gaa ka à goono Nungu Hinno beene kuna Ikpɛ dɔ.
- 8** N ma wone hantum Siminu Mesiya marga dontoneize se ka cii: Bɔrɔ ka à ci Sintine nda Beenante, wɔ ka à bu ka à ye ka huna go sendi.
- 9** À go cii: A go ka n gbei yom nda n taabi nda n talikaterɛ bei, amma n gunda haibarika. Beerem go cii ngei ya Yuifu yom no, n bine mana ci Yuifu yom. A bei woobi ka n go tɛ n se. Beerem nge yom di Setam marga bɔrɔ yom no.
- 10** N ma si hamburu he yom ka n ba guruguze ndei. Guna, wom kuna afɔ yom Ibilisi ba ka n dam kasu zama n ma wom bubure. Wom kaa maa taabi jiribi wei. N ma gɔrɔ naanekpe kala bu. A ga n no hundi tukunsi fula.
- 11** Bɔrɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa he ka Biya Halaala ga cii Mesiya marga yom se. Bɔrɔ ka à ga gaahmaa, à si taabi pai nda bu hinkante.
- 12** N ma wone hantum Pɛgami Mesiya marga dontoneize se ka cii: Bɔrɔ ka à gunda takuba meekaanɔkpe, à ga sendi.
- 13** À go cii: A go ka n gbei bei nda nungu ka n goono nda gɔrɛ. Nodi no Setam kpetere kariga goono. N go ka a maa jere. N mana a naane ze ba hanu ka n na a sɛda naanekpe Antipasu wi. N na à wi wom game, nungu ka Setam goono nda gɔrɛ.
- 14** Amma a gunda he fɔ yom ka n si saba hee nda ni game. N gunda beerem ka n go Balam cebe gana. Balam ya na Balaki dendendi à ma derɛyom he jisi Isiraila ize yom jine. À na n derandi hali n ma ham ka n saraa tooru yom gaa ηmaa ka zina tɛ ma.
- 15** Ya no, ni mo n gunda beerem ka n go Nikolate yom cebe gana, cebe di ka a bine go hungu.
- 16** N ma tuubi fa. De à na ci ya, a ga kaa n dɔ maasa maasa ya wangu ndei, a mee sendi ka à ci zanga takuba gaa.
- 17** Bɔrɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa he ka Biya Halaala go cii Mesiya marga yom se. Bɔrɔ ka à go gaahmaa, a ga à no maane tugante ka à ci ηmaari dimi fɔ. A ga akpe no tondiize kpare fɔ ka à gaa n na maa teji fɔ hantum ka bɔrɔ kulu si hini ka à bei kala nga ka à du à.
- 18** N ma wone hantum Tiyatire Mesiya marga dontoneize se ka cii: Ikpɛ Ize ka à gunda maa yom zanga nini belle, à cee ma go neere zanga guuru ciire ka n deni, à go sendi.
- 19** A go cii: A go ka n gbei yom bei nda n baakasine nda n tamtere nda n naane nda n himma. A bei ka n go gbei tɛ ka bisa sintine ηmone yom.

- 20** Amma a gunda he fo ka à si saba hee nda ni game. Weiboro wo ka n cii à se Yezabeli ka à ga cii nga ya andebi na, n ga nam à ma a tam yom cooandi. À na n derandi hali n na zina te ka he ka n garandi taaru yom gaa nmaa.
- 21** A na à na daama hali à ma tuubi. À bine si baa nga ma tuubi ka fee nda zina.
- 22** Guna, a ga à cetu daari bom, nga nda beerem ka n go zina à banda. A ga n cetu taabi bambata kuna de n si tuubi ka fee nda ngei gbei lalo yom.
- 23** A ga à koo yom karu ka wi. Mesiya marga yom kulu kaa bei hee ya ci wo ka a go bine nda lasabu guna. A kaa wom boro fo fo kulu bana à gbei yom bom.
- 24** Amma a ga sendi wom se nda Tiyatire marga boro cinde se, wom ka wom mana cebe wo gana. Wom mana bei mo he ka à se n cini cii Setam gunde guuse yom. Amma a si jero nmani fo dece wom bom.
- 25** He ka wom gunda di, wom mo ka à je hali ya kaa.
- 26** Boro ka à go gaana kaa a gbei yom je hali beenante, a ga à no hini dimi yom bom.
- 27** Ikpe go n kurum nda guuru goobu ka n tutubu zanga laabu kusu yom. Hee bumbum, a du hini wo a Baaba do.
- 28** À ga a no mo boyom handariyaize mo.
- 29** Boro ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa he ka Biya Halaala go cii Mesiya marga yom se.

Kaayomtere 3

- 1** N ma wone hantum Sadisu Mesiya marga dontoneize se ka cii: Boro ka à gunda Ikpe biya iya nda handariyaize iya ga sendi. À go cii: A go ka n gbei yom bei. N gunda maa ka ni ya hundikoni no, amma ni ya buko no.
- 2** N ma batu fa. He yom ka n cindi ka n ba bu, n ma n gaabandi. A mana n gbei yom garu tante Ikpe jine.
- 3** Nga di se, n ma hongoro he ka n du nda he ka n maa. N ma n je. N ma tuubi ma. Bine, de n mana batu, a go kaa zanga zee. N si bei mo guuru ka a go kaa ka n jirisi.
- 4** Amma a go boro fo yom maa bei Sadisu marga kuna ka n mana ngei jiine yom ziibandi. N kaa dira a banda nda jiine kpare yom, zama n to à teyom.
- 5** Boro ka à ga gaana, à gaa no a kaa jiine kpare dam. A si akpe maa tusu ka wi pai Hundi Tira kuna. A ga akpe maa cii a Baaba nda à dontoneize yom jine.
- 6** Boro ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa he ka Biya Halaala ga cii Mesiya marga yom se.

- 7** N ma wone hantum Filadelfi Mesiya marga dontoneize se ka cii: Boro ka à ci Halaalakpe, ka à ci Cimikpe mo, à gunda Dafidi kpetere lantanaize. À go sendi. He ka à go feeri, boro fo kulu si hini ka à daabu. He kulu ka à go daabu, boro fo kulu si hini ka à feeri.
- 8** À go cii: A go ka n gbei yom bei. Guna, a na fondo mee feerante dam n jine ka boro fo kulu si hini ka à daabu. A na à dam zama n gunda dabari cena, n na a senda je. N mana a maa ze.
- 9** Guna, Setam marga kuna boro fo yom goono ka n ga cii ngei ya Yuifu yom no, n bine mana ci Yuifu yom. Amma n go tangari te. A ga n dam n ma kaa sombu n jine n ma bei ka a baa ni.
- 10** Za ka n na a senda je ko himma dam, a ga n je bubureyom lokaci ka à ba kaa handunya mee nda mee bom ka handunya beerem bubure.
- 11** Guna, a go kaa maasa maasa. N ma he ka n gunda dii ka je hali à ma boori zama ba boro fo ma si n tukunsi fula kom.
- 12** Boro ka à go gaamaa, a ga à te kaasa a nmone lkpe goonoyom do kuna. À bine si hunu kpeene. A ga a nmone lkpe maa hantum à gaa nda a nmone lkpe wangara maa ka à ci Yerusalem teji ka à zumbu za beene a nmone lkpe do. A ga a maa teji hantum à gaa mo.
- 13** Boro ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa he ka Biya Halaala go cii Mesiya marga yom se.
- 14** N ma wone hantum Laudise Mesiya marga dontoneize se ka cii: Boro ka à ci Ami, seda naanekpe nda cimikpe, ka à ci lkpe takahe kulu kaaji go sendi.
- 15** À go cii: A go ka n gbei yom bei. A bei ka n mana yee, n mana dungu. A go baa n ma yee wala n ma dungu.
- 16** Za ka n goono bindi bindi, n mana yee, n mana dungu, a ba ka n yeeri ka kaa a mee kuna.
- 17** Amma n go cii: A gunda haibarika. A go tontonu a haibarika gaa. A sinda he kulu muradu. Amma n si bei ma ka ni ya alfukaru no. Ni ya sisibiize no. Ni ya talika no, danam mo. N goono bumbum.
- 18** A go ka n na sendi n ma wura ka n bubure nini kuna dei a do n ma du ka ci haibarikante. N ma jiine kpare dei a do ma ka dam beerem ma si di n hawi ka n gunda zama n goono bumbum. N ma maa safari mo dei a do ka dam n moo kuna zama n ma du ka di.
- 19** Beerem kulu ka a go baa, a go ka n konkom. A ga ka n foora. Nga di se n ma te himma ka tuubi.
- 20** Guna, a ga ce gambu mee gaa ka karu. De boro fo maa a jinde ka nga gambu mee feeri, a kaa huro à do ka nmaa nda. Akpe mo ma nmaa nda hee.

21 Bɔrɔ ka à go gaanmaa, a ga akpe gɔrendi a banda a kpetere kariga bɔm zanga hee mo, a gaanmaa ka gɔrɔ a Baaba banda à kpetere kariga bɔm.

22 Bɔrɔ ka à hini ka hanga dam ka maa, à ma maa fa he ka Biya Halaala ga cii Mesiya marga yom se.

Kaayomtere 4

1 Nge yom di banda a guna. Cɔfɔ a di gambu feerante fɔ beene kuna. Sintine jinde ka a maa goono zanga kuluu jinde ka à go sendi a se. À go cii: Kaaru ka kaa nee. Ya n cebe he yom ka tilasi n ma kaa te à banda.

2 Mefɔ mefɔ Biya Halaala na a dii. Cɔfɔ kpetere kariga fɔ goono beene kuna ka à bɔm Bɔrɔ fɔ ga gɔrɔ.

3 Bɔrɔ ka à ga gɔrɔ di takai goono zanga tondi fɔ ka n cii à se yasipi nda afɔ ka n cii à se sadisu. Sejerɔ fɔ ma na kpetere kariga koli ka hundi. Sejera hima zanga tondi boogu fɔ ka n cii à se emelodu.

4 Kpetere kariga di hundante, a di kpetere kariga waranka cindi taaci kpeene. N bɔm ma a di haikusu waranka cindi taaci ga gɔrɔ. N na kpe kpare yom dam. N bɔm yom gaa ma a di wura kpetere fula yom.

5 Kpetere kariga kuna jinde yom nda beene kaati yom nda nyalau yom go hunu. Yugula iye mo go di à jine. Ikpe biya iye di na.

6 Kpetere kariga jine he fɔ goono zanga bangu hari ka à kani yelem yelem zanga diji ka n cii à se kilisitali tondi. Kpetere kariga bindi nda à hundante hundikoni taaci goono ka n gunda maa yom jine nda banda.

7 Sintine hundikona hima muusu beeri, ihinkante ma hima zanga hauize. Hundikoni hinzante gunda mooduma zanga bɔrɔ. Itaacante di ma goono zanga zebani ka à go deesi.

8 Hundikoni taaci di afɔ kulu gunda fata idu. N gunda maa yom mo nungu kulu. Ciini nda zaari n cini ko cii, ceyom si: "Ikpe Dabari kulu Kpe, n ci halaala, halaala, halaala. N goono za dom. N goono maasa, N ga kaa ma."

9 Bɔrɔ ka à ga gɔrɔ kpetere kariga di bɔm ba huna no jiiri dubu nda dubu yom. Hundikoni taaci di go ka à beerandi ka beere te à se nda saabuyom.

10 Saa nga di haikusu waranka cindi taaci di mo go jendebiri Bɔrɔ ka à go gɔrɔ kpetere kariga di bɔm se. N ga wɔ ka à ga huna jiiri dubu nda dubu yom di beerandi ka ngei kpetere fula yom jindo à jine.

11 N go cii: "Kpe, n tɔ n ma du deiza nda beere nda dabari zama ni, n na he kulu taka. N binebaa kuna mo no n goono. N binebaa kuna na n na n taka."

Kaayomtere 5

- 1** A di tira kunkunante fɔ ma Bɔrɔ ka à go gɔrɔ kpetere kariga bɔm à kambenmaa gaa. N̄ hantum tira di kuna nda à banda gaa. N̄ na sɛda iye mo dam ka à daabu.
- 2** A di Ikpe dɔntoneize gaabikoni fɔ mo ka à ga kuwa nda jinde beeri. À cii: Mee ya tɔ à ma tira wɔ feeri ka à sɛda yom pati?
- 3** Amma ba bɔrɔ fɔ bɛene kuna, wala ganda wɔ bɔm wala ganda wɔ cire mana hini ka tira di feeri wala ka à coo wala ka à guna.
- 4** Cɔfɔ a ga hɛ kala kala nda ka n̄ mana du ba bɔrɔ fɔ ka à ma hini ka tira di feeri ka ka à coo wala ka à guna.
- 5** Haikusu yom di kuna afɔ bine cii a sɛ: Si hɛ. Guna, Muusu Beeri ka à ci Yuda dimi, Dafidi kaaji, à gaanmaa hali à hini ka tira di feeri ka à sɛda iya pati.
- 6** A di Feejiize fɔ zanga hɛ ka n̄ na dumbu no. À go cɛ kpetere kariga nda hundikoni taaca nda haikusu yom di bindi bindi. À gunda hilli iye nda moo iye ka n̄ ci Ikpe biya iye ka Ikpe samba ganda wɔ kulu bɔm.
- 7** Feejiize di kaa. Cɔfɔ à na tira di zaa, tira di ka à goono Bɔrɔ ka à go gɔrɔ kpetere kariga bɔm kambenmaa gaa.
- 8** Saa ka à na tira di zaa, hundikoni taaca nda haikusu waranka cindi taaca jɛndɛbiri Feejiize di jine. N̄ kuna afɔ kulu gunda mɔlɔ nda wura combu yom ka n̄ tɔ nda waidi tɔnuyom. Waidi wɔ hima zanga halaalante yom aduwa yom.
- 9** N̄ ga betu teji fɔ tɛ ko cii: Ni, n tɔ n ma tira di zaa ka sɛda yom pati, zama n̄ na n dumbu. N kuri gaa no n na i fansa Ikpe sɛ dimi kulu kuna nda dɛene kulu kuna nda jama kulu kuna nda laabu kulu kuna.
- 10** N na i tɛ kpe yom nda garandikɔ yom i n̄mone Ikpe sɛ. I kaa kpetere n̄maa ganda wɔ bɔm.
- 11** A guna kpɛene. Cɔfɔ a maa Ikpe dɔntoneize baaba jinde kpetere kariga hundante nda hundikoni yom nda haikusu yom di. N̄ tɔ bɔrɔ dubu nda dubu wei yom.
- 12** N̄ go cii nda jinde beeri: Feejiize ka n̄ dumbu ya tɔ à ma du dabari nda haibarika nda haikusutere nda gaabi nda bɛere nda deiza nda saabuyom.
- 13** Takahɛ kulu mo ka à goono bɛene kuna nda ganda wɔ bɔm nda ganda wɔ cire nda tɛku bɔm nda hɛ kulu ka à goono handunya bɔm, n̄ kulu cii: Saabuyom nda bɛere nda deiza nda dabari ma bara à sɛ, Nga ka à go gɔrɔ kpetere kariga bɔm nda Feejiize di mo sɛ jiiri dubu nda dubu yom.
- 14** Cɔfɔ hundikoni taaci di saba ka cii: Ami. Haikusu waranka cindi taaci di ma jɛndɛbiri Hundikpe ka à sinda beeniyom sɛ ka à bɛrandi.

Kaayomtere 6

- ¹ A di Feejiize go sɛda iye di kuna afo pati. Cɔfo a maa hundikoni taaci di ñ ñmone afo jinde zanga bæene kaatiyom. À cii: Kaa di.
- ² A guna. Cɔfo a di bari kpare fo. Bɔro ka à go ka à kaaru di gunda biro fo. Ñ na kpetere fula fo na à se. À hunu gaanmaakɔ gaanmaayom se.
- ³ Saa ka à na sɛda hinkante pati, a maa hundikoni hinkante cii: Kaa di.
- ⁴ Bari ñmani fo ma hunu. Iciire zanga nini no. Bɔro ka à goro à bom di, ñ na à na dabari à ma laakali kane kaa handunya wo bom zama beerem ma cere wi. Ñ na takuba beeri fo na à se.
- ⁵ Saa ka à na sɛda hinzanta pati, a maa hundikoni hinzanta cii: Kaa di. A guna. Cɔfo a di bari bi fo hunu. Bɔro ka à ga ka à kaaru di gunda neesiji fo nga kambɛ gaa.
- ⁶ Cɔfo a maa jinde fo hundikoni taaca bindi. A cii: mɔsongu tongolo fo ya saba nda zaari fo gbei banandi. Mɔsongu dimi ñmani tongolo hinza ma ya saba nda zaari fo gbei banandi, amma jii nda dufe wom ma si ñ sara.
- ⁷ Saa ka à na sɛda taacanta pati, a maa hundikoni taacanta jinde cii: Kaa di.
- ⁸ A guna. Cɔfo a di bari kpare kpare fo hunu. Bɔro ka à ga ka à kaaru di, à maa no bu. Ciyoma mo go ka à dum. Ñ na ñ na hini ganda wo farisime taacante bom ñ ma beerem wi nda takuba nda herɛɛ nda bu nda ganda wo ganjijam futu yom.
- ⁹ Saa ka à na sɛda guante pati, beerem ka Ikpe Sendi sabu se nda sɛda ka ñ te sabu se ñ na ñ wi, a di ñ hundi yom banda tanda garandi teyom do cire.
- ¹⁰ Ñ kuwa nda jinde beeri ka cii: E Kpe beeri, ni ya Halaalakpe nda Cimikpe na. Hali saa fo no n kaa handunya boro yom ciiti ka faasa i se nda ka ñ na i kuri munu?
- ¹¹ Ikpe na ñ kulu no kpe kpare kuku. Ñ cii ñ se ñ ma hulonzom lokaci cɛna fo hali ñ boro hinkante yom gbei kuna nda ñ nyaize yom ka ñ ba ka ñ wi zanga ya, jama di kulu ma kube.
- ¹² A guna. A di à go sɛda iduante pati. Cɔfo ganda zinjiyom bambata te. Weenu ye ibi zanga zara ka ñ te nda hamini bi. Handu mo bere zanga kuri.
- ¹³ Bæene handariyaize yom mo kam ganda bom zanga jee ize gaani ka heo na à dooru.
- ¹⁴ Bæene mo kunkuni zanga tira ka ñ go kunkuni. Ñ na tondi kuku yom kulu nda hondɛ taasi yom kulu ganandi ñ gurubi.
- ¹⁵ Handunya wo kpe yom nda boro beeri yom nda haibarikante yom nda wanguize haikusu yom nda gaabikoni yom nda banya yom nda borocini yom na ngei bom tugu guusu yom kuna nda tondi kuku yom game.

16 Ì cii tondi kuku yom se nda tondi beeri yom se: Wa kam i bóm ka i tugu Boro di ka à ga goro kpetere kariga bóm mooduma se nda Feejiize binetone se.

17 À binetone hanu beeri kaa. Mee bine ya cindi ka à ma hini ka ce à jine?

Kaayomtere 7

1 Nge yom di banda a di Ikpe dontoneize taaci go ce handunya cenje taaci gaa. Ì ga heo taaci ka ñ ga faaru za handunya cenje taaci je zama heo ma si faaru ba ganda wo bóm, ba teku bóm, ba tuuri nya kulu bóm.

2 A di Ikpe dontoneize nmani fo ma ka à go ziji za weenuhune here. À go ka Ikpe Hundikpe seda damyom je. À kuwa nda jinde beeri ka sendi Ikpe dontoneize taaci di se, ngei ka ñ na ñ no mei ñ ma he lalo te ganda nda teku se.

3 À cii: Wa si he lalo te ganda wala teku wala tuurinya yom se kala i ma seda dam jina i nmone Ikpe tam yom sukutu yom gaa.

4 A maa boro mereje ka à gaa ñ na seda dam. Boro dubu zangu fo nda weitaaci cindi taaci na Isiraila ize yom dimi kulu kuna.

5 Yuda dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa no, ñ na seda dam. Lubam dimi kuna mo boro dubu wei cindi hinka gaa nda Gaadu dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa no ñ na seda dam.

6 Asare dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa na ñ na seda dam. Ì na seda dam mo Nefitali dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa nda Manase dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa.

7 Simeyo dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa no ñ na seda dam. Lefi dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa nda Isiako dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa no ñ na seda dam.

8 Zabulu dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa no ñ na seda dam. Yosefu dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa nda Benzamim dimi kuna boro dubu wei cindi hinka gaa no ñ na seda dam.

9 Nge yom di banda a guna. Cofa a di boro bakara ka ba boro fo si hini ka à kabu. Ì hunu kunda kulu nda dimi kulu nda jama kulu nda deene kulu. Ì go ce kpetere kariga jine nda Feejiize jine. Ì na kpe kpare kuku yom dam. Ì gunda dabina nya kambe yom ngei kambe yom kuna.

10 Ì ga kuwa nda jinde beeri ka cii: Faaba ya i nmone Ikpe nmone na, Nga ka à go goro kpetere kariga bóm. Faaba ya Feejiize nmone ma na.

11 Ikpe dontoneize yom kulu nda haikusu yom di nda hundikoni taaci di mo go ce ka kpetere kariga hundi. Ì jendebiri kpetere kariga jine ko ka Ikpe beerandi.

12 Ì ga cii: Ami. Bèrandiyom nda deiza nda haikusutèrè nda saabuyom nda bèerè nda dabari nda gaabi, ma bara i ñmone Ikpè sè jiri dubu nda dubu yom. Ami.

13 Cɔfɔ haikusu yom di kuna afɔ cii a sɛ: Beerem ka ñ gunda kpè kparè kuku yom wɔ, mee yom no? Mani ñ hunu?

14 A cii à sɛ: A haikusu, n go bei. À cii a sɛ: Beerem na ka ñ go hunu za taabi bambata kuna. Ì na ngei kpè yom nyuna ka ñ kparandi Feejiize di kuri kuna.

15 À sɛ no ñ goono Ikpè kariga jine ko tamtèrè à sɛ ciini nda zaari Ikpè goonoyom dɔ. Bɔrɔ ka à ga gɔrɔ kpetèrè kariga wɔ bɔm mo, nga ya go ka ñ halasi ñ goonoyom gaa.

16 Ì si maa hɛrɛrɛ kpɛɛnɛ. Ì si ye ka maa joo. Weenu mo si ñ karu wala dunguè dimi kulu.

17 Feejiiza ka à goono kpetèrè kariga bindi, nga ya ga ñ kurum. À ga ñ boi ka kpeindei hundi hari fɔci yom dɔ. Ikpè mo ya ga ñ mundi kulu haabu ñ moo yom gaa.

Kaayomtèrè 8

1 Saa ka à na sɛda iyantɛ pati, cɔfɔ nungu tɛ sakai bèenɛ kuna ka à tɔ guuru jɛrɛ fɔ.

2 Cɔfɔ a di Ikpè dɔntɔneize iye go cɛ Ikpè jine. Ì sɛ no ñ na kuluu iye no.

3 Ikpè dɔntɔneize ñmani fɔ mo kaa ka cɛ garandi banda tanda bɔm. À gunda wura comcombu. Ì na waidi boobo no à sɛ zama à ma ñ saraa nda halaalantɛ yom kulu aduwa yom wura banda tanda di bɔm ka à goono kpetèrè kariga jine.

4 Waidi yom di dullu ziji nda halaalantɛ yom aduwa yom za Ikpè dɔntɔneize kambɛ Ikpè jine.

5 Cɔfɔ Ikpè dɔntɔneize di na comcombu di zaa ka à tɔnandi nda garandi banda tanda dɔ nini. À na à jindo handunya bɔm. Cɔfɔ jinde yom nda bèenɛ kaatiyom nda bèenɛ nyalau nda ganda zinjiyom tɛ.

6 Ikpè dɔntɔneize iye ka ñ gunda kuluu iye di go sɔlu ñ ma kuluu funsu.

7 Ikpè dɔntɔneize sintine na nga kuluu funsu. Cɔfɔ gari nda nini nda kuri meigu cɛrɛ banda. Ì na ñ jindo handunya wɔ bɔm. Tuurinya yom farisime hinzantɛ nda subu gani kulu dii ka tɔnu.

8 Ikpè dɔntɔneize hinkantɛ ma na nga kuluu funsu. Hɛ fɔ zanga tandi kuku beeri ka nini ga ka à dii, ñ na à jindo tɛku kuna. Tɛku farisime hinzantɛ bèrɛ kuri.

⁹ Takahe hundikoni farisime hinzantɛ ka à goono tɛku kuna kulu bu. Harihi yom farisime hinzantɛ kulu malaka.

¹⁰ Ikpe dɔntɔneize hinzantɛ na nga kuluu funsu. Cɔfɔ handariyaize beeri fɔ ka à go haaga zanga yugula kam za bɛɛnɛ. À kam isa farisime hinzantɛ fɔ bɔm nda hari fɔci yom bɔm.

¹¹ Handariyaize di maa na Abisantɛ, hɔɔti dimi fɔ. Hari di farisime hinzantɛ kulu bɛrɛ ka hɔɔtu. Bɔrɔ baaba bu hari di sabu sɛ zama à hɔɔtu.

¹² Ikpe dɔntɔneize taacantɛ na nga kuluu funsu. Cɔfɔ kube na weenu farisime hinzantɛ karu. Ya ma na handu farisime hinzantɛ nda handariyaize yom farisime hinzantɛ hali farisime hinzantɛ yom kulu tɛ kube. Zaari kaari farisime hinzantɛ mo dɛrɛ, ya ma no ciini.

¹³ A guna. Cɔfɔ a maa Ikpe dɔntɔneize fɔ go deesi bɛɛnɛ bindi bindi. À go cii nda jinde beeri: Kaito, kaito handunya bɔrɔ yom sɛ kuluu hinza ka ñ cindi sabu sɛ ka Ikpe dɔntɔneize hinza wɔ ba funsu.

Kaayomtɛrɛ 9

¹ Ikpe dɔntɔneize guantɛ na nga kuluu funsu. Cɔfɔ a di handariyaize fɔ hunu za bɛɛnɛ ka kam handunya bɔm. Ñ na guusu ka à sinda mee lantanaize na à sɛ.

² Cɔfɔ à na guusu di feeri. Dullu fɔ ma go hunu à kuna zanga dudali nini dullu. Weenu nda hɛo kulu mo bɛrɛ ka bi nda dullu di zanga buuda.

³ Doo yom go hunu za dullu kuna ka see handunya kulu bɔm. Ñ na ñ na dabari fɔ ma zanga ganda dem yom dabari.

⁴ Ñ cii ñ sɛ ñ ma si hɛ lalɔ fɔ kulu tɛ ganda wɔ subu sɛ, ba kɔsu gani fɔ sɛ, ba tuurinya fɔ sɛ. Amma ñ ma ilalɔ tɛ beerem sɛ ka ñ mana du Ikpe sɛda damyom ngei sukutu yom gaa.

⁵ Ñ na ñ na mei ñ ma si ñ wi, amma ñ ma ñ bɔnandi zanga handu gu. Bɔnandiyom ka ñ go tɛ ñ sɛ di goono zanga bɔnɛ ka bɔrɔ maa saa ka dem na à tɔnu.

⁶ Jiribi nge yom di kuna beerem kaa bu ceeci, amma ñ si du à. Ñ guuri ngei ma bu amma bu zuuru ka mooru ndei.

⁷ Doo nge yom di hima na zanga bari yom ka ñ sɔlu wangu tɛyom sɛ. Ñ bɔm yom gaa gunda zanga kpetɛrɛ fula ka à hima wura. Ñ mooduma yom goono no zanga bɔrɔ.

⁸ Ñ bɔm hamini goono zanga weibɔrɔ ñmɔne. Ñ hinje yom mo goono zanga muusu beeri ñmɔne.

⁹ Ñ jɛndɛ yom gaa gunda guuru kɔrɛ. Ñ fata yom kɔsɔngu hima no zanga tɔrɔkɔ yom ka bari boobo go cendi ko zuuru ka kpei wangu dɔ.

- 10 Ñ gunda laace naajikpe yom zanga dem. Ñ laace yom kuna no ñ gunda dabari ka ñ ma beerem no doori hali handu gu.
- 11 Ñ gunda kpe fo ka à ci guusu ka à sinda mee Ikpε dɔntɔneize. Ebulu cinε kuna ñ cii à sε Abadom, Gareku cinε kuna ma Apoliyom. Maa di feeriji ya ci Halaciko.
- 12 Sintine balau bisa. Guna, nga di banda balau hinka ga kaa kpεεε.
- 13 Ikpε dɔntɔneize iduante na nga kuluu funsu. Cɔfo a maa jinde fo ga hunu hilli taaci do ka ñ goono wura banda tanda bɔm Ikpε jine.
- 14 À cii Ikpε dɔntɔneize iduante ka à gunda kuluu di sε: N ma Ikpε dɔntɔneize taaci ka ñ goono hɔante Yufatu isa mee gaa feeri.
- 15 À na Ikpε dɔntɔneize taaci di feeri ma, ngei ka ñ solu guuru sε nda hanu sε nda handu sε nda jiiri sε, zama ñ ma iburadam farisime hinzante kulu wi.
- 16 Wangu barikari yom goono zanga ñ bɔɔ dubu zangu hinka hali ce dubu wei. Ya na a maa.
- 17 Zanga ya no diyom di kuna a di bari yom nda beerem ka ñ go gɔɔ ñ bɔm. Ñ gunda kɔre ngei jende yom gaa, iciire zanga nini nda iboogu nda dɔsɔ zanga alibaro. Ñ bari yom bɔm goono no zanga muusu beeri bɔm. Ñ mee yom kuna na nini ga hunu nda dullu nda alibaro ka à ga di.
- 18 Aliwaba hinza wɔ, nini nda dullu nda alibaro ka à ga hunu bari yom di mee kuna, ya na handunya beerem farisime hinzante wi.
- 19 Bari yom di dabari goono ñ mee yom kuna nda ñ laace yom gaa. Ñ laace yom di hima no zanga gondi yom ka ñ gunda bɔm yom. Nge yom mo no ñ go bɔɔ doorandi nda.
- 20 Bɔɔ cindei kulu ka aliwaba yom di mana ñ wi, ñ mana tuubi nda ngei kambe gbei yom. Ñ mana fee nda hɔlle ganayom nda tooru yom ka ñ tε nda wura nda anzerefu nda guuru ciire nda tondi nda tuuri, tooru yom ka ñ si hini ka di. Ñ si hini ka maa. Ñ si hini ka dira.
- 21 Beerem mana tuubi mo nda ñ bɔɔ wiyom nda ñ dabodabo nda ñ zinatere nda ñ zeetere.

Kaayomtere 10

- 1 A di Ikpε dɔntɔneize gaabikoni ηmani fo ka à go zumbu za beεε buru daabante kuna. Sejerε fo mo goono à bɔm beεε. A mooduma goono no zanga weenu, à cee yom ma zanga nini kaasa yom.
- 2 Tira feerante cεna fo goono à kambe kuna. À na nga kambεηmaa cee dece teku bɔm, à kambεwo cee ma ganda bɔm.

- ³ Cɔfɔ à kuwa nda jinde beeri zanga muusu beeri dureyom. Saa ka à kuwa, bɛɛnɛ kaatiyom iye tɛ.
- ⁴ Saa ka bɛɛnɛ kaatiyom iye di tɛ, a ba hantum. Amma jinde fɔ hunu za bɛɛnɛ ka cii a sɛ: N ma hɛ yom ka bɛɛnɛ kaati yom iye di cii ka daabu nda sɛda damyam. N ma si ò hantum.
- ⁵ Cɔfɔ lkpe dɔntɔneize ka a di à go cɛ tɛkua bɔm nda ganda bɔm, à na nga kambɛ sɔmbu bɛɛnɛ nga ma ze.
- ⁶ À ze nda Bɔrɔ ka à ga huna jiri dubu nda dubu yom, nga ka à na bɛɛnɛ taka nda hɛ yom ka ò goono à kuna. Nga ma na ganda taka nda hɛ yom ka ò goono à bɔm. À na tɛku ma taka nda hɛ yom ka ò goono à kuna. lkpe dɔntɔneize di cii: Daama si kpɛɛnɛ.
- ⁷ Amma lɔkaci ka lkpe dɔntɔneize iyantɛ ba ka nga kuluu funsu, saa nga di no lkpe duje go kube zanga à jina ka à fɛɛ nga tam yom sɛ ka ò ci andebi yom.
- ⁸ Jinde ka a maa za bɛɛnɛ ga sendi a sɛ kpɛɛnɛ ka cii: Kpei, tira feerantɛ cɛna ta ka à goono lkpe dɔntɔneize di kambɛ kuna ka à go cɛ tɛku nda ganda bɔm.
- ⁹ Cɔfɔ a kpei lkpe dɔntɔneize di dɔ ka cii à sɛ: N ma tira cɛna di no a sɛ. À cii a sɛ: À zaa ka à gonu. Àa hɔtu n gunde kuna amma n mee kuna à kaani no zanga yu.
- ¹⁰ A na tira cɛna di zaa lkpe dɔntɔneize di kambɛ ka à gonu. À kaani a mee kuna zanga yu amma saa ka a na à gonu à hɔtu no a gunde kuna.
- ¹¹ Cɔfɔ à cii a sɛ: Kala n ma andebitɛrɛ tɛ kpɛɛnɛ bɔrɔ boobo nda dimi yom nda dɛɛnɛ yom nda gandakpe yom jine.

Kaayomtɛrɛ 11

- ¹ Ò na saari fɔ na a sɛ zanga gaabu ka cii a sɛ: Tunu ka cɛ ka lkpe gɔrɛ dɔ nda garandi banda tanda dɔ neesi. N ma beerem kulu kabu ka ò goono lkpe goonoyom dɔ ka ka lkpe bɛrandi.
- ² Amma n ma lkpe goonoyom dɔ hundi batuma nam, n ma si à neesi. N ma si à neesi zama ò na à no dimi cindei sɛ. Ò kaa wangara halaala taamu nge cee cire handu weitaaci cindi hinka.
- ³ A ga a sɛda hinka dɔntɔm soojiine kuna ò ma andebitɛrɛ tɛ jiribi dubu fɔ nda zangu hinka nda weidu.
- ⁴ Sɛda yom di ya ci olibe nya hinka nda fitila hinka ka ò go cɛ ganda wɔ òmɔne lkpe jine.
- ⁵ De bɔrɔ fɔ go baa nga ma ilalɔ fɔ tɛ ò sɛ, nini kaa hunu ò mee yom kuna ka ò òmɔne ibɛrɛ yom wi. Zanga ya no ò ga à wi wɔ ka go baa nga ma hɛ lalɔ tɛ ò sɛ.

- 6** Ñ gunda hini ka bæene daabu hali hari ma si kam ñ ñmone andebitere jiribi yom kulu kuna. Ñ gunda hini mo ka hari yom bere kuri. Ñ gunda hini mo ka aliwaba dimi ñmani ñmani yom tam handunya wɔ bɔm saa ka ñ go baa kulu.
- 7** Saa ka ñ beeni nda ngei sɛda, ganjiam futu go hunu za guusu ka à sinda mee kuna. À kaa wangu tɛ ndei. À gaanmaa ñ bɔm ka ñ wi.
- 8** Ñ bukɔ yom ma kaa goono wangara beeri batuma ka ñ cii à sɛ zanga yaase Sodum nda Eziputu, nungu ka ñ na i Kpe kanji.
- 9** Beerem ka ñ hunu jama kulu nda kunda kulu nda dɛene kulu nda handunya dimi kulu, ñ kaa di ñ bukɔ yom zanga jiribi hinza nda jere. Ñ bine si tu ñ ma bukɔ yom dam saare yom kuna.
- 10** Ñ sabu sɛ bine, handunya beerem kaa faihã nda ñ buyom. Ñ kaa goono bine yeene kuna. Ñ kaa cɛre no noyom zama andebi hinka di na handunya beerem bɔnandi.
- 11** Jiribi hinza nda jere banda, Ikpe ye ka hundi dam ñ kuna. Cɔfɔ ñ tunu ka cɛ. Beerem kulu ka ñ di ei, hamburu na ñ dii kala kala.
- 12** Ñ maa jinde fɔ ka à hunu bæene go cii ñ sɛ: Wa kaaru nee dɔ. Cɔfɔ ñ kaaru bæene buru kuna. Ñ ñmone ibere yom di ei mo.
- 13** Guuru nga di kuna ganda zinjiyom beeri fɔ tɛ. Wangara di farisime weiantɛ kam. Bɔrɔ dubu iye ya bu ganda zinjiyom nga di kuna. Cindei mo hamburu kala kala ka bæere no Ikpe ka à goono bæene sɛ.
- 14** Balau hinkantɛ bisa. Guna, ihinzantɛ go kaa maasa maasa.
- 15** Ikpe dɔntoneize iyantɛ na nga kuluu funsu. Cɔfɔ jinde beeri fɔ yom hunu za bæene ka cii: Ñ na handunya kpetere yeti i Kpe nda à ñmone Mesiya sɛ. À kaa kpetere ñmaa ma, beeniyom si.
- 16** Haikusu waranka cindi taaci di ma ka ñ go gɔrɔ Ikpe jine nge kpetere kariga yom kuna, ñ jendɛbiri ka ka Ikpe bæerandi.
- 17** Ñ go cii: "E Kpe Ikpe, Dabari kulu kpe, i go saabu n sɛ. Ni, n goono maasa. N goono za dom. Ni, n go kaa mo. N na n dabari beeri zaa ka kpetere ñmaa ka mei.
- 18** Handunya dimi yom bine tɔ. N ñmone binetɔne kaa. Lɔkaci tɔ ka n ma bukɔ yom ciiti. Lɔkaci mo tɔ n ma n banya yom ka ñ ci andebi yom bana, nda halaalantɛ yom nda beerem ka ñ ga hamburu n maa sɛ, icɛna nda ibeeri. Lɔkaci tɔ mo ka beerem ka ñ ga handunya halaci, n ma ñ halaci mo."
- 19** Ikpe goonoyom dɔ ka à goono bæene kuna feeri. Cɔfɔ ñ di à ñmone alikawali adaka goono à kuna. Cɔfɔ nyalau yom nda jinde yom nda bæene kaatiyom nda ganda zinjiyom nda gari beeri tɛ.

Kaayomtɛre 12

- ¹ Alamu bambata fɔ hunutere beene kuna ka à ci weiboro fɔ ka weenu na à daabu. Handu goono à cee yom cire. Handariyaize wei cindi hinka mo goono à bom gaa zanga bɔmtobe.
- ² À gunda kunu. À go kuwa ma nda haizenye nda heiyom daari.
- ³ Alamu nmani fɔ ma hunutere beena kuna. Guna, kandama ciire beeri fɔ na. À gunda bom iye nda hilli wei. À bom yom gaa mo kpetere fula iye ya goono.
- ⁴ À laace mo go handariyaize yom farisime hinzante cendi za beene. À ga ka n jindo handunya bom. Kandama di go ce weiboro di ka à ba hei jine zama nga ma à koo di nmaa se saa ka à hei.
- ⁵ À na koo haiboro fɔ hei ka nga ya dimi kulu kurum nda guuru goobu. N na à koo di kom ka kpeinda Ikpe do à kpetere kariga do.
- ⁶ Cɔfo weiboro di zuuru ka kpei ganji kuna, nungu ka Ikpe na tere hinsa à se. À kpei ganji kuna zama n ma à nmaarandi zanga jiribi dubu fɔ nda zangu hinka nda weidu.
- ⁷ Wangu te mo beene kuna. Ikpe dontoneize beeri ka à maa Miseli nda à dontoneize yom no tangami te nda kandama. Kandama nda à nmone dontoneize yom na tangami te ndei mo.
- ⁸ Amma kandama nda à dontoneize yom mana gaanmaa. N mana tu n se nda gore beene kuna kpeene.
- ⁹ N na kandama cetu tere, nga ya ci za dam dam gondi zeenu ka n ce Ibilisi wala Setam ka à go handunya wo kulu derandi. N na à jindo ganda nda à dontoneize yom kulu à banda.
- ¹⁰ Cɔfo a maa jinde beeri fɔ za beene à go cii: Maasankulu faaba nda dabari nda i nmone Ikpe kpetere kube. À nmone Mesiya hini mo to. I nyaize yom tonyako ka ciini nda zaari à na n tonya i nmone Ikpe jine, n na à zeeri.
- ¹¹ I nyaizei gaanmaa à bom Feejiize kuri sabu se nda n sɛda sendi sabu se. N mana baa ngei hundi hali n mana hungu n ma bu.
- ¹² À se no, beene yom nda wom ka wom goono nda gore beene kuna, wom ma faiha. Amma kaito beerem ka n goono handunya kuna nda teku bom zama Ibilisi zumbu wom do. À to nda binefute zama à bei ka nga sinda daama boobo.
- ¹³ Saa ka kandama di ka n na nga cetu ganda, à na weiboro di ka à na koo haiboro hei gaare.
- ¹⁴ Amma n na zebani beeri fata hinka na weiboro di se hali à ma deesi ka kpei nga nungu do ganji kuna. À kpei nungu ka n ga à nmaarandi aliwati fɔ nda aliwati hinka nda jere zama à ma mooru gondi di.

15 Hari hunu gondi di mee kuna zanga isa weiboro di banda zama hari di ma à nmaa.

16 Amma weiboro di du faaba ganda do zama ganda feeri. À na nga mee feeri ka hari ka à go hunu za gondi di mee kuna ham.

17 Kandama bine to nda weiboro di. À kpei wangu te nda à banda boro cindi yom nda beerem ka n go ka lkpe meire yom gana, beerem ka n go Yesu Mesiya seda je.

18 A ye ka ce teku taasi bom.

Kaayomtere 13

1 A di ganjiam fo mo ka à go hunu teku kuna. À gunda bom iye nda hilli wei. Hilli yom di kulu bom gunda kpetere fula fo. N na maa yom hantum à bom yom gaa, maa yom ka n go ka lkpe sendi yamu ka à cenandi.

2 Ganjiam di ka a go di hima no zanga mooru. À cee yom mo hima zanga urusu, ganjiam dimi nmani fo cee yom. À mee hima zanga muusu beeri mee. Kandama di na nga dabari nda nga kpetere kariga nda nga hini beeri na à se.

3 A di à bom yom di kuna afo zanga he ka à mere ka to bu gaa, amma à bu di bii ye. Handunya kulu mamaci nda ganjiam di ka à gana.

4 N kulu na kandama di ka à na ganjiam di na hini berandi. N na ganjiam di berandi mo ka cii: Mee ya hima ganjiam wo? Mee bine ya hini ka à wangu?

5 N na ganjiam di na mee à ma toto sendi yom te nda woobi sendi yom lkpe gaa. À du hini ko ka nga gbei te zanga handu weitaaci cindi hinka.

6 À ga sendi yamu te lkpe gaa ko ka à maa woo. À go ka lkpe goonoyom do woo nda beerem kulu ka n goono nda gore beree kuna.

7 À du fando ka wangu nda halaalante yom ka gaama n bom. À du hini kunda kulu bom, deene kulu bom nda dimi kulu bom.

8 Beerem kulu ma ka n goono handunya kuna ga à berandi. N mana beerem di maa yom hantum Feejiize Hundi Tira kuna, Feejiize di ka n wi za handunya sinjiyom gaa.

9 Boro ka à gunda hanga ka à hini ka maa, à ma maa fa.

10 Boro ka à ga boro dii tamtere se à kpei tamtere kuna. Boro ka à go boro wi nda takuba, n ga à wi nda takuba. Saa nga di kuna halaalante yom ma hini suuru ka naane.

11 A di ganjiam nmani fo ma ka à go hunu ganda kuna. À gunda hilli hinka zanga feejiize hilli, amma à ga sendi zanga kandama di.

- 12 À na sintine ganjiam di hini kulu tɛ à jine. À go handunya nda à beerem kulu dam ò ma sintine ganjiam di bɛrandi, ganjiam ka ò na à bu bii yeenandi.
- 13 À go ka alamu beeri yom tɛ hali à go nini zumandi za bɛnɛ ka kaanda handunya bɔɔ kulu jine.
- 14 À go handunya beerem dɛrandi nda à alamu yom ka ò na à no fɔndɔ à ma tɛ ganjiam di jine. À cii handunya beerem di sɛ ò ma ganjiam ka ò na à mɛɛ nda takuba, ka à go huna, himai tɛ.
- 15 À du dabari ka ganjiam di himai no hundi hali à ma sendi zama à ma du ka beerem ka ò si ka à himai bɛrandi wi.
- 16 À na beerem tilasi hali icɛna nda ibeeri, haibarikantɛ nda talika, bɔɔcini nda banya, ò kulu ma du sɛda damyom ò kulu kambɛɲmaa gaa wala ò sukutu yom gaa.
- 17 Ba bɔɔ fɔ si hini ka dei wala ka neera kala de wɔ ka yom gunda sɛda ka ò dam wala ganjiam di maa wala à maa lamba.
- 18 Wɔne ya ci haikusutɛɛ. Bɔɔ ka à gunda faham, à ma ganjiam di lamba he lasabu. Nga ya ci adamize lamba. À lamba ya ci zangu idu nda weidu cindi idu.

Kaayomtɛɛ 14

- 1 A guna. Cɔfɔ a di Feejiize di ga cɛ Siona tondi kukua bɔm. Bɔɔ dubu zangu fɔ nda weitaaci cindi taaci goono à banda, wɔ ka yom gunda à maa nda à Baaba maa hantumantɛ ngei sukutu yom gaa.
- 2 A maa jinde fɔ ka à hunu bɛnɛ zanga hari boobo ka ò ga dendi kɔsɔngu, zanga bɛnɛ kaatiyom beeri. Jinde wɔ ka a go maa ma goono zanga mɔlo yom ka ò go karu.
- 3 Ò go betu teji tɛ kpetɛɛ kariga nda hundikoni taaci nda haikusu yom di jine. Ba bɔɔ fɔ si hini ka betu di dendeni kala bɔɔ dubu zangu fɔ nda weitaaci cindi taaci di, beerem ka lkpe na ò fansa handunya bɔm.
- 4 Ngei ya ci beerem ka ò mana ngei bɔm ziibandi nda weibɔɔ yom amma ò na ngei bɔm dii hinnantɛ. Ò go Feejiize di gana nungu kulu ka à go kpei. lkpe na ò fansa haibɔɔ yom game ka ò ma ngei bɔm no sintine lkpe sɛ nda Feejiiza sɛ.
- 5 Tangari mana hunu ò mee ba ce fɔ zama ò goono no taali si lkpe kpetɛɛ kariga jine.
- 6 A di lkpe dɔntɔneize ɲmani fɔ ka à go deesi bɛnɛ bindi bindi. À gunda Baaru Hinno ka à sinda beeniyom. À go Baaru Hinno di fɛɛ beerem sɛ ka ò goono

handunya kuna, ba dimi kulu se nda jama kulu se nda deene kulu se nda kunda kulu se.

7 À go cii nda jinde beeri: Wa hamburu Ikpè. Wa bæere no à se mo zama à ciiti lɔkaci tɔ. Nga ka à na bæene nda ganda nda teku nda fɔci hari yom tɛ, wa à bæerandi.

8 Ikpè dɔntoneize hinkantɛ fɔ mo na à banda gana ko cii: À kam. Babiloni beeri kam. À na handunya dimi kulu no binefute zanga dufɛ ò ma ham ka à ci à òmone zinatere.

9 Ikpè dɔntoneize hinzantɛ fɔ mo goono ò banda. À go cii nda jinde beeri: Bɔrɔ kulu ka à go ganjigham di nda à himai bæerandi ko du sɛda damyom nga sukutu gaa wala nga kambe gaa, akpè ga Ikpè binefute ham.

10 À ga à ham zanga dufɛ. Binefute di no Ikpè dooru nga dukuri gulaize kuna, meiga meiga si. Ò ga akpè bɔnandi nini nda alibaro gaa Ikpè dɔntoneize halaalantɛ yom nda Feejiize jine.

11 Ò bɔnandiyom di go ziji bæene zanga dullu jiiri dubu nda dubu yom. Beerem ka ò ga ganjigham di nda à himai bæerandi ka du à maa sɛda damyam, ò sinda hulanzom ba zaari ba ciini.

12 Saa nga di kuna halaalantɛ yom ma hini suuru ka Ikpè meire yom nda Yesu naane fɔndo gana.

13 A maa jinde fɔ mo hunu za bæene ka cii a se: Wɔne hantum. Binekaanekpè yom no beerem ka ò bu za maasa Kpè kuna. Oò, ya na Biya Halaala cii zama ò kaa hulanzom nda ngei gbei gaabɔ yom. Ò gbei tɛyom mo go ka ò gana.

14 A guna. Cɔfɔ a di buru kpare fɔ. Bɔrɔ fɔ go gɔrɔ à bɔm zanga Adamize. À gunda wura kpetere fula nga bɔm gaa. À kambe kuna gunda kɔma mee kaanɔkpè fɔ.

15 Ikpè dɔntoneize òmani fɔ ma hunu za Ikpè goonoyom dɔ ka kuwa nda jinde beeri. À cii Bɔrɔ di ka à ga gɔrɔ buru di bɔm se: N kɔma cendi ka wi zama wiyom lɔkaci tɔ. Ganda dumaiizei nini.

16 Cɔfɔ Bɔrɔ di ka à ga gɔrɔ bura bɔm na nga kɔma cendi handunya bɔm. À na handunya dumaiizei wi mo.

17 Ikpè dɔntoneize fɔ mo hunu Ikpè goonoyom dɔ ka à goono bæene. Nga ma gunda kɔma mee kaanɔkpè fɔ.

18 Ikpè dɔntoneize fɔ ma ka à gunda hini nini bɔm hunu za garandi banda tanda dɔ. À sendi nda jinde beeri bɔrɔ ka à gunda kɔma mee kaanɔkpè di se ka cii: N ma kɔma mee kaanɔkpè wɔ cendi handunya bɔm ka leze cete yom wɔ wi zama ò nini.

¹⁹ Ikpe dɔntɔneize di na nga kɔma cendi handunya bɔm. À na handunya lɛzɛ yom wi. À na ñ cetu lɛzɛ hari kaayom hamburu beeri kuna, watom Ikpe binefute hamburu noya.

²⁰ Wangara di banda no ñ na lɛzɛ hari taamutaamu ka kaa hamburu di kuna. Kuri ga hunu za hambura kuna ka dendi zanga kilometi zangu hinza. À guuse ma tɔ zanga bari yom mee gaa.

Kaayomtɛɛ 15

¹ A di alamu ŋmani fɔ mo bɛɛnɛ kuna ka à beeri. À tɛ mamaci hɛ mo. Nga ya ci Ikpe dɔntɔneize iye ka ñ gunda balau iye, kɔkɔɔ banda balau noya zama Ikpe binefute kube ñ kuna.

² A di hɛ fɔ zanga bangu hari ka à kani yelem yelem. À hima zanga diji. À meigu nda nini mo. Bɔɔ wɔne yom go cɛ à bɔm nda Ikpe mɔlɔ yom. Ngei ya gaanmaa ganjigham di nda à himai bɔm nda à maa lamba bɔm.

³ Ñ ga Moisi ka à ci Ikpe tam, à betu tɛ nda Feejiize betu ko cii: "E Kpe Ikpe, Dabari kulu Kpe n gbei yom beeri. Mamaci hɛ yom no. N fɔndɔ yom cɛsusukpe yom no. Fɔndɔ cimikpe yom mo no. Ni, n ci halaalantɛ yom kulu Kpe.

⁴ Mee ya si hamburu ni, Kpe? Mee ya si ka n maa bɛɛrandi? Ni hinne ya ci halaala. Dimi kulu go kaa ka n bɛɛrandi mo, zama n na n cɛsusu kaatɛɛ."

⁵ Nga di banda a di Ikpe goonoyom dɔ goono feerantɛ bɛɛnɛ kuna. Nga ya ci kuuru buka ka à ci sɛda ka simba nda Ikpe.

⁶ Ikpe dɔntɔneize iya ka ñ gunda balau iye hunu Ikpe goonoyom dɔ. Ñ na taafɛ baanɔ kpare tai tai, hinnantɛ fɔ yom dam. Ñ na wura kunacendi hɔ ngei jɛndɛ yom bɔm.

⁷ Hundikoni taaci di ŋmɔne afɔ na wura gaasia iye na Ikpe dɔntɔneize iye di sɛ. Gaasia yom di tɔ mo nda Ikpe binefute, Ikpe ka à go huna jiiri dubu nda dubu yom.

⁸ Ikpe goonoyom dɔ tɔ nda dullu Ikpe deiza nda à dabari sabu sɛ. Bɔɔ fɔ kulu ma si hini ka hura Ikpe goonoyom dɔ kala de ñ na Ikpe dɔntɔneize iye di balau iya tɔnandi.

Kaayomtɛɛ 16

¹ A maa jinde beeri fɔ ka à go hunu za Ikpe goonoyom dɔ. À go cii Ikpe dɔntɔneize iye di sɛ: Wa kpei ka Ikpe binefute gaasia iye munu handunya bɔm.

² Sintine kpei ka nga gaasia munu handunya bɔm. Cɔfɔ jomboyesa lalɔ kam beerem bɔm ka ñ gunda ganjigham di sɛda damyom ko ka à himai bɛɛrandi.

- ³ Ikpe dɔntɔneize hinkantɛ na nga gaasia munu tekua kuna. Teku bɛrɛ ka tɛ kuri zanga bukɔ kuri. Hundikoni kulu ka à goono tekua kuna bu.
- ⁴ Ikpe dɔntɔneize hinzantɛ na nga gaasia munu isa yom nda fɔci hari yom kuna. N̄ kulu bɛrɛ ka tɛ kuri.
- ⁵ A maa hari yom di ηmɔne Ikpe dɔntɔneize go cii: E Kpe, Ni ka n goono maasa, n goono za dam, n ga kaa ma. Ni ya cɛsusukpe susu na zama n na nge yom di ciiti.
- ⁶ Za ka n̄ na halaalantɛ yom nda andebi yom kuri munu Ni wɔ, n na n̄ na kuri n̄ ma ham. N̄ tɔ à hamyom ma.
- ⁷ A maa jinde fɔ kpɛɛnɛ ka à hunu banda tanda dɔ ka cii: Oò, Kpe Ikpe Dabari kulu Kpe, n ciiti yom cimikpe yom na. Cɛsusukpe yom ma na.
- ⁸ Ikpe dɔntɔneize taacantɛ ma na nga gaasia munu weenu bɔm. À du fɔndɔ à ma beerem tɔnu nda nini.
- ⁹ À na beerem tɔnu ma nda dunguɛ bambata. Beerem di ga ka Ikpe sendi yamu ka à cɛnandi, Ikpe ka à gunda hini balau nge yom di bɔm. N̄ si tuubi ka bɛrɛ. N̄ si bɛrɛ na à sɛ ma.
- ¹⁰ Ikpe dɔntɔneize guantɛ ma na nga gaasia munu ganjiam di kpetɛrɛ kariga bɔm. À kpetɛrɛ tɔ nda kube. Beerem na ngei dɛɛnɛ nama daari sabu sɛ.
- ¹¹ N̄ na Ikpe ka à goono bɛɛnɛ sendi yamu ka à cɛnandi, n̄ daari nda n̄ jomboyesa yom sabu sɛ. N̄ mana tuubi ka bɛrɛ ma n̄ tɛgbei yom gaa.
- ¹² Ikpe dɔntɔneize iduantɛ na nga gaasia munu isa beeri ka n̄ cii à sɛ Yufatu kuna. Isa kɔgu ka fɔndɔ tɛ handunya kpe yom di sɛ ka n̄ ga hunu za weenuhune.
- ¹³ A di biya ziibɔ hinza ga hunu za kandama mee kuna nda ganjiam di mee kuna nda andebi tangari tangari mee kuna. N̄ hima na zanga kɔɔmata yom.
- ¹⁴ Hɔllɛ yom biya yom ya ga alamu yom tɛ. N̄ ga kpei huro handunya kpe yom kulu kuna nungu kulu ka beerem goono. N̄ meigu ngei ma wangu Ikpe Dabarikpe Hanu beera hine.
- ¹⁵ Guna, a go kaa zanga zee. Binekaanekpe no bɔrɔ ka à go batu. À go laakali nda nga jiine yom zama nga ma si dira bumbum hali beerem go di nga hawi.
- ¹⁶ Ikpe na hɔllɛ biya yom meigu nungu fɔ ka n̄ cii à sɛ Ebulu cinɛ kuna Hamagedom.
- ¹⁷ Ikpe dɔntɔneize iyantɛ na nga gaasia munu hɛo kuna. Cɔfɔ jinde beeri fɔ hunu Ikpe goonoyom dɔ bɛɛnɛ kuna nda kpetɛrɛ kariga dɔ. À cii: À tɛ fa.
- ¹⁸ Cɔfɔ jinde yom nda bɛɛnɛ kaatiyom nda bɛɛnɛ nyalau yom tɛ. Ganda zinjiyom beeri tɛ, zinjiyom ka à dimi mana tɛ ba ce fɔ za bɔrɔ takayom handunya wɔ bɔm. Ganda zinjiyom wɔ beeri fa.

¹⁹ À na wangara beeri fee farisime hinza. Dimi yom wangara yom kam. Ikpe hongò Babiloni beeri zama nga ma à no nga binefute dungò di zanga dufe gaasia à ma ham.

²⁰ Hòndé taasi yom kulu dèrè zanga ò zuuru. Tandi kuku yom ma si.

²¹ Gari bambata hunu za bɛɛɛ ka kam beerem bɔm, afɔ kulu time tɔ cila waranza cindi gu. Beerem mo na sendi yamu tɛ Ikpe sɛ ka à cɛnandi balau di sabu sɛ zama balau di beeri gumo.

Kaayomtɛrɛ 17

¹ Ikpe dɔntɔneize iye ka ò gunda gaasia iya, ò kuna afɔ sendi a sɛ ka cii: Kaa nee. A ga n cɛbɛ ciiti ka a go tɛ weikuru beeri ka à go gɔrɔ hari boobo wɔ bɔm sɛ.

² Handunya kpe yom zina nda weikuru di. Handunya beerem ma tɔ nda à weikurutɛrɛ zanga dufe ga ka ò wi.

³ Biya Halaala na a dii. Ikpe dɔntɔneize di kpeinda hɛɛ ganji fɔ kuna. Cɔfɔ a di weibɔrɔ fɔ ga gɔrɔ ganjigham ciire fɔ bɔm. Maa yom ka ò go ka Ikpe cɛnandi ndei, ò goono ganjigham di gaa nungu kulu. À gunda bɔm iye nda hilli wei.

⁴ Weibɔrɔ di na taafɛ siini ciire fɔ dam. À na nga bɔm taalám nda wura nda tandi caadantɛ yom nda kɔlibɛ kparɛ caadantɛ yom. À gunda wura gaasia fɔ nga kambɛ kuna. Gaasia di tɔ nda fentɛ hɛ yom ka Ikpe bine go hungu nda à zinatɛrɛ ziiiyom.

⁵ Ò na maa wɔne hantum à sukutu gaa ka bɔrɔ si faham: DUJE NO BABILONI BAMBATA WEIKURU YOM NDA HANDUNYA FɛNTɛ Hɛ YOM NYA NO.

⁶ A di weibɔrɔ di bugu nda halaalantɛ yom kuri nda Yesu sɛda yom kuri zanga bajiwi. Saa ka a di à, cɔfɔ mamaci na a dii kala kala.

⁷ Ikpe dɔntɔneize di cii a sɛ: Ifɔ sɛ na mamaci na n dii? Ya weibɔrɔ wɔ duje cii n sɛ nda ganjigham wɔ ka à bɔm à goono, ganjigham ka à gunda bɔm iye nda hilli wei.

⁸ Ganjigham wɔ ka n di, à goono za dom amma maasa à si. À ba hunu guusu ka à sinda mee kuna ka kpei halaciyom dɔ. Handunya wɔ beerem ka ò mana ò maa hantum Hundi Tira kuna za handunya sinjiyom, mamaci ga ò dii saa ka ò di ganjigham wɔ. Ò go mamaci ka ò di ganjigham di ka à goono za dom, maasa à si amma à go kaa mo.

⁹ Faham neya ka à gunda haikusutɛrɛ. Bɔm iye di ya ci tondi kuku iye ka ò bɔm weibɔrɔ di go gɔrɔ.

¹⁰ Gandakpe iye mo goono. Igu kam. Afɔ goono. Afɔ mana kaa jina. Saa ka à kaa à hima à ma gɔrɔ lɔkaci cɛna fɔ.

- 11** Ganjiam di ka à goono za dom, ka à si maasa, nga ma gandakpe ahakuante no. À goono kpe iye di kuna. À go kpei halacyom dɔ.
- 12** Hilli wei di ka n di, gandakpe wei na ka ò mana du ngei kpetere jina. Amma ò kaa du hini zanga kpe guuru fɔlonku, ngei nda ganjiam di.
- 13** Lasabu fɔlonku goono ò se. Ò kaa ganjiam di na ngei dabari nda ngei hini.
- 14** Ngei ya kaa wangu nda Feejiize. Feejiize di kaa gaamaa ò bɔm zama nga ya ci Kpe yom kulu Kpe, Dabarikpe yom kulu Dabarikpe. Beerem ka ò goono Feejiize di banda, ngei ya ci beerem ka lkpe cɛɛ. Ò ci suubante yom nda naanekpe yom.
- 15** lkpe dɔntoneize cii a se: Hari yom ka n di nungu ka à bɔm weikuru wɔ go gɔrɔ, kunda yom no nda jama bakara nda dimi yom nda deene yom.
- 16** Hilli wei di ka n di ganjiam di gaa, ò bine kaa hungu weikuru di. Ò ga à halaci. Ò ga à kaa bumbum. Ò ga à gaabasi kulu nmaa ka à tusu nda nini.
- 17** lkpe dam ò bine yom kuna ò ma nga miila te nda bine fɔ. Ò ma ngei kpetere dabari ma na ganjiam di se kala lkpe Sendi ma kube.
- 18** Weibɔrɔ di ka n di mo, wangara beeri na ka à gunda dabari handunya kpe yom bɔm.

Kaayomtere 18

- 1** Nga di banda a di lkpe dɔntoneize nmani fɔ go zumbu za beene. À gunda hini beeri. À deiza mo na handunya wɔ kulu haagandi.
- 2** À kuwa nda jinde beeri ka cii: À kam. Babiloni beeri kam. À ye hɔlle yom gɔre dɔ, biya ziibo yom tuguyom dɔ, ciro ziibo ka à ci fente ciro tuguyom dɔ.
- 3** Handunya dimi kulu na à zinaterɛ futu ham zanga dufe. Handunya wɔ kpe yom ma na zina te nda. Handunya tenkuize yom mo na ngei bɔm te haibarika à haizici bayom dɔ.
- 4** Cɔfɔ a maa jinde nmani fɔ ma hunu za beene ka cii: A jama, wa hunu à kuna zama wom ma si hura à dulum yom kuna. Wom ma si kaa du ba à balau yom gaa.
- 5** À dulum yom baaru tɔ kala beene. lkpe bine hɔngɔ à gbei lalo yom.
- 6** Wa à bana zanga à na wom bana. Wa à cine hinka bana à se nda zanga à gbei yom goono nda. Gaasia ka à kuna à diibi, wom ma à cine hinka diibi à se.
- 7** Zanga à na nga bɔm beerandi ka nga gɔre te kaane kuna, zanga ya wom ma à na bɔne nda beree. À go cii nga bine kuna: A ga gɔrɔ zanga weibɔrɔ gandakpe. Hee wɔ, a mana ci sokoni. A si di beree pai.
- 8** Nga di sabu se, hanu fɔlonku no à balau yom ga kaa. Ngei ya ci bu nda beree nda heree. Ò ga à tusu mo nda nini. Kpe lkpe ya gaabikoni no ka à ga à ciiti.

- ⁹ Handunya kpe yom kulu ma ka ñ na ngei bɔm dam zina ndaà ka gɔrɛ kaano tɛ à banda, ñ kaa hɛ ka bɛrɛɛ à sabu sɛ saa ka ñ di à gobara dullu.
- ¹⁰ Ñ kaa cɛ nungu mɔɔɔɔ, à bɔnɛ hambure sabu sɛ ka cii: Kaito, kaito, Babiloni wangara beeri, wangara gaabikoni no. Guuru fɔlɔnku no n ciiti kaa.
- ¹¹ Handunya wɔ tenkuize yom kulu kaa hɛ ka bɛrɛɛ à sɛ zama bɔɔɔ fɔ kulu si ka ñ bɔriji yom wɔ dei kpɛnɛ.
- ¹² Bɔriji yom di neya. Wura nda anzɛrfu nda tondi caadantɛ yom nda kɔlibɛ kpare caadantɛ yom goono. Ñ kuna taafɛ baano caadantɛ yom goono mo nda taafɛ siini nda taafɛ hinno caadantɛ yom nda taafɛ ciire yom. Bɔriji kuna mo bundu kulu ka à gunda hɛo kaano goono nda jiine yom ka ñ tɛ nda takunde hinje nda jiine yom ka ñ tɛ nda bundu bɛɛɛkpɛ yom nda guuru ciire nda guuru nda tondi kpare ñmani fɔ.
- ¹³ Bɔriji yom di kuna ma cirinfi goono nda yazi yom nda waidi nda mire ka à ci waidi dimi fɔ nda dufɛ nda jii nda hamini baano nda mɔsɔngu nda hau nda feeji nda bari nda tɔɔkɔ yom nda tam yom, watom iburadam hundi yom.
- ¹⁴ Barika yom ka ni Babiloni, n bine ga baa ñ dɛrɛ n sɛ. Noorukpɛ yom jiinei nda hɛ yom kulu ka n cini taalām nda, ñ kulu mo dɛrɛ n sɛ. N bine si di ei kpɛnɛ pai.
- ¹⁵ Hɛ nge yom di tenkuize yom ka ñ tɛ haibarika ñ gaa, ñ kaa felem à bɔnɛ hambure sabu sɛ. Ñ kaa hɛ, ñ bine kaa goono bɛrɛɛ kuna.
- ¹⁶ Ñ ga cii: Kaito, kaito wangara beeri wɔ. Ñ na à taalām nda taafɛ baano nda taafɛ siini nda taafɛ ciire. Ñ na à taalām nda wura nda tondi caadantɛ yom nda kɔlibɛ kpare caadantɛ yom.
- ¹⁷ Guuru fɔlɔnku no à haibarika baaba tɛ kɔnu. Harihi funukɔ yom kulu nda beerem kulu ka ñ go naaru ka kpei harihi kuna nda harihi gbeiteeri yom nda beerem kulu ka ñ go ñmaa tɛku gaa, ñ kulu felem ka cɛ nungu mɔɔɔɔ.
- ¹⁸ Ka ñ di à gobara dullu, ñ go kuwa ka cii: Wangara fɔ ya hima wangara beeri wɔ?
- ¹⁹ Ñ na laabu kuu ka see ngei bɔm gaa bɛrɛɛ sabu sɛ. Ñ go hɛ. Ñ goono bɛrɛɛ kuna. Ñ go kuwa ka cii: Kaito, kaito, wangara beeri di, nungu ka tɛku bɔm harihikpɛ yom kulu tɛ haibarika à haizici dɔ. Guuru fɔlɔnku no à kaa halaci.
- ²⁰ E bɛnɛ, n ma faihã à bɔm. Wom mo diya halaala yom nda andebi yom, wa faihã zama lkpɛ faasa wom sɛ à gaa.
- ²¹ Cɔfɔ lkpɛ dɔntɔneize fɔ ka à gunda gaabi na tondi fɔ zaa ka à hima zanga fufuyom tondi beeri. À na à jindo tɛku kuna ka cii: Ya no ñ kaa Babiloni wangara beeri jindo ganda nda gaabi. Ñ si ye ka di à mo pai.
- ²² Ni Babiloni wangara beeri, ñ si kaa maa mɔlɔ karukɔ yom jinde n kuna. Ñ si kaa maa konkombaize yom nda gaasia karuyom nda kuluu funksukɔ yom jinde

n kuna. Ñ si kaa du ba kamba gbeiteeri fo n kuna. Ñ si kaa maa fufuyom tondi mo yagwi kpeene.

²³ Fitila si kaari n kuna kpeene. Ñ si maa weihiji nda haruhiji jinde n kuna kpeene. N kuna ma n tenkuize yom ya ci handunya wo boro beeri yom. N mondabaru teyom gaa n na dimi kulu derandi.

²⁴ Babiloni kuna mo ñ na andebi yom nda halaalante yom kuri garu nda beerem kulu ka ñ wi handunya kuna.

Kaayomtere 19

¹ Nge yom di banda a maa jama bakara jinde beene kuna. Ñ ga cii: Aleluya! Faaba nda deiza nda beere nda dabari, ñ kulu goono i nmone Ikpè se.

² À ciiti yom cimikpe yom no. Cesusukpe yom mo no. À na weikuru beeri ciiti, wo ka à na handunya sara nda nga zina. À faasa nga tam yom kuri se à gaa ma.

³ Ñ ye ka cii kpeene: Aleluya. À dullu ga ziji beene, jiiri dubu nda dubu yom.

⁴ Haikusu waranka cindi taaci di nda hundikoni taaci di, ñ jendebiri Ikpè se Nga ka à ga goro kpetere kariga bom, ka à beerandi. Ñ go cii: Ami. Aleluya.

⁵ Jinde fo hunu za kpetere kariga do ka cii: Wa i nmone Ikpè sifa, wom kulu ka wom ci à tam yom, wom ka wom go hambura, icena nda ibeeri.

⁶ Cofa a maa jama bakara jinde zanga hari gaabikoni kungu, zanga beene kaatiyom beeri jinde. À go cii: Aleluya. Kpe Ikpè Dabari kulu Kpe, à go mei.

⁷ I ma faiha. I ma goono binekaane kuna. I ma beere no à se, zama Feejiize hije wate to. À weihiji na nga bom solu.

⁸ Ñ na à no taafe baano fo ka à ci hinnante nda neerante à ma dam. Taafe baano wo ya ci halaalante yom gbei yom ka ñ ci ceante susu.

⁹ Ikpè dontoneize di cii a se: Wone hantum. Binekaanekpe yom no beerem ka ñ na ñ ce Feejiize di hije nmaari do. À ye ka cii a se: Sendi yom wo Ikpè Sendi yom no, cimi nda afo.

¹⁰ À gaa na, a jendebiri Ikpè dontoneize se ka à beerandi. Amma à cii a se: N ma si te ya di. Hee wo, n boro hinkante no gbei kuna nda n nyaize yom ka ñ ga Yesu seda je. N ma Ikpè beerandi zama Yesu seda ya andebitere biya na.

¹¹ A di beene goono feerante. Cofa bari kpare fo ga. Boro ka à go ka à kaaru, ñ cii à se Naanekpe nda Cimikpe. À go ciiti nda wangu te ceyom susu kuna.

¹² À moo yom goono no zanga nini belle. À bom gaa gunda kpetere fula boobo. À gunda maa fo hantumante ka boro fo kulu si à bei kala nga.

¹³ À na kpe fo ma dam ka ñ na à miti kuri kuna ka kaa. À maa ya ci Ikpè Senda.

- 14 Wangari yom mo ka ò goono bæne go ka à gana bari kpare yom bóm. Ñ na taafe baano kpare hinnante fo yom dam.
- 15 Takuba colicoli mee kaanokpe fo ga hunu à mee yom kuna ka à ma handunya dimi yom beri nda À ga ò mei nda guuru goobu. Nga bumbum ga ò taamutaamu zanga leze hari kankamyom do. Kpe Ikpè Dabarikpe binefute dungo ñmone noya.
- 16 À kpe nda à tenje gaa, ò na maa wone hantum: DABARIKPE YOM KULU DABARIKPE NDA KPE YOM KULU KPE.
- 17 Cɔfo a di Ikpè dontoneize fo go ce weenu kuna. À kuwa nda jinde beeri ka cii ciro yom kulu ka ò go deesi bæne bindi bindi se: Wa kaa meigu Ikpè ñmaari beeri se ka Ikpè solu wom se.
- 18 Wom ma handunya kpe yom gaabasi ñmaa nda wanguize haikusu yom gaabasi nda gaabikoni yom gaabasi nda bari yom gaabasi nda barikari yom gaabasi nda boro kulu gaabasi, za borocini yom za banya yom, icena nda ibeeri.
- 19 Cɔfo a di ganjham di nda handunya wo kpe yom nda ò wangari yom kulu meigu ko wangu te nda Boro ka à go goro bari di bóm nda à wangari yom.
- 20 Ñ na ganjihama dii nda andebi tangari tangari ka à na alamu yom te à moojine. Alamu yom di gaa à na beerem ka ò du ganjham di seda damyom derandi, nda beerem ka ò ga ka à himai beerandi. Ñ na ò boro hinka kulu jindo bahunu buula ka à go dii nda nini nda alibaro kuna.
- 21 Takuba ka à ga hunu za Boro ka à ga goro bari di bóm, à mee na boro cindei wi. Ciro yom di kulu kungu nda ò gaabasi.

Kaayomtere 20

- 1 A di Ikpè dontoneize fo go zumbu za bæne. À gunda guusu ka à sinda mee di lantanaize nda nyori bambata fo nga kambe kuna.
- 2 À na kandama dii, za dom dom gondi ka à ci Ibilisi wala Setam. À na à ho kala jiiri dubu fo.
- 3 À na à jindo guusu ka à sinda mee kuna ka guusu di mee daabu. À na seda dam meea gaa ka à daabu zama à ma si handunya dimi yom derandi kpeene kala jiiri dubu fo di ma beeni. Nga di banda ò ga à feeri banda fo.
- 4 A di kpetere kariga yom ma nda beerem ka ò ga goro ò bóm. Ñ na ò na dabari ò ma ciiti te. A di beerem hundi yom, beerem ka ò na ò bóm yom dumbu Yesu seda sabu se nda Ikpè Sendi sabu se. Beerem nge yom di mana ganjham di beerandi wala à himai. Ñ mana du seda damyom ngei sukutu yom gaa wala ò kambe yom gaa. Ñ ye ka huna ko kpetere ñmaa Mesiya banda zanga jiiri dubu fo.

- ⁵ Amma bukɔ cindei mana ye hundi gaa kala jiiri dubu fɔ di beeni. Bukɛi tunandiyom sintina noya.
- ⁶ Binekaanekpe nda halaalantɛ no bɔrɔ ka à gunda ba sintine bukɛi tunandiyom gaa. Bu hinkantɛ sinda dabari n̄ bɔm, amma n̄ kaa bara Ikpe nda Mesiya garandikɔ yom. N̄ kaa kpetɛrɛ n̄maa à banda jiiri dubu fɔ.
- ⁷ Saa ka jiiri dubu fɔ beeni, n̄ kaa Setam kaa à kasu kuna.
- ⁸ À kaa hunu ka handunya dimi yom ka n̄ goono handunya cɛnjɛ taaci gaa dɛrandi, watom Gɔgu nda Magɔgu. À ga n̄ meigu wangu tɛyom sɛ. N̄ bayom bisa tɛku taasi.
- ⁹ N̄ gana ka bisa handunya kulu kuna ka halaalantɛ yom dɛberɛ hundi nda wangara di ka Ikpe ga baa. Amma nini fɔ hunu za bɛnɛnɛ Ikpe dɔ ka n̄ kulu n̄maa.
- ¹⁰ N̄ na l̄bilisi ka à na n̄ dɛrandi jindo buula ka à ga dii nda nini nda alibaro kuna, nungu ka ganjham di nda andebi tangari tangara goono. N̄ ga ka n̄ bɔnandi mo ciini nda zaari jiiri dubu nda dubu yom.
- ¹¹ A di kpetɛrɛ kariga kparɛ beeri fɔ nda Bɔrɔ ka à ga gɔrɔ à bɔm. Ganda nda bɛnɛnɛ go zuuru à mooduma sɛ. N̄ si di ei kpɛnɛnɛ.
- ¹² A di bukɔ yom ma, icɛna nda ibeeri, ga cɛ Ikpe jine. N̄ na tira yom feeri. N̄ na tira fɔ n̄mani feeri ka à ci Hundi Tira. N̄ bine na bukɔ yom ciiti ka simba nda n̄ gbei yom ka n̄ hantum tira yom di kuna.
- ¹³ Tɛku ma na bukɔ yom ka n̄ goono nga kuna no. Bu nda ciyoma ma na bukɔ yom ka n̄ goono ngei kuna no. N̄ na n̄ kulu ciiti mo ka simba nda n̄ gbei yom.
- ¹⁴ Cɔfɔ n̄ na bu nda ciyoma jindo buula ka à go dii nda nini kuna. Nga ya ci bu hinkantɛ.
- ¹⁵ Bɔrɔ kulu ka n̄ mana à maa hantum Hundi Tira kuna, n̄ na à jindo buula ka à go dii nda nini kuna.

Kaayomtɛrɛ 21

- ¹ A di bɛnɛnɛ teji nda ganda teji zama bɛnɛnɛ sintine nda ganda sintine bisa. Tɛku mo si kpɛnɛnɛ.
- ² Hɛɛ Yohanna, a di wangara halaala ka à ci Yerusalem teji. À go hunu za bɛnɛnɛ Ikpe dɔ. N̄ na à sɔlu zanga weihiji ka à na nga bɔm taalam nga kunye sɛ.
- ³ A maa jinde beeri fɔ ka à hunu za bɛnɛnɛ. À go cii: Guna, Ikpe gɔrɛ dɔ goono nda beerem. Ikpe kaa gɔrɔ n̄ banda. N̄ kaa ci à jama. Ikpe bumbum kaa goono ndei. À kaa ci n̄ n̄mɔne Ikpe.

- 4 À ga ò mundi kulu haabu ò sɛ ò moo yom gaa. Bu mo si kpɛɛɛ. Ya no bɛɛɛ. Ya no hɛni. Ya na daari maayom. Ò si kpɛɛɛ zama sintine hɛ yom bisa.
- 5 Bɔɔ ka à go gɔɔ kpetɛɛ kariga bɔm ma cii: Guna, a ga hɛ kulu tɛ iteji. À cii a sɛ: N ma hantum zama sendi nge yom di cimikpɛ nda naanekpɛ yom.
- 6 À cii a sɛ: À tɛ kɔ. Hɛɛ na A. Hɛɛ na Z, sintine nda beenantɛ. Bɔɔ ka à go maa jo, a ga à no hari fɔci gaa ka à kaanda hundi. Noyom no, à si bana.
- 7 Bɔɔ ka à go gaanmaa ya hɛ yom kulu tubu. A ci akpɛ ñmɔne lkpɛ, nga mo kaa ci a ize.
- 8 Amma beerem ka ò hamburu nda zam ka naanekɔ yom nda bɔɔ yom ka lkpɛ fɛntɛ nda bɔɔ wikɔ yom nda zinateeri yom nda mondabaru tɛkɔ yom nda tooru ganakɔ yom nda tangarikom yom kulu, ò ba goono buula ka à go dii nda alibaro nini kuna. Nga ya ci bu hinkante.
- 9 Cɔfɔ lkpɛ dɔntɔneize iye di ka ò gunda gaasia iye ngei kambe yom kuna ò kuna afɔ kaa à dɔ. Gaasia iye di tɔ nda kɔkɔɔ banda balau iye. lkpɛ dɔntɔneize di cii a sɛ: Kaa. A ga n cɛbɛ weihiji ka à ci Feejiize di wɛndɛ.
- 10 Biya Halaala na a dii, cɔfɔ lkpɛ dɔntɔneize kpeinda hɛɛ tandi kuku beeri fɔ bɔm. À na a cɛbɛ wangara beeri halaala ka à ci Yerusalem. À go zumbu za bɛɛɛ lkpɛ dɔ.
- 11 À gunda lkpɛ deiza. À kaari hima zanga tondi caadantɛ kaari, zanga tandi fɔ ka ò cii à sɛ yasipi. Ò hini ka di à ya hɛɛ zanga kilisitali tondi.
- 12 Yerusalem teji di gunda birini kuku beeri fɔ. À gunda mee wei cindi hinka. lkpɛ dɔntɔneize wei cindi hinka goono ò kulu gaa ka batu. Ò na Isiraila ize wei cindi hinka di maa fɔ kulu hantum mee fɔ kulu gaa.
- 13 Weenuhune hɛɛ mee hinza goono. Weenuhune sɛ kambɛwo hɛɛ ihinza goono. Weenuhune sɛ kambɛɱmaa hɛɛ mee hinza goono. Weenukane hɛɛ ihinza goono.
- 14 Wangara di birini gunda kpɛɛ wei cindi hinka. Afɔ kulu bɔm mo ò na Feejiize ñmɔne diya wei cindi hinka di maa fɔ kulu hantum.
- 15 Nga ma ka à ga sendi a sɛ gunda wura goobu à ma wangara di nda à mee yom nda à birini yom neesi.
- 16 Wangara di birini cɛɱɛ taaci di kulu saba no, à kuyom nda à heyom kulu sara fɔ no. À na wangara neesi nda gaabu di. À tɔ zanga kilomɛti dubu hinka sara. À kuyom nda à heyom nda à gureyom kulu saba na.
- 17 À na birini di neesi. À du kambe karu zangu nda weitaaci cindi taaci ka à ci bɔɔ neesiji. Zanga ya na lkpɛ dɔntɔneize di na à neesi.
- 18 Tondi ka ò cii à sɛ yasipi na ò na birini di cini nda. Wangara ma wura hinno na ò na à cini nda. À hima zanga diji hinna.

- 19 Tondi caadantɛ ɲmani ɲmani yom no ɲ na wangara birini kpɛsɛ yom taalam nda. Kpɛsɛ sintine tandi yasipi no ɲ na à taalam nda, ihinkantɛ nda safiri tandi, ihinzantɛ nda kalisedoni tandi, itaacantɛ nda emelodu tandi.
- 20 ɲ na iguantɛ taalam nda sadinu tandi, iduantɛ nda sadisu tondi, iyantɛ nda kiliselitu tondi. ɲ na ahakuantɛ taalam nda belilu tondi, ɛgantɛ nda topazi tondi, iweiantɛ nda kilisopasu tondi. ɲ na iwei cindi fɔantɛ taalam nda yasintu tondi, iwei cindi hinkantɛ nda amesitu tondi.
- 21 Birini wei cindi hinka kulu tondi kpare caadantɛ wei cindi hinka no. Mee yom di kuna, afo kulu tondi kpare caadantɛ fɔlonku no. Wangara batuma kulu wura hinno no zanga diji hinno ka ɲ di à ya hɛrɛ.
- 22 Amma a mana di Ikpe goonoyom do wangara di kuna zama Kpe Ikpe Dabarikpe nda Feejiize di mo ya ci à gɔrɛ do.
- 23 Wangara di si baa weenu kaari. À si baa handu kaari ma zama Ikpe deiza go ka à haagandi. Feejiize di ma ya ci à fitila.
- 24 Handunya dimi yom ka ɲ du faaba kaa dira wangara di kaari kuna. Handunya wo kpe yom mo kaa kaanda ngei haibarika yom nda ngei bɛɛrɛ à kuna.
- 25 ɲ si wangara mee yom daabu zaari. Ciini si kaa goono nodi.
- 26 Handunya dimi yom kaa huro à kuna nda ngei deiza nda ngei bɛɛrɛ.
- 27 Hɛ kulu ka à si halali si huro wangara di kuna pai wala bɔrɔ ka à na nga bɔm dam fɛntɛ hɛ kuna wala tangari kuna. Amma beerem ka ɲ na ɲ maa yom hantum Feejiize Hundi Tira kuna hinne ya hura à kuna.

Kaayomtɛrɛ 22

- 1 Ikpe dontɔneize di na a cɛbɛ isa fo ka à gunda hari hundikpɛ. À ga kaari zanga tandi ka ɲ cii à sɛ kilisitali. À go hunu za Ikpe kpetɛrɛ kariga do nda Feejiize di do.
- 2 Hari ga dendi wangara di fɔndo beeri bindi bindi. Jobu hinka kulu gaa gunda tuurinya fo ka à kaanda hundi. À cini hei na ce wei cindi hinka jiiri kulu ce fo handu kulu. À kɔsu mo ya handunya dimi yom no baani.
- 3 Laali fo mo kulu si kpɛɛnɛ. Ikpe nda Feejiize kpetɛrɛ kariga kaa goono wangara kuna. À tam yom kaa tamtɛrɛ à sɛ.
- 4 ɲ kaa di à mooduma. À maa ma kaa goono ɲ sukutu yom gaa.
- 5 Ciini si kaa goono nodi. ɲ si baa fitila. ɲ si baa weenu kaari zama Kpe Ikpe ga ɲ haagandi. ɲ kaa kpetɛrɛ ɲmaa jiiri dubu nda dubu yom.

- 6** À cii a se: Sendi yom wɔ naanekpe nda cimikpe yom no. Andebi halaala yom n̄m̄one Kpe Ikpe na nga dɔntɔneize fɔ samba à ma nga tam yom cɛbe he yom ka n̄ ba kaa. N̄ si je mo.
- 7** Guna, a go kaa maasa maasa. Binekaanekpe na bɔrɔ ka à ga tira wɔ andebitere sendi yom je.
- 8** Hɛɛ Yohanna, a maa he nge yom di. A di ei mo. Saa ka a maa ka di, a jendebiri Ikpe dɔntɔneize di se ka à bɛerandi nda ka à go ka a cɛbe he nge yom di.
- 9** À cii a se: Cɛ. N ma si te ya. Hɛɛ ya n bɔrɔ hinkante na gbei kuna nda andebi yom ka n̄ ci n nyaize yom nda beerem kulu ka n̄ go tira wɔ sendi yom je. N ma Ikpe bɛerandi.
- 10** À cii a se: N ma si tira wɔ andebitere sendi daabu nda sɛda damyom zama lɔkaci maani.
- 11** Bɔrɔ ka à mana ci cɛante susu, nam à ma ci zam ka cɛante susu kpɛɛɛ. Bɔrɔ ka à ziibi, nam à ma ziibi kpɛɛɛ. Bɔrɔ ka cɛante susu na, à ma ci cɛante susu kpɛɛɛ. Bɔrɔ ka à ci halaala, à ma ci halaala kpɛɛɛ.
- 12** Guna, hɛɛ wɔ a ga kaa maasa maasa. A banandi goono a se ka a bɔrɔ fɔ fɔ kulu bana ka simba nda à gbei yom.
- 13** Hɛɛ na A. Hɛɛ no Z, jina nda banda, sintine nda beenante.
- 14** Binekaanekpe yom no beerem ka n̄ ga ka a meire yom gana zama n̄ ma du hini hundi tuurinya di gaa, tuurinya ka à kaanda hundi. N̄ ma hura nda wangara mee yom.
- 15** Amma hansi yom, watom iburadam fɛntɛkpe yom nda mondabaru tɛkɔ yom nda zinateeri yom nda bɔrɔ wikɔ yom nda tooru tɛkɔ yom nda bɔrɔ kulu ka à ga baa tangari ka ka à te, tɛɛ na n̄ goono.
- 16** Hɛɛ Yesu, a na a dɔntɔneize samba à ma kaa he nge yom sɛda wom se marga yom kuna. Hɛɛ ya ci Dafidi Kaaji nda à Banda ma. Hɛɛ ya ci Mo Bayom Handariyaize ka à go kaari.
- 17** Biya Halaala nda weihiji di mo cii: Kaa. Bɔrɔ ka à go maa mo à ma cii, kaa. Bɔrɔ ka à go maa jo mo, à ma kaa. Bɔrɔ ka à go baa nga ma hari hundikpe ham, à ma à ta. À si bana.
- 18** A go te sɛda mo bɔrɔ kulu se ka à go maa tira wɔ andebitere sendi yom. De bɔrɔ fɔ na he fɔ tɔntɔnu à gaa, Ikpe kaa balau yom tɔntɔnu à se, balau yom ka n̄ na n̄ sendi te tira wɔ kuna.
- 19** De bine bɔrɔ fɔ na he fɔ zobu tira wɔ andebitere sendi yom kuna, Ikpe ga à ba kaa Hundi Tira di kuna nda wangara halaala kuna nda he yom ka n̄ hantum tira wɔ kuna.

²⁰ Bɔrɔ ka à ga he nge yom di sɛda tɛ, à ga cii: Oò, a ga kaa maasa maasa. Ami. Kaa Kpe Yesu.

²¹ Kpe Yesu Mɛsiya gomini ma gɔrɔ wom kulu banda. Ami.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil